

KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ*SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

TARİH ANABİLİM DALI
TEZLİ YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

**26 NUMARALI SOFYA ŞER‘İYYE SİCİLİNİN DEĞERLENDİRMESİ VE
TRANSKRİPSİYONU (H. 1186/M. 1772-1773)**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Mehtap ÖZTÜRK

EKİM - 2021

TRABZON

KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ*SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

TARİH ANABİLİM DALI

TEZLİ YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

**26 NUMARALI SOFYA ŞER‘İYYE SİCİLİNİN DEĞERLENDİRMESİ VE
TRANSKRİPSİYONU (H. 1186/M. 1772-1773)**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Mehtap ÖZTÜRK

Tez Danışmanı: Dr. Öğr. Üyesi Mustafa ALTUNBAY

EKİM - 2021

TRABZON

ONAY

Mehtap ÖZTÜRK tarafından hazırlanan “26 Numaralı Sofya Şer‘iyye Sicilinin Değerlendirmesi ve Transkripsiyonu (H. 1186/ M. 1772-1773)” adlı bu Çalışma 22.11.2021 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda oybirliği / oyçokluğu ile başarılı bulunarak jürimiz tarafından Tarih Anabilim Dalı Tezli Yüksek Lisans Programı’nda **yüksek lisans tezi** olarak kabul edilmiştir.

Jüri Üyesi		Karar		İmza
Unvanı - Adı ve Soyadı	Görevi	Kabul	Ret	
Prof. Dr. Melek ÖKSÜZ	Başkan	☐	☐	
Prof. Dr. Kenan İNAN	Üye	☐	☐	
Dr. Öğr. Üyesi Mustafa ALTUNBAY	Üye	☐	☐	

Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim üyelerine ait olduklarını onaylarım.

Prof. Dr. Yusuf SÜRMEN
Enstitü Müdürü

BİLDİRİM

Tez içindeki bütün bilgilerin etik davranış ve akademik kurallar çerçevesinde elde edilerek sunulduğunu, ayrıca KTÜ-Sosyal Bilimler Enstitüsü Tez Yazım Kılavuzu'na uygun olarak hazırlanan bu Çalışmada bana ait olmayan her türlü ifade ve bilginin kaynağına eksiksiz atıf yapıldığını aksinin ortaya çıkması durumunda her tür yasal sonucu kabul ettiğimi beyan ediyorum.

Mehtap ÖZTÜRK
26.10.2021

ÖNSÖZ

Mahkemelerce hükmolunan hukuki hususların kaleme alındığı sicil kayıtları, tarih araştırmalarının olmazsa olmazı niteliğinde olup, şehir tarihi ve genel tarih araştırmalarında âdeta bir kılavuz görevi üstlenmiştir. Bu bağlamda sicil kayıtlarının içeriği araştırmacılara sosyal, ekonomik, siyasi ve askerî açıdan mühim bilgiler sunmuş, kayıtlarda geçen olayların direkt yaşanmış haliyle, şahitler huzurunda, değiştirilmeksizin deftere kaydedilmiş olması sicillere ana kaynak özelliği kazandırmıştır. Ek olarak şer‘iyye sicilleri, Osmanlı Devleti’nin (1299-1923) egemenliği altında bulunan topraklarda meydana gelen doğal afetler, savaşlar, şehrin genel özellikleri, aile-toplum hayatı ve kadıların etkin rolleri sebebiyle yürütmüş oldukları beledi faaliyetler gibi yerel konular hakkında da detaylı bilgiler edinmemize olanak sağlamıştır.

Buna paralel olarak, Osmanlı Devleti yönetiminde olup, Balkan coğrafyasının ana hattı üzerinde bulunan Bulgaristan-Sofya şehrine ait XVIII. yüzyılın ikinci yarısında kayda geçirilmiş olan bir sicil, çalışma alanı olarak seçilmiştir. Osmanlı Devleti’nin siyasi teşekkülü hakkında mühim bilgiler edinmemize imkân sunan Sofya kentine ait, 1772-1773 yıllarını kapsayan “*26 Numaralı Sofya Şer‘iyye Sicili*”, transkripsiyon edilmiş ve değerlendirilmesi yapılmıştır.

Bu Çalışma’nın amacı sicil kayıtlarının analizi sonucunda elde edilen bulgular ışığında yaklaşık 500 yıl boyunca Osmanlı Devleti hakimiyetinde olan Bulgaristan-Sofya şehrinin, siyasi, askerî, içtimai ve iktisadi konjonktürünün çizilmesine imkân sunmaktır. Bu hedef dahilinde, Osmanlı Devleti’nin bıraktığı zengin arşiv mirası değerlendirilerek Bulgaristan-Sofya’nın Osmanlı Devleti şehri tanımlamasına uygunluğu incelemeye tabi tutulmuştur. Bu doğrultuda, XVIII. yüzyıl Osmanlı Devleti ve Bulgaristan-Sofya tarihine ait bir yıllık süreç aydınlatılmaya çalışılmıştır.

Bu Çalışma’nın hazırlanması aşamasında kıymetli bilgi ve tecrübelerinden yararlandığım danışmanım Sayın Dr. Öğr. Üyesi Mustafa ALTUNBAY’a teşekkür ederim.

Ekim, 2021

Mehtap ÖZTÜRK

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	IV
İÇİNDEKİLER	V
ÖZET.....	VII
ABSTRACT	VIII
TABLolar LİSTESİ.....	IX
GRAFİKLER LİSTESİ	X
KISALTMALAR LİSTESİ	XI
GİRİŞ	1-12

BİRİNCİ BÖLÜM

1. 26 NUMARALI SİCİL DEFTERİNİN GENEL ÖZELLİKLERİ VE MERKEZDEN GÖNDERİLEN HÜKÜMLER İLE VİLAYET İÇİ YAZIŞMALAR	13-27
1.1. 26 Numaralı Sofya Şer‘iyye Sicil Defterinin Genel Özellikleri.....	13
1.2. Sofya’ya Merkezden Gönderilen Hükümler ve Vilayet İçi Yazışmalar	18
1.2.1. Berat.....	18
1.2.2. Buyruldu	19
1.2.3. Ferman	20
1.2.4. Hatt-ı Hümayun	23
1.2.5. Mektup	23
1.2.6. Mürâsele.....	24
1.2.7. Temessük	24
1.2.8. Tezkire	26

İKİNCİ BÖLÜM

2. SİCİLDEKİ KAYITLARIN KONULARINA GÖRE DAĞILIMI VE DEĞERLENDİRİLMESİ	28-80
2.1. Ekonomik Hayatla İlgili Konular.....	28
2.1.1. Borçlar-Alacaklarla İlgili Kayıtlar	29
2.1.2. Mülk Satışı	30

2.1.3. Tereke	32
2.1.4. Vergi	35
2.2. Sosyal Hayatla İlgili Konular	37
2.2.1. Asayiş (Yaralama, Öldürme, Usulsüzlük)	38
2.2.2. İcar	38
2.2.3. Kefâlet.....	39
2.2.4. Nafaka.....	54
2.2.5. Sulh	56
2.2.6. Vasi Tayini.....	57
2.2.7. Vekalet.....	58
2.3. Diğer Kayıtlar	58
2.4. 26 Numaralı Sicil Defterinde Geçen İdari Birimler	59
2.4.1. Sicil Defterinde Adı Geçen Eyalet, Sancak ve Kaza	59
2.4.2. Defterde Adı Geçen Karye İsimleri	60
2.4.3. Defterde Adı Geçen Mahalle İsimleri	64
2.5. Sicil Defterinde Adı Geçen Önemli Şahıslar, Konaklar ve Meslek Grupları	67
2.5.1. Defterde Adı Geçen Şahıslar ve Görevleri	67
2.5.2. Defterde Adı Geçen Konaklar.....	72
2.5.3. Defterde Adı Geçen Meslekler	73
SONUÇ.....	81
KAYNAKÇA	84
EKLER.....	91
ÖZGEÇMİŞ.....	230

ÖZET

Bu çalışmada, 26 Numaralı Sofya sicil defterinin transkripsiyon ve değerlendirmesi yapılmıştır. Değerlendirmenin amacı Osmanlı Devleti'nin tarihi mirası hakkında önemli bilgiler sunacak olan Sofya'nın tarihine ışık tutmak ve dikkat çekmektir.

Çalışmanın konusu H.1186/M.1772-1773 yılları arasındaki kayıtları kapsamaktadır. Bu kayıtlar doğrultusunda dönemin içtimai, siyasi, askeri, mali ve hukuki olayları aydınlatılmaya çalışılmıştır. Çalışmanın kapsadığı yıl aralığı 1768-1774 Osmanlı- Rus Savaşı'nın olduğu yıllara tekabül ettiği için Osmanlı-Rus münasebetleri de çalışma içerisinde bir başlık altında toplanmıştır.

“26 Numaralı Sofya Şer‘iyye Sicili’nin Değerlendirilmesi ve Transkripsiyonu H.1186/M.1772-1773” adlı bu tez giriş ve iki ana bölümden oluşmaktadır. Tezin giriş kısmında Sofya'nın Osmanlı hakimiyetinden önceki ve sonraki dönemleri açıklanmaya çalışılmış ve ayrıca 1768-1774 Osmanlı-Rus Savaşı'na zemin hazırlayan Osmanlı-Rus münasebetlerine değinilmiştir. Çalışmanın birinci bölümünde şer‘iyye sicillerinin niteliği hakkında bilgilendirme yapılmış ve daha sonra, defterdeki belge çeşitlerinin açıklanması kısmına geçilmiştir. İkinci bölümde ise defterdeki kayıtlar ve içerikleri, idari taksimat, defterde adı geçen bazı şahıslar ve meslek gruplarına yer verilmiştir. Defterin son bölümünde ise ekler adı verilen kısım yer almaktadır. Ekler kısmında 26 numaralı sicilin transkripsiyonu bulunup, burada defterdeki bazı kayıtlardan örnekler sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: XIII. Yüzyıl, Şer‘iyye Sicili, Sofya

ABSTRACT

In this study, transcription and evaluation of Sofia registry book of number 26 was carried out. The aim of the evaluation is to shed light on and draw attention to Sofia's history which will provide important information about the historical heritage of the Ottoman Empire.

The subject of this study covers the records between the years H.1186/M.1772-1773. Based upon these records, the social, political, military, financial and legal events of the period were attempted to be clarified. Since the range of years covered by the study corresponds to the years of the Ottoman-Russian War of 1768-1774, Ottoman-Russian relations were also explained in the study as collected under a title.

This thesis, entitled "Transcription and Evaluation of Sofia Court Records of Number 26" consists of introduction and two main sections. In the introduction part of the thesis, Sofia's periods before and after the Ottoman rule were attempted to be explained. In addition, Ottoman-Russian relations which prepared the ground for Ottoman-Russian War of 1768-1774 were mentioned. In the first section of the study, information about the characteristics of court records was provided. In the second part, the records in registry book and their contents, administrative division, some individuals and professional groups mentioned in the registry book were stated. The last part of the registry book includes appendices section. In the appendices section of the registry book, transcription of registry of number 26 was found and examples from some records in the registry book were provided.

Keywords: 18th Century, Court Records, Sofia

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo Nr.	Tablo Adı	Sayfa Nr.
1	Sofya Şer'iyye Sicillerinin Ayrıntılı Dökümü	16
2	Defterde Geçen Berat Kayıtlarının İçeriği.....	19
3	Defterde Geçen Buyruldu Kayıtlarının İçeriği	20
4	Defterde Geçen Fermanların İçeriği	22
5	Defterde Geçen Hatt-ı Hümayun Kayıtlarının İçeriği	23
6	Defterde Geçen Temessük Kayıtlarının İçeriği	25
7	Defterde Geçen Tezkire Kayıtlarının İçeriği	27
8	Sicil Defterindeki Ekonomik Hayatla İlgili Konuların Dağılımı.....	28
9	Mülk Satışı Kayıtlarında Geçen Satılan Meskenlerin Ayrıntılı Dökümü	31
10	Defterde Adı Geçen Tereke Sahipleri ve Tereke Miktarları.....	34
11	Defterde Adı Geçen Vergi Çeşitleri	36
12	Sicil Defterindeki Sosyal Hayatla İlgili Konuların Dağılımı.....	37
13	Defterde Adı Geçen Kefil Kayıtlarının Ayrıntılı Dökümü	39
14	Sicil Defterinde Geçen Nafaka ve Kisve Talebinin Ayrıntılı Dökümü	55
15	Sicil Defterinde Geçen İdari Birimlerin İsimleri	60
16	Defterde Adı Geçen Karye İsimleri	61
17	Sicil Defterinde Adı Geçen Mahalle İsimleri	66
18	Defterde Geçen Şahıslar ve Görevlerinin Ayrıntılı Dökümü	68
19	Defterde Adı Geçen Konaklar Kayıtlarının İçeriği.....	73
20	Defterde Adı Geçen Meslek Grupları Meslek Grupları.....	74

GRAFİKLER LİSTESİ

Grafik Nr.	Grafik Adı	Sayfa Nr.
1	Resmi Yazışmaların Türlerine Göre Dağılımı	18
2	Ekonomik Hayatla İlgili Konuların Dağılımı	29
3	Sosyal Hayatla İlgili Kayıtların Dağılımı	37

KISALTMALAR LİSTESİ

(Çev.)	: Çeviren
(Der.)	: Derleyen
(Ed.)	: Editör
(Haz.)	: Hazırlayan
a.g.e.	: adı geçen eser
a.g.m.	: adı geçen makale
a.g.t.	: adı geçen tez
AÜDTCF	: Ankara Üniversitesi Dil Tarih Coğrafya Fakültesi
ASAM	: Avrasya Stratejik Araştırmalar Merkezi
bkz.	: Bakınız
DİA	: Diyanet İslam Ansiklopedisi
EKEV	: Erzincan Kültür Eğitim Vakfı
H.	: Hicri
HÜEFD	: Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi
HÜİFD	: Hacettepe Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi
İSAM	: İslam Araştırmaları Merkezi
İÜEF	: İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi
M.	: Miladi
MEB	: Milli Eğitim Bakanlığı
OTAM	: Osmanlı Tarihi Araştırma ve Uygulama Merkezi Dergisi
s.	: Sayfa
SBE	: Sosyal Bilimler Enstitüsü
SDÜ	: Süleyman Demirel Üniversitesi
(ŞŞS)	: Sofya Şer'iyeye Sicili
TALİD	: Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi
TDAV	: Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı
TTK	: Türk Tarih Kurumu
TYB	: Türkiye Yazarlar Birliği
vd.	: ve diğerleri

GİRİŞ

Osmanlı dönemi mahkeme kayıtlarını içeren Şer‘iyye Sicilleri birçok bakımdan önemli bilgileri barındıran yerel tarih kaynaklarındandır. Bu defterlerin içeriğinde çoğunlukla merkez ile taşra idareleri arasında yapılan yazışmaların yanı sıra, yerel mahkemelerde neticeye varılan davaların suretleri de bulunmaktadır. Yönetimden orduya, toplumsal ve ekonomik hayattan kültürel hayata kadar değişik alanlara yönelik veriler yanında, şehirlerin gelişimi ve buradaki hayatın akışına dair çok değerli bilgiler sunmaktadır. Buna bağlı olarak “26 Numaralı Sofya Şer‘iyye Sicilinin Değerlendirilmesi ve Transkripsiyonu” isimli çalışmayı yürüterek, Osmanlıların Balkanlar’da sistemli yayılmasında önemli bir güzergâh olan Orta Kol üzerinde yer alan Sofya şehrinin tarihi süreci içerisindeki bir yıllık kesitini (H. 1186 / 1772 - 1773) aydınlatmak hedeflenmiştir. Araştırmaya konu olan defter, Hicri 1186 / Miladi 1772 - 73 yılını ihtiva etmektedir. Bir yıllık süreci kapsayan defterde Sofya’nın siyasi, idari, iktisadi, beledi, beşeri ve kültürel bakımdan adeta panoraması sunulacaktır. Defterin değerlendirilmesinden önce Sofya’nın tarihi sürecine değinilmesi gereklidir.

Sofya’nın güneyinde Vitoşa dağları, kuzeyinde ise Balkan dağları bulunmaktadır. Sofya’nın su ihtiyacını, Tuna’nın kollarından biri olup, Rodop dağlarından doğan Iskar nehri karşılamaktadır. XVII. yüzyılın ortalarında Sofya’ya gelen Osmanlı seyyahı Evliya Çelebi, kentin konumu hakkında şu ifadeleri kullanmıştır. “...Sofya Sahrasının güneyinde, Vitoş dağlarının eteğinde, Kurd bağları denen İrem bağının aşağısında düz bir alanda kurulmuş büyük bir yerleşim yeridir. Batı ve Kuzey tarafı verimli bir ovada güllük gülistanlık bir kazadır. Sofya birbirine yakın köylerden meydana gelmiştir....” Paul Ricaut’a göre; “Sofya, hoş bir ova ya da daha doğrusu, iki dağ arasındaki geniş bir vadi üzerinde kurulmuştur. Bu dağlardan yüksek olanı her zaman, yazın en sıcak günlerinde bile karla kaplıdır, bu yüzden de şehir serin ve sağlıklıdır, ancak havası incedir ve içişler. Bu dağlardan gelen sağlıklı ve hafif suları boldur, bu büyük dereciklerin neredeyse hepsi şehir sular...”¹

Sofya için tarih boyunca farklı birçok isim kullanılmıştır.² Sofya’nın ilk mütemekkinlerinin Hint-Avrupa kökenli “Trak Kabilesi” olduğu bilinmektedir. Bu kabile, Sofya için “Serdica” ifadesini kullanmıştır. Roma İmparatoru Trajan’ın yönetimi sırasında, bu adın başına imparatorun soyunun adı olan Ulpius’a ilişik olarak, “Ulpia” sözcüğü getirilerek “Ulpia Serdica”

¹ Evliya Çelebi, *Seyehatnâme III-IV*, İstanbul 1996,s.992.

² Rossitsa Gradeva, “Late Antique Church Buildings in Ottoman Sofia, Fifteenth to Beginning of Nineteenth Centuries”, *Christian Art Under Muslim Rule-Proceedings of a Workshop Held in Istanbul of May 11/12- 2012*, p. 167.

denilmiştir.³ Ayrıca tarihte Sofya için; “*Triadica, Sredets, Atralissa, Streliza, Stralitsa ve Stralitsion*” ifadeleri de kullanılmıştır.⁴ Sofya adının St. Sophia Kilisesi’den geldiği de varsayımlar arasındadır. Meletios’a göre kuruluşu İstanbul’daki Ayasofya’nın inşasına denk geldiği için buraya Sofya adı verilmiştir. Diğer bir fikre göre Bizans imparatoru Justinien karısı için şehrin Sofia ismini aldığı bilinmektedir.⁵

Osmanlı idarecileri, Balkan topraklarındaki yerel toponomik isimlere çok fazla karışmamayı tercih ettiği için, bölge adları Türkçe’nin kaidelerine ve telaffuzuna elverişli bir şekilde mevcudiyetlerini devam ettirmiştir. Şehrin asıl adı “*Sofia*” iken, Türklerin bunu “*Sofya*” biçiminde telaffuz ettikleri göze çarpmıştır.⁶ Sofya şehrinin tarihinin çok öncelere dayandığı⁷ alt, orta ve üst Paleolitik dönemlere ait bulgulara rastlanması sonucunda kanıtlanmıştır.⁸ Balkan coğrafyasının en eski kentlerinden biri olan Sofya’nın çevresinde yürütülen kazı çalışmalarında Neolitik, Kalkolitik ve Bronz çağına ait kalıntılara ulaşılmıştır.⁹ Bu bölgenin ilk yerleşik halkları İllirler ve Traklar’dır.¹⁰ Ayrıca 343 senesinde Serdica Konsülü’nün de Sofya’da toplanmış olması bu bölgeye ayrı bir önem kazandırmıştır.¹¹

Balkanlar, doğu batı bağlantı noktalarının birleştiği ve aktif değişikliklerin yaşandığı stratejik güzergâh üzerinde bulunan bir bölgedir.¹² Sofya ise Osmanlı Devleti için Sırbistan, Macaristan ve Orta Avrupa’ya açılan önemli bir merkez konumundadır. Aynı zamanda Vidin’den Selanik’e uzanan yol üzerinde olması önemini daha da arttırmıştır. Orta kol üzerinde bulunan Sofya; ticari, askeri ve siyasi gelişmelerin yoğun yaşandığı “*Via Militaris*” adı verilen askeri yolun kontrol noktasında bulunmaktadır. Sofya’dan doğu yönünde Tatarpazarı, Filibe, Edirne, Silivri, İstanbul gibi bölgelere kara yolu ile rahatlıkla ulaşılabilir. Sofya’nın orta kol üzerinde olması ve mühim yolların birleştiği bir kavşak konumunda bulunması şehre ayrı bir özellik katmıştır.

³ Yunus Mercimek, **XVIII. Yüzyılın İlk Yarısında Sofya**, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Gaziantep, 2019, s. 9.

⁴ Konstantin Yosif İreçek, **Belgrad İstanbul Roma Askeri Yolu**, Kültür Bakanlığı, çev. Ali Kemal Balkanlı, Ankara, 1990, s. 73.

⁵ Mercimek, a.g.t., s. 11.

⁶ Niyazi Kurt, **Bulgaristan’da Osmanlı Şehirleri**, Hakses Yayıncılık, Bursa, 2011, s. 12.

⁷ Nikolai Todorov, **A Short History of Bulgaria**, Sofia 1977, s. 7.

⁸ Engin Bektaş, **Balkanlarda Tarih Öncesi ve Erken Uygarlıklar**, *Balkanlar El Kitabı*, I, (Der.) Osman Karatay, Bilgehan A. Gökdağ, Ankara 2006, s.37.

⁹ İlhan Şahin, “Sofya”, **DİA**, 37, İstanbul 2009, s. 344.

¹⁰ Barbara Jelavich, **Balkan Tarihi 18. ve 19. Yüzyıllar**, I, çev. İhsan Durdu, Gülçin Tunalı, Haşim Koç, Küre Yayınları, İstanbul 2015, s. 4.; Ayşe Doğan, **Bulgaristan’da Osmanlı Egemenliği’nin Kurulması (XIV-XV. Yüzyıl)**, Ankara Üniversitesi SBE (Yüksek Lisans Tezi), Ankara 1998, s. III.

¹¹ Turan Kaçar, “The Parting of the Ways: The East and the West at the Council of Serdica AD.343”, 19, **HÜEFD**, Ankara 2002, s. 139-151.

¹² Gyula Nemeth, **Atilla ve Hunlar**, çev. Şerif Baştaş, Ankara 1982.

Balkan yarımadası, Osmanlı Devleti'nin en mühim fetih projelerinden biridir. Mudanya'nın 1321 senesinde ele geçirilmesi ile sahil kıyısına ulaşan Osmanlılar, Doğu Roma İmparatorluğu'nu bu bölgeden püskürtmek ve kızıl elma hedefine ulaşmak istemişlerdir. Bu gayenin gerçekleşmesi için de Rumeli denilen bölgeye birçok akın düzenlenmiştir.¹³ Süleyman Paşa'nın 1352'de Çimpe kalesine hakim olması neticesinde Osmanlılar, Rumeli'de artık kalıcı olacaklarının ilk işaretlerini vermişlerdir.¹⁴ Akabinde Gelibolu'yu elde eden Osmanlılar topladıkları bu güç ile fetih hareketlerine daha sağlam bir şekilde devam etmişlerdir.¹⁵

Balkanlar'ın fethinde, Evrenos Gazi, Mihal Gazi ve Hacı İlbey gibi akıncı beylerinin faaliyetleri ve çabaları çok büyük önem taşımaktadır.¹⁶ Osmanlı Devleti, Balkanlara yönelik fetih faaliyetlerini sağ, sol ve orta olmak üzere üç bölük üzerinden yürütmüştür. Sağ bölük Yanbolu, Karin ovası ve Pravadi'ye uzanıp buradan da tekrar bölünerek Tırnova ve Niğbolu'ya buradan da Dobruca'ya ulaşmaktadır. Sol bölük İpsala, Gümölcine, Serez, Karaferye üzerinden tekrar ayrılarak Tırhala ve Üsküp'e varmaktadır. Orta bölük ise Çirmen, Zağra ve Filibe'den bölünerek Sofya, Köstendil, Niş ve hatta Üsküp'e uzanmaktadır. Osmanlı fetih süresince bu sistemi korumuş ve yeni yerler kazanıldıkça peyderpey ilerleme kaydedilerek devam edilmiştir.¹⁷

Osmanlı Devleti'nin, Balkan coğrafyasında yürüttüğü fetih siyasetinin, I. Murad döneminden başlayıp Fatih Sultan Mehmet'in ölümüne dek kesintisiz biçimde sürdürüldüğü görülmektedir. Fetihlerin, Osmanlı Devleti'nin bölgeye vekiller bırakarak bölge idaresini sağladığı kısma birinci dönem, bu bölgeleri tamamen kendi toprağı olarak bünyesine kazandırdığı kısma ise ikinci dönem denilmiştir.¹⁸ Doğu Roma'nın içinde bulunduğu siyasi kargaşa ortamı ve IV. Haçlı Seferi'nde uğramış oldukları yenilgi Osmanlı Devleti'nin hareket alanını genişletmesine imkân vermiş ve bu bölgede güçlü konumda olan Bizans etkeninin pasif durumda olması değerlendirilmiştir.

Osmanlı'nın Balkan coğrafyasındaki politik uyumsuzlukları yakından takip etmesi, güçlü bir Haçlı birliğinin oluşamayacağını öngörmesi ve fütühat boyunca ilerleyişine engel teşkil edecek güçlü bir mekanizmanın olmayışı faaliyetlerine hız kazandırmıştır.¹⁹ Sırp İmparatorluğu'nun lideri Stefan

¹³ Mehmet İnbaşı, "Balkanlar'da Osmanlı Hakimiyeti ve İskân Siyaseti", **Türkler Ansiklopedisi**, IX, Ankara 2002, s. 155.

¹⁴ M. Münir Aktepe, "Osmanlıların Rumeli'de İlk Fethettikleri Çimbi Kal'ası", **Tarih Dergisi**, I, İstanbul 1950, s. 304.; Necdet Öztürk, "Osmanlıların Rumeli'ye Geçışı ve Gelibolu'nun Fethi", **Türk Dünyası Tarih Dergisi**, 52, İstanbul 1991, s. 22.

¹⁵ Beğlân Toğrol, **112 Yıllık Göç (1878-1989)**, İstanbul, 1989, s. 11.

¹⁶ Halil İnalçık, "Türkler ve Balkanlar", **Bal-Tam Türklük Bilgisi**, 3, Prizren 2005, s. 13.

¹⁷ İnalçık, "Rumeli", **DİA**, 35, İstanbul 2008, s. 232-233.

¹⁸ Georges Castellan, **Balkanların Tarihi**, İstanbul, 1993, s. 66.

¹⁹ Şerif Baştaş, "Osmanlı İmparatorluğu'nun Kuruluşunda Bizans ve Avrupa", **Osmanlı Ansiklopedisi**, 1, İstanbul 1999, s. 169-174.

Duşan'ın hayatını kaybetmesi neticesinde devleti bölünerek güç kaybetmiş ve ayrıca Bulgar Devleti'nin dağılması da Osmanlı için büyük bir fırsat teşkil etmiştir.²⁰

I. Murad zamanında Balkanlarda ilk fetihler gerçekleştirilmiştir. Fetihlerde amaç yalnızca Doğu Roma topraklarına değil, Balkan yarımadasının tamamına sahip olmaktır. I. Murad, bu süreçte Anadolu'yu da ihmal etmemiş ve çıkabilecek herhangi bir kargaşa durumuna karşı tüm önlemleri almıştır. Trakya'nın ele geçirilmesini 1359'da Dimetoka, 1362'de Edirne ve 1363'de Filibe izlemiştir. Bu süreçte kendinde mücadele edecek gücü bulamayan Doğu Roma içe kapanmayı tercih ederek, Osmanlı ordusunun Sofya, Niş ve Belgrad istikametine ilerlemesine engel olamamıştır. Sultan fethedilen topraklara Türk halkın yerleştirilmesini uygun görmüş ve iskân faaliyetleri doğrultusunda Balkanlar'da Türkleşme hareketi başlatılmıştır. Ülke başkentinin 1365 yılında Bursa'dan Edirne'ye taşınmasıyla birlikte Osmanlı Devleti bölgedeki konumunu daha da sağlamlaştırmıştır.²¹

Osmanlılar, 26 Eylül 1371 yılında Çirmen Muharebesi'nde başarılı olmuş ve Bulgar Çarlığı bir anda Osmanlı Devleti'nin vassalı olmuştur.²² Bulgarlar, Osmanlı'ya ihtiyaç durumunda askeri kuvvet temin etmiş ve vergi ödemişlerdir. Bu süreçte güçlü bir siyasi yol izlenerek stratejik önemi büyük olan Bulgar şehirleri Osmanlı egemenliğine girmiştir. Osmanlı'nın izlediği siyaset 1377 – 1397 yılları arasında istikrarlı biçimde sürdürülmek suretiyle nihayetinde Bulgaristan'ın fethi tamamlanmıştır. Fetihler üç merhaleden oluşmaktadır. İlk merhalede 1385'te Sofya ve 1386'da Niş kentleri ele geçirilmiştir. Kosova Muharebesi'nin (1389) kazanılması sonucunda 1393'te Tırnova, 1395'te ise Dobruca ve Niğbolu Osmanlı bünyesine katılarak ikinci merhaleyi oluşturmuştur.²³ Vidin'in fethiyle birlikte (1395 -1397) üçüncü merhale de tamamlanmış, böylece Bulgaristan sahasında tam hakimiyet temin edilmiştir.²⁴

Osmanlı idaresinden sonra Sofya, Paşa Sancağı'na bağlanmış, çevresindeki Samakov, Berkofça ve Şehirköy gibi küçük yerleşmeler de Sofya'ya tabi kazalar biçiminde yeniden tanzim edilmiştir.²⁵ Osmanlı Devleti, fetihden sonra bölge halkını korumaya ve refah seviyelerini güçlendirmeye yönelik eylemlerde bulunmuştur. Bölge de nüfuzlu olan seçkin ailelerin, halk üzerinde kurmuş olduğu maddi ve manevi baskıyı kırmıştır. Burada yoğun asayişe özen gösterilmiş,

²⁰ İnalçık, "Türkler ve Balkanlar", s. 26.

²¹ Castellan, a.g.e., s. 70.

²² Oktay Özel ve Mehmet Öz, *Söğüt'ten İstanbul'a Osmanlı Devleti'nin Kuruluşu Üzerine Tartışmalar*, İmge Kitabevi, Ankara 2000, s. 443.

²³ Aurel Decel, "Dobruca", *DİA*, 3, İstanbul 1993, s. 635.

²⁴ Doğan, a.g.t., s.125.

²⁵ Machiel Kiel, *Bulgaristan'da Osmanlı Dönemi Kentsel Gelişim ve Mimari Anıtlar*, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, çev. İlknur Kolay, Ankara 2000, s. 50.

başboşluğun yerini nizam ve kanunlar almıştır. Ayrıca halkın üzerinde ağır bir yük olan vergi miktarlarında düşüşe geçilerek adil yönetim algısı oluşumu hedeflenmiştir.²⁶

Osmanlı Devleti için Rumeli önemli bir stratejik kavşak konumunda olmuştur. Rumeli'nin İstanbul ile Avrupa kıtasını birbirine bağlayan bir koridor konumunda olması, bu bölgeye verilen kıymeti daha da arttırmıştır. Buranın tarımsal faaliyetlere uygun olması da yüksek üretim elde etme fikrini doğurmuş ve bölgeye ekstra bir önem kazandırmıştır. Fetihten sonra Osmanlı Devleti, bu topraklardaki yerleşimi tamamen değiştirmeye çalışmamış, mevcut düzeni koruyarak bazı yeni yapılar inşa etmiştir. Bu yapılar, sosyal ve kültürel hayatı tamamlayıcı ve dini yaşamı destekleyici yapılardır.²⁷ Osmanlı Devleti, egemenlik sınırlarına kattığı Bulgaristan coğrafyasında hoşgörülü bir yönetim anlayışı benimseyerek XIV. asrın ikinci yarısından, XIX. asır sonlarına dek takribi 500 yıl boyunca varlığını sürdürmüştür.²⁸

Balkanları hakimiyet altında tutmak sanıldığı kadar kolay olmamıştır. Bu bölgede hükümler olabilmek için bölgeden geçen nehir yataklarına, yolların kesiştiği önemli kavşak noktalarına ve şehrin ulaşım ağına vâkıf olmak gerekmektedir. Bu noktalardan en mühimi Balkanların orta kısmında yer alan Sofya şehridir.²⁹ Sofya'ya ilerleyişin yolunu açan en önemli mücadele "Sırp Sındığı Muharebesi" olmuş, Osmanlı Devleti'nin bölgede muzaffer duruma gelmesi ile Rumeli topraklarına hakim olma fikri daha da güçlenmiştir.³⁰ Bu denli öneme sahip olan Sofya şehrinin Osmanlı topraklarına kazandırılmasının Bulgaristan sahasındaki üstünlüğü güçlendireceğini savunan Sultan I. Murat, 1371'de Samakov Muharebesi'ni kazanıp buradan Tuna'ya doğru ilerleme yolunda bir adım atmıştır. Fakat Sofya'nın ele geçirilmesi kolay olmamıştır. Rumeli Beylerbeyi Lala Şahin Paşa komutasındaki akıncı birlikleri Sofya üzerine birçok akın gerçekleştirmiştir. Bu akınlar sonucunda bazı yerler zapt edilmiş olsa da sağlam bir kaleye sahip olan Sofya'nın zaptı sağlanamamıştır.

Sofya'nın bir kuşatma ile ele geçirildiği bilinmektedir.³¹ Bu bağlamda bakılacak olursa Münşeatü's-Selatin'e göre şehir tuzak kurularak,³² İnalıcık'a göre abluka altında tutulup, teslim

²⁶ Mehmet İpşirli, "Bulgaristan'daki Türk Vakıflarının Durumu (XX. Yüzyıl Başları)", **Belleten**, LIII (53), Ankara 1989, s. 679.

²⁷ Gradeva, "Ottoman Policy Towards Christian Church Buildings", **Rumeli Under the Ottomans 15th-18th Centuries: Institutions and Communities** İstanbul 2004, p. 339.

²⁸ Osman Nuri Peremeci, **Tuna Boyu Tarihi**, Resimli Ay Matbaası, İstanbul 1942, s. 126.

²⁹ Donald Edgar Pitcher, **Osmanlı İmparatorluğu'nun Tarihsel Coğrafyası**, Yapı Kredi Yayınları, İstanbul 1999, s.99.

³⁰ Joseph V. Hammer, **Büyük Osmanlı Tarihi I**, Üçdal Neşriyat, İstanbul 2015, s. 206.

³¹ Hoca Sadettin Efendi, **Tacü't Tevarih**, I, Haz. İsmet Parmaksızoğlu, Ankara 1992, S. 158. Ayrıntılı bilgi için bkz. İsmail Hakkı Uzunçarşılı, **Osmanlı Tarihi**, I, TTK, Ankara 2011, s. 194.

³² Mercimek, a.g.t., s. 22.

olmaya zorlanarak,³³ Evliya Çelebi'ye göre emân ile yani gönüllü bir şekilde,³⁴ Gradeva'ya göre fetih yoluyla,³⁵ Machiel Kiel'e göre gönüllü³⁶ olarak şehrin teslim alındığı, gibi Sofya'nın fethi hakkında yazılmış eserlerde birçok farklı yoruma rastlanmaktadır. Sofya'nın fethi gibi fethedilme tarihi hakkında da ikileme düşülmüş, Nikolai Todorov 1382'de,³⁷ Adam Gibbons ve Halil İnalıcık ise, 1385'te Osmanlı hakimiyetine geçtiğini savunmuştur.³⁸ Gradeva, şehrin fethedildiği ilk süreçte bir uç şehri konumunda olduğunu vurgulamıştır.³⁹

Yıldırım Bayezid döneminde (1389-1402) birçok düşmanla ayrı ayrı mücadele edilmiş olsa da Balkanlar'da etkin güç olma fikri asla ötelenmemiştir. 1394'te İstanbul ilk kez kuşatılmış fakat alınamamıştır. İlerleyen süreçte Üsküp, İşkodra, Selanik ve Tesalya bölgeleri ele geçirilmiştir. Sultan Bayezid döneminde, Osmanlı'nın doğu hattındaki düşmanları tehlike arz ettikleri için Balkanlar'daki faaliyetlere ara verilmiştir. Çelebi Mehmet döneminde, devlet yeniden canlanmış ve Doğu Roma ile iyi ilişkiler kurularak denge politikası izlenmiştir. Balkanlar'daki faaliyetler diğer dönemlere göre daha ılımlı bir şekilde yürütülerek devlet eski kudretine ulaştırılmıştır.

Sultan II. Murad'ın hükümdarlığı zamanında Balkanlar'daki idari teşkilatı güçlendirmek için Edirne'ye yerleşmiştir. Osmanlı'nın Balkanlar'daki ilerleyişi Macaristan ile Osmanı'yı karşı karşıya getirmiştir. Buna bağlı olarak 1442 gibi çok erken tarihte Osmanlı ordusu Erdel'e girmiştir. Janos Hünyadi bu durumdan rahatsız olarak paralı askerlerden oluşan bir ordu ile Tuna'ya kadar Osmanlı birliklerinin üzerine yürümüştür.⁴⁰ Ertesi yıl Macaristan Kralı Vladislav sefere çıkarak Osmanlı'nın elinde olan birçok bölgeyi işgal etmiştir. Vladislav'ın fikri liderlik ettiği haçlı ordusunun gücüyle Osmanlı'nın Balkan toprakları üzerindeki ilerleyişini durdurarak bu bölgeyi İslam ordusundan arındırmaktır. Bu gaye doğrultusunda harekete geçen Janos Hünyadi'nin ordusu, Osmanlı'nın egemenliğinde bulunan Niş ve diğer bazı toprakları zapt ederek Sofya önlerine kadar ilerlemiştir. Turahan Bey'in durumu anlatması üzerine ilerleyişin vehametinin farkına varan II. Murad, yaptığı değerlendirmeler sonucunda güçlü olan düşmanın bölgeden temizlenmesi ve düşmanın sığınak

³³ İnalıcık ve Bülent Arı, "Türk-İslam-Osmanlı Şehirciliği ve Halil İnalıcık'ın Çalışmaları", **TALİD**, 3, İstanbul 2005, S. 6, s. 32.

³⁴ Melek Delilbaşı, "Selanik ve Yanya'da Osmanlı Egemenliğinin Kurulması", **Belleten**, LI (51) Ankara 1987, S. 199, s. 75.

³⁵ Sofya şehrinde bulunan Müslüman mahalleler incelendiğinde 15. ve 16. yüzyıllardaki iskânların şehrin dış kısmında yer aldığı ve şehirde yoğun gayrimüslim halkın yaşadığı gözlemlenmiş ve bunun sonucunda da Sofya'nın gönüllü olarak teslim olduğu kanısına varılmıştır.

³⁶ Hristiyan ahalinin kiliselerinin tahrip edilmediği gözlemlendiğinden dolayı bu kanıya varılmıştır. Kiel, a.g.e., s. 52

³⁷Todorov, a.g.e., s. 33.

³⁸ Herbert Adams Gibbons, **Osmanlı İmparatorluğu'nun Kuruluşu**, çev. Ragıp Hulusi Özdem, Altınordu Yayınları, Ankara 1998, s.133.

³⁹ Rossitsa Gradeva, "Orta Balkanlarda Osmanlı İdare Sistemi ve Taşra İdaresi (XV. Yüzyıl)", **TürklerAnsiklopedisi**, çev. M. Faruk Çakır, Ankara 2002, s. 920.

⁴⁰ Castellan, a.g.e., 73.

yapacağı bir yer kalmaması için Sofya şehrinin yakılmasına karar vermiştir. Sultanın bu emri uygulanmadan önce şehirdeki ahalinin malını ve ailesini alması için uyarıda bulunulmuştur. Nitekim emir uygulanmış ve şehir yakılmıştır. Sonraki süreçte II. Murad şehrin yakılmasından ötürü büyük üzüntü duymuştur. Osmanlı sultanının daha sonra bu şehir için “*Saadetli Sofya*” adını kullandığı belirtilmektedir.⁴¹

Haçlı birliklerini püskürtmeyi başaran II. Murad, barışçıl bir diplomasi izleyerek Macar ve Sırp’lar’a bazı tavizler vermeyi uygun görmüş ve 12 Haziran 1444’te Edirne-Segedin Antlaşması’nı imzalamıştır.⁴² Sultan II. Murad bu antlaşmadan sonra, Balkanlar’da Türk hakimiyetini kurmuş ve bölgedeki Bizans tehdidini kırarak bu bölgenin fatihi olma hakkını kazanmıştır. II. Murad daha sonra tahtını oğluna bırakmayı tercih etmiştir. Fakat haçlı birliğinin bu otorite boşluğundan yararlanarak Varna’ya kadar ilerlemesi üzerine sultan tekrar idareyi ele alarak Varna’daki haçlıları hezimete uğratmıştır. Yaşanan bu mücadele neticesinde Hristiyan ordusu, Osmanlı Devleti’nin, Rumeli hattındaki siyasi otoritesi tam anlamıyla kabul etmek zorunda kalmıştır. Haçlıların püskürtülmesinden sonra bölgede adeta yeni bir düzen kurulmuştur.

Bulgaristan’ın Osmanlı egemenliğine girmesiyle Sofya, Rumeli Beylerbeyliği’ne bağlı bir merkez haline gelmiştir.⁴³ Osmanlı Devleti, fethettiği bu topraklarda kendine özgün kimliğini yaşatmayı hedefleyerek bazı çalışmalara başlamıştır. Bu çalışmalardan en önemlisi ise beylerbeylik merkezinin Sofya’ya taşınması olmuştur. Merkezin Sofya olması ile önemli kademelerindeki devlet görevlileri bu şehre gelerek vakıflar aracılığı ile Sofya’ya Türk - İslam kimliği kazandırmayı kendilerine amaç edinmişlerdir. Artık Türklerin de meskeni haline gelen Sofya’nın görünümü Osmanlı mimarisi ışığında inşa edilen yeni yapılar ile eskisinden oldukça farklı bir görünüme bürünerek yeni bir hüviyet kazanmıştır.⁴⁴ Sofya şehri, Türk meskeni şekline bürünürken, Müslüman mahalleleri için inşa edilen alanlara oldukça fazla özen gösterilmiş, bu mahalleler mescit çevresinde kümelenecek şekilde oluşturulmuştur.⁴⁵ Ünlü Alman gezgin Dernschwam eserinde Sofya için; “*Sofya sokakları dar. Şehir dışında on beş tane cami saydık. Bunlar da tahtadan yapılmış mescitler. Hamamın yanında Türklerin mabedi olan cami var. Çok zarif bir yapı. Padişahlar camilerin güzel yapılmasına bilhassa itina ediyorlar.*” ifadelerine yer vermiştir.⁴⁶

⁴¹ Şahin, “a.g.m.”, s. 344.

⁴² Todorov, a.g.e., s.44.

⁴³ M. Alaaddin Yalçınkaya, “Osmanlılar Döneminde Bulgaristan”, **Balkanlar El Kitabı I**, (Der.) Osman Karatay ve Bilgehan A. Gökdağ, Akçay Yayınları, Ankara 2006, s. 322.

⁴⁴ Kiel, a.g.e., s. 52.

⁴⁵ M. Akif Erdoğan, “Onaltıncı Yüzyılda Sofya Şehr-i”, **Tarih İncelemeler Dergisi**, XVII/2, İzmir 2002, s.3.

⁴⁶ Hans Dernschwam, **İstanbul ve Anadolu’ya Seyahat Günlüğü**, çev. Yaşar Önen, Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, Ankara 1992, s. 34.

Sofya'nın bir Osmanlı şehri iken zirvede olduğu dönem XVI. yüzyıldır. Bu dönemde bölgede ticari faaliyetlerin sayısının oldukça fazla olduğu ve ticaretin şehrin zenginleşmesinde önemli bir rol oynadığı saptanmıştır. Genellikle Dubrovnikli tüccarların ticaret ağını elinde tuttuğu görülmektedir. Ayrıca bu dönemde Macaristan'a seferler düzenlenmiş ve elde edilen ganimetler ile şehrin kalkınması yolunda adımlar atılmıştır. Sofya, XVI. asırda yaşamış olduğu aktif gelişim sürecini maalesef XVII. asırda sürdürememiştir. Özellikle bu dönemde keşifler ile yeni ticaret güzergâhları bulunmuş ve ticari faaliyetler azalmıştır. Osmanlı Devleti'nin katıldığı savaşlardaki başarısızlığı, toprak kayıpları ve bunun sonucundaki maddi külfet Sofya'nın gelişimini de olumsuz yönde etkilemiştir.⁴⁷

XVIII. Yüzyılda Sofya hakkında bir gelişimden bahsetmek pek mümkün gözükmemektedir. Bu yüzyılın ilk çeyreğinde yaşanan Osmanlı - Avusturya - Venedik mücadelelerinin, Osmanlı ekonomisini olumsuz etkilediği ve savaş sonucunda imzalanan 1718 Pasarofça Antlaşması ile Sofya ticaretinde önemli ölçüde düşüş yaşandığı tespit edilmiştir. Ardından Osmanlı ve Avusturya arasında 1737 - 1739 yılları arasında tekrar bir savaş yaşanmış ve Sofya bu savaş esnasında açılan cephenin ana üssü konumunda kalmıştır.⁴⁸ Söz konusu XVIII. yüzyıl Osmanlı Devleti için kötüye gidişin sinyallerini veren bir dönem olmuştur. Zira aynı yüzyılın ikinci yarısında vuku bulan (1768 -1774 ve 1787 - 1792) Osmanlı - Rus harpleri devleti içinden çıkılmaz bir girdaba sürüklemiştir.⁴⁹

• Osmanlı-Rus Münasebetleri Bağlamında 1774 Küçük Kaynarca Antlaşması

Osmanlı Devleti ile Rusya'nın ilişkileri çok eski dönemlere dayanmaktadır. Devletlerarası mücadeleler özellikle Karadeniz hattı üzerinde gerçekleşmiştir. Rusya'nın hedefi Karadeniz'de hakimiyet kurarak buradan Osmanlı üzerinde baskı oluşturup Akdeniz coğrafyasına ulaşmaktır.⁵⁰ Türk-Rus münasebetleri⁵¹ başlangıçta ticaret üzerinden yürütülmüş olsa da Rusya'nın planlarının

⁴⁷ Todorov, a.g.e., s. 47.

⁴⁸ Pars Tuğlacı, **Osmanlı Şehirleri**, Milliyet Yayınları, İstanbul 1985, s. 393.

⁴⁹ Tuğlacı, a.g.e., s. 395.

⁵⁰ Gabor Agoston, **Osmanlı'da Strateji ve Askeri Güç**, İstanbul 2019, s.17.; Kurat, **Rusya Tarihi Başlangıçtan 1917'ye Kadar**, s.133-134.; Omeljan Pritsak, "1491- 1532 Yıllarında Osmanlı-Moskova İlişkileri", **Türk-Rus İlişkilerinde 500. Yıl**, TTK, Ankara, 1999, s. 25-35.

⁵¹ İsmet Binark, "Başbakanlık Osmanlı Arşivi'nde Mevcut Nâme-i Hümayûn Defterlerine göre Osmanlı-Rus Münasebetleri", **Türk-Rus İlişkilerinde 500. Yıl**, TTK, Ankara 1999, s.197-207.

anlaşılması üzerine ilişkilerde stratejik bir diplomasi izlenmiştir.⁵² Osmanlı, Rusya'nın her daim denetim altında tutulmasını kendine ana düstur edinmiştir.⁵³

Osmanlı Devleti, XVII. yüzyılda oldukça sıkıntılı bir süreç yaşamıştır. Viyana Kuşatması'nın hezimet ile sonuçlanması, devletin gerileme dönemine girdiğinin sinyallerini vermiştir. Mustafa Nuri Paşa, Viyana hattının geçilememiş olmasını “*kızılmaya*” ulaşamadığı şeklinde tanımlamıştır.⁵⁴ 1683'te yaşanan Viyana Bozgunu ve Osmanlı Devleti ile Avusturya-Venedik-Lehistan müttefik birliği arasında gerçekleşen 1699 Karlofça Antlaşması, Osmanlı Devleti'nin kudretli görüntüsünü buğulandırmış ve ricat döneminin başladığının sinyallerini net olarak vermiştir. Bu durumun doğal sonucu olarak Rusya'nın XVIII. yüzyılda Osmanlı Devleti'ne karşı yayılmacı faaliyetleri hız kesmeden devam edecektir.⁵⁵

Osmanlı ile Rusya arasında Karadeniz hakimiyeti her dönem bir sorun oluşturmuştur. Bu hakimiyet mücadelesi uzun bir süre Osmanlı'nın lehine olmuş olsa da XVIII. yüzyılın başlarından itibaren güç dengesinde Rusya daha baskın bir rol oynamaya başlamıştır. Bu süreçte her iki devlet de iç problemlerini ıslahat yoluyla düzeltme yoluna gitmiştir. Rusya modern devlet olma sürecinde önemli adımlar atarken, Osmanlı Devleti bu konuda başarısız olmuştur.

Osmanlı Devleti, 1739 - 1768 yılları arasında Rusya ile bir sulh dönemi yaşamıştır. XVIII. Yüzyılda Osmanlı Devleti'nin aynı anda birçok cephede savaşması çok tehlikeli olmuş ve güçlerini hissettirmeye başlayan Habsburglar ve Rusların siyasi bir açık aradığının farkına varılmıştır. Bundan dolayı Osmanlı bu dönemde Fransa ile dostluğunu sağlamlaştırmaya yönelik adımlar atmıştır.⁵⁶

XVIII. Yüzyıl Osmanlı Devleti için karşıt iki durumun yaşandığı hem düzelmenin hem de bozulmanın baş gösterdiği bir dönem olmuştur. XVII. Yüzyılın bitimine doğru kaybettiği savaşlarla sarsılan Osmanlı Devleti, XVIII. yüzyılda aynı kaderi sürdürmeye devam etmeden batıyı yakından takip etmiş ve bunun sonucunda batılı devletlere kaptırdığı bazı topraklarını geri almayı başarmıştır. Fakat her ne kadar askeri başarı elde etmiş olsa da kendi kabuğuna çekilmeyi tercih etmiş ve 1739'da imzaladığı Belgrad Antlaşması'ndan sonraki dönemde barış sürecine girmiştir. Bu süreç askeri anlamda gevşemeyi beraberinde getirecek bir rahvet ortamına zemin hazırlamıştır.

⁵² Erhan Afyoncu, **Baltacı ve Katerina-Osmanlı-Rus İlişkileri ve Baltacı-Katerina Hadisesinin İçyüzü**, İstanbul 2015, s. 7.; Haluk F. Gürsel, **Tarih Boyunca Türk-Rus İlişkileri**, İstanbul, 1968, s.36-37.; Kurat, **Rusya Tarihi**, TTK, Ankara 1948, s. 107-125.

⁵³ Erşahin Ahmet Ayhün, **Kırım Hanlığı ve Çöküş Sebepleri**, İstanbul, 2014, s. 82.; İsmail Hami Danişmend, **İzahlı Osmanlı Tarihi Kronolojisi**, II, Türkiye Yayınevi, İstanbul, 1971, s.74.

⁵⁴ Mustafa Nuri Paşa, **Netayicü'l- Vukuat, Kurumları ve Örgütleriyle Osmanlı Tarihi**, III, s.18-20.

⁵⁵ Mark Mazower, **Bizans'ın Çöküşünden Günümüze Balkanlar**, Alfa Yayınları, İstanbul 2014, s. 125.

⁵⁶ Kunt, a.g.e., s. 65.

Osmanlı Devleti diplomasi yoluyla hareket etmeyi uygun bulduğu için Avrupa’da meydana gelen gelişmeleri dikkatlice gözlemlemiştir. Osmanlı Devleti, Veraset Savaşları (1740–1748) ve Yedi Yıl Savaşlarını (1756–1763) uzaktan takip etmeyi tercih ederek savaşa iştirak etmemiştir. Barışı yeğleyen Osmanlı Devleti bir zaman sonra bu durumdan rahatsızlık duymuş ve eski kudretine kavuşup tekrar söz sahibi olmayı arzulamıştır. Lehistan Meselesi duyulan bu rahatsızlığın şiddetini daha da arttırmış ve Osmanlı-Rus Savaşı’nın (1768–1774) tetikleyicisi olmuştur. Gücünü dünyada kabul ettirmek isteyen Rusya, Avrupa’da kendi lehine sonuçlanacak her faaliyete katılmayı kendine ilke edinmiştir. Bu siyaset, Lehistan meselesinde, Veraset problemlerinde ve Yedi Yıl savaşlarında aktif rol almasının nedenini oluşturmuştur.⁵⁷

II. Katerina’nın Çariçe olarak devletin başına geçmesi, Türk-Rus ilişkilerine yeni bir boyut kazandırmıştır. Dünyada büyük bir devlet olma fikrinde olan Katerina topraklarını genişletmeyi planlamıştır. Bu plan dahilinde Lehistan ve Osmanlı yumuşak saha olarak görülmüş ve Lehler üzerinde Rus müdahaleleri başlatılmıştır. Rusların Lehistan’a hakim olması fikri Osmanlı Devleti’ni endişelendirmiş ve Osmanlı ile Rusya arasında yaşanacak olan savaşı kaçınılmaz kılmıştır. I. Petro döneminde Rusya, Osmanlı Devleti’nin zayıflamaya başladığını fark etmiştir. Çariçe II. Katerina da Osmanlı Devleti’nin bu durumundan istifade etmek ve başlayan küçük atılımlarını büyüterek Osmanlı Devleti’ni tarih sahnesinden silmeyi hedeflemiştir. Bu doğrultuda asıl hedefi Karadeniz’de inerek Kırım’ı topraklarına katmak ve daha sonra Boğazlar, İstanbul ve Ege Denizi’ndeki adaları Rus hakimiyetine alarak sözde bir Yunan Devleti kurup Osmanlı Devleti’ne son vermektir.

Osmanlı Devleti 1740’tan sonra yirmi sekiz yıl kadar uzun bir süre barış dönemine girmiştir. 1720’lerde İran sınırındaki harp ve ayaklanma dışında herhangi bir hareketlilik yaşanmamıştır. Bu dönemde devlet ekonomik toparlanma yaşamıştır. Osmanlı Devleti’nin Yedi Yıl Savaşları’nın dışında kalması teknolojik ve askeri anlamda gelişimini sekteye uğratmıştır. Böylece 1756 sonrasında seri sahra topçuluğuna karşılık verme yeteneğinden mahrum kalmasına sebep olmuştur. Osmanlılar ve Ruslar Napoleon’a karşı kısa bir ittifak kurmuş bunun dışında 1768 tarihinden sonra devamlı bir düşmanlık içinde olmuşlardır. Bu dönemde Osmanlı Devleti iki farklı askeri unsuru bünyesinde barındırmaktadır. Birincisi sınır kalelerinde görev yapmakta olan ve 1768’de başlayan seferler için neredeyse yeni oluşturulmuş yeniçeri birlikleri, ikinci unsur ise savaş sırasında orduya yardımcı olan, bazı durumlarda olağan dışı vergilerle karşılaşan, gönüllülük esasına dayalı halk gücüdür. Bu durum ordudaki disiplini ve askere alma gücünü hasara uğratmış ve Osmanlı’nın 1768’de Rusya’ya karşı yaptığı savaş ilanında hazırlıksız olmasına neden olmuştur. Yedi yıl

⁵⁷ Kemal Beydilli, **Büyük Frederick ve Osmanlılar 18.Yüzyılda Osmanlı- Prusya Münasebetleri**, İstanbul, 1985, s. 36-42; George Vernadsky, **Rusya Tarihi**, çev. Doğukan Mızrak ve Egemen Ç. Mızrak, İstanbul, 2009, s. 204.

Savaşları yüzyılın sonundaki Osmanlı - Rus Savaşı'nda önderlik gösteren Rumyantsev ve Subarro gibi generallerin parlamasını sağlayarak Rusya açısından bir avantajın doğmasına imkan vermiştir.⁵⁸

Sefer ilanından sonra, savaş için gerekli malzemeler tedarik edilmeye başlanmıştır. Anadolu ve Rumeli'deki eyalet, sancak, kaza ve nahiyelere sefere hazır olmaları⁵⁹ ve ilkbahardan önce Davutpaşa mevkiinde hazır bulunmaları gerektiğini bildiren fermanlar gönderilmiştir. Fermana göre züema, dergah-ı mu'allâ müteferrikaları, çavuşları, Divan-ı Âli ve defteri hakani katiplerinin İstanbul'da hazır bulunmaları, yeniçeri, cebeci, topçu, top arabacıların Edirne'ye gelmeleri emredilmiştir. Askeri ve idari birimlerin görev gerekliliklerini ciddi bir biçimde yerine getirmeye mükellef oldukları, aksi takdirde yerine getirmeyenlerin cezalandırılacağı belirtilmiştir.⁶⁰ Rumeli bölgesindeki köprü yapımında gerekli malzemelerin taşınmasından fazla ücret alınmaması hakkında da yöneticiler uyarılmıştır.⁶¹ Sınır boylarının desteklenmesi ve korunması için birçok düzenleme yapılmıştır. İbrail ve Babadağı gibi serhatte bulunan kale ve şehirler, güçlendirme ve takviye çalışmaları gerçekleştirilmiştir. Boğdan'a 40.000'i aşkın asker tayin edilmiş ve bu askerler Eflak'ın savunmasından da sorumlu tutulmuşlardır. Eflak ve Boğdan voyvodasının her zaman irtibatla olması ve bölge hakkında askeri, sosyal ve siyasi gelişmeleri yönetime bildirilmesi emirnamelerde ısrarla vurgulanmıştır. Bunun nedeni, Anadolu ve Rumeli'den cepheye giden askerlerin vilayetin iç işlerine müdahalesini önlemektir. Osmanlı Devleti, bu aşamada halkı incitmemeye gayret göstermiş olsa da Eflak ve Boğdan'dan bazı önemli kişilerin Lehistan'daki Rus askerlerin ihtiyacını karşılayacak silah, cephane ve yiyecek gibi ihtiyaçlar temin ettikleri gözlemlenmiştir.

Lehistan Kralı III. August'un 1763 yılında ölmesi ve Rusya'nın kral seçimine müdahale yoluyla karışması ile Osmanlı Devleti ve Rusya arasındaki gerilim tahammül edilemez bir hal almıştır. Bu gerilim giderek büyümüş ve savaşı kaçınılmaz kılmıştır. Bu süreçte hem dış hem de iç sorunlarla boğuşan Osmanlı Devleti'nin en kötü seferlerinden biri gerçekleşmiştir. Çünkü uzun süre devam eden bir sulh döneminin yaşanması sebebiyle iş bilen asker ve devlet adamı sayısı oldukça azalmış, merkezi otorite bozulmuş ve devlet kritik manada "*kaht-ı rical*" tehlikesine maruz kalmıştır. O kadar sıkıntılı bir süreç yaşanmış ki ordu için zahire temini ve askerlerin cephede tutulmaları hakkında ciddi sorunlar yaşanmıştır.⁶² Savaştan mağlup olarak çıkan Osmanlı Devleti, Kırım'ın bağımsızlığını tanımak zorunda kalmıştır.⁶³

⁵⁸ Virginia H. Aksan, **Kuşatılmış Bir İmparatorluk Osmanlı Harpleri 1700-1780**, çev. Gül Çağalı Güven, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, İstanbul, 2011, 149-156.

⁵⁹ (ŞŞS), Defter no. 26 (1186-1772/1773), ss. 4a/1, 5a/1, 5b/1, 8a/2, 6b, 9b/2, 10a, 14b/1, 15a, 16a, 16b/1, 17a/2, 17b, 18a/1, 21b/2, 22a, 23a/1, 23b, 24a/2.

⁶⁰ (ŞŞS), Defter no. 26 (1186-1772/1773), ss. 3b/1, 6a/1, 7b/1, 8b2, 8b/3, 8b/4, 9a/1, 11b/1, 13b/2, 15a/1, 15b/1, 16a, 19b/2, 20a, 20b, 22b/1.

⁶¹ Osman Köse, **1774 Küçük Kaynarca Andlaşması**, TTK, Ankara, 2006, s. 34.

⁶² (ŞŞS), Defter no. 26 (1186-1772/1773), ss. 3b/1, 8a/2, 8b/2, 9a/2, 9a/3, 9a/5, 9b/1, 10a/1, 10a/2, 10a/3, 10a/4.

⁶³ Köse, a.g.e., s.71.

1768 - 1774 Osmanlı-Rus Savaşı'nda dikkat çeken en önemli nokta Belgrad Antlaşması'ndan itibaren Osmanlı Devleti'nin hiçbir devletle savaş yapmamış olmasıdır. Savaştan uzak durulması askeriye olumsuz yönde etkileyerek, rehabet ortamının doğmasına sebep olmuştur. Askerler seferdeyken başıboş ve disiplinsiz hareketlerde bulunarak aslında çok güçlü olmayan Rus askerlerine fırsatı kendi elleriyle vermişlerdir.⁶⁴ Ayrıca askerlerin nizama uygun hareket etmemelerinin en önemli sebeplerinden biri de ücretlerinin zamanında ve düzgün bir biçimde ödenmemiş olmasıdır. İncelenen sicil defteri ışığında savaşa bakılacak olursa eğer, ordu için iye teminin bile ne kadar eksik olup bu zaruri ihtiyacın bile güçlkle karşılandığı göze çarpmaktadır. Kalelerin onarılması, cepheye asker gönderilmesi, zahire ve öküz arabası temini gibi konularda bile sıkıntı çeken Osmanlı Devleti, sefer için bu ihtiyaçların karşılanması gerektiğini ihtiva eden belgeleri eyalet ve sancak merkezlerine göndermiştir. Bunların arasında hem cepheye yakın bir mahalde yer alması hem de bağlı olduğu Rumeli Eyaleti'nin merkezi konumunda olması nedeniyle Sofya'ya öncelik verilmiştir.

XVIII. Yüzyılın sonlarına doğru meydana gelen bu savaş Osmanlı Devleti'nin güçlü konumunun da sonuna geldiğinin sinyalin veriri niteliktedir. İç dinamiğini güçlü tutamayan devletin yönetim mekanizması oldukça bozulmuştur. Bu dönemde güçlenen ayanlar halka karşı güç gösterilerinde bulunarak halkı ezmeye çalışmış bunun sonucunda isyanlar baş göstermiştir. Bu dönemde devlet adamlarının yapmış olduğu yolsuzluklar hat safhaya ulaşmıştır. Cephede askerleri kumanda edecek liyakatli komutanların bulunmaması da savaşın kaybedilme sebeplerinden olmuştur.

Osmanlı Devleti'nin içinde bulunduğu kötü durumu ilan eden belge Küçük Kaynarca Antlaşması olmuştur. Çünkü Avrupalı devletler ve Rusya, Osmanlı'nın yenilgiyi bu kadar çabuk kabul edeceğini düşünmemişlerdir. Bu yenilgi neticesinde bahsi geçen devletler Osmanlı Devleti'ni Avrupa ve Balkan coğrafyasından ve hatta İstanbul'dan atabilmek için planlar yapmaya yönelmişlerdir. Osmanlı Devleti'nin zayıf görüntüsüyle ters orantılı olarak Küçük Kaynarca Antlaşması sonrasında Rusya etkin ve güçlü bir role bürünmüştür.

⁶⁴ Suraiya Faroqhi, **Türk Tarihi 1603-1839, Genç Osmanlı İmparatorluğu**, İstanbul, 2011, s. 387.

BİRİNCİ BÖLÜM

1. 26 NUMARALI SİCİL DEFTERİNİN GENEL ÖZELLİKLERİ VE MERKEZDEN GÖNDERİLEN HÜKÜMLER İLE VİLAYET İÇİ YAZIŞMALAR

1.1. 26 Numaralı Sofya Şer'iyeye Sicil Defterinin Genel Özellikleri

Şer'iyeye Sicilleri, tarih araştırmalarının olmazsa olmazı niteliğindeki kaynaklardır. Sicil kayıtlarında yönetsel, içtimai, beledi, iktisadi ve mimari hakkında mühim bilgilere yer verilmiştir. Buradan da anlaşılacağı üzere sözü edilen kayıtlar devlet teşkilatlanması adına araştırmacılara oldukça yararlı bilgiler sunmaktadır.⁶⁵ Sicil defterleri yalnızca Osmanlı hukukuna değil, aynı zamanda Türk-İslam tarihine de ışık tutan vesikalardır.⁶⁶

Osmanlı tarihinin aydınlatılmasını mümkün kılan arşiv kaynakları içinde yer alan Şer'iyeye sicillerindeki sicil kelimesi, “okumak ve kaydetmek” manasına gelmektedir. Terminolojide ise, kişiler ile ilgili tüm hukukî durumlar, kadı hükümleri, hüccet ve yargı hakkındaki yazılı belgeleri içeren defterlere şer'iyeye sicilleri ya da kadı defterleri adı verilmiştir.⁶⁷ Ayrıca sicillere; “*kadı sicilleri*”, “*mahkeme kayıtları*”, “*kadı divanı*”, “*sicillât-ı şer'iyeye*”,⁶⁸ “*zabt-ı vekayi*” ve “*Osmanlı mahkeme sicilleri*”⁶⁹ de denilmektedir. Sicillerin, kadı veya naib tarafından kayda geçirildiği bilinmektedir.⁷⁰ Kadıların⁷¹, alınan kararları kaydetmesi adeta bir kanun olarak görülmüştür. Kadılar sicillere, vazifeye başlangıç tarihlerini not düşerek,⁷² sakk-ı şer'i metodu doğrultusunda nizama uygun bir biçimde belgeleri oluşturmuşlardır. Sicillerde, merkezden gelen ferman, buyruldu, berat gibi belgelerin yanı sıra, kadıların kendilerinin oluşturduğu hüccetler, ilamlar, maruzlar da

⁶⁵ Köse, a.g.e., s. 85.

⁶⁶ Münir Atalar, “Şer'iyeye Mahkemelerine Dâir Kısa Bir Târihçe”, *Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi İslam İlimleri Enstitüsü Dergisi*, (4), Ankara, 1980, s. 312.; Yusuf Oğuzoğlu, *Şer'iyeye Sicillerinin Toplu Kataloğuna Doğru*, 1981, s. 343.

⁶⁷ Uzunçarşılı, *Osmanlı Devleti'nin İlmiye Teşkilatı*, Ankara, 1988, s.109.

⁶⁸ Ahmet Akgündüz, *Şer'iyeye Sicilleri Mahiyeti*, Toplu Kataloğu ve Seçme Hükümler, 1, İstanbul, 1988, s. 17.

⁶⁹ Yunus Uğur, “Şer'iyeye Sicilleri”, *DİA*, 39. Cilt, İstanbul, 2010, s. 8.; Fethi Gedikli, “Osmanlı Hukuk Tarihi Kaynağı Olarak Şer'iyeye Sicilleri”, *TALİD*, 3(5), 2005, s. 187.

⁷⁰ Uzunçarşılı, a.g.e., s. 109.

⁷¹ Uğur, a.g.m., s. 9.

⁷² Feda Şamil Arık, “Osmanlılar'da Kadılık Müessesesi”, *OTAM*, (8), 1997, s. 1-71. İlber Ortaylı, *Hukuk ve İdare Adamı Olarak Osmanlı Devleti'nde Kadı*, İstanbul, 2016.

mevcuttur.⁷³ İlâm, hüccet ve tereke gibi belgeler defterin ön kısmında bulunmaktadır. Defterin arka kısmında ise berat, buyruldu, emir, ferman, tezkire gibi belgeler yer almaktadır.⁷⁴

Siciller, şehir tarihi araştırmaları ve genel tarih çalışmaları için mühim bir ana kaynak niteliğindedir. Resmi yazışmalar, halkın şikâyet ve istekleri, yerel yönetime ilişkin hukuki nizamlar⁷⁵ gibi birçok konuyu içine alan sicillerden hareketle kadıların merkez ile taşra arasındaki münasebetlerin temsilcisi konumunda olduğu sonucuna varılmıştır.⁷⁶ Siciller, imar faaliyetleri, dini ve sosyal yapıların bakım ve onarımı, şehrin nüfusu, Müslüman ve gayrimüslim sayısı, meslekler, narh ve yevmiyeler, vergi miktarları, altın ve para davaları, çeşitli eşya fiyatları, mal varlığı, borç, varislerin durumu salgın hastalıklar, evlilik-ayrılık, kız kaçırma, mehir, kefillik, adam öldürme gibi çeşitli konulara ışık tutan nitelikli kayıtlardır.⁷⁷

Sicillerde çoğunlukla rika kırması, talik kırması ve divanî yazı biçimi kullanılırken,⁷⁸ defterlerin ebatları hakkında net bir sonuca ulaşmak mümkün olmayıp uzun ve dar defterlerin kullanıldığı görülmektedir.⁷⁹ Osmanlı'nın siyasi ve sosyal durumu hakkında bilgiler sunan sicillerde merkez ve eyalet arasında geçen yazışmalar, halkın şikâyet ve talepleri, kanunnameler, fermanlar ve mahalli idareler bulunmaktadır.⁸⁰ Kadılar yalnızca mahkeme işlemleri ile ilgilenmemiş, beledi işlerden de sorumlu tutulmuşlardır. Kadılara beledi işlerin nizama sokulması görevinin verilmesi, kayıtların tutulduğu dönemde meydana gelen yangın ve sel gibi durumlardan da haberdar olmanıza olanak sağlamıştır.⁸¹ Mahalli idare kayıtlarına “*Sicil-i Mahfuz*”, merkezden gönderilen tüm resmî yazışmaların bulunduğu kayıtlara ise “*Sicil-i Mahfuz Defterlü*” adı verilmiştir.⁸²

Ülkemizde şer'îyye sicilleri ile ilgili çalışmaların İsmail Hakkı Uzunçarşılı ve T. Mümtaz Yaman'ın çabalarıyla başladığı ve “*Şer'î Mahkeme Sicilleri*” isimli makalelerinin çok ilgi gördüğü

⁷³ Uzunçarşılı, a.g.e., s. 109.

⁷⁴ Akgündüz, a.g.e., s. 18-20.

⁷⁵ Uzunçarşılı, a.g.e., s.110.

⁷⁶ Akgündüz, “İslam Hukukunun Osmanlı Devleti'nde Tatbiki: Şer'îyye Mahkemeleri ve Şer'îyye Sicilleri”, **İslam Hukuku Araştırmaları Dergisi**, 14, 2009, s.12.

⁷⁷ Uzunçarşılı, a.g.e, s. 113.

⁷⁸ Öztürk, a.g.m., 22.

⁷⁹ Gedikli, a.g.m., s. 189.

⁸⁰ Ali Duman, “Kadı Defterleri (Şer'îyye Sicilleri), Mahiyetleri, Muhtevaları ve İslam Hukuku Açısından İncelenmelerinin Önemi”, **EKEV Akademi Dergisi**, 11(33), 2007, s. 141.

⁸¹ İnalçık, “Osmanlı Tarihi Hakkında Mühim Bir Kaynak”, **AÜDTCF Dergisi**, 2, Ankara, 1943, s. 89.

⁸² Uzunçarşılı, a.g.e, s.120.

bilinmektedir. Halil İnalıcık ise tarih araştırmalarında, sicillerin sosyal ve ekonomik kaynak olarak kullanımına olanak sağlamıştır.⁸³

Osmanlı Devleti'ne ait ulaşabildiğimiz en erken tarihli şer'îyye sicili 1445 senesine ait Bursa Sicili'dir. XVI. Yüzyılın son dönemlerine dek defterin yazı dili için Arapça kullanılmış fakat ilerleyen dönemde belgelerin dili tamamen Türkçe olmuştur. Sicillerin bazı bölümlerinde; özellikle terekelerde ve kadıların yeni tayin olduğu görev başlangıcını ihtiva eden kayıtlarda, Arapça yazılara rastlamak mümkündür.⁸⁴

Araştırması yapılan 26 numaralı Sofya Şer'îyye Sicili H. 1186 / M.1772-1773 yılı aralığında tutulan kayıtları içermektedir. Defter, 130 sayfa ve 215 kayıttan oluşmaktadır. Defter 1b/1'den başlayıp 61b'de sonlandırılmıştır. Bu defterdeki kayıt numaraları, metnin içinde ve dipnotlar kısmında transkripsiyon baz alınarak sıralamaya uygun bir biçimde verilmiş ve kayıt numaralarının birbirine karışması durumunun önüne geçilmiştir.

26 numaralı defterde boş sayfalar da yer almaktadır. Boş sayfalar; 2b, 3a, 26a, 26b, 27a, 27b, 28a, 28b, 29a, 29b, 30a, 30b, 31a, 31b, 32a, 32b şeklinde sıralanmıştır. Defterdeki 13b/3, 47a/2, 47b/1 kısımlar battal kayıttır. Defterin yazım stili genel olarak düzgün okunaklı olmakla birlikte, bazı yerlerde silik, çizilmiş ve karartılı bölümlere rastlanmıştır. Bu sebepten ötürü defter içerisindeki o bölümler okunamamıştır.

Değerlendirmesi yapılan 26 numaralı sicil defterinin transkripsiyonu aşamasında sayfa numaraları tahrif edilmeden yazılmış ve kayıt numaralarıyla bir bütün oluşturmak amaçlanmıştır. Metnin transkripsiyonu yapılırken hiçbir değişiklik yapılmadan olduğu gibi aktarımı sağlanmıştır. Kayıtların sayfa numaraları sol üst kısımda sıralamaya uygun bir biçimde verilmiştir. Transkripsiyon, bazı kurallar çerçevesinde çalışılmıştır. “Ayn” harfi (‘), hemze işareti (’), uzatmalı harfler (^), okunmayan yerler (...), okunup doğruluğundan emin olunmayan yerler (?), yazı bulunmayan alanlar [boş], net gözükmeyen kısımlar [silik], karartıdan dolayı okunması mümkün olmayan bölümler [kararmış], Arapça ifadeler [Arapça ifade] şeklinde verilmiştir. Ayrıca, sayfa numaraları “a” ve “b” harflerinin kodlamalarıyla birlikte metin içerisinde yer almaktadır.

⁸³ Sait Öztürk, a.g.m., s.22.

⁸⁴ Uğur, a.g.m., s. 10-11.

Sofya şer'iye sicilleri Sofya Milli Kütüphanesi'nin⁸⁵ oryantal kısmı⁸⁶ içinde bulunmaktadır. Vidin ve Sofya sicilleri 19. asrın sonuna doğru bu kısma kazandırılmıştır. Burada günümüze ulaşan elli dokuz sicil kaydına rastlanmıştır. Asırlarca Osmanlı egemenliğinde olan Sofya'da bu kadar az kaydın tutulduğuna ihtimal verilmemektedir. Sicillerin birçok doğal afetle zarar görebileceği gibi, savaş sebebiyle kasten yapılan tahribat sonucunda da yok edildikleri bir gerçektir.⁸⁷ Sofya sicilleri arasındaki en eski döneme ait sicil, 1550 senesinde tutulmuş S344 numaralı sicil iken en son döneme ait sicil ise 1846 senesindeki S148 numaralı sicildir. Kütüphanedeki sicillerin yüzyıllar içerisindeki dağılımı şu şekildedir; 16. yüzyılda bir, 17. yüzyılda altı, 18. yüzyılda kırk, 19. yüzyılda on iki sicildir. Çalışmanın kapsadığı döneme ait sicillerin sayısı ise on yedidir. Kütüphane kayıtlarında Sofya sicilleri için "S" harfi kodlanmıştır. Çalışmada Sofya Şer'iyye Sicili için "ŞŞS" kısaltması kullanılmıştır.

Tablo 1: Sofya Şer'iyye Sicillerinin Ayrıntılı Dökümü

Seri	Adı	No	Tarih	Sayfa Sayısı	Poz Sayısı
TÜRKİYE HARİCİ SİCİLLER	SOFYA SİCİLLERİ	S1	1013	3	12
		S1bis	1026-1027	270	280
		S4	1110	27	62
		S12	1082-1089	149	164
		S16	1170-1171	113	124
		S17	1163-1164	58	66
		S20	1151-1152	36	48
		S20a	1140	8	24
		S21	1175-1176	188	196
		S22	1178-1179	116	124
		S23	1207-1208	208	216
		S24	1203-1204	60	68
		S25	1190-1191	127	144
		S26	1186	120	130
		S27	1220-1221	152	160
		S29	1222-1224	150	158
		S31	1229-1230	65	74
		S32	1228-1229	158	170
		S148	1262	31	45
		S149	1094-1095	40	88
		S159	1169-1170	40	44

⁸⁵Sofya Milli Kütüphanesi'nde Osmanlıca, Arapça ve Farsça yazılmış ve sınıflandırılmış bir milyondan çok arşiv kaydı bulunmaktadır. İstanbul ve Kahire'deki arşivlerden sonra en geniş Osmanlı arşividir.

⁸⁶Kütüphanenin Oryantal kısmında yüz seksen yedi kaydın bulunduğu bilinmektedir. Bu kısım, 13. yüzyıldan 19. yüzyıla dek uzanan geniş bir arşiv yelpazesine sahiptir. Arşiv kayıtları şehirlere göre sınıflandırıldığında; Vidin yetmiş bir, Sofya elli dokuz, Rusçuk kırk iki, Dobruca dokuz, Silistre beş ve Targovişte'ye ait ise bir sicile rastlanmıştır.

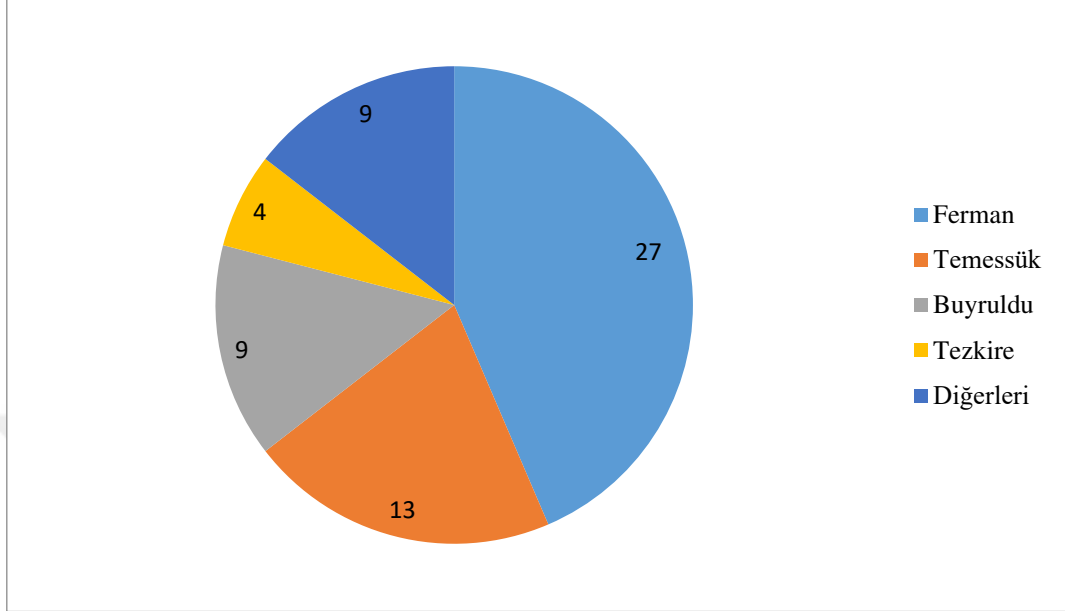
⁸⁷Siciller, 1944'te gerçekleştirilen Amerikan saldırısı ve bombardımanında birçok sicilin zarar gördüğü ve yok olduğu bilinmektedir.

Tablo 1: (Devamı)

Seri	Adı	No	Tarih	Sayfa Sayısı	Poz Sayısı
TÜRKİYE HARİCİ SİCİLLER	SOFYA SİCİLLERİ	S161	1248-1249	40	48
		S162	1204	40	48
		S164	1219-1220	78	86
		S165	1211-1212	28	36
		S165bis	1212	27	36
		S166	1181-1182	94	140
		S173	1192-1193	20	47
		S174	1204	36	44
		S269	1134-1135	188	196
		S306	1138-1139	110	118
		S308	1028-1029	42	53
		S309	1140-1141	106	100
		S311	1162-1163	40	46
		S330bis	1212-1213	199	208
		S344	957	10	28
		S347	1191-1192	21	50
		S309bis1	1144	10	24
		S309bis2	1230	20	40
		S309bis3	1230-1231	12	24
		S309bis4	1234	52	106
		S309bis5	1234, 1248-1249	5	10
		S311-2	1164	6	12
		S311-3	1170	2	20
		S311-4	1182	8	16
		S311-5	1205	6	12
		S311-6	1206-1207	23	52
		S311-7	1214-1215	28	44
		S311-8	1223	4	8
		S311-9	1214	8	16
		S312-1	1133-1334	38	81
		S312-2	1139	10	20
		S312-3	1143-1144	24	48
		S312-4	1150-1151	10	20
		S312-5	1152	10	20
		S312-6	1156	4	8
		S312-7	1157-1158	18	36
		S312-8	1159-1161	39	78
		S312-9	1169-1170	10	24

1.2. Sofya'ya Merkezden Gönderilen Hükümler ve Vilayet İçi Yazışmalar

Grafik 1: Resmi Yazışmaların Türlerine Göre Dağılımı

1.2.1. Berat

Berat, “*nişan*”, “*biti*” ve “*misal*” adlarıyla da anılmakta padişah tarafından yapılan atama, gelir tahsisi, kullanım hakkı, ayrıcalık yahut muaf tutulmayı gösteren ve padişahın tuğrasını taşıyan belgedir.⁸⁸ Berat yalnızca tuğranın sahibi olan sultanın hükümranlılığı boyunca geçerlidir. Beratlar tahrir yapıldığında yenilenmiş ve verilirken hangi sebeple verildiği ve türü de belirtilmiştir. Osmanlı’da elçilik ve konsolosluklarda tercümanlık yapacak olanlarla, Osmanlı vatandaşı olup Avrupa tüccarı ve hayriye tüccarı ismiyle özel konumda ticari faaliyetleri gerçekleştirecek olanlara da berat verilmiştir.⁸⁹ Belgelerde Allah’a şükür, Peygamber’e salavat, dört halifenin adlarının zikri ve dua kısımları yer almış ve belgenin altına padişah tuğrası çekilerek bitirilmiştir.⁹⁰ Beratların arka kısmına imza, işaret, kâtibin veya beratın verildiği kalemin adı gibi bilgiler de eklenmiştir.⁹¹

Değerlendirilmesi yapılan 26 numaralı sicil defterinde 3 adet berat kaydı bulunmaktadır.⁹² Bu kayıtların ayrıntılı hali tabloda kayıt numaraları ile belirtilmiştir. Bu kayıtlarda mütesellim tayini,

⁸⁸ Mübahat S. Kütükoğlu, **Osmanlı Belgelerinin Dili(diplomatik)**, Kubbealtı Neşriyat, İstanbul 1998, s. 124.

⁸⁹ Kütükoğlu, a.g.e, s.132.

⁹⁰ Kütükoğlu, a.g.e, s.145

⁹¹ Orhan Sakin, **Osmanlı Arşiv Belgeleri Okuma Kılavuzu**, Yeditepe Yayınları, İstanbul, Kasım,2015,s. 250.

⁹² Bkz. (Defterde Geçen Berat Kayıtlarının İçeriği, Tablo 2)

vergi tahsilatı ve vakıf gelirlerinin tahsili konuları işlenmiştir.⁹³ Defterde geçen berat kayıtlarına örnek verecek olursak;

“...Mûsâköy ve Koca Ahmedlü nâm karyelerinin a‘şâr-ı şer‘îye ve rûsûmât-ı ‘örfiye ve tapu-yı zemîn ve resm ve ispenç ve resm-i kovan ve resm-i ‘arûsâne ve kaçkun ve yeve ve bâd-ı hevâ ve öteden berü (...) ve râci‘ olan cüz‘î ve küllî mahsûlâtını işbu bin yüz seksen altı senesi mârtı ibtidâsından şubâtı gâyetine değin işbu dârende temessük Sofya sâkinlerinden ‘izzetlü el-hâc Alî Ağa’ya yalnız dokuz yüz gurûş mukabelesine der‘uhde ve iltizâm olunub ve bedel-i iltizâmını bi’t-tamâm yedinden ahz ve kabz eyledim...”⁹⁴

şeklinde kayda geçirilmiştir.

Tablo 2: Defterde Geçen Berat Kayıtlarının İçeriği

Kayıt Türü	Sayı	Kayıt İçeriği	Kayıt No
Berat	3	Mütesellim tayinini içeren berat	21a/2, 21b
		Vakıf gelirlerini toplama yetkisini içeren berat	22b/2, 23a
		Sofya’ya bağlı Musaköy ve Koca Ahmedlü köylerinde tımarlı sipahinin vergi tahsilatını içeren berat	25b/1

1.2.2. Buyruldu

Buyruldu, sadrazam, defterdar, kadiasker, kapudan paşa, beylerbeyi, vali gibi yüksek mevkideki görevlilerin, kendilerinden alt rütbedeki kişilere verdiği yazılı buyruklara verilen isimdir. Türkçe “*buyurmak*” sözcüğünden türetilen buyruldulara bu adın verilmesi emir cümlesinin sonunun “buyruldu” kelimesiyle sonlandırılması olmuştur.⁹⁵ Buyruldular yazılırken çoğunlukla divani yazısı kullanılmış fakat şerhiye sicillerine bu kayıtlar rika yazısı ile geçirilmiştir. Buyruldular genel manada aynı olup şekil açısından bazı farklılıklar göstermişlerdir.⁹⁶

26 numaralı sicil defteri değerlendirilirken 9 adet buyruldu kaydına rastlanmıştır. Bu kayıtlar içerikleriyle birlikte kısa özetler şeklinde kayıt numaraları verilerek tablo haline getirilmiştir.⁹⁷ Kayıtlar içerik olarak özellikle savaş için yapılan hazırlık ve düzen konularını içermektedir. Bunları inceleyecek olursak; yük hayvanı tedariki⁹⁸, ordu için buğday temini⁹⁹, tımar tevcihi¹⁰⁰, serdengeçti

⁹³ (ŞŞS), Defter no. 26 (1186-1772/1773), ss. 21a/2, 21b, 22b/2, 23a, 25b/1.

⁹⁴ (ŞŞS), Defter no. 26 (1186-1772/1773), ss. 25b/1.

⁹⁵ Sakin, a.g.e., s. 250.

⁹⁶ Kütükoğlu, a.g.e., s. 124

⁹⁷ Bkz. (Defterde Geçen Buyruldu Kayıtlarının İçeriği, Tablo 3)

⁹⁸ (ŞŞS), Defter no. 26 (1186-1772/1773), ss. 3b/1.

⁹⁹ (ŞŞS), Defter no. 26 (1186-1772/1773), ss.6a/1, 6b, 7a, 8b/3.

¹⁰⁰ (ŞŞS), Defter no. 26 (1186-1772/1773), ss. 7b/1.

askerlerinin iâşe temini¹⁰¹, ordu için zahire¹⁰², askerlerin maaşları¹⁰³ ve ispenç vergisi¹⁰⁴ hakkında bilgiler içeren buyruldu kayıtlarının konularından bir tanesi Sofya mütesellimi El-Hâc Hasan Ağa'ya gönderilen buyruldu da geçen Sofya ve çevresinden ordu için buğday temini içeren kayıttır. Bu kayıta ordunun ihtiyacı olan zahirenin mümkün olan kısa sürede karşılanması için harekete geçilmesi istenmiştir.¹⁰⁵ Bir diğer kayıta Rûmili vâlisı olan Abdî Pâşâ Efendi'ye gönderilmiştir. Bu kaydın bir kısmı; “...Rûmili vâlisı olan ‘inâyetlü velîyü’n-ni‘am Abdî Pâşâ Efendi hazretleri lede’l-iktizâ taraf-ı devletlerinden emr ve tavsîye buyurulan güzîde esb ve bârgîr-i zemîngîrler bu esnâda tedârik ve (...)re’s at ve bârgîr olmak üzere nizâmları virilüb üzerlerine ta’yîn olunan hazînedârımız ‘izzetlü Alî Ağa zîde kadruhü hademesiyle irsâl olunmağla...”¹⁰⁶ şeklinde kayda geçirilmiştir. Abdî Pâşâ Efendi'ye gönderilen kayıttın içeriğini ise ordu iâşesini taşımak için yük hayvanı tedariki oluşturmaktadır.¹⁰⁷

Tablo 3: Defterde Geçen Buyruldu Kayıtlarının İçeriği

Kayıt Türü	Sayı	Kayıt İçeriği	Kayıt No
Buyruldu	9	Ordu iâşesini taşımak için yük hayvanı tedariki içeren kayıt	3b/1
		Sofya ve çevresinden ordu için buğday temini içeren kayıt	6a/1, 6b,7a
		Tımar tevcihi içeren kayıt	7b/1
		Sefer için hazırlanan Sofya serdengeçti askerinin iâşelerinin temini içeren kayıt	8b/2
		Bükreş’e gidecek askerlere un ve buğday temini içeren kayıt	8b/3
		Sofya’dan ordu için zahire temini içeren kayıt	8b/4
		Sofya’dan ordu için un, peksimet ve buğday temini içeren kayıt	9a/1
		Vidin Kalesi askerlerinin maaşlarının Sofya hazinesinden karşılanmasını içeren kayıt	11b/1
		Sofya ve civarı ehl-i zimmet reayadan ispence resmi tahsilini içeren kayıt	22b/1

1.2.3. Ferman

Tuğralı padişah emri olarak ifade edilen, Divan-ı Hümayun ya da Paşakapısı’nda görülen divanlarda verilen hükümlere mutabık bir biçimde yazılan ve padişah buyruklarına verilen genel isimdir. Padişah emri olması nedeniyle, “*emir-i ali, emir-i münîf-i, emir-i padişahi, emir-i şerif,*

¹⁰¹ (SŞS), Defter no. 26 (1186-1772/1773), ss. 8b/2.

¹⁰² (SŞS), Defter no. 26 (1186-1772/1773), ss. 8b/4, 9a/1.

¹⁰³ (SŞS), Defter no. 26 (1186-1772/1773), ss. 11b/1.

¹⁰⁴ (SŞS), Defter no. 26 (1186-1772/1773), ss. 22b/1

¹⁰⁵ (SŞS), Defter no. 26 (1186-1772/1773), ss. 6a/1, 6b, 7a.

¹⁰⁶ (SŞS), Defter no. 26 (1186-1772/1773), ss. 3b/1.

¹⁰⁷ (SŞS), Defter no. 26 (1186-1772/1773), ss. 3b/1.

vacibu'littiba, hükm-i şerif ve hükm-i cihan muta”biçiminde kelimeler kullanılmaktadır. Ayrıca padişahlara ait olduğunu belirten “*alî-şan, hümayun, şerifi, padişahî*” gibi yücelik gösteren unvanlar kullanılmıştır.¹⁰⁸

Analizi yapılan defterde ferman türünde 27 tane belge bulunmaktadır. Bu belgeler gönderilen yerdeki vali, kadı, naip, yeniçeri serdarları, vilayet ayanları, iş erleri gibi birçok görevliye hitaben kaleme alınmıştır. Fermanlar yalnızca bir kişiye değil bazen birden çok görevliye de gönderilmiştir. Bunu anlamak için fermanların ilk bölümünde bulunan eltablara bakmak yeterlidir. 26 numaralı sicil defterinde farklı konuları ihtiva eden ferman kayıtları tablo halinde kayıt numaralarıyla birlikte verilmiştir. İhtilal çıkaranların yakalanması, voynukların¹⁰⁹ görevlendirilmesi, görevlilerin davranışlarının nizama sokulması, iâşe ve araba temini, sefer hazırlıkları, savaş için yamakların hazır edilmesi, alacak verecek davasının çözümü, müteveli ataması, savaş sırasında halka gelebilecek zararı önleme, esnaftan para toplanması, cebecilerin cepheye gönderilmesi, menzil ücretlerinin düzenlenmesi, demir temini, nefy cezası ve Rumeli’den asker sevki gibi birçok husus hakkında ferman bulunmaktadır.¹¹⁰

Sofya ve çevresinde düzeni bozup ihtilal çıkaranların yakalanması hakkında olan fermana şu ifadeler geçmektedir; “*Sofya kazâsı ve kurâsında ba’zı müfsid ve vâcibü’l-izâle sâ’îbi’l-fesâd kimesneler zuhûr ve ihtilâl-i nizâm-ı bilâd*”.¹¹¹ Bir başka fermana ise “*ordu-yı hümayûnumda nakl-i zehâir ve hidemât-ı sâirede istihdâm olunmak üzere Sofya kazâsından ihrâcî tertîb ve fermânım olan yüzaltmış kît’a mekkârî öküz ‘arabalarından ve voynugan re’âyâsından mâ’adâ re’âyâ-yı sâireye tevzî’ olunan yüz yirmi üç kît’ası tahsîl ve ihrâc ve ordu-yı hümayûnuma irsâl ve o makûle voynugân re’âyâsı hisselerine isâbet iden otuz yedi kît’asının edâsında muhâlefet üzere oldukları i’lâm ve inhâ olunmağla*”¹¹² şeklinde voynukların görevlendirilmesine çağrıda bulunulmuştur. 1768-1774 Osmanlı-Rus Savaşı’nın devam ettiği 1772-1773 yılları arasında kayda alınmış olan bu sicilde geçen fermanlar özellikle savaş tedarikinin temini ve bölgenin nizami durumunun korunmasını ve önemsenmesi hususlarına yöneliktir. Fermanlarda sıklıkla rastlanılan konular arasında öküz arabası temini, menzil ücretlerinin düzenlenmesi, buğday temini ve cepheye asker sevki hususları

¹⁰⁸ Kütükoğlu, a.g.e, s. 108-109.

¹⁰⁹ Bu kelime için “*voynik, voynak, voyneyk, voynugân*” ifadeleri de kullanılmıştır. II. Murad zamanında seferde ordunun ve devlet adamlarının atlarına bakmak için teşkilatlandırılmış kişilerdir. Bulgaristan, Makedonya ve Sırbistan bölgesindeki küçük toprak sahibi olan soylu kesim, Osmanlı devletinin bu Toprakları hakimiyeti döneminde de voynuk adı altında topraklarına kullanmaya devam etmişlerdir. Voynuk Slavca asker anlamına gelmektedir. Voynuklar sefer ve çayır hizmetini yerine getirmek üzere görevlendirilmiş kişilerdir. Sofya’da yaşayan voynuklar İstanbul-ı Âmire-i Sâni’ye bağlıdır. Sefer ve çayır hizmeti olmayınca “*baştine*” adı verilen çiftliklerinde tarım ile meşgul olmuşlardır. Voynuklar hizmetleri karşılığında çoğu vergiden muaf tutulmuşlardır. Yavuz Ercan, **Osmanlı İmparatorluğunda Bulgarlar ve Voynuklar**, TTK, Ankara 1989, 13.; Midhat Sertoğlu, **Osmanlı Tarih Lügati**, İstanbul 2015, s. 561.; Mercimek, a.g.t., s. 227.

¹¹⁰ Bkz. (Defterde Geçen Fermanların İçeriği, Tablo 4)

¹¹¹ (SŞS), Defter no. 26 (1186-1772/1773), ss. 3b/2

¹¹² (SŞS), Defter no. 26 (1186-1772/1773), ss. 4a/1

önceliklidir.¹¹³ Aynı defterde ordu iâşesinin sağlanmasına dair oldukça fazla ferman yer almaktadır.¹¹⁴ Sofya Sancağı'ndaki kadırlara gönderilen fermanda, sancağa bağı kazalarda ikamet eden voynuklar hakkında da bilgi verdiği gözlemlenmiştir.¹¹⁵

Tablo 4: Defterde Geçen Fermanların İçeriğı

Kayıt Türü	Sayı	Kayıt İçeriğı	Kayıt No
Ferman	27	Sofya ve çevresinde düzeni bozup ihtilal çıkaranların yakalanması	3b/2
		Sefer için Sofya civarındaki Voynukların görevlendirilmesi	4a/1
		Nemçelilerden ordu için alınan buğday, barut gibi malların ücretlerinin ödenmesi	5a
		Sofya'dan ordu için buğday mübayaası	5a/1
		Orduya zahire ve silah nakli için Sofya'dan öküz arabası temini	5b/1
		Orduya buğday nakli için görevlendirilen bazı arabacıların aykırı davranışlarının cezalandırılması	7a/1
		Breznik Mukataasına bağı köylerden birine haksız müdahalenin önlenmesi	7b/3, 8a
		Sofya serdengeçti askerinin iâşesinin temini	8a/2, 8b
		Sefer hazırlıkları için Sofya ve çevresinden iâşe temini	9b/1
		Moskovlu ile yapılan savaş için Vidin yamaklarının hazır edilmesi	9b/2, 10a
		Ordu için Sofya'dan araba temini	10b/4, 11a
		Sofya'da mukim iki kişi arasındaki alacak verecek davasının çözümü	11b/2
		Voynuk köyleri ile Breznik Mukataası arasında anlaşmazlık	12b/2, 13a
		Sofya mahkemesinde çözülemeyen bir kira davasının çözüme kavuşturulması	13b/1
		Vakıf mütevellisi atama	14a/1
		Sofya'ya nefy cezası	14a/2
		Rus istilas ve Kırım'ın işgali sebebiyle göreve çağrılan ordunun cepheye geldiğı güzergâhta halka zarar verilmemesine dair	14b/1, 15a, 16a
		Seferdeki ordu için Sofya esnafından para toplanması	16b/1
		Şair mübayaası bedellerinin tahsili	17a/1
		Rus Seferi için Sofya ve çevresinden öküz arabası temini	17a/2, 17b
		Moskovlu saldırıları nedeniyle Rumeli orta koluna mensup cebecilerin cepheye gönderilmesi.	18a/1
		Rumeli orta kolunda bulunan cebecilerin cepheye sevinde yardımcı olunmasına dair	18b/1
		Şumnu ile Manastır arasındaki mesafe için menzil ücret düzenlemesi	21b/1
		Cebthane-i Amire için Sofya civarındaki Samakov, Dubnice vs. kazalardan ham ahen (Ham demir) temin edilerek Tekfurdağı iskelesine getirilmesi.	21b/2, 22a
		Moskovlu ordusunun durdurulması için Rumeli'den asker sevki.	23a/1, 23b
		Sofya dahil, Rumeli Eyaletinden ordu için vergi (imdad-ı seferiye) toplanmasına dair.	24a/2

¹¹³ (ŞŞS), Defter no. 26 (1186-1772/1773), ss.

¹¹⁴ (ŞŞS), Defter no. 26 (1186-1772/1773), ss. 5a/1, 5b/1, 8a/2, 8b, 9b/1, 16b/1.

¹¹⁵ (ŞŞS), Defter no. 26 (1186-1772/1773), ss. 4a/1, 12b/2, 13a.

1.2.4. Hatt-ı Hümayun

Ferman ve beratların mühim olanlarında tuğranın üst, sağ ya da sol kısmında “*Mûcebince amel oluna*” ve “*Mûcebince amel ve hilâfından hazer oluna*” tarzında yazılmış durumların sorunsuz ve eksiksiz yapılmasını bildiren emirdir.¹¹⁶

Değerlendirmesi yapılan sicil defterinde 3 tane hatt-ı hümayun şeklinde yazılmış belge bulunmaktadır.¹¹⁷ Bunlar, ordunun ihtiyaçlarının karşılanmasını¹¹⁸ ve Sofya’ya kadı tayinini¹¹⁹ bildiren kayıtlardır. Kayıtlar tabloda ayrıntılı bir biçimde gösterilmiştir.¹²⁰ Defterdeki bir hatt-ı hümayun örneği şu şekildedir;

“...eyâlet-i Rûmili kemakân ‘uhdemize takrîr ve ibkâ buyurulmakdan nâşî masârifâtımıza ‘avn ü medâr zımnında eyâlet-i merkûmeden ta’yîn ve tahsîs kılınan imdâd-ı seferîyyemizin bin yüz seksen yedi senesine mahsûben gurre-i muharrem i’tibârıyla tahsîli vakti hulûl ve yerlû yerinden def’aten tahsîli bâbında bir kıt’a fermân-ı ‘âlişân-ı şerefrîz-î sudûr olmuştur...”

Bu kayıтта orduya yardım için acilen verginin toplanmasının gerektiği belirtilmektedir.¹²¹

Tablo 5: Defterde Geçen Hatt-ı Hümayun Kayıtlarının İçeriği

Kayıt Türü	Sayı	Kayıt İçeriği	Kayıt No
Hatt-ı Hümayun	3	Sofya kadı tayini hakkındaki Hatt-ı Hümayun	1b/2
		Orduya yardım amaçlı Rumeli’den vergi tahsilatı yapılması hakkındaki Hatt-ı Hümayun	24b/1
		Orduya yardım amaçlı Rumeli’den vergi tahsilatı yapılması hakkındaki Hatt-ı Hümayun	24b/2

1.2.5. Mektup

Defterimizde bulunan belge çeşitlerinden biri de mektuplardır. Mektuplar, davet rûknü ile başlayıp çoğu kez yalnızca “*hüve*” yazılarak ya da mektubun yazılış nedenine göre değişik formüller kullanılarak yapılmıştır. Elkab denilen hitaplar da gönderen ve gönderilenin makamına göre değişiklik göstermektedir. Alt mevkiden üste yazılan mektuplarla üstten alta ve aynı düzeydekiler

¹¹⁶ Kütükoğlu, “Hatt-ı Hümayun”, *DİA*, 16, İstanbul 1996, s. 485-488.

¹¹⁷ (SŞS), Defter no. 26 (1186-1772/1773), ss. 1b/2, 24b/1, 24b/2.

¹¹⁸ (SŞS), Defter no. 26 (1186-1772/1773), ss. 24b/1, 24b/2.

¹¹⁹ (SŞS), Defter no. 26 (1186-1772/1773), ss. 1b/2.

¹²⁰ Bkz. (Defterde Geçen Hatt-ı Hümayun Kayıtlarının İçeriği, Tablo 5)

¹²¹ (SŞS), Defter no. 26 (1186-1772/1773), ss. 24b/1.

arasında yazılan mektuplardaki elkab birbirinden farklıdır.¹²² Araştırması yapılan defterde Sofya'daki şer'i işlerin düzenlenmesi hakkında 1 adet mektup örneği bulunmaktadır.¹²³

1.2.6. Mürâsele

Şer'iyeye sicillerinde yer alan ve kadının kendisine denk veya daha aşağı rütbedeki şahıs yahut makamlara hitaben kaleme aldığı yazılı belgelere “mürâsele/mürâselât” denilmektedir. Mürâseleler genellikle sanığın mahkemeye celbiyle alakalı olmakla beraber daha başka konulara dair de olabilir.¹²⁴ İncelemesi yapılan defterde, Sofya kazası şer'i işlerinin düzenlenmesi¹²⁵ ve Sofya'ya naip atamasının yapılmasını ihtiva eden kayıtlar bulunmaktadır.¹²⁶ Mürâsele ile ilgili bir kayıt şöyledir;

“...Mustafâ Şâkir Efendi kâmyâb ba'de't-tehiyyetü'l-behiyye minhâ-yı hâlisü't-tûbe budur ki makarr-ı hükûmetimiz belde-i Sofya'nın mahkemesi bâbında vâkı'ât olan umûr-ı şer'îyenin niyâbeti işbu sene sitte ve semânîn ve miete ve elf recebü'l-ferdi guresinden tarafımızdan sana tefvîz ve ihâlâ olunub yedine işbu mürâsele-i şer'îye i'tâ olundu ...”¹²⁷

Bu kayıтта Sofya'ya naip ataması yapılması gerektiği belirtilmektedir.

1.2.7. Temessük

Temessük sözcüğü, terim olarak birçok anlamı bünyesinde barındırmaktadır. Borç senedine temessük dendiği gibi, antlaşma ve sulhname gibi durumlarda devlet eli ile ya da antlaşmayı yapan gerçek veya vekil kişiler tarafından verilen mühürlü belgeler de bu isim ile anılmaktadır. Kadı defterlerinde temessüğün anlamı ise, mîrî arazide ve gayr-ı sahih vakıflarda yönetim hakkı sahiplerine yetkili merci ya da kişilerce verilen belge demektir.¹²⁸

Arapça kökenli bu sözcük lügatta, “*tutunma*”, “*sarılma, yapışmak*” anlamında kullanılmıştır. Diplomatik lisanda ise bir tür senet olup bir borcun ödenmesini ve bir şeyin teslim alınması gibi durumlarda karşı tarafa verilen vesikayı teşkil etmiştir. Temessük yerine, tahvil ve senet gibi o anlamını karşılayan sözcükler de kullanılmıştır. Kapsadığı içeriklere göre birçok temessük çeşidi

¹²² Kütükoğlu, “Mektup”, *DİA*, 29, Ankara 2004, s. 21.

¹²³ (ŞŞS), Defter no. 26 (1186-1772/1773), ss. 1b/4.

¹²⁴ Ahmet Akgündüz, a.g.e., s. 38.

¹²⁵ (ŞŞS), Defter no. 26 (1186-1772/1773), ss. 1b/3.

¹²⁶ (ŞŞS), Defter no. 26 (1186-1772/1773), ss. 2a/2.

¹²⁷ (ŞŞS), Defter no. 26 (1186-1772/1773), ss. 2a/2.

¹²⁸ Akgündüz, a.g.m., s. 114.

bulunmaktadır. Örneğin; borç, antlaşma, tesellüm, zabıtname gibi temessükler bunlardan bazılarıdır.¹²⁹

Araştırması yapılan defterde 13 tane temessük kaydı bulunmaktadır. Kayıtlar muhtevasıyla birlikte kısa özetler şeklinde numaralandırma sırasına uygun bir biçimde tabloda verilmiştir.¹³⁰ Bu belgelerde, asker için temin edilecek iaşelerin ödemeleri,¹³¹ askerlerin ücretlerinin verilmesi,¹³² serdengeçti askerlerinin ücretlerinin ödenmesi,¹³³ savaş malzemelerinin ücretleri¹³⁴ ve iltizam tayinlerine¹³⁵ yer verilmiştir. Bir kayıt örneğinde “...Nemçe devletinden ve Nemçe tüccârından iştirâ olunan şa‘îr ve bârût-ı siyâh bahâsı için rikâb-ı hümayûnum hazînesinden virilenden mâ‘adâ iktizâ iden kusûr bahâsı akçeleri için târîh-i mezbûra mahsûben cizye-i mezbûr mâlından ve taksît olandan ta‘yîn olunan kırk iki yük akçeyi beher gurûşu yüz yirmişer akçe olmak üzere bihesâb-ı esedî yalnız otuz beş bin esedî gurûş ider...” biçiminde aktarılmıştır. Burada, Nemçe Devleti’nden ve Nemçe tüccarından satın alınan otuz beş bin esedî gurus tutarındaki savaş malzemelerinin ücretlerinin ödenmesi gerektiği bildirilmiştir.¹³⁶ Diğer bir kayıta ise, günlüğü dört bin dokuz yüz doksandokuz akçe olan altı yüz on dokuz askerin ücretlerinin ödenmesi icap etmektedir.¹³⁷

Tablo 6: Defterde Geçen Temessük Kayıtlarının İçeriği

Kayıt Türü	Sayı	Kayıt İçeriği	Kayıt No
Temessük	13	Sofya Yahudi cizye malından Nemçe tüccarından satın alınan savaş tedarikinin parasının ödenmesini içeren temessük	4b/1
		Nemçelilerden satın alınan malların ücretlerinin ödenmesini içeren temessük	4b/2
		Bükreş’e sefere çıkan Sofya askerini içeren temessük	9a/4
		Sofya’dan hareket eden askerlerin iaşelerini içeren temessük	9a/5
		Bükreş’e gönderilen askerlerin iaşe ücretlerinin ödenmesini içeren temessük	10a/1
		Bükreş’e gönderilen askerlerin iaşe ücretlerinin ödenmesini içeren temessük	10a/2
		Şehirköy serdengeçti askerlerinin tayinatlarının ödemelerini içeren temessük	10b/2
		Şehirköy serdengeçti askerlerinin tayinatlarının ödemelerini içeren temessük	10b/3

¹²⁹ Kütükoğlu, a.g.e., s. 281.

¹³⁰ Bkz. (Defterde Geçen Temessük Kayıtlarının İçeriği, Tablo 6)

¹³¹ (ŞŞS), Defter no. 26 (1186-1772/1773), ss. 9a/5, 10a/1, 10a/2.

¹³² (ŞŞS), Defter no. 26 (1186-1772/1773), ss. 9a/4, 11a/1.

¹³³ (ŞŞS), Defter no. 26 (1186-1772/1773), ss. 10b/2, 10b/3.

¹³⁴ (ŞŞS), Defter no. 26 (1186-1772/1773), ss. 4b/1, 4b/2.

¹³⁵ (ŞŞS), Defter no. 26 (1186-1772/1773), ss. 19b/1, 21a/1, 23b/1, 24a/1.

¹³⁶ (ŞŞS), Defter no. 26 (1186-1772/1773), ss. 4b/1.

¹³⁷ (ŞŞS), Defter no. 26 (1186-1772/1773), ss. 11a/1.

Tablo 6: (Devamı)

Kayıt Türü	Sayı	Kayıt İçeriği	Kayıt No
Temessük	13	İzvornik kalesi askerlerine maaş için Sofya'dan para gönderilmesini içeren temessük	11a/1
		Adet-i ağnam mukatasının iltizamını içeren temessük	19b/1
		Sofya iltizam tayinini içeren temessük	21a/1
		Sofya'ya bağlı İlyaniçe mukataasının iltizama verilmesini içeren temessük	23b/1
		Sofya'ya bağlı Hameyn Mukataasının iltizamını içeren temessük	24a/1

1.2.8. Tezkire

Şer'îyye sicillerinde bulunan kayıtlardan birisi de, Arapça “*zıkr*” kökünden gelen ve “*vesile olan şey*” anlamına kullanılan tezkiredir. Osmanlı vesikalarında ise aynı yerde bulunan resmi daireler veyahut kişiler arasındaki haberleşmeleri sağlayan belgelere tezkire, şehirler arasındakilere ise, tahrirat denilmiştir. Bu belgeler, eksiksiz ve net bir biçimde problemi anlatıp, lüzumsuz bilgiye yer vermeden, yalın bir dille yazılmıştır. Tezkirelerin çıktıkları dairelere ya da verilmiş nedenlerine göre farklı türleri bulunmaktadır.¹³⁸ Bu tezkireler adet, berat, cizye, divan, eda, esame, esnaf, hazine gibi birçok konuda belgelere dökülmüştür.

Osmanlı belgelerinde, daha çok üst mevkiden alta veyahut aynı düzeydeki görevliler arası yazışmaları ve resmî bir konuyu içeren vesikalardır. Kadı sicillerinde bulunan tezkireler, ilkin sadrazam ve üst kademedeki görevlilerin özel kalem müdürü demek olan tezkireciler aracılığıyla kayda alınmıştır. Anadolu Eyaleti'ndeki maddiyatla ilgili kararları yazanlara “*Tezkire-i Ahkâm-ı Anadolu*” Rumeli'ye ait malî işleri yazan makama da “*Tezkire-i Ahkâm-ı Rumeli*” adı verilmiştir.¹³⁹

Değerlendirmesi yapılan defterde 4 adet tezkire kaydına rastlanmıştır.¹⁴⁰ Defter içinde bulunan tezkireler sefer için gerekli iâşenin sağlanması ve ödenmesini ihtiva etmektedir.¹⁴¹ Defterdeki bir tezkire kaydı;

“...Sofya serdengeçdi bayraklarının zahîre mübâşirleri es-Seyyid Hâc Osmân Ağa ve Arnavud Hasan Ağa'nın yedlerinde olan ecnâs-ı mîrî zehâirden ba'de'l-hesâb zimmetlerinde kalan yalnız yüz otuz dört bin altı yüz seksen dört kıyye dakîk ve beş bin iki yüz seksen üç kıyye peksimâd ve on altı bin vukiyye şa'îrî bâ-buyuruldu-i ser'asker-i ordu-yı Bükreş hazret-i velîyü'n-ni'amî tarafımıza teslim olunmağın ahzımızı hâvî ve mîrî hesâbına mahsûb olmağcün taraf-ı mûmâileyhimâyâ işbu memhûr tezkire i'tâ olundu...”¹⁴²

¹³⁸ Kütükoğlu, a.g.e., 245.

¹³⁹ Akgündüz, a.g.e., s. 114.

¹⁴⁰ Bkz. (Defterde Geçen Tezkire Kayıtlarının İçeriği, Tablo 7)

¹⁴¹ (ŞŞS), Defter no. 26 (1186-1772/1773), ss. 9a/2, 9a/3, 10a/3, 10a/4.

¹⁴² (ŞŞS), Defter no. 26 (1186-1772/1773), ss. 9a/2.

şeklinde örneklendirilmiştir. 26 numaralı sicilin yazılmış olduğu dönem H. 1186/1772-1773 yılıdır. Dolayısıyla Osmanlı Devleti bu dönemde Rusya ile 1768-1774 Savaşı'nda olduğundan tezkirelerde de hep sefer için hazırlık ve iaşe temininden bahsedilmiştir. Tezkireler, tabloda numaralandırma sırasına uygun bir biçimde verilmiştir.

Tablo 7: Defterde Geçen Tezkire Kayıtlarının İçeriği

Kayıt Türü	Sayı	Kayıt İçeriği	Kayıt No
Tezkire	4	Sofya serdengeçtileri ¹⁴³ için sefer hazırlığı iaşe temini içeren tezkire	9a/2
		Sofya serdengeçtileri için sefer hazırlığı iaşe temini içeren tezkire	9a/3
		Peksimet, un ve buğday gibi ordu iaşesi ödemeleri içeren tezkire	10a/3
		Peksimet, un ve buğday gibi ordu iaşesi ödemeleri içeren tezkire	10a/4

¹⁴³ Osmanlı döneminde, seferde düşman kuvvetlerinin arasına dalmak, kuşatma altındaki kaleye girmek görevinde olan gönüllü askerlere verilen isimdir. 16. yüzyılın sonlarına doğru devletin içinde bulunduğu bozuk düzende bu fedailere oldukça çok ihtiyaç duyulmuştur. Fakat ihtiyaç dahilinde serdengeçti sayılarının artması bu grubun içinde de olumsuz yönde teşkilatlanmayı artırmış ve 18. yüzyılda yaşanan bazı isyanlarda asilere katılan kişiler içinde serdengeçti yani “ucuz kahraman” ifadesi kullanılmıştır. Abdülkadir Özcan, “Serdengeçti”, **DİA**, 36, İstanbul 2009, s. 554-555.

İKİNCİ BÖLÜM

2. SİCİLDEKİ KAYITLARIN KONULARINA GÖRE DAĞILIMI VE DEĞERLENDİRİLMESİ

2.1. Ekonomik Hayatla İlgili Konular

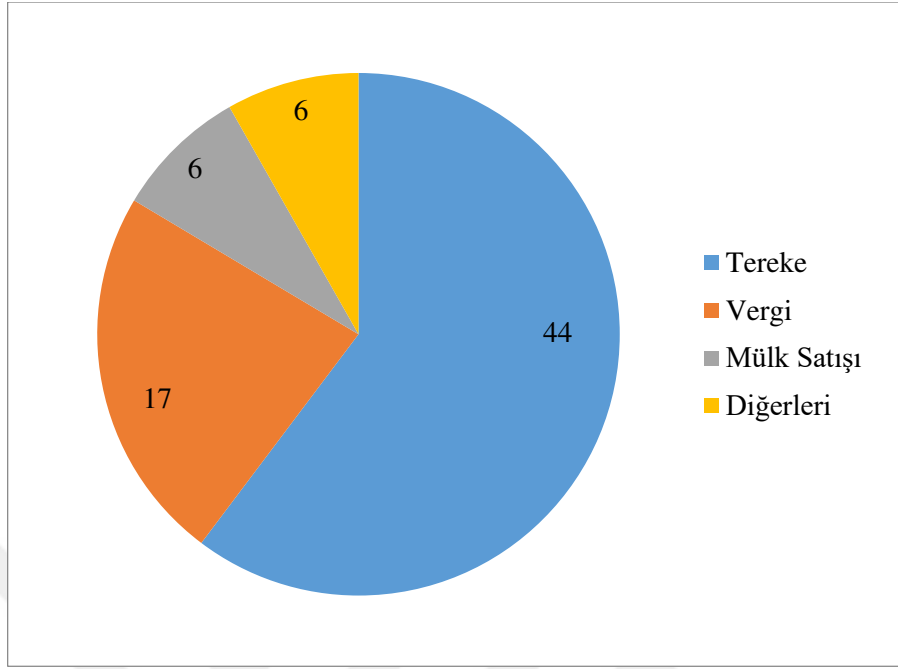
Değerlendirmesini yapılan 26 numaralı sicil defteri içinde ekonomik hayatı ilgilendiren farklı konulara yer verilmiştir. Bu konular borç-alacak, miras, mülk satışı, tereke ve vergileri içermektedir. Kayıtlarda en çok rastlanan dava türü terekeler olurken, tek bir davada adı geçen kayıt ise icar yani kiralama olmuştur. Kayıtlar numaralarıyla birlikte aşağıdaki tabloda sunulmuştur.¹⁴⁴

Tablo 8: Sicil Defterindeki Ekonomik Hayatla İlgili Konuların Dağılımı

Kayıt Türü	Sayı	Kayıt No
Borç Alacak	2	39a/1, 42a/1
İcar	1	50a/1
Miras	3	41b/1, 43b/2, 44a
Mülk Satışı	6	12a/1, 12b/1, 43a/1, 52b/2, 53b/1, 54a/1
Tereke	44	25a/1, 33a/1, 34b/1, 35a/1, 35a/2, 36a/1, 36a/2, 36b/1, 37a/1, 37b/1, 39b/1, 40b/2, 41a/2, 42a/2, 42b/1, 43a/3, 44a/1, 44b/1, 44b/2, 45a/2, 45a/3, 45b/1, 46b/1, 47b/2, 48a/1, 48b/1, 49b/1, 49b/2, 50a/2, 50b/1, 50b/2, 51b/1, 52a/1, 53a/1, 53a/2, 53b, 54b/1, 54b/2, 55a, 55b, 56a, 56a/1, 56b/1, 57a/1
Vergi	17	7b/2, 8b/2, 8b/3, 9a/1, 9a/2, 9a/3, 10a/1, 10a/2, 10a/3, 13a, 21a/1, 22b/1, 22b/2, 23b/1, 25b/1, 38a/2, 42a/1

¹⁴⁴Bkz. (Sicil Defterindeki Ekonomik Hayatla İlgili Konuların Dağılımı, Tablo 8)

Grafik 2: Ekonomik Hayatla İlgili Konuların Dağılımı

2.1.1. Borçlar-Alacaklarla İlgili Kayıtlar

Borç, “iki veyahut daha çok şahıs arasında birini diğerine ya da her ikisini birbirine karşı bir ivazda bulunmakla yükümlü kalan hukuki bağıdır.” Sadece bir tarafın ivazda bulunması gereken borç ilişkisine tek taraflı, her iki tarafın ödemesi gereken borç ilişkisine de iki taraflı borç denir.¹⁴⁵

Deyn, kelimesinin terim olarak manası kişinin üzerinde olup ödemek zorunda olduğu borçlar olarak belirtilmektedir. Bu açıdan deyn semen, ücret, haraç, cizye, nafaka ve diyet gibi her çeşit borcu içinde barındırmaktadır. Deyn borcunda, borç alınan miktar aynı şekilde ödenmek zorundadır. Deyn teriminden başka borç-alacak ilişkisini anlatan diğer terimler karz, hak, ve zimmet terimleridir. Osmanlı Devleti’nin XVII. yüzyıldan itibaren içinde bulunduğu ekonomik buhran yalnızca olağanüstü durumlarda temin edilen avarız vergisini, ihtiyaç durumunda ilk başvurulacak maddi kaynak haline getirmiştir. Bu süreç içerisinde Osmanlı para birimi olan akçe piyasada az bulunmaya başlamış ve yabancı paralar değer kazanmıştır. Borç-alacak davalarının bu sebeplerden ötürü de daha fazla görülmeye başlandığı bilinmektedir.¹⁴⁶

¹⁴⁵ Mehmet Akif Aydın, “Borç”, **DİA**, 6, 1992, s. 285.

¹⁴⁶ Kenan İnan, “Trabzon Şer’iyye Sicillerine Göre 17.yy Ortalarında Borç-Alacak İlişkileri”, Mahmiye-i Trabzon Mahallatından Onyedinci Yüzyıl Ortalarında Trabzon’da Sosyal ve İktisadi Hayat, **Trabzon Belediyesi Kültür Yayınları**, Trabzon, 2013, s. 127.

Defterde alacak verecek ile ilgili 2 davaya rastlanmıştır.¹⁴⁷ Bir kayıtta Sofya’da misafir olarak bulunan Alî Ağa ibn Abdurrahman’nın yüz altmış guruş olan borcunun yüz yirmi üç guruş olan kısmını ödedeği, fakat otuz yedi guruşunu ödemek istemeyip inkâr ettiği ve kalan borcun bu kişiden tahsilinin sağlanması için mahkemeye başvurulduğu görülmektedir.¹⁴⁸

2.1.2. Mülk Satışı

Mülk satışları, Osmanlı reayasının mali ve içtimai durumu hakkında araştırmacılara mühim ipuçları sunmaktadır. Bir kişinin sahip olup, tasarrufta bulunma yetkisi taşıdığı şeye mülk adı verilmektedir. Mülkün çoğulu emlaktır.¹⁴⁹ Mülk denilince akla ev, dükkan, arazi gibi taşınmaz mallar gelmektedir. Mülk alışverişlerinde geçen “*bey*” kelimesi ise satış akdi olarak tanımlanmıştır.¹⁵⁰ Defterdeki satış kayıtlarında özellikle satışın gerçekleştiğini ifade eden “*bey-i bât-ı sahîh-i şer’î*”, “*bi’l-asâle ve bi’l-vekâle bey*” kalıplarına yer verilmiştir.

Mülk satışları hakkındaki kayıtlar, “*sakk ve sakk-ı şer’î*” şeklinde adlandırılan yöntemle tutulmuştur. Mülk satışlarını ile ilgilendiren sözleşmeler kaydedilirken, ilerleyen süreçte olası bir sıkıntıya düşülmemesi için satış muamelesi hakkındaki tüm detaylara dikkat edilmiştir. Bu doğrultuda satışa konu olan mülkün konumu, taraflar, mülkün sınırları, mülkün değeri, nasıl bir sözleşme yapıldığı, ücretin ödenip ödenmediği ya da ne şekilde ödeneceği, satışın tarihi ve satışa şahitlik eden kişilerin adlarının tek tek kaydedildiği görülmektedir.¹⁵¹ Müslümanlar kendi içlerinde satış yapabildikleri gibi gayrimüslimlere de mülk satışı yaptıkları bilinmektedir. Müslim ve gayrimüslim kadınların mülk satışlarında bulunma hali, mahkemelere katılma durumları veyahut vekiller vasıtasıyla gerçekleştirdikleri davalar incelenmiştir.¹⁵² Satışlarda, kadınların kendilerine ait mal ve mülklerinin bulunduğu ve varlıkları hakkında kendilerinin özgürce bir tutum sergileyebildikleri gözlenmiştir.¹⁵³

¹⁴⁷ (ŞŞS), Defter no. 26 (1186-1772/1773), ss. 39a/1, 42a/1.

¹⁴⁸ (ŞŞS), Defter no. 26 (1186-1772/1773), ss. 39a/1.

¹⁴⁹ M. Macit Kenanoğlu, “Mülk”, *DİA*, 31, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, İstanbul, 2006, s. 540.

¹⁵⁰ Ali Bardakoğlu, “Bey”, *DİA*, 6, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, İstanbul, 1992, s. 13

¹⁵¹ Ramazan Günay, “Şer’iye Sicillerinde Mülk Alışverişleri: Kullanılan Usul ve Dil”, *SDÜ Fen Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Aralık 2012, Sayı:27, s.19-21.

¹⁵² İnan, “1831 Nolu Şeriye Siciline Göre Trabzon’da Mülk Satışları”, 120, *Türk Dünyası Araştırmaları*, İstanbul 1999, s. 103-124.

¹⁵³ Melek Öksüz, *Onsekizinci Yüzyılın İkinci Yarısında Trabzon*, Serander Yayınları, Trabzon 2006, s. 47.

Değerlendirmesi yapılan defterde 6 adet mülk satışı kaydına rastlanmıştır.¹⁵⁴ Bahsi geçen kayıtların 4'ü erkeklere¹⁵⁵ ait iken 2 satışın kadınlar¹⁵⁶ tarafından gerçekleştiği göze çarpmaktadır. Mülk satışını gerçekleştiren kişi bir kadın olabildiği gibi atın alan kişi de kadın olabilmektedir. Kayıtlarda mülk alımı yapan bir kadından bahsedilmektedir. Bu kayıtta El Hac Hamza Mahallesi sakinlerinden Emetullah Hatun ve oğulları İbrahim ve Hasan ve kızları Atike ve Aişe'nin avlulu ve bahçeli evini 10 Şaban 1186'da altı yüz otuz guruşa Atike Hatun'a sattıkları anlaşılmaktadır.¹⁵⁷ Defterde Müslümanların gayrimüslimlere satmış olduğu iki adet kayıt bulunmaktadır.¹⁵⁸ Bu kayıtlar sırasıyla şu şekildedir; Mansur Hoca mahallesi sakinlerinden Aişe Narin, Kadın Binti El Hac Ali Ağa'nın dört dönüm miktarı mülk bostanını 10 Muharrem 1186'da seksen beş guruşa Avram Yahudi'ye sattığı görülmektedir.¹⁵⁹ Alaşehir Kasabası sakinlerinden El Hac Mehmed Zihni Efendi İbni El Hac Mehmed bin Mehmed Efendi'nin avlulu ve bahçeli evinin Şaban 1186'da yüz yirmi guruşa Yako Veled-i Tabib Avram tarafından alındığı kaydedilmiştir.¹⁶⁰

Tablo 9: Mülk Satışı Kayıtlarında Geçen Satılan Meskenlerin Ayrıntılı Dökümü

Kayıt No	Mülkün Mevkii	Satan Kişi	Satın Alan Kişi	Mülkü n Cinsi	Satış Fiyatı	Tarih
12a/1	Karadanişmend Mahallesi	MüalimeBinti Ahmed	Ahmed Ağa	Ev	141 guruş	10 Cemaziyelahir 1186
12b/1	El Hac Hamza Mahallesi	Emetullah Hatun ve oğulları İbrahim ve Hasan ve kızları Atike ve Aişe	Atike	Ev	630 guruş	10 Şaban 1186
43a/1	Karashahin Mahallesi	HibetullahBinti Ali Ağa	Molla Mustafa	Ev	150 guruş	20 Cemaziyel ula 1186
52b/2	Mansur Hoca Mahallesi	Aişe Narin, Kadın Binti El Hac Ali Ağa	Avram Yahudi	Dört dönüm miktarı mülk bostan	85 guruş	10 Muharrem 1186
53b/1	Alaşehir Kasabası	El Hac Mehmed Zihni Efendi İbni El Hac Mehmed bin Mehmed Efendi	Yako Veled-i Tabib Avram	Ev	120 guruş	Şaban 1186
54a/1	Mansur Hoca Mahallesi	Molla Yusuf Bin Molla Mehmed	Alemdar Mehmed Beşe	Ev	150 guruş	10 Şaban 1186

¹⁵⁴Bkz. (Mülk Satışı Kayıtlarında Geçen Satılan Meskenlerin Ayrıntılı Dökümü, Tablo 9)

¹⁵⁵ (ŞŞS), Defter no. 26 (1186-1772/1773), ss. 12a/1, 43a/1, 53b/1, 54a/1.

¹⁵⁶ (ŞŞS), Defter no. 26 (1186-1772/1773), ss. 12b/1, 52b/2.

¹⁵⁷ (ŞŞS), Defter no. 26 (1186-1772/1773), ss. 12b/1.

¹⁵⁸ (ŞŞS), Defter no. 26 (1186-1772/1773), ss. 52b/2, 53b/1.

¹⁵⁹ (ŞŞS), Defter no. 26 (1186-1772/1773), ss. 52b/2.

¹⁶⁰ (ŞŞS), Defter no. 26 (1186-1772/1773), ss. 53b/1.

2.1.3. Tereke

Tereke yerine “*muhallefat*” ibaresinin de kullanıldığı görülmektedir. Tereke “geride kalan; geriye bırakılan” demektir.¹⁶¹ Vefat eden kişinin bıraktığı şeylere, mirasa tereke denir.¹⁶² Tereke vefat eden kişilerin bütün malları dışında aynı zamanda, borç, vasiyet ve hibe gibi kişinin kullanımında olan malların teferruatlı kayıdır. Osmanlı hukuk sisteminde terekenin bölüştürülmesi ve saptanması kadıların sorumluluğu altındadır.

Kadılar, vefat edenlerin geride bıraktığı mal ve mülkü variscilerin isteğiyle, şer’i kaidelerin belirlediği kriterler içinde mirasçıları arasında paylaştırmak ve eğer mirasçısı yoksa hazine adına mirasa el koymaktır. Tereke konusunda, kadıların en önemli yardımcısı kassamlardır. Bir terekenin kadıya intikal etmesi ve bölüşülmesi, ancak ilgililerin talebi ve devletin mirasçılığı pozisyonunda yapılmıştır. Ayrıca tereke kayıtları, ölenlerin evli yahut bekar oluşu ve aileleri hakkında malumat vermektedir. Bu kayıtlar, aynı zamanda ölen kişilerin yaşamı boyunca kullandıkları her çeşit kıyafet, ev eşyası, mutfak gereçleri hakkında ve ayrıca kiler, ev, bahçe ve değirmen gibi taşınmazları konusunda da aydınlatıcıdır. Aynı zamanda bu belgelerde sahip olunan hayvanın cins ve miktarları, depolarda bulunan ya da bahçelerde ekili tahılın ne kadar ve ne türde olduğunu bildirirken, ticarethanesi bulunuyorsa burada kullanılan aletleri, malları ve tüm bu malların tahmini fiili olarak tahakkuk etmiş olan ücretlerini tek tek saptamış ve aktarmış bulunmaktadır.¹⁶³ Tereke birinci bölümünde tereke sahibinden bahsedilmekte, önce kişinin ismi, eğer varsa vazifesi ve unvanı da belirtilir ve baba adı ile birlikte kayda geçirilmiştir. Devamında ise, nerede ve ne şekilde öldüğü eklenerek varisleri bildirilmiştir. Eğer varisi bulunmuyorsa beytülmal emininin terekeye el koyduğu kayıtlara geçmiştir. Bu kısımlardan sonra terekenin sayımı ve fiyatlandırılması yapılarak, tarih atılmıştır.

Terekelerde yaşı büyük olan erkek çocuklar için kebir, küçük erkek çocuklar için “*sağır*” ifadesi kullanılırken, büyük kız çocukları için kebire, küçük kız çocukları için de “*sağire*” telaffuz edilmiştir. Kayıtlar incelendiğinde kadıların bir görevinin de yetim ve kimsesizlerin haklarını korumak ve miras davası sonunda alınan kararların uygulanıp uygulanmadığını denetlemek ve mirasta hakkı bulunan fakat yaşı tutmayan çocuklara vasi tayin etmektir. Vasi olan kişiler yine kadılar aracılığıyla denetlenmiş, gerekirse görevden alınmış veya yerine başka bir kişi getirilmiştir. Bu şekilde küçük çocukların hukuki hakları gözetilmiştir.¹⁶⁴

¹⁶¹ Tahsin Özcan, “Muhallefat”, **DİA**, 30, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, İstanbul, 2005, s. 406.

¹⁶² İsmail Parlatır, **Osmanlı Türkçesi Sözlüğü**, Yargı Yayınları, Ankara, 2012, s. 1694.

¹⁶³ Ömer Lütfi Barkan, “Edirne Askeri Kassamına Ait Tereke Defterleri (1545-1659)”, III, **Belgeler**, Ankara, 1966, s.1.

¹⁶⁴ Said Öztürk, “Kassâm”, **DİA**, XXIV, İstanbul 2001, s. 581.

Tereke defterlerine borç tutarı ve alacaklı olan kişiler kaydedilmiş, vefat eden şahıs evli erkek ise ve karısına mehir borcu varsa ilk bu tutar alınmış daha sonra diğer kişilere olan borcunun kime ne kadar olduğu tayin edilerek, vasiyetler ve cenaze harcamaları da bu kısma eklenerek tereke değerinden düşülmüştür. Değerlendirilmesi yapılan 26 numaralı sicil tereke kayıtları bakımından zengin olup 39 tane kayda rastlanmıştır.¹⁶⁵ Terekesi tutulan şahısların büyük çoğunluğunu Müslümanlar oluştururken, şüphesiz Gayrimüslimlerin de tereke bölüştürme hakkı bulunmaktadır. Kayıtlar tutulurken terimler ayrılıklar göstermektedir. Ölen kişi müslim ise “*müteveffa / müteveffiye*,”¹⁶⁶ ifadesi kullanılırken, zimmiler için “halik/ halike olan”¹⁶⁷ ifadelerine rastlanmıştır.

Defter içinde yer alan Müslümanlar ile ilgili bir kayıt şu şekilde aktarılmıştır.

“...Medîne-i Sofya’da Kasâbân Mahallesi sükkânından iken bundan akdem vefât iden Mollâ Mehmed bin Osmân nâm kimesnenin verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Ümmügülsûm binti Şa’bân nâm hatun ile sulbî sağır oğulları Sâlih ve Mustafâ’ya sulbîye-i sağîre kızı Fâtîma’ya ve babası merkûm Osmân’a münhasıra olduğu gıbbe’ş-şer’î zâhir ve nümâyân oldukdan sonra verese-i kibârî taleb ve ma’rifetleri ve ma’rifet-i şer’le tahrîr ve sûk-ı sultânîde semen misilleriyle bey’ ve beyne’l-verese tevzî’ ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdur...”¹⁶⁸

Diğer bir tereke örneği ise zimmiler ile ilgili olup defterden aktarımı şöyledir:

“...Medîne-i Sofya’da Kâloyân Mahallesi mütemekkinlerinden iken bundan akdem hâlik olan Görge veled-i Miho nâm zimminin verâseti zevcesi Cone binti İstâmen nâm hatun nasrânîye ile sulbî sağır oğlu Velço ve sulbîye-i sağîre kızı Mârya’ya münhasıra oldukdan sonra verese-i mesfûre Cone nasrânîye taleb ve ma’rifeti ve ma’rifet-i şer’le tahrîr ve terkîm ve takvîm-i sahîh ile takvîm olunan terekesi ber-vech-i âfî zikr olunur...”¹⁶⁹

Burada, Kaloyan Mahallesi sakinlerinden Görge Veled-i Miho’nun mirasının paylaştırılmasından bahsedilmektedir. İncelemesi yapılan defterde başka bir yerde sakin iken Sofya’ya misafir olarak gelip burada ölen şahıslara ait 3 adet tereke mevcuttur.¹⁷⁰ Bu tereke belgelerinin bir tanesinde Sofya’da misafirken vefat eden şahısın malları varisi olmadığı için beytülmale aktarılmıştır.¹⁷¹ Bahsi geçen iki tereke kaydında ise birinin malı kardeşine¹⁷² diğerinin ki

¹⁶⁵ Bkz. (Defterde Adı Geçen Tereke Sahipleri ve Tereke Miktarları, Tablo 10)

¹⁶⁶ Parlatır, a.g.e, s.1238.

¹⁶⁷ Parlatır, a.g.e, s.614

¹⁶⁸ (SŞS), Defter no. 26 (1186-1772/1773), ss. 25a/1.

¹⁶⁹ (SŞS), Defter no. 26 (1186-1772/1773), ss. 45a/2.

¹⁷⁰ (SŞS), Defter no. 26 (1186-1772/1773), ss. 36a/1, 37b/1, 42a/2.

¹⁷¹ (SŞS), Defter no. 26 (1186-1772/1773), ss. 37b/1.

¹⁷² (SŞS), Defter no. 26 (1186-1772/1773), ss. 42a/2.

ise oğluna¹⁷³ ulaştırıldığı ifade edilmiştir. Defterde kadınlara ait iki tane tereke yer almaktadır.¹⁷⁴ Ayrıca gayrimüslimlerin kaydedildiği beş adet tereke kaydı bulunmaktadır.¹⁷⁵ Yine dikkat çeken bir kayıta, Samâkov kasabası sakinlerinden olan Mustafâ bin Abdullah'ın Sofya'da boğularak öldürüldüğü beyan edilmiştir. Ölüm nedeni “*mahnûken*” kelimesinden anlaşılmaktadır.¹⁷⁶

Tablo 10: Defterde Adı Geçen Tereke Sahipleri ve Tereke Miktarları

Kayıt No	Tereke Sahibinin İkamet Yeri	Tereke Sahibi	Toplam Tereke Miktarı (Akçe)	Tarih
25a/1	Kasaban Mahallesi	Molla Mehmed Bin Osman	158.571	10 Zilhicce 1186
33a/1	Sofya	Zihni El Hac Mehmed Efendi	680.933	Şevval 1186
34b/1	Ormanlı Karyesi	Ahmed Bin Mehmed	14.748	20 Zilhicce 1186
35a/1	Şeyh Mahallesi	Kasab Ali Beşe İbn Hasan	5.881	Zilkade 1186
35a/2	Mansur Hoca Mahallesi	Şatırzade Ahmed Ağa	253.042	10 Ramazan 1186
36a/1	Hafizzâde Hanı	Şeyh Ömer	5.217	20 Şevval 1186
36a/2	Çelebi Camii Mahallesi	Müslime Binti Osman	34.428	20 Şevval 1186
36b/1	El Hac Hamza Mahallesi	El Hac İsmail Beşe İbn Hasan	11.376	10 Şevval 1186
37a/1	Divanezade Mahallesi	Ebubekir Bin Abdullah	25.045	10 Ramazan 1186
37b/1	Taşkesen Hanı	Emrullah Bin Mustafa	4.571	3 Rebiülahir 1186
39b/1	Samakov Kasabası	Mustafa Bin Abdullah	8.371	20 Rebiülahir 1186
40b/2	Samakov Kasabası	İbrahim Bin Abdullah	...	7 Cemaziyelahir 1186
41a/2	Çayniçe Kasabası	Ali Bin Müezzîn Molla Mustafa	12.710	10 Cemaziyelula 1186
42a/2	İskenderiye kasabasındaki İmamzade Han odalarında misafir	Ali Bin Abdullah	7.556	20 Cemaziyelula 1186
42b/1	El Hac İlyas Mahallesi	Bosnevi Çipnaz Salih Beşe İbn İbrahim	85.109	10 Cemaziyelula 1186
43a/3	Muhtesibzade Mahallesi	Timur Ahmed Sipahi İbn Zeynel	35.820	20 Cemaziyelula 1186
44a/1	Karagözbey Mahallesi	Aişe Binti Abdi	25.209	1 Cemaziyelahir 1186
44b/1	Kaloyan Mahallesi	Yovanko Veled-i Pino	3.800	20 Cemaziyelula 1186
44b/2	Kaloyan Mahallesi	Nesto zımmi	1.914	20 Cemaziyelula 1186
45a/2	Kaloyan Mahallesi	Gorge Veled-i Miho	74.280	Cemaziyelahir 1186

¹⁷³ (ŞŞS), Defter no. 26 (1186-1772/1773), ss. 36a/1.

¹⁷⁴ (ŞŞS), Defter no. 26 (1186-1772/1773), ss. 56b/1, 57a/1.

¹⁷⁵ (ŞŞS), Defter no. 26 (1186-1772/1773), ss. 44b/1, 45a/2, 45a/3, 48b/1, 53a/1.

¹⁷⁶ (ŞŞS), Defter no. 26 (1186-1772/1773), ss. 39b/1.

Tablo 10: (Devamı)

Kayıt No	Tereke Sahibinin İkamet Yeri	Tereke Sahibi	Toplam Tereke Miktarı	Tarih
45a/3	Kaloyan Mahallesi	VelikoVeled-i Yovan	990	Cemaziyelahir 1186
45b/1	İmaret Mahallesi	Emetullah Binti Mehmed	8.565	10 Cemaziyelahir 1186
46b/1	Kara Danişmend Mahallesi	Bakkal Ahmed Bin Hasan	73.306	Cemaziyelahir 1186
47b/2	Yazıcızade Mahallesi	Mehmed Bin İbrahim Efendi	10.015	20 Cemaziyelahir 1186
48a/1	Ormanlu Karyesi	Abdi Bin Abdullah	36.672	20 Cemaziyelahir 1186
48b/1	Kaloyan Mahallesi	Doto Veled-i Yanyo	131.736	20 Cemaziyleahir 1186
49b/1	Hac Hamza Mahallesi	Mustafa Bin Abdullah	22.153	Cemaziyelahir 1186
49b/2	Hac Hamza Mahallesi	Rüstem Beşe	18.919	Cemaziyelahir 1186
50a/2	Şeyh Mahallesi	Mehmed Beşe	19.035	10 Receb 1186
50b/1	Şeyh Mahallesi	Hubi Hatun	6.996	10 Receb 1186
50b/2	Kara Danişmend Mahallesi	Nasif Beşe	17.301	4 Receb 1186
51b/1	Hac Hamza Mahallesi	Fatıma Binti Mustafa	268.422	10 Receb 1186
52a/1	Saruhan Mahallesi	Hüseyin Bin Ahmed	13.612	10 Şaban 1186
53a/1, 53a/2, 53b	El Hamza Mahallesi	Hristo	2.622	10 Şaban 1186
54b/1	Kara Danişmend Mahallesi	Ahmed Bin Abdullah	2.765	10 Şaban 1186
54b/2, 55a, 55b, 56a	Hac Hamza Mahallesi	Bazarbaşı Mehmed Beşe İbn Abdurrahman	97.527	Cemaziyelahir 1186
56a/1	Halkalı Karyesi	Osman	20.370	Receb 1186
56b/1	Çelebi Camii Mahallesi	Halime Binti Osman	12.880	10 Şaban 1186
57a/1		Esir	24.820	5 Şevval 1186

2.1.4. Vergi

Osmanlı Devleti'nin mühim gelir kaynakları arasında bulunan vergilerin toplanma işlemi büyük önem arz etmiştir. Değerlendirmesi yapılan defterde vergilerin tahsili konusunda farklı durumları ihtiva eden kayıtlara rastlanmıştır. Defterde; imdad-ı seferiyye, avarız, bedel-i nuzül, ispenç, kovan, bennak, arusane, çift, yave, asiyab, örfiye ve zemin, ağnam, bağ, giyâh, yaylak ve kışlak gibi vergi türlerinden söz edilmektedir.

Defterde ismi zikredilen vergi türlerine örnek verecek olursak; Buyruldu kaydında, Sofya civarındaki ehl-i zimmet reayadan H. 1186 senesinde ispenç vergisinin tahsilinin yapılması hakkında

bazı bilgilere ulaşılmıştır.¹⁷⁷ Ayrıca Sofya dahil Rumili Eyaleti’nden ordu için imdad-ı seferiye vergisinin toplanmasına dair bir ferman kaydına rastlanmış ve bu kayıta yüz altmış beş bin guruş miktarı vergi toplanacağı belirtilmiştir.¹⁷⁸ Defterdeki başka bir belge de şu şekilde devam etmektedir; “...a ‘şâr-ı şer’îye ve rûsûmât-ı ‘örfîye ve tapu-yı zemîn ve resm-i çift ve bennâk ve yave ve kaçkun ve resm-i ‘arûsâne ve rûsûmât-ı sâire her ne cüz’î ve küllî kadîmî olageldiği vech üzere ahz ve kabz idüv sarf-ı âhirden hiç ferd dahl ve ta‘arruz eylemeyeler...”¹⁷⁹ bu kayıta birçok vergi isminden bahsedilmektedir. Defterde en çok adı geçen vergiler ispenç¹⁸⁰ ve nüzul¹⁸¹ vergileridir. Vergiler alfabetik sıraya uygun bir biçimde sıralanarak tabloda gösterilmiştir.¹⁸²

Tablo 11: Defterde Adı Geçen Vergi Çeşitleri

Vergi Adı	Kayıt No
Aded-i Ağnam ¹⁸³	21a/1
Bedel-i Nüzül ¹⁸⁴	8b/2, 8b/3, 9a/1, 9a/2, 9a/3, 10a/1, 10a/2, 10a/3, 38a/2, 42a/1
Resm-i Arusane ¹⁸⁵	7b/2, 21a/1, 23b/1, 25b/1
Resm-i Asiyab ¹⁸⁶	7b/, 22b/2
Resm-i Bağ	21a/1
Resm-i Bennak ¹⁸⁷	7b/2, 21a/1
Resm-i Çift	7b/2
Resm-i Giyâh ¹⁸⁸	22b/2
Resm-i İспенç ¹⁸⁹	13a, 22b/1, 22b/2, 23b/1, 25b/1, 42a/1

¹⁷⁷ (ŞŞS), Defter no. 26 (1186-1772/1773), ss. 22b/1.

¹⁷⁸ (ŞŞS), Defter no. 26 (1186-1772/1773), ss. 24a/2.

¹⁷⁹ (ŞŞS), Defter no. 26 (1186-1772/1773), ss. 7b/2.

¹⁸⁰ (ŞŞS), Defter no. 26 (1186-1772/1773), ss. 13a, 22b/1, 22b/2, 23b/1, 25b/1, 42a/1

¹⁸¹ (ŞŞS), Defter no. 26 (1186-1772/1773), ss. 8b/2, 8b/3, 9a/1, 9a/2, 9a/3, 10a/1, 10a/2, 10a/3, 38a/2, 42a/1

¹⁸² Bkz. (Defterde Adı Geçen Vergi Çeşitleri, Tablo 11)

¹⁸³ Resm-i ganem, resm-i merai ve koyun resmi şeklinde de adlandırılmış olup küçükbaş hayvanlar için alınan vergiyi ifade etmektedir. Feridun Emecen, “Ağnam Resmi”, **DİA**, 1, İstanbul 1988, s. 478-479.

¹⁸⁴ Askeri bir terim olarak bir ihtiyaç dahilindeki zahirenin sağlanması ve belirli bir yerde kullanıma hazır bulundurulması anlamına gelmektedir. Lütfi Güçer, **XVI-XVII Asırlarda Osmanlı İmparatorluğu’nda Hububat Meselesi ve Hububattan Alınan Vergiler**, İstanbul 1964, s.69; Ömer İşbilir, “Nüzül”, **DİA**, 33, Ankara 2007, s. 311.

¹⁸⁵ Sözcük anlamı gelindir. Kanunnamelerde bu vergi için; arusiye, arusane ve gerdek resmi gibi isimlendirmelerin yapıldığı görülmektedir. Tımarında bulunan kadınların evlenmeleri sırasında kocalarından alınan vergidir. Bu vergi yalnızca tımar sahibi tarafından alınmıştır. Halil Sahillioğlu, “Arûs Resmi”, **DİA**, 3, İstanbul 1991, s. 422-423.

¹⁸⁶ Değirmen vergisi olup resm-i tahun olarak da bilinmektedir. Bu vergi su ya da rüzgar ile çalışan un değirmenlerden tam yıl çalışanların her taşı için 60 akçe, yarım yıl çalışanların her taşı için ise 30 akçe şeklinde tahsil edilmiştir. Ünal Taşkın, **Osmanlı İdaresinde Safed (1516-1600)**, Elazığ, 2011, s. 155-156.

¹⁸⁷ Osmanlı’da toprağı işleyecek güce sahip olan evli aile reislerinden alınan vergidir. Emecen, “Bennak”, **DİA**, 5, İstanbul, 1992, s.458-459.

¹⁸⁸ Çayır öşrü ve çayır resmi gibi isimlendirilmiş olan bu vergi biçilen çayırdan alınan vergidir. Cengiz Becermen, **Klasik Dönem Osmanlı Vergi Sistemi ve Vergi Türleri**, Ankara, s. 45.

¹⁸⁹ “Kapu ve kulluk” olarak da adlandırılmış bir çeşit baş vergisi olarak da bilinen bu vergi, gayrimüslim tebaanın buluş çağına gelmiş olan erkeklerinden alınmıştır. İспенç vergisini veren gayrimüslimlerden çift ve bennak vergileri alınmamıştır. İnalçık, **Osmanlı İdare ve Ekonomi Tarihi**, İsam Yayınları, İstanbul, 2011, s. 81.

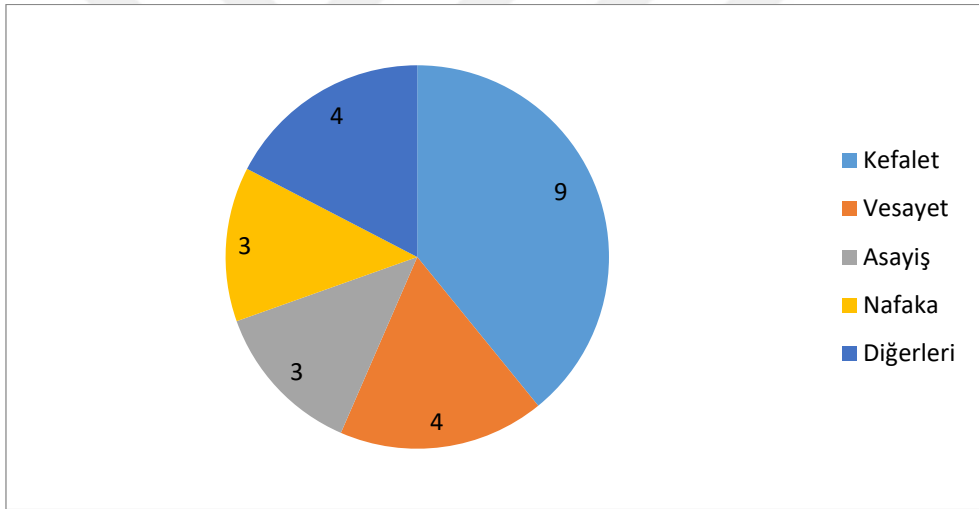
Tablo 11: (Devamı)

Vergi Adı	Kayıt No
Resm-i Kovan ¹⁹⁰	21a/1, 25b/1, 42a/1
Resm-i Örfiye ve Zemîn	7b/2, 22b/2, 23b/1, 25b/1
Resm-i Yave ¹⁹¹	7b/2, 21a/1, 25b/1
Resm-i yaylak ve kışlak	23b/1

2.2. Sosyal Hayatla İlgili Konular

Değerlendirmesini yapılan 26 numaralı sicil defteri sosyal hayata ilişkin farklı konuları içinde barındırmaktadır. Bu konular asayiş, kefalet, nafaka ve kisve, sulh, vekalet ve vesayet gibi kayıtları ihtiva etmektedir. Kayıtlar numaralarıyla birlikte tablo halinde sunulmuştur.¹⁹²

Grafik 3: Sosyal Hayatla İlgili Kayıtların Dağılımı

Tablo 12: Sicil Defterindeki Sosyal Hayatla İlgili Konuların Dağılımı

Kayıt Türü	Sayı	Kayıt No
Asayiş (Sürgün, Yaralama, Öldürme)	3	12a/2, 14a/2, 39a/2
Kefalet	9	57b/1, 58a, 58b, 59a, 59b, 60a, 60b, 61a, 61b
Nafaka ve kisve	3	40b/1, 47a/1, 56b/2

¹⁹⁰ Kovan resmi, resm-i küvvare, öşr-i asel gibi isimlerle de anılan bu vergi, bal için kovan başına alınan öşür vergidir. Ayşe Özdemir Kızılkın, "Osmanlı Vergi Düzeninde Temettuat Uygulamaları Üzerine Bir Değerlendirme", **Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi**, Nisan 2008, S. 20, s.62.

¹⁹¹ Kaçkun insanlar için, yave hayvanlar için ve lukata ise eşya için kullanılan bir terimdir. Kaybolan hayvanın bulunması durumunda sahibinden alınan vergidir. Filiz Giray, **Maliye Tarihi**, Ezgi Yayınları, Bursa 2001, s. 86.

¹⁹² Bkz, (Sicil Defterindeki Sosyal Hayatla İlgili Konuların Dağılımı, Tablo 12)

Tablo 12: (Devamı)

Kayıt Türü	Sayı	Kayıt No
Sulh	1	56b/2
Vekalet	2	37b/2, 41a/1
Vesayet	4	41b/2, 43b/1, 49a/1, 52b/1

2.2.1. Asayiş (Yaralama, Öldürme, Usulsüzlük)

Asayiş ile ilgili davalar içinde 1 tane yaralama vakasına rastlanmıştır. Yara için cirâh sözcüğü de kullanılmakta olup, bedene zarar verici, vücudun bütünlüğünü bozucu eylemlere verilen isimdir. Ölümle sonuçlansın ya da sonuçlanmasın insan bedenine kasten verilen bütün zararları kapsamaktadır.¹⁹³ Yaralama ile ilgili kayıta, Moyko Kıbtî'nin Mehmed Bin Abdullah'ın üzerine balta ile saldırarak onu darp ettiği ve üzerine hücum ederek belindeki silahı alıp yanlışlıkla onu sağ kasığından vurduğu kaydedilmiştir.¹⁹⁴

Asayiş ile ilgili bir başka kayıta ise adam öldürme suçunun işlendiği görülmektedir. Kristo adındaki zımmının bu suçu işlemiş olacağı belirtilmiştir. Fakat Kristo'nun katilin kim olduğunu bilmediğini söylemesi ve defalarca yemin etmesi üzerine eş-Şeyh İbrâhîm Efendi, Kristo'nun iki yüz bin akçe diyet ödemesi gerektiğine karar vermiştir.¹⁹⁵

Asayiş ile ilgili konulardan biri de usulsüzlüktür. Defterde, Gümülcine kasabasında Mâronîye şâbhânesinden yapılan şap naklinde usulsüzlüğe gidilerek şapın ıslatıldığı tespit edilmiş ve bunun karşılığında bu usulsüzlüğü gerçekleştiren kişilerden sulh için ücret ödemeleri talep edilmiştir.¹⁹⁶

2.2.2. İcar

İcâr, “*kirâyaya verme, kirâ parası*” gibi manalara gelmekle birlikte,¹⁹⁷ kelime olarak “*iş karşılığı verilen şey, amaçlı olarak yapılan işin bedeli*” anlamında kullanılmıştır. İslâm hukukunda, “mâlum bir menfaati mâlum bir ivaz karşılığında satmak” ve “*menfaati ivaz karşılığında temlik*” olarak açıklanmıştır.¹⁹⁸ Yani, bir maldan ya da gayrimenkulden yarar sağlamak için yapılan kira sözleşmesidir. Bir kimsenin emeğini başkasına kiralamasına “*icâre-i âdemî*” denilmektedir.

¹⁹³ Hasan Ali eş-Şazeli, “Cirâh”, **DİA**, 8, İstanbul, 1993, s. 24.

¹⁹⁴ (SŞS), Defter no. 26 (1186-1772/1773), ss. 12a/2.

¹⁹⁵ (SŞS), Defter no. 26 (1186-1772/1773), ss. 39a/2.

¹⁹⁶ (SŞS), Defter no. 26 (1186-1772/1773), ss.

¹⁹⁷ Ferit Devellioğlu, **Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lûgat**, Ankara, 2013, s. 468.; Şemseddin Sami, **Kâmûs-ı Türkî**, Enderun Kitabevi, İstanbul, 1989, s. 236.

¹⁹⁸ Bardakoğlu, “İcâre”, **DİA**, XXI, İstanbul, 2000, s. 89

Kiralayana mûcir, kiracıya müste'cir, kiralana me'cûr ve kira bedeline de ücret ya da icâr denilmektedir.

İncelemesi yapılan defterde 1 tane icar kaydı vardır. Bu kayıta, Karaşahin Mahallesi sakinlerinden Hallâc Mustafâ Çelebi'nin çiftlik ve tarlasını Abdülvehhâb Sipâhî ve İbrâhîm Sipâhî ve Havvâ Hatun'a yıllık ellışer kuruşa iki seneliğine kiraladığı bildirilmektedir.¹⁹⁹

2.2.3. Kefâlet

Kefâlet, “bir şeyi bir şeye eklemek, katmak”²⁰⁰ ve “bir kişinin asıl borçlunun alacaklı karşısındaki mesuliyetine ortak olması veyahut birinin teslimi üstlenmesi” gibi anlamlara gelmektedir. Kefalet temelini oluşturan etmen güvencedir. Kefalet düzeninde, alınan bir şeyin ödemesinin taahhüdü yapılabileceği gibi bir kişiye de kefil olunabilmektedir.²⁰¹

İslâm hukuk ıstılahı olarak da “bir şeyin istenmesi konusunda kendi mesuliyetini başkasına da devretmesi, onun durumunda gerekli olan talep hakkını kendisin de üstüne alması” manasında kullanılmaktadır. Bu şekilde kefil olan kişi, esas borçlu üzerindeki hakkın ödenmesinin teminatını oluşturur. Gerçek borçluya, “mekfûlünanah veyahut mekfûl”; alacaklı olan şahsa, “mekfûlün leh”, arada bahis mevzusu olan hakka da “mekfûlünbih” denir. Değerlendirmesi yapılan defterin son bölümlerinde²⁰² kefillikle ilgili geniş malumat mevcuttur. Kefiller, genellikle meslekleri ile ya da babası, oğlu ve damadı tabirleri ile tanıtılmışlardır. Kefiller tabloda ayrıntılı bir biçimde gösterilirken, ikamet ettikleri mahalle isimleri de belirtilmiştir.²⁰³

Tablo 13: Defterde Adı Geçen Kefil Kayıtlarının Ayrıntılı Dökümü

Mahalle İsmi	Kefiller			
	57b/1			
Mahalle-i Şucâ' Fakîh	El-Hâc Mehmed Ağa	El-Hâc Hasan Ağa	Hallac Mollâ Ömer	Müezzîn Mollâ Mehmed
	Memiş Ağa	Mollâ Mehmed	Mollâ Mustafâ	
	Abdûlbâkî Ağa	Mollâ Mehmed	Halîl Ağa oğlu Ahmed Ağa	Deli Mehmed
	Ahmed Ağa	İbrâhîm Ağa		
	Cemâlî el-Hâc Mustafâ	Arnabûd Halîl Ağa		
	İvrâcelî Hâc Mustafâ	Oğlu Ahmed	Oğlu Emîn	
	SerrâcMemiş Ağa	Mehmed Kalfa		

¹⁹⁹ (ŞŞS), Defter no. 26 (1186-1772/1773), ss.

²⁰⁰ Ümit Güler, 17. ve 18. Yüzyıl Kıbrıs Şer'iyeye Sicillerine göre Müslüman-Zimmî İlişkileri ve İslâm Hukuku Açısından Tahlili, Bursa, 2015, s. 151.

²⁰¹ H.Yunus Apaydın, “Kefalet”, DİA, 25, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, Ankara, 2002, s.168-170.

²⁰² (ŞŞS), Defter no. 26 (1186-1772/1773), ss. 57b/1, 58a, 58b, 59a, 59b, 60a, 60b, 61a, 61b.

²⁰³ Bkz. (Sicil Defterinde Geçen Kefillerin İsimleri, Tablo)

Tablo 13: (Devamı)

Mahalle İsmi	Kefiller			
[57b/1]				
Mahalle-i Şucâ‘ Fakîh	Mollâ Alî dâmâdı Abdurrahman	Oğlu Mollâ Hasan		
	Osmân Çavuş	Oğlu Emîn		
	Deli Mehmed	Oğlu Süleymân		
	Süleymân Ağa	Abdullah Ağa		
	İsmâ‘îl Beşe	Kayını Hüseyin		
	Bakkâl Mehmed Beşe	Akbaba	Dâmâdı Mustafâ	Hâc İshakzâde İbrâhîm
	Mustafâ Efendi	Abdurrahman Efendi		
	Helvâcî Hüseyin Beşe	Odabaşı	Kazancıoğlu Halîl Beşe	
	Kara İbrâhîm	Hafâf İbrâhîm		
	Yarık Hüseyin Beşe	Stebnolu Süleymân Çelebi		
	HâcAlî	Oğlu Seyyid Beşe	Mollâ Mehmed	
	Hâc Süleymân	Karındaşı Hüseyin	Dâmâdı Hasan Ağa	
	Mustafâ Ağa	Köstence Ahmed Sipâhî		
Mahalle-i Şeyh ve İmâret	Mollâ Abdurrahman	Kayını		
	Odabaşı Mehmed Ağa	Oğlu Mahmûd Ağa	Hallâc Sâlih Beşe	
	Fûrûncu İsmâ‘îl Beşe	Arnabût Alî Beşe		
	Sulhî İbrâhîm Beşe	Mahmûd Beşe		
	Küçük Abdî Beşe	Karındaşı Ahmed Beşe		
	Bakkâl Alî Beşe	Hamâmcî İbrâhîm Beşe		
	Lüleci Halîl Beşe	Dellâl Mustafâ Beşe	Mustafâ Efendi	
	Kara Ahmed Beşe	Hüseyin Beşe		
	Boyâneli Mustafâ Ağa	Nazar İbrâhîm Beşe	Lüleci Mahmûd Beşe	Osmân Beşe
	Berber Ramazân Efendi	Kandîlzâde Alî Beşe	Keçici Ahmed Beşe	
	Boyacı Ahmed Beşe	Hüseyin Beşe	İbrâhîm Kurt Mustafâ	
	Arabacı Mustafâ	Arabacı Softa	Dâmâdı Hasan	
	Na‘lband Osmân Beşe	Seyyid Mehmed	HallâcHalîl Beşe	TüfenkciMustafâ Beşe
	Na‘lbandAlî Beşe	Bakkâl Hasan Beşe		
	Mollâ Ahmed	Mezârcî Mustafâ Beşe	Na‘lband İbrâhîm Beşe	
	Çotura Alî Beşe	Sarâc Mahmûd Beşe		
	Kasâb Ahmed Beşe	Lüleci Ahmed		
	Sürücü Göne	Seyyid Mehmed Beşe		
	Sarâc Memiş	Dellâk Alî		
	Na‘lband Hasan Beşe	Tabâk Mustafâ Beşe	Karındaşı Sâlih	
	Seyyid Mahmûd	KasâbAlî	Dülger Hüseyin	
	Tabâk Halîl Ağa	Dâmâdı Mehmed Beşe		
	Na‘lband Ahmed	Dellâk Ahmed	Na‘lband Osmân	
	Hüseyin	Nazar Süleymân	Feyzullah	el-Hâc Ahmed
	Boyacızâde Mehmed	Hafâf Mehmed		
	Na‘lband Osmân	Dellâk Hasan		

Tablo 13: (Devamı)

Mahalle İsmi	Kefiller			
[57b/1]				
Mahalle-i Dîvânêzâde	Tabak Mehmed	Kardaşı Hasan	Oğlu Ahmed	
	Muradoğlu Halîl	Osmân	Hasan	
	Selim	Arab		
	Sa‘id	Mustafâ		
	Süleymân Ağa	İsmâ‘il		
	Bâzbân Hüseyin	Memiş		
	Ahmed	Memiş		
	Tabâk Ahmed	Mustafâ		
	Deli Ahmed	Karındaşı Abdî		
	Mustafâ	Lüleci Abdullah	Ömer Beşe	
	Süleymân	Abdî Beşe		
	Dâye Mehmed	Kara Hüseyin		
	Hafâf Mehmed	İsmâ‘il	Abdîoğlu İbrâhîm	İmâm Mustafâ Efendi
	Mahalle-i Başçeşme	Moytâb el-Hâc Mehmed	Oğlu Mollâ Mahmûd	Beşâlı Süleymân Ağa
Kasâvetzâde Osmân Ağa		es-Seyyid Mollâ Abdullah	Kondorlu Mustafâ oğlu Mollâ Timur	
Boyacı Mollâ Mehmed		Boyacı Hüseyin Beşe	Alioğlu Mollâ Ahmed	
Hafâf Mustafâ Beşe		Berber Osmân Beşe	Subaşı Ahmed Ağa	
[58a]				
	Boyacı İbrâhîm Ağa	Arnabûd Ahmed Ağa		
	Boyacı Ahmed Beşe	Bekir Beşe		
	Berber Mustafâ Ağa	Boyacı Osmân		
	Yûsuf Beşe	Lüleci Mustafâ Beşe		
	Kahveci Osmân Beşe	Ahmed Beşe		
	Gazâz Ali Beşe	Hasan Beşe		
	Debbâğ Hasan Beşe	Debbâğ Mustafâ Beşe		
	Fûrûncu Mehmed Beşe	Memiş Beşe		
	ŞerîtcîHalil Ağa	Çarıkcı Mehmed Ağa		
	Berber Ali Beşe	Kahveci Mehmed Beşe		
	Terzî Süleymân Beşe	Kılıçcı Ali Beşe	Serrâc Arabzâde Ahmed Ağa	Ali
	Ketenci Süleymân Beşe	Oğlu Halîl Beşe		
	Ahmed Beşe	Fûrûncu Hasan Beşe		
	Na‘lband Memiş Beşe	Boyacı Ömer Beşe	Na‘lband Osmân Beşe	Temürcü Abdullah Beşe
	Derviş Beşe	Hasan Beşe		
	[58a]			
Mahalle-i Orta Mescid	El-Hâc Mehmed Ağa	Oğulları		
	Moytâb Mollâ İbrâhîm	Dâmâdı İvaz Beşe		
	Kahveci Mehmed Ağa	Dâmâdı el-Hâc Osmân		
	Zehrâb Beşe	Bakkâl Süleymân Beşe	Oğlu Hasan Beşe	
	Sâ‘atçı Süleymân Ağa	Oğlu Mollâ Mustafâ		
	Sâdik Efendi	Oğlu Mollâ Nu‘mân		

Tablo 13: (Devamı)

Mahalle İsmi	Kefiller			
[58a]				
Mahalle-i Hâcî Yahşi	Çukadâr Ebûbekir Ağa	Oğlu Ali Ağa		
	Boyacı Hasan Ağa	İsmâ‘il Ağa		
	Meno Halil Ağa	Hafâf Küçük Mehmed		
	Bakkâl Mollâ Ahmed	Ekmekci Mollâ Ahmed	Na‘iband Emîn Beşe	Ali Beşe
	İmâmzâde (...)	Mehmed	Ahmed	
	Boyacı Mustafâ Ağa	Oğulları Mehmed	Ali	
	Müezzîn Mollâ Mehmed	Şâtırzâde Mustafâ Beşe		
	Arabacı Hasan Beşe	Debbâğ Hasan Beşe		
	İmâm Mustafâ Efendi	Berber Abdullah Çelebi		
	Yeğen Ağa	Ahmed Beşe		
	Mollâ Osmân	Abdurrahman		
	Sâkib	Oğlu Emîn		
	Debbâğ İbrâhîm	el-Hâc Mustafâ		
	Mollâ Mustafâ	Mollâ Bekir	İbrâhîm Beşe	
	Zâlimoğlu Ahmed	Mûsâköylü Osmân		
	Mollâ Hasan	Hasan Beşe		
	Mollâ Abdullah	Hasan Beşe		
	Osmân Beşe	Diğer Osmân Beşe		
	Ali Efendi	Mollâ Mustafâ Beşe		
	Süleymân Beşe	Mollâ İbrâhîm Beşe		
	Hüseyin Beşe	Ali Beşe	Abdî Beşe	
	Hasan Beşe	Deli Ali		
	Mustafâ Ağa	Dâmâdı Mollâ Mustafâ		
	Eyyûb Ağa	Halil Beşe		
	Abdûlfettâh Efendi	Mollâ Abdullah		
	Mollâ İbrâhîm	Mollâ İsmâ‘il		
	Mehmed Ağa	İbrâhîm Beşe	Yûsuf Beşe	
	Mahmûd Ağa	Yûsuf Ağa	Mollâ Mehmed	
	Ali Beşe	Memiş Beşe		
	Mollâ Mustafâ	Ahmed Beşe		
	Halil Beşe	Osmân Beşe	Sa‘id Ağazâde Ahmed Bey	
	Sakalluzâde el-Hâc Ahmed Ağa ma‘ tevâbi‘i	Arnabûd Hâc Hüseyin		
	Kâtib es-Seyyid İbrâhîm Efendi	Kâtib el-Hâc Osmân Efendi	Tevâbi‘leri Mollâ Emîn	Rüstem
	Câmi‘-i Kebîr İmâm Abdurrahman Efendi	Oğlu Atâullah Efendi	Küçükza‘îmzâde İsmâ‘il Ağa	Mollâ Mustafâ
Mahalle-i Karaşahin	Şeyh Mehmed Efendi	Hallâc Kara Mustafâ	Oğulları	
	Kîrâcî Halil	KilîdciAli	Hâc Hüseyin	
	Hasan Çelebi	Ali	Karındaşı Abdullah	
	Vilâyet subaşısı Osmân	Doğancı Rüstem Ağa		
	Serrâc Mollâ İbrâhîm	Oğlu Mehmed		
	Kîrâcî Süleymân	Ca‘fer oğlu Abdullah	Mollâ Mustafâ	

Tablo 13: (Devamı)

Mahalle İsmi	Kefiller			
[58a]				
Mahalle-i Karaşahin	Ali Çelebi	Karındaşı Ahmed		
	Abdûlbâkî Efendi	Müezzin Mollâ Mehmed		
	Ahmed Çelebi	Mollâ Osmân		
	Mehmed Efendi	Oğlu Mehmed		
	Ebûbekir Çelebi	Mollâ Ali		
	Halil Yazıcı	Yeğeni MollâAli		
	Mustafâ Çelebi	Hamza	Oğlu Osmân	
	Hallâc Ahmed Çelebi	Memiş Ağa	Oğulları Mollâ Osmân	Abdullah
	Seyyid Mahmûd	Mollâ Mustafâ		
	Menzilcioğlu Mollâ Mehmed	Karındaşı		
	Çolak Ahmed Çelebi	Kayını Mehmed		
	Mehmed Efendi	Yûnus	Hasan	
	Mehmed Çelebi	Oğlu Hasan		
	Süleymân oğlu Mehmed	İbrâhîm		
	Mollâ Hasan	Mehmed	Mollâ Ali	
	Mollâ İbrâhîm	Ebûbekir	Mehmed Çelebi	
	Sivâsî Mehmed Çelebi	Dâmâdl		
	Serrâc Abdülfettâh	Karındaşı Mehmed	Hâc Mustafâ Efendi	
	Müezzin Mollâ Ahmed	Oğlu Abdullah		
	Kır serdârı Ahmed Beşe	Adamları		
[58b]				
Mahalle-i Yâzıcızâde	El-Hâc Hasan	Başkâtibzâde Mollâ Abdî	İslâm Ağa	
	Sarâc İbrâhîm	Hüseyin Efendi'nin oğulları		
	Bâcdâr Mehmed	el-Hâc İbrâhîm		
	Tüfenkci Ahmed	Tüfenkci Yûnus	Kara Velizâde Mehmed	
	Hafâf Halil Ağa	Oğlu İbrâhîm		
	Es-Seyyid Mehmed	Es-Seyyidİbrâhîm		
	El-Hâc Ahmed	Hâncı Timur	Mollâ Ahmed	Mollâ Mustafâ
	Boyâne zâbiti Ahmed Ağa	Halil Ağa		
	Pâşalı Hamza Ağa	Mustafâ	Cedid İbrâhîm Ağa	
	El-Hâc Ahmed	İbrâhîm Efendi Hâtib		
	Kaltakçı Ahmed	Ali Efendi	Müezzin Mollâ Hasan	Mollâ Mehmed
	Abdülfettâh	Ali		
	Subaşı Mollâ Hasan	Na'iband Abdî	Şeyh Hasan	
Mahalle-i Yâzıcızâde	Mustafâ Efendi	Sâlih Beşe		
	Hafâf Ahmed	Oğulları	Mehmed	
	Süleymân Efendi	MollâAbdî	PâşalıAli	
	Temürcü Mustafâ	Oğulları Ebûbekir	Ali	
	Hallâc İbrâhîm	Pâşalı Ömer		

Tablo 13: (Devamı)

Mahalle İsmi	Kefiller			
[58b]				
Mahalle-i Yâzıcızâde	Es-Seyyid Mehmed	Berber Mehmed		
	Bosnevi Hasan	Ebûbekir	Ahmed	
	Şeyh Hüseyin	Dâmâdı Hamza		
	Ekmekci Selîm	Mollâ Mustafâ	Lüleci Mustafâ	Osmân
	Müezzin Baba Alî	Oğlu İbrâhîm	Mollâ Mustafâ	
	İbrâhîm	Ahmed	Çubukcı Süleymân	
	Kazancızâde Mustafâ	DebbâğAbdî	Moytâb Mustafâ	Tüfenkci Bâlî
	Dûcâlı Hüseyin	Hamza	Kozâr Mehmed	Tarakcı Mustafâ
	Mûmçuoğlu Ahmed	Cinci Mustafâ Efendi		
Mahalle-i el-Hâc İlyâs	Boyacı İbrâhîm	Mollâ Hüseyin	Bakkâl Velî Beşe	
	Hallâc Mollâ Hüseyin	Hallâc Abdullah Beşe	Hasan	
	Hallâc Halîl	Armacıoğlu Osmân	Mollâ Süleymân	
	Boyacı Mollâ Hasan	Boyacı Ömer	Boyacı Hasan Beşe	
	Boyacı Ahmed	Kahveci Hüseyin Beşe	Moytâb Süleymân	
	Bakkâl Memiş Beşe	Moytâb Hasan		
	Debbâğ Alî	Debbâğ Hasan		
	Hallâc Mehmed Halîfe	Oğlu Ahmed		
	Berber Osmân Beşe	İsmâ‘îl Beşe		
	Boyacı Ahmed Kalfa	İbn Hüseyin		
Mahalle-i Muhtesibzâde	İbrâhîm Efendi	Bakkâl İbrâhîm Beşe		
	Ömer Sipâhî	Oğlu Ferhâd Sipâhî	Muhtâr Sipâhî	
	Seyyid Mahmûd Beşe	Ömer Ağa		
	Araboğlu Mollâ Abdî	Mustafâ Beşe	Arnabûd Mehmed	
	Çeribaşı Osmân Sipâhî	Boyacı Mehmed		
	MollâAlî	MollâYûnus	Mollâ Hasan	
	Ahmed	Dâmâdı Mehmed Çukadâr		
	Es-Seyyid İbrâhîm Efendi	Çukadâr İbrâhîm Ağa	MollâAlî	
	Boyacı Hâc İbrâhîm	Koyuncu Ahmed		
	Mollâ Abdülfettâh Efendi	Mollâ İbrâhîm Efendi	Oğlu Mollâ İsmâ‘îl	
	Müezzin Mollâ Mehmed	Oğlu Mollâ Mustafâ		
	İsmâ‘îl Ağa	Hâc Hasan	Tüfenkci Hasan	
	Subaşı Dâvud	Helvâcı Mollâ Abdullah	Mollâ Hasan	
	FırıncuAlî	Hâfiz Mollâ İbrâhîm		
	Osmân Beşe	Hâc Ahmed	Abdüsselâm Efendi	
Mahalle-i Boyrâs	Osmân Yazıcı	Oğlu Zeynullah	Mollâ Ebûbekir	
	Barutcu Mustafâ	Mollâ Hüseyin	Mollâ Hüseyin	Dâmâdı Hamza
	Debbâğ İslâm	MollâAlî	Karındaşı Osmân	
	Sâtır Ahmed	Na‘IbandSüleymân		
	el-Hâc Alî	Mehmed		
	Na‘Iband Bâlî	İbrâhîm Efendi	Mehmed	
	Kaltakçı Ebûbekir	Boyacı Mehmed		

Tablo 13: (Devamı)

Mahalle İsmi	Kefiller			
[58b]				
Mahalle-i Boyrâs	Mahmûd	Berber Hasan		
	Na‘ibandAlî	Es-Seyyid Hasan		
	Lüleci Timur	Hâc İbrâhîm		
	İbrâhîm	Karındaşı Mehmed	Süleymân	
	Moytâb Ahmed	Çubukcı Ahmed		
[59a]				
Mahalle-i Karagöz Bey	Hâc Ahmed	Oğlu Süleymân	Sâlih	MollâAlî
	Subaşı Mehmed	Oğlu İvaz		
	Sâbüncü Mehmed	Karındaşı Hüseyin		
	Mollâ Timur	Usta İbrâhîm		
	Sâbüncü Memiş	Ömer		
	Serrâc Alî	Mehmed		
	Kaltakçı Feyzullah	karındaşıİsmâ‘îl	Zeynel	
	Sekbân Abdullah	Murtazâ	Memiş	Dâmâdı Hüseyin
	Tellâk Mehmed	Subaşı Mehmed		
	Kılıçcı Osmân	Keçeci Fettâh		
	Pâşalı Mustafâ Ağa	Dâmâdı Seyyid Mehmed		
	Lüleci İbrâhîm	Damâdı Ebûbekir		
	(...) MollâYûsuf	Gezici Mustafâ		
	Araboğlu Seyyid	İbrâhîm	Oğlu Halîl	
	Dâbak Hüseyin	İlyâz		
	Subaşı Ya‘kûb	Mollâ Ahmed		
	Rıdvân	Oğlu Muhtâr		
	Delibalta İbrâhîm	Mollâ Ömer		
	Halîl	İbrâhîm	Hasan	
	Seyyid Abdî Ağa	Oğlu Abdülvehhâb	Mehmed	
	El-Hâc Feyzullah	Baba Alî		
	Seyyid Mehmed	Abdullah	Hasan	
	Çâlkâ Hüseyin	Abdurrahman	İbrâhîm	
	Sâbüncü Süleymân	Karındaşı Abdî	Lüleci Hüseyin	Süleymân
	Berber İbrâhîm	Es-Seyyid Osmân	Mehmed	
	İslâm	Karındaşı Hasan		
	Hallâc Ahmed	Hallâc Süleymân	Çarıkcı Mehmed	Abdullah
	Hallâc Hasan	Hallâc Memiş		
	Abdullah	Memiş		
	Mustafâ	Osmân		
	Ömer Yazıcı	Osmân	Hüseyin	
	Sâbüncü Memiş Ağa	Nûrullah		
	Serrâc Memiş	Ahmed		
	Kâtib Abdullah Efendi	İmâm Ahmed Efendi		
Mahalle-i Mansûr Hoca	Müftî Efendi	Mes‘ûd Efendi	Tevâbi‘	
	Şerâfetlü Ebûbekir Efendi	Tevâbi‘		

Tablo 13: (Devamı)

Mahalle İsmi	Kefiller			
[59a]				
	El-HâcMes'ûd Efendi	Es-Seyyid Hasan Ağa		
Mahalle-i Mansûr Hoca	Selîm Ağa	Mollâ Hasan		
	İsmâ'il	Emîr		
	Kobçalı Ahmed	Memiş		
	Mustafâ	Kara Hasan		
	Kitâbî Süleymân	Berber Sa'îd		
	Ömer Beşe	Mollâ Eyyûb		
	Arnabûd Murâd	Oğlu Mehmed		
	Hayrî Beşe	Oğlu Mustafâ	Sarı Memiş	
	Kara Çavuş Abdurrahman Ağa	Hüseyin Beşe	Karındaşı	Dâmâdı Alî
	Şâtır Ahmed	Na'iband Ahmed	Mustafâ	Halîl
	Baba Hasan	Oğulları		
	Süleymân Selîm Ağa	Subaşı	Oğulları	
	Yako Halîl Ağa	Oğlu Memiş		
	Memiş	Oğlu Göksî Emîr Ahmed		
	Dellâk Hüseyin	Mustafâ	El-Hâc Mustafâ	
	Çanak Ömer	Halîl Beşe		
	Kazâzzâde Alî Beşe	Mehmed Ağa	Emîr	
	Mehmed Ağa	Ahmed Ağa		
	Evsat Yûsuf	MollâAlî	Berber Abdî	
	El-Hâc Mustafâ	El-Hâc Ömer		
	Mollâ Osmân	Mehmed	Süleymân	
	Mollâ Emîn	Mehmed Ağa		
	Boşnak Hüseyin	Baba Osmân		
	Sa'îd Beşe	Bûrnâr Hüseyin		
	Hâc Osmân	Ahmed Ağa	İmâm Ahmed Ağa	
	Mollâ Mehmed	Mollâ Yûsuf		
	Mollâ Alî	Sâlih		
	Hasan Ağa	Oğlu İvaz		
	Abdülganî	Oğulları		
	Şânî Ahmed	Hüseyin		
	Mollâ Ganî	Odacı	Zâhir Ahmed	Mustafâ
	Kurt Göksî	Aşçı Hamza	Süleymân	
Boşnak Hüseyin	Arnabûd Alemdâr Ömer			
Emîr Mehmed	Ömer			
Berzenik Ermeni Osmân	dâmâdı el-Hâc Hasan			
[59b]				
Mahalle-i Kız Kâsım	Nevisirli Mehmed Beşe	El-Hâc Hasan Ağa'ya	İhtiyâr Mehmed	
	Debbâğ Osmân Kalfa	Mollâ Ahmed	Osmân Ağa Kara Mustafâ Ağa	
	Halîl Beşe	El-Hâc Ahmed		
	Hasan	Osmân	Abdî Beşe	

Tablo 13: (Devamı)

Mahalle İsmi	Kefiller			
[59b]				
Mahalle-i Kız Kâsım	Boyacı Mollâ Ahmed Halîl Ağa	Mollâ Ahmed oğlu Ahmed		
	Cümle cemâ'at-i Müslimîne	İmâm Mustafâ Efendi		
Mahalle-i HâsBigâ	İslâm	Ahmed	Rüstem	Halîl
	Alî Ağa	Halîl		
	Ahmed	Süleymân		
	Mehmed	Subaşı Yûnus		
	Hasan	Haydar		
	Hâfız	Osmân		
	İslâm	Mehmed		
	Hüseyin	Hasan		
	Mustafâ	Osmân		
	İsmâ'il	Hasan		
Mahalle-i Kuruçeşme	Kayyım El-HâcSâlih	Oğlu Osmân	Bakkâl Ahmed Beşe	
	Cânâzbaşı Süleymân Ağa	Oğlu Abdülfettâh		
	Kahveci Mustafâ	Mahmûd		
	Hâfizzâde Mollâ Ahmed	SerrâcAlî	Berber Alî	
	Moytâb Yûsuf Ağa	SeyyidAbdûlmu'in	Subaşı Ahmed	
	Subaşı Hasan	Hâc Memiş oğlu Ahmed	Karındaşı Mustafâ	Hâncı Süleymân
	Tüfenkci İbiş	Na'İband Usta Alî	Kılıçcı Memiş	Mustafâ
	Hocaoğlu Osmân	Karındaşı MustafâAlî		
	Yûsuf	Oğlu Ahmed	İbrâhîm	
	El-Hâc Osmân	Seyyid Mustafâ	Oğlu ve komşuları	
	Şâtır oğlu Seyyid Mustafâ	Oğlu ve komşuları		
	El-HâcOsmân	Oğlu Mustafâ	Pâşâlı oğlu Ahmed Beşe	
	Tophâneli Ahmed	SîrozluoğluAlî		
	Serdengeçdi Mehmed Ağa	Kara Mustafâ oğlu Osmân Beşe	Alemdâr Uzun Mehmed	Kilidci Süleymân
Mahalle-i Kara Dânişmend	Süleymân ve Alî	Mahmûd Ağa		
	Mehmed	İbrâhîm		
	Mustafâ	Hüseyin Ağa		
	Bölükbaşı	Kayınatası İbrâhîm	Oğlu Ahmed	Hasan
	İbrâhîm	Mehmed		
	Hâc Yûsuf oğlu Mehmed	Destârî Hüseyin		
	Lüleci Mehmed	Hasan		
	Mahmûd	Karındaşı Mustafâ		
	Sâlih	Ömer		
	Şeyh Mustafâ	Dâmâdı İsâ		
	Bâşo	Oğlu		
	Ahmed Ağa	Dâmâdı		
	(...) Hasan	Kayını Hasan		

Tablo 13: (Devamı)

Mahalle İsmi	Kefiller			
[59b]				
Mahalle-i Kara Dânişmend	HâcOsmân	Dâmâdı Murâd		
	Ahmed	Hâc Bektaş		
	Ahmed Ağa	Oğlu Memiş	(...) Oğulları	
	Abdî	Tabâk İbrâhîm		
	Mustafâ	Süleymân Beşe		
	Tüfenkci Ömer	Arabacı		
	Hâc Ahmed	Ömer	Mehmed	
	Abdülganî	Abdulfettâh	Sa'îd	
	Ömer	Mustafâ		
	Halîl Ağa	Ahmed		
	Boşnaklar			
	Kahveci Halîl Ağa	Osmân		
	Hasan	İbrâhîm		
	Çukadâr İbrâhîm	Diğer Çukadâr İbrâhîm		
	Mehmed	Alî		
	Küçük Alî	Mehmed Çukadâr		
	Bayram	Mehmed		
	Berber Mustafâ	Bakkâl Mustafâ	Na'iband Mustafâ	
	Mehmed	Ahmed		
	Kara Hasan	Hamza		
Serrâc Osmân	Ahmed			
[60a]				
	Dervîş Mustafâ	Berber Ömer	Oğlu Memiş	
	Boyacı Ömer	Kayını Ömer		
	Mehmed	Oğlu Ahmed	Alî	
	Bakkâl Ahmed	Karındaşı Ömer		
	Memiş oğlu İbrâhîm	Yeğeni Nu'mân		
	Sâlih	Emîr Ahmed		
	Mollâ Alî oğlu Ahmed	Hasan		
	Deli Hüseyin	Kayını Osmân		
	Osmân Ağa	Oğlu Alî		
	Mollâ Halîl	İbrâhîm	Hallâc Mustafâ	Çakal Mustafâ
	Pehlivân Mustafâ	Hasan	Alî	
	Ahçı Ahmed	Mustafâ		
	Hasan	İbrâhîm	Mustafâ	
	Ömer	Diğer Mehmed		
	Mahalle-i Saruhân Bey	Na'iband Ahmed	Mehmed	
Hasan Ağa		Hâc Bayrakdâr oğlu Mustafâ		
SerrâcOsmân		Oğlu Ömer		
Fûruncu Mehmed		Na'iband Hüseyin		
Debbâğ Mehmed		Osmân		
Mâno Yûsuf Berber		Mollâ Mustafâ		

Tablo 13: (Devamı)

Mahalle İsmi	Kefiller			
[60a]				
Mahalle-i Saruhân Bey	Gazâz Maksûd	Berber Hüseyin		
	Süleymân	Berber Ebûbekir		
	İbrâhîm	Mollâ Mehmed		
	Çolak Yûsuf	Şeyh Ahmed		
	Debbâğ Usta Ahmed	Debbâğ Emîr İbrâhîm		
	Berber Ahmed	Oğlu Mehmed	Dâmâdı Halil	Emîr Halil Çelebi
	Mollâ Halîl	İbrâhîm		
	Muhzır Mustafâ	Oğlu Mehmed	Dâmâdı Halil	
	Kumcu İbrâhîm	Subaşı Hüseyin		
	Muhzır Baba Alî	Oğlu Abdullah	Bakkâl Mustafâ	
	Na'iband Ahmed	Mehmed		
	Berber Hüseyin	Oğlu Mehmed		
	Debbâğ Mustafâ Ağa	Yeğeni Emîr Mustafâ		
	SerrâcYûsuf	Oğlu Hüseyin		
	(...) Alî	Hüseyin		
	Dîzdâroğlu Ömer	Na'iband Alî		
	Serrâc Velî Ağa	Kara Süleymân		
	Kahveci Süleymân	Sekbân Sıddîk		
	Kahveci Alî Ağa	Yeğeni Mehmed		
	Berber Alemdâr oğlu Osmân	Mehmed		
	SerrâcHâc Velî	Oğlu Alî		
	Debbâğ Alî	Mezârcı Kara Ahmed		
	Lüleci Mehmed	Kürekci Ahmed		
	Küçük Mustafâ	Uzun Alî		
	Ahmed	Muhzır Odabaşı		
	Lüleci Emîr Sâlih	Berber Osmân		
	Hallâc Mustafâ	İki oğlu		
	Hallâc Hüseyin	Oğlu		
	Hâc Dervîşzâde Abdülfettâh	Berber Emîr İbrâhîm		
	Lüleci Mustafâ	Dellâl Emîr Osmân		
	Kireçci Ahmed	Kahveci Sâlih		
	Debbâğ İbrâhîm	Brâzlı Mustafâ		
	Fûrûncu Ahmed	Hallâc Mustafâ		
Arabacı Emîr	Oğlu Mustafâ			
Zâfir oğlu Osmân	İbrâhîm			
Benderli İbrâhîm	Kaltakçı Hamza			
Mahalle-i Sâ'at-i Atîk	Boyacı Halîl	Boyacı Mehmed		
	Hâme İbrâhîm	Boyacı Halîl		
	Lüleci İsmâ'il	Lüleci Mustafâ	Şerîtci	
	Subaşı Ahmed	Lüleci İbrâhîm	(...) Yûnus	
	Maksûd Sipâhî	İbrâhîm		
	Hâc Mustafâ	Ömer Çukadâr		

Tablo 13: (Devamı)

Mahalle İsmi	Kefiller			
[60a]				
Mahalle-i Sâ'at-i Atîk	Hüseyin Sipâhî	Karındaşı Dûdû		
	Mollâ Osmân	Boyacı Mustafâ		
	Hasan	Karındaşı Alî		
	Mollâ İbrâhîm	Mollâ Alî		
	Na'iband Halîl	Karındaşı Ahmed	Berber Mustafâ	
[60b]				
	Sâka Ahmed	Oğlu Mustafâ		
	Hasan	Memiş	Ömer	
	Halîl Sipâhî	Oğlu İsmâ'il		
	Na'iband Hasan	Memiş		
	Râmo Sipâhî	Oğlu Dâvud		
	Lülecî Abdî	(...) Dâmâdı		
	Hâc Ahmed	Hasan		
	İbrâhîm	Murâd		
	Receb	Oğlu		
	Halîl	Karındaşı Murâd		
	Dedeoğlu Memiş	Oğlu Hüseyin	Zeynel	
	Mollâ Alî	(...) Mustafâ		
Mahalle-i Alacamescîd	Hâcİsmâ'il Ağa	Oğlu İbrâhîm	Oğlu Ahmed	
	Debbâğ Ahmed	Kayını Nebî		
	TarakcıAlî	Boyacı Alî		
	HâncıAlî	Berber Abdülhalîm		
	Yûsuf Ağa	Oğlu Zülkifâr	Dâmâdı Ahmed	
	Müezzîn Osmân	İmâm Oğlu		
	Debbâğ Osmân	Lülecî Alî		
	Boşnak Memiş	Hafâfİsmâ'il		
	Debbâğ Hüseyin	Samâkolu Mustafâ		
	Debbâğ Usta Ahmed	İbrâhîm		
	Tiryâkî Mustafâ	Oğlu Ahmed	Osmân	
	Pâşâlioğulları Alî	Ahmed		
	Doğramacı Mehmed	Debbâğ Alî		
	Emîr Usta Süleymân	Karındaşı Osmân	Oğlu Mustafâ	
	Baba Hasan	Oğlu		
	Kürkcü Çelebi	Attâr Mollâ Abdullah		
	Kara Mustafa	Debbâğ Mehmed		
	Deli Ebûbekir	Oğlu Ömer		
	Arnabûd Mahmûd	Fazlî	Usta Mehmed	ArabAlî
	Seyyid Hâc Alî	Oğlu Mustafâ		
	Lülecî Alî	Haydar		
[60b]				
Mahalle-i Alacamescîd	Hafâf serdengeçdi ağası el-Hâc Ahmed Ağa	Ordu-yı Hümâyûnda cümle ahâlî-i mahalle kendüsüne kefildir		

Tablo 13: (Devamı)

Mahalle İsmi	Kefiller			
[60b]				
Mahalle-i el-Hâc Hamza	AlemdârSeyyidSâlih	Cümle Ahâlî-i mahalle kefildir		
	Abdî	TavîlTüfenkci	Mahmûd	(...) Osmân
	Muhzırbaşı Mustafâ Ağa	Ataullah	Es-Seyyid Mustafâ Odabaşı	Hallâc Mehmed
	Nu'mân Efendi	SâbûnîAlî		
	Helvâcî Memiş Ağa	Hasan	Hüseyn	
	Serrâc Ahmed	Lüleci Alî		
	Kürkcü Hasan	Moytâb Abdî	Emîn Ağa	Suhte İbrâhîm
	El-Hâc İsmâ'îl	Mollâ Mustafâ	Cânbâz İsmâ'îl	Oğlu
	Küçük Hüseyn	Mustafâ	Berber Ahmed	
	Kara Alî	Boşnak Abdî		
	Hüseyn	Ahmed		
	İmâm Mustafâ Efendi	Pehlivân Hüseyn		
	Emîn Ağa	Fındık Ahmed		
	Ahmed	Halîl	Osmân	
	Sarı Mustafâ	Oğlu Rüstem	Dâmâdî İbrâhîm	
	Tüfenkci Süleymân	Memiş Ağa		
	Hallâc Rüstem	Lüleci Mustafâ		
	Sâtır Ahmed	Na'lband Osmân		
	Na'lband Alî	Hüseyn		
	Lüleci Alî	Dervîş Süleymân	Berber Memiş	
	Kara Mustafâ	Memiş	Mustafâ	Dâmâdî
	Debbâğ Mehmed	Mustafâ		
	Lüleci Mehmed	İbrâhîm		
	Lüleci İbrâhîm	Adem	Yahyâ	
	Lüleci İsmâ'îl	Mustafâ		
[61a]				
Mahalle-i Gülbâzârı	Halîl Bölükbaşı	Safer	Oğlu Sâlih	
	Sâlih Ağa	Mollâ Mehmed		
	Hasan Ağa	İslâm		
	Bakkâl Hüseyn Ağa	Kolancı		
	Şeyh Mehmed	Mehmed Ağa	Oğlu Ali	
	Na'lband Usta İbrâhîm	Oğlu Ömer	Yeğeni Hasan Matak	
	Şişko Mollâ Mehmed	EmîrAlî	Dâmâdî Süleymân Ağa	
	Tavşanoğulları Alî	Mustafâ	Süleymân	
	Keçeci İsmâ'îl	Ahbârzâde Osmân	Boşnak Mustafâ	
	Bûrnâr Mustafâ	Mollâ Uzun Mehmed		
	Hüseyn Kalfa	Dâmâdî Mustafâ		
	Kara Mustafâ	Süleymân		
	Serrâc Alî	Bâzârbaşızâde Mustafâ		

Tablo 13: (Devamı)

Mahalle İsmi	Kefiller			
[61a]				
Mahalle-i Gülbâzârı	Şehirköylü Mehmed	Usta Hâzır Mustafâ	Ahmed	Mustafâ
	Bûrnâr Mustafâ	Karındaşı Süleymân	Sâbûncu Mustafa	
	Hâcî Abdurrahman Ağa	Cümlesi kefildir		
	Bostâncı Halîl	Kalfa Aşçı Kara Mehmed		
	Hâcî Dervîşoğlu İbrâhîm	Oğlu Mehmed		
	Berber Hasan	Süleymân	Ahmed Hâzır Mustafâ	Alî
	Emîr Ahmed	Eniştesi Hasan Pâşâlı Ahmed Ağa		
Mahalle-i el-Hâc İsmâ'îl	Kahveci es-Seyyid Osmân	Şam'dâncı Ömer Ağa	Boyacı İbrâhîm	Attâr Hâc Abdurrahman
	Alî Efendi	Odabaşı İbrâhîm	Feyzullah	Sarrâc İbrâhîm
	Mollâ Süleymân	Mollâ Alî	Mollâ Ya'kûb	Takyâci Eyyûb
	İpekci Yûnus	Lüleci Osmân	Kantâroğlu Ömer	Hallâc Mustafâ
	Debbâğ Usta Mehmed	Subaşı Mehmed	SarrâcMustafâ	Lüleci Uzun Alî
	Dellâlbaşı Mehmed	Hafâf Mustafâ	Hafâfİbrâhîm	Sarâc İbrâhîm
	Kahveci Halîl	Subaşı Ahmed	Osmân	Baba Alî
	Debbâğ Osmân	Deli Hasan	Debbâğ Mustafâ	Hâc Mustafâ
	Es-Seyyid Halîl	Kahveci Halîl	Berber HâcAlî	Hâc Halîl
	Hâc İbrâhîm	Hâc Abdûlgafûr	Osmân Efendi	Debbâğ Mehmed
	Abdullah Çelebi	İbrâhîm Efendi	Mollâ Abdullah	Hafâf Ömer
	Uzun Mehmed	Hallâcoğlu Emîn	Kaftâncioğlu Mehmed	Lüleci Nâsîf
	Debbâğ Halîl	Dâmâdı Osmân	Debbâğ Osmân	Sarrâc Mustafâ
	(...) Mehmed	Boyacı Halîl	Babası	
Mahalle-i Kassâbân	Es-Seyyid Hasan Ağa	Kayın (...)		
	Hâc İslâm Ağa	Oğlu		
	Moytâb Kurbân	Kömürcü Alî		
	Kadrî	Babası		
	Alî Kalfa	Oğlu		
	Na'İband Memiş	Kuru Mustafâ		
	Na'İband Hüseyin	Hallâc Mehmed	Sarı Mustafâ	Oğlu
	Kalaycı Osmân	Dedeoğlu		
	Memiş	Es-Seyyid Mehmed	Na'İbandAlî	
	Haffâf İbrâhîm	Karındaşı Mahmûd		
	İshâk Pehlivân	Na'İband Hasan	Kara Mehmed	
	Na'İband Mahmûd	Karındaşı	Berber Hasan	
	Arabacı Ahmed	Na'İband Osmân Kalfa		
	Fûçucu Ahmed	Fûçucu Hüseyin		
	Boyacı Osmân	İsmâ'îl Ağa		
	Alemdâr İsmâ'îl Ağa	Halîl		
	Debbâğ Hüseyin	Na'İband Hüseyin		
	Debbâğ Halîl	Memiş Ağa		
	Bakkâl Abdullah	Na'İband Halîl		

Tablo 13: (Devamı)

Mahalle İsmi	Kefiller			
[61b]				
Mahalle-i Kassâbân	Boyacı Kara Alî	Mor Mehmed	Oğlu	
	Kamçıcı Mehmed	Oğlu Ahmed	Süleymân	
	Tellâk Hüseyin	Abdî	Mustafâ	
	Lüleci Alî	(...) Ahmed		
	Debbâğ Hamza	Oğlu	Dâmâdî İbrâhîm	
	Na'iband Ahmed Kalfa	Dikici Ahmed Kalfa		
	Pâşâlı Mehmed	Serrâc Ahmed		
	Arnabûd Ahmed	Hasan	Na'ılcı Ahmed	
	Hafâf Hâc Osmân	Kâtib Mustafâ	Oğlu İbrâhîm	
	Duhânî Hâc Memiş	Hüseyin		
	İbrâhîm	Oğlu Ahmed		
	Debbâğ Ahmed Kalfa	Kitâbcı Memiş		
	FûçûcuSâlih	Moytâb Osmân		
	Uzun Süleymân	Oğlu Mustafâ	Çubukcu İbrâhîm	
	(...) Alî Kalfa	Karındaşı Osmân		
	Na'iband İsmâ'il	Oğlu Mehmed		
	Moytâb Mustafâ Kalfa	Karındaşı Memiş		
	Mollâ İbrâhîm	Debbâğ Hasan		
	Debbâğ Ahmed Kalfa	Abdî		
	Abdî	Hasan		
	Debbâğ Hüseyin	Takyacı Mehmed		
	Cânbâz Tatar	SerrâcAbdî		
	Berber Memiş	Mustafâ		
Mahalle-i SiyâvuşPâşâ	Na'ibandMemiş Beşe	Köle Kara Alî		
	Dervîş İsmâil	Hallâc Süleymân Beşe		
	Bakkâl Abdî	Mollâ Hasan		
	Mollâ Bekir	Kara Mehmed		
	Çobanoğlu Alî Beşe	Halîl Beşe		
	Bakkâl İbrâhîm Beşe	Nu'mân		
	Berber el-Hâcİbrâhîm	Tüfenkci Mollâ Ahmed		
	Abdî Beşe	Lüleci Ahmed		
	Hasan Beşe	Lüleci Kara Mehmed	Ahmed Kalfa	Kara Mustafâ
	Sâlih Beşe	Alî Beşe		
	Şeyh Abdullah	Berber Usta Ahmed		
	Hallâc Ahmed Kalfa	İbrâhîm Beşe		
	İbrâhîm Beşe	Etmekci Süleymân	Emîr Halîl	Emîr Süleymân
	Emîr Ahmed	Süleymân		
	Arabacı Memiş	Bekir Beşe	Hasan Beşe	
	Hüseyin Kalfa	İbrâhîm Beşe		
	Süleymân Beşe	İbrâhîm Beşe		
	Mollâ Hasan	Sağır Ahmed Beşe		
	Usta Memiş	Müezzîn Mollâ Mustafâ		
	Mollâ İbrâhîm	Mollâ Alî		

Tablo 13: (Devamı)

Mahalle İsmi	Kefiller			
[61b]				
Mahalle-i Siyâvuş Pâşâ	Mollâ Hasan	Mollâ Feyzullah		
	Hamza Beşe	Ali Beşe		
	Osmân Beşe	Mustafâ Beşe		
	Kara Ahmed	Yûsuf Beşe		
	(...) Süleymân	Hüseyin Ağa		
	Süleymân Beşe	Kara Alî		
	Müezzin Mollâ Bekir	Müezzin Mollâ Fettâh		
	Na‘iband Mehmed	Oğlu Hasan		
	(...) Mehmed	Abdî Beşe		
	Bâcdâr Mehmed	Oğlu Mustafâ		
	EtmekciMustafâ	İbrâhîm Efendi		
	Abdî Ağa	İmâm Efendi		
	Ahmed Beşe	Debbâğ Ahmed		
	Hüseyin Beşe	Lutfullah Beşe	Hasekî Seyyid Hâc Osmân	

2.2.4. Nafaka

Nafaka sözcüğü “*harcamak, tüketmek*” manasındaki infak kökünden türetilmiş olup, bir kimsenin geçiminin sağlanması amacıyla sarf edilen para, azık vb. maddi kıymetler²⁰⁴ anlamında kullanılırken kisve ise sözlükte “elbise” demektir.²⁰⁵

Aile hukuku noktasında kocanın, eşi ve çocuklarının ihtiyaçlarını gidermesi yükümlülüğü olarak bildirilen nafaka, yalnızca bununla sınırlı değildir. İhtiyar ve hasta olup bakıma muhtaç olan anne ve babaların nafakalarının temin edilmesi de yakınlarının mesuliyetindedir. Bununla birlikte İslam hukukuna göre köle ve hayvanların nafakalarının karşılanması da sahiplerine bırakılmıştır. Nafaka mevzuu²⁰⁶ İslam hukukuna göre aile kapsamında değerlendirildiğinde evin reisi erkektir. Evin erkeği, eşi ve çocuklarının ihtiyaçlarını karşılamakla mükelleftir.²⁰⁷ Erkek bu mükellefiyetleri evli kaldıkları süre boyunca yerine getireceği gibi boşandıktan sonra da belli bir müddet yerine

²⁰⁴ Celal Erbay, “Nafaka”, **DİA**, 32, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, İstanbul, 2006, s. 282.

²⁰⁵ Devellioğlu, a.g.e., s. 526.

²⁰⁶ Nafaka hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. Akgündüz, **Mukayeseli İslâm ve Osmanlı Hukuku Külliyyatı**, Diyarbakır 1986, s. 183-192.

²⁰⁷ Hayreddin Karaman, “İslam’ın Getirdiği Aile Anlayışı” Sosyo-Kültürel Değişme Sürecinde Türk Ailesi, 2, **OTAM**, Ankara 1992, s. 385-395.

getirmek zorundadır. Erkeğin, boşandıktan sonra eski eşine iddet nafakası²⁰⁸ ve küçük çocuğu varsa buluş çağına gelene kadar nafaka ödemesi gerekmektedir.

İncelemesi yapılan defterde nafaka ve kisve talebini içeren 3 adet kayıt bulunmaktadır. Bu kayıtlarda kadınlar, eşlerinin ölümünün ardından çocuklarının vasisi olmuş kendileri ve çocukları için nafaka ve kisve talep etmişlerdir. Defterde yalnızca kendi için nafaka ve kisve talebinde bulunan bir kadın da vardır.²⁰⁹ Belgelerde belirtildiği üzere vasi olan şahısların bazen kendi bazen de koruması altında olan şahıslar için nafaka ve kisve talebinde bulunduğu görülmektedir. Nafaka ve kisve talepleri detaylı bir şekilde tabloda yer almaktadır.²¹⁰ Talep edilen en yüksek nafaka ücreti 4 para olup, Hâsbigâ Mahallesi sakinlerinden Nimetullah Binti Halil Sipahi nam Hatun tarafından talep edilmiştir.²¹¹ Bu kaydın bir kısmı şöyledir;

“...sağır-i mezbûrun nafaka ve kisve bahâsı için beher yevm dörder pâra virmeğe merkûm Mustafâ'nın iktidârı vardır deyü ihbâr itmeleriyle târîh-i kitâbdan beher yevm merkûm Mustafâ üzerine dörder pâra karz ve buyurub meblağ-ı mefrûz-ı mezkûru harc ve sarfa hîn-i zarûretde istidâneye ve lede'l-nazar merkûm Mustafâ üzerine rücû'a mezbûre Ni'metullah Hatun'a izn birle mâ vak'a bi't-taleb ketb olundu...”²¹²

El-Hâc Hamza Mahallesi sakinelerinden Hanım Binti Halil nam Hatun'un nafaka talebi en düşük olan taleptir.²¹³

Tablo 14: Sicil Defterinde Geçen Nafaka ve Kisve Talebinin Ayrıntılı Dökümü

Kayıt No	Nafaka ve Kisve Talep Eden Kişi	Kim İçin Talep Ettiği	Nafaka ve Kisve Miktarı	Tarih
40b/1	Nimetullah Binti Halil Sipahi nam Hatun	Oğlu	4 para	9 Cemaziyel ula 1186
47a/1	Hibetullah Hatun	Kendi ve çocukları	2 para	5 Cemaziyel ahir 1186
56b/2	Hanım Binti Halil nam Hatun	Kendisi	15 gurus	3 Şevval 1186

²⁰⁸ Boşanmanın ardından, iddet nafakasının ödenmesine karar verilmesindeki en önemli husus ayrılık sebebinin ne olduğudur. Bkz. Erbay, “Nafaka”, s. 82.

²⁰⁹ (SSS), Defter no. 26 (1186-1772/1773), ss. 56b/2.

²¹⁰ Bkz. (Defterde Geçen Nafaka Kayıtlarının İçeriği, Tablo 11)

²¹¹ (SSS), Defter no. 26 (1186-1772/1773), ss. 40b/1.

²¹² (SSS), Defter no. 26 (1186-1772/1773), ss. 40b/1.

²¹³ (SSS), Defter no. 26 (1186-1772/1773), ss. 56b/2.

2.2.5. Sulh

Sözlükte, “*barışma, barış, uzlaşma, anlaşma ve barıştırma*” gibi manaları taşımakta olan sulh,²¹⁴ kişiler arasında farklı mevzularda meydana gelen anlaşmazlıkların bedeli tespit edildikten sonra²¹⁵ müteakıl rıza ile sonlandırılmasını ihtiva eden bir hukukî terimdir.²¹⁶ Sulh anlaşmaları sözlü, yazılı ve kadıların yönlendirmesiyle yapılmıştır.²¹⁷ Fıkıh terminolojisinde, davacı ile davalının anlaşmazlığına sebebiyet veren davayı bitirmeye yönelik kendi aralarında ve kendi istekleri doğrultusunda yapmış oldukları sözleşme olarak geçmektedir. Barışın sağlanması için taraflar arasında uzlaşmayı “*muslihûn*”²¹⁸ ismi verilen arabulucular yapmaktadır.

Sulh sözleşmesinin ilk safhasını tarafların barışmasını kolaylaştıran arabuluculuk, oluşturmaktadır. Osmanlı toplumu içerisindeki bozuşma ve ayrılıkların ortadan kaldırılmasında yararlı bir etkisi olduğu tespit edilmiştir.²¹⁹ Sulh yapan şahsa “*musâlih*”, istenilen hakka “*musâlehanan*”, hak isteğinde bulunana şahsa verilen mal ya da menfaate “*musâlehun aleyh*” ya da “*bedel-i sulh*” denilmektedir.²²⁰ Sulh sözleşmesi, “*ikrar üzerine sulh*”, “*inkâr üzerine sulh*” ve “*sükût üzerine sulh*” gibi türler kapsamında yapılmaktadır. Davası görülen tarafların akli uygunluğu bulunup bulunmadığı kadı aracılığıyla sınıanmıştır. Bununla birlikte anında iki tarafın da hazır bulunması ve barış sözleşmesinin hususlarının sulh yapana ilişik bir hak olduğuna rastlanılmaktadır.²²¹

Defterde, nafaka için yapılan bir tane sulh davasına rastlanmıştır. Kaydın içeriği şu şekildedir, el-Hâc Hamza Mahallesi sâkinelerinden Hanım binti Halil nâm hatun, boşandığı eşi olan Ömer Bin Ali’den yirmi gurus mehr-i müeccelini talep etmiştir. Ömer Bin Ali bu ücreti ödemeyi reddetmiş ve

²¹⁴ Ertuğrul Boynukalın, **İslam Hukukunda Sulh**, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, 1992, s. 46.; Yusuf Şen, “İslâm Hukukunda Arabuluculuk”, **HÜİFD**, 11, 2012, s. 110.; Zeynep Dörtok Abacı, “Bir Sorun Çözme Yöntemi Olarak Sulh: 18. Yüzyıl Bursa Kadı Sicillerinden Örnekler ve Düşündürdükleri”, **OTAM**, 20, 2006, s. 108-109.

²¹⁵ Kübra Afacan, **Trabzon şer’iyye sicillerine göre XVII. Yüzyılın Son Çeyreğinde Sulh Akidleri ve Analizi**, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Trabzon, 2019, s. 41.

²¹⁶ Fahrettin Atar, “Sulh”, **DİA**, 37, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, İstanbul, 2009, s. 481.

²¹⁷ Işık Tamdoğan, “XVIII. Yüzyılın İkinci Yarısında Üsküdar’da Sulh Anlaşmaları ve Bunların Ardındaki Sosyal İlişkiler”, **Uluslararası Üsküdar Sempozyumu V.**, 1, Çoşkun Yılmaz (Ed.), İstanbul, 2007, s. 49-50.

²¹⁸ Sulh sözleşmelerinin tümünde, dava konusu anlaşmazlıkların arabulucular yoluyla giderilerek tarafların barışmaya ikna edildikleri bu arabuluculara da “*muslih*” denildiği ve tarafların memnuniyeti esasına dayanan anlaşmazlık yaşayan kişilerintalebi doğrultusundaproblemlerini çözümleyebilmek için bir başkaşahsa başvurulmasıdır. Ayrıntılı bilgi için bkz. Zeynep Dörtok Abacı, “Bir Sorun Çözme Yöntemi Olarak Sulh: 18. Yüzyıl Bursa Kadı Sicillerinden Örnekler ve Düşündürdükleri”, **OTAM**, S. 20, 2006 s. 108-109.

²¹⁹ Şen, “a.g.m.”, s. 112.

²²⁰ Ömer Nasuhi Bilmen, **Hukuk-ı İslâmiyye ve Istilahât-ı Fıkhiyye Kamusu**, VIII, Bilmen Yay., İstanbul, 1970, s. 5.

²²¹ Güler, a.g.t., s. 154.

aralarında anlaşmazlık çıkmıştır. Daha sonra mahkeme ve şahitler huzurunda Ömer Bin Ali nafakayı ödeyeceğini belirtmiş ve iki kişi arasındaki anlaşmazlığa son verilmiştir.²²²

2.2.6. Vasi Tayini

Vasi, vefat eden şahsın vasiyetini yerine getiren ve ardında bıraktığı yetimlerin mal ve mülklerinin yönetimini üstlenen kişi manasında kullanılmaktadır.²²³ Kâmûs-ı Türkî’de “*bir müteveffanın vasiyetini icraya memur adam, bir müteveffanın vasiyetiyle tesviye-i umuriyyesine tevkil ettiği adam*” şeklinde ifade edilmiştir. Lügatta, bir kişinin vefatından sonra onun yapmayı planladığı şeyleri yerine getirmesini talep ettiği kişi anlamında gösterilmektedir.²²⁴ “Vasy” kökünden türetilmiş olan vesayet sözcüğü, hukuki olarak mal ve mülkünü himaye etme ve sakınma gücünden yoksun ve fiil ehliyeti bulunmayanların onlar adına karar verme salahiyetini başka birinin üstlenmesini ifade etmektedir.²²⁵ Vasi ise vesayet görevini yerine getiren kişiye verilen addır.²²⁶ Vesayetin sağladığı yetki veren veliye “mûsî”, salahiyeti ve mesuliyeti bulunan kişiye ise vasi denilmiştir.²²⁷

Bir kişinin vasi tayin edebilmesi için; akıllı, ve buluğa ermiş, vesayet görevini hakkıyla yerine getirecek özelliklere sahip olması, vesayet altındaki çocuk ile aynı yerde yaşıyor olması, çocuğun velisi veya kadı tarafından tayin edilmesi ve kendisinin de bu vazifeyi kabul etmesi gibi bazı koşullar gerekmektedir. İki tür vasi bulunmaktadır. Bunlardan birincisi, kadının tayin ettiği “*vasi-i mensup*” iken, ikincisi ise baba veyahut dedenin yaşarken kendi çocukları veya torunları için tayin ettiği kişi “*vasi-i muhtar*” dır.²²⁸

Değerlendirilmesi yapılan defterde 4 adet vesayet kaydı bulunmaktadır.²²⁹ Bir kayıta varisi bulunmayan El-Hac İbrahim Ağa’nın ölümünün ardından terekesinin Beytül-mâla aktarılacağı belirtilmiştir. Fakat daha sonra El-Hac İbrahim Ağa’nın ölmeden üç gün önce şahitler huzurunda

²²² (ŞŞS), Defter no. 26 (1186-1772/1773), ss. 56b/2.

²²³ Parlatır, a.g.e., s. 1781.

²²⁴ Mustafa Öz, “Vasî”, **DİA**, 42, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, İstanbul, 2012, s. 546.

²²⁵ Bardakoğlu, “Vesâyet”, **DİA**, 43, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, İstanbul, 2013, s. 66.

²²⁶ Öz, “Vasî”, **DİA**, 42, İstanbul, 2012, s. 546.

²²⁷ İslam hukukunda, babası ölen küçük yaşta çocukların hizmetlerinin yüklenilmesi ve metaları ile alakalı kullanım haklarını yönetmek maksadıyla vesayet ilkelerine göre bir vasi tayini yapılmıştır. Aranan özellikleri barındıran herkes vasi olabilir fakat vasi olacak şahısların yetim çocuklar ile daha yakından ilgileneceği fikriyle, çoğunlukla bu kişilerin yakın akrabalar arasından seçilmesi yararlı görülmüştür. Bkz. Rıfat Özdemir, “Tokat’ta Ailenin Sosyo Ekonomik Yapısı (1771-1810)”, **LIV, Belleten**, Ankara, 1990, s.1029-1031.

²²⁸ Özdemir, “a.g.m”, s.1029-1031.

²²⁹ (ŞŞS), Defter no. 26 (1186-1772/1773), ss. 41b/2, 43b/1, 49a/1, 52b/1.

Mehmed Bin Abdullah'ı vasisi tayin eylediği ortaya çıkmıştır.²³⁰ Başka bir kayıta ise şu şekilde geçmektedir:

“...Muhtesibzâde Mahallesi sükkânından olub sefer-i hümayûn-ı zafermakrûnda bundan akdem fevt olan Timur Ahmed Sipâhî ibn Zeynel nâm kimesnenin sulbî sağır oğlu Mustafâ ve sulbîye-i sağıre kızı Şerîfe Emetullah'ın ân-ı rüşd-i sedâdlarına değin tesvîye-i umûrlarına kibel-i şer'den bir vasî nasb ve ta'yîn lâzım ve mühim olmağın emânet ile ma'rûf ve istikâmet ile mevsûf ve her vechile vesâyet 'uhdesinden gelmeye kâdir...”²³¹

Burada Muhtesibzâde Mahallesi sakinlerinden olan Timur Ahmed Sipâhî ibn Zeynel adlı şahsın vefatı üzerine küçük oğlu Mustafâ ve küçük kızı Şerîfe Emetullah'ın reşit olana dek bir vasiye ihtiyaç duydukları bildirilmiştir.²³² Diğer bir vesayet kaydında ise bir zımmiden söz edilmektedir. Bu kayıta, Kâloyân Mahallesi sakinlerinden Doko veled-i Bâno'nun ölümü üzerine oğlu Panâkî ve kızları Alenko, Esmerâyde, Aleksândra ve Kostoya için vasi tayin edilmesi gerektiği bildirilmiştir.²³³

2.2.7. Vekalet

Sözlükte, vekâlet, “*birine güvenmek, bir işi güvenilir birine bırakmak*” anlamında yer almıştır. Hukuki olarak manası ise bir kimsenin ona verdiği hak sonucunda, kişi yerine işini yönetmesidir. Vekâlette iki tarafın hukuki olarak anlaşması söz konusudur.²³⁴ Değerlendirmesi yapılan defterde 2 adet vekalet örneği bulunmaktadır. Bu kayıtlar sırasıyla şu şekildedir; Murâd Halîfe ibn Alî'nin Rumeli'nin Leskofça kazasında sakin olan Mehmed Sâdık Efendi'yi vekil ve tayin ettiği anlaşılmaktadır.²³⁵ Diğer bir kayıta ise Kara Dânişmend Mahallesi sakinlerinden Ebûbekir bin İsmail'in veraseti eşi ve çocuklarına bırakılmıştır. Bu işlemleri gerçekleştirmek üzere Mansûr Hoca Mahallesi sakinlerinden Memiş bin Mustafa Ağa vekil ve tayin edilmiştir.²³⁶

2.3. Diğer Kayıtlar

Değerlendirmesi yapılan defterde belli bir başlık altında toplanabilen kayıtların haricinde herhangi bir tasnif işlemini gerçekleştiremediğimiz kayıtlar bulunmaktadır.

²³⁰ (ŞŞS), Defter no. 26 (1186-1772/1773), ss. 41b/2.

²³¹ (ŞŞS), Defter no. 26 (1186-1772/1773), ss. 43b/1.

²³² (ŞŞS), Defter no. 26 (1186-1772/1773), ss. 43b/1.

²³³ (ŞŞS), Defter no. 26 (1186-1772/1773), ss. 49a/1.

²³⁴ Bilal Aybakan, “Vekalet”, **DİA**, 43, Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, İstanbul, 2013, s. 1.

²³⁵ (ŞŞS), Defter no. 26 (1186-1772/1773), ss. 37b/2.

²³⁶ (ŞŞS), Defter no. 26 (1186-1772/1773), ss. 41a/1.

Bu kayıtları konuları bakımında ele alırsak; Sofya'dan ordu için verilen zahire²³⁷, ordu için tahsilat,²³⁸ orduya mühimmat ve zahire nakli için görevlendirilen öküz arabalarının ücretleri,²³⁹ ahalinin birbirleriyle kefilliği,²⁴⁰ İzvornik Kalesi erlerine ödeme²⁴¹, köle kaydı²⁴², hüccet, dikici ayakkabıcıların standartlara uygun imalat yapması²⁴³, kızını kaçıran kişiden tazminat talebi²⁴⁴ gibi hususları ihtiva etmektedir. İlgili çeken kayıt da kız kaçırma davası ile alakalı olup, sicilde “...sekiz gün mukaddem sağıre-i mürâhika kızımız Emetullah'ı mezbûr Mustafâ menziline cebren ve kahren tutub bikrini izâle itmekle bizler merkûmdan da 'vâ sadedinde olduğumuzda beynimizde münâza'ât-ı kesîre ve muhâsamât-ı vefîre cereyân itmiş idi...”²⁴⁵ şeklinde aktarılmıştır. Öküz arabalarının ücretlerinden bahsedilen kayıta birçok köye öküz arabalarının gönderildiği ve toplamda gönderilen yetmiş dokuz arabanın her biri için seksener gurus ödeme yapılmasının gerektiği bildirilmiştir.²⁴⁶ Ahalinin kefilliğini anlatan kayıta ise tek tek insanların unvanları, meslekleri ve kefil oldukları kişiler açıklanmıştır.²⁴⁷ Köle kaydında ise, emrinde bulunduğu kişinin vefatı üzerine kendine olan borcunu talep eden bir köleye rastlanmıştır.²⁴⁸

2.4. 26 Numaralı Sicil Defterinde Geçen İdari Birimler

2.4.1. Sicil Defterinde Adı Geçen Eyalet, Sancak ve Kaza

Osmanlı Devleti'nde taşra teşkilatının en üst katmanını eyaletler oluşturmaktadır. Eyaleti sırasıyla sancak, kaza ve nahiyeler takip etmektedir.²⁴⁹ 26 numaralı sicil defterinde adı geçen eyalet, sancak, kaza ve nahiye isimleri kayıt incelenerek kayıt numaralarıyla beraber alfabetik sıraya uygun bir biçimde tabloda sunulmuştur. Defterde Rumeli ve Bosna eyaleti dışında eyalet ismine rastlanmamıştır. Sicil defterinde Sofya, Paşa ve Tırhala sancakları geçmekte, kazalardan ise 25 yerde bahsedilmektedir. Bunlardan bazıları; Filibe, Üsküp, Niş, Şehirköy ve Şumnu'dur.²⁵⁰

²³⁷ (ŞŞS), Defter no. 26 (1186-1772/1773), ss. 13b/2, 15b/1, 16a.

²³⁸ (ŞŞS), Defter no. 26 (1186-1772/1773), ss. 15a/1.

²³⁹ (ŞŞS), Defter no. 26 (1186-1772/1773), ss. 19b/2, 20a, 20b.

²⁴⁰ (ŞŞS), Defter no. 26 (1186-1772/1773), ss. 57b/1.

²⁴¹ (ŞŞS), Defter no. 26 (1186-1772/1773), ss. 11a/2.

²⁴² (ŞŞS), Defter no. 26 (1186-1772/1773), ss. 42b/2.

²⁴³ (ŞŞS), Defter no. 26 (1186-1772/1773), ss. 40a/1.

²⁴⁴ (ŞŞS), Defter no. 26 (1186-1772/1773), ss. 43a/2.

²⁴⁵ (ŞŞS), Defter no. 26 (1186-1772/1773), ss. 43a/2.

²⁴⁶ (ŞŞS), Defter no. 26 (1186-1772/1773), ss. 19b/2.

²⁴⁷ (ŞŞS), Defter no. 26 (1186-1772/1773), ss. 57b/1, 58a, 58b.

²⁴⁸ (ŞŞS), Defter no. 26 (1186-1772/1773), ss. 42b/2.

²⁴⁹ Abdullah Saydam, **Osmanlı Medeniyeti Tarihi**, Derya Kitabevi, Trabzon, 1999, s. 119.

²⁵⁰ Bkz. (Sicil Defterinde Geçen İdari Birimlerin İsimleri, Tablo 15)

Tablo 15: Sicil Defterinde Geçen İdari Birimlerin İsimleri

Eyalet	Kayıt No
Bosna	41a/2, 41b/2
Rumeli	3b/1, 5b/1, 7b/1, 12b/2, 13b/2, 14b/1, 15b/1, 18a/1, 18b/1, 18b/2, 19a 19a/1, 21a/2, 24a/2, 24b/1, 24b/2, 38a/1, 42a/2
Sancak	Kayıt No
Paşa	7b/1, 7b/2, 13a, 18b/2, 19a/1, 21a/1, 23b/1
Sofya	1b/2, 1b/3, 1b/4, 3b/2, 4a/1, 5a/1, 5b/1, 6a/1, 7a/1, 8a/2, 8b, 9b/1, 9b/2, 10b/4, 13b/1, 15a/1, 17b, 19b/1, 19b/2, 22b/2, 23b/1, 24a/1, 25b/1, 34b/1, 37b/2, 38b/1, 41b/1, 46a, 48a/1, 50a/1, 56a/1
Tırhala	23a/1
Kaza	Kayıt No
Bazarcık	21b/2
Berkofça	9b/2, 17a/2, 19b/1
Breznik	7b/3, 12b/2, 19b/1, 39a/2
Dubniçe	9b/2, 21b/2
Eğridere	9b/2
Filibe	4b/2, 19a/1, 19b/1, 21b/2
İlyaniçe	6a/1, 15b/1, 19b/2, 23b/1
İvraniye	9b/2
İznebolu	12b/2, 13a
Kalkandelen	9b/2
Köstendil	9b/2, 18b/2
Kratova	9b/2
Kumanova	9b/2
Leskofça	37b/2
Manastır	19a/1, 21b/1
Niğbolu	5a/1, 6a/1
Niş	9b/2, 51a/1
Priştine	9b/2
Prizren	9b/2
Radomir	9b/2, 43a/1
Samakov	9b/2, 21b/2, 39b/1, 40b/2, 45b/2
Sofya	1b/2, 1b/4, 3b/2, 4a/1, 5a/1, 5b/1, 6a/1, 7a/1, 8b, 9b/1, 15a/1, 17b, 19b/2, 22b/2, 24a/1, 25b/1, 34b/1, 37b/2, 38b/1, 41b/1, 46a, 48a/1, 56a/1
Şehirköy	7b/3, 8a/2, 9b/1, 10a/1, 10a/2, 10a/3, 10b/2, 10b/3, 13a, 17b, 19a/1, 19b/1, 23b/1, 61a
Şumnu	17a/1, 17b, 21b/1
Üsküb	9b/2, 18b/2, 19b/1

2.4.2. Defterde Adı Geçen Karye İsimleri

Karye sözlükte “köy” manasında kullanılmaktadır.²⁵¹ Değerlendirmesi yapılan defterde 160 adet karye ismi geçmektedir. Bu bağlamda geçen karye isimleri alfabetik sıraya uygun olarak kayıt numaralarıyla birlikte tabloda verilmiştir.²⁵²

²⁵¹ Devellioğlu, a.g.e., s. 590.

²⁵² Bkz. (Defterde Adı Geçen Karye İsimleri, Tablo 16).

Tablo 16: Defterde Adı Geçen Karye İsimleri

Karye İsimleri	Kayıt No
Ağnaşçe	20b, 41b/1
Akdanişmend	41b/1
Anîtanova	6b
Atne	6b
Bayhanlu	6b, 20b
Bâlî Efendi	6a/1
Bâlşe	6b
Bâncâr	38a/2, 38b/1
Bâne-i Bâlâ	6a/1
Bânka	6a/1
Bârcelofça	7b/3
Batuliya	38a/2, 38b/1
Bernik	6a/1
Basârel	20b
Beyler Çiftliği	6b
Bezden	6b
Berimirçe	38a/1
Bocine-i Küçük	6b
Bocine-i Derbend	6b, 20b, 41b/1
Bocine-i Kemerci	6b
Bogdândol	20b
Buğdaylı	20b, 41b/1
Boğdili	6b
Boğro	6b
Buhova	6b
Borgomer	6b
Bosmaniçe	6b, 7a, 20b
Botob	6b, 20b
Brâköha	20a
Brâykofçe	6b
Ciryâne	6a/1
Çefânçe	41b/1
Çelvîç	6a/1
Çornak	6b
Çukurova	6a/1
Derdekâlte	6b
Derişne	6b
Dîmonîçe	55a
Dîrâgoşîtçe	6b
Dîrâğânîçe	38a/2, 38b/1
Dîrâğçve	6b
Dîrâğlofça	50a/2

Tablo 16: (Devamı)

Karye İsimleri	Kayıt No
DîvâneDâvud	6b, 20b, 41b/1
Dîvotna	38a/2, 38b/1
Dobercin	20b, 41b/1
Dodoyâne	6b
Doğânova	6b
Eleşçine	6b
Eleşniçe	20b, 41b/1
El-Hâc Karaman	13b/1, 40b/2, 50a/1
Felbofçe	6b
Gence	6a/1
Gardomân	41b/1
Gilyâne	6b
Gulyânofçe	6b, 20b
Goriblân	6b
Gozmâzova	6b, 19a/1, 55b
Gradiç	6a/1
HâcBedirli	45b/2
Halkalu	56a/1
Hân-ı Cedîd	38a/1
Hasırcı	6b, 20b
Hüseyinli	6b
Herekova	6a/1
Hrabiska	38a/2, 38b/1
Horboçin	6b
Hrâsink	6a/1
Hüseyinlü	20b, 39b/1
İğnâmiçe	6b
Îlyânçe	6a/1
İskraç	6a/1
İslâfçe	38a/2, 38b/1
İslâtina	6a/1
İslâtine	35a/1
İstolnik	20b, 41b/1
İsvediye	6a/1
Îvânyâne	20b, 55b
Îvrajdîne	41b/1
Îzlatuşe	6b
Jelove	6b
Jelejniçe	6b, 20b
Kalafatcı	6b
Kalkas	6b, 20b
Kamaniçe	20b
Karapolad	38a/1
Kaziçane	6b

Tablo 16: (Devamı)

Karye İsimleri	Kayıt No
Kelyane	6b
Kılâvînçe	20b, 41b/1
Kirivine	38a/2, 38b/1
Kîremikofça	6b, 20b
Klamarifçe	6b
Koca Ahmedli	6b, 7a, 20b, 25b/1
Kokalyâne	6b
Kurilâ	6b
Kostemiro	6b, 20b
Kozîcâne	20b, 41b/1
Kumariçe	6b
Küçük Oba	38a/1
Kürecî-i Müslim	6a/1
Lakatnik	6b
Leskodol	6b
Lokoriska	6b
Lozne-i zîr	41b/1
Lozne-i Bala	41b/1
Lukova	6b, 20b, 41b/1
Maline-i Bâlâ	6b, 20b
Mâlişofçahâne	6b, 20b
Manâstirişte	6b
Mâslova	6a/1
Mehlova	6b
Merçây	20b
Miroyâne	6b
Meşniçe	6b, 20b
Meştisa	20b
Mîhânîçe	35a/1
Merçây	20b, 41b/1
Moşine	6b
Mûsâ Köyü	6b, 25b/1
Nâtbofçe	6b
Nekvân	38b/1
Nevesil	38a/1
Oblâ	20b, 55b
Obrâdofça	6a/1
Odermen	6b
Ofçenzol	41b/1
Ogoy	6b, 20b
Oğrâdişte	38a/1
Orenlâofça	55b
Orlândofça	20b
Ormanlu	6b, 20b, 34b/1, 48a/1

Tablo 16: (Devamı)

Karye İsimleri	Kayıt No
Oselne	55b
Osen	6a/1
Pârlofça	6b
Pojârova	20b
Porlşe	41b/1
Pozârova	20b, 41b/1
Râdoy	38a/2, 38b/1
Râkofçe	20b
Râylova	41b/1
Rebrova	6a/1
Redend	20b
Robed	55b
Seferlü	18b/2
Selâfçe	6b
Seslâofça	7b/1
Sığırlu/ Sağırlu	6b, 7a, 20b
Sobiçe	39a/2
Soğanlık	18b/2
Stvâriç	6b
Şome	42a/1
Şume	6b
Tâğbol	6b
Taşkesen	6b, 20b
Tırnova	21a/1
Velkofçe	39a/2
Vînogofçe	6b
Vîrâgolişinçe	54b/2
Vîrâğîçova	6b
Vloyak	6b
Voynugân	12b/2

2.4.3. Defterde Adı Geçen Mahalle İsimleri

Mahal kökünden gelmektedir. Mekân, makam ve cây sözcükleri ile de ifade edilmektedir.²⁵³ Şehir hayatının ana unsuru mahallelerdir. Mahalleler, sosyal yapılaşmanın en net haliyle görüldüğü iskân üniteleridir. Bu mahalleler sosyal birlik açısından idareciler ile halk arasında ki ilişkilerde belirleyici bir konumdadır.²⁵⁴ Osmanlı döneminde şehirlerin fiziki yapısını belirleyen en mühim öge mahalledir.

²⁵³ Sami, a.g.e., s.790.

²⁵⁴ Maurice M. Cerasi, **Osmanlı Kenti Osmanlı İmparatorluğu'nda 18. ve 19. Yüzyıllarda Kent Uygarlığı ve Mimarisi**, çev. Aslı Ataöv, İstanbul 1999, s. 72.

Osmanlı Mahallesi genellikle 20-40 hane arasında bazen üstünde ya da altında hane barındıran ve mescid, cami, imaret, kilise, havra gibi tesislerin etrafında yer alarak, genelde o tesisin ismini taşımaktadır.²⁵⁵

Mahallelerin temsilcileri genellikle o mahallenin nüvesini oluşturan cami veya mescidin imamıdır. Gayrimüslimlerin oturduğu mahallelerin temsilcileri de papaz ya da haham idi.²⁵⁶ Mahallelerdeki ortak mekânların başında cami, kahvehane, medrese, kütüphane gelmektedir. Aynı şekilde gayrimüslim mahallelerde dini binalar merkezi oluşturmaktadır. Müslüman ve Gayrimüslimlerin oturduğu ayrı mahalleler olduğu gibi karma mahallelerde bulunmakta ve bu iki grup mahallelerde müşterek oturmaktadır.²⁵⁷ Bu mahalleler, insanların birbirinden haberdar olduğu ve belli konularda birbirlerine karşı mesuliyet sahibi olduğu birlik ve dayanışmanın merkezi olarak tanımlanmıştır.²⁵⁸

“...Temel yerleşme birimi, genellikle bir dini yapının ya da bir pazarın etrafında gelişmiş olan ‘Mahalle’ idi. Her mahalle, kendi gelenekleri ve yaşama tarzları ayrı ve farklı cemâ’atleri içine alıyordu. Mahallenin yerleşikleri dini inanç, ekonomik meşgale ve onları komşularından ayıran diğer faktörlerle birbirine bağlanmışlardı. İbadet yeri ya da Pazar yeri, bütün mahallelinin ortak faaliyeti gerektiğinde açılan ve genişletilen cemâ’at merkezini teşkil ediyordu. Bu yüzden mahalle, şehir hayatının bir fiziksel merkezi olduğu kadar, bütün yerleşiklerin katıldığı bir tarikatın ya da bir loncanın veya bir milletin yerel birimi olarak düşünülebilir”.²⁵⁹

Bazı mahalleler Cuma camisine, çarşı ve pazara yakın olması nedeniyle önem ve değer kazanırdı. Hatta Evliya Çelebi böyle yerleşim yerlerini eserinde “*Muteber Mahalleler...*” olarak adlandırmıştır.

Her mahallenin dış köşesinde oyun sahaları, yeşil alanları bulunmakta ve mahalleler bu meydanlarla birbirlerine bağlanmaktadır. Birkaç mahallenin birleşmesiyle semtler meydana gelmektedir.²⁶⁰ Mahalleliler birbirlerinden kopuk parçalar halinde değildirler, bunlar kendi mekteplerini yapan kendi sokaklarını süpüren, temizleyen, gerekirse kendi mahallesini korumak için bekçiler görevlendiren, mahallenin ortak bütün ihtiyaçlarının masraflarını “*mahalle sandıklarından*”

²⁵⁵ Faroqi, **Osmanlı Şehirleri ve Kırsal Hayatı**, çev. Emine Sonnur Özcan, Ankara 2006, s. 182.

²⁵⁶ Ali M. Yel, M. Sabri Küçükbaşçı, “Şehir”, **DİA**, c. 325.

²⁵⁷ Feridun Emecen, “Osmanlılar ’da Yerleşik Hayat Şehirli ve Köylüler”, **Osmanlı**, 4. , Güler Eren (Ed.), s.93. Mahalleleri keskin bir biçimde ayıran duvar ya da ayırım oluşmasına sebebiyet verecek bir yapıya rastlanmamaktadır. Özer Ergenç, **XVI. Yüzyılda Ankara ve Konya**, İstanbul, 2012, s. 57.

²⁵⁸ Ergenç, “Osmanlı Şehrindeki “Mahalle”nin İşlev ve Nitelikleri Üzerine”, **Osmanlı Araştırmaları Dergisi**, (IV), İstanbul, 1984, s. 69

²⁵⁹ Ergenç, “Osmanlı Şehirlerinde Esnâf Örgütlerinin Fizik Yapıya Etkileri”, **Şehir Toplum Devlet Osmanlı Tarihi Yazıları**, İstanbul 2012, s. 87 -88.

²⁶⁰ Erol Özbilgin, **Bütün Yönleriyle Osmanlı**, İstanbul 2011, s.389.

karşılayan topluluktur. Her mahallenin fertleri birbirlerine karşı sorumludur. Mahallenin temel fiziki yapısını evler meydana getirmektedir. Evler, mescitlere uyumlu olmak zorundadır.

İnsanların maddi durumları bir yana bırakılırsa mahallenin coğrafi şartların etkisi altında şekillendiği görülmektedir. Evlerin görüntüleri orada yaşayan insanların ekonomik ve kültürel özelliklerine göre inşa edilmektedir. Osmanlı evleri iç ve dış mekân olarak iki kısımda incelenmektedir. Dış mekânlar mahallenin bütünlüğü içerisinde oluşmaktadır. Evlerin etrafında küçük bahçeleri olan komşunun manzarasına mâni olmayan ve onun evine gölge etmeyecek şekilde evler inşa edilmiştir. Evler yolun iki tarafında dizilmişlerdir.²⁶¹

26 numaralı sicil defterinin analizi sonucunda 29 adet mahalle karşımıza çıkmaktadır. Tüm mahalleler alfabetik düzene uygun bir biçimde kayıt numaraları ile birlikte tablolada sunulmuştur.²⁶² Defterde en çok adı geçen mahalle Hacı Hamza²⁶³ mahallesi olmakla birlikte yine bu yoğunluğu takip eden mahalleler; Mescid-i Kara Danişmend²⁶⁴, Merhum Karaşahin²⁶⁵, Mansur Hoca²⁶⁶, Kaloyan²⁶⁷ ve Kassaban²⁶⁸ mahalleleri şeklinde görülmektedir. Mahalle adları verilirken özellikle bazı mühim kişilerin adları ya da camilerin adlarının seçildiği gözlemlenmiştir.²⁶⁹

Tablo 17: Sicil Defterinde Adı Geçen Mahalle İsimleri

Mahalle İsimleri	Kayıt No
Kara Şahin Mahallesi/ Mahalle-i Merhum Karaşahin	11b/2, 13b/1, 43a/1, 50a/1, 58a
Karagöz Bey Mahallesi/ Mahalle-i Karagöz Bey	11b/2, 42a/1, 44a/1, 59a
Kara Danişmand Mahallesi/ Mahalle-i Mescid-i Kara Danişmand	12a/1, 41a/1, 46b/1, 47a/1, 50b/2, 51a/1, 54b/1, 59b
Sungurlar Mahallesi	12a/2
El Hac Hamza Mahallesi/ Mahalle-i Hacı Hamza	12b/1, 36b/1, 43b/2, 49b/1, 51b/1, 52b/1, 53a/1, 54b/2, 56b/2, 60b
Kassaban Mahallesi/ Mahalle-i Kassaban	25a/1, 38a/2, 43a/2, 61a
Şeyh Mahallesi	35a/1, 50a/2,
Mansur Hoca Mahallesi	35a/2, 45a/1, 52b/2, 54a/1, 59a

²⁶¹ Mehmet Karagöz, “Osmanlıda Şehir ve Şehirli Mekân-İnsan-Beşeri Münasebetler”, **Osmanlı**, 4, Güler Eren (Ed.), s.107.

²⁶² Bkz. (Sicil Defterinde Adı Geçen Mahalle İsimleri, Tablo 17)

²⁶³ (SŞS), Defter no. 26 (1186-1772/1773), ss. 12b/1, 36b/1, 43b/2, 49b/1, 51b/1, 52b/1, 53a/1, 54b/2, 56b/2, 60b.

²⁶⁴ (SŞS), Defter no. 26 (1186-1772/1773), ss. 12a/1, 41a/1, 46b/1, 47a/1, 50b/2, 51a/1, 54b/1, 59b

²⁶⁵ (SŞS), Defter no. 26 (1186-1772/1773), ss. 11b/2, 13b/1, 43a/1, 50a/1, 58a

²⁶⁶ (SŞS), Defter no. 26 (1186-1772/1773), ss. 35a/2, 45a/1, 52b/2, 54a/1, 59a

²⁶⁷ (SŞS), Defter no. 26 (1186-1772/1773), ss. 44b/1, 45a/2, 45a/3, 48b/1, 49a/1

²⁶⁸ (SŞS), Defter no. 26 (1186-1772/1773), ss. 25a/1, 38a/2, 43a/2, 61a

²⁶⁹ (SŞS), Defter no. 26 (1186-1772/1773), ss. 36a/2, 56b/1, 58a, 60b, 61b.

Tablo 17: (Devamı)

Mahalle İsimleri	Kayıt No
Çelebi Camii Mahallesi	36a/2, 56b/1
Divanezade Mahallesi	37a/1, 57b/1
Hasbiga Mahallesi	40b/1, 59b
El Hac İlyas Mahallesi/ Mahalle-i Hacı İlyas	42b/1, 58b
Muhtesibzade Mahallesi	43a/3, 43b/1, 58b
Kaloyan Mahallesi	44b/1, 45a/2, 45a/3, 48b/1, 49a/1
İmarat Mahallesi	45b/1, 57b/1
Yazıcızade Mahallesi	47b/2, 58b
Saruhan Bey Mahallesi Mahalle-i Mescid-i Saruhan	52a/1, 54a/1
Gülbazarı Mahallesi	53b/1, 57a/1, 61a
Mahalle-i Şuca' Fakih	57b/1
Mahalle-i Başçeşme	57b/1
Mahalle-i Orta Mescid	58a
Mahalle-i Hacı Yahşi	58a
Mahalle-i Boyras	58b
Kız Kasım Mahallesi/ Mahalle-i Kız Kasım	59b
Mahalle-i Kuruçeşme	59b
Mahalle-i Sa'at-i Atik	60a
Mahalle-i Alacamescid	60b
Mahalle-i El Hac İsmail	61a
Siyavuş Paşa Mahallesi/ Mahalle-i Camii Atik	61b

2.5. Sicil Defterinde Adı Geçen Önemli Şahıslar, Konaklar ve Meslek Grupları

2.5.1. Defterde Adı Geçen Şahıslar ve Görevleri

Defterde yer alan görevliler iki sınıf şeklinde tasnif edilerek tabloda gösterilmiştir.²⁷⁰ Ehl-i örf, Osmanlıda askeri sınıfı temsil etmektedir. Ehl-i örf tımar ve kul statüsü içerisinde olanlar şekilde ikiye ayrılmaktadır. İlmiye sınıfı olarak da ifade edilen ehl-i şer ise toplumdaki din, eğitim, öğretim ve yargı gibi görevleri üstlenen sınıf olarak açıklanmaktadır.²⁷¹

²⁷⁰ Bkz. (Defterde Geçen Şahıslar ve Görevlerinin Ayrıntılı Dökümü, Tablo 18)

²⁷¹ Bahaeddin Yediyıldız, "Osmanlı Toplumı", **Osmanlı Devleti ve Medeniyeti Tarihi**, 1, Ekmeleddin İhsanoğlu (Ed.), İstanbul, 1994, s. 450, 457-458.

Tablo 18: Defterde Geçen Şahıslar ve Görevlerinin Ayrıntılı Dökümü

Ehl-i Örf Taifesi	İsimleri	Kayıt No
Rûmili vâlisi	Abdî Pâşâ Efendi	3b/1, 13b/2, 15b/1, 18b/2, 22b/1, 24a/2, 24b/2
Başkâtib	Es-Seyyid İbrâhîm Efendi	12a/2, 46a, 49a/1, 54a, 58b
	Mollâ Hasan	46a, 49a/1
	Mollâ Abdî	54a, 58b
Beytü'l-mal Emîni	Osmân Ağa	8b/2, 8b/3, 9a/1, 10a/1, 10a/2
Nüzûlemîni	Ahmed Bey	
Vakıf Nazırı	Mustafa Ağa	14a/1
Mütesellim	Mütesellim El-Hâc İbrâhîm Ağa	4a/1, 4b/3, 6a/1, 7a/1, 8a/2, 13b/2, 15b/1, 19b/2, 21a/2, 22b/1, 24b/1, 24b/2, 37b/1, 38a/1, 38b, 38b/1, 39a/1, 40a/1, 41b/2, 46a, 50a/1, 54a, 54b/2, 55a, 55b, 56a, 58b
	Mütesellim El-Hâc Hasan Ağa	5a/1, 6a/1, 7b/3, 43a/2
Bölükbaşı	İbrâhîm Bölükbaşı	55b
Cebecibaşı	Cebecibaşı Mehmed	18a/1
Cizyedar	Sofya Cizyedârı Alî Ağa	4b/2, 4b/3, 8a/2, 9b/1, 46a
	Kıbtıyân Cizyedârı Es-Seyyid Ahmed Ağa	36a/1
Çavuş	Osmân Çavuş	11b/1, 57b/1
	Çavuş Mehmed Seyyid	14a/2
	Çavuş Abdurrahman Ağa	59a
Çeribaşı	Mustafâ Çeribaşı Ağa	6a/1, 7b/3, 8a, 12b/2, 15b/1, 17a/1, 19b/2
	Çeribaşı İbrâhîm Ağa	6a/1, 15a/1, 19b/2
	Çeribaşı Süleymân Bey	6a/1
	Osmân Çeribaşı	6b, 8a, 16a, 20b
	Receb Ağazâde Mustafâ Çeribaşı	13a
	Mehmed Çeribaşı Ağa	17a/1
	Çeribaşı Mustafa Bey	6a/1, 17a/1, 19b/2, 20a, 39a/1
	Çeribaşı Sâlih Efendi	4b/2
Çukadar	El-Hâc Alî Çukadar	4a/1, 44a
	Çukadar Osmân Ağa	16b/1
	Mustafâ Ağa bin Alî Çukadar	38a/1
	Çukadar Hâc Mustafâ	38a/1
	Çukadar Mehmed Ağa	38a/2, 38b/1, 58b, 59b
	Çukadar Alî Ağa ibn Abdurrahman	39a/1
	Çukadar Süleymân Ağa	42a/1, 42b/2, 43b/1
	Çukadar Kara Mustafâ bin Alî	51a/1
	Ebûbekir Ağa Çukadar	58a
	Çukadâr İbrâhîm Ağa	58b, 59b
	Ömer Çukadâr	60a, 60b
Divan Efendisi	Dîvân Efendisi Mehmed Efendi	43b/1, 55a
Divan Kâtibi	Kâtib Abdullah Efendi	40a/1, 41a, 41b, 41b/2, 45a/1, 46a, 47a/1, 49a/1, 54a, 56b/2
	Kâtib Es-Seyyid İbrâhîm Efendi	40a/1, 45a/1, 58a

Tablo 18: (Devamı)

Ehl-i Örf Taifesi	İsimleri	Kayıt No
Divan Kâtibi	Kâtib Es-Seyyid Hasan Efendi,	41a, 41b/1, 41b/2, 42a/1, 43a/2, 45a/1, 56b/2
	Kâtib Osmân Efendi	40a/1, 41a, 55a, 58a
	Kâtib Abdülkerîm Efendi	41b/1, 43a/2, 56b/2
	Kâtib Abdullah Efendi ibn Abdülhalîm	43b/2
	Kâtibizâde Mehmed Ağa	43a/1
	Kâtib Mustafâ Ağa	61b
Dizdar	Dizdaroğlu Ömer	60a
Kapucubaşı	Şîrîn Halîl Bey Kapucubaşı	7b/1
	Kapucubaşı Ahmed Ağa	21b/2
Kethüda	Kethüdâ Mustafâ Ağa ibn El-Hâc Ahmed	17a/2
	Kethüdâ Süleymân Beşe ibn Sâlih	
	Ömer Beşe ibn Hasan Kethüdâ	
	Kethüdâ El-Hâc Osmân ibn Abdullah	
	Monlâ Abdülgafûr ibn Osmân Kethüdâ	
	Mehmed Beşe ibnMustafâ	
	İsmâ'îl Beşe ibn İvaz Kethüdâ	
	Kethüdâ Osmân Ağa ebnâ El-HâcMustafâ	
	Halîl Ağa ibn İbrâhîm Kethüdâ	
	Kethüdâ Kuşcu Mehmed	
	Kethüdâ El-Hâc Ahmed bin Abdullah	40a/1
	Kethüdâ Mes'ûd	18b/2
Mübaşir	Mübaşir Mustafâ Bey	4b/3, 5a
	Es-Seyyid Arnabûd Hasan Ağa Mübaşir	5a/1, 9a/1, 9a/2, 9a/3, 9b/1
	El-Hâc İbrâhîm	
	Seyyid Hâc Osmân Ağa	8a/2, 8b/2, 9a/1, 9a/2, 9a/3, 9b/1, 16b/1
	Hasekî Osmân Ağa	9a/3
	Voyvoda Süleymân Ağa	10a/1, 10a/3 , 10a/4 , 10b/2, 10b/3
	Velî	10b/4 , 11a
	Sâlih Çavuş	14a/2
	Dervîş Mehmed	14b/1, 15a
	Kuşcu Mehmed	17a/2
	Alî Ağa ibn Abdurrahman	39a/1
Mütesellim	El-Hâc İbrâhîm	4a/1, 4b/3, 6a/1, 8a/2, 13b/2 , 15b/1, 19b/2 , 21a/2, 22b/1, 24b/1, 24b/2, 37b/1, 38a/1, 38b, 38b/1, 39a/1, 40a/1, 41b/2, 46, 50a/1, 54a, 54b/2, 55b, 56a, 58b
	El-Hâc Hasan Ağa	5a/1, 6a/1, 43a/2
Sekban	Sekbân Mustafâ	12a/2
	Sekbân Abdullah	59a
	Sekbân Sıddîk	60a
Silahdar	Silahdar Mehmed Ağa	8a/1
	Maksûd Sipâhî	60a, 60b
	Hüseyin Sipâhî	60a, 60b

Tablo 18: (Devamı)

Ehl-i Örf Taifesi	İsimleri	Kayıt No
Silahdar	Halîl Sipâhî	60b
	Râmo Sipâhî	60b
	Süleymân Sipâhî	61a
Subaşı	Subaşı Alî	38a/1
	Subaşı Mehmed Beşe	41b/1
	Subaşı Halîl Beşe	42a/1
	Subaşı Mâno Hüseyin	48a/1
	Subaşı Mahmûd	48a/1
	Subaşı Hamza	55a, 56a
	Subaşı Ebûbekir	58b
	Subaşı Ahmed	57b, 59b, 60a
	Subaşı Mehmed	59a, 61a
	Subaşı Yûnus	59b
	Subaşı Hüseyin	60a
	Subaşı Hasan	59b
	Subaşı Ya'kûb	59a
	Subaşı Dâvud	58b
	Subaşı Mollâ Hasan	58b
	Subaşı Osmân	58a
Tüfenkcibaşı	Tüfenkcibaşı Mustafâ Beşe	57b/1
	Mollâ Ahmed Tüfenkcibaşı	58b , 61b
	Yûnus	58b
	Bâlî	58b
	Uzun Abdî	58b
	Hasan	58b
	İbiş Tüfenkcibaşı	59b
	Ömer	59b
	Tüfenkcibaşı Tavîl	60b
	Süleymân	60b
Yeniçeri Ağası	Yeniçeri Ağası SüleymânPâşâ	3b/2, 4a, 15a
Yeniçeri Zâbiti	Serturnâî Yeniçeri zâbiti Osmân Ağa	3b/2, 16b/1, 36b/1, 39b/1, 40b/2
Hatib	İbrâhîm Efendi Hâtib	58b
İmam	İmam Ömer Efendi	41a/1, 56a/1
	İmâm Ahmed Efendi	43b/2, 59a
	İmâm Mustafâ Efendi	57b/1
	İmâm Abdurrahman	58a
	İmam Hâc Mustafâ Efendi	58a, 59b, 60b
Kadı	Belgrâd Kadîsı Mevlânâ Zihnî Mehmed	1b/2
	İbrâhîm El-Kadî asker-i Rûmili	1b/4
	Mehmed El-Zihnî El-kâdîbi-medîne-i Sofya	2a/2 , 3b/2, 4b/3,5a/1, 5b/1, 7a/1, 7b/3, 8a/2, 9b/1, 11b/2, 12b/2, 13b/1, 14a/2, 16b/1, 17a/1, 17a/2, 21b/2

Tablo 18: (Devamı)

Ehl-i Örf Taifesi	İsimleri	Kayıt No
Kadı	Kadı Mehmed Sâdık Efendi ibn El-Hâc Velîyyüddîn Ağâ	37b/2
	Mustafâ Şâkir Efendi	2a/2, 53/b
Molla	Mollâ Mehmed	6b, 15b/1, 57b/1, 58b, 59a, 59b
	MollâAlî	6b, 16a, 46b/1, 47a/1, 55b, 57b/1, 58a, 58b, 59a, 60a, 60b, 61a
	Mollâ Abdülfettâh	6b, 16a, 58b
	Mollâ Yûnus	6b, 16a, 58b
	Mollâ Hasan	12a/1, 41b/2, 45a/1, 46a, 47a/1, 49a/1, 57b/1, 58a, 58b, 59a, 61b
	Mollâ Mustafâ	12a/1, 38b/1, 41b/1, 41b/2, 43a/1, 43a/2, 44a, 45a/1, 45b/2, 46a, 47a/1, 52b/2, 55a, 57b/1, 58a, 58b, 60a, 60b, 61b
	Mollâ İbrâhîm bin Halîl Efendi	12b/1
	Mollâ Mehmed bin Osmân	12b/1, 25a/1
	Hallac Mollâ Ömer	25a/1, 57b/1
	MollâSüleymân	35b, 61a
	Mollâ Ahmed	35b, 42b/1, 50a/1, 57b/1, 58a, 58b, 59a, 59b, 61b
	Mollâ Halîl El-Hâc İsmâ‘îl	40b/2
	Alî bin Müezzîn Mollâ Mustafâ	41a/2
	Mollâ Abdülkerîm	41b/1, 46a, 49a/1, 56a
	Es-Seyyid Mollâ Hasan	42a/1, 54a
	Sermuhzırân Mollâ Mustafâ	42a/1, 54a, 56b/2
	Es-Seyyid Mollâ Abdülkerîm	42a/1, 54a, 56b/2
	MollâYûsuf	42b/1, 54a/1, 59a
	Bakkâl Mollâ Ahmed bin Hasan	47a/1
	Mollâ Bâkî	48a/1
	Ömer Efendi ibn Mollâ Mustafâ	54a
	Mollâ Yûsuf bin Mollâ Mehmed	54a/1
	Attâr Mollâ Abdullah	55b, 60b
	Müezzîn Mollâ Mehmed	57b/1, 58a
	Mollâ Abdurrahman	57b/1
	Mollâ Timur	57b/1, 59a
	Mollâ Mahmûd	57b/1
	Es-SeyyidMollâ Abdullah	57b/1, 58a
	Na‘iband Alîoğlu Mollâ Ahmed	57b/1
	Moytâb Mollâ İbrâhîm	58a
	Mollâ Osmân	58a, 59a, 60a
	Mollâ Nu‘mân	58a
	Mollâ Bekir	58a, 61b
	Mollâ İbrâhîm	58a, 58b, 60a , 61b
	Bakkâl Mollâ Ahmed	58a
	Mollâ İbrâhîm Beşe	58a

Tablo 18: (Devamı)

Ehl-i Şer‘ Taifesi	İsimleri	Kayıt No
Molla	Mollâ Emîn	58b, 59a
	Ekmekci Mollâ Ahmed	58a
	Mollâ İsmâ‘îl	58a, 58b
	Mollâ Abdî	58b
	Mollâ Hüseyin	
	Hâfız Mollâİbrâhîm	
	Mollâ Ebûbekir	
	Helvâcî Mollâ Abdullah	58b, 60a
	Hallâc Mollâ Hüseyin	
	Mollâ Halîl	
	Mollâ Ömer	
	Mollâ Eyyûb	59a
	Mollâ Ganî	
	Mollâ Ahmed Halîl Ağâ	
	Mollâ Bâlî	59b
	Şişko Mollâ Mehmed EmîrAlî	
	Mollâ Uzun Mehmed	
	Mollâ Ya‘kûb	61a
	Mollâ Abdullah	
	Pâşalı Mollâ Ahmed	
	Mollâ Feyzullah	61b
	Mollâ Fettâh	
Müderris	Müderris Hüsrev Efendi	1b/3
Müezzin	Müezzin Alî Bin MollâMustafâ	41a/2, 41b/2, 61b
	Müezzin Baba Alî	50a/1, 58a
	Müezzin Mollâ Mehmed	57b/1, 58a, 58b
	Mollâ Ahmed Müezzin	58a
	Müezzin Mollâ Hasan	58a
	Müezzin Osmân	60b
	Müezzin Mollâ Bekir	61b
	Müezzin MollâFettâh	61b
Müftü	Şeyh İbrâhîm Efendi	38b, 46a, 50a/1, 54a, 59a
Mütevelli	Seyyid İbrâhîm bin Halîl Mütevelli	14a/1
	Mütevelli SeyyidMustafâ Halîfe bin Alî	14a/1
	Hâc Abdülkerîm	21a/1, 22b/2 23a, 46a
Naib	Mehmed Sâdık Efendi ibn El-Hâc Velîyyüddîn Ağâ	37b/2
	Naib Memiş Ağâ	41a/1

2.5.2. Defterde Adı Geçen Konaklar

Göçebe yaşamdan gelen ve geceyi geçirmek için bir yerde kalmayı belirten konmak eylemiyle bu eylemin yerini belirleyen konak sözcüğü, yerleşik hayatın devamlılığı içinde sivil mimarinin

unsurlarından olan konut anlamındadır.²⁷² Fakat defterde adı geçen konak sözcüğünün karşılığı menzildir. Menzil, “*esnâ-i seyir ve seyâhatte gece nuzûl olunan yer, konak*”, “*iki konak arası bir konak yol, merhale*”, “*ikamet olunan yer, mesken, ikametgâh*”, “*posta tatarı beygirlerinin bulunduğu mahal, tatar konağı veya menzil beygirleri*” gibi manalarda kullanılmaktadır. Haberleşme ve askeri menzillerde bulunmaktadır. Ulaşım menzilleri özellikle ordu, devlet adamları ve elçiler için konaklama ve iâşe hizmetlerinin verildiği yerler olarak tanımlanmıştır.²⁷³ Defterde kullanılan konak sözcüğü kısa süreli dinlenme, duraklama mekânı olarak karşımıza çıkmaktadır. Defterde 17 tane konak adı geçmektedir. Bu konaklar, ayrıntılı bir biçimde tabloda gösterilmiştir.²⁷⁴

Tablo 19: Defterde Adı Geçen Konaklar Kayıtlarının İçeriği

Konaklar	Kayıt No
Listre	10b/1
Jeljoviçe	
Porme	
Dobrovân	
Râbyovâ	
Dîmyânova	
Servî	
Kâlokereve	
Şûgrât	
Umur Bey	
Yevâsinç	
Kosovâ	
Brlâ	
Obrenîk	
Berkoz	
Kırâste	
Rûscuk	

2.5.3. Defterde Adı Geçen Meslekler

Sofya şehrinde, birçok meslek grubunda çalışan kişiler bulunmaktadır. Bu meslek gruplarından bakkal, berber, boyacı, debbağ, hallac, kahveci, lüleci ve nalbantların sayısı diğer meslekleri icra edenlere göre hayli çoktur. Bunun yanında, attar, aşçı, çeribaşı, ekmekçi, fırıncı, kaltakçı, odabaşı, pazarbaşı, sabuncu ve kürkçüler de oldukça yaygın diğer meslek guruplarını oluşturmaktadır. Sofya şehrindeki meslek kollarından kürkçülük, özellikle gayrimüslimlerin odak noktasında bulunmuştur.

²⁷² İsmail Orman, “Konak”, *DİA*, 26, Ankara 2002, s. 159-161.

²⁷³ Cemal Çetin, *Ulak Yol Durak Anadolu Yollarında Padişah Postaları (Menzilhâneler) (1690-1750)*, Hikmetevi Yayınları, İstanbul, 2013, s. 27. Ayrıntılı bilgi için bkz. Yusuf Halaçoğlu, “Osmanlı İmparatorluğu’nda Menzil Teşkilatı Üzerine Bazı Mülâhazalar”, *Osmanlı Araştırmaları*, II., İstanbul, 1981, s. 123-131.

²⁷⁴ Bkz. (Sicil Defterinde Adı Geçen Konak İsimleri, Tablo 19)

İncelenen sicil defterinde, kürkçülük dışındaki diğer mesleklerde gayrimüslim tebaaya rastlanmamıştır.²⁷⁵

İncelemesi yapılan defterde yalnızca savaş ve politik durumlar mercek altına alınmamış, bunun yanı sıra Sofya şehrindeki halkın hangi meslek grubuna yöneldiği saptanarak, iktisadi ve sosyal açıdan şehir halkı hakkında mühim bilgiler elde etmemizi sağlayacak ipuçlarına ışık tutulmuştur. Sofya’da yaşayan halkın ilgilendiği meslekler, defterdeki kayıtlar ve bu kayıtların alt kısmında bulunan şuhudü’l-hal bölmesinin de incelenmesi sonucunda tabloda sunulmuştur. Tablo, alfabetik düzene uygun bir biçimde oluşturulmuştur.²⁷⁶ Meslek grupları içinde berber, nalbant ve boyacı en göze çarpan meslekler iken bunları debbağ, hallaç, lüleci, bakkal ve kahveci takip etmektedir. Defterde en az rastlanılan mesleklerden bazıları ise, bacdar, barutçu, çarıkçı, dülger, ipekçi, kalaycı ve terzilik olmuştur. Sicil defterinde adı geçen bu meslekler, Sofya şehrinin sosyal, iktisadi ve kültürel yaşayış biçimi hakkında ve ayrıca halkın gündelik yaşamı hakkında bize bilgiler vermektedir.

Tablo 20: Defterde Adı Geçen Meslek Grupları Meslek Grupları

Meslek Grupları	İsim	Kayıt No
Attar	Attar es-Seyyid el-HâcAlî Ağa	40b/1
	Attar Mollâ Abdullah	55b, 60b
	Attar Hâc Abdurrahman	61a
Aşçı/ Ahcı	Aşçı Kara Mehmed	61a
	Aşçı Hamza	53b/1, 59a, 60a
	Ahçı Ahmed	60a
Bacdâr	Bacdâr Mehmed Beşe	6b, 58b, 61b
Bakkal	Bakkal Alî Ağa ibn Abdullah	43b/2, 61a
	Bakkal Ahmed bin Hasan	46b/1, 47a/1
	Bakkal Osmân Beşe	47a/1
	Bakkal Mître	55a
	Alî Baba	55b
	Mehmed Beşe Bakkal	57b/1
	Bakkal Alî Beşe	57b/1
	Bakkal Hasan Beşe	57b/1
	Bakkal Süleymân Beşe	58a
	Mollâ Ahmed Bakkal	58a
	Bakkal Velî Beşe	58b
	Bakkal Memiş Beşe	58b
	Bakkal İbrâhîm Beşe	58b, 61b
	Bakkal Ahmed Beşe	59b, 60a
	Mustafâ Bakkal	59b, 60a

²⁷⁵ (SSS), Defter no. 26 (1186-1772/1773), ss. 45a/1, 49a/1.

²⁷⁶ Bkz. (Sicil Defterinde Adı Geçen Meslek Grupları, Tablo 20)

Tablo 20: (Devamı)

Meslek Grupları	İsim	Kayıt No
Bakkal	Bakkal Hüseyin Ağa	61a
	Bakkal Abdî	61b
Barutcu	Barutcu Mustafâ	58b
Bâzârbaşı	Bâzârbaşı el-Hâc Mustafâ	12b/1
	Bâzârbaşı el-Hâc Mustafâ	52a,55a, 55b
	Bâzârbaşı Mehmed Beşe	54b/2
	BâzârbaşızâdeMustafâ	61a
Bazbân	Bazbân Hüseyin	57b/1
Berber	Berber Ramazân Efendi	57b/1
	Berber Osmân Beşe	57b/1
	Berber Mustafâ Ağa	58a
	Berber Alî Beşe	
	Berber Abdullah Çelebi	58b
	Berber Mehmed	
	Berber Hasan	58b, 60b
	Berber es-Seyyid Osmân	59a
	Berber Sa'îd	
	Berber Abdî	59b, 60b
	Berber HâcAlî	
	Berber Ömer	60a
	Berber Mollâ Mustafâ	
	Berber Ebûbekir,	
	Berber Hüseyin	
	Berber Ahmed	
	Berber Alemdâr oğlu Osmân	
	Berber Emîrİbrâhîm	59a, 60a
	Berber Abdülhalîm	60b
	Berber HâcHalîl	
	Berber Abdullah Çelebi	61b
	Berber el-Hâc İbrâhîm	
	Berber Ahmed Kalfa	60b, 61b
	Berber Memiş	
Boyacı	Boyacı Mollâ Mehmed	10b/4, 11a, 57b/1, 58b
	Boyacı Kara Osmân	43a/1
	Boyacı Çolak	49a
	Boyacı Ahmed Beşe	57b/1, 58a, 58b
	Boyacı Hüseyin Beşe	57b/1, 58b
	Boyacı Mustafâ Ağa	58a , 60a
	Boyacı Hasan Ağa	58a
	Boyacı Hâc İbrâhîm Ağa	58a, 61a
	Boyacı Osmân	58a, 61a
	Boyacı Ömer Beşe	58b, 60a
	Boyacı İsmâ'il Beşe	58b
	Boyacı Ahmed Kalfa ibn	

Tablo 20: (Devamı)

Meslek Grupları	İsim	Kayıt No
Boyacı	Boyacı Mollâ Hasan	
	Boyacı Hasan Beşe	
	Boyacı Mollâ Ahmed Halîl Ağa	59b
	Boyacı Halîl	60a, 61a
	Boyacı Alî	60b
	Boyacı Kara Mustafâ	61a
	Boyacı Hâcî	
	Boyacı Abdurrahman Ağa	
	Boyacı Memiş	
	Boyacı Kara Alî	61b
Çarıkcı	Çarıkcı Mehmed Ağa	58a,59a
Çeribaşı	Çeribaşı Mustafâ Bey	6a/1
	Çeribaşı Mustafâ Ağa	6a/1, 8a
	Çeribaşı İbrâhîm Ağa	6A/1
	Osmân Çeribaşı	6a/1, 8a
Çubukcu	Çubukcu Süleymân	58b
	Çubukcu İbrâhîm	61b
	Çubukcu Ahmed	58b
Debbağ	Debbağân Şeyhi Osmân Efendi	38b
	Debbağpâşâzâde Şeyhi Ahmed Ağa	38b/1
	Debbağ Şeyhi Osmân Efendi	40a/1
	Debbağpâşâzâde Ahmed Ağa	43a/1, 60b, 61b
	Debbağ Emir İbrâhîm	58a, 60a
	Debbağ Mehmed Çelebi	58a
	Debbağ Mustafâ Beşe	58a, 61a
	Debbağ Alî	58b, 60a
	Debbağ Hasan Beşe	58a, 58b, 61b
	Debbağ İslâm	58b
	Debbağ Abdî	58b
	Debbağ Osmân Kalfa	59b, 60b, 61a
	Debbağ Mustafâ Ağa	60a
	Debbağ Mehmed	60a,61a
	Debbağ Usta Ahmed	60a
	Debbağ Hüseyin	60a, 61a, 61b
	Debbağ Usta Mehmed	61a
	Debbağ Halîl	61a
	Debbağ Hamza	61b
	Debbağ Ahmed Kalfa	61b
Dellâk/ Tellâk	DellâkAlî	57b/1
	Dellâk Ahmed	59a, 61b
	Dellâk Hasan	
	Dellâk Hüseyin	
	Tellâk Mehmed	
Dellâlbaşı	Dellâlbaşı Mehmed	61a

Tablo 20: (Devamı)

Meslek Grupları	İsim	Kayıt No
Dellal	Dellâl Mustafâ Beşe	57b/1
	Dellâl Emîr Osmân	60a
Dikici	Dikici Ahmed Kalfa	61b
Doğancı	Doğancı Rüstem Ağa	58a
Doğramacı	Doğramacı Alî	48a/1
	Doğramacı Mehmed	60b
Dülger	Dülger Hüseyin	57b/1
Etmekci/ Ekmekci	EkmekciMollâ Ahmed	58a
	Ekmekci Selîm	58b
	Etmekci Mustafâ	61b
	Etmekci Süleymân	61b
Fûçucu	Fûçucu Ahmed	
	Fûçucu Hüseyin	61a
	Fûçucu Sâlih	61b
Furuncu	Furuncu İsmâ‘îl Beşe	57b
	Furuncu Mehmed Beşe	58a
	Furuncu Hasan Beşe	58a
	Furuncu Ahmed	60a
Gazzaz	Gazzaz Maksûd	49a, 60a
	Gazzaz Alî Beşe	58a
Hallac	Hallâc Mustafâ Çelebi	11b/2, 50a/1
	Hallâc Abdullah	49a
	Hallâc Mehmed Ağa	57b/1, 60b, 61a
	Hallâc Halîl Beşe	57b/1, 58a,
	Hallâc Sâlih Beşe	57b/1
	Hallâc Kara Mustafâ	58a
	Hallâc Ahmed Çelebi	58a, 59a
	Hallâc Memiş	58a, 59a
	Hallâc Mollâ Hüseyin	58b
	Hallâc İbrâhîm	
	Hallâc Abdullah Beşe	
	Hallâc Mehmed Halîfe	
	Hallâc Hasan	59a
	Hallâc Süleymân	59a, 61b
	Hallâc Mustafâ	60a , 61a
	Hallâc Hüseyin	60a
	Hallâc Rüstem	60b
	Hallâc Emîn	61a
	Hallâc Ahmed Kalfa	61b
Hamamcı	Hamamcı İbrâhîm Beşe	57b/1
Hancı	Hancı Timur	58b
	HancıSüleymân	59b
	Hancı Alî	60b

Tablo 20: (Devamı)

Meslek Grupları	İsim	Kayıt No
Helvacı	Helvacı Memiş	43b/2 60b
	Helvacı Hüseyin Beşe	57b/1
	Mollâ Helvacı Abdullah	58b
İpekci	İpekci Yûnus	61a
Kahveci	Kahveci Hüseyin Beşe	17a/1, 58b
	Kahveci Alî Beşe	46a, 55b
	Kahveci Osmân Beşe	58a
	Kahveci Mehmed Beşe	
	Kahveci Mehmed Ağa	
	Mustafâ	59b
	Kahveci Halîl Ağa	59b, 61a
	Kahveci Süleymân	60a
	Kahveci Sâlih	
	Kahveci es-Seyyid Osmân	
	Kahveci çırağı Hasan	61a
Kalaycı	Kalaycı Osmân	61a
Kaltakçı	Kaltakçı Ahmed	58b
	Kaltakçı Ebûbekir	58b
	Kaltakçı Feyzullah	59a
	Kaltakçı Hamza	60a
Kamçııcı	Kamçııcı Mehmed	61b
Kasap	Kasab Alî Beşe ibn Hasan	35a/1
	Kasab Ahmed Beşe	57b/1
	Kasab Alî	57b/1
Kayyım	Kayyım el-Hâc Sâlih	59b
Kazakçı	Kazakçı Abdullah	14a/2
Kazancı	Kazancı Halîl Beşe	57b/1
	Kazancı Mustafâ	58b
Keçeci	Keçeci Fettâh	59a
	Keçeci İsmâ'îl	61a
Ketenci	Ketenci Süleymân Beşe	58a
Kılıççı	Kılıççı Alî Beşe	58a
	Kılıççı Osmân	59a
	Kılıççı Memiş	59b
Kilidci	Kilidci Alî	58a
	Kilidci Süleymân	59b
Kireçci	Kireçci Ahmed	60a
Kolancı	Kolancı (...)	61a
Kömürcü	Kömürcü Alî	61a
Kumcu	Kumcu İbrahim	60
Kürkçü	Kürkçü Ahmed	60a
	Kürkçü İstoyço	45a/1
	Kürkçü Mâto	49a/1
	Kosto Antâş	49a/1

Tablo 20: (Devamı)

Meslek Grupları	İsim	Kayıt No
Kürkçü	Kürkçü Çelebi	60b
	Kürkçü Hasan	60b
Lülecî	Lülecî Halîl Beşe	57b/1
	Lülecî Mahmûd Beşe	
	Lülecî Abdullah	
	Lülecî Mustafâ Beşe	58a
	Lülecî Hâc Hüseyin	58a, 59a
	Lülecî Mustafâ	58b, 60a, 60b
	Lülecî Timur	58b, 59a
	Lülecî Abdurrahman	59a
	Lülecî Mehmed	59b, 60a
	Lülecî Emîr Sâlih	60a
	Lülecî İsmâ'îl	60a, 60b
	Lülecî İbrâhîm	60a, 60b
	Lülecî Abdî	60b
	Lülecî Alî	60b, 61b
	Lülecî Osmân	61a
	Lülecî UzunAlî	61a
	Lülecî Ahmed	61b
	Lülecî Kara Mehmed	61b
Menzilci	Menzilci İbrâhîm Ağa	59a
Mezarcı	Mezarcı Mustafâ Beşe	57b/1
	Mezarcı Kara Ahmed	60a
Muhzırbaşı	Muhzırbaşı Mustafâ Çelebi	38a/1
	Muhzırbaşı Mollâ Mustafâ	55a, 60b
Mumcu	Mumcu Ahmed	58b
Na'iband	Na'iband Muhsin	12a/1
	Na'iband Memiş Beşe	41a/1, 61a, 61b
	Na'iband Osmân Beşe	57b/1, 58a, 60b
	Na'iband Alî Beşe	60a, 60b, 61a
	Na'iband Alioğlu Mollâ Ahmed	59a, 60a
	Na'iband Hasan Beşe	61a
	Na'iband Ahmed	59a, 60a
	Na'iband İbrâhîm Beşe	60a, 60b, 61a
	Na'iband Memiş Beşe	58a
	Na'iband Emîn Beşe	
	Na'iband Abdî	58b
	Na'iband Süleymân	
	Na'iband Bâlî	
	Na'iband Alî es-Seyyid Hasan	60b
	Na'iband Usta Alî	59b
	Na'iband Mustafâ	
	Na'iband Hüseyin	60a, 61a
	Na'iband Halîl	61a

Tablo 20: (Devamı)

Meslek Grupları	İsim	Kayıt No
Na'iband	Na'iband Usta İbrâhîm ve	61b
	Na'iband Mahmûd	
	Na'iband Osmân Kalfa	
	Na'iband İsmâ'îl	
	Na'iband Ahmed Kalfa	
Odabaşı	es-Seyyid Feyzullah odabaşı	12b/1
	İsmâ'îl odabaşı	39b/1, 40b/2
	Odabaşı Mehmed Ağa	57b/1
	Beşâlî Süleymân Ağa	
	Es-Seyyid Odabaşı Osmân Ağa	
	Odabaşı oğlu Hasan	59a
	es-Seyyid Mustafâ Odabaşı	60b
	Odabaşı İbrâhîm	61a
Pazarbaşı	Pâzârbaşı Mehmed bin Abdullah	43b/2
	Pâzârbaşı Süleymân Ağa	
Saatci	Sâ'atçi Süleymân Ağa	58a
Sabuncu	Sabuncu Mehmed	59a
	Sabuncu Memiş	59a
	Sabuncu Süleymân	59a
	Sabuncu Mustâ	61a
Saka	Saka Ahmed	60b
Sarrac	Sarrâc Feyzullah Beşe	50b
	Sarrâc Memiş	57b/1
	Sarrâc Mahmûd Beşe	57b/1
	Sarrâc İbrâhîm	58b, 61a
	Sarrâc Mustafâ	61a
Sekban	Sekbân Mustafâ	12a/2
	Sekbân Abdullah	59a
	Sekbân Sıddîk	60a
Serdengeçdi Ağası	Serdengeçdi ağası el-Hâc Ahmed Ağa	60b
Şamdancı	Şamdancı Ömer Ağa	61a
Şeritci	Şeritci Halîl Ağa	58a, 60a
Şeşberci	Şeşberci İsmâ'îl Beşe	57b/1
Tabâk/ Dâbak	Tabak Mehmed	57b/1
	Tabâk Halîl Ağa	
	Tabâk Mustafâ Beşe	
	Tabâk İbrâhîm	59b
	Dâbak Hüseyin	59a
Takyacı	Takyâci Eyyûb	61a
	Takyacı Mehmed	61b
Tarakcı	Tarakcı Mustafâ	58b
	Tarakcı Alî	60b
Temürcü	Temürcü Abdullah Beşe	58a
	Temürcü Mustafâ	58b
Terzi	Terzî Süleymân Beşe	58a

SONUÇ

Osmanlı Devleti, kuruluşundan itibaren gaza ve cihat anlayışı çerçevesinde hareket etmiştir. Bu anlayış doğrultusunda hareket ederek fetihlerinin yönünü tayin etmiştir. Balkan coğrafyası stratejik konumu sebebiyle birçok devletin odak noktasında olup, her dönem egemenlik için devletlerarası rekabetin yaşandığı bir mücadele alanıdır. Topraklarını batı yönünde genişletmeyi hedefleyen Osmanlı Devleti'nin ilk hedefi de Orta Avrupa koridoruna açılan bir kapı olan Balkanlar'ı ele geçirmek olmuştur.

I. Murad döneminde orta kol üzerinde bulunan Sofya'nın ele geçirilmesi Balkanlardaki siyasi, mali, askeri ve dini teşekkülün en önemli adımlarındandır. Sofya şehrinin Osmanlı toprağı oluşunun ardından bölgeye Türk-İslam kimliği kazandırmak adına Anadolu'dan Rumeli'ye iskân faaliyetleri başlatılmış ve imar çalışmaları bu doğrultuda gerçekleştirilmiştir. Bu çalışmalar neticesinde şehrin nüfus yoğunluğu Müslümanlar yönünde artmıştır. Şehir Müslüman, gayrimüslim ve kıbtilerin bir arada yaşadığı kozmopolit bir merkez haline gelmiştir.

Konumu nedeniyle önemli bir uç bölgesi olan Sofya, geçmişten günümüze dek merkez konumunda kalmıştır. Osmanlı Devleti de Sofya'nın önemini farkında olup, bir dönem şehre eyalet merkezi statüsü kazandırmıştır. XVI. Yüzyıldan itibaren Sofya'nın tamamen bir Osmanlı şehri çehresine sahip olduğu görülmektedir. Bu dönemde mimariden sosyal nizamı dek her şeye Osmanlı vurgusu yapılmıştır. Sofya'nın ticaret güzergâhı üzerinde yer alması bölgenin sürekli faal olmasına imkân tanımıştır. Tacirlerin yürütmüş olduğu faaliyetler ve bölgeye sürekli farklı kişilerin giriş çıkışı ekonomik anlamda şehrin kalkınması için fırsatlar sunmuştur. XVI. Yüzyılda Sofya en parlak dönemini yaşamıştır. Fakat durum XVII. yüzyılda tamamen aksi yönde değişim göstermiştir. Bu dönemde Osmanlı Devleti birçok iç ve dış sorunlarla mücadele etmiş ve ayrıca ticaret yollarının güzergâhları değişmiştir. Osmanlı Devleti'nin içinde bulunduğu mali sıkıntılar Sofya'ya yapılan yatırımın düşmesi ile sonuçlanmıştır. Sofya'dan XVII. yüzyıldan itibaren hem devlet desteğinin çekilmesi hem de ticari faaliyetlerin durma noktasına gelmesi şehrin mali anlamda sıkıntıya girmesine sebep olmuştur.

XVIII. Yüzyılda Osmanlı Devleti'nin toprak kaybetmeye başlaması ile gerileme dönemine girdiği gözlemlenmiştir. Bu süreçte Osmanlı-Rus mücadeleleri hat safhaya ulaşmıştır. Önceki süreçte kendini Osmanlı karşısında güçsüz hisseden Rusya bu dönemde Osmanlı Devleti'yle rekabet edebilecek konuma ulaşmıştır. Osmanlı ile Rusya arasında 1774 yılında imzalanan Küçük Kaynarca Antlaşması büyük sıkıntılara neden olmuştur.

Şer‘iyye Sicilleri, tarih araştırmalarının vazgeçilmez kaynakları olup, araştırma yapılan tarihsel süreç için sosyal, ekonomik, askeri ve yönetsel konular hakkında oldukça ilginç bilgilere ulaşmamızı sağlamaktadır. Sicil kayıtları yerel tarih araştırmaları için de oldukça değerlidir. 26 numaralı defterde oldukça çeşitli konulara yer verilmiştir. Defterde, merkezden gelen hükümler özellikle ordu ihtiyaçlarını bildirirken, sosyal ve ekonomik hayatla ilgili detaylı bilgiler edinmemizi sağlayacak birçok farklı dava kaydına rastlanmıştır.

H. 1186 / M.1772-73 tarihleri arasında vuku bulan hadiseleri içeren 26 numaralı Sofya Şer‘iyye Sicili’nde berat, buyruldu, ferman, hatt-ı hümayun, tereke, tezkire, mülk satışı, borç-alacak, asayiş, vekâlet, vesayet ve kefillik gibi birçok kayda rastlamak mümkündür. Analiz edilen bu defterde dava kayıtlarının oldukça farklı türde olması Sofya şehrinin birçok açıdan incelenmesine imkân tanımıştır.

Sicil defterinde merkezden gelen hüküm ve vilayet içi yazışmalar başlığı altında toplanmış 72 adet kayıt bulunmaktadır. İncelemesi yapılan 26 Numaralı Sofya Şer‘iyye Sicili savaş yıllarına denk geldiği için merkezden gönderilen berat, buyruldu, ferman, hatt-ı hümayun, temessük ve tezkire kayıtlarında özellikle sefer ile ilgili konulara yer verilmiştir. Defterden hareket edecek olursak sefer için iaşe, zahire, buğday, öküz arabası ve asker temini gibi konulara dikkat çekilmiştir. Ayrıca kayıtlarda ödemelerin geciktiği ve bu yüzden silsileler halinde aksaklıklar meydana geldiği de vurgulanmıştır. Örneğin tekalif-i örfiye tarzı ek vergilerin Sofya ve çevresi halkından talep edilip tahsili yönünde resmi emirleri ihtiva eden kayıtlar önemli bir yer tutmuştur. Bu yüzden kayıtların tutulduğu dönemin savaş yıllarına denk gelmesi sebebiyle gönderilen berat, buyruldu ve fermanlardan edinilen bilgiler ışığında Osmanlı Devleti’nin bu süreçte ekonomik durumunun kötü olduğu yargısına varılmıştır. Öyle ki devlet bu dönemde ordu için yiyecek ve askeri malzeme bulmakta bile zorlanmıştır.

Ekonomik hayatla ilgili konular içinde borç-alacak, icar, miras, mülk satışı, tereke ve vergiler bulunmaktadır. İcar, miras ve borç-alacak hakkındaki kayıtlar çok az iken mülk satışı ve terekeler hakkında daha fazla dava kaydı göze çarpmaktadır. Özellikle tereke kayıtlarında günlük yaşam hakkında oldukça detaylı bilgiler verilmiştir. Ölen kişinin, mesleği, malları, vasi ve varis tayin edilip edilmediği belgelerde yer almaktadır. Dava kayıtlarında kişinin vefatından sonra varisi bulunmuyorsa mallarının devlet hazinesine teslim edildiği görülmüştür. Mülk satışı kayıtlarında kadın, erkek ve gayrimüslimlerin alışverişte bulunduğu görülmektedir. Defterde 13 adet vergi adı zikredilmiş olup, vergilerin hızlı bir şekilde toplanmasına dikkat çekilmiştir.

Sofya şer‘iyye sicilinde sosyal hayatı ilgilendiren, asayiş, hüccet, kefâlet, nafaka, sulh, vekalet ve vesayet ile ilgili dava kayıtları bulunmaktadır. Bu kayıtlar içinde en çok ayrıntıya rastlanılan kayıt kefalet davalarına aittir. Sicil kaydında Sofya’da bulunan eyalet, sancak, kaza, karye, mahalle ve konaklar tablolar halinde ayrıntılı bir biçimde gösterilmiştir. Ayrıca meslekler ve görevlilerin adları

dönem ile ilgili özellikle iktisadi ve sosyal anlamda bilgi vermektedir. Meslek adları özellikle kefil olan kişilerin incelemesi sonucunda elde edilmiştir.

Defterin son kısmında kefalet ile ilgili birçok kayda rastlanmıştır. Kefil olan kişiler değerlendirmenin ilgili bölümünde tabloda ayrıntılı bir biçimde sunulmuştur. Bu kayıtlarda iki kişinin birbirine kefil olduğu kayıtlar daha çok göze çarparken dört kişinin birbirine kefil olduğu da gözlemlenmiştir. Tabloda kefillerin hangi mahalleler de oturduğu da belirtilmiştir. Kayıtlarda ilgi çeken bir diğer mekân ise konaklardır. Özellikle Sofya ile Rusçuk arasında gerçekleşen ulaşım, haberleşme ve ordunun ihtiyaçlarını karşılamak maksadıyla oluşturulmuş 17 tane konaktan bahsedilmektedir.

26 Numaralı sicil defterinin ihtiva ettiği belgeler ve yerel mahkeme kayıtları incelenen bir yıllık süreç hakkında mühim bilgiler elde etmemize olanak sağlamıştır. 1772/73 yılını içine alan belgelerin transkripsiyon ve değerlendirilmesi Sofya'nın Osmanlı için değeri ve şehrin idari, içtimai, mali ve kültürel hayatına hâkim olmamıza fırsat vermiştir. İlaveten incelemesi yapılan kayıtların pek çoğu tablolarla pekiştirilerek ayrıntılı halleriyle sunulmuştur.

KAYNAKÇA

- Abacı, Zeynep Dörtok (2006), “Bir Sorun Çözme Yöntemi Olarak Sulh: 18. Yüzyıl Bursa Kadı Sicillerinden Örnekler ve Düşündürdükleri”, **OTAM**, (20), 108-109.
- Afacan, Kübra (2019), **Trabzon Şer’iyye Sicillerine göre XVII. Yüzyılın Son Çeyreğinde Sulh Akidleri ve Analizi**, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Afyoncu, Erhan (2015), **Baltacı ve Katerina-Osmanlı-Rus İlişkileri ve Baltacı-Katerina Hadisesinin İcyüzü**, İstanbul.
- Agoston, Gabor (2019), **Osmanlı’da Strateji ve Askeri Güç**, İstanbul.
- Akgündüz, Ahmet (1986), **Mukayeseli İslâm ve Osmanlı Hukuku Külliyyatı**, Diyarbakır.
- _____ (1988), **Şer’iye Sicilleri Mahiyeti, Toplu Kataloğu ve Seçme Hükümler**, 1, İstanbul.
- _____ (1988), **Şer’iye Sicilleri**, Türkiye Diyanet Araştırmaları Vakfı Yayınları, I, İstanbul.
- _____ (2009) İslam Hukukunun Osmanlı Devleti’nde Tatbiki: Şer’iyye Mahkemeleri ve Şer’iyye Sicilleri, Hasan Celal Güzel vd. (Ed.), **Türkler içinde**, 10 (93-119), Yeni Türkiye Yayınları, Ankara.
- Aktepe, M. Münir (1950), “Osmanlıların Rumeli’de İlk Fethettikleri Çimbi Kal’ası”, **Tarih Dergisi**, I (2), 304-305.
- _____ (1974), **Mehmed Emnî Beyefendi (Paşa)’nın Rusya Sefareti ve Sefaretnamesi**, Ankara.
- Apaydın, H.Yunus (2002), “Kefalet”, **DİA içinde**, 25 (168-170), Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, Ankara.
- Arık, Feda Şamil (1997), “Osmanlılar’da Kadılık Müessesesi”, **OTAM**, (8), 1-71.
- Atalar, Münir (1980), “Şer’iye Mahkemelerine Dâir Kısa Bir Târihçe”, **Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi İslam İlimleri Enstitüsü Dergisi**, (4), 304-318.
- Atar, Fahrettin (2009), “Sulh”, **DİA içinde**, 37 (481-483), Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, İstanbul.
- Aybakan, Bilal (2013), “Vekalet”, **DİA içinde**, 43 (1-2), Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, İstanbul.

- Aydın, Mehmet Akif (1992), “Borç”, **DİA içinde**, 6. (285-291), Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, İstanbul.
- Ayhün, Erşahin Ahmet (2014), **Kırım Hanlığı ve Çöküş Sebepleri**, İstanbul.
- Ayşe Doğan (1998), **Bulgaristan’da Osmanlı Egemenliği’nin Kurulması (XIV-XV. Yüzyıl)**, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Bardakoğlu, Ali (1992), “Bey’”, **DİA içinde**, 6 (13-15), Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, İstanbul.
- _____ (2000), “İcâre”, **DİA içinde**, XXI (89-91), Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, İstanbul.
- _____ (2013), “Vesâyet”, **DİA içinde**, 43 (66-68), Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, İstanbul.
- Barkan, Ömer Lütfi (1966) “Edirne Askeri Kassamına Ait Tereke Defterleri (1545-1659)”, **Türk Tarih Belgeleri Dergisi**, (3), 1-2.
- Baştav, Şerif (1999), “Osmanlı İmparatorluğu’nun Kuruluşunda Bizans ve Avrupa”, **Osmanlı Ansiklopedisi içinde**, (1), 169-174, İstanbul.
- Becermen, Cengiz, (2012), **Klasik Dönem Osmanlı Vergi Sistemi ve Vergi Türleri**, Ankara.
- Beydilli, Kemal (1985), **Büyük Frederich ve Osmanlılar 18.Yüzyılda Osmanlı- Prusya Münasebetleri**, İstanbul.
- Bilmen, Ömer Nasuhi (1970), **Hukuk-ı İslâmiyye ve Istilahât-ı Fıkhiyye Kamusu**, VIII, İstanbul.
- Binark, İsmet (1999), “Başbakanlık Osmanlı Arşivi’nde Mevcut Nâme-i Hümayûn Defterlerine göre Osmanlı-Rus Münasebetleri”, **Türk-Rus İlişkilerinde 500. Yıl, Türk Tarih Kurumu**, 197-207.
- Boynukalın, Ertuğrul (1992), **İslam Hukukunda Sulh**, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Cerasi, Maurice M. (1999), **Osmanlı Kenti Osmanlı İmparatorluğu’nda 18. ve 19. Yüzyıllarda Kent Uygarlığı ve Mimarisi**, çev. Aslı Ataöv, İstanbul.
- Çelebi, Evliya (1996), **Seyhatnâme III-IV**, İstanbul.
- Çetin, Cemal (2013) **Ulak Yol Durak Anadolu Yollarında Padişah Postaları (Menzilhâneler) (1690-1750)**, İstanbul.
- Danişmend, İsmail Hami (1971), **İzahlı Osmanlı Tarihi Kronolojisi**, II, İstanbul.
- Decel, Aurel (1993), “Dobruca”, **DİA içinde**, 3 (635-638), İstanbul.
- Delilbaşı, Melek (1987), “Selanik ve Yanya’da Osmanlı Egemenliğinin Kurulması”, **Belleten**, LI (51) Ankara, 75-76.
- Dernschwam, Hans (1992), **İstanbul ve Anadolu’ya Seyahat Günlüğü**, çev. Yaşar Önen, Ankara.

- Devellioğlu, Ferit (2013), **Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lûgat**, Ankara.
- Duman, Ali (2007), “‘Kadı Defterleri (Şer’iyye Sicilleri), Mahiyetleri, Muhtevaları ve İslam Hukuku Açısından İncelenmelerinin Önemi’”, **EKEV Akademi Dergisi**, (33), 141-143.
- Efendi, Hoca Sadettin (1992), **Tacü’t Tevarih**, I, İsmet Parmaksızoğlu (Haz.), Ankara.
- Emecen, Feridun (1988), “Ağnam Resmi”, **DİA içinde**, 1 (478-479), Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, İstanbul
- _____ (1992), “Bennak”, **DİA içinde**, 5 (458-459), Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, İstanbul.
- _____ (1999), “Osmanlılar ’da Yerleşik Hayat Şehirliler Ve Köylüler”, Güler Eren (Ed.), **Osmanlı içinde**, 4 (93-94), Ankara.
- Bektaş, Engin (2006) **Balkanlarda Tarih Öncesi ve Erken Uygarlıklar**, Balkanlar El Kitabı, I, Osman Karatay, Bilgehan A. Gökdağ (Der.), Ankara.
- Erbay, Celal (2006), “Nafaka”, **DİA içinde**, 32 (282-283), Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, İstanbul.
- Ercan, Yavuz (1989), **Osmanlı İmparatorluğunda Bulgarlar ve Voynuklar**, Ankara.
- Erdoğan, M. Akif (2002), “Onaltıncı Yüzyılda Sofya Şehr-i”, **Tarih İncelemeler Dergisi**, (XVII/2), 3-4.
- Ergenç, Özer (1984), “Osmanlı Şehrindeki ‘Mahalle’-nin İşlev ve Nitelikleri Üzerine”, **Osmanlı Araştırmaları Dergisi**, (IV), 69-72.
- _____ (2012), “Osmanlı Şehirlerinde Esnâf Örgütlerinin Fizik Yapıya Etkileri”, **Şehir Toplum Devlet Osmanlı Tarihi Yazıları**, İstanbul.
- _____ (2012), **XVI. Yüzyılda Ankara ve Konya**, İstanbul.
- Eş-Şazeli, Hasan Ali (1993), “Cırâh”, **DİA içinde**, 8 (24-26), Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, İstanbul.
- Farooqi, Suraiya (2006), **Osmanlı Şehirleri ve Kırsal Hayatı**, çev. Emine Sonnur Özcan, Ankara.
- Gedikli, Fethi (2005), “Osmanlı Hukuk Tarihi Kaynağı Olarak Şer’iyye Sicilleri”, **TALİD**, (5), 187-190.
- Gibbons, HerbertAdamsns (1998), **Osmanlı İmparatorluğu’nun Kuruluşu**, çev. Ragıp Hulusi Özdem, Ankara.
- Giray, Filiz (2001), **Maliye Tarihi**, Bursa.
- Gradeva, Rossitsa (2002), “Orta Balkanlarda Osmanlı İdare Sistemi ve Taşra İdaresi (XV. Yüzyıl)”, **Türkler içinde**, (920-922), çev. M. Faruk Çakır, Yeni Türkiye Yayınları, Ankara.

- _____ (2004) “Ottoman Policy Towards Christian Church Buildings”, **Rumeli Under the Ottomans 15th-18th Centuries: Institutions and Communities** İstanbul, 339-368.
- _____ (2012), “Late Antique Church Buildings in Ottoman Sofia, Fifteenth to Beginning of Nineteenth Centuries”, **Christian Art Under Muslim Rule-Proceedings of a Workshop Held in Istanbul of May (11/12) 167-169**.
- Güçer, Lütfi (1964), **XVI-XVII Asırlarda Osmanlı İmparatorluğu’nda Hububat Meselesi ve Hububattan Alınan Vergiler**, İstanbul.
- Güler, Ümit (2015), **17. ve 18. Yüzyıl Kıbrıs Şer’iyye Sicillerine göre Müslüman-Zimmî İlişkileri ve İslâm Hukuku Açısından Tahlili**, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Uludağ Üniversitesi - Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Günay, Ramazan (2012), “Şer’iyye Sicillerinde Mülk Alışverişleri: Kullanılan Usul ve Dil”, **SDÜ Fen Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi**, (27), 19-21.
- Hammer, Joseph V. (2015), **Büyük Osmanlı Tarihi I**, İstanbul.
- İnalcık, Halil (1943), “Osmanlı Tarihi Hakkında Mühim Bir Kaynak”, **AÜDTCF Dergisi**, 1(2), Ankara, s. 89-91.
- _____ (1948), “Osmanlı-Rus Münasebetlerinin Menşei ve Don-Volga Kanalı Teşebbüsü (1569)”, (46 Sayılı Belleten’den Ayrı Basım), **Türk Tarih Kurumu Yayınları**, 379–381.
- _____ (2005), “Türkler ve Balkanlar”, **Bal-Tam Türklük Bilgisi**, (3), 26-28.
- _____ ve Arı, Bülent (2005), “Türk-İslam-Osmanlı Şehirciliği ve Halil İnalcık’ın Çalışmaları”, **Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi**, (6), 32-34.
- _____ (2008), “Rumeli”, **DİA içinde**, 35 (232-233), Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, İstanbul.
- _____ (2011), **Osmanlı İdare ve Ekonomi Tarihi**, İstanbul.
- İnan, Kenan (1999), “1831 Nolu Şeriye Siciline Göre Trabzon’da Mülk Satışları”, 120, **Türk Dünyası Araştırmaları**, İstanbul, 103-124.
- _____ (2013), “Trabzon Şer’iyye Sicillerine Göre 17.yy Ortalarında Borç-Alacak İlişkileri”, **Mahmiye-i Trabzon Mahallatından Onyedinci Yüzyıl Ortalarında Trabzon’da Sosyal ve İktisadi Hayat**, Trabzon Belediyesi Kültür Yayınları, Trabzon.
- İnbaşı, Mehmet (2002), “Balkanlar’da Osmanlı Hakimiyeti ve İskan Siyaseti”, **Türkler Ansiklopedisi**, (IX) 155-156.
- İpşirli, Mehmet (1989), “Bulgaristan’daki Türk Vakıflarının Durumu (XX. Yüzyıl Başları)”, **Belleten**, (53) 679-681.

- İre ek, Konstantin Yosif (1990), **Belgrad İstanbul Roma Askeri Yolu**,  ev. Ali Kemal Balkanlı, Ankara.
- İ bilir, Ömer (2007), “N z l”, **D A içinde**, 33 (311-315), Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, Ankara.
- Jelavich, Barbara (2015), **Balkan Tarihi 18. ve 19. Yüzyıllar**, I,  ev. İhsan Durdu, İstanbul.
- Kaçar, Turan (2002), “The Parting of the Ways: The East and the West at the Council of Serdica AD.343”, **Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi**, (19) 139-151.
- Kahraman, Hayreddin (1992), “İslam’ın Getirdiği Aile Anlayışı”, Sosyo-Kültürel Değişme Sürecinde Türk Ailesi, **T.C, Başbakanlık Aile Araştırma Kurumu Yayınları**, 2 (385-395).
- Karagöz, Mehmet (1999), “Osmanlıda  ehir ve  ehirli Mekân-İnsan-Beşeri Münasebetler”, Güler Eren(Ed.), **Osmanlı içinde**, (4) 107-108, Ankara.
- Kenanoğlu, M. Macit (2006), “Mülk’”, **D A içinde**, 31 (540-541), Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, İstanbul.
- Kiel, Machiel (2000), **Bulgaristan’da Osmanlı Dönemi Kentsel Gelişim ve Mimari Anıtlar**,  ev. İlknur Kolay, Ankara.
- K se, Osman (2006), **1774 Küçük Kaynarca Andlaşması**, Ankara.
- Kunt, Metin vd. (2009), **Türkiye Tarihi 3-Osmanlı Devleti 1600–1908**, İstanbul.
- Kurat, Akdes Nimet (1948), **Rusya Tarihi**, Ankara.
- _____ (2011), **Türkiye ve İdil Boyu (1569 Astarhan Seferi, Ten-İdil Kanalı ve XVI-XVII yüzyıl Osmanlı Rus Münasebetleri**, Ankara.
- _____ (2014), **Rusya Tarihi Başlangıçtan 1917’ye Kadar**, Ankara.
- Kurt, Niyazi (2011), **Bulgaristan’da Osmanlı  ehirleri**, Bursa.
- Kütükoğlu, Mübahat S. (1996) “Hatt-ı Hümayun”, **D A içinde**, 16 (485-488), Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları İstanbul.
- _____ (1998), **Osmanlı Belgelerinin Dili(diplomatik)**, Kubbealtı Neşriyat, İstanbul.
- _____ (2004), “Mektup”, **D A içinde**, 29 (21-22), Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, Ankara.
- Mercimek, Yunus (2019), **XVIII. Yüzyılın İlk Yarısında Sofya**, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Nemeth, Gyula (1982), **Atilla ve Hunlar**,  ev. Şerif Ba tav, Ankara.
- Orman, İsmail (2002), “Konak”, **D A içinde**, 26 (159-161), Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, Ankara.

- Ortaylı, İlber (2016), **Hukuk ve İdare Adamı Olarak Osmanlı Devleti'nde Kadı**, İstanbul.
- Öksüz, Melek, (2006), **Onsekizinci Yüzyılın İkinci Yarısında Trabzon**, Trabzon.
- Öz, Mustafa (2012), “Vasî”, **DİA içinde**, 42 (546-548), Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, İstanbul.
- Özbilgin, Erol (2011), **Bütün Yönleriyle Osmanlı**, İstanbul.
- Özcan, Abdülkadir (2009), “Serdengeçti”, **DİA içinde**, 36 (554-555), Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, İstanbul.
- Özcan, Tahsin (2005), “Muhallefat”, **DİA içinde**, 30 (406-407), Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, İstanbul.
- Özdemir Kızılkın, Ayşe (2008), “Osmanlı Vergi Düzeninde Temettuat Uygulamaları Üzerine Bir Değerlendirme”, **Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi**, 20 (62-63).
- Özdemir, Rıfat (1990), “Tokat'ta Ailenin Sosyo Ekonomik Yapısı (1771-1810)”, **Belleten**, (211) 1029-1031.
- Özel, Oktay ve Öz, Mehmet (2000), **Söğüt'ten İstanbul'a Osmanlı Devleti'nin Kuruluşu Üzerine Tartışmalar**, Ankara.
- Öztürk, Necdet (1991), “Osmanlıların Rumeli'ye Geçiş ve Gelibolu'nun Fethi”, **Türk Dünyası Tarih Dergisi**, (52) 22-25.
- Öztürk, Sait (2001), “Kassâm”, **DİA içinde**, XXIV (581-583), Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, İstanbul.
- _____ (1995), “Askeri Kassamına Ait On Yedinci Asır İstanbul Tereke Defterleri (Sosyo-Ekonomik Tahlil)”, **Tarih İncelemeri Dergisi**, (12) 22-26.
- Parlatır, İsmail (2012), **Osmanlı Türkçesi Sözlüğü**, Ankara.
- Paşa, Mustafa Nuri (1987), **Netayicü'l- Vukuat Kurumları ve Örgütleriyle Osmanlı Tarihi**, III, Ankara.
- Peremeci, Osman Nuri (1942), **Tuna Boyu Tarihi**, İstanbul.
- Pitcher, Donald Edgar (1999), **Osmanlı İmparatorluğu'nun Tarihsel Coğrafyası**, İstanbul.
- Pritsak, Omeljan (1999), “1491- 1532 Yıllarında Osmanlı-Moskova İlişkileri”, **Türk-Rus İlişkilerinde 500. Yıl, Türk Tarih Kurumu Yayınları**, 25-35.
- Roux, Jean- Paul (2007), **Türklerin Tarihi Pasifik'ten Akdeniz'e 2000 Yıl**, İstanbul.
- Sahillioğlu, Halil (1991), “Arûs Resmi”, **DİA içinde**, 3 (422-423), Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, İstanbul.
- Sakin, Orhan (2015), **Osmanlı Arşiv Belgeleri Okuma Kılavuzu**, İstanbul.
- Sami, Şemseddin (1989), **Kâmûs-ı Türkî**, İstanbul.

- Saydam, Abdullah (1999), **Osmanlı Medeniyeti Tarihi**, Trabzon.
- Suraiya Faroqhi (2007), **Osmanlı İmparatorluğu ve Etrafındaki Dünya**, İstanbul.
- Şahin, İlhan (2009), “Sofya”, **DİA içinde**, 37 (344-346), Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, İstanbul.
- Şen, Yusuf (2012), “İslâm Hukukunda Arabuluculuk”, **Hacettepe Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi**, 11 (110-112).
- Tamdoğan, Işık (2007), “XVIII. Yüzyılın İkinci Yarısında Üsküdar’da Sulh Anlaşmaları ve Bunların Ardındaki Sosyal İlişkiler”, **Uluslararası Üsküdar Sempozyumu V.**, (1) 49-50.
- Taşkın, Ünal (2011), **Osmanlı İdaresinde Safed (1516-1600)**, Elazığ.
- Todorov, Nikolai (1977), **A ShortHistory of Bulgaria**, Sofia.
- Toğrol, Beğlân (1989), **112 Yıllık Göç (1878-1989)**, İstanbul.
- Tuğlacı, Pars (1985), **Osmanlı Şehirleri**, İstanbul.
- Uğur, Yunus. (2010), “Şeriyeye Sicilleri”, **DİA içinde**, 39 (8-9), Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, İstanbul.
- Uzunçarşılı, İsmail Hakkı (1965), **Osmanlı Devleti’nin İlmiye Teşkilatı**, Ankara
- _____ (1983), **Osmanlı Tarihi**, II, Ankara.
- _____ (1994) **Büyük Osmanlı Tarihi**, V, Ankara.
- _____ (2011), **Osmanlı Tarihi**, I, Ankara.
- Vernadsky, George (2009), **Rusya Tarihi**, çev. Doğukan Mızrak ve Egemen Mızrak, İstanbul.
- Yalçınkaya, M. Alaaddin (2006), “Osmanlılar Döneminde Bulgaristan”, **Balkanlar El Kitabı**, Osman Karatay ve Bilgehan A. Gökdağ (Der.), Ankara.
- Yel, Ali M. ve Küçükbaşçı M. Sabri (2010), “Şehir”, **DİA içinde**, 38 (449-451), Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, İstanbul.
- Yıldız, Hakan (2006), **Haydi Osmanlı Sefere! Prut Seferi’nde Organizasyon ve Lojistik**, İstanbul.
- Yılmaz, Salih ve Yakşi, Abdullah, “Osmanlı Devleti’nden Günümüze Türk Rus İlişkileri”, **TYB Akademi Dil Edebiyat ve Sosyal Bilimler Dergisi**, (17) 9-57.

EKLER

EK 1: 26 Numaralı Sofya Şer'iyeye Sicili Metni (H. 1186/M.1772-1773)

[1b/1] E'üzü billahi mine's-şeytânî'r-racîm Bismillahi'r-rahmani'r-rahîm ve bihi nesta'in rabbi yessir velâ tu'assir rabbi temmim bi'l-hayr. Elhamdülillahiillezi hedânâ li'l-İslâm veca'alnâ min ümmeti Muhammedillezî şerî'atü bâkîyetü ilâ yevmü'l-kıyâm'aleyhi efdalü's-salavât ve ezkâ esselâm ve 'alâ min âlihi eshâbihi'l-kirâm husûsan minhüm 'alâ hulefâihî'r-râşidîn el-mehdî'in ed-dîn kudû bi'l-hak ve bihi kânû 'âdilîn rıdvânullahi te'âlâ 'aleyhim ecma'in ve 'alâ eimmetü'l-mühtedînü'd-dîn sâr ittifâkühüm hüccetü kâtı'atü ve ihtilâfühüm rahmeten vâsî'aten husûsâtühüm sâhib-i mezhebü'l-imâmü'l-a'zam ve'l-hümâmü'l-akdem ve 'alâ fukahâi'l-'izâm ve'l-'ulemâi'l-fihâm ve 'alâ ve'd-dîn ve 'alâ esâtizinâ ve 'alâ men lehü hakkun 'aleynâ ve 'alâ sâirü'l-müslimîn rahmetullahi te'âlâ 'aleyhim ecma'in emmâ ba'de kâlellahü'l-melikü'l-'allâmü fi'l-kelâm velâ te'külü emvâlüküm beyyinüküm bi'l-bâtıl ve tedlû bihâ ile'l-hükkâm ve kâle rasûlinâ 'aleyhi's-salâtü ve's-selâm 'adlû sâ'atü hayrun min 'ibâdetü seb'in senetün ve inneme'l-a'mâlü bi'n-niyât ve kâle'l-fukahâi'l-kazâi bi'l-hakki min akvâi 'i-ferâiz ve efdalü'l-'ibâdât ve zalike as'ab min hartu'l-kıtâ ve husûsan fi zemâninâ zemân elf ve ene 'aczü'l-'ibâd el-Hâc Mehmed Zihnî ibn el-Hâc Mehmed bin Mehmed a'lâ şehri (...) kazâ-i min taraf-ı imâmü'l-müminîn eserühüllahi te'âlâ bi'n-nasru'l-'azîz ve'l-fethu'l-mübînü'l-hükkâm-ı ahkâmü'l-şerî'atü'l-'uzmâ ve tahmelet emânetü'l-kübâ bikazâ-i beldetü'l Sofya 'ammere bi'llahi te'âlâ (...) bi'l-vâziye mütevekkilen 'alallah ve mu'tasamün bihablillah ve mâ tevfikî illâ billah veracût minküm ed-du'â-i yâ ihvânü'l-İslâm li-hüsnü'l-hitâm bi's-selâmetü ve'l-'âfiye ve't-tevfik 'alâ vefku'l-merâm hasbiyallahü ve ni'me'l-vekîl ve min yetevkel 'alellah fehüve hasbihi ve ni'me'l-mevlâ ve ni'me'n-nasîr ve innellahe 'alâ külli şey'in kadîr ve sallallahü te'âlâ seyyidînâ ve nebiyyinâ Muhammedü nûrü'l-mübîn şefî'u'l-müminin eşref-i cemî'u'l-enbiyâi ve'l-mürselîn ve 'alâ cem'ihim ve 'ale'l-küllihim ve sahibihim ecma'in ve'l-hamdülillahi rabbi'l-'âlemîn [Arapça ifade]

[1b/2] Akzâ kuzâtü'l-müslimîn evlâ vülâtü'l-muvahhidîn ma'denü'l-fezâil ve'l-yakîn râfi'-i a'lâ veş-şerî'at-i ve'd-dîn vâris-i 'ulümü'l-enbiyâi ve'l-mürselîn el-muhtass bimezîd-i 'inâyetü'l-melikü'l-'ayn sâbıkâ Belgrâd kâdisı olan Mevlânâ Zihnî Mehmed zîde fezâilühü tevkî'-i refî'-i hümayûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki sen ki ehl-i 'ilm ve sâhib-i fazîlet olub her vechile müstehakk-ı 'inâyet ve şâyeste-i âtıfet olduğun ecilden hâliyâ hakkında mezîd-i 'inâyet-i 'aliyye-i şâhâne ve mezîd-i refet-i seniyye-i pâdişâhânem zühûra getirülüb bin yüz seksen altı senesi şehr-i rebî'u'l-âhiri gurrasinde zabt etmek üzere 'avâtıf-ı 'aliyye-i mülûkâne ve 'avârif-i behiyye-i hüsrêvanemden şerefyâfte-i sudûr iden hatt-ı hümayûn-ı şevket makrûnum mücebince Sofya kazâsı kadılığı (...) tevcîh ve 'inâyet idüb i'lâmı içün ta'yîr olunmuşdur buyurdum ki hatt-ı hümayûn-ı şevket makrûnumla sâdır olan fermân-ı celîlü'l-kadrim mücebince zikr olunan Sofya kazâsına mâh-ı mezbûre gurrasinde sen mutasarrıf olub beyne'l-ahâlî icrâ-yı ahkâm-ı şer'îye sübûta ve infâz-ı evâmir-i 'aliyye-i Mustafavî sallallahü 'alâ şâri'uhâda bezl-i maddûr ve sa'y-i mevfûr eylesin şöyle bilesin 'alâmet-i şerîfe i'timâd kılasın. Tahrîren fil-yevmi't-tasi 'aşara min Zî'l-hicce li-sene hamse ve semânîn ve miete ve elf

[1b/3] Fazîlet-nisâb şerî'at-intisâb fahrü'l-müderrişîn (...) ekremim Hüsrev Efendi kâmyâb ba'de't-tehiyyetü'l-behiyye münhâ-yı hâlisü't (...) budur ki işbu bin yüz seksen altı rebî'u'l-âhiri gurrasinden zabt etmek üzere kazâi belde-i Sofya 'ammere (...) te'âlâ (...) vâfiyenin ahkâm-ı şerî'at-ı nebevîye ve emânet-i Mustafavîyesi bu 'abd-i fakîr-i 'âcize bâ-hatt-ı hümayûn-ı şevketmakrûn tevcîh buyurulmağın sen ki mücerrebü'l-etvâr ve 'iffet-kâr ve istikâmet-şi'âr olduğun ecilden belde-i merkûmenin bâb-ı mahkemesinde iktizâ iden vâkı'ât ve murâfa'at tarafımızdan târîh-i merkûmeden cenâbınıza tefvîz olmağın işbu mürâsele

Ek 1: (Devamı)

tahrîr ve yedine i'tâ olundu gerekdir ki bâb-ı mezkûrede beyne'l-müterâfî'n istimâ' de'âvî ve 'alimu mâ enzelellahü icrâ-yı ahkâm-ı şerî'at-ı Mustafavîde sa'y-ı cemîl ve himmet-i belîğ eyleyüb câdde-i 'uzmâ şerî'atden serm-û inhirâf ve fazla husûmetde cevır ve i'tisâfdan gâyetü'l-gâye ihtirâz eyleyüb bu mürâsele-i şer'iyemiz ile 'âmil olasıız ve's-selâm

[1b/4] İzzetlü fazîletlü meveddetlü efendi hazretlerinin meclis-i şerîf-i fazîlet (...) i'zâz ve ikrâm ile cevâhir da'avât-ı icâbet âsâr-ı ithâf ve ihdâ ve hâtir-i hatîrleri tefahhus ve istinbâ kılındığı siyâkında nümûde-i muhlisîyedir ki işbu sene site ve semânîn ve miete ve elf şehr-i rebî'u'l-âhiri guresinden mesned ârâ-yı hükûmet-i şer'iyeden oldukları Sofya kazâsının umûr-ı kısmet-i 'askerî ihâle-i 'uhde-i ihtimâmları kılınmağla mektûb-ı muvâlât tahrîrine bâdî olmuştur. İnşâallahü te'âlâ lede's-şerefü'l-vusûl târîh-i merkûmdan kazâ-i mezbûrda vâkî' olan mevtâ-yı 'askerîye muhallefâtını tahrîr ve terkîm ve beyne'l-verese bi'l-farîzatü's-şer' tevzî' ve taksîm husûsunda taharrî ve ihtimâmınız me'mûldür. Bâkî der 'izzü fazîlet dâim bâd

Mine'l-muhlis İbrâhîm el-Kâdî asker-i Rûmili

[2a/1] Mûmâileyh el-Hâc Mehmed Zihnî Efendi târîh-i merkûmede taleben li-merzâtillahi te'âlâ medîne-i Sofya'da me'zûn-ı bi'l-iftâ olan efendilere meşrûta olmak üzere bir Kuhistânî-i Kebîr fetâvâsı vakf-ı sahîh ile vakf ve belde-i mezkûrda hâlâ me'zûn bi'l-iftâ Çârgizzâde Şeyh İbrâhîm Efendi'ye teslim ve tescîl eyleyüb hall-i müşkilât (...) olunub da'vât-ı hayrîye ile tezkîye oluna deyü bu mahalle kayd şode

[2a/2] Fazîlet meâb şerî'at-nisâb ma'rîfet-intisâb fahrü'l-kuzât Mustafâ Şâkir Efendi kâmyâb ba'de't-tehiyyetü'l-behiyye minhâ-yı hâlisü't-tûbe budur ki makar-ı hükûmetimiz belde-i Sofya'nın mahkemesi bâbında vâkî'ât olan umûr-ı şer'iyenin niyâbeti işbu sene sitte ve semânîn ve miete ve elf recebü'l-ferdi guresinden tarafımızdan sana tefvîz ve ihâle olunub yedine işbu mürâsele-i şer'îye i'tâ olundu gerekdir ki bâb-ı mezkûrda gurre-i merkûmeden beyne'l-müterâfî'n istimâ'-ı de'âvî ve fasl husûsuna ve ahkâmü'l-hükkâm-ı şer'-i nebevîde bezl ü sa'y ü tâkat ve kemâl-i 'iffet ve istikâmet idüb çâre-i şerî'atden ser-mû inhirâf ve bir kimesneye cevır ü i'tisâf eylemeyüb mûcib-i mürâsele ile 'âmil olasıız ve's-selâm

Mine'l-muhlis Mehmed el-Zihnî el-kâdî bi-medîne-i Sofya 'ufiye 'anhü

[2b-Boş]

[3a-Boş]

[3b/1] Şerâyi'-i şî'âr Hâcıoğlu bâzârına varınca yol üzerinde vâkî' olan kazâların kudât ve nüvvâbı fazîletlü kıdvetlü zîdet fezâilühüm ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân a'yân ve zâbitân-ı vilâyet ağaları ve iş erleri zîde kadruhüm ba'de't-tehiyye ve't-teslîm inhâ olunur ki hâlâ Babadağı ser'asker-i zafer-rehberi olub Rûmili vâlisi olan 'inâyetlü velîyü'n-ni'am Abdî Pâşâ Efendi hazretleri lede'l-iktizâ taraf-ı devletlerinden emr ve tavsiye buyurulan güzîde esb ve bârgîr-i zemîngîrler bu esnâda tedârik ve (...) re's at ve bârgîr olmak üzere nizâmları virilüb üzerlerine ta'yîn olunan hazînedârımız 'izzetlü Alî Ağa zîde kadruhü hademesiyle irsâl olunmağla bimennihi te'âlâ hey'et-i mecmû'alarıyla her kangınızın taht-ı kazâ ve kasabasına vâsıl olur ise iktizâ iden konak ve kadar-ı kifâye me'kûlâtı tedârik ve kazâ be kazâ yedekciler ve yarar kulağuz ta'yîn olunarak mahsûben bi's-selâmen bu birbirlerinize isâl ve tevîk haceste refik ile savb-ı maksûde sevk ve tesyîrlerine ve levâzım-ı mühimmâtnevâziye icrâsına sarf-ı himmet olunmak bâbında dîvân-ı Rûmili'den işbu buyuruldu

Ek 1: (Devamı)

tahrîr ve ısdâr ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân mûmâileyh zîde kadruhü ile ırsâl olunmuşdur. İnşâallahü te'âlâ vusûlünde ber-vech-i muharrer cânib-i seniyyü'l-menâkıb hazret-i velîyü'n-ni'amîye meb'ûs olan ol mikdâr re's at bârgîrlerin üzerlerine me'mûr ağayı mûmâileyh hademe-i ahûrun iktizâ iden konakları ta'yîn ve me'kûlât ve zehâirleri virilüb kazâ be kazâ yedekciler ve yarar kulağuzlar ile bu yerlerinize emnen ve sâlimen ırsâl ve isâllerine ihtimâm ve dikkat ve hey'et perverdelerine hâlel virir zarûret ve meşakkatlerine bâdî olur tesâmuh ve kusûru tecvîzden mübâ'det ve hirâsım mûhimmâtnevâzîye ri'âyet emrinde müsâbakat ve mûcib-i buyurulduyle 'amel eylesiz deyü buyuruldu. Fî selh-i Râ sene 186

El-muhzır Alî kâimmakâmı Rûmili

Vesale ileynâ fi 7 min Rebî'u'l-âhir sene 186

[3b/2] Akzâ kuzâtü'l-müslimîn evlâ vülâtü'l-muvahhidîn ma'denü'l-fazl ve'l-yakîn râfî'-i i'lâmü's-şerî'at-ı ve'd-dîn vâris-i 'ulûmü'l-enbiyâi ve'l-mürselîn el-muhtass bimezîd-i 'inâyetü'l-melikü'l-mu'in mevlânâ Sofya kâdisı zîdet fezâilühü ve kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân yeniçeri zâbiti serturnâi Osmân zîde mecdihü ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân a'yân-ı vilâyet ve iş erleri ve ocak ihtiyârları zîde kadruhüm tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki bir müddetden berü Sofya kazâsı ve kurâsında ba'zı müfsid ve vâcibü'l-izâle sâ'î bi'l-fesâd kimesneler zuhûr ve ihtilâl-i nizâm-ı bilâd (...) 'ibâdî hâvî nice üsâat ve şenâ'ate ictisâr ve katl-i nüfûs ve hetk i'râzla fukarâ-yı ra'ıyyeti ve ümmet-i Muhammedîyi bizâr eyledikleri istihbâr olunub tertîb-i te'dîbatlarına zaferyâb olunmadığından herkes hevâ-yı heveslerin icrâ ve ekserîleri seferlenür deyü envâ'-ı fezâhata ictirâ ve bu âvânda sefere gideyoruz deyü hareket ve serdâr bayrağına iktifâ eyledikleri civârları kazâlarının ordu-yı hümâyûnuna gelenlerinden tahkik ve istinbâ olunub ol makûle şekâvet henüz ol havâlide geşt ü güzâr ve 'ibâdullahı ızrâra ısrâr eyleyüb sefer-i hümâyûnuna gelmedikleri zâhir ve nümâyân olmadığından kat'-ı nazar serdârları bayrağı bu vakte dek vürüd itmeyüb sebep-i te'hîri istihfâs ve bir sâ'at evvel mükemmel neferâtıyla ordu-yı hümâyûnuna isrâ ve isâl olunduktan sonra bu sefer-i hümâyûnumdan nikûl ve emr-i 'âlîşânıma 'adem-i itâ'atle betâet-i hareket ve bâ-husûs fukarâya ızrâr ve isâl-i hasâret cesâret idenler her kimler ise olsun ma'rifet-i şer' ve sen ki zâbit-i mûmâileyhsin. Ma'rifetin ve cümle ahâlî ve ehl-i 'ırz ittihâdiyle ele götürülüb cezâ-yı meşrû'aları tertîb ve sâlifü'z-zikr müfsid ve vâcibü'l-izâle sâ'î-i bi'l-fesâd ve muhtel-i bilâd olanları dahi her ne tarikle olur ise olsun ahz ve mücâzât-ı meşrû'aların icrâ ve te'dîb eyleyüb bir dahi eşkiyâ zuhûr eylememek vechile nizâma bend ve keyfiyet-i nizâmını ordu-yı hümâyûnuna tahrîr ve i'lâma mübâderet eylemeniz bâbında bi'l-fasl dergâh-ı mu'allâm yeniçeri ağası olan düstûr-ı mükerrrem müşîr-i müfahham nizâmü'l-âlem vezîrim Süleymân Pâşâ edâmallau te'âlâ iclâlühü tarafından virilen mühürlü mektûb mücebince işbu emr-i şerîfim ısdâr (...) ve ile ırsâl olunmuşdur vusûlünde sâdır olan fermân-ı celilü's-şânım mücebince 'amel ve serdâr bayrağını mükemmel neferâtıyla 'acâleten ordu-yı hümâyûnuna tesyîr ve isâl etmeye dikkat ve sâlifü'z-zikr seferden nikûl ve emr-i şerîfime 'adem-i itâ'atıyla te'hîr ve ikâmet idenleri ve gerek gerek şekâvet ve gerek fezâhata ısrâr idenleri 'alâ eyyi hâlin getirülüb 'ibreten li'l-gayr tertîb-i cezâlarına müsâra'at ve memleket-i mezbûru eşkiyâdan tahrîr ve nizâma bend ve keyfiyet-i nizâmını ordu-yı hümâyûnuna inhâ ve i'lâma mübâderet eyleyüb ol makûle yaramaz ve eşkiyâyı setr ve himâyeden mübâ'adet ve bu takrîb şekâvetde medhali olmayanlara ve ehl-i 'ırz zümresine te'addî ve tama'-ı hâma mütâba'atdan ittikâ [4a] mücânebet eylemeniz bâbında fermân-ı 'âlîşânım sâdır olmuşdur. Buyurdum ki vusûl buldukda bu bâbda

Ek 1: (Devamı)

sâdır olan fermân-ı celilü'l-kadrim vezîr-i müşârünileyh tarafından mühürlü mektûb mücebince 'amel ve hareket ve hilâfından hazer ve mücânebet eyleyüb mazmun-ı emr-i şerîfle 'âmil olasız şöyle bilesiz 'alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız. Tahrîren fi evâil-i Rebî'u'l-evvel li-sene sitte ve semânîn ve miete ve elf

Buyurdu sahrâ-yı Şumnu

Vesale ileynâ fi 9 Rebî'u'l-âhir sene 186

Mücebince sadr-ı a'zam ve yeniçeri ağası mektûbları vârid oldu kayd şode

[4a/1] Akzâ kuzâtü'l-müslimîn evlâ vülâtü'l-muvahhidîn ma'denü'l-fazl ve'l-yakîn râfî-i i'lâmü's-şerî'at-ı ve'd-dîn vârisü'l-'ulümü'l-enbiyâi ve'l-mürselin el-muhtass-ı bimezîd-i 'inâyetü'l-melikü'l-mu'în mevlânâ Sofya kadîsı zîdet fezâilühü ve kıdvetü'emâcid ve'l-a'yân Sofya mütesellimi el-Hâc İbrâhîm zîde mecdihü ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân bu husûsa mübâşir ta'yîn olunan sadr-ı a'zam çukadârlarından Alî zîde kadruhü ve a'yân ve zâbitân ve sâir iş erleri zîde kadruhüm tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsil olacak ma'lûm ola ki işbu sene-i mübârekede ordu-yı hümâyûnumda nakl-i zehâir ve hidemât-ı sâirede istihdâm olunmak üzere Sofya kazâsından ihrâcî tertîb ve fermânım olan yüz altmış kıt'a mekkârî öküz 'arabalarından ve voynugan re'âyâsından mâ'adâ re'âyâ-yı sâireye tevzî' olunan yüz yirmi üç kıt'ası tahsîl ve ihrâc ve ordu-yı hümâyûnuma irsâl ve o makûle voynugân re'âyâsı hisselerine isâbet iden otuz yedi kıt'asının edâsında muhâlefet üzere oldukları i'lâm ve inhâ olunmağla bu sûretde sefer-i hümâyûnum mürettebâtına mu'âf ve gayr-ı mu'âf dâhil olub hisselerine isâbet ideni edâ eylemeleri şurût-ı mer'îyeden olduğuna binâen i'lâm olunduğu üzere zikr olunan voynugân re'âyâsının hisselerine isâbet iden ol mikdâr 'arabaların eğerçi tahsîli lâzım gelüb ancak bundan böyle 'aynî 'araba ihrâc olunmak lâzım gelse vaktiyle gelmeyüb işe yaramayacakları cihetden mevkûfâtıdan hesâb itdirildiği vechile emsâline kıyâsen beher kıt'asına altmışar gurûşdan lâzım gelen bedelleri iki bin iki yüz yirmi gurûşa bâliğ olduğu derkenâr olunmağla ber-müceb-i i'lâm voynugân hissesine isâbet iden ol mikdâr 'arabaların fi-i mezkûr üzere icâb iden bedelleri ordu-yı hümâyûnumda tedârik olunan sâir mekkârî ücretlerine sarf için mübâşir-i merkûm ma'rifetiyle 'acâleten tahsîl ve teslîm-i hazîne-i 'âmirem itdirilmek fermânım olmağın işbu emr-i âlişânım ısdâr ve (...) ile irsâl olunmuştur. İmdi vusûlünde siz ki mevlânâ ve mütesellim-i mûmâileyhimâ ve sâirlerisiz vech-i meşrûh üzere Sofya kazâsından işbu sene-i mübârekeye mahsûben ihrâcî tertîb olunan mezkûrü'l-mikdâr mükârî öküz 'arabalarından gayr-ı ez irsâl ber-müceb-i defter tevzî' voynugân re'âyâları hisselerine isâbet idüb vürûd eylemeyen ol mikdâr 'arabaların fi-i mezkûr üzere iktizâ iden bedelleri tahsîli sizlerden matlûb-ı hümâyûnum olmağla bu bâbda hiç ferde ta'allül ve muhâlefet itdirmeksizin icâb idenlerden 'alâ eyyi hâlin tahsîl ve mübâşir-i merkûm ile ordu-yı hümâyûnum hazînesine irsâl ve teslîmi husûsuna bezl ü sa'y ü kudret eyleyesiz ve sen ki mübâşir-i merkûmsun mezkûrü'l-mikdâr 'araba bedellerini ma'rifet-i şer' ve mütesellim-i mûmâileyh ma'rifeti ve mübâşeretinle lâzım gelenlerden 'acâleten tahsîl ve ahz ve ma'îyetine istishâb ve getürüb ordu-yı hümâyûnum hazînesine teslîme sen dahi takayyüd ve ihtimâm ve hilâf-ı rızâ hareketden ihtirâz-ı tâmm eylemek bâbında fermân-ı âlişânım sâdır olmuştur. Buyurdum ki hüküm-i şerîfimle (...) vardıkda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şerefyâfte-i sudûr olan işbu emr-i şerîf-i celilü's-şân-ı vâcibü'l-etbâ' ve lâzımü'l-imtisâlimin mazmûn-ı itâ'at makrûnuyla 'âmil olasız şöyle bilesiz 'alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız. Tahrîren fi'l-yevmi's-sâlis min Rebî'u'l-âhir li-sene sitte ve semânîn ve miete ve elf

Buyurdu sahrâ-yı Şumnu

Ek 1: (Devamı)

Vesâle ileynâ fi 14 min Rebî‘u’l-âhir sene 186 Mûcebince mektûb sâdır olduğı kayd şode.

Ber-mûceb-i emr-i ‘âlî derûnunda mezkûrû’l-mikdâr ‘araba bedelleri voynugân zâbitleri yediyle mübâşir-i merhûm Alî Ağa’ya def’ ve teslîm ol dahi bi’t-tamâm ahz ve kabz eyledim deyü meclis-i şer‘ide takrîri kayd şode.

[4b/1] Sebeb-i tahrîr-i tevkî‘-i refî‘-i hümâyûn oldur ki

Tahvîlinde bin yüz seksen altı senesine mahsûben mûmâileyhimâ ‘uhdesi olan Sofya ve tevâbi‘i cibâyeti kefare-i Yehûd cizyeleri akçelerinden bin yüz seksen beş senesinde Belgrâd muhâfızı olan vezîrim (...) Pâşâ edâmallahü te‘âlâ iclâlühü ile Belgrâd defterdârı (...) zîde mecdihü ma‘rifetleriyle Nemçe devletinden ve Nemçe tüccârından iştirâ olunan şa‘îr ve bârût-ı siyâh bahâsı içün rikâb-ı hümâyûnum hazînesinden virilenden mâ‘adâ iktizâ iden kusûr bahâsı akçeleri içün târîh-i mezbûra mahsûben cizye-i mezbûr mâlından ve taksît olandan ta‘yîn olunan kırk iki yük akçeyi beher gurûşu yüz yirmişer akçe olmak üzere bihesâb-ı esedî yalnız otuz beş bin esedî gurûş ider meblağ-ı mezbûr seksen altı senesi saferinin gurrei gününden iftihârû’l-emâcid ve’l-ekârim bi’l-fi’l baş defterdârım Dervîş Mehmed dâme ‘uluvvühü mehterlerinden Mehmed nâm mehter yedinden ordu-yı hümâyûnumla hazîne-i ‘âmirem defterlerinden îrâd ve masraf kayd olunmağın temessük olmak içün işbu hükm-i şerîfim virildi şöyle bilesiz ‘alâmet-i şerîfe i‘timâd kılasız. Tahrîren fi yevm-i evâhir-i safer li-sene sitte ve semânîn ve miete ve elf

Buyurdu sahrâ-yı Şumnu

Vesale ileynâ fi 21 Rebî‘u’l-âhire sene 186

[4b/2] Bâ‘is-i tastîr oldur ki

Derûn-ı sebeb-i tahrîr-i ahkâmda mastûr olan mukaddem Nemçelüden ordu-yı hümâyûn-ı zafer-makrûn içün iştirâ olunan bârût-ı siyâh ve şa‘îr bahâlarından bâkî kalan üç yüz otuz altı akçe kîse akçenin Edirne ve Filibe cizyedârlarından matlûb olanları ba‘de’l-kabz Sofya’dan matlûb-ı hümâyûn buyurulan otuz beş bin gurûş bihesâb-ı kîse yalnız yetmiş kîse akçe mikdâr-ı sahîha ile ta‘dâd olunub Sofya cizyedârı olan fahrû’l-akrân sa‘âdetlü Alî Ağa bundan tamâmen ve kâmilten bilâ noksân ve’l-izdiyâd (...) kusûr bâ-fermân-ı ‘âlîşân ve bâ-emr-i ‘âlîşân mübâşir olduğum ecilden ahz ve kabz idüb ber-mantûk-ı emr-i hümâyûn cizyedâr-ı müşârûn bi’l-benânbanâ edâ ve teslîm ve cizyedâr ağanın zimmetinde bir akçe ve bir habbe kalmadığı ecilden yed-i şerîfine işbu memhûrlu tahvîli ile sebeb-i tahrîr i‘tâ olundu hîn-i hesâbında mahsûb oluna. Tahrîren el-yevm-i ehâdî ve ‘îşrîn fi şehr-i Rebî‘u’l-âhir sene sitte ve semânîn ve miete ve elf

Mustafâ Şahin Mehmed Pâşâzâde gedüklüyân-ı dergâh-ı ‘âlî

Vesale ileynâ fi 21 min Rebî‘u’l-âhir sene 186

[4b/3] Akzâ kuzâtû’l-müslimîn evlâ vülâtû’l-muvahhidîn ma‘denü’l-fazl ve’l-yakîn râfî‘-i i‘lâmü’ş-şer‘at-ı ve’d-dîn vâris-i ‘ulûmü’l-enbiyâ-i ve’l-mürselîn el-muhtas bimezîd-i ‘inâyetü’l-melikü’l mu‘în mevlânâ Sofya kâdisi zîdet fezâilühü ve mefâhirü’l-emâcid ve’l-a‘yân Sofya mütesellimi olan el-Hâc İbrâhîm ve Sofya cizyedârı olan Alî ve bu husûsa mübâşir ta‘yîn olunan dergâh-ı mu‘allâm gedüklülerinden Mustafâ Bey zîde mecdihüm tevkî‘-i refî‘-i hümâyûn vâsıl olıcak ma‘lûm ola ki Nemçe devleti irâde ve rızâsıyla tüccârı

Ek 1: (Devamı)

tarafından mukaddem mübâya'a ve iştirâ olunan el-mikdâr şa'îr ve bârût-ı siyâhın fiât-ı mukarreresiyle lâzım gelen altı yüz otuz altı kîse bahâsından üç yüz kîsesi bundan akdem rikâb-ı hümâyûnumdan i'tâ ve elyevm kusûr üç yüz otuz altı kîsesi olunmadığından kusûr-ı mezkûrun dahi hâlâ Belgrâd muhâfızı vezîrim Mehmed Pâşâ edâmallahü te'âlâ iclâlühü ma'rifetiyle devlet-i müşârünileyhâ bâzîrgânlarına edâ ve îfâsı vâcibât-ı umûr-ı müsta'celeden olub kesret-i masârif sebebi ile ber-muktezâ-yı hâl kusûr-ı mezkûr cizye taksîtlerinden edâya muhtâc ve bu vechile bir sâ'at mukaddem tahsîl ve edâsına irâde-i 'aliyye-i hüsvâneme ta'alluk etmekden nâşî mebâliğ-i merkûmeden otuz beş bin gurûş sen ki cizyedâr-ı mûmâileyhsin bin bin yüz seksen altı senesine mahsûben cibâyeti 'uhdede olan Sofya kalemi cizyesinin taksît-i ûlâ mâlından sebep-i tahrîr hükmü mücebince havâle olunmağla meblağ-ı mezbûru evvel be evvel tahsîl eylediğın mâl-ı cizyeden 'alâ eyyi hâlin 'acâleten tedârik ve ta'yîn olunan mübâşîr-i mûmâileyhe teslim ve vezîr-i müşârünileyhe ırsâle müsâra'at eylemek fermânım olmağın işbu emr-i 'âlîşânım ısdâr ve dergâh-ı mu'allâm gedüklülerinden Mehmed Sa'îd ile ırsâl olunmuşdur. İmdi vusûlünde ber-vech-i muharrer 'uhdede olan cizye-i merkûmenin taksît-i evvelinden sebep-i tahrîr hükmü mücebince havâle olunan meblağ-ı mezbûr otuz beş bin gurûşundan mu'cele-i ma'rifet-i müşârünileyh ile mahalline vâsıl ve ibkâ-yı deyn olunduğu mübeyyen lâzım gelenlerden senedât ve mu'tebere ahz olunmak matlûb-ı hümâyûnum olmağla bu husûsu sâireye kıyâs itmeyüb evvel be evvel tahsîl eylediğın cizyeden i'tâ ve tahsîlâtın [5a] kifâyet itmediği sûretde her ne tarikle ve her ne vechile olur ise olsun işbu emr-i 'âlîşânım tarafına vusûlünden bu iki gün zarfında 'alâ eyyi hâlin tamâmen tedârik ve mübâşîr-i mûmâileyhe ırsâl ve isâle mübâderet birle tahsîl-i rızâ-yı yümn-i iktizâ-yı mülûkâneme sarf-ı mâ-hâsıl-ı kudret ve hilâf-ı rızâ-yı hümâyûnum 'avk ü te'hirden mücânebet eylesesin ve siz ki mevlânâ ve mütesellim-i mûmâileyhimâsız ber-vech-i tahrîr mazmûn-ı emr-i şerîfimle 'amel ve hareket ve sen ki mübâşîr-i mûmâileyhsin Sofya'ya vusûlünde bilâ tevakkuf meblağ-ı mezbûru cizyedâr-ı mûmâileyhden taleb ve tahsîl ve ahz ve hazîneye rabt ve yanına istishâb götürüb Belgrâd muhâfızı vezîr-i müşârünileyhe teslîme sür'at ve şitâb ve hilâfî hareketden sen dahi ihtirâz ve ictinâb eylemek bâbında fermân-ı 'âlîşânım sâdır olmuşdur buyurdum ki hükm-i şerîfimle vardıkda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şerefyâfte-i sudûr olan işbu emr-i şerîf-i celîlû's-şân-ı vâcibû'l-etbâ' ve lâzımû'l-ımtisâlimin mazmûn-ı itâ'atmakrûnuyla 'âmil olub hilâfından ihtirâz ve ictinâb eylesesiz şöyle bilesiz 'alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız. Tahrîren fi'l-yevmi's-sâlis 'aşare Safer sene sitte ve semânîn ve miete ve elf

Buyurdu sahrâ-yı Şumnu

Vesale ileynâ fi 23 min Rebî'u'l-âhir sene 186

[5a/1] Akzâ kuzâtü'l-müslimîn evlâ vülâtü'l-muvahhidîn ma'deni'l-fazl ve'l-yakîn râfi'-i i'lâmü's-şerîf-i ve'd-dîn vâris-i 'ulûmü'l-enbiyâ ve'l-mürselîn el-muhtass bimezîd-i 'inâyetü'l-melikü'l-mu'în mevlânâ Sofya kadısı zîdet fezâilühü ve kıdvetü'l-emâcidve'l-a'yân bu husûsa mübâşîr ta'yîn olunan sâbıkâ Sofya mütesellimi Hasan zîde mecdihü ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân a'yân-ı vilâyet iş erleri zîde kadruhüm tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki bitevfikîhi sübhânihi ve te'âlâ sefer-i hümâyûn-ı nusretmakrûnuma me'mûr tavâif-i 'askerîyenin tarzîye-i hâlleri ecnâs-ı zehâirden şa'îrin kesret ü vefret üzere cem' ve ihzârından lâbüd olduğuna binâen geçen sene Sofya kazâsından kırk bir bin İstânbûlî keyl şa'îr mübâya'ası tertîb ve vedâyi-i hâliku'l-berâyâ olan re'âyâ fukarâsını himâyet ve sıyâneten beher İstânbûlî kilesine ittifâk-ârâ ile ellişer akçe bahâ takdîr ile Niğbolu iskelesine ma' nakliye icâb iden bahâsı hîn-i nakl ve teslîmede 'an nakd

Ek 1: (Devamı)

eshâbına virilmek şartıyla tertîb ve tanzîm olunmuşdur el-hâletü hazihi işbu sene-i mübâreke de dahi kemâ fi's-sâbık kazâ-i mezbûrdan ol mikdâr şa'îr mübâya'ası tertîb ve fermânım olub ve vakt-i hasâd dahi takarrüb eylemekle imdi sen ki mevlânâ-yı mûmâileyh ve sâirlerisiz işbu emr-i 'âlîşânım vusûlünde mevkûfâtıdan ihrâc olunan memhûr ve mûmzâ sûret-i defterde tasrîh olunduğu üzere ma'rifet-i şer' ve cümle ma'rifetleriyle bi'avnihi sübhânehü ve te'âlâ mahsûl-i cedîd idrâk eylediği gibi tevzî' ve defter ve vakt-i harmenda eshâb-ı zehâirin ibtidâ mahsûlâtıdan ol mikdâr şa'îri bilâ tevakkuf yerlü yerinden mübâya'a ve tahsîl ve iskele-i mezbûra nakl ve kabzına me'mûra edâ ve teslîme mezîd-i sa'y ü ihtimâm eyleyesiz şöyle kazâ-i mezbûrdan matlûb olan şa'îrin ellîşer sağ akçeden îcâb iden bahâsı 'an nakd virileceğine binâen bu husûsda hiç ferde 'inâd ve muhâlefet itdirilmeyerek hemân mahsûl-i cedîd idrâkinde çiftlik ve an bâr eshâbı ve evkâf ve mâlikâne ve zirâ'at ve tîmâr ve havâs ve sâir mutasarrıfları ve mültezimleri ve sâir a'yân ve zî-kudret her kim olur ise olsun hâsıl olan şa'îrlerinden matlûb olan ol mikdâr şa'îri 'alâ eyyi hâlin cem' ve tahsîl ve Nîğbolu iskelesine nakl ve teslîme bi'l-ittifâk ihtimâm-ı 'azîm eyleyesiz ve sen ki mübâşir-i mûmâileyhsin mübâya'asına me'mûr olduğun ol mikdâr şa'îri mahsûl-i cedîdden 'inâyet-i pâk ve 'alâ olmak üzere bir sâ'at mukaddem mübâya'a ve tahsîl ve iskele-i mezbûra nakl ve Nîğbolu a'yânından Vârnalızâde el-Hâc İbrâhîm zîde mecdihüye teslîm eyleyüb lakin bu bahâne ile bir kimesnenin bir akçe ve bir habbe hakkını ketm ve kat'dan ve kîle başı ve kolcu akçesi veya hod tama'-ı tâtme teb'îyet ile şa'îr bedeli akçe almakdan ziyâde hazer ve mûcânebet eylemek bâbında fermân-ı 'âlîşânım sâdır olmuşdur buyurdum ki hükm-i şerîfimle (...) vardıkda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şerefyâfte-i sudûr olan işbu emr-i şerîf-i celîlü's-şân-ı vâcibü'l-etbâ ve lâzîmü'l-imtisâlimin mazmûn-ı itâ'atmakrûnuyla 'âmil olub hilâfından ihtirâz ve ictinâb eyleyesiz şöyle bilesiz 'alâmet-i şerîfe i'timâd kılarsız. Tahrîren fi'l-yevmi'l-hâdî 'aşara min Rebî'u'l-evvel li-sene sitte ve semânîn ve miete ve elf

Buyurdu sahrâ-yı Şumnu Kenar: Şa'îr mübâya'ası emridir

Husûs-ı mezkûrun isti'câlini hâvî fi'l-yevmi's-sâmin Cemâziye'l-âhire sene sitte ve semânîn ve mie ve elf târihiyle müverrah emr-i 'âlî sudûr eylediği işbu mahalle kayd

Vesale ileynâ fi selh-i Rebî'u'l-âhir sene 186

Kazâ-i Sofya berâ-yı nakl-i iskele-i Nîğbolu

Husûs-ı mezkûrun isti'câlini hâvî fi'l-yevmi'l-hâmis 'aşara Receb li-sene sitte ve semânîn ve mie ve elf târihiyle müverrah emr-i 'âlî sâdır eylemekle bu mahalle kayd şode fi 9 Şa'bân sene 186

Şa'îr keyl-i İstânbulî 41.000 Beher keyl ma' nakliye 50 Tahrîren fi selh-i S sene 186

Husûs-ı mezkûrun isti'câlini hâvî fi'l-yevmi's-sânî 'aşara min Şevvâl sene 186 târihiyle müverrah emr-i 'âlî ve mektûb-ı sadr-ı a'zamî sâdır olduğu kayd şode. Fî 25 min L sene 186

Husûs-ı mezkûrun isti'câlini hâvî fi'l-yevmi'l-'ısrîn min Zî'l-ka'de sene 186 târihiyle müverrah emr-i 'âlî ve mektûb-ı hazret-i sadr-ı a'zamî sâdır olduğu kayd şode. Fî 7 min Zî'l-hicce sene 186

[5b/1] Akzâ kuzâtü'l-müslimîn evlâ vülâtü'l-muvahhidîn ma'denü'l-fazl ve'l-yakîn râfî-i i'lâm"ş-şerîat-ı ve'd-dîn vâris-i 'ulûmü'l-enbiyâi ve'l-mürselîn el-muhtass bimezîd-i 'inâyetü'l-melikü'l-mu'în mevlânâ Sofya kâdisi zîdet fezaîlühü ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân bu husûsa mübâşir ta'yîn olunan dergâh-ı mu'allâm

Ek 1: (Devamı)

gedüklülerinden (...) zîde mecdihü ve a'yân ve zâbitân ve sâir iş erleri zîde kadrühüm tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki işbu sefer-i hümâyûnum vukû'undan berü Rûmili'de vâki' kazâların esfâr-ı sâbıkaya kıyâsen tertîb mekârî ökü'z 'arabalarının ihrâcî ordu-yı hümâyûnuma zahîre ve cebehâne ve tophâne nakline ve zarûret-i sâirede istihdâm olunmaları maslahatına mübtenî olduğuna binâen beher sene tamâmen vürûdları iktizâ ider iken mukaddem hîn-i tertîbde ısdâr ve irsâl olunan evâmîr-i 'aliyyem ve sûret-i defterleri müceblerince mahallinde ma'rifet-i şer' ve cümle a'yân ve iş erleri ittifâklarıyla ahâlîye tevzî' ve takrîr olunan bahâlarının za'fî mikdârını a'yân-ı kazâ cem' ve tahsîl ve ekl ve bel' itmişler iken sefer-i hümâyûnumun vukû'u târihi olan seksen iki senesinden berü o makûle kazâlardan ihrâcî tertîb ve fermânım olan mekkârî ökü'z 'arabalarından ba'zıları küllîyen vürûd eylemeyüb ve ba'zen noksân vürûd eylemekden nâşî yedlerine icârât-ı kesîre ile 'arabalar tedârik ve cânib-i mîrî hasârete giriftâr olduğuna binâen o makûle küllîyen vürûd itmeyenler ile noksân gelen 'arabaların emsaline kıyâsen beher kıt'asına altmışar gurûşdan mecmû'unun bedelleri tahsiline irâde-i 'aliyyem ta'alluk etmekle sen ki mübâşîr-i merkûmsun vech-i meşrûh üzere Sofya kazâsından seksen iki senesinde ihrâcî müretteb ma'lûmü'l-mikdâr mükârî ökü'z 'arabalarından gayr-ez irsâl kusûr kalan yirmi dokuz kıt'a 'arabaların fi-i mezkûr üzere lâzım gelen bedelleri yalnız bin yedi yüz kırk gurûşa bâliğ olmağla meblağ-ı mezbûru mukaddem tevzî' defteri mücebine ahâlî-i kazâdan tahsîl iden a'yân ve sâir her kimler ise sırren ve 'alenen tefahhus ve suâl ve tashîh ve tahkîk olunarak ma'rifetinle 'alâ eyyi hâlin tahsîl ve ordu-yı hümâyûnumda istihdâm olunan sâir mükârî ücretlerine harç ve sarf için ahz ve bir gün evvel getürüb ordu-yı hümâyûnum hazînesine teslîme müsâra'at eylemen fermânım olmağın işbu emr-i 'âlîşânım ısdâr ve mevkûfâtıdan bir kıt'a mûmzâ sûreti ihrâc ve yedine i'tâ olunmağla imdi 'acâleten kazâ-i mezbûra varub ber-vech-i muharrer seksen iki senesinde ordu-yı hümâyûnuma vürûd eylemeyen sâlifü'z-zikr yirmi dokuz kıt'a 'arabaların ol vakitte techîzleri için ber-müceb-i defter tevzî'-i ahâlîden tahsîl olunan mebâliğî kimlerin yedlerinde kalmış ise ma'rifet-i şer'le ba'de't-tefahhus ve't-tahkîk icâb ve iktizâ idenlerden 'alâ eyyi hâlin tamâmen tahsîl ve ahz ve ve ma'îyetine istishâb ve bir an akdem getürüb ordu-yı hümâyûnum hazînesine teslîme mezîd-i sa'y ve ikdâm eylesin şöyle ki ol mikdâr 'arabaların matlûb olan bedellerini mukaddem ahâlî-i kazâdan tahsîl ve ahz iden gerek a'yân ve gerek sâirleri ketm ve ihfâya mübâderet birle edâsında ta'allül ve muhâlefet iderler ise o makûleler ahz ve habs ve te'dîb ve gûşmâl olunmaları için isim ve resim ve şöhretleriyle ordu-yı hümâyûnuma 'arz ve i'lâm itdirmeye mübâderet ve hilâf-ı rızâ hâlâtıdan mübâdet eylesin ve sen ki mevlânâ-yı mûmâileyh ve sâirlerisiz ber-vech-i muharrer mazmûn-ı emr-i şerîfimle sizler dahi 'amel ve hareket ve hilâfından gâyetü'l-gâye hazer ve mücânebet eylemeniz bâbında fermân-ı 'âlîşânım sâdir olmuşdur buyurdum ki hükm-i şerîfim ile (...) vardıkda vech-i meşrûh üzere şerefyâfte-i sudûr olan işbu emr-i şerîf-i celîlü's-şân-ı vâcibü'l-etbâ' ve lâzımü'l-imtisâlimin mazmûn-ı münîfî ile 'âmil olub hilâfından ihtirâz ve ictinâb eylesiniz şöyle bilesiz 'alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız. Tahrîren fi'l-yevmi's-sâlis 'aşara Rebî'u'l-âhir li-sene sitte ve semânîn ve miete ve elf

Buyurdu sahrâ-yı Şumnu

Vesale ileynâ fi 11 min Cemâziye'l-ülâ sene 186

Kazâ-i Sofya 'an bahâ-i gâv kıt'a 29 bedel gurûş 1.840fî beher 'araba 'aded 60 Der sene 1186

[6a/1] Bitevfıkîhi sübhânehü ve te'âlâ işbu sene-i mübâreke vukû'u muhakkak olan sefer-i hümâyûn-ı nusretmâkrûna ta'yîn buyurulan 'asâkir-i mansûrenin ta'yînât-ı rûz-ı merreleri için zikr-i câî-i mübâya'ayı

Ek 1: (Devamı)

Niğbolu iskelesine nakl etmek şartıyla cem' ve tahsiline bâ-emr-i celîlü's-şân ta'yîn buyurulan sâbıkâ Sofya mütesellimi 'umdetü'l-emâcid ve'l-a'yân el-Hâc Hasan Ağa'ya cânib-i mîrîden 'an nakd ırsâl olunan akçeden virilmek üzere beher keyli ma' nakliye ellişer sağ akçeden medîne-i Sofya kazâsından mübâyâ'ası emr ü fermân buyurulan kırk bir bin keyl-i İstânbûlî şa'îrden cümle a'yân ve ahâlî ma'rifetleriyle ber-mantûk-ı emr-i celîlü's-şân nefis-i şehir mahallâtı ehl-i İslâmına beş yüz yirmi buçuk keyl-i İstânbûlî şa'îr ve re'âyâlarına bin altı yüz altmış iki buçuk keyl-i İstânbûlî ve çeribaşı Mustafâ Bey ve Süleymân Bey voynugân re'âyâlarına altı bin altı yüz altmış yedi şa'îr ve çeribaşı İbrâhîm Ağa voynugân re'âyâlarına üç bin iki yüz on üç keyl şa'îr ve Hameyn mukâta'ası kurâları re'âyâlarına beş bin beş yüz doksan bir buçuk keyl ve Doğancıyân re'âyâlarına iki yüz yirmi üç buçuk keyl ve Ciryâne karyesi re'âyâlarına iki yüz yirmi üç buçuk keyl ve Bâne-i Bâlâ karyesi re'âyâlarına iki yüz doksan sekiz keyl ve Bâlî Efendi karyesi re'âyâlarına yetmiş dört buçuk keyl ve Bânka karyesi re'âyâlarına otuz yedi keyl ve Yahûd tâifelerine yedi yüz kırk beş buçuk keyl ki cem'an on dokuz bin üç yüz on yedi buçuk keyl-i İstânbûlî şa'îr ifrâz olunduktan sonra bâkî yirmi bir bin sekiz yüz iki buçuk keyl-i İstânbûlî şa'îr medîne-i Sofya kazâsında mevcûd olan kurânın hâne-i mu'teberelerine tahmîl ve kurâ-i câî'z-zikrde vâkî çiftlikât eshâblarına zirâ'at eyledikleri beher çift başına re'âyâ-yı sâirenin hîn-i tevzî'de beher çift başına virdikleri şa'îrin nısfını eshâb-ı çiftlikâna ifrâz olunmak üzere cümle ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le tevzî ve taksîm olunan şa'îr mübâyâ'ası defteridir ki ber-vech-i âtî zikr olunur. Hurrire fi'l-yevmi's-sâlis ve'l-ısrîn min Cemâziye'l-ülâ li-sene sitte ve semânîn ve miete ve elf. Min hicreti men lehü'l-'izzü ve's-şeref

Der'uhde-i İzzetlü mütesellim el-Hâc İbrâhîm Ağa		
Karye-i Bernîk-i Müslim hâne rub' 1,5	Karye-i Bernîk-i kefer hâne 1 rub' 1,5	Karye-i Kıtne hâne 2
Karye-i Râkofçe hâne 1 rub' 2,5	Karye-i Mâslova hâne rub' 0,5	Karye-i Çelvîç hâne 1,5
Karye-i Hrâsink hâne rub' 1	Karye-i Herkova hâne 1,5	Karye-i Rebrova hâne 1 rub' 0,5
Karye-i İslâtina hâne 1 rub' 2,5	Karye-i İsvediy hâne rub' 1	Karye-i İlyâniçe hâne rub' 1
Karye-i Obrâfofça hâne rub' 1,5	Karye-i Osen hâne 1 rub' 2,5	Karye-i Kürecî-iMüslim hâne rub' 1,5
Karye-i Kürecî-i kefer hâne 1 rub' 1,5	Karye-i Grâdic hâne 1 rub' 1	Karye-i İsfireç hâne rub' 2,5
Karye-i Çukurova hâne 1	Karye-i Taşkesen müslim hâne 0,5	
Der'uhde-i Çeribaşı Mustafâ Ağa		
Karye-i Mâlişofçahâne 0,5		
Der'uhde-i el-Hasan Ağa		
Karye-i Kara Bolat hâne 1,5,	Karye-i Kîremîkofçe hâne 2	Karye-i Jelzifçe hâne 4 rub' 1
Karye-i Botob hâne 0,5	Karye-i Meşinçe hâne 1 rub' 0,5	
Der'uhde-i Hasekî Mustafâ Ağa		
Karye-i Ormanlu kefer hâne 2 rub' 3,5	Karye-i Bâçhânlu hâne 0,5	Karye-i Nevesil hâne 5
Karye-i Birîmîrçe hâne 1,5,	Karye-i Oğrâdişte hâne 0,5	
Der'uhde-i Sa'îd Ağazâde Ahmed Bey		

Ek 1: (Devamı)

Karye-i Küçükoba müslim hâne 1,5	Karye-i Hâncedîd müslim hâne 1 rub' 1	Karye-i Hâncedîd kefare hâne 2,5
Karye-i Tırnova hane 3	Karye-i Râdoy hâne 1,5	Karye-i Dîvotne hâne 1 rub' 3,5
Karye-i Krîvîne hâne 2	Karye-i Nekkân hâne 1,5	Karye-i Bâtolye hâne rub' 3
Karye-i İslâfçe hâne rub' 3,5		
Der-uhde-i Hırâsibka el-Hâc Hasan Ağa		
Karye-i Hırâsibkahâne 3,5		
Der-uhde-i Za'imzâde İsmâ'il Ağa		
Karye-i Dîrâğânîçe hâne 4,5	Karye-i Bâncâr hâne 2	Karye-i Râylove hâne 1
Karye-i Porlşe hâne 2	Karye-i Lozennezil hâne 2	
Der-uhde-i Köstence Ahmed Ağa		
Karye-i Ofcendol hâne 2 rub' 1,5	Karye-i Gırdomân hâne 0,5	
Der-uhde-i Ahmed Sipâhî		
Sârîçne hâne rub' 15		
Der-uhde-i Çorbacı Abdî Ağa		
Karye-i Lozne-i Bâlâ kefare hâne 4		
Der-uhde-i Muhtesib el-Hâc Süleymân Ağa		
Karye-i Çefânçe hâne 2 rub' 0,5,	Karye-i Akdânîşmend-i Müslim hâne 0,5	Karye-i Akdânîşmend-i kefare hâne 1 rub' 1,5
Karye-i İverâjdîne hâne 1	Karye-i Gence hâne 0,5	
6b		
Der-uhde-i Kara Mehmed Beşe		
Karye-i Vloyak hane 2 rub 1	Karye-i Bezden hâne 1	
Der-uhde-i İvrâçeli el-Hâc Mustafâ Ağa		
Karye-i Jelova hâne 2,5	Karye-i Borgomer hâne 0,5	
Der-uhde-i Mollâ Mehmed		
Karye-i Kçlyâne hâne rub' 1		
Der-uhde-i Zâim Memiş Ağazâde		
Karye-i Dîrâğçve hâne rub' 1	Karye-i Kamânîçe hâne 1	Boğdili hâne hâne rub' 1
Karye-i Lûkova hânerrub' 0,5	Karye-i İğnâmiçe hâne 1 rub' 3	
Der-uhde-i Boyâne zâbiti Ahmed Ağa		
Karye-i Pârlofça hâne 2	Karye-i Mehlove hâne 0,5	Karye-i Beyler Çiftliği hâne 1
Der-uhde-i Bâcdâr Mehmed Beşe		
Karye-i İzlâtoşe hâne 0,5		
Der-uhde-i Vigânova Hüseyin Sipâhî		
Karye-i Doğânova hâne 3 rub' 1		
Der-uhde-i Velîyyiddin Efendi		

Ek 1: (Devamı)

Karye-i Moşne hâne 0,5	Karye-i Boçne Kemerçi hâne rub' 3	Karye-i Çornak hâne 1 rub' 3
Karye-i Kalkancı hâne rub' 1	Karye-i Boçna-i Küçük hâne hâne rub' 1	Karye-i Gilyâne hâne rub' 3
Der'uhde-i es-Seyyid Yûsuf Ağa		
Mahalle-i Mehmed Pâşâ hâne 1 rub' 3	Karye-i Stvâriçhâne 1 rub' 0,5	
Der'uhde-i Arnâbûd Hasan Ağa		
Karye-i Derdekâlte hâne rub' 1		
Der'uhde-i Arnâbûd Hasan Ağa		
Karye-i Mûsâ Köyühâne 3,5	Karye-i Korilâ hâne 1 rub' 3,5	Karye-i Tâğbol hâne 1 rub' 3,5
Karye-i Nâtbofçe hâne 2,5		
Der'uhde-i Abdüsselâm Efendi		
Karye-i Lokoriska hâne 3	Karye-i Meroyâne hâne	Karye-i Börköfçe hâne rub' 1
Karye-i Odermen hâne 2 rub' 0,5	Karye-i Goriblân hâne 3 rub' 3	
Der'uhde-i Mollâ Ali		
Karye-i Leskodol hâne hâne rub' 1		
Der'uhde-i İslâm Ağa		
Karye-i Bohova hâne 2 rub' 0,5	Karye-i Selâfçe hâne 2,5	
Der'uhde-i el-Hâc Ömer Sipâhî		
Karye-i Manâstirişte hâne rub 1,5		
Der'uhde-i İsmâ'il Ağa		
Karye-i Felbofçe hâne rub' 1		
Der'uhde-i Halîl Bey		
Karye-i Atne hâne rub' 2,5	Karye-i Vînogofçe hâne rub' 3,	
Der'uhde-i Kethüdâ el-Hâc Mehmed Ağa		
Karye-i Anîtânova hâne 2 rub' 1,5	Karye-i Bosmânçe-i keferê hâne 2	Karye-i Boğro menzil hâne 2,5
Der'uhde-i Mehmed Efendi		
Karye-i Derşe hâne 0,5		
Der'uhde-i Ahmed Sipâhî		
Karye-i Şume hâne rub' 1		
Der'uhde-i Yûsuf Ağa		
Karye-i Kumariçe hâne 1 rub' 3		
Der'uhde-i Ketâncızâde		
Karye-i Dîvâne Dâvud keferê hâne rub' 2,5	Karye-i Lekâtenk hâne 1 rub' 0,5	

Ek 1: (Devamı)

Der'uhde-i Koyuncu el-Hâc Alî		
Karye-i Dîrâgoşitçe hâne 1	Karye-i Dodoyâne hâne rub' 3	Karye-i Bâlşe hâne rub' 0,5
Der'uhde-i Hüseyin Sipâhî		
Yblafçe hâne 1,5		
Der'uhde-i Osmân Efendi		
Karye-i Gormâzova hâne 0,5		
Der'uhde-i Halîl Ağa		
Karye-i Ogoy hâne 2 rub' 1	Karye-i Golyânofçe hâne rub' 3,5	Karye-i Hasırcı hâne 0,5
Karye-i Kalkâs hâne 0,5		
Der'uhde-i Ebûbekirzâde		
Karye-i Hasînlü hâne 2 rub' 1		
Der'uhde-i es-Seyyid Hasan Ağa		
Karye-i Mâlne-i Bâlâ hâne 1 rub' 3	Karye-i Taşkesen kefere hâne rub' 3	
Der'uhde-i Abdullah Efendi		
Karye-i Klamarifçe hâne 1 rub' 1	Karye-i Kostimbrod-i zîr hâne rub' 1	
Der'uhde-i Murâd Sipâhî		
Karye-i Dîvâne Dâvud-ı Müslim hâne 1 rub' 3		
Der'uhde-i Miftâh Ağası Vekîli		
Karye-i Sığırlu/ Sağırlu kefere hâne rub 2,5	Karye-i Besâril hâne 1 rub' 3	Karye-i Boğdândol hâne 2 rub' 1
Kostimbrod-i bâlâ hâne rub' 3 buçuk	Mâlne-i zîr hâne 2 rub' 0,5	
Der'uhde-i el-Hâc Ahmed Ağa		
Karye-i Kokliyâne hâne 1 rub' 1		
Der'uhdeOsmân Ağa		
Karye-i Koca Ahmedlü kefere hâne 1 rub' 3		
Der'uhde-i Mollâ Abdülfettâh		
Karye-i Boçne Derbend hâne rub' 3	Karye-i Horboçin hâne rub' 1,5	Karye-i İsto....hâne 2
Karye-i Kâzîçâne hâne 1,5	Karye-i Brâyköfçe hâne 0,5	
Der'uhde-i Osmân Çeribaşı		
Karye-i Ormanlu Müslim hâne 1 rub' 1		
Der'uhde-i Mollâ Yûnus		
Karye-i Eleşçine hâne 1 rub' 1		
7a		

Ek 1: (Devamı)

Der'uhde-i Mehmed Sipâhî		
Karye-i Râkofçe Küçük hâne rub' 1	Karye-i Pojârova hâne rub' 1	Karye-i Merçây hâne rub' 2,5
Sığırlu müslim hâne 1,5		
es-Seyyid Hasan Ağa 'uhdesindedir		
Karye-i İvânyâne hâne rub' 1,5	Karye-i Oblâ hâne rub' 0,5	Karye-i Koca Ahmedlü hâne rub' 0,5
Karye-i Orlândofça hâne 0,5	Karye-i Redend hâne rub' 0,5	Karye-i Bosmânçe müslim hâne rub' 1
Yekûn-ı hâne 184 rub' 2,5		
Beher şa'îr-i İstânbûlî kıyye 2 kile 118 Yüz on sekiz keyl-i İstânbûlî ile ikişer kıyye isâbet eylemiştir. Sahh		

[7a/1] Akzâ-yı kuzâtü'l-müslimîn evlâ vülâtü'l-muvahhidîn ma'deni'l-fazl ve'l-yakîn râfî'-i i'lâmü's-şerî'at-i ve'd-dîn vâris-i 'ulûmü'l-enbiyâi ve'l-mürselîn el-muhtass bimezîd-i 'inâyetü'l-melikü'l-mu'în mevlânâ Sofya kâdisi zîdet fezâilühü ve kîdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân Sofya mütesellimi el-Hâc İbrâhîm zîde mecdihü ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân bu husûsa mübâşir ta'yîn olunan (...) ve a'yân ve zâbitân ve sâir iş erleri zîde kadrühüm tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsil olıcak ma'lûm ola ki işbu bu sene-i mübâreke Sofya kazâsından ihrâc ve ordu-yı hümâyûnuma celb olunan ma'lûmü'l-mikdâr öküz 'arabaları zehâir-i mîrîye nakli için Aydos'a irsâl olundukda kazâ-i mezbûra tâbî' Meşîsa karyesinde Pâvle ve Todorî ve Nedelko nâm zimmîler dört kıt'a 'arabalarıyla ve yine kazâ-i mezbûra tâbî' Brâköha karyesinden Yovân zimmî bir kıt'a 'arabasıyla zarâr eylediklerini kazâ-i mezbûrun 'arabacıbaşısı mübâşiri haber virdiklerin dergâh-ı mu'allâm gedüklülerinden hâlâ ordu-yı hümâyûnum 'arabacıbaşısı Süleymân zîde mecdihü takvîd ile inhâ ve mesfûrlar mahallerinde ahz ve 'ibret-i li's-sâirîn beher kıt'ası ellişer gurûşdan lâzım gelen bedelleri kendülerinden ve mevcûd olmadıkları sûrette kefillerinden tahsîl olunmak bâbından sen ki mütesellim-i mûmâileyhsin sana hitâben emr-i şerîfîm sudûrunu istid'â itmekle vech-i meşrûh üzere işbu emr-i 'âlîşânım ısdâr ve (...) ile irsâl olunmuşdur. İmdi vusûlünde zikr olunan 'arabacıların hilâf-ı rızâ harekete cesâret ve nizâma mugâyir hâlâta mübâderet birle bîvakit firâr eylemeleri sâire sirâyet ve encâmında umûr-ı mühimmenin küllîyen te'hîr ve ta'tiline sebep ve beyne'l-'asâkir ihtilâle bâ'is bir hâlet olacağı cihetinden kendülere pend ve nasîhat ve âhire mûcib-i 'ibret için bedelleri tahsîli lâzım gelmekle bâlâda isimleri mezkûr-ı mesfûrları ma'rifetinle bulundukları mahalde ahz ve iktizâ iden bedellerini kendülerden ve icâb ve iktizâ idenlerden tahsîl ve muhâlefet idenleri olur ise te'dîbât-ı lâuıkaları icrâsı için 'alâ eyyi hâlin kayd ve bend ile bundan akdem ordu-yı hümâyûnuma ihzâr ve isâllerine mübâderet eyleyesin şöyle ki bu makûle 'arabaların hitâm-ı maslahata dek ordu-yı hümâyûnumda ikâmetleri için nizâm-ı kavîye rabt tevsîkı husûs-ı mukaddem bi'd-defâ'at şerefzîr-i sudûr olan evâmîr-i 'aliyyem mezâmini üzere cümle a'yân ve ahâliden matlûb iken 'adem-i takayyüd ile bu makûle mefsedet pîşeleri nasb ve ta'yînine sebep olanlar ve kefilleri her kimler ise 'ibret-i li's-sâirîn bu def'a matlûb olan bedellerini gerek firârî-i mesfûrların kendülerinde ve gerek o makûlelerden ve kefillerinden bieyyi hâlin tahsîl ve mübâşir-i merkûma teslîm ve ordu-yı hümâyûnum hazînesine irsâle takayyüd ve ihtimâm ve muhâlefet eyledikleri sûrette firârî-i mesfûrları ahz ve kayd-bend ile ihzâr ve o misillü gerek kefilleri ve gerek sâir a'yân ve ahâliden sebep olanlar dahi isim ve şöhetleriyle 'arz ve i'lâma ibtidâr eyleyesin ve siz ki mübâşir

Ek 1: (Devamı)

ve sâirlerisiz bu vech-i muharrer mazmûn-ı emr-i şerîfîmle sizler dahi ‘amel ve hareket ve hilâf-ı emr-i ‘âlîşânım hareketden gâyetü’l-gâye hazer ve mücânebet eylemeniz bâbında fermân-ı ‘âlîşânım sâdır olmuşdur buyurdum ki hükm-i şerîfîmle (...) vardıkda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şerefyâfte-i sudûr olan işbu emr-i şerîf-i celîlû’ş-şân vâcibü’l-etbâ’ ve lâzımü’l-imtisâlimin mazmûn-ı itâ’atmakrûnuyla ‘âmil olasız şöyle bilesiz ‘alâmet-i şerîfe i’timâd kılasız. Tahrîren fi’l-yevmi’t-tâsi’ Cemâzîye’l-evvel li-sene sitte ve semânîn ve miete ve elf

Buyurdu sahrâ-yı Şumnu

Vesâle ileynâ fi 26 min Cemâzîye’l-evvel sene 186

Sâlifü’z-zikr ‘arabalardan dört kıt’a ‘araba bedelleri (...) hâmil emr-i celîlû’ş-şân-ı sadr-ı a’zamlarından Küçük Mehmed yediyle ordu-yı hümâyûna irsâl ve bir kıt’a ‘arabanın ‘arabacısı bulunmayub ve kim olduğu ma’lûm olmayub akçesi ‘arabacıbaşı Mustafâ’ya mukaddemâ teslim olunmağla merkûmdan taleb olunmak şî‘ârıyla i’lâm olunduğu kayd şode

[7b/1] Pâşâ sancağında Sofya nâhiyesinde Seslâofça nâm karye ve gayrîdan yedi bin akçe tîmâra mutasarrıf eyâlet ‘askeri ifsâd-ı töhmetle katl olub tîmâr-ı mezbûr mahlûl olmağla dergâh-ı mu‘allâm kapucubaşlarından müteveffâ Şîrin Halîl Bey oğlu orta boylu ela gözlü açık kaşlu râfî‘-i tevkî‘-i refî‘ü’ş-şân-ı hakanî Mehmed Es‘ad sancağında sâkin olub alâybeyisi bayrağı altında sefere eşmek şartıyla tevcîh olunmak içün sene sitte ve semânîn ve miete ve elf rebî‘u’l-evvelinin on sekizinci günü târîhiyle hükm-i şerîfîm virildikden sonra tezkiresi ihrâc olunmak fermânım olunmağım zikr olunan yedi bin akçe tîmâr vech-i meşrûh üzere merkûm Mehmed Es‘ad’a tevcîh olunub ve buyurdum ki zikr olunur ve şerh ve a’yân ve tafsîl ve beyân kılınur.

Seslâofça tâbi‘-i Sofya 9.300

Tıbkı aslühü’l-hatîr El-vâlâ halâs (...) ni’metullah el-kâdî bi-ordu-yı hümâyûn nemakahu el-fakîr ileyhi ‘azze ve şânühü gufire lehü (...) ve buyurdum ki ba‘de’l-yevm taht-ı yedinde tasarruf kılub şol ki vezâif-i hidemât-ı mezbûre-i mevfüre ve sâ‘î-i sükût-ı ‘asker-i mansûredir. Ber-mûceb-i defter-i hakânî bîkusûr müdde‘î ve müeddî kıla ol bâbda ikrârı ve âferîde (...) hidemâtım dâfî‘ ve râfî‘ (...) olmayub bir vechile dahl ve ta‘arruz kılmaya şöyle bile ‘alâmet-i şerîfe i’timâd kılalar

Buyurdu sahrâ-yı Şumnu

Vesale ileynâ

[7b/2] Bâ‘is-i tastîr-i hurûf oldur ki

Pâşâ sancağında Sofya nâhiyesinde Seslâofça nâm karye ve gayrîdan bâ-berât-ı ‘âlîşân mutasarrıf olduğum tîmârın işbu seksen beş senesi iltizâmına silahşor-ı sadr-ı ‘aliyyeden Seyyid Alî Ağa tâlib ve râgıb olmakdan nâşî ber-vech-i muharrer tîmâr-ı mezbûru sene-i mezkûre mârtı ibtidâsından şubâtı gâyetine dek bir sene kâmilten zabt ve rabt eylemek üzere mûmâileyh sâbık der-‘uhde ve iltizâm ve ol dahi kabûl ve iltizâm itmekle işbu zabt temessükü tahrîr ve i’tâ olundu. İnşâallahü te‘âlâ gerekdir ki mûmâileyh ber-minvâl-i muharrer tîmâr-ı mezbûru sene-i merkûme ibtidâsından bir sene kâmilten zabt ve rabt ve hâsıl olan a‘şâr-ı şer‘îye ve rûsûmât-ı

Ek 1: (Devamı)

‘örfiye ve tapu-yı zemîn ve resm-i çift ve bennâk ve yave ve kaçkun ve resm-i ‘arûsâne ve rûsûmât-ı sâire her ne cüz’î ve küllî kadîmî olageldiği vech üzere ahz ve kabz idüb sarf-ı âhirden hiç ferd dahl ve ta’arruz eylemeyeler

Mehmed (...) Şîrinzâde

Vesale ileynâ fi 3 min Cemâziye’l-âhire 186

[7b/3] Akzâ kuzâtü’l-müslimîn evlâ vülâtü’l-muvahhidîn ma‘denü’l-fazl ve’l-yakîn râfi‘-i i‘lâmü’ş-şerî‘at-i ve’d-dîn vâris-i ‘ulûmü’l-enbiyâi ve’l-mürselîn el-muhtass bimezîd-i ‘inâyetü’l-melkü’l-mu‘în mevlânâ Sofya kâdisı zîdet fezâilühü ve iftihârü’l-emâcid ve’l-ekârim câmi‘u’l-mehâmid ve’l-mekârim el-muhtass bimezîd-i ‘inâyetü’l-melikü’l-dâim Sofya mütesellimi (...) dâme mecdihü ve kıdvetü’l-emâsil ve’l-akrân mübâşir ta‘yînolunan dergâh-ı mu‘allâm gedüklülerinden mühürdâr Mehmed zîde kadruhü tevkî‘-i refî‘-i hümâyûn vâsıl olıcak ma‘lûm ola ki kıdvetü’l-emâsil ve’l-akrân Osmân zîde kadruhünün mâlikâne ‘uhdesinde olan Breznik mukâta‘ası mülhakâtından olub İznebül kazâsında vâki‘ Bârlofça nâm karyeye taraf-ı âhirden müdâhele olunmak iktizâ itmez iken Voynuk çeribaşısı Mustafâ nâm kimesne mugâyir-i defter-i hakânî karye-i mezbûre re‘âyâsına ve a‘şâr ve rûsûmâtına müdâhele ve ol takrîb ile mâl-ı mîrînin kesr ve noksânına bâdiolmakdan nâşi mukaddemâ şeyhü’l-islâm işâretiyle sâdır olan emr-i şerîfim mücebince mevlâ nasb ve ta‘yîn olunan Şehirköyü nâibi huzûrunda çeribaşı-i merkûm ile ba‘de’t-terâfu‘ virilen hüccet ve i‘lâm-ı şer‘iyye mücebince merkûmun tegallüben zabt eylediği dokuz senenin mahsûlâtı red ve teslîm ve ba‘de’l-yevm menâzi‘ün fihâ olan mahalden kat‘ ve kendüye kibel-i şer‘den tenbîh olunmuş iken merkûm Musafâ iltizâm ve iskât olmamağla murâfa‘adan virilen hüccet ve i‘lâm-ı şer‘iyye mücebince merkûmun fuzûlî zabt ve ahz eylediği dokuz senenin mahsûlâtı tahsîl ve fimâ ba‘d müdâhelesi men‘ ve def‘ üzere emr-i şerîfim sudûrunu istid‘â ve ber-vech-i muharrer seksen üç senesinde bâlâsı Rûmili kâimmakâmının buyuruldusuyla muharrer mevlâ-yı mûmâileyhin i‘lâmını ibrâz eylediği ecliden mukâta‘a-i mezbûre senevî yüz doksan bin akçe mâl ve iki [8a] bin beş yüz mu‘accele ile mûmâileyhin mâlikâne ‘uhdesinde olduğu ve menâzi‘ün fihâ olan Bârlofça karyesi havâss-ı hümâyûnum mülhakâtından olduğu mukaddemâ yüz yetmiş sekiz senesinde şeyhü’l-islâm işâretiyle virilen emr-i ‘âlîşânım derkenârında mastûr olmağla çeribaşı-i merkûmun karye-i mezbûreyi fuzûlî zabt eylediği senelerden havâss-ı hümâyûnum tarafına ‘âid mahsul ve rûsûmdan ahz ve kabz eylediği her ne ise ba‘de’s-sübût tahsîl ve alıverilmesi için mahallinde şer‘le emr-i şerîfim tahrîrinde be’s olmadığı baş mukâta‘a ve dîvân-ı hümâyûnumdan derkenâr olunmağla bu sûretde dîvân-ı hümâyûnum derkenârı mücebince mübâşirli emr-i şerîfim virilmek bâbında iftihârü’l-ümerâ-i ve’l-ekâbir müsta‘cem-i cemî‘u’l-me‘âlî ve’l-mefâhir-i bi’l-fazl başdefterdârım Dervîş Mehmed dâme ‘uluvvühü telhîs itmekle imdi telhîsi mücebince ‘amel olunmak bâbında fermân-ı ‘âlîşânım sâdır olmuştur. Buyurdum ki hükm-i şerîfimle mübâşir-i merkûm vardıkda bu bâbda sâdır olan emrim üzere ‘amel idüb dahi husûs-ı mezbûru şer‘le mukayyed olub göresin vech-i meşrûh üzere mukâta‘a-i mezbûre mülhakâtından olan karye-i mezbûreyi çeribaşı-i merkûmun fuzûlî zabt eylediği senelerde havâss-ı hümâyûnum tarafına ‘âid mahsul ve rûsûmdan ahz ve kabz eylediği her ne ise ba‘de’s-sübût ma‘rifet-i şer‘le tahsîl ve edâ itdirdüb mugâyir-i emr-i ‘âlîşân bir dürlü ta‘allül ve nizâ‘ ve ‘inâd ve muhâlefet itdirmeyesiz şöyle bilesiz ‘alâmet-i şerîfe i‘timâd kılasız. Tahrîren fi’l-yevmi’s-sâdis ‘aşara Cemâziye’l-ülâ sene sitte ve semânîn ve miete ve elf

Buyurdu sahrâ-yı Şumnu

Ek 1: (Devamı)

Mûcebince sadr-ı a'zam mektûbu sâdır olduğu kayd şode

Derûn-ı emr-i 'âliden isimleri mastûr Osmân Ağa ve çeribaşı Mustafâ Ağa beyneri müsâlaha olmayub çeribaşı-i merkûm mezbûr Osmân Ağa'ya beş yüz yetmiş gurûş virilmek üzere nizâm virilmiştir.

Vesale ileynâ fi 4 min Cemâziye'l-âhir sene 186

[8a/1] İzzetlü rif'atlı faziletli (...) efendi hazretlerinin meclis-i şeriflerine dürer-i da'avât-ı isâfîyât ve gurer-i teslimât-ı vâfiyât (...) olunur ki hâlâ havza-i hükûmetlerde vâki' olan Sofya ve tevâbi' nevâhilerinde sâkin ve mütemekkin olan altı bölük yoldaşları üzerlerine zabt ve kethüdâ yeri nasb ve ta'yîn olunmak devâbb-ı kadîm olmağla zümre-i silahdârândan yüz yedinci bölükde yevmî on beş akçe 'ulûfeye mutasarrıf kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Mehmed Ağa zîde kadruhü ocağın ez kadîm emekdârlarından olub mahall ve müstehak olmağla kethüdâ yerinde ibkâ ve mukarrer olunub mektûb-ı muhlisde tahrîr ve irsâl olunmuştur. İnşâallahü te'âlâ vusûlünde gerekdir ki merkûmu hizmet-i lâzimesinde istihdâm eylesiz ve sizler ki altı bölük yoldaşlarısız. Mûmâileyhimâ üzerlerinize zabt ve kethüdâ yeri bilüb şer' vukû' bulan da'vâ ve nizâ'larınızı merkûmun ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le rü'yet idüb şerî'at-ı garrâya kemâl-i itâ'at ve mûmâileyh inkıyâd üzere olası sen ki kethüdâ yeri zîde kadruhüsün bundan akdem şerefyâfte-i sâdır olan fermân-ı vâcibü'l-etbâ' ve lâzımı'l-ımtisâlim mazmûn-ı itâ'atmakrûnu üzere hâmil olub ol câniblerde altı bölük yoldaşlarından olub sahîhü'l-esâmî oldukları hâlde hükkâm eline virilmeyüb ocakda kâide-i kadîmesine ri'âyet ideler ve tühem-i şer'le müttehim olanların ber-muktezâ-yı şer'-i kavîm te'dîbleri icrâ oluna sipâh ve sipâhîzâde olmayub re'âyâ makûlesinde olanlara kat'an sâhib çıkmayub hilâf-ı emr-i 'âlîşân vaz' ve hareketden begâyet ihtirâz eylesiz. Bâkî be hemîşe (...) müsterdem bâd. Tahrîr-i fi evâil-i Receb-i şerîf li-sene sitte ve semânîn ve miete ve elf

Mine'l-fakîr İbrâhîm ağa-yı zümre-i silahdârân-ı dergâh-ı 'âlî

Mine'l-fakîr Nûh ağa-yı sipâhiyân-ı dergâh-ı 'âlî

Vesale ileynâ fi 8 min Cemâziye'l-âhire sene 186

[8a/2] Akzâ kuzâtü'l-müslimîn evlâ vülâtü'l-muvahhidîn ma'deni'l-fazl ve'l-yakîn râfi'-i i'lâmü's-şerî'at-ı ve'd-dîn vâris-i 'ulûmü'l-enbiyâi ve'l-mürselîn el-muhtass bimezîd-i 'inâyetü'l-melikü'l-mu'în mevlânâ Sofya kâdisi zîdet fezâilühü ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-a'yân Sofya mütesellimi el-Hâc İbrâhîm ve def'a bu husûsa mübâşir ta'yîn olunan dergâh-ı mu'allâm gedüklülerinden Osmân zîde mecdihümâ ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân zâbitân ve sâir iş erleri zîde kadruhüm tevkî'-i refî'-i hümayûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki mukaddemâ kazâ-i mezbûrdan sefer-i hümayûnum için küşâdî fermânım olan beş bayrak bin nefer serdengeçdi neferâtının ta'yînâtları için iktizâ iden ma'lûmü'l-mikdâr ecnâs zehâirin tedârik ve mübâya'ası husûsu Arnabûd Hasan ve Hasekî Hâc Osmân nâm kimesnelere ihâle ile zehâir-i matlûbenin lâzım gelen bahâ ve ücret-i nakliye için Sofya ve Şehirköyü ve Sîroz cizyelerinin yüzseksenüç senesi taksît-i sânileri mâlından üç kıt'a sebeb-i tahrîr ahkâmıyla havâle olunan on altı bin iki yüz elli gurûş merkûmân aklâm-ı mezkûre cizyedârlarından temâmen tahsîl ve ahz itmişler iken ordu-yı hümayûnuma ne mikdâr zahîre [8b] getürdükleri ma'lûm olmadığına binâen eğerçi hesâbları rü'yet ve zimmetleri tahsîl bâbında çend rûz mukaddemce isti'mâli hâvî diğeri bir kıt'a emr-i 'âlîşânım ısdâr ve başka mübâşir ma'rifetiyle irsâl olunmuşdu. El-hâletü hazihi ba'zı erbâb-ı vukûfdan tefahhus olundukda zehâir-i matlûbede merkûmânın bir mahalle bir keyl zahîre teslimleri olmayub meblağ-ı mezkûr

Ek 1: (Devamı)

(...) zimmetlerinde kaldığı ihbâr ve tahkik olunmuş olmağla siz ki mevlânâ ve mütesellim-i mûmâileyhimâ ve sâirlerisiz meblağ-ı mezbûru bu def'a ta'yîn olunan mübâşir-i mûmâileyh ma'rifetiyle 'alâ eyyi hâlin merkûmândan tamâmen tahsîl ve teslim-i hazîne-i 'ilâm olunmak için ordu-yı hümâyûnuma irsâl ve edâda muhâlefet iderler ise ihzârları fermânım olmağın vech-i meşrûh üzere işbu emr-i 'âlîşânım ısdâr ve (...) ile irsâl olunmuştur. İmdi vusûlünde ber-vech-i muharrer Sofya kazâsında sene-i sâbıkada terettüb olunan mezkûrî'l-mikdâr 'asâkirin me'kûlâtı için merkûmânın me'mûr-ı mübâyâ'ası oldukları ecnâs-ı zehâirden ordu-yı hümâyûnuma bir habbe gelmeyüb meblağ-ı mezbûr merkûmânın zimmetlerinde kaldığı ihbâr-ı erbâb-ı vukûf ile tasmiim ve tahkik olunmuş olmağla kat'â tegallüb ve muhâlefet ve îrâd-ı 'özür ve 'illet itdirmeksizin meblağ-ı mezbûru vusûl-i emr-i şerîfimde 'alâ eyyi hâlin merkûmândan tamâmen tahsîl ve bu def'a me'mûr kılınan mübâşir-i mûmâileyhe teslim-i ordu-yı hümâyûnum hazînesine irsâl ve eğer edâsına tegallüb ve muhâlefet iderler ise merkûmân bieyyi hâlin mübâşir-i merkûm ma'îyyetine koşub serî'an ordu-yı hümâyûnuma ihzâr ve îsâllerine mübâderet ve hilâf-ı emr-i 'âlîşânım hareketden mübâ'det eylesesiz ve sen ki mübâşir-i mûmâileyhsin ber-vech-i muharrer merkûmân zimmetlerinde olan meblağ-ı mezbûru merkûmândan bieyyi hâlin tahsîl ve ahz ve edâsına muhâlefet eyledikleri sûretde der-'akab merkûmânı ma'îyyetine istishâb ve ordu-yı hümâyûnuma ihzârlarına müsâra'at eylemen bâbında fermân-ı 'âlîşânım sâdır olmuştur. Buyurdum ki hükm-i şerîfimle vardıkda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şerefyâfte-i sudûr olan işbu emr-i şerîf-i celîlü's-şân-ı vâcibü'l-etbâ' ve lâzımü'l-intisâlde mazmûn-ı itâ'atmakrûnuyla 'amel olub hilâfından ihtirâz ve ictinâb eylesesiz şöyle bilesiz 'alâmet-i şerîfe i'timâd kılınız. Tahrîren fî'l-yevmi't-tâsi' 'ışrîn Cemâziye'l-ülâ sene sitte ve semânîn ve miete ve elf

Buyurdu sahrâ-yı Şumnu

Vesale ileynâ fî 16 Cemâziye'l-âhir sene 186

[8b/2] Devletlû İbrâhîm Pâşâ hazretlerinin buyurulduşudur.

Kıvdetü'l-emâcid ve'l-a'yân Sofya serdengeçdi bayraklarının zahîre mübâşirleri Hâc Osmân Ağa ve Arnabûd Hasan Ağa zîde mecdihümâ inhâ olunur ki Sofya'dan zahîre istishâbıyla ordu-yı hümâyûna me'mûr olan beş 'aded bayraklarının 'asâkirinin bu def'a Bükreş ordusunda lüzûmu olmağla zikr olunan beş 'aded bayrağı neferâtıyla Bükreş ordusunda olan 'asâkir-i mansûreye ilhâk ve bâ-emr-i 'âlî ma'îyyetlerinde mevcûd peksimâd ve dakîk ve şa'îri vezn ve mikdârıyla hâlâ Bükreş ordusu nüzûl emîni 'izzetlû Ahmed Bey'e teslim ve hîn-i hesâbda yedlerinize mahsûb olmak için mûmâileyhden memhûr temessük eylesesiz ve sen ki nüzûl emîni mûmâileyhsin zahîre-i mezkûrenin ordugâhında gâyet lüzûmu dakîki keyl ve peksimâdı ba'de'l-vezn mikdârıyla ahz ve kabz eyleyüb hesâblarına mahsûb için kabzlarını müş'ir yedlerine memhûr ve mahtûm temessük viresiz deyü. Fî 20 M sene 186

[8b/3] Devletlû Mehmed Pâşâ hazretlerinin buyurulduşudur.

Medîne-i Sofya mütemekkinlerinden işbu dârende-i buyuruldu Arnavud Hasan Ağa nakline me'mûr olduğı yüz otuz dört bin altı yüz seksen dört vukîye dakîk ve beş bin iki yüz seksen üç vukîye peksimâd ve on altı bin vukîye şa'îr ve altı bin üç yüz yirmi sekiz gürüş Bükreş ordusu nüzûl emîni 'izzetlû Ahmed Bey'e tamâmen teslim ve edâ itmekle li-ecli's-sened yedine işbu buyuruldu i'tâ olunmuştur. İnşâallahü te'âlâ vusûlünde hesâbına mahsûb olunsun. Fî 3 R sene 186

Ek 1: (Devamı)

[8b/4] Devletlü İbrâhîm Pâşâ hazretlerinin buyurulduşudur.

Kıdvetu'l-emâcid ve'l-a'yân bu def'a ocak tarafından Sofya cânibi bayraklarının sevk ve tesyîrine ve zahîrelerinin nakl ve sebîli husûsâtına me'mûr Hasekî Hâc Osmân zîde mecdihü inhâ olunur ki Sofya cânibinde küşâd ve ordu-yı hümâyûna tesyîrleri emr ü fermân buyurulan serdengeçdi bayraklarının ma'rifet ve mübâşeretinle zahîreleri tahmîl olunan 'arabaların 'arabacıları bu tarafda ref'-i ruk'a tazallüm eylediklerine binâen bu husûsun tanzîm ve temşîti ve hüsn-i sûrete ifrâğı seninle bi'l-muvâcehe müzâkereye muhtâc olmağla bir sâ'at akdem olduğun mahalden hareket ve tarafımıza vusûle müsâra'at ve 'avk-ı te'hîrden ziyâde tevakkî ve mübâ'det eyleyüb mûcib-i buyuruldu ile 'amel ve hareket eylesin deyü. Fî 28 R sene 1183

[9a/1] Kıdveti'l-emâcid ve'l-a'yân Sofya serdengeçdi bayraklarının zahîre mübâşirleri es-Seyyid Osmân Ağa ve Arnavud Hasan Ağa mecdihümâ inhâ olunur ki Sofya'dan zahîreleri istishâbıyla küşâd ordu-yı hümâyûna me'mûr olan bayrakların zahîreleri tertîbi için taraf-ı mirîden sizlere teslim olunan akçeden bu def'a Bükreş cânibi ordusunda mevcûd 'asâkir-i mansûreye lühûk ve ma'îyyetiniz muktezi olmağla ba'de'l-yevm ta'yînâtı nüzûl emîni tarafından virilmek iktizâ eylediğine binâen esnâ-yı râhda sebki iden masârifiniz hesâb olundukda zimmetinizde altı bin üç yüz yirmi sekiz gurûş kalmağla ve Bükreş ordusu nüzûl emîninin elyevm yedinde akçe kalmayub muzâyaka derkâr olmağın zimmetinizde bâkî kalan altı bin üç yüz yirmi sekiz gurûşu hâlâ nüzûl emîni Ahmed Bey'e tamâmen teslim ve taraf-ı mirîden hesâbınıza mahsûb için yedinden temessûk ahz eylesiniz ve sen ki nüzûl emîni mûmâileyhsin merkûmân yedlerinden meblağ-ı merkûmu tamâmen ahz ve kabzını müş'ir yedlerine mûmzâ ve mahtûm temessûk virüb hilâfindan hazer ve mûcib-i buyurulduyla 'amel eylesiniz deyü. Fî 20 min M sene 184

Dakîk 134684 yalnız bir yük otuz dört bin altı yüz seksen dört kıyyedir

Peksimâd 5.283 yalnız beş bin iki yüz seksen üç kıyyedir

Şa'ir 16.000 yalnız on altı bin kıyyedir.

Kenar: Ser'asker-i ordu-yı Bükreş devletlü İbrâhîm Pâşâ hazretlerinin buyurulduşudur.

[9a/2] Vech-i tastîr-i hurûf oldur ki

Sofya serdengeçdi bayraklarının zahîre mübâşirleri es-Seyyid Hâc Osmân Ağa ve Arnavud Hasan Ağa'nın yedlerinde olan ecnâs-ı mîrî zehâirden ba'de'l-hesâb zimmetlerinde kalan yalnız yüz otuz dört bin altı yüz seksen dört kıyye dakîk ve beş bin iki yüz seksen üç kıyye peksimâd ve on altı bin vukiyye şa'iri bâ-buyuruldu-i ser'asker-i ordu-yı Bükreş hazret-i velîyü'n-ni'amî tarafımıza teslim olunmağın ahzımızı hâvî ve mîrî hesâbına mahsûb olmağıçün taraf-ı mûmâileyhimâyâ işbu memhûr tezkire i'tâ olundu. Fî 25 M sene 1184

Mîr Ahmed emîn-i nüzûl ordu-yı Bükreş hâlâ

Gurûş 6.328

[9a/3] Vech-i meşrûh üzere

Sofya serdengeçdi bayraklarının zahîre mübâşirleri sa'âdetlü Hasekî Osmân Ağa ve Arnavud Hasan Ağa'ya cânib-i mirîden i'tâ olunan meblağdan ba'de'l-hesâb zimmetinde olan altı bin üç yüz yirmi sekiz gurûş hâlâ

Ek 1: (Devamı)

ser'asker-i ordu-yı Bükreş devletlü İbrâhî Pâşâ efendimiz tarafımıza teslim etmeleri için buyuruldu-i müş'irâneleriyle emir buyurdularına binâen mücebine mûmâileyhimâdan meblağ-ı merkûmu bi't-tamâm tarafımıza teslim itmeleriyle ahzı hâvî ve mîrî hesâblarına mahsûb olunmağışün işbu memhûr tahvîl i'tâ olundu.Fî 21 M sene 1184

Mîr Ahmed emîn-i nüzül hâlâ

[9a/4] Bâ'is-i tahvîl oldur ki

Bâ-emr-i celîlü's-şân küşâdı fermân buyurulan medîne-i Sofya'dan beş 'aded serdengeçdi bayraklarından dört 'aded bayraklar Rûscuk'a ve andan Yergöğü'ye geçinceye kadar beher bayrakda ikişer yüz neferden sekiz yüz neferin fermân-ı 'âlîşânda tasrîh olduğu vechile gerek nân-ı 'azîzî ve gerek lahm-ı ganem bahâsı ve gerek şa'îri kırk beş günlük Sofya'dan ihrâc ve irsâle me'mûr es-Seyyid el-Hâc Osmân Ağa ve Arnavud Hasan Ağa yedlerinden tamâmen ahz ve kabz eylediğimiz ecilden taraf-ı mirîden hesâblarına mahsûb olmak için yedlerine işbu memhûr ve ma'mûlün bir temessük i'tâ olundu. Sene 1184

Mine'l-fakîr Seyyid Mehmed ağa-yı serdengeçdi K[bölük] 49, mine'l-fakîr Mustafâ ağa-yı serdengeçdi (...) 49, mine'l-fakîr el-Hâc Ahmed ağa-yı serdengeçdi (...) 82, mine'l-fakîr el-Hâc Ahmed ağa-yı serdengeçdi 33

[9a/5] Bâ'is-i tastîr-i hurûf oldur ki

Bâ-emr-i celîlü's-şân küşâd olunan beş 'aded serdengeçdi bayrağından ordu-yı hümâyûn-ı nusretmakrûna varınca esnâ-yı tarîkde iki yüz neferin beher nefere fermân-ı 'âlîşânda tasrîh buyurulduğu üzere gerek lahm-i ganemi ve gerek nân-ı 'azîzî vegerek şa'îri elli sekiz günlük tamâmen zehâir-i merkûmu medîne-i Sofya'dan ihrâc ve irsâle me'mûrlar Seyyid el-Hâc Osmân Ağa ile Arnavud Hasan Ağa yedlerinden tamâmen ahz ve kabz eyediğimiz ecilden taraf-ı mirîden hesâblarına mahsûb olmak için yedlerine işbu memhûr ve ma'mûlün bih temessük i'tâ olundu. Fî 1184

Mine'l-fakîr Mehmed ağa-yı serdengeçdi K 49

[9b/1] Akzâ kuzâtü'l-müslimîn evlâ vülâtü'l-muvahhidîn ma'deni'l-fazl ve'l-yakîn râfî'-i i'lâmü's-şerî'at-ı ve'd-dîn vâris-i 'ulûmü'l-enbiyâi ve'l-mürselîn el-muhtass bimezîd-i 'inâyetü'l-melikü'l-mu'în mevlânâ Sofya kâdisi zîdet fezâilühü ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân bu husûsa mübâşir ta'yîn olunan dergâh-ı mu'allâm gedüklülerinden Mustafâ ve a'yân-ı vilâyet iş erleri zîde kadrühüm tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olacak ma'lûm ola ki sefer-i hümâyûnum için mukaddemâ Sofya kazâsından küşâd-ı hümâyûnum olan beş bayrak bin nefer serdengeçdi neferâtının ta'yînâtı için ma'lûmü'l-mikdâr ecnâs-ı zehâirin tedârik ve mübâya'ası husûsu Seyyid Hâc Osmân ve Arnabûd Hasan nâm kimesnelere ihâle birle zehâir-i matlûbenin lâzım gelen bahâ ve ücret-i naklîyeleri için bin yüz seksen üç senesine mahsûben Sofya Şehirköyü ve Sîroz cizyelerinin taksît-i sâni mâllarından üç kıt'a sebep-i tahrîr ahkâmı ile havâle olunan on altı bin iki yüz elli gürüşü merkûmân aklâm-ı mekzkûre cizyedârından tamâmen tahsîl etmişler iken taraflarından ordu-yı hümâyûnuma katı cüz'î zehâir vürûd ve teslimâtı dahi ma'lûm olmayub ve şimdiye dek hesâbları rü'yeti iktizâ ider iken 'adem-i rağbetleri muharrer zimmetlerinde olan emvâl-i mîrîyenin ekl ve bel' sevdâsından neş'et eylediğinde istibâh olmadığına binâen senedâtlarını irsâl ve hesâblarını rü'yet ve zimmetlerinde zuhûr iden emvâl-i mîrîyenin ordu-yı hümâyûnum hazînesine teslim eylemeleri bâbında bundan akdem emr-i 'âlîşânım ısdâr ve irsâl

Ek 1: (Devamı)

olunmuş iken ‘adem-i rağbet ile bu ana dek gelüb hesâblarını rü’yet ve ibrâ-yı zimmet eylemediklerine binâen bu def’a dahi te’kiden isti‘câlen işbu emr-i ‘âlîşânım ısdâr ve mübâşir-i merkûm ile irsâl olunmuşdur imdi vusûlünde siz ki mevlânâ-yı mûmâileyh ve sâirlerisiz merkûmânı huzûr-ı şer‘e ihzâr ve vech-i meşrûh üzere me’mûr-ı mübâyâ‘ası oldukları ecnâs-ı zehâir bahâları için cizye-i mezkûrenin seksen üç senesi taksît-i sânisinden makbûzları olan meblağ-ı mezbûr ile tedârik eyledikleri ma‘lûmü’l-mikdâr ecnâs-ı zehâir bahâları furûnhâde olunduktan sonra zimmetlerinde kalan emvâl-i mîrîyeyi ‘alâ eyyi hâlin merkûmlardan tahassül ve mübâşir-i mûmâileyhe teslim ve kâ‘ide-i mîrîye üzere hesâblarını rü’yet ve ibrâ-yı zimmet eylemeleri için senedât-ı mu‘tebereleriyle yâ kendüleri veyâhûd taraflarından ta‘yîn idecekleri mu‘temed adamlarını mübâşir-i mûmâileyh ma‘iyyetine terfî ve ber-kadem ordu-yı hümâyûnuna irsâl ve îsâle mübâderet ve eğer bu def’a dahi zimmetlerini ibrâda muhâlefet ve rü’yet-i hesâba ‘adem-i rağbetleri zâhir olur ise tertîb ve gûşmâlleri için keyfiyeti ‘arz ve i‘lâma müsâra‘at ve hilâfından hazer ve mücânebet eylesesiz ve sen ki merkûmsun ber-vech-i muharrer mazmûn-ı emr-i şerîfimle sen dahi ‘amel ve hareket eylemen bâbında fermân-ı ‘âlîşânım sâdir olmuşdur. Buyurdum ki hükm-i şerîfe vardıkda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şerefyâfte-i sudûr olan işbu emr-i şerîf-i celîlü’ş-şân-ı vâcibü’l-etbâ ve lâzîmü’l-ımtisâl-i mazmûn-ı itâ‘atmakrûnuyla ‘âmil olub hilâfından begâyet ihtirâz ve ictinâb eylesesiz şöyle bilesiz ‘alâmet-i şerîfe i‘timâd kılasız. Tahrîren fi’l-yevmü’l-hâmis Cemâzîye’l-ûlâ li-sene sitte ve semânîn ve miete ve elf

Buyurdu sahrâ-yı Şumnu

Vesale ileynâ fi 22 min Cemâzîye’l-âhir sene 186

[9b/2] Şerâyi‘-i şî‘âr Sofya ve Râdomîr ve Köstendîl ve Eğridere ve Krâtova ve Kumânova ve Üsküb ve Kalkandelen ve Prizrîn ve Priştine ve İvrâniye ve Berkofça ve Nîş ve Samâkov ve Dubniçe kazâlarının kâdîları ve nâibleri fazîletlü efendiler zîde ‘ilmühüm ve kıdvetü’l-emâsil ve’l-akrân yeniçeri serdârları ve bi’l-cümle ocak ihtiyârları zîdet mekâdirühüm inhâ olunur ki bundan akdem Devlet-i Aliyye ile Moskovlu keferesi beynerinde ‘akd-i musâleha murâd olunduktan emr-i musâlehâda iktizâsına göre mükâleme için tarafeynden murahhaslar ta‘yîn ve işbu mâh-ı eylûlün onuncu gününe değin eyyâm-ı mütâreke takdîr ve tevkît olunub müddet-i mezkûrenin hitâmı takarrüb ve henüz husûs-ı musâlehâ mün‘akid olmamak emârâtı nümûdâr ve müte‘ayyin olmakdan nâşî muhâfazası ‘uhde-i ihtimâmımıza ihâle kılınan Vidîn kal‘esinde serhad-nişîn ve sâhibü’l-esâme olan cünûd-ı İslâmın cümlesi bu esnâda hâzır ve müheyyâ olmak üzere kıyâmdâde-i hizmet-i muhâfaza birle hücûm-ı düşmen-i dîne basîret ve intibâh üzere müterakkib olmaları bâbında bu def’a kat‘î’l-müfâd emr-i ‘âlîşân (...) vârid olub mazmûn-ı itâ‘atmakrûn üzere ‘amele mübâderet cümleye vâcibe-i zimmet-i diyânet olmağla imdi kazâhâ-yı mezkûrunda sâhibü’l-esâme [10a] bulunan Vidîn yamakânının ‘alâ eyyi hâlin me’mûr oldukları üzere serî‘an ve ‘âcilen dâhil-i serhadd-i mansûre olub emr-i muhâfaza ve müdâfa‘aya sür‘at ve şitâb eylemeleri umûr-ı vâcibeden olmağın cümle ma‘rifetiyle merkûmları bu cânibe sevk ve tahrîk ve bir ferdi gerüye kalmamak üzere irsâl ve îsâle mezîd-i dikkat ve ihtimâm ve huşûnet ideri olur ise te’dîbleri zımnında ordu-yı hümâyûna ‘arz ve inhâ eylemek için ‘ale’l-infirâd isim ve resimleriyle i‘lâma mübâderet ve beher hâl bu bâbda ibrâz-ı gayret ve hüccet eylemeniz bâbında dîvân-ı Vidîn’den işbu buyuruldu ber-mûceb-i emr-i ‘âlî ısdâr ve (...) ile irsâl olunmuşdur. Bimennihi te‘âlâ vusûlünde minvâl-i meşrûh cümle müsâra‘at ve hilâfından ve mücânebet ve mücib-i buyurulduyla ‘amel eylesesiz deyü. Fî 18 C sene 186

Ve mûcebince mektûb-ı ağa-yı Vidîn’den vürûd eylediği bu mahalle kayd şode.

Ek 1: (Devamı)

Vesale ileynâ fi 22 min Cemâzîye'l-âhir sene 186

[10a/1] Kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân Şehirköyü serdengeçdi bayraklarının zahîre mübâşiri Voyvoda Süleymân Ağa zîde mecdihü inhâ olunur ki Şehirköyü'nden zahîreleri istishâbıyla küşâd ve ordu-yı hümayûna me'mûr olan bayrakların zahîreleri tertîbi için taraf-ı mirîden sana teslim olunan akçeden bu def'a Bükreş cânibi ordusunda mevcûd 'asâkir-i mansûreye lühûk ve ma'îyyetiniz muktezî olmağla ba'de'l-yevm ta'yînâtları nüzûl emîni tarafından virilmek iktizâ eylediğine binâen esnâ-yı râhda sebk iden masârifin hesâb olundukda zimmetinde bin iki yüz altmış sekiz gurûş kalmağla ve Bükreş ordusu nüzûl emîninin elyevm yedinde akçe kalmayub müzâyaka derkâr olmağın zimmetinde bâkî kalan bin iki yüz altmış sekiz gurûşu hâlâ nüzûl emîni Ahmed Bey'e tamâmen teslim ve taraf-ı mirîden hesâbına mahsûb için yedinden temessük ahz eylesin ve sen ki nüzûl emîni mûmâileyhsin merkûmun yedinden meblağ-ı mezbûru tamâmen ahz ve kabzını müş'ir yedine mümzâ ve mahtûm temessük virüb hilâfından hazer ve mûcib-i buyurulduyla 'amel eylesiz deyü. Fî 20 min M sene 184

Sârım İbrâhîm Pâşâ hazretlerinin buyuruldusudur.

[10a/2] Kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân Şehirköyü voyvodası Süleymân Ağa zîde mecdihü inhâ olunur ki Şehirköyü'nden zahîreleri istishâbıyla ordu-yı hümayûna me'mûr olan bir 'aded bayrak 'askerinin bu def'a Bükreş ordusunda lüzûmu olmağla ordu-yı merkûmede olan 'asâkir-i mansûreye ilhâk ve bâ-emr-i 'âlî ma'îyyetlerinde olan peksimâd ve şa'îr ve dakîki keyl ve vezn ve mikdârıyla hâlâ Bükreş cânibi ordusu nüzûl emîni 'izzetlü Ahmed Bey'e teslim ve hesâblarına mahsûb için mir-i mûmâileyhin yedinden memhûr temessük ahz eylesiz ve sen ki nüzûl emîni mûmâileyhsin zehâir-i mezkûreyi keyl ve vezn ve mikdârıyla ahz ve kabz idüb hîn-i hâcetde hesâblarına mahsûb için yedine memhûr ve mahtûm temessük viresin deyü. Fî 20 min M sene 184

Gurûş 1.268 Yalnız bin iki yüz altmış sekiz gurûşdur.

Sârım İbrâhîm Pâşâ hazretlerinin buyuruldusudur.

[10a/3] Vech-i meşrûh üzere

Şehirköyü serdengeçdi bayraklarının zahîre mübâşiri voyvoda sa'âdetlü Süleymân Ağa'ya cânib-i mirîden buyurulan meblağdan ba'de'l-hesâb zimmetlerinde kalan bin iki yüz altmış sekiz gurûşu tarafımıza teslim eylemeleri için hâlâ ser'asker-i ordu-yı Bükreş devletlü İbrâhîm Pâşâ efendimiz buyuruldu-i müş'irâneleriyle emir buyurduklarına binâen mücebince mûmâileyh tarafınan meblağ-ı mezkûru tamâmen ahz olunub hîn-i hesâbda hesâblarına mahsûb olunmağıçün işbu memhûr tezkire i'tâ. Fî 21 M sene 184

Mîr Ahmed emîn-i nüzûl hâlâ

Peksimâd kıyye 10.000 yalnız on bin kıyyedir.

Dakîk kıyye 12.000 yalnız on iki bin kıyyedir.

Şa'îr kıyye 8.000 yalnız sekiz bin kıyyedir.

[10a/4] Vech-i meşrûh üzere

Ek 1: (Devamı)

Şehirköyü serdengeçdi bayraklarının zahîre mübâşiri voyvoda Süleymân Ağa'nın ecnâs-ı mîrî zehâirinden ba'de'l-hesâb zimmetinde olan yalnız on bin vukîye peksimâd ve on iki bin vukîye dakîk ve sekiz bin vukîye şa'îrî bâ-buyuruldu-i ser'asker-i ordu-yı Bükreş hazret-i velîyü'n-nî'amî tarafımıza teslim olunmağın ahzımızı hâvî ve mîrî hesâbına mahsûb olmağışün taraf-ı mûmâileyhe işbu memhûr tezkire i'tâ olundu. Fî 25 min M sene 184

Mîr Ahmed emîn-i nüzûl hâlâ

[10b/1]

Konaklar Beyân Olunur				
Listre 1	Jeljoviçe 1	Porme 1	Dobrovân 1	Râbyovâ 1
Dîmyânova 1	Servî 1	Kâlokereve 1	Şûgrât 1	Umur Bey 1
Yevâsinçe 1	Kosovâ 1	Brlâ 1	Obrenik gün 2	Berköz gün 2
Kırâste 1	Rûscuk gün 3			

[10b/2] Vech-i tahrîr-i hurûf oldur ki

İşbu bin yüz seksen üç senesinde bâ-emr-i 'âlî me'mûr olduğumuz Şehirköyü serdengeçdi bayrağı neferâtının iki yüz 'aded neferimizin ber-mantûk-ı emr-i celilü's-şân ta'yînât-ı rûz-ı merrelerinden bu def'a bâlâda zikr olunan yirmi bir konakda beher konakda yüz vukîye nân-ı 'azîz ve elli vukîye lahm-i ganem ve on beş yem bâ-emr-i 'âlî me'mûr olan mübâşirimiz Şehirköyü voyvodası Süleymân Ağa yedinden tamâmen kabz eylediğimiz ecilden hesâbına mahsûb olmak için yedine işbu memhûrlu temessük i'tâ olundu. Fî 5 Muharrem sene 1183

Seyyid Ebûbekir Alemdâr-ı Şehirköyü, Halîl serdengeçdi başı-ı Şehirköyü hâlâ

Sokova 1	Sârîbrod 1	Mâlova 1	Petrîç 1	Sofya 2
Hâc Karaman 1	Mâline 1	Kumarlı 1	Somuncu 1	Prâfçe 1
Vidrâr 2	Türk İzvoru 1			

[10b/3] Bâ'is-i tahrîr-i hurûf budur ki

İşbu bin yüz seksen üç senesinde bâ-emr-i 'âlî me'mûr olduğumuz Şehirköyü serdengeçdi bayrağı neferâtının iki yüz 'aded neferimize ber-mantûk-ı emr-i celilü's-şân ta'yînât-ı rûz-ı merrelerinden bu def'a bâlâda zikr olunan on dört konakda beher konak yüz vukîye nân-ı 'azîz ve elli vukîye lahm-ı ganem ve on beş yem şa'îr bâ-emr-i 'âlî me'mûr olan mübâşirimiz Şehirköyü voyvodası Süleymân Ağa bundan tamâmen kabz eylediğimiz ecilden hesâbına mahsûb olmak için yedine işbu memhûrlu temessük i'tâ olundu. Tahrîren sene 1186

Bende Ebûbekir Alemdâr Şehirköyü hâlâ, Halîl serdengeçdi başı Şehirköyü hâlâ

Üç gün zahîre 3

Ek 1: (Devamı)

[10b/4] Akzâ kuzâtü'l-müslimîn evlâ vülâtü'l-muvahhidîn ma'deni'l-fazl ve'l-yakîn râfi'-i i'lâmü's-şerî'at-ı ve'd-dîn vâris-i 'ulûmü'l-enbiyâ ve'l-mürselîn el-muhtass bimezîd-i 'inâyetü'l-mu'în mevlânâ Sofya kadısı zîdet fezâilühü ve kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân Sofya mütesellimi zîdet mecdihü ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân bu husûsa mukaddem mübâşir ta'yîn olunan gedüklülerimden Velî zîde mecdihü ve a'yân (...) ve zâbitân ve sâir iş erleri zîde kadrühüm tevkî'-i refi'-i hümâyûn vâsıl olacak ma'lûm ola ki sefer-i hümâyûnumda mevcûd bulunmak üzere kazâ-i mezbûrdan mukaddemâ seksen iki senesinde ihrâcî tertîb olunub gayr-ı ez irsâl kusûr kalan yirmi dokuz kıt'a mükârî öküç 'arabalarının emsaline kıyâsen beher kıt'asına altmış gurûşundan lâzım gelen yedi yüz kırk gurûş bedelleri ahâliden mükerrer taleb olunmamak üzere mukaddem ahâlî kazâdan tehassül iden her kim ise tasmiin ve ısdâr ve tahkîk olunarak tehassül ve ordu-yı hümâyûnum hazînesine irsâl ve teslim itdirmek bâbında bundan mukaddem ısdâr kılınan emr-i 'âlîşânım mübâşir-i merkûm ile mahalline vusûl ve ber-mantûk-ı emr-i 'âlîşân ba'de't-tefahhussene-i mezkûrede kazâ-i mezbûrdan müretteb yüz altmış kıt'a 'arabadan yüz otuz bir kıt'ası kazâ-i mezbûr kurâlarına tevzî' ve 'aynî 'arabalar ihrâc ve 'arabacı nasb olunan Boyacı Mehmed nâm kimesneye teslim ve bâkî yirmi dokuz kıt'ası kazâ-i mezbûr mahallâtı ahâlî ve re'âyâlarına hisse tarh ile beher kıt'asına fi-i mezkûr üzere bin yedi yüz kırk gurûş bedelleri tahassül ve kezaîk 'arabacıbaşı merkûma teslim olunduğu erbâb-ı vukûf ihbâr ve 'arabacıbaşı merkûm [11a] dahi meclis-i şer'de ikrâr ve i'tirâf eylemiş iken zimmetinde olan meblağ-ı mezbûr ta'ahhüd-i yed ve tahvîf olunarak taleb olundukda edâda 'inâd ve muhâlefet üzere olduğuna binâen mezbûr habsde ibkâ olunduğunu beyân birle meblağ-ı mezbûr-ı merkûmun emvâl-i eşyâsı furûht olunarak tahassül bâbında emr-i şerîfi sudûru kâdî-i mûmâileyhe i'lâm itmekli eyledi ber-müceb-i i'lâm 'arabacıbaşı merkûm Mehmed meblağ-ı mezbûrun bundan sonra dahi edâsında muhâlefet iderse emvâl ve eşyâsı furûht olunarak 'alâ eyyi hâlin tahsîl itdirilmek fermânım olmağın vech-i meşrûh üzere te'kidlen ve isti'câlen işbu emr-i 'âlîşânım ısdâr ve (...) ile irsâl olunmuşdur vusûlünde sen ki mevlânâ ve mütesellim-i mûmâileyhimâ ve sâirlerisiz ber-mantûk-ı emr-i 'âlîşânım 'arabacıbaşı-i merkûm Mehmed zimmetinde olan yirmi dokuz kıt'a 'arabaların mezkûrü'l-mikdâr bedellerini mukaddem ve bu def'a şerefîdî-i sudûr olan evâmîr-i 'aliyyem müceblerince merkûmdan tamâmen tahsîl ve bu def'a dahi edâsında ta'allül ve muhâlefet ve 'inâdında ısrârider ise ma'rifet-i şer'le emvâl ve eşyâsı furûht olunarak 'alâ eyyi hâlin tahassül ve mübâşir-i merkûma teslim ve ordu-yı hümâyûnum hazînesine irsâle takayyüd ve ihtimâm ve hilâfından ihtirâz-ı tâm eylesesiz ve sen ki mübâşir-i merkûmsun bu def'a muharrer mazmûn-ı emr-i şerîfimle sen dahi 'amel ve hareket eylemen bâbında fermân-ı 'âlîşânım sâdır olmuşdur buyurdum ki hükm-i şerîfimle vardıkda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şerefyâfte-i sudûr olan işbu emr-i şerîf-i celîlü's-şân-ı vâcibü'l-etbâ' ve lâzımü'l-imtisâlimin mazmûn-ı itâ'atmakrûnuyla 'amel olub hilâfıyla vaz'-ı hareketden ihtirâz ve mucânebet eylesesiz şöyle bilesiz 'alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız. Tahrîren fi'l-yevmi'l-hâmis 'aşara min Cemâzîye'l-âhire li-sene sitte ve semânin ve miete ve elf

Buyurdu sahrâ-yı Şumnu

Vesale ileynâ fi 29 min Cemâzîye'l-âhire sene 186

Derûn-ı emr-i 'âlîşânda ismi mastûr 'arabacıbaşı Boyacı Mehmed'den 1.000 gurûş tahsîl ve mübâşir-i merkûm Velî Ağa'ya teslim olunub ol dahi meblağ-ı mezkûru tamâmen ahz ve kabz eyledim deyü takriri kayd şode.

[11a/1] Sebeb-i tahrîr-i tevkî'-i refi'-i hümâyûn oldur ki

Ek 1: (Devamı)

Senesine tahvilinden zamân-ı zabtı mârt evvelinden olup bin yüz seksen beş senesine mahsûben mûmâileyhin ‘uhdesinde olan ihtisâb-ı Sofya ve tevâbi‘i mukâta‘ası akçelerinden İzvornîk kal‘esi muhâfazasına me‘mûr dört bin dokuz yüz doksan dokuz akçe yevmiye ile altı yüz on dokuz nefer dergâh-ı mu‘allâm yeniçerilerinin müstehak oldukları seksendört senesi masar recce reşen lezezi mevâcibleri akçeleri için târîh-i mezbûra mahsûben mukâta‘a-i mezbûre mâlından mûmâileyhin hissesinden ta‘yîn olunan on iki bin akçe ki beher gurûşu yüz yirmişer akçeye olmak üzere bihesâb-ı esedî yalnız yüz esedî gurûş ider meblağ-ı mezbûr seksen beş senesi zî‘l-hiccenin gurreci gününden cânib-i Ömer Yazıcı zîde mecdihü bundan ordu-yı hümayûnumda hazîne-i ‘âmirîm defterlerinde îrâd ve masraf kayd olmağın temessük olmak için işbu hükm-i şerîfim virildi şöyle bilesiz ‘âlâmet-i şerîfe i‘timâd kılâsız. Tahrîren fi Muharrem sene sitte ve semânîn ve miete ve elf Be-meştâ-yı Şumnu

[11a/2] Derûn-ı sebeb-i tahrîrde mastûr olduğu vech üzere bin yüz seksen beş senesine mahsûben ihtisâb-ı Sofya ve tevâbi‘i mukâta‘ası akçelerinden İzvornîk kal‘esi muhâfazasına me‘mûr dergâh-ı mu‘allâ yeniçerilerinin mevâcibleri akçeleri için havâle buyurulan yalnız yüz esedî gurûşun kabzına me‘mûr olduğum ecilden mukâta‘a-i mezbûre mâlından emîni olan el-Hâc Süleymân Ağa yedinden meblağ-ı mezkûr yüz gurûşu bi‘t-tamâm ve‘l-kemâl ahz ve kabz eylediğim ecilden işbu mahalle li-ecli’s-sened ketb ve tahrîr olundu. Hurrire fi 3 min Cemâziye‘l-âhire sene 186

El-fakîr Mehmed bin Süleymân İzvornîk sâlyânegisi tatarlarından

[11b/1] Kıdvetü‘l-emâsil ve‘l-akrân Vidîn mevâcibi kabzına me‘mûr olup hazîne-i Sofya‘da meks üzere olan Osmân Çavuş zîde kadrühü inhâ olunur ki Vidîn kal‘esi muhâfazasına me‘mûr dergâh-ı ‘âlî yeniçerilerinin müstehak oldukları mevâcib akçesinden gayr-ı ez tahsîlât bakâyâ kalan meblağın idhâr ve tahsîli ile imrâr-ı vakit olup beyne‘l-asâkir bâ‘is-i kıl ü kâl ve bâ‘is-i guft ü şinîd olacağını âşikâr olmağla imdi bu ana değin destres olup makbûzun olan mevâcib akçesini yanına istishâb iki konağı bir iderek ‘âcilen ve müsâra‘aten dâhil-i serhad olmanı husûsuna dâmen-i gayret dermeyân eylemen bâbında dîvân-ı Vidîn‘den işbu buyuruldu ısdâr ve (...) ile irsâl olunmuşdur. İnşâallahü te‘âlâ vusûlünde bakâyâ kalan meblağa bakmayub makbûzu olan meblağı ber-vech-i muharrer yanına istishâb serî‘an ve ‘âcilen birkaç gün zarfında bu tarafa vürûd ve lühûka kemâl mertebe ihtimâm ve dikkat ve ‘avk-ı te‘hîr güne hâlât vukû‘undan begâyet mübâ‘det ve mûcib-i buyurulduyla ‘amel ve hareket ve hilâfindan mübâ‘det eyleyesiz deyü buyuruldu. Fî 6 B sene 186

Mevâcib-i mezkûrda (...) vaz‘ olunan sekiz yük hazînesi serturnâi Osmân Ağa kefâletıyla merkûm Osmân Çavuş’a teslim olunduğu bu mahalle kayd şode

Vesale ileynâ fi 10 min Recebû‘l-ferd sene 186

[11b/2] Akzâ kuzâtü‘l-müslimîn evlâ vülâtü‘l-muvahhidîn ma‘deni‘l-fazl ve‘l-yakîn râfi‘-i ‘ulûmü’s-şerî‘at-ı ve‘d-dîn vâris-i ‘ulûmü‘l-enbiyâi ve‘l-mürselîn el-muhtass bimezîd-i ‘inâyetü‘l-melikü‘l-mu‘în mevlânâ Sofya kâdisi zîde fezâilühü tevkî‘-i refî‘-i hümayûn vâsil olıcak ma‘lûm ola ki medîne-i Sofya mahallâtından Kara Şahin Mahallesi sükkânından Hallâc Mustafâ Çelebi demekle ma‘rûf kimesne ordu-yı hümayûnuma ‘arz-ı hâl idün medîne-i mezbûre mahallâtından Karagöz Bey Mahallesi sükkânından Abdülvehhâb ve İbrâhîm nâm sipâhîler Havvâ nâm zimmetlerinde birbirinin kefâletleriyle bâ-hüccet-i şer‘îyenin yüz seksen senesinden bertü çiftlik iltizâmı akçesinden yedi yüz gurûş alacak hakkı olmağla bundan akdem taleb ve da‘vâ ve lede‘l-

Ek 1: (Devamı)

murâfa'a ikrârlarıyla üzerlerine şer'an sâbit ve hükmü ve edâlarına tenbîh birle cânib-i şer'den hüccet-i şer'îye aldırılmış iken mezbûrdan hilâf-ı şer'-i şerîf ve mugâyir-i hüccet-i şer'îye virmeğin ta'allülü ve muhâlefet üzere olundukların bildirüb şer'le görölüb mezbûrünün zimmetlerinde ber-müceb-i hüccet-i şer'îye sâbit ve mahkûm olan ol mikdâr gurûş hakkı alıvirilüb icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hak olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ itmeğin mahallinde şer'le görölme emrim olmuşdur. Buyurdum ki (...) 'âlişânımla vusûl buldukda bu bâbda sâdır olan emrim üzere 'amel dahi mezkûrları zâbitleri ma'rifetiyle mazbûrûn dahi ma'rifet-i şer'le meclis-i şer'e ihzâr ve bir (...) terâfu' şer' ve (...) bu def'a şer'le görölüb (...) olunmayan husûsların tamâm hak ve 'adl üzere kayd ve hüccet-i şer'îyeye nazar idüb göresin i'lâm olunduğu üzere ise ol bâbda muktezâ-yı şer'-i kavîm ve mazmûnu muvâfık-ı şer' olub 'alâ vechi'l (...) yanında olan hüccet-i şer'îye mücebinece 'amel idüb dahi vech-i meşrûh üzere mezkûrının zimmetleri bâbında mahkûmun bih olan ol mikdâr gurûş hükm idüb alıverilüb min ba'd şer'-i şerîfe ve emr-i hümâyûnuma mugâyir kimesne dahl itdirilmeyüb ve kaziyede medhali olmayanı karışdırmayub eslemiyeni yazub 'arz idüb husûs-ı mezkûr için bir dahi emrim varmalu eylemeyesin şöyle bilesin 'alâmet-i şerîfe i'timâd kılasın. Tahrîr fi evâil-i şehri-i Cemâzîye'l-âhir li-sene sitte ve semânîn ve miete ve elf

Buyurdu sahrâ-yı Şumnu

Vesale ileynâ fi 20 min Recebû'l-ferd sene 186

[12a/1] Medîne-i Sofya mahallâtından Kara Dânişmend Mahallesi sükkânından iken bundan akdem fevt olan Ebûbekir beşe ibn İsmâ'il nâm kimesnenin verâseti zevce Müslime binti Ahmed ile sulbîye-i sağîre kızları Ümmügülsûm ve Sa'âde'ye ve li-eb karındaşı oğulları Ömer ve Osmân ebnâ İbrâhîm bin İsmâ'il'e (...) tahakkukundan sonra sağîretân-ı mezbûretânın vasîye-i mensûbeleri vâlideleri mezbûre Müslime Hatun'un tarafından menzil-i âti'z-zikri bey'e ve hisse-i şâyî'alarını irsâl ve isâle bâ-hüccet-i şer'îye vekîl-i müsecceli Na'iband Muhsin beşe ibn Mustafâ ve merkûmân Ömer ve Osmân meclis-i şer'-i hatîr-i lâzîmü't-tevkîrde işbu bâ'isü'l-kitâb Ahmed Ağa ibn Abdurrahman mahzarında her biri bi'l-asâle ve bi'l-vekâle ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb müteveffâ-yı merkûm Ebûbekir'in mahalle-i mezbûrede vâki' etrâf ve erba'adan Râbî'a Hatun ve Hasan beşe mülkleri ve tarîk-i 'âmm ile mahdûd ve muhtâr bir bâb tahtânî odayı ve bir suk evi bir ahûru ve bir katı ve bir sayfiye sofa ve bir mikdâr havluyu müştemil menzilden gayrî ism-i mâl itlâk olur bir şeyi kalmayub ol dahi müşrif-i harâb ve mürûr-ı eyyâm ile münhezim olacağı nümâyân ve sağîretân-ı mezbûretânın zarûre nakafa ve kisveleri 'ayân olmağın şöyle ki mezbûre Müslime Hatun menzil-i mezbûrun bey'ine kıbel-i şer'den me'zûn olmağla menzil-i mahdûd-ı mezkûru merkûm Ahmed Ağa'ya bi'l-asâle ve bi'l-vekâle her birimiz hisselerini tarafeynden icâb ve kabûlü hâvî şurût-ı müfsideden 'ârî bey'-i bât-ı sahîh-i şer'î ile merkûm Ahmed Ağa'ya yüz kırk bir gurûş semen-i medfû' ve makbûza bi'l-asâle ve bi'l-vekâle bey' ve temlik ve teslîm eylediklerimizde ol dahi ber-minvâl-i muharrer iştirâ ve temellük ve teslîm ve kabûl eylediğinden sonra semeni olan meblağ-ı mezkûr yüz kırk bir gurûşu bizlere tamâmen def' ve teslîm ve bizler dahi yedinden bi't-tamâm ve'l-kemal ahz ve kabz idüb meblağ-ı mezkûrdan zevce-i mezbûrenin ba'de's-sübût mihri için yirmi bir gurûş ifrâz ve bâkî kalan yüz yirmi gurûş beynimizde 'alâ kadrü'l-hısas iktisâm eyledik ba'de'l-yevm menzil-i mahdûd-ı mezkûr merkûm Ahmed Ağa'nın müşterâsı ve hakk-ı srfi olub kat'â bizim ve müvekkilem mezbûre Müslime Hatun'un ve vasîyeleri olduğu mezbûretânı Ümmügülsûm ve Sa'âde'nin 'alâka ve medhalleri kalmamışdır keyfe mâ yeşâ ve yehtâr mutasarrıf olsun dediklerinde gibbe't-tasdikü's-şer'î mâ vak'a bi't-taleb ketb olundu. Fî'l-yevmi's-sâmin 'aşara min Cemâzîye'l-âhir li-sene sitte ve semânîn ve miete ve elf

Ek 1: (Devamı)

Şühûdü'l-hâl: Fahrü'l-a'yân Mustafâ Bey, (...) Osmân Efendi, Mehmed Ağa tâbi'-i Mustafâ Bey, Süleymân beşe ibn Mustafâ, es-Seyyid Mollâ Hasan, muhzırân Mollâ Mustafâ

[12a/2] Fî'l-asl İhtimân kasabası ahâlisinden olub medîne-i Sofya mahallâtından hâlâ Sungurlar Mahallesinde sâkin İbrâhîm bin Hasan nâm Kıbtî meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde medîne-i mezbûrede Karagöz Mahallesi sükkânından işbu bâ'isü'l-kitâb Mehmed bin Abdullah muvâcehesinde da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb medîne-i mezkûre kurâsında Meşo veled-i Corco zimmî menziline merkûm Mehmed gâib-i 'ani'l-meclis Mayko Kıbtî ile târîh-i kitâbdan dört gün mukaddem müşâhede ve muhâvere idüb ben dahi islâh-ı zâtü'l-beyn için yanlarında hâzır iken mesfûr Moyko Kıbtî mezbûr Mehmed'in üzerine kör balta ta'bîr olunur âlet-i darb ile hücum ve balta dahi merkûm Mehmed'in belinde piştovlarına isâbet itmekle kazârâ piştov boşanub bilâ 'amd benim sağ kasığıma darb ve cerh itmeğin mücib-i şer'îsi matlûbumdur deyü ba'de'd-da'vâ ve'l-ikrâr ve'l-keşf şer'an iktizâ iden hükûmet-i 'adl için mecrûh-ı mesfûrün cerhine bir tâmm gelinceye dek merhem bahâ ve ücret-i cerrâh ve yevmiye mikdâr-ı kifâye nafakasını edâya tenbîh olunduğu mâ vak'a bi't-taleb ketb olundu. Fî'l-yevmü'r-râbi' min Şa'bânü'l-mu'azzam li-sene sitte ve semânîn ve miete ve elf

Şühûdü'l-hâl: Sekbân Mustafâ, Başkâtib es-Seyyid İbrâhîm Efendi, es-Seyyid Abdülkerîm, Alî tâbi'-i Hâc Osmân Efendi, Hâc Ahmed Ağa, Ahmed bin İbrâhîm, Yûsuf bin Mehmed

[12b/1] Medîne-i Sofya'ya el-Hâc Hamza Mahallesi sükkânlarından iken bundan akdem vefât iden Fâtıma binti İbrâhîm Efendi nâm hatunun verâseti vâlidesi Emetullah Hatun ile sadrî kebîr oğulları gâibân-ı 'ani'l-beled İbrâhîm ve Hasan'a ve sudûriye-i kebîr kızı Âtîke'ye ve kızı Âişe'ye münhasıra kable'l-kısme mezbûre Âişe dahi vefât idüb verâseti verese-i mezbûrûna inhisârı tahakkukundan sonra müveffeteyn terekesinden olub mahalle-i mezbûrede vâki' etrâf ve erba'adan Sâbûnî Baba Alî ve Alemdâr Ahmed Ağa mülkleri ve tarîk-i 'âmm ile mahdûd ve dâhilîye üç bâb tahtânî soba odası ve evi ve mahzeni ve anbârı ve pınarı ve bir mikdâr bâğçe ve havlusu ve hâricîye bir bâb tahtânî soba odası ve sük evi ve ahûru ve otlukhâne ve bir mikdâr havlusu müstemil bir bâb menzil kâbil-i kısmet olmayub verese... hâzîretân-ı merkûmetân talebleriyle tashîh-i kısmet tereke beynel-verese için sük-ı sultânide ba'de'l-müzâyede ve (...) rağebâtü'n-nâs altı yüz otuz gurûşa bâliğ ve merkûme Âtîke (...) tâlibe olmağla büyük vâlidesi Emetullah hatunun vekîl-i müsbeti zevci es-Seyyid Feyzullah odabaşı ve gâibân-ı merkûmânın mansûbîsi Bâzârbaşı el-Hâc Mustafâ meclis-i şer'de işbu bâ'isü'l-kitâb mezbûre Âtîke'nin vekîl-i müsecceli Mollâ İbrâhîm bin Halîl Efendi muvâcehesinden takrîr-i kelâm idüb menzil-i mahdûd-ı mezkûrdan hisse-i müvekkile ve hisse-i gâibân-ı merkûmânı meblağ-ı mezbûrdan isâbet iden semen-i medfû'a bi'l-vekâle ve bi'l-kayyımîyet tarafeynden icâb ve kabûlü hâvî şurût-ı müfsideden 'ârî bey'-i bât-ı sahîh-i şer'î ile mezbûre Âtîke'ye bey' ve temlik ve teslim eyledik ve hisas-ı merkûmesi tamâmen mezbûre Âtîke'den her birlerimiz ahz ve kabz eyledik didiklerinde vekîl-i merkûm Mollâ İbrâhîm dahi ber-minvâl-i muharrer hisas-ı merkûmunu bi'l-vekâle iştirâ ve teslim ve kabz eyledim didikde mâ vak'a bi't-taleb ketb olundu. Fî'l-yevmi's-sâlis 'aşara min Şa'bânü'l-mu'azzam li-sene sitte ve semânîn ve miete ve elf

[12b/2] Akzâ kuzâtü'l-müslimîn evlâ vülâtü'l-muvahhidîn ma'deni'l-fazl ve'l-yakîn râfî'-i i'lâmü's-şer'at-i ve'd-dîn vâris-i 'ulûmü'l-enbiyâi ve'l-mürselîn el-muhtass bimezîd-i 'inâyetü'l-melikü'l-mu'in mevlânâ Sofya kâdîsı zîdet fezâilühü ve mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükm me'âdeni'l-fezâil-i ve'l-kelâm İznebol ve (...) ve (...) kâdîları zîdet fezâilühüm kıdvatü'l-emâcid ve'l-a'yân Rûmili kâimmakâmı (...) zîde mecdihü tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsıl olıcak ıstabl-ı şâhâneme tâbi' Voynugân çeribaşılardan Mustafâ çeribaşının 'uhdesinde olan

Ek 1: (Devamı)

Voynugân kurâsından İznebol kazâsında vâki‘ Pârlofça karyesi öteden berü Voynuk kurâsından olmak üzere zabt ve rabt olunagelüb taraf-ı âhirden müdâhele olunduğu yoğiken Breznik mukâta‘atı mâlikâne mutasarrıfı Osmân nâm kimesne mukâta‘a-i merkûm tevâbi‘inden olan Pârlofça karyesini zabt-ı ‘iddet kanâ‘at birle Pârlofça karyesiyle Pârlofça karyesinin isimlerinde fi‘l-cümle muvâfakat olmak hasebiyle Voynugân karyesinde olan Pârlofça karyesini mukâta‘a-i merkûm tevâbi‘inden olan Pârlofça karyesi olmak üzere zabt olundu ve karyeteyn-i mezbûreteyn başka başka nâhiyelerde olub (...) ta‘arruz eylemesin bâbında bundan akdem sâdır olan evâmîr-i ‘aliyyem müceblerince ba‘de‘l-murâfa‘a karye-i merkûmeye medhalî eylemek üzere taraf-ı şer‘den dahi tenbîh olunmuş iken merkûm Osmân’ı müdâheleden hâlî olmamağla merkûm Osmân ba‘de-zîn karye-i merkûmeye müdâhele etdirilmek için emr-i şâyî‘a sudûrunu çeribaşı-i mûmâileyhe ‘arz ile (...) vech-i muharrer üzere mîrahûr-ı ûlâ el-Hâc Abdüllatîf Bey dâme mecdihü dahi i‘lâm ve inhâ etmekle nizâ‘-ı mezbûra (...) ordu-yı hümâyûnumdan [13a] emr-i şerîfim sudûru istid‘â olunduğuna binâen defterhâne-i ‘âmiremde mahfûz defter-i Voynugân’a mürâca‘at olundukda istabl-ı ‘âmire-i sâniye tâbi‘ bâ-fermân-ı ‘âlî yüz yetmişdört senesinde hüsn-i ma‘rifetiyle Voynugân ve Yamâkân ve Zevâyârân tahrîr olundukda pâşâ sancağında Receb Ağazâde Mustafâ çeribaşı ‘uhdesinde olan İznebol kazâsına tâbi‘ Pârlofça karyesinde Voynuk Çorçov Anastâs ma‘ Vistonko veled-i İstefân yedi kıt’a tarla dönüm yirmi üç ve üç kıt’a çayır dönüm dokuz buçuk bir bostân ve bir buçuk ve bir harman ve bir buçuk ve Yamak Krâto veled-i Nîkola on bir kıt’a tarla ve bir kıt’a çayır ve bir bostân ve bir harman ve Vîrçok ile Voynuk ve Yamâkân sâire der-karye-i mezbûre bâştına bir nefer Velî baştına (...) nefer hâlî baştına on nefer olmak ve Voynugân defterinden tahrîr ve defter-i icmâl ve müfâsıla mürâca‘at olundukda pâşâ sancağında Şehirköyü nâhiyesinde yirmi üç nefer ve bir re‘âyâ ve hâsılı tahtında ispençe ve gendüm ve asiyâb ve niyâbet ve ‘arûsiye ve ‘âdet-i (...) ve ‘öşr-i kovân yekûn ma‘ gayruhü iki bin beş yüz doksan beş akçe yazar karye-i Pârlofça ‘an havâss-ı hümâyûnum tâbi‘-i İznebol deyü defter-i mefâsılda tahrîr ve defter-i icmâlde karye-i mezbûr (...) tâbi‘ mezbûr ile bir görölüb ber-icmâl ve icmâl-i mezbûr hass-ı hümâyûnumda olmak üzere tahrîr olunduğu derkenâr ve bu sûretde ber-müceb-i defter-i hakânî havâss-ı hümâyûnumda olan Pârlofça karyesi baştına ve çeribaşı-i merkûmun tasarrufunda olan Pârlofça karyesi dahi başka olub merkûm Osmân’ın defter-i hakânî mücebince Pârlofça karyesine müdâhelesi hilâf-ı kânûn ve defter olmağla defter-i hakânî mücebince merkûm Osmân Pârlofça karyesine müdâhele etdirilmek için yetmişbeş senesi zî‘l-hiccesinde emr-i şerîfim verilmiş olduğunu derkenâr olundukda merkûm Osmân hilâf-ı defter-i hakânî Pârlofça karyesine müdâhele etdirilmeyüb karye-i merkûm çeribaşı-i mûmâileyh tarafında zabt etdirilmek için mukaddem virilen emr-i şerîfim mücebince bu def‘a dahi emr-i şerîfim virilmek bâbında iftihârü‘l-ümerâ ve‘l-ekâbir bi‘l-fi‘l rikâb-ı hümâyûnum defterdârı el-Hâc Ömer (...) dâme ‘uluvvühü telhîs etmekle telhîs mücebince ordu-yı hümâyûnuma ‘ilm ü haberi virilmeğın imdi vech-i meşrûh üzere ‘amel olunmak bâbında ferân-ı ‘âlîşânım sâdır olmuştur buyurdum ki hükmi-i şerîfim vardıkda bu bâbda sâdır olan emrim üzere ‘amel idüb dahi ber-müceb-i defter-i hakânî havâss-ı hümâyûnumdan olan Pârlofça karyesi başka çeribaşı-i merkûmun tasarrufunda olan Pârlofça karyesi dahi başka olub merkûm Osmân’ın defter-i hakânî mücebince Pârlofça karyesine müdâhelesi hilâf-ı kânûn ve defter olmağla defter-i hakânî mücebince merkûm Osmân Pârlofça karyesine müdâhele eylememek için yetmişbeş senesi zî‘l-hiccesinde emr-i şerîfim verilmiş olduğu hazîne-i ‘âmirem defterlerinde kayd olmağla merkûm Osmân’ı hilâf-ı defter-i hakânî Pârlofça karyesine müdâhele itdirilmeyüb karye-i merkûme çeribaşı-i mûmâileyh tarafından zabt itdirdüb tasarruf ve hâlâ sâdır olan evâmîr-i şerîfime mugâyir merkûm Osmân’ın vâki‘ olan müdâhele ve ta‘arruzun men‘ ve def‘ eyleyesiz şöyle bilesiz ‘alâmet-i şerîfe i‘timâd kılasız. Tahrîren fi‘l-yevmü‘l-ısrîn Receb li-sene sitte ve semânîn ve miete ve elf

Ek 1: (Devamı)

İstânbûl el-mahrûse

Vesale hurrîre fî 18 min Şa‘bânü’l-mu‘azzam sene 186

[13b/1] Akzâ kuzâtü’l-müslimîn evlâ vülâtü’l-muvahhidîn ma‘denü’l-fazl ve’l-yakîn râfî‘-i i‘lâmü’ş-şerî‘at-ı ve’d-dîn vâris-i ‘ulûmü’l-enbiyâi ve’l-mürselîn el-muhtass bimezîd-i ‘inâyetü’l-melikü’l-mu‘în mevlânâ Sofya kâdisı zîdet fezâilühü tevkî‘-i refî‘-i hümâyûnum vâsıl olıcak ma‘lûm ola ki sen ki mevlânâ-yı mûmâileyh Mehmed Zihnî zîdet fezâilühüsün ordu-yı hümâyûnuma mektûb götürüb medîne-i Sofya mahallâtından Kara Şahin Mahallesi sükkânından Kara Mustafâ nâm kimesnenin kazâ-i mezbûra tâbi‘ el-hâc Karaman karyesinde vâkî‘ sâhib-i ‘arz temessüküyle mutasarıf olduğu üç kıt‘a çiftlik emlâkını tevâbi‘âtıyla yüz seksen senesinde karye-i merkûme sâkinlerinden Abdülvehhâb nâm kimesne ile Havvâ ve Emetullah nâm hatunlara beher sene ma‘lûmü’l-mikdâr icâre ile icâr ve anlar dahi ba‘de’l-isti‘câr sinîn-i mezkûreden berü zimmetlerinde müctemi‘ olan icâre hakkını edâda ta‘allülû ve muhâlefet etmeleriyle merkûm Kara Mustafâ meclis-i şer‘de müsta‘cir-i merkûmun ile ba‘de’l-murâfa‘a zimmetlerinde üç sene müctemi‘ olan dört yüz elli gurûş icâresi ba‘de’l-hükm edâya ve çiftlikân-ı mezkûrundan ihrâc ve küfvîyetleri için müsta‘cirden merkûma tenbîh olunmuş iken merkûm Abdülvehhâb ile mezkûrân Havvâ ile Emetullah nâm hatunlar meblağ-ı mezbûru virmediklerinden başka çiftlik-i mezkûrûnu dahi sâhibine teslim eylemeleriyle (...) muhâlefet ve ta‘addîleri men‘ ve def‘ ve zimmetlerinde mahkûmeye olan ol mikdâr gurûş icâre kendülerden tahsîl olunmak bâbında emr-i şerîfim virilmek ricâsına vâkî‘ hâli bi’l-iltimâs ‘arz eylediği ecilden mahallinde şer‘le görülmek emrim olmuşdur. Buyurdum ki hükm-i şerîfimle vusûl buldukda bu bâbda sâdır olan emrim üzere ‘amel dahi ihzâr-ı hâs kılub mukaddemâ bir def‘a şer‘le görölüb fasl olunmayan husûslarını tamâm-ı hak ve ‘adl üzere mukayyed olub göresin i‘lâm olunduğu üzere ise ol bâbda muktezâ-yı şer‘-i kavîmle ‘amel idüb dahi vech-i meşrûh üzere müsta‘cir-i merkûmûnun defterlerinde sâbit ve mahkûmeye olan ol mikdâr gurûş icâre hakkı hükm idüb mezkûr Mustafâ’ya alıvirüb ihkâk-ı hak ve ol vechile zâhir olan mûmâna‘at ve ta‘addîleri men‘ ve def‘ eylesesiz min ba‘d-i şer‘-i şerîfe ve emr-i hümâyûnuma muhâlif kimesneye iş itdirmeyüb ve kazîyede medhali olmayanı karışdırmayub eslemeyeni yazub vukû‘u ve sıhhati üzere isim ve resimleri ‘arz ve i‘lâm idüb husûs-ı mezbûr için bir dahi emr-i şerîfim ısdâr ve irsâline muhtâc eylesesin şöyle bilesin ‘alâmet-i şerîfe i‘timâd kılâsin. Tahrîr-i fî evâil-i şehr-i Şa‘bânü’l-mu‘azzam li-sen sitte ve semânîn ve miete ve elf

Buyurdu sahrâ-yı Şumnu

Vesale ileynâ hurrîre fî 19 Şa‘bânü’l-mu‘azzam sene 186

[13b/2] Hâlâ Rûmili vâlîsi vezîr-i âsaf-nazîr-i devletlü Abdî Pâşâ yessurullahi te‘âlâ bi’l-hayr mâ yürîdü ve mâ yeşâ hazretlerinin medîne-i Sofya’da olan devâb ve mevâşîleri için ber-mu‘tâd-ı kadîm rûz-ı kâsımda virilegelen yüz yirmi keyl-i Sofya şa‘îr ve dört yüz ‘araba hinta hatab ve dört yüz ‘araba saman ve yüz yirmi re’s ganem ve yüz yirmi ‘araba giyâh ve sa‘âdetlü mütesellim el-Hâc İbrâhîm Ağa’ya yirmi keyl-i Sofya şa‘îr ve elli ‘araba hatab ve elli ‘araba saman ve yirmi re’s ganem ve yirmi ‘araba giyâh ve fazîletlü mollâ efendi hazretlerine ber-mu‘tâd virilegelen yirmi keyl-i Sofya şa‘îr ve elli ‘araba hatab saman ve kâtib efendilere ber-mu‘tâd verilegelen zehâir cümle ma‘rifetleriyle mevcûd olan kurânın i‘tibârhânelerine tevzî‘ ve taksîm zahîre defteridir ki ber-vech-i âtî zikr olunur. Hurrîre fî’lyevmî’t-tâsî‘ ‘aşara min Şa‘bânü’l-mu‘azzam li-sene sitte ve semânîn ve miete ve elf. Min hicreti men lehü’l-‘izzü ve’ş-şeref

[13b/3] Battâl edilmiş

Ek 1: (Devamı)

[14a/1] Sofya'da vâki' Siyâvuş Pâşâ Câmi'-i şerîfnde müteveffâ çavuş evkâfı mahlûlünden olmak üzere vazîfe-i mu'ayyene ile mütevellîsi olan Seyyid İbrâhîm bin Halîl fevt olmağla işbu râfi'-i tevkî'-i refî'ü'ş-şân-ı hakânî kıldetü'l-emâsil Seyyid Mustafâ Halîfe bin Alî zîde kadrühüye tevcîh olunub yedine berât-ı şerîf-i 'âlîşân verilmek ricâsına vakf-ı mezbûr nâzırı iftihârü'l-havâs ve'l-mağribîn bâbü's-sa'âdetim ağası Mustafâ Ağa sipâhî 'arz itmekle mücebince tevcîh olunmak fermânım olmağın hakkında mezîd-i 'inâyet-i pâdişâhânem zuhûra getirüb bin yüz seksen altı senesi cemâziye'l-evvelinin yirmi üçüncü günü târihiyle müverrah virilen rûşen-i hümâyûnum mücebince beher sene muhâsebesin görmek şartıyla bu berât-ı hümâyûn-ı 'inâyetmakrûnu virdim ve buyurdum ki mûmâileyh Seyyid Mustafâ Halîfe bin Alî zîde kadrühü varub müteveffâ-i mezbûr yedine vakf-ı mezbûrun mütevellîsi olub edâ-yı hizmet eyledikten sonra bundan evvel vazîfe-i mu'ayyene ile mütevellî olanlar ne vechile mutasarrıf olagelmışler ise merkûm dahi ol vechile vazîfe-i mu'ayyenesin evkâf-ı mezbûr mahlûlünden alub mutasarrıf ola şöyle bileler 'alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar. Tahrîren fi'l-yevmi'l-hâmîs Şa'bân sene sitte ve semânîn ve miete ve elf

[14a/2] Akzâ kuzâtü'l-müslimîn evlâ vülâtü'l-muvahhidîn ma'deni'l-fazl ve'l-yakîn râfi'-i i'lâmü'ş-şerî'at-ı ve'd-dîn vârisü'l-enbiyâi ve'l-mürselîn el-muhtass bimezîd-i 'inâyetü'l-melikü'l-mu'în Sofya kâdisı zîdet fezâilühü ve iftihârü'l-emâcid ve'l-ekârim câmi'ü'l-mehâmid ve'l-mekârim el-muhtass bimezîd-i 'inâyetü'l-melikü't-terâim rikâb-ı hümâyûnumda çavuşbaşı olan Mehmed Seyyid dâme mecdihü tevkî'-i refî'-i hümâyûnum vâsil olıcak ma'lûm ola ki Kazakçı Abdullah nâm şahsın tağribi muktezî olmakdan nâşî dîvân-ı hümâyûnum çavuşu mübâşeretiyle Sofya'ya nefy ve iclâsı fermânım olmağın sen ki çavuşbaşı-ı mûmâileyhsin mezbûr Kazakçı Abdullah'ı çavuş mübâşeretiyle Sofya'ya nefy ve iclâ ve halâ râhda muhâfazasına ihtimâm ve firârından ittikâ eylesesini ta'yîn eylediğın çavuş tavsiye ve te'kide i'tinâ ve sen ki mevlânâ-yı mûmâileyhsin merkûmu vusûlünde Sofya'da menfiyen ikâmet itdirüb bilâ emr-i şerîf itlâk ve firârından mücânebet ve vusûlünü çavuş-ı mezbûr ile Der Aliyye'de mübâderet eylemen bâbında fermân-ı 'âlîşânım sâdır olmuşdur buyurdum ki dîvân-ı hümâyûnum çavuşlarından mübâşir ta'yîn olunan kıldetü'l-emâsil ve'l-akrân Sâlih Çavuş zîde kadrühü vusûl buldukda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şerefyâfte-i sudûr olan fermân-ı vâcibü'l-etbâ' ve lâzımü'l-imtisâlimin mazmûn-ı itâ'atmakrûnuyla 'âmil olasız şöyle bilesiz 'alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız. Tahrîren fi evâil-i şehri Şa'bânü'l-muazzam li-sene sitte ve semânîn ve miete ve elf

Be-makâm-ı İslâmbol el-mahrûse

[14b/1] Mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'deni'l-fezâil ve'l-kelâm Rûmili'nin orta kolu yemîn ve yesârıyla nihâyetine varınca vâki' olan kazâların kuzât ve nüvvâbı zîde fazlühüm ve kıldetü'l-emâcid ve'l-a'yân ocakdan sürücü mübâşir ta'yîn olunan serturnâi Dervîş Mehmed zîde mecdihü ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân zikr olunan kazâların dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri serdârları ve a'yân-ı vilâyet iş erleri ve ağavât ve 'alemdârân-ı serdengeçdiyân ve ocak ihtiyârları zîde kadrühüm tevkî'-i refî'-i hümâyûn vâsil olıcak ma'lûm ola ki birkaç seneden berü memâlik-i mülûkânem ve hudûd-ı memleket-i İslâmîye dest-dirâz-ı tasallut ve hasârete cesâreti zâhir olan a'dâ-i dîn Moskovlu la'înin men'-i mazarrat ve müdâfa'a-i mekr ve mefsedetleri içün tertîb-i 'asâkir ve tehiyye-i tedârikât-ı mütেকâsire ileve câhidü fi sebîlulullah âyet-i kerimesi medlûlünce ikâmete ahkâm-ı gazâ ve bi'd-defâ'at mukâbele ve muhârebe birle mücâhede emrinde sa'y-ı evfâ olunub ancak 'asâkirde 'adem-i sabır ve sebât hasebiyle beher sene bir güne hasâr ve perîşân-ı bedîdâr ve Kırım gibi bir iklim ve bunca hasûn ve emsâr-ı yed-i küffâra giriftâr olub her ne ise kân-ı mâ kân-ı Bârî bu sâl-i meymenet

Ek 1: (Devamı)

iştimalinde ber-vech-i sühûlet yed-i küffârdan nez'-i hasûn ve memleket niyetiyle şer'an ve 'aklen dâhil-i taht-ı imkân olduğu mertebe dîn ü devlet-i 'aliyyeme şe'n terettüb eylemeyecek vechile te'sis-i musâlaha irâdesiyle tarafeyndan murahhaslar tertîb ve tesyîr ve lede'l-mülâkât bi'd-defâ'at 'akd-i meclis-i mükâlemelerinde Rûsyalu murahhasları kemâl-i kibir ve gurûr ve gâyet 'anûd-ı 'inâdlarından nâşî evvelâ bi'l-cümle kabâil-i Tatarânı kendüye teb'îyet ve ol kadar ehl-i İslâmı Kazan Tatarı misillü hükmüne râm ve ra'îyyet eylemek zu'muyla Kırım cümle ahâlî ve tevâbi'yle başlu başına serbestîyet ve hük-m-i hümâyûnumdan küllîyen sukûtunu teklîf ve bundan mâ'adâ nice mesâğ-ı şer'î olmadık teklîfât mâ-lâ-yutâk ağâz ve her ne kadar mülâyemet ve husûl-i murâda dâir müdârât olunmuş ise kat'â kârgir olmayub hattâ teklîfâtımızı kabûlden gayrî çâreniz nedir 'askerinize itkâ iderseniz hâlleri ma'lûmdur ki bir fasl top ve tüfenk ve şemâtet-i fişenk ve bir lahza cengimize tâb-âver olmazalar deyü envâ'-ı türrehâta şurû' eylediklerinden Devlet-i Aliyyemden müte'ayyin murahhaslar 'avdet ve bir iş görölür me'mûlüyle bu kadar müddet-i mürûr ve cem' olunan 'asâkir-i İslâmve dahi bilâ cenk ve cidâl memleketlerine ric'at eyleyüb ordu-yı hümâyûnum 'asâkirden hâlî kalub beher hâl sayf ve şitâ zîr-i sâye-i livâ-i Resûl-i kibriyâ 'aleyhi ezkâ et-tehâyâdan kesret-i cünûd ve vefret-i vakûr lâzım ve lâbüd olub bundan sonra bir alây müşrikine müdârâ tecvîz kerde eşra'-ı garrâ ve tahammül-âver hamîyyet-i millet-i beyzâ-yı müslimîn olmayub "kâtîlû'l-müşrikine kâffeten kemâ yukâtîlûneküm kâffe" âyet-i sa'âdet-i hükmünce seyf-i gazâ ber-ser-i a'dâ sell ve şimden sonra ancak da'vâ-yı dîn ve i'lâ-yı kelimetullah niyet-i hâlisesiyle mücâhede fî sebîlullah zımnında sefer-i hümâyûn-ı nusretmakrûnum muhakkak olub cünûd-ı müslimîn ve sınıf-ı muvahhidîn ve gayret-i dîniyesi kâmil ehl-i yakîn üzerlerine gazâ farz-ı 'ayn ve cihâd-ı mahz-ı dîn olub ve selef-i gazâlarda kılıçları fûtûhâta miftâh ve müşkilâta misbâh olan dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ocağı ve sâir ocaklarını 'asâkirinden bu kere gayret ve hamîyyet ve 'avn ü 'inâyet rabbû'l-'izzet ile düşmandan ahz-ı intikâm ve tahsîl-i merâm eylemedikce düşmandan yüz çevirmemek ve me'mûr oldukları yerlerde rızâen lillah sâbit-kadem keennehüm bünyânü mersûsu metîn ve muhkem olmak şurûtuyla kazâ ve kurâ ve kasabalarınızda sâkin mukîmve misâfir esâmîlû ve gerek esâmîleri çalık yeniçeri ve cebeci ve topcu ve top'arabacısı ve gılmân-ı 'acemî ve harb ve darba kâdir bahâdîr tûvânâ ve kuloğulları dilâverleri sâfî piyâde ve tammû's-silâh serdârları bayraklarıyla ve 'atîk ağavât ve 'alemdârân dahi kemâ fi's-sâbık etbâ' ve levâhıklarıyla 'ale'l-'ulûm küllîyen sefer-i hümâyûnuma me'mûr olub bir ferdi gerüye kalmamak şartıyla bu sene ve bu sene-i mübârekeyi sâbıklara kıyâs eylemeyeüb a'dâ-yı dînün cünbûş-i tuğyânı kemâlde olduğuna binâen tizce hareket ve evvel bahâr-ı nevrûz-ı firûz haceste âsârında Şumnu sahrâsında ordu-yı hümâyûnuma vürûd ve sâye-i 'alem-i Resûl-i ekrem sallallahü te'âlâ 'aleyhi vesellemde isbât-ı vücûd itmeleri bâbında fermân-ı âlişânım olmağın mübâşir-i mûmâileyh ta'yîn ve irsâl olunmuşdur imdi siz ki mevlânâ ve sâir mûmâileyhimsiz ber-minvâl-i meşrûh hâl ve keyfiyet-i ma'lûmunuz oldukda bu bâbda sâdir olan emr-i celîlî's-şânım mücebince 'amel ve gayret-i İslâmîyeyi her biriniz ele alub gayûrâne hareket ve 'askerî zümresine tefhîm-i keyfiyet ve gazâyâ tahrîz ve izâle-i gaflet ve terk-i hâb ü râhat birle sınıf-ı 'asâkir-i merkûmenin vakt-i mezkûrda yerlerinden ve yurdlarından ihrâc ve ordu-yı hümâyûnuma tahrîk ve teşvîklerine 'ale'l-ittifâk münâdî nidâsıyla cümleye ifhâm ve herkese gazâ ve cihâdın vücûbiyet-i 'aynîyesi ve mecâleten ve müsâra'aten hareketlerini işâ'a ve i'lân ve bu emr-i celîl-i vâcibû't-ta'cîli cümle umûr-ı 'izâma takdîm ve iltizâm ve sürücü mübâşirlerine i'ânet-i tâmm eyleyerek ber-vefk-i mülûkâne kazâ ve kurâ ve kasabalarınızda mevcûd cünûd-ı zafer-mev'ûdun küllisini sevk ve kesret ve vefret üzere piyâde 'askerinin vakt-i mezkûrda ordu-yı hümâyûnuma îsâlleri için mâ-hasal vüs' ve (...) [15a] sarf eyleyüb ser-mû kusûr ve rehâvet eylemekden ve 'askeri geç göndermek misillü hâlât-ı reddiye hıyânet-i dîniye gûne etvâr-ı rehâvet ve taksîrâtıdan be-gâyet

Ek 1: (Devamı)

ihtirâz ve ecnâs-ı ‘askerîden bir ferdi gazâdan alıkomak gibi hatâ ve isâetden ziyâde ictinâb eyleyesiz şöyle ki bu husûsdan her kimden mikdâr-ı zerre tehâvün bedîdâr olur ise mazhar-ı ‘azâb-ı perverdigârî ve bir hemze-i gazab-ı şehriyânem olacağı emr-i bedîhî bilüb ana göre dünyâ ve ‘ukbâ ‘ukûbâtından tehâşî ve iktisâb-ı rızâyâ mütesâ‘î olarak istihsâl-i merama mezîd-i dikkat eyleyesiz ve siz ki mahâl-i mezkûre serdârlarısız mübâşir-i mûmâileyh ma‘rifetiyle serdâr bayraklarınızı küşâde ve kazânızda mevcûd ‘asâkiri sâfî piyâde ve matlûbdan ziyâde cem‘ ve âmâde nevrûzdan evvelce hareket ve doğru yollardan ‘azîmet ve yollarda ve köprülerde te‘hîr ve ârâm ve bir ferde zulm ve ta‘addîden ve tarlaları çiğnemekten ve bi‘l-cümle nâ-marzî hareketden perhîz ve usluca ordu-yı hümâyûnuma gelüb mülâkâta mübâderet eyleyesiz ve sen ki sürücü mübâşiri mûmâileyhsin senden diyânet ve istikâmet melhûz olmakdan nâşî bu emr-i ‘azîm ve hatb-ı cesîme me‘mûr kılınmışsındır imdi bir sâ‘ât evvel mahâl-i mezkûreye varub emr-i celîlû‘l-kadrîmi kırâat-i mazmûn-ı münîfini işâ‘at ve serdârları bayraklarıyla her vilâyetin ‘askerini ‘ale‘l-‘umûm ihrâc ve nevrûz-ı firûzdan evvelce tesyîre ikdâm ve ibrâm ve her kim ‘adem-i itâ‘at ve ‘askerinin meks ve ikametlerine bâdî hareket ider ise ahz ve kal‘ebend ve tertîb-i cezâsı içün isim ve resimleriyle ‘arz ve i‘lâma dikkat ve bi‘z-zât kendin varmak kâbil olmayan mahallere sûret-i ‘âlîşânımla çavuşân gönderüb ve‘l-hâsıl her memleket ‘asâkirini ‘umûmen ihrâc ve tesyîr ve ardların almadıkca ‘adet eylemeyüb ve ‘atîk ‘alemdârları dahi ceste ceste sevk ve irsâle ihtimâm ve (...) üzere hidmet-i me‘mûreni itmâm ve her vilâyetin ihrâc olunan ‘asâkirinin mikdâr ve kemîyetlerinin defter ve i‘lâmlarını ahz ve ordu-yı hümâyûnuma isâle mezîd-i cehd ve gâyet sa‘y-i mevfûr eyleyüb ser-mû ihmâl ve tesâmuh ve rehâvet ve betâet üzere hareketden ittikâ eyleyesiz deyü bi‘l-fi‘l dergâh-ı mu‘allâm yeniçerileri ağası olan düstûr-ı mûkerrem müşîr-i müfahham nizâmû‘l-‘âlem vezîrim Süleymân Pâşâ edâmallahü te‘âlâ iclâlühü tarafından mühürlü mektûb virilmekle vech-i meşrûh üzere ‘amel olunmak emrim olmuştur buyurdum ki (...) vusûl buldukda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şerefyâfte-i sudûr olan fermân-ı vâcibû‘l-etbâ‘ ve lâzımû‘l-‘imtisâlimin mazmûn-ı münîf-i itâ‘at-makrûnuyla ‘amel ve hareket ve hilâfından gâyetü‘l-gâye hazer ve mücânebet eyleyesiz şöyle bilesiz ‘alâmet-i şerîfe i‘timâd kılasız. Tahrîren fî evâsıt-ı şehîr-i Şa‘bânû‘l-mu azzam li-sene sitte ve semânîn ve miete ve elf

Buyurdu sahrâ-yı Şumnu

Husûs-ı mezkûrun isti‘câlini hâvî fî evâil-i şehîr-i Şevvâl târihiyle müverrah emr-i ‘âlî mücebince mektûb-ı hazret-i sadr-ı a‘zâmî ve mektûb-ı ağa-yı yeniçeriyân-ı dergâh-ı ‘âlî sâdır ve vürûd eylediği kayd şode. Fî 24 min Zî‘l-hicce sene 186

Emr-i ‘âlî mücebince mektûb-ı sadr-ı a‘zâmî ve mektûb-ı ağa-yı yeniçeriyân-ı dergâh-ı ‘âlî dahi vürûd eylediği kayd şode. Husûs-ı mezkûrun isti‘câlini hâvî fî evâil-i Zî‘l-hicce sene 186 târihiyle müverrah emr-i ‘âlî ve mücebince mektûb-ı hazret-i sadr-ı a‘zâmî ve yeniçeriyân-ı dergâh-ı ‘âlî sâdır ve vürûd itdirmeyi kayd şode. Fî 19 Muharrem sene 186

Vesale ileynâ fî 5 Şevvâl sene 186

[15a/1] Bâ‘is-i tastîr-i hurûf oldur ki işbu binyüzseksenaltı senesi rûz-ı hızırından sene-i mezbûre rûz-ı kâsımına değin medîne-i Sofya kazâsında sâkin ve mutavattın re‘âyâ ve berâyâ ve mürûr ve ‘ubûr iden ebnâ-i sebîli gîd-i mazarrat-ı eşkiyâdan hıfz ü hırâset eylemek içün beşer gurûş şehriye ile yirmi sekiz nefer süvârî ve onar gurûş şehriye ile bir nefer ‘alemdâr ve yirmişer gurûş şehriye ile bir nefer zâbit ve kır serdârı nasb olunan

Ek 1: (Devamı)

Ahmed Beşe hizmet-i me'mûresin itmâm ve müstehak oldukları altı mâh şehriyeleri cümle muvâcehesinde hesâb olundukda min haysü'l-mecmû' bin yirmi gurûşa bâliğ olub mablağ-ı mezkûrdan iki yüz gurûşu Mustafâ Bey vînogânına ve yüz gurûşu çeribaşı İbrâhîm Ağa voynugânına ve yüz gurûşu Harmîn kurâsına ba'de'l-ifrâz bâkî kalan altı yüz yirmi gurûşu mevcûd olan kurâhânelerine tevzî' olunan sekbân defteridir ki ber-vech-i âtî zikr olunur. Hurrîre fî gurre-i Ramazânü'l-mübârek sene 186

Yekûn-ı hâne 184 rub' 2	Beher hâne gurûş 3 meblağ 43
-------------------------	------------------------------

[15b/1] Hâlâ Rûmîlî vâlîsi vezîr-i âsaf-nazîr devletlû 'inâyetlû Abdî Pâşâ yessürüllahi te'âlâ bi'l-hayru mâ yûridü ve mâ yeşâ hazretlerinin medîne-i Sofya'da olan devâb ve mevâşileri içün ber-mu'tâd-ı kadîm rûz-ı kâsîmda virilegelen yüz yirmi keyl-i Sofya şa'îr ve dört yüz 'araba hatab ve dört yüz 'araba saman ve yüz yirmi re's ganem ve yüz yirmi 'araba giyâh ve 'izzetlû mütesellim el-Hâc İbrâhîm Ağa hazretlerine yirmi keyl-i Sofya şa'îr ve elli 'araba hatab ve elli 'araba saman ve yirmi re's ganem ve yirmi 'araba giyâh ve faziletlû mollâ efendî hazretlerine ber-mu'tâd virülegelen zehâir cümle ma'rifeti ile mevcûd olan kurânın i'tibârhânelerine tevzî' ve taksîm olunan zahîre defteridir ki ber-vech-i âtî zikr olunur. Hurrîre fî'l-yevmi's-sâbi' ve'l-ışrîn min şehri-i Ramazânü'l-mübârek li-sene sitte ve semânîn ve miete ve elf

Der-'uhde-i mütesellim el-Hâc İbrâhîm Ağa		
Karye-i Bernîk müslim hâne rub' 1,5	Karye-i Bernîk kefare hâne 1 rub' 1	Karye-i Katna hâne 2
Karye-i Râkofça hâne 1 rub' 3,5	Karye-i Mâslova hâne rub' 0,5	Karye-i Çelviç hâne 1,5
Karye-i Hîrsenk hâne rub' 1	Karye-i Herekova hâne 1,5	Karye-i Rebrova hâne 1 rub' 0,5
Karye-i İslâtine hâne 1 rub' 2,5	Karye-i İlyânçe hâne rub' 1	Karye-i Obrâhofça hâne rub' 1,5
Karye-i Osenoğlan hâne 1 rub' 2,5	Karye-i Küreci müslim hâne rub' 1,5	Karye-i Küreci kefare hâne 1 rub' 0,5
Karye-i Grâdiç hâne 1 rub' 1	Karye-i İsfreç hâne rub' 2,5	Karye-i Çukurova hâne 1
Karye-i Taşkesen müslim hâne 0,5		
Der-'uhde-i el-Hâsan Ağa		
Karye-i Jeljenîçe hâne 4 rub' 1	Kîre (...) hâne 2	Karye-i Potob hâne 0,5
Karye-i Meştençe hâne 1 rub' 1		
Der-'uhde-i Hasekî es-Seyyid el-Hâc Osmân Ağa:		
Karye-i Ormanlu kefare hâne 2 rub' 3,5	Karye-i Balcanlu hâne 1,5	Karye-i Nevesil hâne 5
Der-'uhde-i Çeribaşı Mustafâ Ağa		
Karye-i Mâlşofça hâne 2		
Der-'uhde-i Sakalluzâde el-Hâc Ahmed Ağa		
Karye-i Bermbirçe hâne 1,5	Karye-i Oğrâdişte hâne 0,5	
Der-'uhde-i Sa'id Ağazâde Ahmed Bey		

Ek 1: (Devamı)

Karye-i Küçükoba müslim hâne 1,5	Karye-i Hâncedîd müslim hâne 1 rub' 1	Karye-i Hâncedîd keferi hâne 2,5
Karye-i Tırnova hâne 3		
Der'uhde-i Çeribaşı Mustafâ Bey		
Karye-i Kara Bolat hâne 1 buçuk		
Der'uhde-i Hırâbiska el-Hâc Hasan Ağa		
Karye-i Hırâbiska hâne 3,5		
Der'uhde-i miftâh ağası vekili Mehmed Ağa		
Karye-i Râdoy hâne 1,5	Karye-i Dîvotne hâne 1 rub' 3,5	Karye-i Kırivîne hâne 2
Karye-i Nekkân hâne 1,5	Karye-i Bâtolya hâne rub' 3	Karye-i İslâfça hâne rub' 3,5
Der'uhde-i Köstence Ahmed Ağa		
Karye-i Obcedol hâne rub' 1 buçuk	Karye-i Gırdomân hâne 0,5	
Der'uhde-i Za'imzâde İsmâ'il Ağa		
Karye-i Dîrâglofça hâne 3,5	Karye-i Bâncâr hâne 2	Karye-i Râylova hâne 1
Karye-i Porlşe hâne 2	Karye-i Lozne-i zir hâne 2	
Der'uhde-i Ahmed Sipâhî		
Karye-i Sârîçne hâne rub' 1,5		
Der'uhde-i Çorbacı Abdî Ağa		
Karye-i Lozne-i bâlâ keferi hâne 4		
Der'uhde-i (...) el-Hâc Süleymân Ağa:		
Karye-i Çakança hâne 2 rub' 0,5	Karye-i Akdânişmend müslim hâne 0,5	Karye-i Akdânişmend keferi hâne 1 rub' 1,5
Karye-i İverâjdîne hâne 1	Karye-i Berkovik hâne 0,5	Karye-i Gence hâne 0,5
Karye-i Vlobâk hâne 2 rub' 1	Karye-i Bezen hâne 1	
Der'uhde-i İverâçeli el-Hâc Mustafâ Ağa		
Karye-i Zelve hâne 2,5	Karye-i Bodoğmir hâne 0,5	
Der'uhde-i Mollâ Mehmed		
Karye-i Kaçlyâne hâne rub' 1		
Der'uhde-i Boyâne zâbiti Ahmed Ağa		
Karye-i Bârçolofça hâne 2	Karye-i Mehlova hâne 0,5	Karye-i Beyler çiftliği hâne 1
Karye-i Koklyâne 1		
Der'uhde-i Velîyüddîn Efendi		
Karye-i Boşne hâne 0,5	Karye-i Boçne kemerci hâne rub' 3	Karye-i Çoryak hâne 1 rub' 3
Karye-i Boçna küçük hâne rub' 1	Karye-i Gilyâne hâne rub' 3	Karye-i Mahalle-i Mehmed Pâşâ hâne 1 rub' 3
Karye-i Storâç hâne 1 rub' 0,5		

Ek 1: (Devamı)

16a		
Der'uhde-i Boyâne Mustafâ Ahmed Ağa		
Karye-i İzlâtoşe hâne 0,5		
Der'uhde-i Hüseyin Sipâhîzâde		
Karye-i Doğanova hâne 3 rub' 1		
Der'uhde-i es-Seyyid Yûsuf Ağa		
Karye-i Verdekâşte hâne rub' 1		
Der'uhde-i Mollâ Alî		
Karye-i Leskodol hâne rub' 1		
Der'uhde-i Arnabûd Hasan Ağa		
Karye-i Mûsâ Köyü hâne 3,5	Karye-i Kozîlâ hâne 1 rub' 3,5	Karye-i Nâğbul hâne 1 rub' 3
Karye-i Bâtnofça hâne 2,5		
Der'uhde-i İslâm Ağa		
Karye-i (...) hâne 2 rub' 0,5	Karye-i Sislâfçe hâne 2,5	
Der'uhde-i İsmâ'il Ağa		
Karye-i (...) hâne rub' 1		
Der'uhde-i el-Hâc Ömer Sipâhî:		
Karye-i Manâstırışte hâne rub' 1,5		
Der'uhde-i Abdüsselâm Efendî		
Karye-i Lokodişka hâne 3	Karye-i Hroyâne hâne 1	Karye-i Borköfçe hâne rub' 1
Karye-i Orman hâne 2 rub' 0,5	Karye-i Gorîlân hâne 3 rub' 3	
Der'uhde-i Halîl Bey		
Karye-i Jetne hâne rub' 2,5	Karye-i Vinogofça hâne rub' 3	
Der'uhde-i el-Hâc Mehmed Ağa		
Karye-i Gaytânova hâne 2 rub' 1,5	Karye-i Bosmânçe keferê hâne 1	Karye-i Boğro menzil hâne 2,5
Der'uhde-i Mehmed Efendi		
Karye-i Viremçe hâne 0,5		
Der'uhde-i Ahmed Sipâhî		
Karye-i Şume hâne rub' 1		
Der'uhde-i Yûsuf Ağa		
Karye-i Komârîçe hâne 1 rub' 3		
Der'uhde-i Koyuncu el-Hâc Alî		
Karye-i Dîvâgoşınçe hâne 1	Karye-i Bodoyâne hâne buçuk	Karye-i Bâlişe hâne rub' 0,5
Der'uhde-i Hüseyin Sipâhî		
Karye-i Yîlânîçe hâne 1,5		
Der'uhde-i Ketâncızâde		

Ek 1: (Devamı)

Karye-i Dîvâne Dâvud kefere hâne rub' 2,5	Karye-i Lekâtenk hâne 1 rub' 0,5	
Der'uhde-i Osmân Efendi		
Karye-i Gormâzova hâne 0,5		
Der'uhde-i es-Seyyid Hüseyin Ağa		
Karye-i Mâlne-i Bâlâ hâne 1 rub' 3	Karye-i Taşkesen kefere hâne rub' 3,5	Karye-i Sığırlu müslim hâne 1,5
Der'uhde-i Halîl Ağa		
Karye-i Oğoy hâne 2 rub' 1	Karye-i Golyâkofça hâne rub' 3,5	Karye-i Hasırcı hâne 0,5
Karye-i Kalkâs hâne 0,5		
Der'uhde-i Ebûbekirzâde		
Karye-i Hüseyinlü hâne 2 rub' 1		
Der'uhde-i Abdullah Efendi		
Karye-i Klâdînçe hâne 1 rub' 2	Karye-i Kostembro zîr hâne rub' 1	
Der'uhde-i Murâd Sipâhî		
Karye-i Dîvâne Dâvud müslim hâne 1 rub' 3		
Der'uhde-i Osmân Ağa		
Karye-i Koca Ahmedlü kefere hâne 1 rub' 3		
Der'uhde-i Osmân Çeribaşı		
Ormanlu müslim hâne 1 rub' 2		
Der'uhde-i Mollâ Yûnus		
Karye-i Eleşinçe hâne 1 rub' 1		
Der'uhde-i Miftâh Ağası Vekîli:		
Karye-i Sığırlu kefere hâne rub' 2,5	Karye-i Besâril hâne 1 rub' 3	Karye-i Boğdânovol hâne 2 rub' 1
Karye-i Kostembro bâlâ hâne rub' 3,5	Karye-i Mâline-i zîr hâne 2 rub' 0,5	
Der'uhde-i Mahmûd Sipâhî		
Karye-i Râkofçe küçük hâne rub' 1	Karye-i Bojârevo hâne rub' 1	
Der'uhde-i Timur Sipâhî Birâderi Mollâ Abdülfettâh		
Karye-i İstolnik hâne 2	Karye-i Kazihâne hâne 1,5	Karye-i Brâykofçe hâne 0,5
Karye-i Dobçîn hâne rub' 1,5	Karye-i Boçne (...) hâne rub' 3	
Der'uhde-i Za'im Memiş Ağazâde		
Karye-i Virâgofça hâne rub' 1	Karye-i Karye-i Kamânîçe hâne 1	Karye-i Buğdaylı hâne rub' 1
Karye-i Lûkova hâne rub' 0,5	Karye-i İğnâtîçe hâne 1 rub' 3	Karye-i Merçây hâne rub' 2,5

Ek 1: (Devamı)

Karye-i İvâniyâne hâne rub‘ 1,5	Karye-i Oblâ hâne rub‘ 0,5	Karye-i Koca Ahmedlü müslim hâne rub‘ 0,5
Karye-i Orlânofça hâne 0,5	Karye-i Rone hâne 0,5	Karye-i Bosmâniçe müslim hâne rub‘ 1
Karye-i Oslene hâne rub‘ 1,5		
Yekûn 84,5		
Beher hâne: şa‘îr çanak 37, hatab ‘araba 3, saman ‘araba 3, ganem ve otluk akçesi meblağ 183		

[16b/1] Akzâ kuzâtü’l-müslimîn evlâ vülâtü’l-muvahhidîn ma‘deni’l-fazl ve’l-yakîn râfi‘-i i‘lâmü’ş-şerî‘at-ı ve’d-dîn vâris-i ‘ulûmü’l-enbiyâi ve’l-mürselîn el-muhtass bimezîd-i ‘inâyetü’l-melikü’l-mu‘în mevlânâ Sofya kâdisı zîde fezâil ve mefâhirü’l-emâsil ve’l-akrân kethüdâ yeri ve yeniçeri serdârı ve bu husûsa mübâşir ta‘yîn olunan sadr-ı a‘zamî çukadârlarından Osmân ve a‘yân-ı vilâyet iş erleri zîde kadrühüm tevkî‘-i refî‘-i hümâyûnum vâsıl olıcak ma‘lûm ola ki sefer-i hümâyûnum vukû‘unda bilâd-ı selâse ta‘bîr olunan İstânbul ve Edirne ve Burûsa şehirleri esnâfının ‘aynî orduları ihrâc ve Sofya şehri esnâfından dahi bin doksan dokuz gurûş bir sülûs ordu bedeli tahsîl olunugeldiğine binâen sene-i âtiye için dahi sâbıkâ yine kıyâsen şehri-i mezbûrdan ol mikdâr gurûş ordu bedeli tahsîl olunmak fermânım olmağın işbu emr-i ‘âlîşânım ısdâr ve mübâşir-i mûmâileyh ile irsâl olunmuşdur imdi vusûlünde siz ki mevlânâ-yı mûmâileyh ve sâirlerisiz ber-müceb-i sûret-i defter merkûmân şehri-i mezbûr esnâfından sâbıklarına kıyâsen sene-i âtiye için tahsîli iktizâ iden meblağ-ı mezbûr bin doksan dokuz gurûş bir sülûs ordu bedelini bir gûne adı yerlü yerinden tamâmen tahsîl ve teslîmi hazîne-i ‘âmirem olunmak için mübâşir-i mûmâileyh ile ordu-yı hümâyûnuma irsâl ve isâle mezîd-i takayyüd ve ihtimâm ve hilâf-ı rızâ hâlâtdan ihtirâz-ı tâmm eyleyesiz ve sen ki mübâşir-i mûmâileyhsin meblağ-ı mezbûrun bir an ve bir sâ‘at evvel yerlü yerinden tahsîl ve getirüb ordu-yı hümâyûnum hazînesine teslimine müsâra‘at ve te’hîr ve tevakkuf misillü hareketden sen dahi hazer ve mübâ‘det eylemen bâbında fermân-ı ‘âlîşânım sâdır olmuşdur buyurdum ki hükm-i şerîfimle vardıkda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şerefyâfte-i sudûr olan işbu emr-i şerîf-i celîlü’ş-şân-ı vâcibü’l-etbâ‘ ve lâzîmü’l-imtisâlimin mazmûn-ı itâ‘atmakrûnuyla âmil olub hilâfı vaz‘ ve hareketden begâyet ihtirâz ve ictinâb eyleyesiz şöyle bilesiz ‘alâmet-i şerîfe i‘timâd kılasız. Tahrîren fi’l-yevmü’r-râbi‘ Şevvâlü’l-mükerrem li-sene sitte ve semânîn ve miete ve elf

Buyurdu sahrâ-yı Şumnu

Vesale ileynâ fi 29 min Şevvâl sene 186

Def‘

Bedel-i ordu-yı şehri-i Sofya berâ-yı lâzîme-i sefer-i hümâyûn ‘an cânib-i Moskov ki tahsîl şode ‘an vâcib el-vâki‘ der-sene 1186 berâ-yı 1186 ber-müceb-i defter-i hazîne-i ‘âmire kıymet gurûş 1.099 sülûs 1

[17a/1] Akzâ kuzâtü’l-müslimîn evlâ vülâtü’l-muvahhidîn ma‘deni’l-fazl ve’l-yakîn râfi‘-i i‘lâmü’ş-şerî‘at-ı ve’d-dîn vâris-i ‘ulûmü’l-enbiyâi ve’l-mürselîn el-muhtass bimezîd-i ‘inâyetü’l-melikü’l-mu‘în mevlânâ Sofya kâdisı zîdet fezâil tevkî‘-i refî‘-i hümâyûnum vâsıl olıcak ma‘lûm ola ki İslâm nâm kimesne meştâ-yı Şumnu‘da dîvân-ı hümâyûnuma ‘arz-ı hâl idüb Sofya sükkânından mukaddemâ Voynugân çeribaşları olan Mehmed Ağa ve Mustafâ Bey dimekle ma‘rûf kimesneler voynugânları üzerlerine bâ-emr-i ‘âlîşân tarh ve tahmîl olunub

Ek 1: (Devamı)

üzerlerine edâsı lâzım gelen şa'îr mübâya'ası bedellerine virmek üzere yüz seksen bir senesinden bundan sekiz bin yedi yüz aslı gürüş akçe istikrâz ve mahalline edâ idüb rü'yet-i umûrlarından sonra meblağ-ı mezbûru merkûmân Mehmed ve Mustafâ'dan taleb eyledikde bî-vech-i şer'î edâda ta'allül ve muhâlefet ve gadr-i küllî (...) olduklarını bildirüb mübâşir ma'rifetiyle şer'le görölüb mezkûrânın zimmetlerinde olan meblağ-ı mezbûr alacağı tamâmen tahsîl ve bîkusûr gerüye alıvrilüb icrâ-yı hak olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ itmeğin mahallinde ma'rifet-i şer' ve ta'yîn olunan mübâşiriyle rü'yet olunub lâzım gelen hakkı tamâmen tahsîl ve ihkâk-ı hak olunmak emrim olmuştur buyurdum ki husûs-ı merkûm için bu def'a sadr-ı a'zamım enderûn ağalarından mübâşir ta'yîn olunan kahveci başı Hüseyin ile hükm-i şerîfim vusûl buldukda bu bâbda sâdir olan emrim (...) 'amel dahi ta'yîn olunan mübâşir-i merkûm ma'rifetiyle mezbûrânın mahallinde meclis-i şer'e ihzâr deyü (...) terâfu'-ı şer' ve masra terâfu'-ı şer'le görölüb fasl olunmayan husûsların tamâm mukayyed olub göresiz i'lâm olunduğu (...) muktezâ-yı şer' (...) 'amel idüb dahi ber-vech-i muharrer mezbûrânın istikrâz idüb zimmetlerinde olan meblağ-ı mezbûr alacağı ba'de's-sübût hükm idüb tamâmen tahsîl ve bîkusûr (...) alıvrilüb icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hak eyleyesin min ba'd-ı şer'-i şerîfe ve emr-i 'âlîşânıma muhâlif kimesneye iş etdirmeyüb kaziyede medhali olmayanı karışdırmayub eslemeyeni yazub 'arz idüb husûs-ı mezbûr için bir dahi (...) eylemeyesin şöyle bilesin 'alâmet-i şerîfe i'timâd kılasın. Tahrîrî'l-evâil-i Şevvâl sene sitte ve semânîn ve miete ve elf

Be-meştâ-yı Şumnu

Vesale ileynâ fi 2 min Zî'l-ka'de sene 186

Mûcebince mektûb-ı hazret-i sadr-ı a'zamî sâdir olduğu kayd şod.

[17a/2] Akzâ kuzâtü'l-müslimîn evlâ vülâtü'l-muvahhidîn ma'deni'l-fazl ve'l-yakîn râfî'-i i'lâmü's-şerî'at-ı ve'd-dîn vâris-i 'ulûmü'l-enbiyâi ve'l-mürselîn el-muhtassu bimezîd-i 'inâyetü'l-melikü'l-mu'în mevlânâ Sofya kâdîsı zîdet fezâil ve kîdvetü'l-emâcîd ve'l-a'yân bu husûsa mübâşir ta'yîn olunan dergâh-ı mu'allâm gedüklülerinden Kuşcu Mehmed zîde mecdihü ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân kethüdâ yeri ve yeniçeri serdârı ve a'yân ve zâbitân ve sâir iş erleri zîde kadrühüm tevkî'-i refî'-i hümayûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki sefer-i hümayûnum (...) inşâallahü te'âlâ bu sene-i mübarekede dahi (...) hüsn-i hitâm bulmayub ve hasarâ-yı (...) ve (...) olan Moskov keferesinin mekr ve hîle ve hud'asından emnîyet ve gaflet bir vechile câiz olmadığı cihetinden serhadân-ı mansûremin teksîr-i sevâd ve tevkîr-i ihbâr ile emr-i muhâfaza ve muhârebesine ihtimâm ve dikkat lâzım ve vâcib ve husûsen sinîn-i sâbıkada (...) giriftâr olan emsâr ve kılâ'-ı bukâ'ın 'avn ü 'inâyet-i rabb-i cenâb-ı rabbü'l-müste'ân ile selmen ve bâhiren nez' (...) bin neferine gayr-ı dîn ve salâbet-i İslâmîye (...) vücûbîyet olmakdan nâşî sene-i âtiye için sabıkından (...) zekât-ı kavîyenin ihzârı (...) vâcib olmağla binâen'aleyh gerek ordu-yı hümayûnumda ve gerek sevâhil-i Tuna ve cevânib-i sâirede zâd ve zehâir ve mühimmât-ı seferîye tahmîl ve kal'e hidemâtında istihdâm için nevrûzdan mukaddem ordu-yı hümayûnumda mevcûd bulunmaları şartıyla buna girdikleri günden hizmet olduklarıncâ ber-vech-i (...) lâzım gelen ücretleri ordu-yı hümayûnum 'arabacıbaşısı yedinden verilmek şartıyla mevkûfâtıdan ihrâc [17b] olunan memhûr ve mümzâ sûret-i defter mûcebince Sofya kazâsından seksen yedi senesine mahsûb olmak üzere yüz altmış kıt'a mekkârî öküz 'arabaları ihrâcî tertîb ve fermânım olmağın işbu emr-i 'âlîşânım ısdâr ve mübâşir-i mûmâileyh ile irsâl olunmuşdurimdi vusûlünde siz ki mevlânâ-yı mûmâileyh ve sâirlerisiz ol mikdâr mükârî öküz 'arabalarının cümlesi cedîd ve ceyyid ve münbitve müstahkem ve üstü örtülü öküzleri za'îf ve (...) olmayub

Ek 1: (Devamı)

güçlü ve kuvvettli olmak ve ‘arabacıları Kıbtı ve (...) zümresinden olmayub çiftçi ve rençber tâifesinden kefillü ve büyütlü olmak ve husûsen ‘arabacıbaşları yerlûden ma‘lûm ve mu‘temed kimesnelerden intihâb ve kavî kefilleri ahz ve ta‘yîn olunarak tevzî‘ ve dikkat ve zamânıyla yerlû yerinden tedârik ve yola ihrâc ve nevrûzdan mukaddemce mahall-i meştâ-yı hümâyûnum olan Şumnu sahrâsına îsâl ve irsâli sizlerden matlûb-ı hümâyûnum olmağla ma‘âzallahü te‘âlâ bu emr-i ehemde ol mertebe tekâsül ve te‘hîr misillü hareket yâhûd ‘afv ve tenzîl dâ‘îyesi ve mukayyed ve serbest iddi‘âsı ve sâir bahâne ile tahrîrât yâhûd irsâline cesâret...lâzım gelür ise işbu sefer-i hümâyûnuma ‘ale’l-ittifâk imrâr ve i‘ânet-i lâzıme gayret-i diyânet olunduğu (...) ol makûle te‘hîr ve terahhiye sebeb ve ‘illet olanlar her kim olur ise olsun hâl ve şânına göre iktizâ iden cezâ-yı lâyıklarının icrâsında dakîka fevt olmayacağında kat‘-ı nazar ol bâbda gelen tahrîrâta bir dürlü ‘amel ve i‘tibâr olunmayub mübâşir-i mûmâileyh tarafında zuhûr ider ise der‘akab mübâşirinden ‘azl ve nefy yerine âhir mukaddem ve müberrem kimesne ta‘yîn ve hükkâm ve zâbitân ve vücûh-ı ahâliden isimleri mezkûr olanlar dahi dâr-ı diyârlarında tard ve tabsîr ile temşîyetkâra ikdâm olunacağı (...) ve mâil ve lâzım gelenlere ifâde ve tefhîm birle matlûb olan ol mikdâr mükârî öküç ‘arabaların der‘akab tevzî‘ ve mu‘temed ve kefillü ‘arabacılarıyla nevrûz-ı firûzdan ordu-yı hümâyûnumda mevcûd bulunmaları şartıyla serî‘an ta‘ahhüd-i i‘lâmlarının irsâl ve bir taraftan yerlû yerinden tedârik ve ihrâcı husûsuna mübâderet ve hilâfından cümleliz hazer ve mücânebet eyleyesiz ve sen ki mübâşir-i mûmâileyhsin ber-vech-i muharrer mazmûn-ı emr-i şerîfimle ‘amel ve hareket ve hilâfından tevakkî ve mübâ‘det eylemen bâbında fermân-ı ‘âlîşânım sâdır olmuşdur buyurdum ki hük-m-i şerîfimle vardıkda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şerefyâfte-i sudûr olan emr-i şerîf-i celilü’s-şân-ı vâcibü’l-etbâ‘ ve lâzımü’l-imitsâlimin mazmûn-ı itâ‘atmakrûnumla ‘amel olub hilâfından teb‘îyet-i ihtirâz ve ictinâb eyleyesiz şöyle bilesiz ‘alâmet-i şerîfe i‘timâd kılasız. Tahrîren fi’l-yevmü’s-sânî Şevvâl li-sene sitte ve semânîn ve miete ve elf

Be-meştâ-yı Şumnu

Vesale ileynâ hurrîre fî 5 min Zî’l-ka‘de sene 186

Yekûn-ı ‘araba 160

Mûcebince mektûb-ı hazret-i sadr-ı a‘zamîden sâdır olduğu kayd şode

Husûs-ı mezkûrun isti‘câlini ve (...) senesi şa‘îr mübâya‘ası bakîyesi Sofya ve Şehirköyü ve Berkofça ve İznebol ve Bernîk ‘arabalarına tahmîl ve ordu-yı hümâyûna naklî havî fî 23 min Zî’l-hicce sene 186 târihiyle müverrah emr-i ‘âlî ve mûcebince mektûb-ı hazret-i sadr-ı a‘zamî sâdır olub vürûd itmediği kayd şode.

Husûs-ı mezkûrun isti‘câlini havî fî 4 Muharrem sene 186 târihiyle müverrah emr-i ‘âlî ve mûcebince mektûb-ı hazret-i sadr-ı a‘zamî sâdır olub vürûd eylediği kayd şode. Fî 20 Muharrem sene 186

[18a/1] Mefâhirü’l-kuzât ve’l-hükkâm ma‘deni’l-fezâil ve’l-keâm Rûmili’nin orta kolu yemîn ve yesârıyla nihâyetine varınca vâki‘ olan kazâlardan kuzât ve nüvvâbı zîde fazlühüm ve mefâhirü’l-emâsil ve’l-akrân zikr olunan kazâların a‘yân ve iş erleri ve cebehâne-i ‘âmirem ocağı bu emr-i mühimme mübâşir ta‘yîn olunan (...) zîde kadrühüm tevki‘-i refî‘-i hümâyûn vâsıl olıcak ma‘lûm ola ki Devlet-i Aliyye-i (...) Moskov keferesi ile beyninde vukû‘ bulan muhâsama-i mülkiye ve dîniye zımnında zuhûr iden sefer-i nusret-müessirim içün cümle ocakların ‘askeri sâye-i ‘inâyetvâye-i cihândârla (...) oldukları na‘m-ı celîlenin edâ-yı şükri husûsunda a‘dâ-yı dînin def‘-i mazarratlarına memâlik-i mahrûse-i ikmâlimin dest-i tasallut ve hücum-ı a‘dâdan vikâyesine bezl-i makdûr eylemeleri ve vakt-i seferden evvel bilâ-izn ve fermân ‘avdet eylememeleri farîza-i ‘uhde-i

Ek 1: (Devamı)

sadâkatları iken tevâif-i ‘askerîyenin (...) kadîme mugâyir rûz-ı kâsımdan mukaddem vatanlarına ric‘atleri küffâr-ı hâkisârın hudûd-ı memleket-i İslâmîyeye tecâvüz ve istibdâlarına bâ‘is olub etrâf ve eknâfdan tevârüd iden efrâd-ı ‘askerîye ordu-yı hümayûnumda üç ay tevakkuf ve ârâm eylemeksizin bilâ mücib-i ‘avd ve infirâk eylemeleri (...) kefere-i (...) Tuna’yı berü tarafa mürûrlarına ve ordu-yı zafermakrûnun (...) teferrük ve perîşân ve olmasına ‘illet-i müstakile olmakdan nâşî bimennihi te‘âlâ ve sübhânihi işbu sene-i mübâreke evvel bahâr hâceste-i âsârı hulûlünde cümle ocaklara müntesib ve (...) olan ‘atîk ve cedîd serdengeçdi ağa ve ‘alemdârları ve neferâtın bir neferi gerüye kalmamak şartıyla sancağ-ı (...) penâhî sâyesinde ibtidârı bahârda mevcûd bulunmalarına irâde-i hümayûn-ı pâdişâhânem müte‘allik olmağın siz ki mevlânâ ve sâir mûmâileyhimsiz kazâlarınızda sâkin ve mutavattın dergâh-ı mu‘allâm cebecileri ocağından bayrak küşâd etmiş ‘atîk ve cedîd her ne kadar serdengeçdi ağaları ve ‘alemdârları ve cebeci neferâtı var ise mecmû‘u yerlerinden tahrîk idüb evvel bahâr hâceste-i âsârı ordu-yı hümayûnumda mevcûd bulunmak üzere sevk ve tesbîle bi’l-ittifâf ihtimâm ve dikkat ve sinîn-i sâbıkada ba‘zı ‘atîk ağa ve ‘alemdârın (...) ve ‘illet izhârıyla ve ba‘zıları dahi hükkâm ve a‘yâna (...) umûr-ı vilâyet bahânesiyle sürücü ta‘yîn olunan mübâşirleri tağlît ve sefer (...) nâtik mürûr i‘lâmlar ahzıyla nice nice tûvânâ ve bahâdır kimesneler emr-i cihâddan i‘râz ve hizmet-i lâzîmeler taksîr eyledikleri zâhir ve mübeyyen olmakdan nâşî fî mâ bâ‘d bu makûle i‘zâr ibrâr idenlerin ‘özür ve ‘illetlerine havâle sem‘-i isgâ olunmayub bu misillülerden ve gerek neferâtın her kim emr-i vâcibü’l (...) ‘adem-i itâ‘at birle vakt-i mev‘ûddan bezl-i ûlâ hazret-i enbiyâda mevcûd bulunmaz ise esâmîsi hazîne mânde olunmağla kanâ‘at olunmayub ‘ibret-i li’s-sâirîn cezâları tertîb olunacağı cümlesine ifâde ve telkîne mübâderet ve bu emr-i ‘azîm ve huteb-i cesîmet ve (...) cür‘et ve cesâreti zuhûr edenlerin haklarından gelineceğini muhakkak bilüb ana göre ‘amel ve hareket ve hilâfından gâyetü’l-gâye tehâşî ve mücânebet eyleyesiz deyü dergâh-ı mu‘allâm kapucubaşlarından olub hâlâ ordu-yı hümayûnumda cebecibaşı olan iftihârü’l-emâcid ve’l-ekârim Mehmed dâme mecdihü tarafından mühürlü mektûb verilmek vech-i meşrûh üzere ‘amel olunmak bâbında fermân-ı ‘âlîşânım sâdir olmuşdur buyurdum ki vusûl buldukda bu bâbda şerefrîz-i sudûr iden emr-i celîl-i levâzım ve cebecibaşı-i mûmâileyh tarafından virilen mühürlü mektûb mücebince ‘amel ve hareket ve hilâfından gâyetü’l-gâye tehâşî ve muhâderet eyleyesiz ‘alâmet-i şerîfe i‘timâd kılarsınız. Tahrîren evâil-i Şevvâli’l-mükerrrem sene sitte semânîn ve miete ve elf

Be-meştâ-yı Şumnu

Vesale ileynâ hurrîre fî 7 min Zî’l-ka‘de sene 186

Mücebince sadr-ı a‘zam mektûbu ve cebecibaşı mektûbu dahi sâdir olduğu kayd şode.

[18b/1] Mefâhirü’l-kuzât ve’l-hükkâm ma‘deni’l-fezâil ve’l-keîlâm Rûmîli’nin orta kolunun yemîn ve yesârında vâki‘ kazâlardan ordu-yı hümayûnuma gelince yol üzerlerinde vâki‘ kazâlardan kâdîlar ve nâibleri zîde fazlühüm ve mefâhirü’l-emâsil ve’l-akrân kethüdâ yerleri ve yeniçeri serdârları ve a‘yân vilâyet iş erleri zîde kadrühüm tevkî‘-i refî‘-i hümayûnum vâsıl olıcak ma‘lûm ola ki bi-tevfîkihi ve sübhânehi ve te‘âlâ evvel bahâr hâceste-i âsârda sefer-i hümayûnumda mevcûd bulunmak üzere sâdir olan fermân-ı ‘âlîşânım mücebince Rûmîli’nin orta kolu yemîn ve yesârında vâki‘ kazâlarda bulunan dergâh-ı mu‘allâm cebecilerinin ‘atîk ve cedîd serdengeçdi ağaları ve cümle ‘alemdâr ve neferden sâire ile mahallerinden ihrâc ve vaktiyle ordu-yı hümayûnuma vusûlleri matlûb-ı hümayûnum olmakdan nâşî bu makûle neferâtın ordu-yı hümayûnuma gelince esnâ-yı râhda nüzûl eyledikleri menzillerde ber-vech-i mu‘tâd mevcûdlarına göre beher neferine bir ‘aded nân

Ek 1: (Devamı)

ve beher altı neferine bir vukîye gûşt ve eşyâları tahmîl için beher on neferine bir re's mekkârî bârgîrlerinin lâzım gelen bahâ ve ücretleri tekâlîflerine takâs ve mahsûb olunmak şartıyla ihâm-ı kazâ tarafından tedârik ve zâbitânına teslim etdirilmek fermânım olmağın işbu emr-i 'âlîşânım ısdâr ve (...) ile irsâl olunmuştur imdi sen ki kuzât ve nüvvâb-ı mûmâileyhim ve sâirlerisiz o makûle dergâh-ı mu'allâm cebecileri neferâtı ordu-yı hümâyûnuma gelince esnâ-yı râhda nüzûl eyledikleri menzillerde mevcûdlarına göre mezkûrû'l-mikdâr nân ve gûşt ta'yînâtları ile bârgîrleri hesâb-ı mezkûr üzere tedârik ve zâbitânına teslim ve lâzım gelen bahâ ve ücretleri kazâlar ahâlîlerinin tekâlîflerine takâs olunmak üzere yedlerinden ma'mûlünbih sened ahz ve zahrına hüccet-i şer'îye etdirdüb ihâm-ı yedlerinde hıfz etdirmeniz bâbında fermân-ı 'âlîşânım sâdır olmuştur buyurdum ki hükm-i şerîfimle vardıkda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şerefyâfte-i sudûr olan işbu emr-i şerîf-i celîlû's-şân-ı vâcibû'l-etbâ' ve lâzımû'l-imtisâlimin mazmûn-ı itâ'atmakrûnuyla 'âmil olub hilâfından ihtirâz eyleyesiz şöyle bilesiz 'alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız. Tahrîrû'l-yevmû'l-vâsi' Şevvâlû'l-mükerrerrem sene sitte ve semânin ve miete ve elf

Sahrây-ı Şumnu

Vesale ileynâ fi 7 min Zî'l-ka'de sene 186

[18b/2] Pâşâ sancağında Sofya nâhiyesinde Doğancılı nâm diğer Seferlü nâm karye ve gayrıdan üç bin akçe tîmâr orta boylu ela gözlü açık kaşlı râfî'-i tevki'-i refî'-iü's-şân-ı hakânî Alî'nin berât-ı şerîfimle üzerinde geçen ve sene me'mûr olduğu Mâcîn cânibinde bayrağı altında ve meştâ-nişîn oldukları Soğanlık karyesinde mevcûd iken eshâb-ı a'râzdan sâbıkâ sol kol alâybeyisi el-Hâc Mehmed terk-i hizmetinden olmak üzere tîmâr-ı mezbûru kendü (...) Ganî Ya'kûb veled-i Mehmed'e 'arz ve tevcîh ve tezkire etdirüb gadr eylediğine binâen tîmâr-ı mezbûr hilâf-ı inhâ 'arz ve tevcîh ve tezkire olunan Ya'kûb veled-i Mehmed'in ref'inden sâhib ülâmız Kör Alî'ye seksen beş muharreminde ibkâ ve berât olunmuş iken mîralây-ı sâbık el-Hâc Mehmed bu def'a vilâyetinden gelüb tîmâr-ı mezbûru bâ-'arz-ı hâl ber-takrîb ref'inden kendü oğlu mezkûr Ya'kûb'a ibkâ ve gadr eylediği mezkûr Alî inhâ ve tîmâr-ı mezbûrun kendüye ibkâsını istid'â eyledikde vürûd iden buyurulduya imtisâlen ba'de's-suâl tîmâr-ı mezbûr-ı merkûm Alî'nin hakk-ı sarîhi olub mîralây-ı sâbık mezkûr el-Hâc Mehmed tama'-ı hamından nâşî ber-minvâl-i muharrer gadr eylediğini zü'amâ ve erbâb-ı tîmâr ve çeribaşıyla 'alâ tarîku's-şehâde haber virdiklerine binâen tîmâr-ı mezbûr hilâf-ı inhâ tevcîh ve ibkâ olunan mezkûr Ya'kûb veled-i Mehmed'in ref'inden sâhib-i ülâmız Kör Alî'ye ibkâsı bâbında eyâlet-i Rûmili'nin defter kethüdâsı Mes'ûd zîde mecdühü ve mîr-i ülâ pâyesiyile sağ kol alâybeyisi (...) 'izzühü ile sol kol ve Köstendil ve Yânya ve İlbasan ve Üsküb ve Alacahisâr ve Prizîn ve Dukakîn alâybeyileri i'lâm etmeleriyle Rûmili vâlisi ve Hâcıoğlu Bâzârî cânibi ser'askeri düstûr-ı [19a] mükerrerrem müşîr-i müfahham nizâmû'l-'âlem vezîrim Abdî Pâşâ edâmallahü te'âlâ iclâlühü dahi mezkûr Alî'yi (...) mezbûr Ya'kûb veled-i Mehmed ile huzûrda terâfu' ve hak kankı tarafda olduğu bi't-taharrî 'arz ve i'lâm eylemek üzere sâdır olan fermân-ı 'âlîşânıma imtisâlen husûs-ı mezbûr ba'de's-suâl tîmâr-ı mezbûr-ı mezkûr Alî'nin hakk-ı sarîhi olub ve mezkûr Ya'kûb'un kat'â 'alâkası olmadığı sancaklusu şehâdet ve tîmâr-ı mezbûr-ı mezkûr Ya'kûb'un ref'inden sâhib-i ülâ mezkûr Alî'ye ibkâsı için eyâlet-i Rûmili'nin sağ ev sol kol ve sâir nefer elvîye alâybeyleri zîde kadrühüm i'lâm ve vezîr-i müşârûnileyhin mektûbuyla ibhâ eylediği ecilden sancağında sâkin olub alâybeyisi bayrağı altında sefere eslemek şartıyla tîmâr-ı mezbûr hilâf-ı inhâ tevcîh ve ibkâ olunan mezkûr Ya'kûb veled-i Mehmed'in ref'inden sâhib-i ülâ mezkûr Alî'ye ibkâ ve tevcîh olunmak için sene sitte ve semânin ve mie ve elf cemâziye'l-

Ek 1: (Devamı)

âhîrinin yirmi dördüncü günü târîhiyle hükm-i şerîfim virdikden sonra ihrâc olunmak fermânım olmağın zikr olunan üç bin akçe tîmâr vech-i meşrûh üzere merkûm Alî'ye ibkâ ve tevcîh olunub virdim ki zikr olunur Doğancılı nâm-ı diğer (...) tâbi'-i Sofya 9.000 / 3.000 ve buyurdum ki ba'de'l-yevm taht-ı yedinde olub tasarruf kılub şöyle ki vezâif-i hidemât-ı mebrûre-i mevfûre ve mesâ'î-i meşkûre 'asâkir-i mansûrda bermûceb-i defter-i hakânî bikusûr müdde'î ve müeddî/müeddâ kıla evvel be evvel ikrâr-ı âferîdeden hiç ehad mâni' olmaya şöyle bileler 'alâmet-i şerîfe i'timâd kılalar

Buyurdu sahrâ-yı Şumnu

Vesale ileynâ fi 11 min Zî'l-ka'de sene 186

[19a/1] Kıdvetü'l-emâsil ve'l-ikrâm mîrlivâ pâyesiyle sağ kol alâybeyisi olan Ömer dâme 'izzühü ordu-yı hümâyûnuma mektûb gönderüb pâşâ sancağında Sofya nâhiyesinde Gormâzova nâm karye ve gayrîdan bin doksan beş akçe tîmâra mutasarrıf olan Mehmed tevcîhi târîhinden berü bayrağı altında nâ mevcûd ve bilâ sâhib ve ol vechile mahlûl olmağla mülâzımlardan orta boylu ela gözlü açık kaşlı râfî'-i revkî'-i refî'-iü's-şân-ı hakânî Selîm'e verilmek bâbında 'inâyet ricâsına 'arz etmeğın ordu-yı hümâyûnumda isti'mâl olunan cebe ve ahkâm defterine mürâca'at olundukda Filibe nâhiyesinde Ömer (...) nâm karye ve gayrîdan beş bin akçe tîmâra mutasarrıf eyâlet-i Rûmîli'nin za'îm-i mutasarrıfelerinden Alî'nin tîmârı ikdâmından Gormâzova nâm karye ve gayrîdan bin doksan beş ve yine Sofya nâhiyesinde (...) nâm karye ve gayrîdan yedi yüz doksan ve yine nâhiye-i mezbûrda Manâstır-ı Yörgüç ve gayrîdan iki yüz yetmiş dört ve Sivelây nâm karye ve gayrîdan yüz otuz altı ve Bernîk nâm karye ve gayrîdan yedi yüz altmış akçe ile Filibe nâhiyesinde (...) nâm karye ve gayrîdan dört bin beş yüz akçe tîmâra babası Osmân fevtinden tahvîl hükmüyle mutasarrıf Hâcî Mehmed fevtinden yine tahvîl hükmüyle mutasarrıf diğer Mehmed'in (...) verilen tîmârı semtlerine münâsib olduğundan bin yüz seksen altı senesi rebî'u'l-âhîrinin yedinci gününden ber-vech-i mübâdele tevcîh ve tahvîl hükmüyle üzerinde olduğu mastûr ve mukayyed bulunmağın mezkûr Mehmed'in üzerinde olan zikr olunan Gormâzova ve (...) ve Sivelâyî ve (...) ve Bernîk nâm karyelerden üç bin elli beş akçe tîmârın hizmetinden mülâzım-ı merkûm Selîm sancağında sâkin olub alâybeyisi bayrağı altında sefere eşmek şartıyla sâlifü'z-zikr (...) ve Manâstır Yörgüç ve Sivelâyî ve Bernîk nâm karyelerden üç bin elli beş akçe tîmâr-ı mezkûr Mehmed'in terk-i hidmetinden mülâzım-ı merkûm Selîm'e tevcîh olunmak için sene sitte ve semânîn ve mie ve elf cemâziye'l-âhîrinin yirmi beşinci günü târîhiyle hükm-i şerîfimle virildikden sonra tezkîresi ihrâc olunmak fermânım olmağın zikr olunan üç bin elli beş akçe tîmâr vech-i meşrûh üzere merkûm Selîm'e tevcîh olunub virdim ki zikr olunur

(...) mârova tâbi'-i mezbûr 7.000 - (...) tâbi'-i Filibe hâric (...) tahmîl 500 – Sivelâyî tâbi'-i Sofya 3.900 / 900 / 272 / 136

Bogdandol tâbi'Sofya 3.900 – (...) tâbi'-i Filibe hâric ki (...) meşrût tahmîl 500 – (...) tâbi'-i Sofya 25.000 – Solofça tâbi'-i mezbûr 1.000

(...) Besâril tâbi'-i Sofya 3.500 gurûş yekûn 1.800/548/274 (...) tâbi'-i mezbûr 4.360 (...) tâbi'-i (...) 11.000/2.000

(...) Mâlne tâbi'-i mezbûr 4.000 – (...) tâbi'-i Sofya 6.600 – (...) tâbi'-i mezbûr 4.540 – (...) İsmâ'îl tâbi'-i (...) İnhisâr 1.500

Ek 1: (Devamı)

Yekûn 18.800/7.200/2.189/1.095 – (...) tâbi‘-i (...) 1.800 – (...) tâbi‘-i Şehirköyü 3.200

Manâstır bu def‘a (...) tâbi‘-i Sofya hâric-i ez-defter ber-vech-i tahmîl 300

Yekûn 11.200/5.200/1.580/790

(...) tâbi‘-i mezbûr 1.800 – (...) hâslu tâbi‘-i (...) hisâr 2.000 – (...) tâbi‘-i Sofya 2.500

(...) tâbi‘-i mezbûr 1.000 – (...) tâbi‘- Şehirköyü 2.800 – (...) tâbi‘-i Sofya 3.000

Yekûn 553.000/33.000/7

Buyurdum ki ba‘de‘l-yevm taht-ı yedinde olub tasarruf kılub şöyle ki vezâif-i hidemât-ı mebrûre ve mevfûre ve sa‘y-i meşkûre ‘asâkir-i mansûrdan ber-mûceb-i defter-i hakânî bikusûr müdde‘î ve müeddî kıla olunan (...) efrâd-ı âferideden hiç ehad mâni‘ ve dâfi‘ olmaya şöyle bile ‘alâmet-i şerîfe i‘timâd kılalar

Buyurdu sahrâ-yı Şumnu

[19b/1] Vech-i tahrîr-i hurûf oldur ki

Bin yüz seksen altı senesinde mârtı ibtidâsından Üsküb ve Sofya ve Filibe kalemi ‘aded-i ağnâm mukâta‘ası ‘uhde ve iltizâmında olub kalem-i mezbûr muhalledatından Sofya ve İznebol ve Breznîk ve Şehirköy ve Berkofça kazâları iltizâmlarına tâlib ve râgıb olan dârendegân-ı hurûf-ı Sofya sâkinlerinden kıdvetü‘l-emâcid ve‘l-a‘yân ‘izzetlü el-Hâc Süleymân Ağa ve Abdülfettâh Ağa ber-vech-i iştirâken der‘uhde ve iltizâm olub mûmâileyimâ dahi iltizâmı kabûl idüb ve bedel-i iltizâmları meblağ-ı mezbûr için tarafımıza virdikleri deyn temessükü mûcebince birbirinin kefâletiyle vâkit-i zamânıyla tarafımıza edâ ve mûmâileyhimâ kazâ-i mezbûrlara varub öteden berü tahsîl olunageldiği minvâl üzere mûmâileyhimâ dahi ber-minvâl-i muharrer zabt ve rabt ve tahsîl eylemen üzere yedlerine işbu zabt temessükü i‘tâ olundu tarafımızdan ve taraf-ı âhirden bir kimesne mâni‘ ve müdâhele olunmaya deyü. Hurrire M sene 186

Alî mültezim-i ağnâm-ı mezbûr hâlâ

Vesale ileynâ 22 min Zî‘l-ka‘de sene 186

[19b/2] İşbu sene-i mübâreke vâki‘ sefer-i hümâyûn-ı nusretmakrûn zehâiri ve mühimmât-ı seferiye naklinde ve hidemât-ı sâirede istihdâm için hizmetde olduklarıncâ ber-vech-i mu‘tâd hitâm-ı sefere değin biner sağ akçe ücretleri ordu-yı hümâyûn hazînesinden ‘arabacıbaşı yediyle virilmek şartıyla medîne-i Sofya kazâsında ihrâcı bâ-emr-i celîlü‘ş-şân fermân buyurulan yüz altmış ‘aded öküz ‘arabaları üzerlerine medîne-i mezbûre sükkânından Mustafâ Beşe nâm kimesne ‘arabacıbaşı nasb ve ta‘yîn olundukdan sonra sâlifü‘l-beyân ‘arabalardan nefsi-i şehir mahallâtına on dört ‘araba ve Yehûd tâifesine sekiz ‘araba ve Harmîn kurâsına on beş ‘araba ve medîne-i mezbûre kazâsında mütemekkin ve mutavattın çeribaşı Mustafâ’nın vînogânına yirmi beş ‘araba ve çeribaşı İbrâhîm Ağa vînogânına on iki ‘araba ve doğancıyân re‘âyâsına iki ‘araba ve Boyâne karyesine bir ‘araba ve Bâlî Efendi karyesine bir ‘araba ve Yukaru Bâne karyesine üç ‘araba ifrâz olundukdan sonra bâkî yetmiş dokuz ‘araba mevcûd olan kurâhânelerine cümle ma‘rifetiyle tevzî‘ ve taraf-ı mîriden virilecek ücret taraf-ı vilâyetin olmak üzere ‘arabacıbaşı merkûm ile beher kıt‘a ‘araba seksener gurûşa mukâvele ve kat‘ olunan ‘araba akçesi defteridir ki ber-vech-i âtî zikr olunur. Hurrire fi‘l-yevmü‘s-sâlis ve‘l-‘ışrîn min Zî‘l-ka‘detü‘ş-şerîfe sene sitte ve semânîn ve miete ve elf. Min hicreti men lehü‘l ‘izzü ve‘ş-şeref

Ek 1: (Devamı)

Der'uhde-i İzzetlü Mütessellim el-Hâc İbrâhîm Ağa		
Karye-i Bernîk-i müslim hâne rub' 1,5	Karye-i Bernîk-i kefare hâne 1 rub' 1	Karye-i Katne hâne 2
Karye-i Râkofça hâne 1 rub' 3,5	Karye-i Mâslova hâne rub' 0,5	Karye-i Çelviç hâne rub' 1,5
Karye-i Hrâsink hâne rub' 1	Karye-i Herekova hâne 1,5	Karye-i Rebrova hâne 1 rub' 0,5
Karye-i İslâtine hâne 1 rub' 2,5	Karye-i İlyânîçe hâne rub' 1	Karye-i Obredofça hâne rub' 1,5
Karye-i Osenoğlan hâne 1 rub' 2,5	Karye-i Küreci müslim hâne rub' 1,5	Karye-i Küreci kefare hâne 1 rub' 0,5
Karye-i Grâdîç hâne 1 rub' 1	Karye-i İsfereç hâne rub' 2,5	Karye-i İsvedîye hâne rub' 1
Karye-i Çukurova hâne 2	Karye-i Taşkesen müslim hâne 2	
Der'uhde-i el-Hâc Hasan Ağa		
Karye-i Zelzenîçe hâne 4 rub' 1	Karye-i Kiremeskofça hâne 2	Karye-i Botop hâne 0,5
Karye-i Meşetçe hâne 1 rub' 1		
Der'uhde-i Hasekî el-Hâc Osmân Ağa		
Karye-i Ormanlu kefare hâne 2 rub' 3,5	Karye-i Bâlcânlu hâne 1,5	Karye-i Nevesil hâne 5
Der'uhde-i Çeribaşı Mustafâ Bey		
Karye-i Mâleşofça hâne 0,5		
Der'uhde-i Sakalluzâde el-Hâc Ahmed Ağa		
Karye-i Berîrçe hâne 1,5	Karye-i Oğrâdişte hâne 0,5	
20a		
Der'uhde-i Sa'îd Ağazâde es-Seyyid Ahmed Bey		
Karye-i Küçükoba hâne 1,5	Karye-i Hâncedîd müslim hâne 1 rub' 1	Karye-i Tırnova hâne 3
Der'uhde-i Çeribaşı Mustafâ Bey		
Karye-i Karabolat hâne 1,5		
Der'uhde-i Hrâboşka Hâc Hasan Ağa		
Karye-i Hrâboşka hâne 3,5		
Der'uhde-i Miftâh Ağası Vekîli Mehmed Ağa		
Karye-i Râdoy hâne 1,5	Karye-i Dîvotne hâne 1 rub' 3,5	Karye-i Fîryone hâne 2
Karye-i Nikvân hâne 1,5	Karye-i Bâtolne hâne rub' 3	Karye-i İslâfçe hâne rub' 3,5
Der'uhde-i Köstence Ahmed Ağa		
Karye-i Ofdencol hâne rub' 1,5	Karye-i Gırdomân hâne 0,5	
Der'uhde-i Za'îmzâde İsmâ'îl Ağa		
Karye-i Dîrâğlofça hâne 4 buçuk	Karye-i Bâncâr hâne 2	Karye-i Râylova hâne 1
Karye-i Bôrk hâne 2	Karye-i Lozne-i zîr hâne 2	Karye-i Bofovîk hâne 0,5
Karye-i Gence hâne 0,5		
Der'uhde-i Kara Mehmed Beşe		

Ek 1: (Devamı)

Karye-i Viloyâk hâne 2 rub' 1	Karye-i Bezden hâne 1	
Der'uhde-i İvrâçeli Hâc Mustafâ Ağa		
Karye-i Zelve hâne 2,5	Karye-i Bodoğmir hâne 0,5	
Der'uhde-i Mollâ Mehmed		
Kaçalyâne hâne rub' 1		
Der'uhde-i Boyâne Zâbiti Ahmed Ağa		
Karye-i Bârmiofça hâne 2	Karye-i Mehlove hâne 0,5	Karye-i Beyler Çiftliği hâne 1
Karye-i Koklyâne hâne 1	Karye-i İzlânoşa hâne 0,5	
Der'uhde-i Hüseyin Sipâhîzâde		
Karye-i Doğanova hâne 3 rub' 1		
Der'uhde-i es-Seyyid Yûsuf Ağa		
Karye-i Verdekâline hâne rub' 1		
Der'uhde-i Mollâ Alî		
Karye-i Leskodol hâne rub' 1		
Der'uhde-i Velîyüddîn Efendi		
Karye-i Moşne hâne 0,5	Karye-i Boçne Kemerci hâne rub' 3	Karye-i Çorbâk hâne 1 rub' 3
Karye-i Kalkancı hâne rub' 1	Karye-i Boçne Küçük hâne rub' 1	Karye-i Gilyâne hâne rub' 3
Karye-i mahalle-i Mehmed Pâşâ hâne 1 rub' 3	Karye-i Storâç hâne 1	
Der'uhde-i Arnabûd Hasan Ağa		
Karye-i Mûsâ Köyü hâne 3,5	Karye-i Korîlâ hâne 1 rub' 3 buçuk	Karye-i Nâğbol hâne 1 rub' 3,5
Karye-i Bâtnomî hâne 2,5		
Der'uhde-i İslâm Ağa		
Karye-i Blâsova hâne 2 rub' 0,5	Karye-i Sislâfçe hâne 2,5	
Der'uhde-i İsmâ'il Ağa		
Karye-i Kalbofça hâne rub' 1		
Der'uhde-i el-Hâc Ömer Sipâhî		
Karye-i Manastırıste hâne rub' 1,5		
Der'uhde-i Halîl Bey		
Karye-i Jetne hâne rub' 2,5	Karye-i Vinogofça hâne rub' 3	
Der'uhde-i Abdüsselâm Efendi		
Karye-i Lokoriska hâne 3	Karye-i Merobâne hâne 1	Karye-i Breköfçe hâne rub' 1
Karye-i Ormen hâne 2 rub' 0,5	Karye-i Gorîlân hâne 3 rub' 3	
Der'uhde-i el-Hâc Mehmed Ağa		
Karye-i Gaytânova hâne 2 rub' 1,5	Karye-i Bosmânçe keferi hâne 1	Karye-i Boğro menzil hâne 2,5

Ek 1: (Devamı)

Der'uhde-i Mehmed Efendi		
Karye-i Derşe hâne 0,5		
Der'uhde-i Ahmed Sipâhî		
Karye-i Şome hâne rub' 1		
Der'uhde-i Yûsuf Ağa		
Karye-i Komârîçe hâne 1 rub' 3		
Der'uhde-i Koyuncu el-Hâc Alî		
Karye-i Dîrâğışınçe hâne 1	Karye-i Bodoyâne hâne 0,5	Karye-i Bâlişe hâne rub' 0,5
Der'uhde-i Hüseyin Sipâhî		
Karye-i Yîlânîçe hâne 1,5		
Der'uhde-i Sa'dullah Sipâhî		
Karye-i Leskâtink hâne 1 rub' 0,5	Karye-i Dîvâne Dâvud kefer hâne rub' 2,5	
Der'uhde-i Osmân Efendi		
Karye-i Gormâzova hâne 0,5		
20b		
Der'uhde-i es-Seyyid Hasan Ağa		
Karye-i Mâline-i Bâlâ hâne 1 rub' 3	Karye-i Taşkesen kefer hâne rub' 3,5	Karye-i Sığırlı kefer hâne 1,5
Der'uhde-i Halîl Ağa		
Karye-i Oğoy hâne 2 rub' 1	Karye-i Golyânofça hâne rub' 3,5	Karye-i Hasırcı hâne 0,5
Karye-i Kalkâs hâne 0,5		
Der'uhde-i Ebûbekir Bey		
Karye-i Hüseyinlü hâne 2 rub' 1		
Der'uhde-i Abdullah Efendi:		
Karye-i Kılâvînçe hâne 1 rub' 1	Karye-i Kostembro zîr hâne rub' 1	
Der'uhde-i Murâd Sipâhî		
Karye-i Dîvâne Dâvud müslim hâne 1 rub' 3		
Der'uhde-i Osmân Ağa		
Karye-i Koca Ahmedlü kefer hâne 1 rub' 3		
Der'uhde-i Osmân Çeribaşı		
Karye-i Ormânlu müslim hâne 1 rub' 1		
Der'uhde-i Mollâ Yûnus		
Karye-i Eleşniçe hâne 1 rub' 1		
Der'uhde-i Mahmûd Sipâhî		
Karye-i Pozârova hâne rub' 1	Karye-i Râkofça küçük hâne rub' 1	

Ek 1: (Devamı)

Der'uhde-i Miftâh Ağası Vekîli		
Karye-i Sığırlı kefare hâne rub' 2,5	Karye-i Besâril hâne 1 rub' 3	Karye-i Boğdândol hâne 2 rub' 2
Karye-i Kostembro Bâlâ hâne rub' 3,5		
Der'uhde-i Timur Sipâhî Birâderi Mollâ Abdülfettâh		
Karye-i İstolnik hâne 2	Karye-i Koziçâne hâne 1,5	Karye-i Brâköfçe hâne 0,5
Karye-i Dobroçîn hâne rub' 1 buçuk	Karye-i Boçne-i Derbend hâne rub' 3	
Der'uhde-i Za'îm Memiş Ağazâde		
Karye-i Virâğîçova hâne rub' 1	Karye-i Kamâniçe hâne 1	Karye-i Boğdâyili hâne rub' 1
Karye-i Lûkova hâne rub' 0,5	Karye-i Ağnâtiçe hâne 1 rub' 3	Karye-i Moçây hâne rub' 2 buçuk
Karye-i İvânâyâne hâne rub' 1,5	Karye-i Oblâ hâne rub' 0,5	Karye-i Koca Ahmdlü müslim hâne rub' 0,5
Karye-i Orenlâofça hâne 0,5	Karye-i Bosmânçe müslim hâne rub' 1	Karye-i Oselne hâne rub' 1,5
Karye-i Robed hâne 1		
Yekûn-ı hâne 184 Beher hâneye pâra 14 gurûş 34 otuz dört gurûş on dörder pâra isâbet eylemiştir. Bâlâda tahrîr olunduğu üzere vâroş mahallâtına ifrâz olunan on dört 'arabadan beher 'arabası seksen gurûş olmak üzere mahallât-ı mezbûrenin mevcûd olan sehâmlarına tevzî' olunan 'araba akçesidir ki zikr olunur. Hurrire fi 25 min Zî'l-ka'de sene 186 Yekûn-ı sehm 255 Beher sehme pâra 16 gurûş 4 dörder gurûş on altışar pâra isâbet eylemiştir.		

[21a/1] Vech-i tahrîr-i hurûf oldur ki

Evlâdiyet ve meşrûtiyet üzere bâ-berât-ı 'âlîşân mütevellîyesi olduğum ceddîm defterdâr-ı esbak merhûm Ahmed Pâşâ hazretlerinin cezîre-i Girîd'de binâ ve ihyâ eylediği câmi'-i şerîf evkâf mülhakâtından pâşâ sancağında Sofya nâhiyesinde vâki' Hâncedîd Evkâfı ve Tırnova nâm karye ve gayrîdan iltizâmını işbu bin yüz seksen altı senesi mârtı ibtidâsından sene-i mezbûre şubâtı gâyetine gelince bir senelik zabt eylemek üzere işbu dârende temessük kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân (...) zîde kadrühüye dört yüz gurûşa ber-vech-i pîşîn der'uhde ve iltizâm olunub ol dahi iltizâmı kabûl ve bedel-i iltizâm meblağı yedinden tamâmen alınub zabtı içün yedine işbu iltizâm temessükü virildiği gerekdir ki vech-i meşrûh üzere sene-i mezbûra mahsûben bir senede hâsıl olan a'sâr-ı şer'îye ve rûsûmât-ı sâire ve tapu-yı zemîn ve resm-i 'arûsân ve resm-i bennâk ve kovan ve (...) ve resm-i bâğât ve 'âdet-i ağnâm ve kaçgun ve yeve ve kul ve câriyemizden kâffesi ve beytül-mâl-ı 'âmme ve hâssamın külli'l-vücûh öteden berü ne minvâl üzere zabt olagelmış ise (...) mûmâileyh dahi o minvâl üzere zabt ve rabt ve hıfz ve hîrâset ve ahz ve kabz idüb evkâf-ı mezbûrun kurâ ahâlîleri seni üzerlerine

Ek 1: (Devamı)

zâbit ve sübaşı bilüb emrinden taşra ve re'yinden hâric (...) hilâf-ı vaz' ve hareketde bulunmayub mürâca'atı her hâlde tarafından ideler ve bundan akdem Samâkolu Ağa oğlunu sene-i mezbûre için bâ memhûr virdiğim temessüküm bir dürlü 'amel ve i'tibâr olunmayub lağv ve kizb olunub Ağa oğlunu vekâletden 'azl olunub ağa-yı mûmâileyhi vekîl nasb olunub küllemâ 'uzlet kahve vekîl fehvası üzere yedine işbu bâ-memhûr temessük i'tâ olunub bundan mâ'adâ mukaddem ve muahhar bir kimesnenin yedinde temessük zuhûr ve sudûr ider ise bu dürlü mesmû'a ve makbûle ve 'amel ve i'tibâr olunmayub işbu temessükümüze 'amel ve i'tibâr oluna ol bâbda tarafımızdan ve taraf-ı âhirden zabt ve tasarrufuna bir kimesne mâni' ve mezâhim ve dahl ve ta'arruz kılmayalar ve's-selâm. Tahrîren fi't-târîh-i mezbûr fi 27 L sene 186

Bende-i mütevellîye (...) ber-vech-i meşruta hâlâ

Vesale ileynâ hurrîre fi 26 min Zî'l-ka'de sene 186

[21a/2] Hâlâ medîne-i Sofya'da seccâde pirâ-yı şerîfe garrâ 'izzetlü fazîletlü efendi hazretleri ve kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân Sofya'da mütesellim 'izzetlü el-Hâc İbrâhîm Ağa zîde mecdihü inhâ olunur ki işbu sene-i 'amîmetü'l-meymenede dahi hakk-ı 'âcizânemde mezbûl olan eltâf-ı 'aliyye-i cihândârî ve i'tâk-ı seniyye-i evliyâ-yı ni'amî muktezâsınca 'avâtıf-ı 'aliyye-i mülûkâne ve 'avârif-i behiyye-i meserredânenen eyâlet-i Rûmili ser'askerimin 'ünvân-ı celîlesiyle kemakân 'uhdemde ibkâ ve takrîr ve 'inâyettid-i sudûr olan fermân-ı celîlü'ş-şân-ı şerefrîz vürûd olub ve sen ki mütesellim ağa mûmâileyhsin muhavvel kerdan kesir olan müşkilin umûrunda rü'yet ve ta'zîminde cilvegir menâsıba (...) olan gayret ve istikâmetiniz mecrûm ve ba'd ezîn hidemât-ı mergûbe ibrâzı senden me'mûl-i melhûz olduğuna binâen Sofya mütesellimliği kemâkân 'uhde-i sadâkatınıza ihâle ve tefvîz olunmağla imdi gerekdir ki umûr-ı mezkûreye vech-i meşrûh ve kânûn rü'yet vezîr-i hükûmetinizde vâki' kazâlarda ve vedî'a-i cenâb-ı rabbü'l-'izz olan ahâlî vilâyet ve fukarâ-yı (...) vücûh-ı mezâlim ta'addiyâtta himâyet ve sıyânetlerine ve yaramaz ve eşkiyâ makûlesinde şûrûr ve mefsetetlerinden turuk ve sâlikin tathîr ve emniyetine bezl-i kudret ve şerefrîz-i sudûr olan evâmir-i 'aliyye müceblerince umûr-ı mehâm- Devlet-i Aliyyenin tesvîye ve temşiyetine ve bâ-fermân-ı âlişân emrâr-ı seferîye ve havâs ve mu'tâdiye ve 'âidât-ı sâire-i mezkûrdan bir akdem yerlü yerinden cem' ve tahsîl ve ceste ceste tarafımıza ırsâline mezîd-i sa'y ve gayret ve hilâf-ı rızâ-yı evliyâ-yı ni'amî zulm ve ta'addiden be-gâyet tevakkî ve mübâ'adet eylemen bâbında ibkâ ve takrîrinizi mübeyyen dîvân-ı Rûmili ve ser'askerîden işbu buyuruldu tahrîr ve ısdâr ile ırsâl bulunmuşdur inşâallahü te'âlâ vusûlünde gerekdir ki vech-i meşrûh üzere mûcib-i buyuruldu ile 'amel ve hareket ve cenâbınızdan [21b] me'mûl ve melhûz olunduğu vechile hidemât-ı mergûbe ibrâzına mezîd-i sa'y ve gayret ve hilâf-ı emr ve rızâ-yı evliyâ-yı ni'amî zulm ve ta'addiden ve emr-i me'mûrenizde rehâvet ve kusûrdan gâyetü'l-gâye tehâşî ve mücânebet eyleyesiz deyi

Fi 21 Zî'l-ka'de sene 186

Vesale ileynâ fi 4 min Zî'l-hicce sene 186

[21b/1] Mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm me'âdeni'l-fezâil ve'l-keâm Şumnu'dan Manâstır'a varınca yol üzerinde vâki' kuzât ve nüvvâb zîde fazlühüm ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân menzîlciler ve a'yân ve zâbitân ve iş erleri zîde kadrühüm tevkî'-i refî'-i hümayûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki umûr-ı mühimme ile âmed ve şod iden ulakların menzîl bârgîri husûsunda zahmet-keşide olmamaları için taht-ı kazânızda vâki' menzîller senesi tamânına dek ber-vech-i sühûlet idâre olunmak üzere mukaddemâ her bir menzîl nizâm-ı mergûbe ve

Ek 1: (Devamı)

ifrâğ olunub nizâm-ı merkûmun devâm ve istikrârıyla umûr-ı mühimme-i müsta‘cele birle iyâb ve zehâb iden ulakların ber-kadem-i akdem mahall-i me‘mûrelerine vusûlleri matlûb-ı şâhânem iken bu esnâda ba‘zı ulaklar yedlerinde olan menzil ahkâmını irâet itdirmeyüb menzil evâmirinden ikişer üçer kat ziyâde bârgîr mütâlebe ve ahz ve ücret taleb olundukda fermânımız in‘âmdır deyü cevâb ile ücret-i mu‘tâdeyi virmekden imtinâ‘ ve ba‘zı berâtı yolcular ve tüccâr makûlesi menzil bârgîri eşyâ-yı nakliye ile memlû heybe ve harc ve garâr tahmîl ve ba‘zılar dahi ulak (...) gidüb menzilhâneye nüzûl ve ‘acâleten bârgîr ihzâr idin deyü menzîlcilere ve hademe-i menzile ‘unf ve kahr ile mu‘âmele idgeldiklerinden mâ‘adâ kendülerden menzil ahkâmı suâl olunanlar dahi menzîlcilere rağmen menzil bârgîrine ziyâde sür‘at ile sürüb ihlâk ve bu vechile menzilhânelerin müretteb olan bârgîrlere kesr terettüb eylemekden nâşi husûsât-ı müsta‘cele ile zuhûr iden ulakların te‘hîrve tevakkufuna bâ‘is ve menzilhânelerin nizâm-ı kadîmleri ihtilâlîne bâdî oldukları sahîhen ve tahkîken vâsıl-ı sâmi‘a-i mülûkânem olub o misillülerin vâki‘ olan harekât-ı nâ-marzîyeleri men‘ ve def‘ birle nizâm-ı kadîmlerinin ‘ârıza-i ihtilâlden vikâyetleri cümlelizden matlûb-ı hüsrevânem idüğü ma‘lûmunuz oldukda siz ki mevlânâ ve menzîlciler ve sâir mûmâileyhimsiz fî mâ ba‘d gerek ordu-yı hümâyûnumdan ve gerek rikâb-ı müstetâbım tarafından ve muhâfazalardan âmed şod iden ulakların yedinde olan menzil ahkâmına nazar olunub nazar olunub in‘âm olanlara ber-mûceb-i ahkâm bilâ (...) ve bilâ ücret ve ücretleri olanlara mu‘tâd-ı kadîm üzere sâ‘at başına onar akçe hesabıyla ücretlerini ahz ve iktizâ iden ulaklara birer binek ve me‘mûrîyeti ‘aceleyi müstelzim ise birer yedek menzil bârgîri virilüb yedinde olan menzil ahkâmından ziyâde ve yedlerinde menzil evâmiri olmayanlara zinhar ve zinhar bir re’s menzil bârgîri virilüb ve (...) yolcu ve tüccâr tâifesinden ulak zinde zuhûr iden kimesnelere dahi bilâ emr menzil bârgîrleri virilmeyüb ve ahmâl-i sakile tahmîl itdirilmeyüb ol makûlelerin men‘ ve def‘leri hâlâtına bi‘l-ittifâk ihtimâm ve dikkat ve memnû‘ olmayub cevır ü tazyîke tasaddî ideri olur ise kâinen men kâne muktezâ-yı te‘dîbi icrâ olunmak içün ahz ve zâbite teslim ve derhâl isim ve resmiyle keyfiyeti ordu-yı hümâyûnuma tahrîr ve i‘lâma müsâra‘at iderek menzilhânelerin nizâm-ı kadîmlerini tatarruk-ı halelden hıfz ve vikâyeye bezl-i kudret eyleyüb lakin bu vesîle ile husûs-ı mühimme-i müsta‘cele birle bâ-emr-i ‘âlî tevârüd iden ve sâir hademe-i Devlet-i Aliyyemin bârgîre intizâren menzilhânede dakika-i vâhid ve meks ve tevakkuflarını mücib olur hâlât vukû‘una tasaddîden ve mikdâr-ı zerre cevır ve ezâdan her biriniz gâyetü’l-gâye hazer ve mücânebet eylemeniz bâbında fermân-ı ‘âlîşânım sâdır olmuşdur buyurdum ki (...) vusûl buldukda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şerefyâfte-i sudûr olan fermân-ı vâcibü’l-etbâ‘ ve lâzımü’l-imtisâlimin mazmûn-ı itâ‘atmakrûnuyla ‘amel ve hareket ve hilâfından gâyetü’l-gâye tehâşî ve mücânebet eyleyesiz şöyle bilesiz ‘âlâmet-i şerîfe i‘timâd kılasız. Tahrîren fî evâhir-i şehr-i Zî’l-ka‘de li-sene sitte ve semânîn ve miete ve elf

Be-meştâ-yı Şumnu

Vesale ileynâ fî 7 min Zî’l-hicce sene 186

Mûcebince mektûb-i hazret-i sadr-ı a‘zamî sâdır olduğı kayd şode.

[21b/2] Akzâ kuzâtü’l-müslimîn evlâ vülâtü’l-muvahhidîn ma‘deni’l-fazl ve’l-yakîn râfi‘-i i‘lâmü’ş-şerî‘at-ı ve’d-dîn vâris-i ‘ulûmü’l-enbiyâi ve’l-mürselîn el-muhtasân-ı bimezîd-i ‘inâyetü’l-melikü’l-mu‘în Filibe ve Sofya kâdîları zîdet fezâilühümâ ve mefâhirü’l-kuzât ve’l-hükkâm me‘âdeni’l-fezâil ve’l-keâm Samâkov ve Dubniçe ve İznebolu ve Bâzârcık kazâlarının kâdîları ve nâibleri zîde fazlühüm ve iftiharü’l-emâcid ve’l-ekârim câmi‘ü’l-mehâmid ve’l-mekârim el-muhtass bimezîd-i ‘inâyetü’l-melikü’d-dâim dergâh-ı mu‘allâm

Ek 1: (Devamı)

kapucubaşlarından hâlâ Bâzârcık voyvodası olubtaraf-ı Devlet-i Aliyyemden bu husûsa me'mûr kılınan Ahmed dâme mecdihü tevki'-i refi'-i hümayûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki işbu sene-i bâhirü'l-meymenede a'dâ-yı dîn ve dalâlet-âyın üzerine sefer-i hümayûn [22a] vukû'u sebebiyle ecnâs-ı mühimmâtın eşedd-i lüzûmu olub 'ale'l-husûs mühimmât-ı âhenînin tevfir ve teksîri vâcibât-ı umûr-ı Devlet-i Aliyyemden olduğuna binâen sene-i mâziyede Bâzârcık ve havâlîsinden bir mikdâr âhen kazma ve sâir mühimmât-ı âhenînin i'mâl ve inşâsına irâde-i seniyye-i mülûkânem ta'alluk itmekden nâşî esfâr-ı sâbıkada olduğu vechile bin Samâkovi kantâr âhen-i hamdan yüz kantârı cürf-i nârî furûnhâde oldukdan sonra bâkî kalan dokuz yüz kantâr âhen-i hâmdan otuz sekiz bin 'aded âhen kazma ve yüz ellîşer 'aded âhen ve araba ve küskü ve altmış 'aded burgu-i lağım ve otuz 'aded zencîr boyunduruk ve beş yüz doksan beş 'aded külünk-i ferhâdî i'mâl olunmak üzere baş muhâsebeden ihrâc ve irsâl olunan mûmzâ sûret-i defterde tasrîh ve terkîm olunduğu vechile sen ki voyvoda-i mûmâileyhsin me'mûr-ı mübâya'ası olduğun âhen-i hâmdan bin kantâr âhen-i hâm ifrâz ve mühimmât i'mâl olunmak üzere ol mikdâr âhen-i hâmin icâb iden âhengerân ücretleriyle mühimmât-ı mezkûrenin Tekfûrdağı iskelesine nakli için iktizâ iden ücret-i nakliyesi tekmlen tarafına irsâl ve ol mikdâr mühimmât-ı âhenînin bâlâda mezkûrû'l-esâmî kazâlarda i'mâl olunmak üzere emr-i 'âlîşânım ısdâr ve irsâl olunmuş iken zikr olunan mühimmât-ı âhenînden henüz bir 'adedi Der'aliyyeme nakl olunmadığı bu def'a cebehâne-i 'âmirem tarafından ihbâr ve zikr olunan mühimmâtın serî'an ve 'âcilen Der'aliyyeme sevk ve tesyîri vâcibât-ı umûr-ı Devlet-i Aliyyemden olmağla işbu emr-i lâzımü'l-ihitimâmın temşîyet ve tanzîmine gereği gibi ihtimâm ve dikkat eylemen bâbında fermânım olmağın te'kiden ve isti'câlen işbu emr-i celîlü'l-kadrim ısdâr ve (...) ile irsâl olunmuştur imdi vusûlünde sen ki voyvoda-i mûmâileyhsin ma'rifetinle zikr olunan kazâlarda i'mâl ve inşâsı fermânım olan ma'lûmü'l-mikdâr âhenînin icâb iden âhenger ücretleriyle lâzım gelen ücret-i nakliyesi bundan akdem tekmlen tarafına irsâl olunmuş olub mühimmât-ı mezkûra bu vakte değin te'hîrini mücib hâlet olmayub ve zikr olunan mühimmât serî'an ve 'âcilen Der'aliyyeme irsâl ve tesyîri vâcibât-ı umûrdan olduğu ma'lûmun oldukda bundan sonra bir an ve bir dakika te'hîr ve tevakkuf eylemeyüb vürûd-ı emr-i şerîfim günü zikr olunan mühimmâtı bir sâ'at mukaddem Tekfûrdağı iskelesine nakl ile bu emr-i lâzımü'l-ihitimâmın tekml ve tetmîmine müsâra'at ve te'hîr ve ta'vîki mücib olacak hâlâtdan be-gâyet tehâşî ve mücânebet eylesesin ve siz ki mevlânâ-yı mûmâileyhimsiz mücib-i emr-i şerîfim ile sizler dahi 'amel ve hareket eylemeniz bâbında fermân-ı 'âlîşânım sâdır olmuştur buyurdum ki hükm-i şerîfimle (...) vardıkda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şerefyâfte-i sudûr olan işbu emr-i celîlü's-şân-ı vâcibü'l-etbâ' ve lâzımü'l-ımtisâlimin mazmûn-ı itâ'atmakrûnuyla 'âmil olub hilâfıyla vaz' ve hareketden be-gâyet ihtirâz ve ictinâb eylesesiz şöyle bilesiz 'alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız. Tahrîren fi'l-yevmü'l-hâdî 'ısrîn min Zî'l-ka'de-i şerîfe li-sene sitte ve semânin ve miete ve elf

Be-makâm-ı İslâmbol el-mahrûse

Emr-i 'âlî mücebince mektûb-ı kâimmakâm-ı sadr-ı 'âlî vürûd eylediği kayd şode.

Vesale ileynâ fi 7 min Zî'l-hiccetü's-şerîfe sene 186

[22b/1] Hâlâ Sofya'da mesned-nişîn şer'e mübeyyen fazîletlü semâhatlü efendi hazretleri ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-a'yân zâbitân ve a'yân-ı vilâyet iş erleri zîde kadrühü inhâ olunur ki öteden berü Rûmili vâlîleri vüzerâ-yı 'izâm hazerâtına havâs kayd olan derûn-ı Sofya'da sâkin ehl-i zimmet re'âyâlarının viregeldükleri rûsûm-ı ispençe işbu bin yüz seksen altı senesine mahsûb mârtı ibtidâsından mâl-ı mezbûru vezîr-i rûşen zamir devletlü

Ek 1: (Devamı)

‘inâyetlü merhametlü velîyü’n-ni‘am Abdî Bey Efendimizin taraf-ı devletilerine cem‘ ve tahsîl için tarafımızdan iltizâmına tâlib ve râgıb olan kıdvetü’l-emâsîl ve’l-akrân (...) ağa zîde kadrühüye iltizâm olunub tarafımıza virdiği deyn temessükü mücebince mûmâileyhe dahi iltizâmı kabûl etmekle ispençe-i mezbûru sene-i sâbıkı üzere tahsîl itdirmen bâbında işbu buyuruldu tahrîr ve ısdâr olunmuşdur inşâallahü te‘âlâ vusûlünde gerekdir ki vech-i meşrûh üzere hazîne-i hazret-i velîyü’n-ni‘amîye ber-mu‘tâd-ı kadîm mârt duhûlünde ‘âid olan ispençe mâlîlerin öteden berü tahsîl olunageldüğü vechile re‘âyâ fukarâsından ziyâde mütâlebesinde olmamak üzere mültezim-i mûmâileyhe tahsîl itdirdüb tarafımızdan ve taraf-ı âhirden müdâhele olunmayub mûcib-i buyuruldu ‘amel ve hilâfindan gâyetü’l-gâye hazer ve mücânebet eyleyesiz deyü. Hurrîre fî 12 min Z sene 186

Bende el-Hâc İbrâhîm mütesellim-i Sofya hâlâ

Vesale ileynâ fî 7 min Zî’l-hicce sene 186

[22b/2] Vech-i tahrîr-i hurûf budur ki

Evlâdiyet ve meşrûfiyet üzere mütevellîsi olduğum merhûm ve mağfûrûnlehâ (?) Mihrimâh Sultân tâbet serâhânın evkâf-i şerîfeleri mukâta‘atından olub Sofya kazâsında vâki‘ Hâcî Bedirli ve tevâbi‘i kurâsını işbu bin yüz seksen altı senesi mârtı ibtidâsından sene-i mezbûre zî’l-hiccesi gâyetine gelince bir sene kâmil zabt eylemek üzere işbu dârende temessük kıdvetü’l-emâsîl ve’l-akrân ‘izzetlü Mehmed Ağa’ya sene sâbıkı ve mâl-ı maktû‘uylar der‘uhde ve iltizâm olunub mûmâileyh dahi iltizâmı kabûl itmekle bedel-i iltizâmı olan meblağ-ı merkûmu masârif-i vakf-ı şerîf için bilâ (...) ber-vech-i ta‘yîn (...) teslim itmekle ben dahi alur vakf-ı şerîf için tevliyetim hasebiyle ahz ve kabz eylediğim ecilden işbu zabt temessükü tahrîr ve mûmâileyh yedine i‘tâ olundu gerekdir ki inşâallahü te‘âlâ sene-i mezbûrede mukâta‘a-i mezkûreden hâsıl olan a‘şâr-ı şer‘iye ve rûsûmât-ı ‘örfiye ve beytü’l-mâl-ı ‘âmme ve hâssa ve bâd-ı hevâ ve yeve ve kaçkun ve resm-i giyâh ve resm-i tapu-yı zemîn resm-i ispençe ve resm-i âsyâb ve resm-i kürûm ve sâir rûsûmât öteden berü olageldüğü vech üzere mûmâileyh dahi ahz ve kabz eyleyüb ve müstehakk-ı tapu olan mahalleriecanibden kimesneye virilmeyüb ancak vakf derûnunda kârgüzâr zabt ve zirâ‘ate kâdir re‘âyâ-yı (...) üzere resm-i tapu ile virilüb re‘âyânın mahlûl olan emlak ve hânelerini çiftlik nâmıyla âhire virilmeyüb kânûn-ı kadîme ve şart-ı vâkıf üzere fakat derûn-ı vakfsâkin olan [23a] re‘âyâlarını virilüb ve mukâta‘a-i mezbûra sâir selâtîn-i ‘izâm mukâta‘atları misillü mefrûzü’l-kalem ve maktû‘u’l-kadem min külli’l-vücûh serbest olmağla bi’l-cümle hâsılât ve ‘âidâtı öteden berü olageldüğü üzere ber-vech-i serbestîyet zabt ve rabt ve ahz ve kabz olunub ve re‘âyâ-yı vakf-ı mezkûr dahi mûmâileyhi üzerlerine voyvoda zabt bilüb şer‘-i şerîf-i kânûn zabta mutâbık olan kelâmına itâ‘at ve mukâta‘a-i merkûmeye dâir umûrda mürâca‘atları mûmâileyhe idüb taraf-ı âhirden kimesne dahl ve ta‘arruz eylemeyeler. Hurrîre fî s-sâni el-mezbûr

Hâc Abdülkerîm Ca‘lîzâde el-mütevellî-i vakf-ı mezbûr

Vesale ileynâ fî 9 min Zî’l-hicce sene 186

[23a/1] Düstûr-ı mükerrerem müşîr-i müfahham nizâmü’l-‘âlem müdebbir-i umûrû’l-cumhûr bi’l-fikri’s-sâkıb mütemmim-i mehâmû’l-enâm bi’r-re‘yi’s-sâib mümeahhid-i bünyânü’d-devlet ve’l-ikbâl müşeyyedü erkânü’s-sa‘âdet ve’l-iclâlü el-mahfûf-ı bi-sınûf-ı ‘avâtıfû’l-mülkü’l-a‘lâ hâlâ Tırhâla sancağı mutasarrıfı ve

Ek 1: (Devamı)

Rûmili'nden ordu-yı hümâyûnuma me'mûr 'askerin (?) vezîrim İsmâ'il Pâşâ edâmallahü te'âlâ iclâlühü tevkî'i refî-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki husemâ-yı dîn ü devlet (...) Moskovlu melâ'înin dört seneden derhile ve hud'a ihtirâ'ıyla memâlik-i mahrûsetü'l-melîk-i şâhâneme atâle ikdâm ile ileri tasallut ve istîlâlarına giriftâr Ovorok kılâ' bukâ'ın bâ-'avn-i hüdâvend-nasîr nez' ve istirdâdıyla (...) nâmûs-ı saltanat-ı ebed (...) nâmına müsâra'at olunmak hilye-iîmân ile mütehallî (...) kâffe-i muvahhidîn üzerlerine vâcib-i (...) olduğuna binâen (...) evvel bahâr-ı haceste âsârda guzât-ı dîn-i mübîn ve câhidü fî sebîlullah hakkı cihâdühü nassu bişehâdi mübtenî ve kâtîlû'l-müşrikîn kâffeten kemâ yukâtîlûneküm kâffe emr-i zafer-i karîni nefsi-i ra'yet cihâd idersen (...) billah (...) 'an rûhâniyet-i resûlullah mehâzilü'l-hâsirîn üzerlerine hücum ve iktihâm ve tefrik-i cem'iyet-i menhûseleriyle ahz-ı târ ve intikâm ve hiyânet-i millet-i (...) İslâm (...) hâlisasıyla Rûmili'nin üç kolundan vâki' tavâif-i 'askeriye ve ba'zı zî kudret ve sâir bi'l-cümle harb ve darbe kâdir olan cünûd-ı hamîyyet-i vakûrum (...) devletler ordu-yı hümâyûnuma gelüb (...) mevcûd olunmak üzere me'mûr kılınub 'asker-i medîne-i merkûmun vakt ü zamânıyla yedlerinden tahrîk ve ihrâc ve ordu-yı hümâyûnuma sevk ve îsâlleri zımnında (...) sürücü ta'yîn olunmasını (...) emrim olub ve sen ki vezîr-i müşârûnileysin zâtında menkûz olan âsâr-ı hamîyyet ve dirâyet-i lâzimesince senden bi'avn-i Hüdâ sebile-i dîn-i mübîn ve uğur-ı saltanat-ı seniyye (...) rızâ-yı şâhâneme muvâfık hidemât-ı mergûbe ibrâzına sarf-ı tâb ve kudret idecek me'mûl-i mülûkânem olmakdan nâşî bundan akdemce'avâtıf-ı behiyye-i (?) Tırhala sancağı (...) tevcîh ve ihsâna ve zikr olunan 'asker-i medînenin sürücülüğü hidemât-ı celîlesi dahi düş-ı gayret (...) ihâle ve ta'yînlendiği iş'ârında umûr-ı me'mûrende ifâ-yı (...) mübâderet eylemek husûs-ı me'mûriyet-i emr-i şerîfimin (?) ve tasîr olunmuşdur ancak 'asâkir-i merkûmenin vakt ü zamânıyla yerlerinden tahrîk ve ihrâc ve tesyîrleri rûz-ı firûzda cümlesi sancağ-ı şerîf-i gayret-redîf sâyesinde mevcûd bulunmaları matlûb ve mülzâm-ı şâhânem olduğuna binâen muhavvel 'ahd (...) kılınan sürücülük (...) istihdâl ve istikmâlî levâzımına (...) şimdiden (...) bezl-i tâb ve kudret eylemen için te'kid-i me'mûriyete hâvî işbu emr-i celîlû'l-kadrim ısdâr ve dergâh-ı mu'allâm gedüklülerinden kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Mehmed zîde mecdihü ile irsâl olunmuşdur sen hassaten efrûhte-i devlet ve yemîn-isaltanat olunduğundan (...) cihetde bu hizmet-i mühimmenin [23b] ber-vefk-i matlab-ı te'diye ve temşîyete bezl-i nefzine vûs' ve liyâkat eylemen vâcibe-i zimmet-i 'ubûdiyetin olunmağla kemer-i gayreti meyâne-i hamîyyete bend ile şimdiden sürücülüğe istihsâl iden umûr-ı lâzîminin istihsaline mübâşeret ve iktizâ iden mahallere tarafınızdan müekked buyurdular neşr ve irsâline ber-minvâl-i muharrer Rûmili'nin sefer-i hümâyûnuma me'mûr tevâif-i 'askeriye ve zî kudret ve sâir bi'l-cümle harb ve darb erbâbından olan dâd ü rân ve zâbitân ve sergerde mübâşirleri ve ma'îyyetleriyle vakt ü zamânında yerlerinden ve yurdlarından tahrîk ve ihrâc ve nevrûz-ı firûzda ordu-yı zafer-i hümâyûnumda mevcûd bulunmak üzere kol kol sevk tesyîrleri hâlâtına kemâl-i ihtimâm ve dikkat ve sen dahi şân-ı vezârete lâıyk vechile (...) halkını mükemmîlen tertîl ve tanzîm ve esnâ-yı hareketlerde zabt ve rabt-ı memlekete ve def' tenkîl-i eşkiyâ ve himâyet-i fukarâya (...) etvâr ve kârgüzâr kimesneden yerine mütesellim nasb ve ta'yîn ve umûr-ı me'mûriyetin olan husûsât-ı mahmîyeyi bir hoşca (...) ve (...) idüb vaktiyle hareket ve esnâ-i râhda uğradığın mahallerde 'asker-i medînede gerü ve kalmışları var ise (...) 'alâ eyyi hâlin meskenlerinden ihrâc ve irsâllerine bezl-i (...) himmet ve yollarda beyhûde tevakkuf ve ârâmlarına zu'afâ-yı ahâlî ve ra'îyyete îsâl (...) eylemelerine ruhsat virilmemek husûs-ı iktizâ idenlere tenbîh-i ekîd ve sen dahi havâle-i (...) dikkat iderek bi'l-cümle 'asâkir-i nusret müessirimini ardlarını nevrûz-ı firûzda ordu-yı hümâyûnuma gelüb zir-i livâ-i 'ümrân-ı (...) hazret-i risâletpenâhîde mevcûd bulunmağa sa'y ü gayret ile tahsîl-i rızâ-yı şâhâneme ve hakkında olan hüsn-i zann-ı mülûkânemin tasdîk ve bezl-i miknet eyleyüb lakin bu me'mûriyetini celb-i

Ek 1: (Devamı)

emvâle vesîle ittihâzıyla halâb-ı râhda mansıbında sevk-i ‘asker ve bahâne-i sâir ile bir ferde ibtâle dest-i (...) mikdâr-ı zerre zulm ve ta‘addîden be-gâyet hazer ve mücânebet eylemen bâbında fermân-ı ‘âlîşânım sâdır olmuşdur buyurdum ki fermân-ı vâcibü’l-etbâ‘ ve lâzîmü’l-imtisâlimin mazmûn-ı itâ‘atmakrûnuyla ‘amel ve hareket ve hilâfından gâyetü’l-gâye tehâşî ve mücânebet eyleyesiz şöyle bilesiz ‘alâmet-i şerîfe i‘timâd kılasız. Tahrîren evâsıt-ı şehr-i Şevvâl l-sene sitte ve semânîn ve miete ve elf

Husûs-ı mezkûrun isti‘câlini hâvî bir kıt‘a emr-i ‘âlî mücebince zî kudret hakkında bir kıt‘a ve sâir ‘asâkir hakkında bir kıt‘a buyuruldu-i vezîr-i müşârûnileyh sâdır ve vürûd eylediği kayd şode.

Def‘a husûs-ı mezkûrun isti‘câlini hâvî bir kıt‘a emr-i ‘âlî sûreti ve mücebince buyuruldu-i vezîr-i müşârûnileyh vürûd ve fi evâil-i zî’l-hicce sene 186 târihiyle müverrah olduğu kayd şode. Vesale figurre-i Muharremü’l-harâm sene 186

[23b/1] Bâ‘is-i tahrîr-i hurûf oldur ki

Berât-ı ‘âlîşân mutasarrıf olduğum pâşâ sancağında Sofya ve Şehirköyü kazâlarında İlyânîçe ve tevâbi‘i hisselerimi işbu bin yüz seksen altı senesi ve seksen yedi senesi mârt ibtidâsından sinîn-i mezkûre şubâtı gâyetine gelince zabt etmek üzere işbu dârende-i temessük kıdvetü’l-emâsil ve’l-akrân ‘izzetlü Seyyid Hasan Ağa zîde kadrühü sene-i sâbıkı üzere iltizâm ol dahi kabûl ve bedel-i iltizâm meblağ-ı mezbûru tarafımıza edâ ve teslim etmekle (...) sene-i mezbûrede kazâ-i mezbûrlarda vâki‘ kurâlardan ‘âid ve râci‘ olan a‘şâr-ı şer‘îye ve rûsûmât-ı ‘örfiye ve yeve ve kaçkun ve beytü’l-mâl-ı ‘âmme ve hâssa ve resm-i ‘arûsâne ve ispenç ve resm-i yaylak ve kışlak ve tapu-yı zemîn ve teveccühât-ı sâire min külli’l-vücûh serbest üzere zabt ve rabt idüb tarafımızdan ve taraf-ı âhirden bir ferd dahl ve ta‘arruz kılmayalar şöyle bileler. Tahrîren fi evvel-i mârt ilâ gâyet-i şubât sene 186

Mine’l-fakîr es-Seyyid Mehmed (...)

Vesale ileynâ fi 17 min Zî’l-hicce sene 186

[24a/1] Bâ‘is-i tahrîr temessük oldur ki

Bin yüz seksen altı senesine mahsûben ‘uhde ve iltizâmımızda olan Hameyn mukâta‘atından Rûmîli’nde vâki‘ Hâc Karaman ve tevâbi‘-i mukâta‘asından Sofya kazâsında vâki‘ kurâların iltizâmına tâlib ve râgıb olan kıdvetü’l-emâsil ve’l-akrân Samâkovî ‘izzetlü İbrâhîm Ağa’ya der‘uhde ve iltizâm olunub gerekdir ki işbu sene-i mübâreke mârtı ibtidâsından şubâtı gâyetine değin mukâta‘a-i mezkûrun kurâları Samâko ve Filorine kazâsında vâki‘ karyelerden mâ‘adâ nefsi Sofya’da vâki‘ kurâları mûmâileyh İbrâhîm Ağa zabt ve rabt ve hâsıl olan a‘şâr-ı şer‘îye ve rûsûmât-ı ‘örfiyeve kaçkun ve yeve ve beytü’l-mâlî ve tapu-yı zemîn ve cürm-i cinâyet ve sâir ‘âidât ve bâd-ı hevâ cüz’î ve külli ve kezalik kurâ-i mezkûrların re‘âyâları ve sâir Hameyn re‘âyâsı kayd olan re‘âyâlarımın cizyeleri cibâyeti mukâta‘a-i mezbûre mültezimi tarafından cibâyeti şurût olup işbu bin yüz seksen yedi senesine mahsûben tarafımıza virilecek hazîne evrâkları boğçası vaktiyle mûmâileyhe teslim ve tarafımızdan küşâd ve tevzî‘ ve taraflarından mâl-ı mîrî tahsîl ve âhir ve kabz-ı sene-i sâbıklardan gerek cizye gerek mukâta‘ata vechile zabt ve rabt ve tahsîl olagelmış ise mûmâileyh tarafından dahi cem‘ ve tahsîl ve zabt ve rabt şöyle ki tarafımıza i‘tâ eylediği deyn temessükü mücebince vakt ü zamânıyla gerek havâleten ve nukûd teslim eyledikde ferd-i vâhid tarafımızdan ve taraf-ı âhirden müdâhele olunmaya

Ek 1: (Devamı)

Alî voyvoda-i Hâc Karamân

Vesale ileynâ fi 20 min Zî'l-hicce sene 186

[24a/2] Mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'deni'l-fezâil ve'l-keîâm eyâlet-i Rûmili'nde vâki' kuzât ve nüvvâb zîde fazlühüm ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân a'yân-ı vilâyet zîde kadrühüm tevki'-i refi'-i hümayûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki seferler vukû'unda eyâlet ve elviye mutasarrıflarından sefer-i hümayûnuma me'mûr olan vülât ve mîr-i mîrânın tanzîmi dâre ve tetmîmi lâzımleri zımnında vâki' olan masâriflerine 'avn ve medâr olmak (...) üzerlerinde bulunan eyâlât ve elvîyeden tertîb ve tesvîye kılınan imdâd-ı seferîye vakt ü zamânıyla yerlû yerinden cem' ve tahsîl ve taraflarına edâ ve teslîmi mu'tâd-ı kadîm olub ve hâlâ Rûmili vâlisi düstûr-ı mûkerrem müşîr-i müfahham nizâmü'l-âlem vezîrim Abdî Pâşâ edâmallahü te'âlâ iclâlühü sefer-i hümayûnuma me'mûr Hâcıoğlu Bâzârı cânibi ser'askeri olmağla eyâlet-i Rûmili'nde vâki' kazâlardan vâlî için tertîb ve ta'yîn kılınan yüz altmış beş bin gurûş imdâd-ı seferîye bin yüz seksen yedi senesine mahsûben sene-i merkûme ibtidâ-yı muharreminde (...) tevzî' ve taksîmi ve yerlû yerlerinden cem' ve tahsîl ve müşârûnileyh tarafından kabzına me'mûra edâ ve teslîm olunmak fermânım olmağın işbu emr-i şerîfim ısdâr ve irsâl olunmuşdur imdi siz ki mevlânâ ve a'yân-ı mûmâileyhimsiz eyâlet-i mezbûreden vâlî için tertîb ve tesvîye kılınan yüz altmış beş bin gurûş imdâd-ı seferîyeyi yüz seksen yedi senesine mahsûben re's-i sene gurre-i muharrem i'tibâr olunarak eyâlet-i merkûme kazâlarına ibtidâ-yı muharremde cümle ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le şurût-ı seferîye üzere ref'ine tevzî' ve nakli ve yerlû yerinden cem' ve tahsîl ve vezîr-i müşârûnileyh tarafından kabzına me'mûra teslîm itdirüb 'avk ve te'hîr ve ihmâl ve (...) ve mikdâr-ı ma'îyyetden ziyâde fukarâya bir akçe ve bir habbe zamm-ı mükerrer tevzî' ve tahsîlinden ve bu bahâne ile kesret-i mübâşir irsâliyle zu'afâ-yı ra'îyyeti ezrden ve rencide itdirmekden her biriniz gâyetü'l-gâye hazer ve mücânebet eylemeniz bâbında fermân-ı âlişânım sâdır olmuşdur buyurdum ki vusûl buldukda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şerefyâfte-i sudûr olan fermân-ı vâcibü'l-etbâ' ve lâzımü'l-ımtisâlimin mazmûn-ı itâ'atmakrûnuyla 'amel ve hareket ve hilâfından bundan tehâşî ve mücânebet eyleyesiz şöyle bilesiz 'alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız. Tahrîr-i evâil-i şehri Zî'l-hicce li-sene sitte ve semânîn ve miete ve elf

Be-meştâ-yı Şumnu

[24b/1] Hâlâ medîne-i Sofya'ta seccâde pîrâ-yı şerîf-i garrâ 'izzetlü faziletlü efendi hazretleri ve kıdvatü'l-emâcîd ve'l-a'yân Sofya'da mütesellimimiz el-Hâc İbrâhîm Ağa zîde mecdihü ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân a'yân-ı vilâyet ve zâbitân-ı sâir ve iş erleri zîde kadrühüm inhâ olunur ki bu hilâl-i meyâmin-i iştimâlde dahi 'avâtıf-ı 'aliyye-i mülûkânedeyâ eyâlet-i Rûmili kemakân 'uhdemize takrîr ve ibkâ buyurulmakdan nâşî masârifâtımıza 'avn ü medâr zımnında eyâlet-i merkûmeden ta'yîn ve tahsîs kılınan imdâd-ı seferîyemizin bin yüz seksen yedi senesine mahsûben gurre-i muharrem i'tibârıyla tahsîli vakti hulûl ve yerlû yerinden def'aten tahsîli bâbında bir kıt'a fermân-ı âlişân-ı şerefrîz sudûr olmuşdur imdi sene-i merkûmeye mahsûben bâfermân-ı âlî tarafımıza ta'yîn olan imdâd-ı seferîyemizden gönderilen pusula mantûkunca kazâ-i mezbûrdan hissesine isâbet iden mâl-ı seferîyemizi ma'rifet-i şer' ve ta'yîn olunan mübâşir ve cümle ma'rifetleriyle tevzî' ve taksîm ve bir sâ'ât mukaddem yerlû yerinden cem' ve tahsîl ve bilâ kusûr kabzına me'mûra edâ ve teslîme ihtimâm ve dikkat ve 'avk ve te'hîrden be-gâyet tevakkî mübâ'det eylemeniz bâbında dîvân-ı Rûm ve ser'askeriden işbu buyuruldu tahrîr ve ısdâr ve (...) ile irsâl olunmuşdur inşaallahü te'âlâ vusûlünde gerekdir ki vech-i meşrûh mücib-i buyuruldu 'amel ve hareket ve hilâfından be-gâyet tevakkîve mücânebet eyleyesiz. Fî sene 186

Ek 1: (Devamı)

Vesale ileynâ fi 21 min Zî'l-hicce 186

[24b/2] Hâlâ medîne-i Sofya'da seccâde nişîn şerî'at-ı garrâ 'izzetlü faziletlü efendi hazretleri ve kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân Sofya'da mütesellimim 'izzetlü (...) ağa zîde mecdihü ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân a'yân-ı vilâyet ve zâbitân-ı sâir ve iş erleri zîde kadrühüm inhâ olunur ki işbu bin yüz seksen altı senesi zî'l-ka'detü's-şerîfemin on üçüncü günü 'avâtıf-ı 'aliyye-i mülükâne ve 'avârif-i behiyye-i hüsvâne bâ-hatt-ı hümâyûn-ı şevketmakrûn Rûmili vâlisi kemâkân 'uhde-i hâlisânemize ibkâ ve mukarrer ve şerefrîz-i sudûr olunan fermân-ı 'âlîşânî 'inâyet bahş-ı vürûd olub eyâlet-i mezkûreden mu'tâd olan mu'tâdiyemizi gönderilen pusula mücebince ma'rifet-i şer' ve cümle ma'rifetleriyle tevzî' ve taksîm ve bir an akdem yerlü yerinden cem' ve tahsîl ve bilâ kusûr kabzına me'mûra teslim mezîd-i ihtimâm eylemeniz bâbında dîvân-ı Rûmili ve ser'askeriden işbu buyuruldu tahrîr ve ısdâr ve (...) ile irsâl olunmuşdur inşaallahü te'âlâ vusûlünde gerekdir ki vech-i meşrûh üzere mücebince buyurulduyla 'amel ve hareket ve hilâfından tehâşî ve mübâ'det ve 'avk ü te'hîrden gâyetü'l-gâye tevakkî ve mücânebet eyleyesiz.

Vesale ileynâ fi 21 min Zî'l-hicce sene 186

[25a/1] Medîne-i Sofya'da Kasâbân Mahallesi sükkânından iken bundan akdem vefât iden Mollâ Mehmed bin Osmân nâm kimesnenin verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Ümmügülsûm binti Şa'bân nâm hatun ile sulbî sağır oğulları Sâlih ve Mustafâ'ya sulbiye-i sağıre kızı Fâtîma'ya ve babası merkûm Osmân'a münhasıra olduğu gibbe's-şer'î zâhir ve nümâyân oldukdan sonra verese-i kibârî taleb ve ma'rifetleri ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve sûk-ı sultânîde semen misilleriyle bey' ve beyne'l-verese tevzî' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdur ki ber-vech-i âtî zikr olunur. Hurrire fi'l-yevmü'l-hâmis 'aşara min Zî'l-hiccetü's-şerîfe li-sene sitte ve semânîn ve miete ve elf

Min hicreti men lehü'l-'izzü ve's-şeref

Menzil-i der-mahalle-i mezbûre bâb 1/6.000	Dükkân der-sûk-ı hallâchâne (...) 2/38.400	Eğrilmiş penbe ipliği kıyye 252/37.155 dirhem 300 fi 147	Penbe kıyye 400 buçuk/26.032 fi 65	Atılmış penbe kıyye 59/6.196 fi 105	Köhne penbe kıyye 4/268 dirhem 268 fi 65
Def'a tokmak ve yay 1 – 1/165	Tokmak ve yay 1 – 1/276	Def'a tokmak ve yay 1 – 1/363	Def'a tokmak ve yay 1 – 1/489	Def'a tokmak ve yay 1 – 1/243	Def'a tokmak ve yay 1 – 1/99
Def'a tokmak 2 /129	Zeyle 1/58	Def'a zeyle 1/48	Def'a zeyle 1/30	Def'a zeyle 4/238	Sağır kantâr 1/360
Ağaç sandık 1/18	Def'a ağaç sandık 1/18	Sağır sepet 1/12	Penbe fitil kıyye 5/350 fi 90	Temür derâzî takımıyla 2/240	Kurâda kılıç 1/200
Kırâde piştov 1 ve palâska çift 1/190	Kavuk 1/221	Müsta'mel çuka çakşır 1/800	Yeşil çuka nebeş 1/960	Kaba çuka cebe 1/350	Köhne çuka kaplı kuzu kürk 1/243
Def'a eğrilmiş penbe ipliği kıyye 266/38.321 dirhem 50 fi 144					

Ek 1: (Devamı)

Cem'an yekûn-ı meblağ 158.571				
Minhâ'l-ıhrâcât				
Techîz ve tekfîn 6.000	Resm-i kismet 3.170	Kalemîye ve kaydıye 792	Çukadârîye 528	Dellâlîye ve ücret-i dükkân 1.200
Deyn-i müsbet-i şerîki Abdullah Beşe min cihetü'l- karz 6.600	Deyn-i müsbet-i Bâlî Beşe 'an semen-i bârgîr sahhu'l-bâkî 1.560	Deyn-i müsbet-i Süleymân Beşe min cihetü'l-karz 37.380	Deyn-i müsbet-i Mollâ Ömer 'an semen-i penbeden cihetü'l-karz ve 'an semen-i kavuk 21.966	Deyn-i müsbet-i Hüseyn Kalfa 'an semen-i ücret 2.160
Yekûn-ı muharrecât meblağ 87.990				
Sahhu'l-bâkî li't-taksîm-i beyne'l-verese meblağ 70.581				
Hissetü'z-zevce 8.822	Hissetü'l-ibn 19.997	Hissetü'l-ibn 19.997	Hissetü'l-bint 9.998	Hissetü'l-bint 11.763 kesr akçe 5

[25b/1] Vech-i tahrîr-i hurûf oldur ki

Berâtî pâdişâhıyla mutasarrıf olduğum tîmârım karyelerinden Sofya kazâsına tâbi' Mûsâköy ve Koca Ahmedlü nâm karyelerinin a'şâr-ı şer'îye ve rûsûmât-ı 'örfiye ve tapu-yı zemîn ve resm ve ispenç ve resm-i kovan ve resm-i 'arûsâne ve kaçkun ve yeve ve bâd-ı hevâ ve öteden berü (...) ve râci' olan cüz'î ve küllî mahsûlâtını işbu bin yüz seksen altı senesi mârtı ibtidâsından şubâtı gâyetine değin işbu dârende temessük Sofya sâkinlerinden 'izzetlü el-hâc Alî Ağa'ya yalnız dokuz yüz gurûş mukabelesine der'uhde ve iltizâm olunub ve bedel-i iltizâmını bi't-tamâm yedinden ahz ve kabz eyledim "küllemâ 'aziltüke ilâ vekîlî sümme mâ 'aziltüke" kâide vekîli mantûkunca sene-i mezbûre târihinde senesi tamâmına değin hâsıl olan mahsûlâtı merkûm ahz ve kabz idüb zabt ve tasarrufuna tarafımızdan ve taraf-ı âhirden bir ferd mâni' ve müdâhele itmeyüb bundan akdem muahhar târihiyle âhir yedinde temessük dahi zuhûr iderse 'amel olunmayub işbu ma'mûlünbih temessükle 'amel olunmak içün yedine işbu vekîl zabt temessükü virilmiştir.

Mine'l-fakîr İbrâhîm Sipâhî Sofya hâlâ

Vesale ileynâ fi selh-i Zî'l-hicce sene 186

[26a Boş]

[26b Boş]

[27a Boş]

[27b Boş]

[28a Boş]

[28b Boş]

Ek 1: (Devamı)

[29a Boş]

[29b Boş]

[30a Boş]

[30b Boş]

[31a Boş]

[31b Boş]

[32a Boş]

[32b Boş]

[33a/1] Mevâlî-i kirâmdan medîne-i Sofya'dan icrâ-yı ahkâm-ı şer'îye-i nebevîye ve enzâr-ı evâmîr-i 'aliyye-i Mustafavîye me'mûr iken bundan akdem vedâ'-ı 'âlem-i fânî iden a'lemü'l-'ulemâu'l-müteverri'in-i efdalü'l-fudalâi'l-mütebahhirîn Zihni el-Hâc Mehmed Efendi hazretlerinin verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Havvâ nâm hatun ile liebeveyn er karındaşı gâib-i 'ani'l-beled el-Hâc Mustafâ ibn el-Hâc Mehmed nâm kimesneye inhisârı tahakkukundan sonra efendi-i mûmâileyh hâl-i huyûtunda kemâl-i 'akl ve sıhhatinde ve nefâz-ı tasarrufâtında vasiye-i muhtâra nasb ve ta'yîn buyurdıkları zevce-i mûmâileyhâma'rifeti ve ma'rifet-i şer' ile tahrîr ve ba'zen sûk-ı sultânide semen misilleriyle bey' ve ba'zen takvîm-i sahîh ile takvîm olunan tereke ve muhallelât ve nukûd ve vesâyâ-yı mu'tebere-i şer'îye ve düyûn-ı müsbite-i lâzimesi defteridir ki ber-vech-i âtî zikr olunur. Hurrire fî âhir-i Şevvâlü'l-mükerrrem sene sitte ve semânîn ve miete ve elf. Min hicreti men lehü'l-'izzü ve's-şeref

Bey' olunan eşyâdır ki zikr olunur

Ocak perdesi 1 meblağ 200	Kapu perdesi 1 / 200	Köhne kadife yasdık çift 1 151	Def'a kadife yasdık çift 1/150	Def'a yasdık çift 1/183
Def'a yasdık çift 1/260	Def'a yasdık çift 1/365	Def'a yasdık çift 1/285	Def'a yasdık çift 1/181	Def'a yasdık çift 1/179
Def'a yasdık çift 1/291	Def'a yasdık çift 1/85	Köhne çuka mak'ad 3/1.610	Yedek (...) 1/120	Köhne basma perde 2/300
Def'a kapu perdesi 1/200	Def'a kapu perdesi 1/361	Köhne sof seccâde 1/128	Köhne orta keçesi 1/413	Def'a kapu perdesi 2/600
Çuka köşe yanı 2/315	Köhne keçe 1/485	Def'a çuka mak'ad 3/1.902	Basma yorgan 1/639	Def'a perde 1/190
Köhne hâşâ1/341	Def'a yedek (...) 1/600	Basma sağır şilte 1/127	Müsta'mel 'abâi 1/802	Def'a hâşâ 1/780
Köhne cild kâfe kürk 1/2.500	İhrâm 1/506	Çuka seccâde 1/410	Def'a ocak perdesi 1/240	Def'a perde 1/200

Ek 1: (Devamı)

Kuzu cübbe kürk 1/750	Köhne (?) kakum kürk 1/805	Kurâda pirinç üzengi çift 1/451	Köhne boğça 1 ve fincân 1 örtüsü 1/132	Köhne bârgîr gömleği ve makrame kîsesi 1/89
Aba yağmurluk kîsesi 1/89	Çuka kaplu eyer takımıyla 1/1.222	Müsta'mel kaput 1 ma' kîse 1/2.550	Minderlik bez top 1/856	Kavuk 1 ve örtü 1/100
Şişhâne 1/901	Kebîr tüfenk 1/510	Kurâda kılıç 1/408	Yeşil çuka dolama 1/500	Köhne çuka çakşır 1/178
Köhne çuka çakşır 1/188	Basma yorgan yüzü 2/365	Def'a yorgan yüzü 2/360	Def'a yorgan yüzü 2/360	Def'a çuka çakşır 1/470
Keremsûd entârî 1/40 ve kaftân 1/402	Kaba şâl çakşır 1/110	Şâm alacası kaftân 1/495	Destâr 1/721	Çiçekli kaftân 1/1.300 ve entârî 1/655
Beyâz boğası yelek 1/150	Beyâz sâde 1/263	Def'a keremsûd entârî 1/600	Köhne alaca kaftân 1/607	Def'a beyâz sâde 1/300,
Def'a alaca kaftân 1/607	Def'a alaca kaftân 1/630	Şâlî kaftân 1/566	Def'a beyâz sâde 1/340	Def'a beyâz sâde 1/211
Fitilli sâde 1/495	Beyâz keremsûd entârî 1/260	Alaca entârî 1/407	Köhne destâr 1/100	Beyâz entârî 1/150
Def'a destâr 1 ve boğça 1/96	Vezne 1/260	Keremsûd kaplu kuzu kürk 1/755	Yedi mihrâb sof seccâde 1/3.600	Köhne beyâz şâlî kürk 1/805
Köhne keremsûd kaplu nâfe kürk 1/800	Aba şalvâr 1/500	Köhne çadır hayme 1/45	Beyâz şâl nebeş 1/370	Pirinç kahve tepsisi 1/90,
Bakır ördek 1/97	Sepet sandık 2/150	Def'a sandık 2/48	Ağaç sandık 2/65	
33b				
Tombâk güllebdân 1 ve buhurdân 1/2.400	Macar çukası pâstâv 1/2.400	Kaba şâl göz zirâ' 40/1.800 fi 45	Def'a yeşil ve mor kaba şâl pâra 2 zirâ' 40/1.800 fi 45	Basma yorgan yüzü 3/540
Def'a Macar Çukası bâstâv 1/2.400	(...) yasdık yüzü 15/1.350 fi 90,	Tombâk zarf 140/ 1.680 fi 120	Mîneli tombâk zarf 4/600 fi 150	Tombâk kahve Tepsisi 1 ve su tası 1/1.680
Tombâk gülbe şeker hokkası 1/720	Def'a yeşil kaba şâl zirâ' 40/1.800 fi 45	Kâlîçe seccâde 3/ 1.800	Kır bârgîr re's 1/ 6.000	Def'a kır bârgîr re's 1/ 4.800
Cedîd kilîm 1/ 1.800	Nukûd der-kîse gurûş 600/ 7.200			
Âsitâne-i Aliyyede el-Hâc Evliyâ'ya beş def'ada irsâl olunan gurûş 1.650/ 19.800				
Mes'ûdzâde Efendi hazretlerine irsâl olunan gurûş 2.000/ 220.000				
Kassâm İsmâ'il Efendi hazretlerine irsâl olunan gurûş 500/ 60.000				

Ek 1: (Devamı)

Nukûd-ı der-kîse zencîrli altun (...) 52 gurûş 143/ 17.160		Şa'îr keyl-i Sofya keyl 11,5 gurûş 126,5/15.180 fi 11		
Yekûn-ı meblağ 680.933 Yalnız altı yük seksen bin dokuz yüz otuz üç akçedir.				
Kelâm-ı kadîm cild 1 hediye meblağ 1.440,	Müsta'mel turuncu penbe şâl 1/ 3.600	Def'a turuncu şâl 1/ 3.600	Müsta'mel kumâş peşkir 1/ 240	Köhne hamâm takımı ma' boğça pârça 8/ 360
Sağır şam'dân 1/ 60	Müsta'mel gömlek 1 ve don 1/ 240	Basma yorgan yüzü 1/180	Balak peştemâl 2/120	Ma'den başlık 1 ve raht 1/ 1.200
Çuka saçaklı 1/ 1.600	Göz müsta'mel vaşak kürk bol yenli 1/ 12.000	Köhne yeşil çuka Rûmili nâfesi bol yenli kürk 1/3.000	Yeşil çuka bol yenli boyama zerdevâ kürk 1/ 8.400	Penbe şâl bol yenli kakum kürk 1/6.000
Bol yenli sincâb kürk 1/3.600	Sîm çatal raht 1 ma' başlık 1/6.000,	Yaldızlı bakır çatal raht 1 ve başlık 1/720	Pirinç hilâlî raht 1 ma' başlık 1/ 720	
Sîmli filinta 1/1.980	Sağır balgamî sîmli bıçak 1/ 240,	Tahta zümrüd ve lâl yüzük 2/600	Mathara ibriği 1/180	Asmânî çizme ma' kîse çift 1/120
Bağdâd kesmesi 1/900	Kumâş yorgan 1/1.200	Müsta'mel basma yorgan 4/2.400	Müsta'mel ihrâm 1/1.200	Kırmızı şilte 2/ 360
Köhne kilîm 2/ 480	Evân-ı nühâsiye kıyye 10/ 1.200 fi 120	Bakır gül 'abdân 1/30	Çalar sâ'at 1/ 1.800	Kebîr fenâr 1/ 240
Yekûn-ı meblağ 66.010 Yalnız altmış altı bin on akçedir.				
Cem'an yekûn-ı meblağ 680.933 Bey' olunan eşyâ ve nukûddur +66.010 Takvîm olunan eşyâdır 746.943 Yalnız yediyüz kırk altı bin dokuz yüz kırk üç akçedir.				
34a				
Mînhâ'l-ı ihrâcât:				
Techîz ve tekfîn ve iskât-ı salât bâ-vasîyet 12.000	Sofya'da mevcûd nukûd ve eşyâdan resm-i kısmet ve harc-ı defter 6.222	Dellâliye deyn-i müsbet-i zevce-i mezbûre 'ani'l-mihr 12.000	Deyn-i müsbet-i zevce-i mezbûre 'an semen-i câriye 57.600	Müebbed olduğu sâbit olan Süleymân'a bâ-vasîyet 'ani's-sülûs 3.000

Ek 1: (Devamı)

Kezalik müebbed olduğu sâbit olan Yûsuf'a bâ-vasîyet 'ani's-sülüs 3.000	Kezalik müebbed olduğu sâbit olan Hayâlî nâm hatuna bâ-vasîyet 'ani's-sülüs 6.000	Kezalik müebbed olduğu sâbit olan Gülbûy nâm hatuna bâ-vasîyet 'ani's-sülüs 3.000	Mua'ttak olduğu Hasan'a bâ-vasîyet 'ani's-sülüs 3.000	Deyn-i müsbet Şâmlı Yahûdî 'an semen-i eşyâ 12.600
Düyûn-ı müsbite-i müteferrika 2.400				
Yekûn-ı muharrecât meblağ 124.022 Yalnız bir yük yirmi dört bin yirmi iki akçedir				
Sahhu'l-bâkî li't-teslîm beynel-verese meblağ 624.921				
Yalnız altı yük yirmi dört bin dokuz yüz yirmi bir akçedir				
Hissetü'l-zevce 156.230	Hissetü'l-ah 468.691			

[34b/1] Medîne-i Sofya kazâsına tâbi' Ormanlu karyesi sükkânından iken bundan akdem vefât iden Ahmed bin Mehmed nâm kimesnenin verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesini Zeyneb binti Abdullah nâm hatun ile ve liebeveyn er karındaşı oğlu Ahmed'e münhasıra olduğu 'inde's-şer'î zâhir ve nümâyân olduktan sonra verese-i mezbûr taleb ve ma'rifetleri ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve terkîm ve takvîm-i sahîh olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdur ki ber-vech-i âtî zikr olunur. Hurrire fi'l-yevmü'l-hâmis 'aşara fi Zi'l-hiccetü's-şerîfe li-sene sitte ve semânin ve miete ve elf. Min hicreti men lehü'l-'izzü ve's-şeref

Köhne beyâz kebe 1/ 60	Köhne çerçe 1/ 45	def'a çerke 1/ 120	Köhne çerçe yasdık 8/ 240	Köhne çuval 2/ 45
Köhne çerçe döşek 1/ 60	def'a köhne döşek 1/ 90	def'a köhne döşek 1/ 15	Köhne dobra 3/ 9	def'a çerçe 1/ 30
def'a köhne dobra 1/ 3	Kurâda ağaç tepsi 1/ 6	Temür tepsi 1/ 60	Kurâda sacayağı 2/ 9	Kırâde temür tencere 1/ 15
Kurâde temür kürek 1/ 15	Sağır su bakırı 1/ 60	Kurâda taba 1/ 30	Kurâda su tası 1/ 15	Kurâda saç 1/ 12
Mâşa 1/ 6, Kurâda balta 1/ 45	Köhne 'aba şalvâr 1/ 15	Kırâda fûcı 1/ 30	Def'a kurâdafûcı 1/ 30	Ağaç dibek 1/ 6
Kurâda sepet 1/ 3	Yapağı zirâ' 7/ 45	Ağaç çanak 2/ 42	Elek 4/ 6	Kalbur 1/ 3
Köhne makrame 2/ 21	Tekne 1/ 12	Dakik ma' çuval kıyye 150/ 1.440	Def'a kebe 1/ 15	Câmûş ineği re's 2 ma' malak re's 1/ 8.520
Karasığır devesi re's 2/ 840	Karasığır ineği re's 1/ 1.200	Kurâda 1/ 120	Menzil 'araba 1/ 525	Sağır değirmen 1/ 90
Kurâda keser 1/ 15	Temür değirmen ve Yedi pârchası 60 1/ 45	Kurâda çâpa 1/ 15	Saman 60	Hinta çanak 8/ 600 fi 75
Cem'an yekûn-ı meblağ 14.748				

Ek 1: (Devamı)

Minhâ'l-ihracât				
Techîz ve tekfîn 1.023	Resm-i kısmet 365	Kâtibiye ve kaydıye 90	Hüddâmîye 60	İhzârîye 30
Tahrîre giden kâtibiye ve çukadârîye 600	Deyn-i müsbet-i zevce-i mezbûre yekûn-ı muharrecât meblağ 3.968	Ani'l-mehr 1.800		
Sahhu'l-bâkî li't-teslîm beyne'l-verese meblağ 10.780				
Hissetü'z-zevce 2.695		Hissetü'l-ibnû'l-'emm 8.058		

[35a/1] Medîne-i Sofya mahallâtından Şeyh Mahallesi sükkânından iken bundan akdem vefât iden Kasâb Alî Beşe ibn Hasan nâm kimesnenin verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Ayvâz binti Mehmed nâm hatun ile sulbîye-i kebîre kızı Rukiye'ye ve sulbîye-i sağîre kızı Âişe'ye ve sulbî sağîr oğlu Hasan'a münhasıra olduğu lede's-şer' zâhir ve nümâyân oldukdan sonra verese-i kibârî taleb ve ma'rifetleri ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve terkîm ve sük-ı sultânide semen misilleriyle bey' ve beyne'l-verese tevzî' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdur ki ber-vech-i âtî zikr olunur. Hurrire fi'l-yevmü's-sâdis min Zî'l-ka'detü's-şerîfe li-sene sitte ve semânin ve miete ve elf. Min hicreti men lehü'l-'izzü ve's-şeref

Köhne şayâk kaplı kuzu kürk 1/ 500	Köhne siyâh 'aba yağmurluk 1/ 261	Köhne boğası kaplı kuzu kürk 1/ 341	Kurâda kaltak 1/ 64	Müsta'mel şayâk şalvâr 1/ 24
Köhne kuşak 2/ 126	Köhne 'aba yelek 1/ 20	Köhne kuzu kürk 1/ 29	Köhne kutnî entârî 1/ 115	Köhne çuka nebeş 1/ 611
Köhne çizme çift 1/ 182	Köhne heybe çift 1/ 91	Köhne çul 1/ 24	Ağaç tepsi 1/ 8	Kurâda çâpa 1/ 24
Buzağı derisi 1 ve çul pârça 1/ 9	Kurâda fûcî 2/ 64	Hırdavât 37	Külâh 2 ve fes 1 ve kılçîn 1/ 15	def'a hurdavât 15
def'a hurdavât 6	Bıçak 1 ve hurdavât 39	Palâska çift 1 ve omuz kayışı 1/ 59	Bukağı 1/ 51	Kebîr mest 1/ 36
Ağaç sandık 1/ 225	Siyâh bârgîr takımıyla re's 1/ 2.640	Karasıgır öküzü re's 1/ 1.233	Üç yaşında gök inek re's 1/ 1.412	Piştov çift 1/ 180
Def'a üç yaşında siyâh inek re's 1 1.504	Dakîk çanak 6/ 504 fi 84	Hinta çanak 130/ 1.092 fi 84	Alaf çanak 22/ 462 fi 21	Hatab 'araba 1 buçuk/ 45

Ek 1: (Devamı)

Otluk depe 1/ 360 pâra 16	Nakd der-kîse 135/ 12.600	Der-zimmet-i Mâtye zimmi der- karye-i İslâtine min cihetü'l-karz bâ-temessük 2.880,	Der-zimmet-i İstoyân zimmi min cihetü'l-karz der- karye-i Mîhânîçe bâ-temessük 2.760	
Mînhâ'l-ihracât				
Techîz ve tekfîn 2.448	Resm-i kısmet 690	Kalemîye ve kaydıye 176	Hüddâmîye 114	İhzârîye 58
Dellâlîye ve ücret-i dükkân 400	Deyn-i müsbet-i ber-vech-i medyûn 'ani'l-mehr 2.000			
Yekûn-ı muharrecât meblağ 5.881				
Sahhu'l-bâkî li't-taksîm beyne'l-verese meblağ 28.634				
Hissetü'z-zevce 3.579	Hissetü'l-bint 6.263	Hissetü'l-bint 6263	Hissetü'l-ibn 12.526	Kesr-i akçedir 3

[35a/2] Medîne-i Sofya'da Mansûr Hoca Mahallesinden iken bundan akdem vefât iden Şâtırzâde Ahmed Ağa nâm kimesnenin verâseti zikri câ-i hamlin zükûrunu takrîri üzere zevce-i menkûha-i metrûkesi hâmilî Fâtıma binti Hüseyin nâm hatun ile sulbîye-i kebîre kızı Hibetullah'a zevce-i mezbûre batnında zâhir olan hamle münhasıra ve 'alâ takdîr-i asûbetü'l-haml zevce-i mezbûre ve sulbîye-i mezkûre ile hamle ve li-beveyn kız karındaşı Fâtıma Hatun'a münhasıra ve 'alâ takdîr mematü'l-haml zevce-i mezbûre ve sulbîye-i mezkûre ile kız karındaşı merkûme Fâtıma'ya münhasıra olduğu 'inde's-şer zâhir ve nümâyân oldukdan sonra vârisât-ı mezbûrât ma'rifetleri ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve terkîm ve sük-ı sultânîde semen misilleri ve beyne'l-verese tevzî' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdur ki ber-vech-i âfî zikr olunur. Hurrire fi'l-yevmü's-sâdis 'aşara min Ramazânü'l-mübârek li-sene sitte ve semânîn ve miete ve elf. Min hicreti men lehü'l-'izzü ve's-şeref

En'âm-ı şerîf ma' kîse 1 cild 1 hedîye 606	Şâyık yasdık 7/ 1.400 fî 200	Kadîfe yasdık 2/ 900	Def'a kadîfe 2/ 600	Def'a kadîfe yasdık 2/ 570
Mahbez yorgan 1/ 380	Kırmızı Musul şiltesi 1/ 300			
35b				
Mahbez şilte 1/ 523	Kutnu yorgan 1 ma' çârşab 1/ 1.002	Köhne kafâcû nebeş kürk 1/ 960	Def'a mahbez yorgan ma' çârşab 1/ 605	Minder 1/ 370
Pıştov çift 1/ 8.105	Cedîd şâyak yasdık yüzü 6/ 626	Çizme çift 1/ 150	Şâm alacası entârî 1/ 1.010	Çuka çakşır 1/ 680

Ek 1: (Devamı)

Destâr 1/ 702	Beşleri zerdevâ bacası Köhne cübbe kürk 1/ 2.000	Nebeş zerdevâ kürk (...) 1/ 8.000	Poşî 1/ 600	Mâllota 1/ 1.815
Kaput 1/ 3.000	Kırmızı nebeş 1/ 922	Basma mak'ad 1/ 316	Çuka şalvâr 1/ 1.151	Çuka cübbe 1/ 1.343
Kutnî 1 ve münakkaş bez boğça 1/ 370	Filinta 1/ 2.061	Meşûn sofra ve devât 1/ 110	Pirinç raht 1 ve başlık 1/ 1.801	Çuka hâşâ 1/ 469
Def'a cild kafâ nebeş kürk 1/ 1.801	Çuka hâşâ 1 ve (...) 1/ 751	Kumâş şilte 1/ 106	Üzengi çift 1/ 501	Meşûn 6/ 176
Sepet sandık 1/ 151	Eğer 1 ma' tekelti 1/ 601	Def'a eğer 1 ma' tekelti 1/ 870	Yânbol kîsesi 1/ 201	Çerge 1/ 143
Kilim 1/ 501	Def'a kilim 1/ 901	Hûrc heybe çift 1/ 561	Kahve ibriği 3/ 261	Evân-ı nühâsiye kıyye 20/ 2.940 fi 147
Tombâk gül'abdân 1 ve buhûrdân 1 ve sağır sahan 1 ve kaşık 1/ 2.640	Simli hançer 1/ 3.363	Sim harclı mercân tesbîh 1/ 820	Asma sâ'at 1/ 1.320	Altun yüzük 1/ 734
Fincân 7 ve sim 5 ve tombâk zarf 1/ 1.100	Ağaç sandık 1/ 90	Kantâr 1/ 121	İzlâdî yayı 1/ 160	Minder 2/ 701
İbrîk 1/ 120	Fenâr 1/ 180	Duhân terâzisi 1/ 60	Tobra duhânı kıyye 30/ 2.700 fi 90	Boğça duhânı kıyye 14/ 1.680 fi 120
Doğranmış duhân kıyye 6/ 540 fi 90	Revgan kıyye 50/ 3.250 fi 45	Asel kıyye 5/ 150 fi 30	Hatab 900	Hınta çanak 30/ 2.251 fi 75
Mahlût altun gurûş 373 rub'3 – gurûş 772 rub' 2 – gurûş 50 rub' 0 / gurûş 506 rub' 1 / 60.750	Belgrâd'da olan duhân kıyye 211/ 1.889 beyâz akçe fi 90 Belgrâd'dan 'ulûfe be-dest-i Abdî Beşe	Ecnâs-ı duhân kıyye 1.300 gurûş 770 / 92.400	Der-zimmet-i Halîl Beşe min cihetü'l-karz gurûş 100/ 12.000	
Cem'an yekûn-ı meblağ 253.042				
Minhâ'l-ihracât				
Techîz ve tekfîn ve iskât-ı salat 'an vasiyet 9.900	Resm-i kısmet 5.060	Kalemîye ve kaydıye 1.265,	Çukadâriye 842	İhzâriye 421

Ek 1: (Devamı)

Dellâliye 1.200	Deyn-i müsbet-i zevce-i mezbûre 'ani'l-mehr 6.000	Deyn-i müsbet-i Hadice Hatun min cihetü'l-karz 12.000	Deyn-i müsbet-i Mollâ Süleymân 79.200	Deyn-i müsbet-i Hârûn veled-i Mertât 'an semen-i eşyâ 23.685
Deyn-i müsbet-i Hafâf İsmâ'il Beşe 360				
Yekûn-ı muharrecât meblağ 139.933				
Sahhu'l-bâkî li't-teslîm beyne'l-verese meblağ 223.110				
Teslîmât meblağ 14.238 ez-zevce +32.990 bint 47.127 mevkûfü'l-haml 'alâ takdîr 65.980 113.108 2 kesr akçedir 113.110	Mevkuf 'alâ takdîr-i asûbetü'l-haml meblağ 4.713 bint 23.564 el-uht 28.277 37.703 El-haml 65.980	Mefkûf-i 'alâ takdîrü'l- (?) meblağ 23.564 bint 42.416 el-uht 65.980		

[36a/1] Medîne-i Sofya'da Hâfizzâde Hâm'nda müsâfereten sâkin iken bundan akdem vefât iden eş-Şeyh Ömer nâm kimesnenin verâseti sulbî sağır oğlu Mehmed'e münhasıra olduğu lede's-şer' zâhir ve nümâyân oldukdan sonra müteveffâ-yı merkûm hâl-i hayâtında ve kemâl-i 'akl ve sıhhatinde vasî-i muhtâr nasb ve ihtiyâr eylediği Şeyh Ahmed nâm kimesne ma'rifeti ve ma'rifeti şer'le tahrîr ve sûk-ı sultânîde semen misilleriyle bey'olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûredir ki ber-vech-i âtî zikr olunur. Hurrîre fî'l-yevmü'l-hâdî ve'l-ışrîn min Şevvâli'l-mükerrem li-sene sitte ve semânîn ve miete ve elf

Köhne çuka ferâce 1/ 605	Beyâz boğası entârî 1/ 240	Penbe alacası entârî 1/ 261	Bez karâvâna 1/ 170	Aba yağmurluk 1/ 300
Köhne gömlek 1 ve entârî 1/ 92	Hurdavât 16	Bir mikdâr yapağı 11	Kara sâbûn kıyye 0,5/60	def'a hırdavât 99
Bir mikdâr penbe 100	Kurâda 1 balta 1/ 100 ve sîm sahan 1 ve tencere 1 ve tâba 1/ 445	Kahve ibriği 1 ve fincân 3 ve tepsi 1/ 63	Hınta çanak 2/ 180	Der-zimmet-i Hâc Ahmed min cihetü'l-karz bâ-temessük 1.440
Kıbtîyân cizyedârı es-Seyyid Ahmed Ağa yedinde olub ahz olunan 940				
Cem'an yekûn-ı meblağ 5.217				

Ek 1: (Devamı)

Mînhâ'l-ihracât				
Techîz ve tekfîn 900	Resm-i kısmet 100	Kalemîye ve kaydıye 25	Hüddâmiye 16 ve İhzâriye 9	Dellâliye ve ücret-i dükkân 100
Sahhu'l-bâkî hisse-i ibn mezbûr der-yed-i vasî-i merkûm Şeyh Ahmed meblağ 3.967 Yalnız üç bin dokuz yüz altmış yedi akçedir.				
Yekûn-ı muharrecât meblağ 1.150				

[36a/2] Medîne- Sofya mahallâtından Çelebi Câmî'î Mahallesi sükkânından iken bundan akdem vefât iden Müslime binti Osmân nâm hatunun verâseti zevce-i Mustafâ bin Abdülbâkî Efendi nâm kimesne ile sadrîye-i sağıre kızı Nâile'ye ve babası merkûm Osmân Beşe'ye ve vâlidesi Âişe Hatun'a münhasıra olduğu 'inde's-şer' zâhir ve nümâyân olunduktan sonra verese-i kibârî taleb ve ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve sûk-ı sultânîde semen misilleriyle bey' ve beyne'l-verese tevzi' ve taksîm olunan tereke-i müteveffîye-i mezbûredir ki ber-vech-i âti zikr olunur. Hurrîre fî'l-yevmi'l-ısrîn min Şevvâli'l-mükerrem li-sene sitte ve semânîn ve mitee ve elf. Min hicreti men lehü'l-'izzü ve's-şeref

Müsta'mel beledî yasdik 2/ 466	Müsta'mel şayâk yasdik 2/ 601	Def'a beledî yasdik 2 466	Def'a beledî yasdik 1/ 215	Müsta'mel basma yorgan 1/ 430
Def'a basma yorgan 1/ 465	Müsta'mel kumâş yorgan 1/ 860	Müsta'mel beledî döşek 891	Minder 1/ 100	İzlâdî yayı 2/ 660
Kırmızı bez döşek 1/ 404	Müsta'mel kilim 1/ 1.201	Beyâz seccâde 1/ 99	Yorgan çârşabı 1/ 132	Def'a çârşab 1/ 134
Döşek çârşabı 1/ 400	Def'a çârşab 1/ 134	Dokuma peşkîr 1/ 181	Su peşkîri 1/ 371	Harîr gömlek 1/ 462
Münakkaş makrame 1/ 180	Def'a münakkaş makrame 1/ 180	Mükakkaş uçkur 2/ 157	Don 1 uçkur 1/ 359	Köhne yeşi şâl cübbe 1/ 161
Nebeş havlu 1/ 501	Beyâz havlu 1/ 100	Hamâm gömleği 1/ 302	Bir pârça bez 1 ve makrame 1/ 72	Dokuma boğça 1 ve kumâş boğça 2/ 236
Çuka ferâce 1 müsta'mel çiçekli entârî 1/ 1.701	Def'a çiçekli 'antârî 1/ 1.800	Kırmızı telli zirâ 4/ 1.205	Kadife cübbe 1/ 267	Şâm alacası şalvâr 1/ 601
Dokuma boğça 1/ 61	Mahbez yemeni 2 ve paşmak 1 ve makrame 1/ 569			
36b				
Ağaç sandık 1/ 200	Sîm kuşâk çift 1 ve kolan 1/ Kutu 2 mest çift 1/ 108	Def'a sîm kuşâk çift 1 ve kolan 1/ 231	Sofra temürü 1 ve şam'dân 1/ 174	Âyine 1/ 421

Ek 1: (Devamı)

Ağaç sandâl 1 ve ferâş 1/ 91	Leğen 1 ve ibrîk 1/ 556	Tas 1 ve kabak 1/ 300	Üç ayaklı altun küpe çift 1/ 852	Altun yüzük 2/ 501
Kahve ibrîği 2/ 80	Sacayağı 3/ 100	Evân-ı nühâsiye kıyye 13/ 1.976 fi 152	Temürlü sandık 1/ 220	Def'a evân-ı nühâsiye kıyye 10 dirhem 300/ 1.634fi 152
Mahbez yemenî pârça 2/ 30, Köhne fes 1/ 60	Harîr gömlek 1/120	Köhne don 1/ 60	Der-zimmet-i zevc-i mezbûr 'ani'l-mehr 5.000	
Yekûn-ı meblağ 34.428				
Minhâ'l-ihracât				
Resm-i kısmet 680	Kalemîye ve kaydîye 170	Hüddâmîye 114	İhzârîye 57	Dellâlîye ve ücret-i dükkân 480
Yekûn-ı muharrecât meblağ 1.501				
Sahhu'l-bâkî li't-teslîm beyne'l-verese meblağ 32.92				
Hissetü'z-zevc 7.598+160=7.758	Hissetü'l-bint 15.196+322=15.516	Hissetü'l-eb 5.065	Hissetü'l-ümm 5.065 kesr akçe 3	
Menâzi'ün fih olan sîm kuşak semeninden (...) nin hisselerinde bitârîku's-sulh zamm olunmuştur.				

[36b/1] Medîne-i Sofya'da el-Hâc Hamza Mahallesi sükkânından iken bundan akdem fevt olan el-Hâc İsmâ'il Beşe ibn Hasan nâm kimesnenin verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Emetullah binti İbrâhîm nâm hatun gayrî zâhirde vâris-i ma'rufu olmamağla terekisinin rub'u zevce-i mezbûreye ve selâse-i erba'ı cânib-i beytü'l-mâla 'âid ve râci' olmağla medîne-i mezbûrede yeniçeri beytü'l-mâlî kabzına me'mûr fahrü'l-emsâl serturnâi Osmân tarafından vekil-i müsecceli Ahmed Efendi ve zevce-i mezbûre taleb ve ma'rifetleri ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve sûk-ı sultânîde semen misilleriyle bey' olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdur ki ber-vechi âtî zıkr olunur. Hurrire fi'l-yevmi'l-hâmis 'aşara min Şevvâli'l-mükerrrem li-sene sitte ve semânîn ve miete ve elf.

Müsta'mel beledî yasdık 1/ 150	Def'a yasdık 1/ 150	Def'a yasdık 2/ 300	Müsta'mel basma yorgan 1 ma' çârşab 1/ 500	Köhne çerke 1/ 122
Def'a basma yorgan 1/ 351	Köhne çuka kürk 1/ 96	Yeşil çuka nâfe kürk 1/ 1.500	Köhne yeşil sincâb kürk 1/ 553	Köhne çuka çakşır 1/ 70
Köhne destâr 1 ve kavuk 1/ 140	Köhne alaca 'antârî 1/ 184	Hatab 'araba 5/ 300 fi 60	Moytâb Abdî Usta zimmetinde olub ahz olunan 3.840	Kundurâoğlu Osmân zimmetinde olub ahz olunan 3.120
Yekûn-ı meblağ 11.376				
Minhâ'l-ihracât				

Ek 1: (Devamı)

Techîz ve tekfîn 2.400	Resm-i ‘âdi 1.140	Kalemîye ve kaydıye 285	Hüddâmîye 190	İhzârîye 95
Resm-i emîn-i beytü’l-mâl 1.140	Ücret-i vekîl-i emîn-i mûmâileyh 190	Dellâlîye ve hammâlîye meblağ 150	Deyn-i meyyit-i zevce-i mezbûre ‘ani’l-mehr 2.000	
Yekûn-ı muharrecât: meblağ 7.590				
37a				
Sahhu’l-bâkî li’t-taksîm zevce-i mezbûre ve emîn-i mûmâileyh meblağ 3.786				
Hissetü’z-zevce 946		Hisse-i der-yed-i emîn-i mûmâileyh 2.840		

[37a/1] Medîne-i Sofya mahallâtından Dîvâne-zâde Mahallesi sükkânından iken bundan akdem fevt olan Ebûbekir bin Abdullah nâm kimesnenin verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Fâtıma binti Murâd nâm hatun ile sulbî sağır oğlu Osmân’a münhasıra olduğu lede’s-şer’ zâhir ve nümâyân olunduktan sonra zevce-i mezbûre Fâtıma Hatun taleb ve ma’rifeti ve ma’rifet-i şer’le tahrîr ve sûk-ı sultânîde semen misilleriyle bey’ ve beyne’l-verese tevzî’ ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdur ki ber-vech-i âfî zikr olunur. Hurrîre fi’l-yevmi’l-‘aşare min şehr-i Ramazânü’l-mübârek li-sene sitte ve semânîn ve miete ve elf. Min hicreti men lehü’l-‘izzü ve’s-şeref

Menzil der-iskele-i mezbûre bâb 1/ 18.000	Bâğ der-karye bâb 1/ 3.600	Köhne kırmızı çuka kaplı kuzu kürk 1/ 252	Köhne yeşil çuka kaplı kuzu kürk 1/ 21	Köhne şayâk şalvâr 1/ 120
Köhne ‘aba yağmurluk 1/ 48	Köhne kırmızı çulnâr 1/ 121	Köhne başlık 1/ 100, Gırân üzengi çift 1/ 320	Köhne kalpak 1/ 41	Köhne heybe 1/ 62
Kurâda piştov çift 1/ 316	Kurâda filinta 1/ 550	Kırâde kılıç 1/ 124	Def’a kurâda filinta 1/ 396	Def’a kurâda filinta 62
Def’a kurâda filinta 1/ 24	Def’a kırâde filinta 1/ 120	Sahân 6/ 136	Sağır tepsi 1/ 151	Otluk ‘araba 2/ 48
Cem’an yekûn-ı meblağ 25.045				
Minhâ’l-ihracât				
Techîz ve tekfîn 2.400	Resm-i kısmet 500	Kalemîye ve kaydıye 125	Hüddâmîye 84	İhzârîye 42
Dellâlîye ve ücret-i dükkân 360	Deyn-i zevce-i mezbûre ‘ani’l- mehr 4.800	Deyn-i müsbet-i Emetullah Hatun min cihetü’l-karz 8.160	Deyn-i cihet-i Hafife/Afife Hatun min cihetü’l-karz 5.040	
Yekûn-ı muharrecât meblağ 21.511				
Sahhu’l-bâkî meblağ 3.534				
Hissetü’z-zevce 441		Hissetü’l-ibn 3.087 Kesr akçe 6		

Ek 1: (Devamı)

[37b/1] Fî'l-asl Kosova kasabasından olup medîne-i Sofya'da Taşkesen Hânı'nda müsâfereten sâkin iken bundan akdem vefât iden Emrullah bin Mustafâ nâm kimesnenin zâhirde vâris-i ma'rûfu olmamağla terekesi cânib-i beytû'l-mâla 'âide ve râci'a olmağın medîne-i mezbûrede beytû'l-mâl-ı 'âmme kabzına me'mûr medîne-i mezbûre mütesellimi 'umdeü'l-emâcid ve'l-a'yân sa'âdetlü el-Hâc İbrâhîm Ağa hazretlerinin vekîl-i müsecceli Kara Osmân Ağa taleb ve ma'rifeti ve marifet-i şer' ile tahrîr ve terkîm ve sûk-ı sultânide semen misilleriyle bey' olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdur ber-vech-i âtî zikr olunur. Hurrire fî'l-yevmi's-sâlis min şehr-i Rebî'u'l-âhir li-sene sitte ve semânîn ve miete ve elf. Min hicreti men lehü'l-'izzü ve's-şeref

Beyâz ‘aba cübbe 1/ 99,	Köhne yelek 1/ 30	Köhne entârî 1/ 31	Köhne karâvâna 1/ 50	Köhne fes 1 ve kavuk 1 ve yelek 1/ 6
Çizme çift 1/ 105	Piştov çift 1/ 540	Bıçak 1/ 359	Palâska 1ve silâh 1/ 40	Köhne ‘aba yağmurluk 1/ 71
Doru bârgîr takımıyla re’s 1/ 3.240				
Cem‘an yekûn-ı meblağ 4.571				
Mînhâ’l-ıhrâcât				
Techîz ve tekfîn 963	Harc-ı defter 91	Kalemîye ve kaydıye 22	Çukadârîye 14	İhzârîye 7
Dellâlîye 90		Yekûn-ı muharrecât meblağ 1.187		
Sahhu’l-bâkî der-yed-i emîn-i mûmâileyh meblağ 3.384				

El-emrû kemâ zükira fihi

Ahmed Necîb gufirelehü el-müfettiş me'mûr-ı evkâfû'l-haremeynü's-şerîfeyn hurrirehü el-fakîr ileyihi 'azze şânühü Zeyl-i vesîkada muharrerü'l-esâmî müsliminden Mollâ Ahmed bin Mehmed ve Nu'mân bin Alî şehâdetleriyle mazmûn-ı bâ-hüccet sâbit olmuştur.

[37b/2] Sarây-ı cedîd-i sultânî bevvâblarından Murâd Halîfe ibn Alî meclis-i şerîf-i enverde vilâyet-i Rûmili'nde Leskofça kazâsına nâib-i şer'-i şerîf olan işbu bâ'isü'l-kitâb fahrü'l-kuzâtü'l-kirâm Mehmed Sâdık Efendi ibn el-Hâc Velîyyüddîn Ağa mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb memâlik-i mahrûsede olan mehâkimde muhızırbaşılık hizmeti bâ-hatt-ı hümâyûn-ı 'inâyetmakrûn bevvâb-ı sultânî olanlara mahsûs olduğuna binâen vilâyet-i mezkûrede vâkî Sofya kazâsı mahkemesinin muhızırbaşılık hidmeti bâ-berât-ı şerîf-i 'âlîşân üzerimde olup hidmet-i mezkûre zımnında ber-müceb-i emr-i 'âlîşân bana ta'yîn ve tahsîs kılınan 'avâidât-ı 'örfiyemi mahkeme-i mezbûrede muhızırbaşılık hidmetine tercümân Mustafâ ile sâir fuzûlî ahz ve kabz idenlerden taleb ve da'vâ ve ahz ve kabz ve bana irsâl ve îsâl ve husûs-ı merkûm mütevekkîf olduğu umûrun küllisine tarafımdan mûmâileyh Mehmed Sâdık Efendi'yi vekîl ve nâib-i menâb nasb ve ta'yîn

Ek 1: (Devamı)

eylediğimde ol dahi vekâlet-i mezûreyi kabûl ve hidmet-i lâzimesin edâya ta'ahhüd ve iltizâm itmeğın mâ hüve'l-vâkı' bi't-taleb ketb olundu. Fî'l-yevmi'l-âşir min şehr-i Rebî'u'l-evvel li-sene sitte ve semânın ve miete ve elf

Şuhûd: el-Hâc Mehmed bin, Süleymân Beşe ibn Ahmed, Mollâ Ahmed bin Mehmed, Nu'mân bin Alî, Mehmed Sâdık Efendi ibn ve gayruhüm

[38a/1] Medîne-i Sofya'da Kurşunluhan dimekle 'arîf hânda müsâfereten sâkin Çukadâr Mustafâ Ağa bin Alî meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde medîne-i mezbûreye tâbî' Nevesil karyesi re'âyâlarından Broyko ve Tuna ve Kino ve İstoyân ve Berço ve Mitre ve Betre ve Kole ve Mûsâköyü re'âyâlarından İstoyân ve Kuyu ve Sîmon ve Riço ve Sinoyo ve Korte ve Beşo ve Kino ve Boşko ve Gâne ve Voyço ve diğr İstoyân nâm zimmîler muvâcehesinde takrîr-i kelâm idüb eyâletinde Gümûlcine kasabasında Mâronîye şâbhânesinden mesfûrûn zimmîlerin 'arbarına tahmîl eylediğim üç yüz otuz üç kantâr şâbı muvâcehesinde vezn ve medîne-i mezbûreye nakl içün beher kantârına altmışar pâra ücret ile 'akd-i icârelenüb mesfûrdan medîne-i mezbûreye vusullerinde her birinin cizyelerine tahmîl olunan şâbı yine mesfûrûn muvâcehelerinde vezn olundukda ta'addî ve taksîrlerinden nâşî iki yüz kırk altı vukîye noksân olduğundan mâ'adâ şâb-ı mezkûru ıslatmalarıyla ikiyüz gurûşdan mütecâviz noksân terettüb itmeğın taraf-ı şer'den mu'âyene olunub noksân kıymet ve mikdârı alıvrılmek matlûbumdur didikde ümenâ-i şer'den kâtib Abdullah Efendi ve baş çukadâr Hâc Mustafâ ve muhızırbaşı Mustafâ Çelebi ba'de'l-ba'sü'l-keşf ve'l-mu'âyene şâb-ı mezkûru ısladığını meclis-i şer'e ihbâr itmeleriyle re'yâ-yı mesfûrûndan istintâk olundukda cevâblarında fî'l-vâkı' müddei'-i merkûm Mustafâ Ağa şâbhâne-i mezkûrede 'arabalarımıza ol mikdâr şâb tahmîl idüb lakin esnâ-yı tarîkde 'arabaların hareketlerinden nâşî iki yüz kırk altı vukîye noksân terettüb ve Sofya Suyu dimekle 'arîf nehirden 'ubûr iderken ta'addî ve taksîrlerimiz olmaksızın ısladı deyü müdde-i merkûmun ber-vech-i muharrer müdde'âsını inkâr idicek beynerine muslihûn tavassutuyla mesfûrûnun müdde-i merkûm zimmetinde ücret-i müsemmâlarından bâkî kalan üç yüz elli iki gurûşdan yüz gurûş bedel-i sulh ile inşâ-i 'akd-i sulh ve her birleri hamûlelerine isâbet iden ücretlerinden meblağ-ı mezbûr yüz gurûşdan isâbet iden mikdârdan müdde-i mezbûrun zimmetini ibrâ idüb ve müdde-i merkûm dahi ber-minvâl-i meşrûh müdde'âsından mesfûrûnun zimmetlerini ibrâ ve ücret-i müsemmâlarından bâkî kalan iki yüz elli iki gurûşdan her birinin hamûlesine isâbet iden mikdârı yedlerine ba'de'l-edâ ve't-teslîm her biri ibrâ-i meşrûhu kabûl itmeğın mâ vak'a bi't-taleb ketb olundu. Fî'l-yevmi'l-hâmis 'aşare min Rebî'u'l-âhir li-sene sitte ve semânın ve miete ve elf

Şuhûd: Fahrü'l-akrân mütesellim el-İbrâhîm Ağa, Fahrü'l-emâsil Hasekî Seyyid Osmân Ağa, es-Seyyid Hasan Ağa, İbrâhîm Sipâhî, Subaşı Alî ve gayruhüm

[38a/2] Medîne-i Sofya mahallâtından Kasâbân Mahallesi sükkânından el-Hâc İslâm bin Hüseyin nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde medîne-i mezbûre kazâsına tâbî' işbu hâmilü's-sefer hâzırûn-ı bi'l-meclis Bâtolye karyesi re'âyâsından Penço ve Hareskevi veled-i Asâvo ve Freskô veled-i (...) ve veled-i İstoyân ve Ağnât veled-i (...) ve Roşin veled-i Ağnât ve Todor Sençî ve Kole veled-i Kiro ve Treçko veled-i Biyo ve Mîhâil veled-i Tonço ve Motesko veled-i Yovân ve Râdoslâv veled-i Belîd ve İstoyo ve Petre veled-i Eblîd ve Vâştelko veled-i Petre ve Nekvân karyesi re'âyâsından Todor veled-i İstoyân ve Sîmon veled-i Anto ve Mîlâço veled-i Yovân ve Bodoğmirli Hristo ve Mîço veled-i Yovân ve İstoîçe veled-i İstefân ve Tetov veled-i Petre ve Yâven veled-i İstoyânve Petre veled-i Deyân ve Hristo veled-i Deyân ve Yök Yovân ve Yonça

Ek 1: (Devamı)

Zâgor Yânî ve Mâno veled-i Kole ve Açoh nâm ve Lâzâr ve Boşko veled-i İstânço ve İstoyân veled-i Tebko ve Mâko veled-i Açoh nâm ve Mînço veled-i Veto ve Ağnât veled-i Toçko ve Todor veled-i Petre ve Kosto veled-i Bânrodeyân veled-i Yovân ve Kırvîne karyesi re'âyâsından Mîno veled-i Hareskö ve İstosko veled-i Kiro ve İstoyiçe veled-i Yovân ve Mîno veled-i İsbâs Blâkârî ve İstoyiçe veled-i Hareçe ve Bno veled-i Hareçe ve Yânboysârlı ve Mîto veled-i İllye ve Velço veled-i Mîho ve Petre veled-i Açoh nâm ve Yânkol veled-i Petre ve Todor veled-i Milâde ve Mîno veled-i Yovân ve Milâço Blâçko ve Todor ve Sîmon veled-i İstonyo ve Mîhâel veled-i Petre ve İstoyân veled-i Lozân ve Andriye veled-i Fereskö ve Veçko ve Tâno veled-i Şovâyto veled-i Hristo ve Kosto veled-i Belîd ve İstoyân veled-i Lozân ve Dîyotne karyesi re'âyâsından Kosto veled-i Râyko ve Kole veled-i Yovân ve Bâno veled-i Todor ve İstepân veled-i Hristo ve Kole veled-i Hristo ve Yovân veled-i Kosto ve İstâyko veled-i Yovân ve Çoro veled-i Açonko ve Petre veled-i Vahşîn ve Kosto veled-i İstoyko ve Bâvon veled-i ve Nedelko veled-i Ekokîn ve İstoyo veled-i Yovân ve Velîko veled-i Petre ve Açonko veled-i Sîmon ve Kîto veled-i İstefân ve İsyâs veled-i İlço ve Lâzâr veled-i Belîd ve Açonko veled-i Dobçîn ve Postol veled-i Petre ve Todor veled-i İsferne ve Râdoy karyesi re'âyâsından Yovân veled-i Treçko ve Açvetân veled-i Hrâno ve Pâvle veled-i Belîd ve Mîhâel veled-i Belîd ve Estebân veled-i Mîrço ve Pâvle veled-i Peto ve Çorez veled-i Yâko ve İstoyân veled-i Zâhrîn ve Petre veled-i Pâvle ve Açotko veled-i İzlenko ve Volçe veled-i Nîkola ve Pâvle veled-i Açvetân ve Yânyo veled-i Byo ve Todor veled-i Yovân ve Kosto veled-i Velko ve Kosto veled-i Dîrâğân ve Kole veled-i Nîko ve İzlenko veled-i Biyo ve İstebân veled-i Lâzâr Çorço ve İslâfçe karyesi re'âyâsından Yânço Kolâş ve Yânço veled-i İstefân ve Milâço veled-i Yozîn ve Petre veled-i Alekse ve Petre veled-i Belîd ve Yovân veled-i Atanas ve Milâço veled-i Açonko ve Yâno veled-i Çome ve Lâzâr veled-i Treçko ve İloto veled-i Kiro ve Lâzâr veled-i Petre ve Petre ve Anto veled-i Mîşo ve Mâno veled-i İstoyço ve Milâço veled-i Yovân ve İstefân veled-i Yovân ve Boşkovolçe veled-i Nîkola ve Hristo veled-i Belîd re'âyâ-yı mesfûrûn muvâcehelerinde ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb bundan akdem re'âyâ-yı mesfûrûn der'uhdecileri olduğum hasebiyle gerek Devlet-i Aliyyeden ve gerek taraf-ı vilâyetden üzerlerine vâride olan cüz'î ve küllî tekâlîflerini âhirleriyle/emirleriyle bişartu'r-rüc'û kendi mâlından edâya re'âyâ-yı mesfûrûnün vekilleri olduğum ecilden bin yüz seksen senesinden seksen dört senesine gelince üzerlerine edâsı lâzım gelen hâne ve 'avârız ve bedel-i nüzûl ve celb-i keşân ve mübâya'a ve 'araba ve cizye ve sâir tekâlîflerini emvâl-i mezkûre tahsildârlarına edâ ve teslim idüb sinîn-i mezkûründe ba'd ez teslimât sahhu'l-bâkî on dört bin beş yüz yetmiş altı gurûş alacağım olub taleb ve da'vâ sudûrunda olub beynlerimizde münâza'ât-ı kesîre ve muhâsamât-ı vefîre cereyân itmiş idiel-hâletü hazîhi beynlerimizde muslihûn tavassut idüb da'vâ-yı mezkûrundan benî re'âyâ-yı mesfûrûn ile sekiz bin gurûş üzerine inşâ-i 'akd-i sulh eylediklerinden ben dahi sulh-i mezkûru kabûl ve bedel-i sulh olan meblağ-ı mezkûr sekiz bin gurûşu re'âyâ-yı mesfûrûnün emirleriyle bâ-berât-ı 'âlîşân kurâ-i mezkûre-i ze'âmetân mutasarrıfı hâlâ ağa-yı miftâh hazret-i sadr-ı 'âlî Mehmed Ağa tarafından vekîl-i misbeti çukadârı Mehmed Ağa yediyle [38b] tamâmen bana vaz' ve teslim ben dahi bi't-tamâm ve'l-kemâl ahz ve kabz eyledim ba'de'l-yevm meblağ-ı mezkûrdan bâkî altı bin beş yüz yetmiş altı gurûşdan re'âyâ-yı mesfûrûnün her birinin zimmetlerini ibrâ-i 'âmm-ı râfî'u'l-hisâm ile ibrâ ve iskât idüb vechen mine'l-vücûh sebeben mine'l-esbâb kat'â da'vâ ve nizâ'im kalmamışdır ve bu kere re'âyâ-yı mesfûrûnün her birleri dahi bedel-i sulh olan meblağ-ı mezkûr sekiz bin gurûşdan merkûm el-Hâc İslâm'ın ber-vech-i meşrûh zimmetini ba'de'l-ibrâ her birleri ibrâ- muharrere-i mezkûru kabûl itmeğîn ketb olundu. Mâ vak'a bi't-taleb ketb olundu. Fî'l-yevmî's-sânî ve'l-ısrîn min şehri-i Rebî'u'l-âhir li-sene sitte ve semânîn ve miete ve elf. Min hicreti men lehü'l-'izzü ve's-şeref

Ek 1: (Devamı)

Şühûdü'l-hâl: Umdetü'l-'ulemâi'l-müdekkikîn Müftî eş-Şeyh İbrâhîm Efendi, Umdetü'l-'ulemâi'l-kirâm es-Seyyid el-Hâc İbrâhîm Efendi, Umdetü'l-'ulemâi'l-kirâm Abdürrahîm Efendi, Umdetü'l-emâcid ve'l-a'yân Mütessellim el-Hâc İbrâhîm Ağa, Fahrü'l-emsâl Sertunâyî Osmân Ağa,

Fahrü'l-emsâl Hasekî es-Seyyid el-Hâc Osmân Ağa, Fahrü'l-emsâl Sakalluzâde el-Hâc Ahmed Ağa, Debbâğân Şeyhi Osmân Efendi, Çorbacı Abdî Ağa ve gayruhüm

[38b/1] Medîne-i Sofya kazâsına tâbi' Nektivân karyesi re'âyâsından Todor veled-i İstoyân ve Sîmon veled-i Anto ve Milâço veled-i Yovân ve Bodoğmirli Hristo ve Mîho ve veled-i Yovân ve İstoiçe veled-i İstefân ve Nino veled-i Petre ve Bâvon veled-i İstoyân ve Petre veled-i Deyân ve Kosto veled-i Deyân ve Vîyök Yovân ve Bonço Zâgor Yâni ve Mâko veled-i Kole ve Açıvetân veled-i Lâzâr ve Boşko veled-i İstânço ve İstoyân veled-i Niko ve Mâno veled-i Açıvetân ve Menço veled-i Velço ve Ağnât veled-i Treçko ve Todor veled-i Petre ve Kosto veled-i Bânovdeyân veled-i Yovân ve Bâtolîne karyesi re'âyâsından Mîço ve Freskô veled-i Asâvo ve Freskô veled-i Niko ve petre veled-i İstoyân ve Ağnât veled-i Yânço ve Rosîn veled-i Ağnât ve Todor Semtî ve Kole veled-i Kiro ve Treçko veled-i Biyo ve Mîhâil veled-i Tonço ve Boşko veled-i Yovân ve Râdoslâv veled-i İstoyân ve Petre veled-i Belid ve Vâsilko veled-i Petre Kırivniye karyesi re'âyâsından Meno veled-i Freskô ve İstoyko veled-i Kiro ve İstoyço veled-i Yovân ve Bino veled-i Yovân ve İsbâs Blâkârlı ve İstoyçe ve Tibohrece Blâčko ve Todor ve Sîmon veled-i İstoyko ve Mîhâel veled-i Petre ve İstoyân veled-i Lozân ve Andriye veled-i Fresko ve Veçko veled-i Treçko ve Tâno veled-i Mîšo ve Îlo veled-i Hristo Kosto veled-i Belid ve İstoyân veled-i Lozân ve Diyotne karyesi re'âyâsından Freskô veled-i Jâyko ve Kole veled-i Yovân ve Bâvon veled-i Todor ve İstebân veled-i Kosto ve Kole veled-i Kosto ve Yovân veled-i Kristo ve İstâyko veled-i Yovân ve Çoro veled-i (...) ve Petre veled-i Vahşîn ve Hristo veled-i İstoniko ve Bâvon ve Trelko veled-i Egergîn ve İstoyo veled-i Yovân ve Velko veled-i Petre Vâçonko veled-i Sîmon ve Kîto veled-i İstefân ve İspâs veled-i İlço ve İlço veled-i Lâzâr ve Açıonko veled-i Doyçîn ve Bostol veled-i Petre ve Todor veled-i İşferne ve Râdoy karyesi re'âyâsından Yovân veled-i Breçko ve Açıvetân veled-i Hrâno ve Pâvle veled-i Mîhâel ve İstebân veled-i Mîrho ve Pâvle veled-i Beşo ve Corco veled-i Yâko ve İstoyân veled-i Zâhobin ve Pâvle ve Açıonko veled-i İzlenko ve Velço veled-i Nikola ve Pâvle veled-i Açıvetân ve Yânbo veled-i Bino ve Todor veled-i Yovân ve Kosto veled-i Velko ve Kosto veled-i Vîrâgân ve Kole veled-i Niko ve Anreletko veled-i Meno ve İstâmen veled-i Lâzâr ve İstâmen veled-i Corco ve İslâfçe karyesi re'âyâsından Yânço Zolâş ve Mânço veled-i İstefân ve Milâço veled-i Bojîn ve Petre ve Alekse veled-i Anreçko ve Petre ve Yovân veled-i Antâş ve Milâço veled-i Açıonko ve Bânov veled-i Çone ve Lâzâr veled-i Treçko ve Îlo veled-i Kiro ve Lâzâr Petre ve Anto veled-i Mîto ve Mâno veled-i İstoyçe ve Milâço veled-i Yovân ve İstefân veled-i Yovân ve Boşko veled-i Velço ve Velço veled-i Nikola ve Hristo veled-i Belid re'âyâ-yı mesfûrûn meclis-i şer'-i hatîr-i lâzîmü't-tevkîrde bâ-bevvâb-ı 'âlîşan kurâ-i mezkûreyi ze'âmetân mutasarrıfı hâlâ ağa-yı miftâh hazret-i sadr-ı 'âlî işbu sâhibü'l-kitâb Mehmed Ağa tarafından vekîl-i müsbeti çukadârı Mehmed Ağa mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb bundan akdem der'uhdecimiz olan el-Hâc İslâm bin yüz seksen senesinden seksen dört senesine gelince üzerlerimize vâride olan cüz'î ve küllî tekâliflerimizi emirlerimiz ile bi-şartu'r-rucû' kendi mâlından edâ ve teslim sinîn-i mezkûründe ba'd-ez teslimât sahhu'l-bâkî bizlerden on dört bin beş yüz yetmiş altı gurûş alacağım vardır deyü da'vâ ve ol vechile beyhlerimizde münâza'ât-ı kesire cereyân itmiş idi el-hâletü hazihi beyhlerimize muslihûn tavassut idüb merkûm el-Hâc İslâm ile bizleri sekiz bin gurûş üzerine sulh ve tarafeyn sulh-i mezkûru ba'de'r-rızâ ve'l-kabûl meblağ-ı mezkûr sekiz bin gurûşu mûmâileyh Mehmed

Ek 1: (Devamı)

Ağa'nın mâlından vekîli çukadârı merkûm Mehmed Ağa emirlerimiz ile bi-şartu'r-rucû' merkûm el-Hâc İslâm'a edâ ve teslîm itmekle bedel-i sulh olan meblağ-ı mezkûrdan her birlerimizin hisselerine isâbet iden mikdâra birbirlerimize kefil ve zâmin olub meblağ-ı mezkûr olan sekiz bin gurûş bi'l-asâle ve bi'l-kefâle zimmetlerimizde vâcibü'l-edâ ve lâzımü'l-kazâ deyn-i şer'imiz oldu deyü ikrâr ve takrîr-i meşrûhlarını merhûm Mehmed Ağa tasdik itmeğin mâ vak'a bi't-taleb ketb olundu. Fî'l-yevmi's-sâlisve'l-ısrîn min şehr-i Rebî'u'l-âhir li-sene sitte ve semânîn ve miete ve elf. Min hicreti men lehü'l-'izzü ve ş-şeref

Şühûdü'l-hâl: Umdetü'l-'ulemâi'l-müdekkikîn eş-Şeyh İbrâhîm Efendi, Umdetü'l-'ulemâi'l-kirâm es-Seyyid el-Hâc Ebûbekir Efendi, Umdetü'l-'ulemâi'l-kirâm Abdurrahîm Efendi, Umdetü'l-emâsil ve'l-a'yân Mütessellim el-Hâc İbrâhîm Ağa, Fahrü'l-emâsil Osmân Sertunâi Ağa, Fahrü'l-emâsil Hasekî Seyyid el-Hâc Osmân Ağa, Çorbacı Osmân Ağa,

Fahrü'l-emâsil Sakalluzâde el-Hâc Ahmed Ağa, Debbâğân Şeyhi Ahmed Ağa, Sermuhzırân Mollâ Mustafâ ve gayruhüm

[39a/1] Medîne-i Sofya'da müsâfereten sâkin ve bu husûsa mübâşir ta'yîn buyurulan hâlâ çukadâr-ı hazret-i sadr-ı a'zam Ali Ağa ibn Abdurrahman nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde medîne-i mezbûre sükkânından vînogân çeribaşısı işbu bâ'isü'l-kitâb Mustafâ Bey ibn Ahmed Efendi mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb işbu sene-i mübâreke de ordu-yı hümâyûnda nakl-i zehâir ve hizmet-i sâirede istihdâm olunmak üzere medîne-i mezbûre kazâsından ihrâcî tertîb ve fermân buyurulan yüz altmış kıt'a mekkârî öküz 'arabalarından voynugân re'âyâsından mâ'adâ re'âyâ-yı sâireye tevzî' olunan yüz yimi üç kıt'ası tahsîl ve ihrâc ve ordu-yı hümâyûna irsâl ve bâkî otuz yedi kıt'ası dahi voynugân re'âyâsı hisselerine isâbet idüb edâsına muhâlefet itmeleriyle bu sûrette sefer-i hümâyûn mürettebâtına mu'âf ve gayr-ı mu'âf dâhil olub hisselerine isâbet ideni edâ eylemeleri şurût-ı mer'îyeden olduğuna binâen mârrü'z-zikr 'arabaların mevkûfâtından hesâb ve emsaline kıyâsen beher kıt'ası altmışar gurûşdan lâzım gelen bedelleri ma'rifet-i şer' ve medîne-i mezbûre mütessellimi el-Hâc İbrâhîm Ağa ma'rifetiyle tahsîl ve bana teslim olunmak üzere yedime emr-i 'âlî i'tâ olunmağın mârrü'z-zikr otuz yedi kıt'a 'arabalardan mûmâileyh Mustafâ Bey vînogânı hisselerine isâbet iden yirmi beş kıt'a 'arabaların fi-i mezkûr üzere icâb iden bin beş yüz gurûş bedelleri mûmâileyh Mustafâ Bey yediyle tamâmen bana def' ve teslim ben dahi kabzına me'mûriyetim hasebiyle bi't-tamâm ve'l-kemâl ahz ve kabz idüb meblağ-ı mezkûr bin beş yüz gurûşdan zimmetinde bâkî bir akçe ve bir habbe kalmadığı hüccet-i şer'îye olunub mûmâileyh yedine i'tâ olunsun didikde gibbe't-tasdikü's-şer'î mâ hüve'l-vâkî' bi't-taleb ketb olundu. Fî'l-yevmi't-tâsi' ve'l-ısrîn min şehr-i Rebî'u'l-âhir li-sene sitte ve semânîn ve miete ve elf. Min hicreti men lehü'l-'izzü ve ş-şeref.

Şühûdü'l-hâl: Kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân Sa'âdetlü Mütessellim el-Hâc İbrâhîm Ağa, Sakalluzâde el-Hâc Ahmed Ağa, el-Hâc İslâm Ağa, İsmâ'il Ağa, Mehmed Ağa

[39a/2] Medîne-i Sofya muzâfâtından Breznîk kazâsına tâbi' Sobîçe nâm karye mütemekkinlerinden iken bundan akdem medîne-i mezbûre kazâsına tâbi' Velkofçe nâm karyeye savt-ı istimâ' olunur ve kimesnenin mülkû olmayub hâlî yerde ba'de'l-keşf ve'l-mu'âyene cerîhen katil bulunan Kristo veled-i Îlye nâm zimmînin verâseti zevcesi Betro binti İstoyân nâm zimmîye ile sağîre kızı İstâno ve anası Yâno ve liebeveyn er karındaşı Mitre zimmîye inhisârından sonra işbu hâmilânü's-sefer sağîre-i mesfûre İstâno'nun vasiye-i mansûbesi

Ek 1: (Devamı)

mesfûre Petro nasrânîye bi'l-asâle ve bi'l-vesâye mesfûre Yâno zimmîye tarafından katl-i mezbûru da'vâya vekîl olduğu zât-ı mesfûreyi bi'l-ma'rifetü's-şer'îye 'ârifân olan Açoŭtko veled-i Nikola ve Râdo veled-i İstoyân nâm zimmîler şehâdetleriyle sâbit olan mesfûr Mitre zimmî bi'l-asâle ve bi'l-vekâle meclis-i şer'-i hatîr-i lâzîmü't-tevkîrde mârrü'z-zikr Velkofçe karyesi ahâlîlerinden mazanna-i katl olan Lîlo veled-i Kosto ve Nedelko veled-i Vokârîn ve Kristo veled-i Vîlyo ve Yofşo veled-i Betko ve Azeltko veled-i Açvetân ve İspâs veled-i Kristo ve İstefân veled-i Vîlyo ve İstoyân veled-i İstefân ve Mîlâço veled-i Dîrâgân zimmîler muvâcehelerinde da'vâ ve takrîr-i kelâm eylediler ki târîh-i kitâbdan otuz altı gün mukaddem müverrisimiz katîl-i mesfûr Kristo zimmî karye-i mezbûra kurb hudûdunda savt-ı istimâ' olunur kimesnenin mülkü olmayub hâlî yerde sol kulağı üzerinden sopa ta'bîr olunur âlet-i câriha ile mecrûhen katîl bulunmağla karye-i mezbûre ahâlîlerinden mezkûrû'l-esâmî zimmîler mûrisimiz mesfûr Kristo zimmîyi cerh ve katl-i mazannaları olub bi'l-beyyine beyân ve isbâtıdan 'acimiz olmağla suâl olunub müceb-i şer'îsi bi'l-asâle ve bi'l-vesâya ve bi'l-vekâle matlûblarımızdır didiklerinde gıbbe's-suâl mezkûrû'l-esâmî zimmîler katîl-i mesfûrun ber-minvâl-i muharrer mahall-i merkûmda katîl bulunduğunu ikrâr lakin bizler katl itmedik ve kâtîli dahi ma'lûmumuz değildir deyü inkâr eylediklerinde müdde'iyân-ı mesfûrânın ihtiyâr istihlâflarıyla hâlâ belde-i Sofya müfettişi fazîletlü eş-Şeyh İbrâhîm Efendi'nin zeyd bir karyeye istimâ' savt-ı istimâ' olunub kimesnenin mülkü olmayan hâlî yerde katîl bulunub kâtîli ma'lûm olmasa karye-i mezbûre ahâlîsine kassâme ve diyet lâzım olur mu el-cevâb olur deyü mûmzâ fetvâ-yı şerîfesi mücebince mesfûrünün "billahillezî enzele'l-İncîl 'alâ İsâ 'aleyhisselâm mâ katelte ve mâ allemte kâtelehü" deyü deyü elli yemîn ba'de't-tevzî' ve't-tahlîf ve't-tetmîm ahzı mûmâileyhin fî zamânınâ mu'âmelâtıda yüz yirmisi bir gurûşa râyic olub veznen yirmisi bir dirhem-i şer'î olan cedîd akçeden racûlün diyeti ne mikdârdır el-cevâb iki yüz bin akçedir deyü mûmzâ fetvalarına binâen katîl-i mesfûrun diyet-i kâmile si olan meblağ-ı mezbûru karye-i mezbûre ahâlîleri üzerlerine ba'de'l-hükm mâ vak'a bi't-taleb ketb olundu. Fî'l-yevmi'r-râbî' ve'l-ışrîn min şehr-i Rebî'u'l-âhir li-sene sitte ve semânîn ve miete ve elf. Şühûd:

[39b/1] Fî'l-asl Samâkov kasabasından iken bundan akdem medîne-i Sofya'da mahnûken fevt olan Mustafâ bin Abdullah nâm kimesnenin zâhirde vâris-i ma'rûfu olmayub terekesi cânib-i beytû'l-mâla 'âid ve râci' olmağla medîne-i mezbûreden yeniçeri beytû'l-mâlî kabzına me'mûr serturnâi Osmân Ağa tarafından vekîl-i mücesseli İsmâ'îl odabaşı nâm kimesne ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve sûk-ı sultânîde semen misilleriyle bey' olunan terekesi defteridir ki ber-vech-i âti zikr olunur. Hurre fi'l-yevmi'l-ışrîn min şehr-i Rebî'u'l-âhir li-sene sitte ve semânîn ve miete ve elf

Müsta'mel yeşil çuka nebeş 1/ 410	Müsta'mel yeşil çuka cübbe 1/ 381	Köhne kırmızı (...) 1/ 125	Müsta'mel 'aba şalvâr 1/ 265	Def'a müsta'mel 'aba şalvâr 1/ 351
Köhne çuka yelek 2/ 29	Köhne çuka entârî 1/ 21	Köhne gömlek 1/ 12	Köhne heybe çift 1/ 91	Köhne 'aba yağmurluk 1/ 69
Köhne kebe 1/ 43	Köhne palâska çift 1/ 50	Hurdavât ve vezne 1/ 12	Kebîr bıçak 1/ 300	Kurâda piştov çift 1/ 351
Filinta 1 ve omuz kayışı 1/ 401	Gök bârgîr takımıyla re's 1/ 3.000	Hüseyinlü karyesinden Râdoslâv zimmetinde olub ahz olunan 660	Hüseyinlü karyesinden karındaşı Kole zimmetinde olub ahz olunan 900	Hüseyinlü karyesinden Kostâdin zimmetinde olub azh olunan 300

Ek 1: (Devamı)

Hüseyinlü karyesinden Konukcu der zimmetinde olub ahz olunan 240	Hüseyinlü karyesinden Sîmon zimmetinde olub ahz olunan 240	Hüseyinlü karyesinden Mihâil zimmetinde olub ahz olunan 120		
Cem'an yekûn-ı meblağ 8.371 – 1.740 techîz ve tekfîn = 6.631 – 810 ücret-i tabîb ve masârif-i sâire = 5.821				
Minhâ'l-ı ihrâcât: harc-ı defter ma' masârif-i sâire meblağ 920				
Sahhu'l-bâkî der-yed-i emîn-i mûmâileyh meblağ 4.861 – 160 dellâlîye = 4.701				

[40a/1] Medîne-i Sofya esvâkından hafâflu sûku ahâlisinden Abdülbâkî bin Feyzî ve kethüdâları el-Hâc Ahmed bin Abdullah ve Halîl Ağa ibn İbrâhîm ve Mehmed Ağa ve Osmân Ağa ebnâ el-Hâc Mustafâ ve diğeri Mehmed Beşe ibn Mustafâ ve İsmâ'il Beşe ibn İvaz ve Monlâ Abdülgafûr ibn Osmân ve el-Hâc Osmân ibn Abdullah ve Ömer Beşe ibn Hasan ve Süleymân Beşe ibn Sâlih ve Mehmed Ağa ve Mustafâ Ağa ibn el-Hâc Ahmed nâm kimesneler meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde işbu hâmilü's-sefer ve dikiciyân tâifesinden Bâvon veled-i Kristo ve Tona veled-i Nikola ve Velko veled-i İstoyân ve Voçân veled-i Dîmo ve Niko veled-i Ağnât ve Velço veled-i Kirgo ve Metre veled-i İstânço ve Todor veled-i Petre ve Milâden veled-i Anreltân ve Ağnât veled-i İstoyân ve Todor veled-i İstoyân ve Kole veled-i İstoyân ve Bâvon veled-i Mihâil ve Anto veled-i Milâden ve İslâfko veled-i Nedelko nâm zimmîler muvâcehelerinde takrîr-i kelâm idüb mâ tekaddüm dikici tâifeleri kendülere mahsûs odalarında i'mâl eyledikleri ayakkablarını sûk-ı mezbûrda kethüdâmız ma'rifetiyle müzâyede ve rağebât-ı nâs münkatı'a oldukda semen misli ile bey' idegelmişler iken birkaç seneden berü tâife-i mesfûrûndan ba'zıları kalb ve kâsir iş işlediklerinden sûk-ı mezbûreye getürmeyüb odalarında bey' itmeleriyle 'ibâdullahâ ve bizim kesbimize zararları olmağla suâl olunub i'mâl eyledikleri ayakkablarını kalb ve kâsir işlemeyüb kethüdâmızın rü'yet ve ma'rifetiyle ba'de'l-müzâyede ve inkıtâ'u'r-rağebât bey' olunması matlûblarımız didklerinde gıbbe's-suâl tâife-i dikiciyân cevâblarında fî'l-vâkî' ez-kadîm odalarımızda i'mâl eylediklerimiz envâ'-ı ayakkabları sûk-ı mezbûra kifâyet mikdârı îsâl ve ve kethüdâları ma'rifetiyle müzâyede ve bey' şîrâ olunub izdiyâdını odalarımıza gelen bâzîrgân ve medîne-i mezbûre fukarâsına semen misli ile idegelmiş iken sûk-ı mezkûr ustaları kanâ'at itmeyüb mecmû' i'mâl eylediklerimiz mesâ'ilerimizi sûk-ı mezbûrda kethüdâları irâfiyetle rahîs bahâ ile iştirâ ve kesbimiz gadre ve tâifemizin perîşân olmalarına bâ'is olmağla bundan akdem tâifemiz hırfeti hafâfân ustalarıyla terâfu' olunub i'mâl eylediklerimiz ayakkablarından sûk-ı mezbûra kifâyet mikdârı îsâl ve izdiyâdını odalarımıza gelen bâzîrgân ve medîne mezbûre fukarâsına bey' olunmak üzere nizâma rabt ve tarafeyn ba'de't-ta'ahhüd yedimize hüccet-i şer'îye i'tâ olundu deyü bir kıt'a hüccet-i şer'îye ibrâz ve def'le mukâbele idicek eserü'l-istintâk ve 'akîbü'l-inkâr dâfi'ûn-ı mesfûrûndan ber-minvâl-i muharrer def'-i meşrûhlarına mübeyyine beyyine taleb olundukda 'adûl-i ahrâr-ı ricâl-i müsliminden hâlâ me'zûn-ı bi'l-iftâ eş-Şeyh İbrâhîm Efendi ibn eş-Şeyh Hüseyin Efendi ve mefharü'l-hutebâ Abdürrahîm Efendi ibn Hasan Efendi meclis-i şer'e hâzîrân olub istişhâd olunduklarında fî'l-hakîka işbu dikiciyân tâifeleri i'mâl eyledikleri envâ' ayakkablarından hafâfân ustalarına kifâyet mikdârı îsâl ve izdiyâdını odalarına gelen bâzîrgân ve medîne-i mezbûre fukarâsına bey' olunmak üzere nizâma rabt ba'de'l-küfelâ tarafeyn üslûb-ı sâbıkı üzere cereyânı için dikiciyân tâifeleri yedlerine hüccet-i şer'îye i'tâ olundu bizler bu husûsa bu vech üzere şahidleriz ve şehâdet dahi ıderiz deyü her biri şehâdet-i şer'îye eylediklerinden

Ek 1: (Devamı)

mücepleriyle dikiciyân tâifesi mecmû' i 'mâl eyledikleri metâ'larını sûk-ı mezbûrda bey' ile hafâfân ustalarının bî-vech-i şer'î mu'âraza ve ta'addileri ba'de'l-men' mâ tekaddüm dikiciyân tâifeleri i 'mâl eyledikleri envâ' ayakkabları kalb ve kâsir olmamak üzere sûk-ı mezbûra kifâyet mikdârı îsâl ve bey' ve şîrâ olunduktan sonra izdiyâdını diledikleri gibi gelen bâzîrgân ve medîne-i mezbûre halkına semen misli ile kalb ve kâsir olmamak üzere vechen mine'l-vücûh bu nizâm-ı mergûbenin tağyîrine tasaddî olamamak üzere hıfzen (...) nizâm tenbîh birle mâ vak'a bi't-taleb ketb olundu. Fî'l-yevmi's-sâmin ve'l-ısrîn min şehr-i Rebî'u'l-âhir li-sene sitte ve semânîn ve miete ve elf. Min hicret-i men lehü'l-'izzü ve's-şeref

Şühûdü'l-hâl: Umdetü'l-'ulemâi'l-müdekkikîn Şerâfetlü el-Hâc Ebûbekir Efendi, Umdetü'l-emâcid ve'l-a'yân Mütesellim el-Hâc İbrâhîm Ağa, Fahrü'l-akrân el-Hâc Hasan Ağa, Debbâğân Şeyhi Osmân Efendi, Kâtib es-Seyyid İbrâhîm Efendi, Kâtib Osmân Efendi, Kâtib Abdullah Efendi

[40b/1] Medîne-i Sofya'da Hâsbigâ Mahallesi sâkinlerinden işbu bâ'isü'l-kitâb Ni'metullah binti Halîl Sipâhî nâm hatun tarafından vekîl eylediği zât-ı mezbûreyi bi'l-ma'rifetü's-şer'îye 'ârifân olan Koçucu Hasan bin İsmâ'îl ve Osmân ibn Abdullah şehâdetleriyle sâbit ve sübût vekâletine hükm-i şer'î lâhık olan Mehmed Sâdik Efendi meclis-i şer'-i hatîr-i lâzîmü't-tevkîrde müvekkile-i mezbûrenin zevc-i mutallakı Mustafâ bin Alî nâm kimesne muvâcehesinde bi'l-vekâle takrîr-i kelâm idüb merkûm Mustafâ'nın kurâsından hâsıl ve müvekkilem mezbûreden mütevellid bi-hükmü'l-hisâne mezbûrenin hacr ve terbîyesinde olan sağîr oğlu Abdullah nafaka ve kisve bahaya eşedd-i ihtiyâc ile muhtâc olmağın merkûm Mustafâ'nın hâline vukûf-ı tammı olan müslimînden ba'de'l-istihbâr merkûm üzerine kadar ma'rûf nafaka ve kisve bahâ karz ve takdîr olunub istidâneyn izn virilmek matlûbundur didikde hâkim-i mevki' suver-i kitâb tûbâ lehü hüsnü meâb efendi hazretleri dahi zeyl-i vesîkada muharrerü'l-esâmî vukûf-ı tammı olan müslimînden istihbâr eylediklerinde anlar dahi sağîr-i mezbûrun nafaka ve kisve bahâsı için beher yevm dörder pâra virmeğe merkûm Mustafâ'nın iktidârı vardır deyü ihbâr itmeleriyle târîh-i kitâbdan beher yevm merkûm Mustafâ üzerine dörder pâra karz ve buyurub meblağ-ı mefrûz-ı mezkûru harc ve sarfa hîn-i zarûretde istidâneyn ve lede'l-nazar merkûm Mustafâ üzerine rücû'a mezbûre Ni'metullah Hatun'a izn birle mâ vak'a bi't-taleb ketb olundu. Fî'l-yevmi't-tâsi' min Cemâzîye'l-ûlâ li-sene sitte ve semânîn ve miete ve elf. Min hicreti men lehü'l-'izzü ve's-şeref

Şühûdü'l-hâl: Ferdzâde Osmân Efendi, Sâbûnî el-Hâc Süleymân, Attâr es-Seyyid el-Hâc Alî Ağa

[40b/2] Medîne-i Sofya civârında vâki' Samâkov kasabası sükkânından işbu bâ'isü'l-kitâb İbrâhîm bin Abdullah nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i lâzîmü't-tevkîrde bundan akdem mahnûken vefât iden Mustafâ bin Abdullah nâm kimesnenin zâhirde vâris-i ma'rûfu olmamak zu'muyla terekesine bi'l-emâne vâzî'u'l-yed olan medîne-i Sofya'da yeniçeri beytû'l-mâlî kabzına me'mûr serturnâyî Osmân Ağa'nın vekîl-i müsecceli İsmâ'îl odabaşı muvâcehesinde da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb mahnûk-ı mezbûr Mustafâ li-ebeveyn karındaşı olub babalarımız ismi ve analarımız ismi Havvâ ve benim maskat-ı re'sîm kasaba-i mezbûre ve karındaşım mahnûk-ı mezbûrun maskat-ı re'sî medîne-i mezbûre kurâsından el-Hâc Karaman karyesinden bi'l-cihetü'l-'asûbetü'l-nesebîye hatîr vârisi iken emîn-i mûmâileyh tereke-i mezbûru nâ-hakvaz ' eylemişdir suâl olunub tereke-i mezbûrdan kasr-ı yed ve bana teslîm itdirilmesi matlûbundur didikde gıbb's-suâl vekîl-i merkûm tereke-i mezbûra vaz'-ı yed olunduğunu ikrâr ve müdde-i mezbûrun verâsetini inkâr idicek müdde-i mezbûrdan ber-minvâl-i muharrer müdde'âsını mübeyyine taleb olundukda 'adûl-i ahrâr-ı ricâl-i müslimînden kasaba-i mezbûre sükkânından Mollâ Halîl el-Hâc İsmâ'îl ve Mehmed bin Alî nâm kimesneler li-ecli's-şehâde

Ek 1: (Devamı)

meclis-i şer'e hâzırân olub istişhâd olunduklarında fî'l-vâki' müdde'î-i mezbûrun maskat-ı re'si kasaba-i mezbûre ve mezbûr Mustafâ'nın maskat-ı re'si mârrü'z-zikr el-Hâc Karaman karyesi olub işbu müdde'î-i merkûm mezbûr Mustafâ'nın min cihetü'l-'asûbetü'n-nesebîye hasren vârisidir bundan gayrî terekesine müstehâkk-ı vâris-i âhiri olduğu ma'lûmumuz değildir biz bu husûsa bu vech üzere şâhidleriz şehâdet dahi ideriz deyü her biri edâ-i şehâdet-i şer'îye eylediklerinde gıbbe't-ta'dîl ve't-tezkîye şehâdetleri makbûl olmağın mücebiyle müdde'î-i mezbûrun vârisine ba'de'l-hükm tereke-i mezbûru emîn-i mûmâileyhe müdde'î-i mezbûra teslim ve vekîl-i merkûm [41a] İsmâ'îl Beşe'ye tenbîh mâ hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu. Fî'l-yevmi's-sâbi' min Cemâziye'l-ülâ

Şühûdü'l-hâl: Ferdzâde Osmân Ağa, es-Seyyid Abdülkerîm, Kâtib es-Seyyid Hasan Efendi, Kâtib Abdullah Efendi, Kâtib Osmân Efendi, Serküttâb Es-Seyyid İbrâhîm Efendi

[41a/1] Medîne-i Sofya'da Kara Dânişmend Mahallesi sükkânından iken bundan akdem vefât iden Ebûbekir bin İsmâ'îl nâm kimesnenin verâseti zevcesi Müslime binti Ahmed sağîre kızarı Ümmügülsüm ve Su'âdiye inhisârından sonra sağîretân-ı mezbûretânın vasiye-i mansûbeleri vâlideleri mezbûre Müslime Hatun meclis-i şer'-i hatîr-i lâzîmü't-tevkîrde takrîr-i kelâm idüb zevcim müteveffâ-yı mezbûrun mahalle-i mezbûrede vâki' etrâf-ı erba'adan Râbi'a Hatun ve Hasan Beşe mülkleri ve tarîk-i 'âmm ile mahdûd mümtâz bir tahtânî odayı ve bir sûk evi ve bir ahûru ve bir bi'r-i mâi ve bir sayfiye sofa ve bir mikdâr havluyı müstemil menzilden gayrî ism-i mâl itlâk olunur bir şeyi kalmayub ol dahi müşrif-i harâb ve mürûr-ı eyyâm ile münhedim olacağı nümâyân ve sağîretân-ı mezbûretânın zarûreten nafaka ve kisvesi a'yân olmağla menzil-i mezbûrun bey'î her vechile sağîretân-ı mezbûretâna enfa' olduğu müsliminden istihbâr olunub menzil-i mezbûrun bi'aynihi kîbel-i şer'den izin verilmesi matlûbumdur didikde hâkim-i mevki' suver-i kitâb tûbâ lehü ve hüsnü meâb efendi hazretleri dahi gıbbe'l-istihbâr zeyl-i vesikada muharrerü'l-esâmî müslimîn fî'l-vâki' hâl-i minvâl-i muharrer üzere olduğunu ihbâr itmeleriyle menzil-i mahdûd-ı mezkûru semen misli ile bey'e vasiye-i mezbûreye ba'de'l-izn vasiye-i mezbûre Mansûr Hoca Mahallesi sükkânından işbu bâ'isü'l-kitâb Na'lband Memiş bin Mustafâ mahzarında i'âde-i kelâm idüb kîbel-i şer'den bi'aynihi me'zûn olduğum menzil-i mahdûd-ı mezkûru semen misli ile bey'e mezbûr Memiş Ağa'yı tarafımızdan vekîl ve nâib-i menâb nasb ve ta'yîn eyledim didikde ol dahi vekâlet-i mezbûreyi kabûl ve hizmet-i lâzîmesini kemâ yenbağî edâya ba'de't-ta'ahhüd mâ vak'a bi't-taleb ketb olundu. Fî'l-yevmi't-tâsi' min Cemâziye'l-ülâ li-sene sitte ve semânîn ve miete ve elf. Min hicreti men lehü'l-'izzü ve's-şeref

Şühûdü'l-hâl: İmâm Ömer Efendi, Ferdzâde Osmân Efendi, Murâd tâbi'-i Hâc Hasan Ağa, Ahmed bin Alî 'an Mahalle-i Kara Dânişmend sermuhzırân ve gayruhüm

[41a/2] Fî'l-asl Bosna eyâletinden Çâyniçe kasabası sükkânından olub medîne-i Sofya'da merhûm Sâlih Efendi hizmetinde iken bundan akdem fevt olan Alî bin müezzin Mollâ Mustafâ hâl-i hayevâtında ve kemâl-i 'akl ve sıhhatinde vasî-i muhtâr nasb ve ihtiyâr eylediği eyâlet-i mezbûra tâbi' Yâyçe kasabası sükkânından Abdullah Ağa ibn Süleymân nâm kinesne taleb ve ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve takvîm-i sahîh ile takvîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdur ki ber-vech-i âtî zikr olunur. Hurrîre fî'l-yevmi's-sâlis 'aşare min Cemâziye'l-ülâ li-sene sitte ve semânîn ve miete ve elf. Min hicreti men lehü'l-'izzü ve's-şeref

Ek 1: (Devamı)

Sîm kabâreli çuka yelek 1/ 2.880	Şeşhâne tüfenk ma' palâska 1/ 600	Müsta'mel kalpak 1/ 120	Kara temür kılıç 1/ 180	Köhne kuşak 1/ 60
Abâ kuzu kürk 1/ 600	Köhne 'antârî 1/ 90	Kurâda bıçak 1/ 60	Pıştov çift 1/ 960	Siyâh 'abâ yağmurluk 1/ 240
Bârgîr re's lma' kaltak üzengi 2.400				
Nukûd der-kîse 9.606 Cem'an yekûn meblağ 17.796				
Minhâ'l-ihracât				
Techîz ve tekfîn ve iskât-ı salât 2.566	Resm-i kısmet 444	Kalemîye ve kaydıye 111	Çukadârîye 74	İhzârîye 37
Düyûn-ı müteferrika-i lâzîme 1.860	Yekûn-ı muharrecât meblağ 5.86			
Sahhu'l-bâkîder-yed-i vasî-i merkûm 12.710				

[41b/1] Medîne-i Sofya kazâsına tâbî' Râylova karyesi mütemekkinlerinden iken bundan akdem mürd olan Açonko veled-i Îlye nâm zimmînin verâseti zevcesi (...) nasrânîye ile li-ebeveyn kız karındaşları Teykâno ve Yovâno nâm zimmîyelere ve li-ebeveyn 'emmîsi İstâmen veled-i Milâden zimmîye inhisârından sonra mesfûr İstâmen zimmî meclis-i şer'-i hatîr-i lâzîmü't-tevkîrde medîne-i mezbûre kurâsından Flâvînçe karyesinden işbu hâmilü's-sefer İstoyko veled-i Petre zimmî muvâcehesinde da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb mesfûr İstoylko zimmî hâlik-i mesfûrun dört re's karasığır ineklerini ve bir re's kısarak ve bir re's tay ve bir re's çift karasığır öküzlerini ve bir 'aded fûcî ve üç 'aded çerger ve üç 'aded bakır ve üç keyl hinta ve ve dört keyl yulaf ve otuz üç re's ganemlerini bigayr-ı hakkın ahz ve zabt itmekle suâl olunub eşyâ-i mezkûreden keff-i yed ve beyne'l-verese 'ale'l-hısas tevzî' ve taksîm olunması matlûbumdur didikde gıbbe's-suâl İstoyko zimmî eşyâ-i mezkûreye vaz'-ı yedini ve müdde'î-i mesfûrun verâsetini ikrâr lakin hâlik-i mesfûr hâl-i hayevâtında kemâl-i 'akl ve sıhhatinde şühûd mahzarında üzerime lâbis olduğum libâsımdan gayrî eşyâda 'alâka ve medhalim olmayub mesfûr İstoyko'nun mülküdür deyü nefy-i mülk ve ikrâr ve işhâd ve masren 'alâ ikrârühü mürd olmuştur binâen 'alâ zalik zabt iderim deyü def'le mukâbele idicek bâ'isü'l-istintâk ve 'akîbü'l-inkâr dâfî-i mesfûrdan def'-i meşrûhunu mübeyyine beyyine taleb olundukda Klâvînçe karyesinden İsbâs veled-i Lâzâr veled-i İstâmo nâm zimmîler li-eclî's-şehâde meclis-i şer'e hâzırân olub istişhâd olunduklarından fî'l-vâkî' hâlik-i mesfûr Açonko zimmî hâl-i hayevâtında kemâl-i 'akl ve sıhhatinde üzerime lâbis olduğum libâsımdan gayrî eşyâda 'alâkam ve medhalim olmayub mesfûr İstoyko'nun mülküdür deyü bizim muvâcehemize nefy-i mülk ve ikrârühü mürd oldu biz bu husûsa bu vech üzere şahidleriz şehâdet dahi ideriz deyü her biri edâ-i şehâdet-i şer'îye itdiklerinde gıbbe'r-ri'âyet-i şerâitü'l-kabûl şehâdetleri kabûl olmağın mücebince müdde'î-i mesfûr eşyâ-i mezkûre mütâlebesiyle bî-vech-i şer'î mu'ârazadan men' birle mâ vak'a bi't-taleb ketb olundu. Fî'l-yevmi's-sâlis 'aşare min Cemâziye'l-ûlâ li-sene sitte ve semânîn ve miete ve elf. Men hicreti men lehü'l-'izzü ve's-şeref

Şühûdü'l-hâl: Ahmed Beşe, Mahmûd Beşe, Ali Beşe, Mehmed Beşe, Serküttâb es-Seyyid İbrâhîm Efendi, Kâtib Abdullah Efendi, Kâtib Hasan Efendi, Kâtib Mollâ Abdülkerîm, Sermuhzırân Mollâ Mustafâ, Subaşı Mehmed Beşe

Ek 1: (Devamı)

[41b/2] Medîne-i Sofya'da beytü'l-mâl-ı 'âmme kabzına me'mûr medîne-i mezbûre mütesellimi 'umdetü'l-emâcid ve'l-a'yân el-Hâc İbrâhîm Ağa'nın husûs-ı âti'z-zikri da'vâya vekîl-i müsecceli Osmân Ağa ibn Abdurrahman meclis-i şer'-i hatîr-i lâzîmü't-tevkîrde fi'l-asl Bosna eyâletinden Yâyçe kasabası sükkânından olup medîne-i mezbûrede vînogân çeribaşı vekîli Sâlih Efendi hidmetinde işbu bâ'isü'l-kitâb Abdullah Ağa bin Süleymân mahzarında da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb eyâlet-i mezbûra tâbi' Çayniçe kasabasından olup merkûm Sâlih Efendi hidmetinde iken bundan akdem fevt olan Alî bin Müezzîn Mollâ Mustafâ'nın vâris-i ma'rûfu olmayub terekisi cânib-i beytü'l-mâla 'âid ve râci' olup dahl ve ta'arruz olmak îcâb itmez iken merkûm Abdullah Ağa fuzûlî zabt itmekle suâl olunub tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdan kasr-ı yed ve bana teslim olunması bi'l-vekâle matlûbumdur didikde gıbbe's-suâl merkûm Abdullah Ağa fi'l-vâki' müteveffâ-yı merkûm Alî bin Mustafâ hâl-i hayevâtında kemâl-i 'akl ve sıhhatinde vefâtından üç gün mukaddem emvâl ve eşyâsını ahz ve kabza ve veresine îsâl ve teslim şühûd ve mahzarında beni vasî-i muhtâr nasb ve ihtiyâr itmekle binâen'aleyh tereke-i müteveffâ-yı mezbûre vaz'-ı yed iderim deyü vaz'-ı yedini ikrâr ve def'le mukâbele idicek eserü'l-istintâk ve'l-inkâr dâfi'-i merkûmdan ber-minvâl-i muharrer def'-i meşrûhunu mübeyyine beyyine taleb olundukda 'adûl-i ahrâr-ı ricâl-i müslimînden Zeynel bin Mehmed ve Mehmed bin Abdullah li-ecli's-şehâde meclis-i şer'e hâzîrân olup istihâd olundukda fi'l-hakîka müteveffâ-yı merkûm Alî bin Mustafâ hâl-i hayevâtında kemâl-i 'akl ve sıhhatinde vefâtından üç gün mukaddem emvâl ve eşyâsını ahz ve kabza ve veresine îsâl ve teslim işbu merkûm Abdullah Ağa'yı bizim huzûrumuzda vasî-i muhtâr nasb ve ihtiyâr idüb bizi işhâd eyledi biz bu husûsa bu vech üzere şahidleriz şehâdet dahi ideriz deyü her biri edâ-i şehâdet-i şer'îye eylediklerinde gıbbe't-ta'dîl ve't-tezkîye şehâdetleri makbûle olmağın mücebiyle müdde'-i vekîl-i merkûm tereke-i müteveffâ-yı merkûm mütâlebesiyle bî-vech-i şer'î mu'ârazadan ba'de'l-men' merkûm Abdullah Ağa'nın vesâyetine hükm birle mâ' vak'a bi't-taleb ketb olundu. Fi'l-yevmi's-sâlis 'aşare min Cemâziye'l-ûlâ li-sene sitte ve semânîn ve miete ve elf.

Şühûdü'l-hâl: Sakalluzâde el-Hâc Ahmed Ağa, Arnabûd el-Hâc Hüseyin Ağa, Kâtib Abdullah Efendi, Kâtib es-Seyyid Mollâ Hasan, Muhzır Ahmed Beşe

[42a/1] Medîne-i Sofya mahallâtından Karagöz Bey Mahallesi sükkânından iken bundan akdem fevt olan Hasan Sipâhî ibn Ahmed Sipâhî nâm kimesnenin veresesinden vâlidesi Sînî binti Murâd nâm hatunun tarafından husûs-ı âti'z-zikri da'vâya vekîl olduğu zât-ı mezbûreyi bi'l-ma'rifetü's-şer'îye 'ârifân olan Abdî Beşe ibn Sâlih ve İbrâhîm Beşe ibn Mehmed nâm kimesneler şehâdetleriyle sâbit ve sübût vekâletine hükm-i şer'-i lâhık olan Sâdik Efendi ibn el-Hâc İsmâ'îl meclis-i şer'e hatîr-i lâzîmü't-tevkîrde medîne-i mezbûre kazâsına tâbi' Şome karyesi re'âyâsından işbu hâmilü's-sefer Pâvle veled-i Mîşo ve Mîto veled-i İstoyân ve Petre veled-i Mîşo nâm zimmîler ve sâirleri muvâcehelerinde bi'l-vekâle üzerlerine da'vâ ve takrîr-i kelâm müvekkilem mezbûrenin mûrisi müteveffâ-yı merkûm Hasan Sipâhî karye-i mezbûreye bâ-berât- 'âlîşân mutasarrıf olmağla bin yüz seksen üç senesine mahsûben re'âyâ-yı mesfûrünün ber-müceb-i defter-i hakânî viregeldikleri ispençelerinden on yedi gırûş ve sene-i mezbûre 'öşründen üç depe otluk ve bir kamâra saman ve bir 'araba kovan ve re'âyâ-yı mesfûrünün emrleriyle bi-şartu'r-rücû' kendi mâlından hâne ve 'avârız bedel-i nüzûl ve celb keşân ve tekâlîf-i sâireleri için virdiği altmış iki buçuk gırûşdan ma'lûmü'l-mikdâr meblağ ve revgan teslim itmeleriyle hesâbımız rû'yet olunub zimmetlerinden bâkî kalan meblağ ile mârrü'z-zikr ispenç ve otluk ve kovan ve müteveffâ-yı merkûmdan bi'l-ırsü's-şer'î intikâl itmekle bi'l-vekâle taleb iderim didikde gıbbe's-suâl re'âyâ-yı mesfûrûn cevâblarında fi'l-vâki' sene-i mezbûre ispençesi olmak üzere karye-i

Ek 1: (Devamı)

mezbûrede mecmû' on bir nefer re'âyâ olub beher neferinden on bir pâradan müctemi' üç gurûş bir pârayı ve tekâlif akçesinin dahi bir mikdârını oğlu müteveffâ-yı merkûma ve bir mikdârını müvekkile-i müdde'îye-i mezbûreye edâ ve mârrü'z-zikr kovanı dahi müvekkile-i mezbûre Virinçeli zimmiye bey' itmekle zimmetlerimiz mütâlebesinden biri olmuştur deyü üç depe otluk ve saman el'an karye-i mezbûrumda mevcûd olduğunu ikrâr ve mâ'adâ atlûbunu def'le mukâbele idicek eserü'l-istintâk ve'akîbü'l-inkâr dâfi'ün-ı mesfûrûndan ber-minvâl-i muharrer def'-i meşrûhlarını mübeyyine beyyine taleb olundukda ityân-ı beyyineden izhâr-ı 'aciz idüb istihlâk murâd eylediklerinde müvekkile-i mezbûre Sînî Hatun tahlîfden imtinâ' itmeğin mücebiyle müvekkile-i müdde'îye-i mezbûre Sînî Hatun re'âyâ-yı mesfûrûn meblağ-ı mezkûr ve kovan mütâlebesiyle bî-vech-i şer'î mu'ârazadan ba'de'l-men' sâlifü'z-zikr otluk ve samanı müdde'îye-i mezbûre teslîme re'âyâ-yı mesfûrûna tenbîh birle mâ vak'a bi't-taleb ketb olundu. Fî'l-yevmi's-sâdis 'aşare min Cemâziye'l-ûlâ li-sene sitte ve semânîn ve miete ve elf. Min hicreti men lehü'l-'izzü ve's-şeref

Şühûdü'l-hâl: Mehmed Efendi ibn, Çukadâr Süleymân Ağa, Kâtib es-Seyyid Mollâ Hasan, es-Seyyid Mollâ Abdülkerîm, Subaşı Halîl Beşe, Sermuhzîrân Mollâ Mustafâ ve gayruhüm

[42a/2] Fî'l-asl eyâlet-i Rûmili'den İskenderîye kasabası sükkânından olub medîne-i Sofya'da İmâmzâde Hânî'nda müsâfereten sâkin iken bundan akdem fevt olan Alî bin Abdullah nâm kimesnenin hayevâtından ve kemâl-i 'akl ve sıhhatinde yanında mevcûd olan eşyâsını ahz ve kabzına ve kabza-i mezbûrede masren vârisi li-ebeveyn karındaşı Yahyâ'ya isâl ve teslîme vasî-i muhtâr nasb ve ta'yîn eylediği gıbbe's-şer' sâbit olan Mehmed bin Ramazân nâm kimesne ma'rifet-i ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve sûk-ı sultânide semen misilleriyle bey' olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûredir ki ber-vech-i âtî zikr olunur. Hurrîre fî'l-yevmi'l-hâdî ve'l-'ısrîn min Cemâziye'l-ûlâ li-sene sitte ve semânîn ve miete e elf. Min hicreti men lehü'l-'izzü ve's-şeref

Köhne yeşil çuka cübbe 1/ 199	Köhne alaca 'antârî 1/ 229	Def'a 'antârî 1/ 120	Duhân kîsesi 1/ 180	Köhne heybe 1/ 160
Piştov çift 1/ 121	Def'a piştov çift 1/ 480	Filinta tüfenk 1/ 1.725	Kurâda kılıç 1/ 540	Palâska çift 1/ 117
Kurâda piştov kubûru 1/ 12	Kırmızı 'aba yağmurluk 1/ 250	Köhne gömlek 1/ 200	Şayâk şalvâr 1/ 340	Köhne kalpak 1/ 100,
Köhne seccâde 1/ 112	Köhne kâlçîn çift 1/ 20	Beyâz kebe 1/ 140	Bârgîr takımı 1/ 360	Hurdavât 45
Köhne yemenî ve çizme çift 2/ 150	Fincân 2 ve zarf 1/ 99			
Nakd-i der-kîse 720 Cem'an yekûn-ı meblağ 7.556				
Minhâ'l-ihracât				
Techîz ve tekfîn 1.200	Resm-i kısmet 150	Kalemîye ve kaydıye 60	Çukadârîye ve ihzârîye 60	Dellâlîye ve ücret-i dükkân 130
Hastalığında hidmet iden Yûsuf Çelebi'ye ücret 320				
Sahhu'l-bâkî der-yed-i vasî-i mûmâileyh meblağ 5.636				

Ek 1: (Devamı)

[42b/1] Medîne-i Sofya mahallâtından el-Hâc İlyâs Mahallesi sükkânından iken bundan akdem fevt olan Bosnevî Çipnâz Sâlih Beşe ibn İbrâhîm nâm kimesnenin verâsetini zevce-i menkûha-i metrûkesi Hibetullah binti Alî nâm hatuna münhasıra olub lakin müteveffâ-yı mezbûrun düyûnu terekkesinden ez-yed olmağla zevce-i mezbûre terekeden kasr-ı yed itmekle müteveffâ-yı mezkûrun kâsirasını kabz ve düyûn-ı müsbitelerini edâya müteveffâ-yı merkûm hâl-i hayevâtında vasî-i muhtâr nasb ve ta'yîn eylediği Abdullah Çelebi ibn Alî ve erbâb-ı hukûk taleb ve ma'rifetleri ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve sûk-ı sultânide semen misilleriyle beyn ve beyne'l-guremâ tevzî' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdur ki ber-vech-i âtî zikr olunur. Fî'l-yevmi'l-hâdî 'aşare min Cemâziye'l-ülâ li-sene sitte ve semânîn ve miete ve elf. Min hicreti men lehü'l-'izzü ve ş-şeref

Menzil der-mahalle-i mezbûre bâb 1/ 19.260	Eyer takımıyla 1/ 1.081	Kurâda kaltâk 1/ 469	Köhne alaca çerçe 1/ 78	Köhne bârgîr çulu 1/ 160
Köhne çerçe ve keçe 1/ 65	Beyâz kebe 1/ 138	Köhne heybe 1/ 90	Kurâda üzengi çift 1/ 218	Köhne alaca kebe 1/ 129
Def'a kebe ve çerçe 1/ 139	Köhne beyâz kebe 1/ 55	Köhne 'aba yağmurluk 1/ 230	Köhne bârgîr çulu 1/ 146	Def'a alaca kebe 1/ 171
Köhne keçe 1/ 50	Def'a bârgîr çulu 1/ 120	Def'a köhne kebe 1/ 50	Def'a köhne çul 1/ 90	Hurdavât 304
Temür boğâkî 1/ 93	Başlık ve hurdavât 701	Kaltak örtüsü 2/ 80	Köhne kolan 5 ve başlık 3/ 269	Köhne çıltâr 1/ 160
Köhne palâska çift 1/ 62	Köhne çerçe 1/ 6	Köhne yeşil kuşak 1/ 60	Köhne nâfe kürk 1/ 650	Çuka şalvâr 1/ 511
Köhne yeşil cübbe 1/ 281	Köhne cild kafâ kürk 1/ 1.160	Sağîr köhne çuka 'antârî 1/ 175	İbrişîm raht ve başlık 1/ 1.480	Başlık ve gem / 206
Def'a çul 1/ 170	Def'a gem 1/ 67	Simli filinta tüfenk 1/ 2.200	Def'a gem 1/ 251	Def'a filinta tüfenk 1/ 600
Köhne eyer şiltesi 1/ 33	Simli piştov çift 1/ 2.000	Köhne çuka çakal kürk 1/ 821	Al bârgîr re's 1/ 6.060	Gök bârgîr re's 1/ 3.360
Doru bârgîr re's 1/ 9.600	Katır re's 1/ 3.390	Def'a gök bârgîr re's 1/ 3.390	Siyâh bârgîr re's 1/ 1.800	Gök at re's 1/ 2.880
Karadağlı câriye benâm Gülbûy re's 1/ 19.560				
Cem'an yekûn-ı meblağ 85.109				
Minhâ'l-ihracât				
Resm-i kısmet 2.128	Kalemîye ve kaydiye 532	Çukadâriye 348	İhzârîye 174	Masârif-i müteferrika-i lâzıme 1.860

Ek 1: (Devamı)

Dellâliye ve ücret-i dükkân 1.700	Yekûn-ı muharrecât: meblağ 6.742			
Sahhu'l-bâkî et-taksîm beyne'l-gârimîn meblağ 78367				
Deyn-i müsbet-i Memîş Beşe 'an semen-i bârgîr 1.800/ 1.386 'ani'l-guremâ,	Deyn-i müsbet-i Kabânîzâde Mollâ Yûsuf 'an râht ve kuşak 3.960/ 3.071 'ani'l- guremâ	Deyn-i müsbet-i Mehmed Efendi 'an nukûd-ı mefkûfe-i (...) 'an mahalle-i el-Hâc İlyâs 9.000/ 6.970 'ani'l-guremâ	Deyn-i müsbet-i Veys Beşe 'an semen-i bârgîr 3.840/ 2.978 'ani'l-guremâ	Deyn-i müsbet-i Kabânî el-Hâc Mehmed Ağa bâ- temessûk 20.400/ 15.822 'ani'l- guremâ
Deyn-i müsbet Kethüdâ el-Hâc Mehmed Ağa bâ- temessûk sahu'l- bâkî 6.360/ 4.932 'ani'l-guremâ	Deyn-i müsbet-i Mollâ Ahmed 'an semen-i bârgîr 3.320/ 3.350 'ani'l-guremâ	Deyn-i müsbet-i el-Hâc Halil Ağa bârgîr semeninden bâkî 480/ 372 'ani'l-guremâ	Deyn-i müsbet-i Boyâne zâbiti Ahmed Ağa bâ-temessûk 15.000/ 11.634 'ani'l- guremâ	Deyn-i müsbet-i Aliş Ağa 'an semen-i bârgîr 3.000/ 2.326 'ani'l-guremâ
Deyn-i zimmet-i zevce-i mezbûre 'ani'l-mehr 3.000/ 2.326 'ani'l- guremâ	Deyn-i müsbet-i el-Hâc Osmânzâde Motoş Ağa 'an semen-i bârgîr 8.400/ 6.515 'ani'l- guremâ	Deyn-i müsbet-i Receboğlu Hüseyin min cihetü'l-farz 6.960/ 5.398 'ani'l-guremâ	Deyn-i müsbet-i Rodoslu/Rodovâşlı el-Hâc Ahmed 'an semen-i bârgîr 4.440/ 3.536 'ani'l-guremâ	Deyn-i müsbet-i hizmetinde Kıbtî 900/ 698 'ani'l- guremâ

[42b/2] Müteveffâ-yı merkûmda gâib-i 'ani'l-beled bir kimesnenin vedi'a olan gulâm-ı sağır Hasan vasi-i merkûma beher yevm ikişer pâra nafaka takdiriyle teslim ve (...) gelmesine tevkiî olundu. Emânet zannıyla tevkiî olunan gulâm-ı merkûm Peter ve Hasan yüz doksan gurûşa müteveffâ-yı merkûmun müşterâsı ve müteveffânın terekasinden olduğu ba'de't-tahkîk gulâm-ı mezbûr müzâyede ve ba'de'l-inkitâ'u'r-rağebât-ı nâs yüz yirmi bey' ve meblağ-ı mezbûrdan ba'de hatmü'd-defter Vîdînlî Ahmed Beşe'nin sâbit olan otuz iki gurûş deyn-i müsbetine guremâ-i sâire gibi isâbet iden yirmi dört gurûş doksan sekiz akçesi ba'de'l-edâ bâkî kalan doksan beş gurûş yirmi iki akçeden iki gurûş on beş pâra resm-i kısmet ve iki gurûş gulâm-ı mezbûrun nafaka-i mukadderesi ihrâc-ı sulhu'l-bâkî doksan gurûş doksan yedi akçesi çukadâr Ahmed Ağa kefâletiyle vasi-i merkûm yedinde ibkâ olunduğu bu mahalle şerh virildi. Fî 21 min Cemâziye'l-âhir sene 186

[43a/1] Medîne-i Sofya'da Kara Şahin Mahallesi sâkinelerinden Hibetullah binti Alî Ağa nâm hatunun tarafından bey'-i âti'z-zikri ikrâra vekîl olduğu zât-ı mezbûrei bi'l-ma'rifetü's-şer'îye 'ârifân olan Mehmed bin el-Hâc Süleymân ve Hüseyin bin Süleymân nâm kimesneler şehâdetleriyle sâbit olan zevci Mustafâ Efendi meclis-i şer'-i hafîr-i lâzîmü't-tevkîrde Râdomir kasabası sükkânından işbu bâ'isü'l-kitâb Mollâ Mustafâ bin

Ek 1: (Devamı)

Feyzullah Ağa nâm kimesne muvâcehesinde bi'l-vekâle ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb 'akd-i âtî'z-zikrin sudûruna deġin müvekkilem mezbûrenin silk-i mülk-i sahîhinde münselik mülkü olub medîne-i mezbûre kazâsına tâbi' birinin karyesinde vâki' ma'lûmetü'l-hudûd iki taş bir bâb âsyâbın kapusundan duhûl olundukda ikinci taş mülkünü bicümletü't-tevâbi' ve'l-levâhık ve 'âmmetü'l-hukûk ve'l-murâfık tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî şurût-ı müfsideden 'ârî bey'-i bât-ı sahîh-i şer'î ile mezbûr Mustafâ'ya yüz elli gurûş semen-i medfû' ve makbûza bey' ve temlik ve teslim idüb ol dahi ber minvâl-i muharrer iştirâ ve temlik ve teslim ve kabûl eylediğinden sonra semeni olan meblağ-ı mezbûru müvekkilem mezbûreye tamâmen ve kâmilan def' ve teslim ol dahi bi't-tamâm ve'l-kemâl ahz ve kabz idüb ba'de'l-yevm sâbıku'z-zikr âsyâbın ikinci taşı cemî' tevâbi' ve levâhıkıyla mezbûr Mollâ Mustafâ'nın mülk-i müşterâsı ve hakk-ı sarfı olub kat'â benim 'alâka ve medhalim kalmamışdır keyfe mâ yeşâ ve yehtâr mutasarrıf olsun didikde gıbbe't-tasdîku's-şer'î mâ hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu. Fî'l-hâdî ve'l-ısrîn min Cemâzîye'l-ûlâ li-sene sitte ve semânîn ve miete ve elf. Min hicreti men lehü'l-'izzü ve's-şeref

Şühûdü'l-hâl: Vilâyet Kâtibizâde Mehmed Ağa, Boyacı Kara Osmân, Debbâğpâşâzâde Ahmed Ağa, Mehmed Ağa ibn el-Hâc Süleymân, Seyrekbasanoğlu Mehmed Ağa ve gayruhüm

[43a/2] Medîne-i Sofya'da Kasâbân Mahallesi sükkânından Ahmed bin Mehmed ve zevcesi Âişe binti Receb meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde mahalle-i mezbûre sükkânından işbu bâ'isü'l-kitâb Mustafâ bin Ali nâm kimesne muvâcehesinde takrîr-i kelâm eylediler ki târîh-i kitâbdan sekiz gün mukaddem saġîre-i mürâhika kızımız Emetullah'ı mezbûr Mustafâ menziline cebren ve kahren tutub bîkrini izâle itmekle bizler merkûmdan da'vâ sadedinde olduğumuzda beynimizde münâza'ât-ı kesîre ve muhâsamât-ı vefîre cereyân itmiş idi el-hâletü hazîhi mezbûr Mustafâ tarafından 'an inkâr bizlere medfû'kırk gurûş bedel-i makbûz ile husûs-ı mezkûra müte'allika 'âmme-i de'âvî ve mütâlebâtıdan her birimiz mezbûrun zimmetini ibrâ-i 'âmm-ı râfi'u'l-hisâm ile ibrâ ve iskât eyledik ba'de'l-yevm tarafımızdan bi'l-asâle ve bi'l-vekâle husûs-ı mezkûra müte'allika da'vâ ve nizâ' zuhûr ider ise lede'l-hükkâmü'l-kirâm mesbû'a ve makbûle olmaya didiklerinde merkûm Mustafâ dahi müdde'in-i mezbûrine teslim eylediği kırk gurûşdan merkûmın zimmetlerini ibrâ eyledim deyüb her biri âhirin ibrâsını ba'de'l-kabûl mâ hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu. Fî'l-yevmi's-sâmin min Cemâzîye'l-ûlâ li-sene sitte ve semânîn ve miete ve elf. Min hicreti men lehü'l-'izzü ve's-şeref

Şühûdü'l-hâl: Mütesellim-i sâbık el-Hâc Hasan Ağa, Mehmed Ağa tâbi'-i Ağa-yı mûmâileyh, Kâtib es-Seyyid Hasan Efendi, Kâtib Abdülkerîm Efendi, Sermuhzırân Mollâ Mustafâ ve gayruhüm

[43a/3] Medîne-i Sofya'da Muhtesibzâde Mahallesi sükkânından olub sefer-i hümayûn-ı nusretmakrûnda bundan akdem fevt olan Timur Ahmed Sipâhî ibn Zeynel nâm kimesnenin verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Âişe binti Ali nâm hatun ile sulbî saġîr oğlu Mustafâ ve sulbîye-i saġîre kızı Şerîfe Emetullah'a inhisârı tahakkukundan sonra zevce-i mezbûre ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve terkîm ve takvîm-i sahîh ile takvîm ve beyne'l-verese bi'l-farîzatü's-şer'îye tevzî' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdur ki ber-vech-i âtî zikr olunur. Hurrîre fî'l-yevmi's-sâdis ve'l-ısrîn min Cemâzîye'l-ûlâ li-sene sitte ve semânîn ve miete ve elf. Min hicret-i men lehü'l-'izzü ve's-şeref

Ek 1: (Devamı)

Kelâm-ı kadîm cild 1 hediye gurûş 8	Müsta‘mel çuka nebeş 1 gurûş 12	Mâvî çukaya kaplı kontoş cild kafâ kürk 1 gurûş 30	Çuka cübbe nâfe kürk 1 gurûş 12	Köhne çuka çakşır 1 gurûş 2
Köhne neftî çuka nebeş 1 gurûş 4	Göz kuşak 1 gurûş 1 buçuk	Müstâ‘mel şâyak yasdik 12 gurûş 24	Minder 2 gurûş 5	Beledî döşek 1 gurûş 3
Mahbez yorgan 1 gurûş 1 gurûş 2,5	Köhne kumâş yorgan 1 gurûş 5	Seccâde 1 gurûş 1	Kilîm yan 3 gurûş 8	Köhne kilim 2 gurûş 5
Mahalle-i mezbûrede vâki‘ hissesi gurûş 100	Evân-ı nühâsiye kıyye 59 gurûş 59	Karasığır ineği re’s 1 gurûş 10	İki yaşında deve re’s 1 gurûş 5	Temür mangâl 1 gurûş 1,5
Cem‘an yekûn-ı gurûş 298,5 meblağ 35.820				
43b				
Minhâ‘l-ihracât				
Resm-i kısmet meblağ 900	Kalemîye ve kaydiye 225	Çukadârîye 150	İhzârîye 75	Deyn-i müsbet-i zevce-i mezbûre ‘ani‘l-mehr 6.000
Yekûn-ı muharrecât: meblağ 7.350				
Sahhu‘l-bâkî beyne‘l-verese meblağ 28.470				
Hissetü‘z-zevce 3.558	Hissetü‘l-ibn 16.608		Hissetü‘l-bint 8.304	

[43b/1] Medîne-i Sofya‘da Muhtesibzâde Mahallesi sükkânından olub sefer-i hümâyûn-ı zafermakrûnda bundan akdem fevt olan Timur Ahmed Sipâhî ibn Zeynel nâm kimesnenin sulbî sağır oğlu Mustafâ ve sulbîye-i sağîre kızı Şerife Emetullah‘ın ân-ı rüşd-i sedâdlarına değin tesvîye-i umûrlarına kıbel-i şer‘den bir vasî nasb ve ta‘yîn lâzım ve mühim olmağın emânet ile ma‘rûf ve istikâmet ile mevsûf ve her vechile vesâyet ‘uhdesinden gelmeye kâdir me‘mûr idüğü zeyl-i vesîkada muharrerü‘l-esâmî müslimîn haberleriyle lede‘ş-şer‘ zâhir ve nümâyân olan sağîrân-ı mezbûrânın li-ebeveyn ‘emmîsi Abdülfettâh Efendi hâkim-i mevkî‘ hâkim-i kitâb tûbâ lehü ve hüsnümeâb efendi hazretleri dahi sağîrân-ı mezbûrânın ân-ı rüşd-i sedâdlarına değin tesvîye-i umûrlarına ve babaları müteveffâ-yı mezbûrdan ber-vech-i defter-i kassâm müntakile hisse-i irsîyelerin ahz ve kabz ve hıfza vasî nasb ve ta‘yîn buyurduklarında ol dahi vesâyet-i mezbûreyi kabûl ve hizmet-i lâzımesini kemâ yenbağî edâya ta‘ahhüd ve iltizâm itmeğın mâ vak‘a bi‘t-taleb ketb olundu. Fî‘l-yevmi‘-s-sâbi‘ ve‘l-‘ışrîn min Cemâziye‘l-ûlâ li-sene sitte ve semânın ve miete ve elf. Min hicreti men lehü‘l-‘izzü ve‘ş-şeref

Şühüdü‘l-hâl: Dîvân Efendisi Mehmed Efendi, Kethüdâ el-Hâc Mehmed Ağa, Hâc Süleymân, Hâc Ahmed, Çukadâr Serrâc Süleymân

[43b/2] Husûs-ı âtî‘l-beyânın mahallinde ketb ve istimâ‘ı iltimâs olunan kâtib Abdullah Efendi ibn Abdülhalîm kıbel-i şer‘-i şerîf-i enverden me‘zûnen ba‘îs ve irsâl olunub ol dahi medîne-i Sofya mahallâtından el-Hâc Hamza Mahallesi sükkânından iken bundan akdem vefât iden pâzârbaşı Mehmed bin Abdullah nâm kimesne sâkin olduğu menzile varub zeyl-i vesîkada muharrerü‘l-esâmî müslimîn muvâcehelerinde ‘akd-i meclis-i şer‘-

Ek 1: (Devamı)

i nebevî eyledikde müteveffâ-yı mezbûrun zevcesi işbu bâ'isetü'l-kitâb Emîne binti Abdullah hatunun tarafından vekîl olduğu 'inde's-şer' sâbit olan İmâm Ahmed Efendi meclis-i ma'kûd-ı mezkûra müteveffâ-yı mezbûrun zevce-i âhiri ve dâynesini Hibetullah binti Ahmed nâm hatun muvâcehesinde bi'l-vekâle da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb işbu mu'âyene ve müşâhede olunub etrâf-ı erba'adan Helvâcî Memiş menzili ve Sol Kollu Memiş Ağa vereseşi mülkü ve tarîk-i 'âmm ile mahdûd ve mümtâz menzilin dâhiliyesini ve hâriciyesinden sokak kapusunun cânib-i yemîninden bir zirâ' mahalden dâhiliye-i mezkûre dîvârına dek cânib-i yesârda kalan 'arsa-i (...) bundan esbak vefât iden pâzârbaşı Süleymân Ağa iki yüz otuz gurûşa iştirâ idüb ve bu'd zamân müvekkile-i mezbûre Emîne'ye iki yüz otuz gurûşa bey' ve temlik ve teslim eyledikten sonra meblağ-ı mezkûrdan dahi zimmetini ibrâ idüb ber-vech-i mülk müşterâsı hakk-ı sarihi olub dahl ve ta'arruz olunmak icâb itmez iken müteveffâ-yı mezbûr Mehmed'in düyûnu terekesinden ez-yed olmağla zevce-i dâine-i mezbûre Hibetullah dâhiliye ve 'arsa-i mezkûretânı müteveffâ-yı mezbûrun terekesinden olmak üzere bey' ve müzâyede olunub ve semeni beyne'l-gârimîn tevzî' ve taksîm olunmasını murâd ider suâl olunub kasr-ı yedine tenbîh olunmak bi'l-vekâle matlûbumdur didikde gıbbe's-suâl ve gıbbe'l-inkâr vekîl-i merkûm Ahmed Efendi yedine ber-minvâl-i muharrer da'vâ-yı meşrûhasını mübeyyine beyyine taleb olundukda 'adûl-i ahrâr-ı ricâl-i müsliminden Bakkâl Alî Ağa ibn Abdullah ve Hasan bin Abdullah nâm kimesneler li-ecli's-şehâde meclis-i ma'kûd-ı mezkûra hâzırân olub istişhâd olunduklarında fî'l-vâki' işbu mu'âyene olunub etrâf-ı erba'dan Helvâcî Memiş menzili ve Sol Kollu Mimiş Ağa verese mülkü ve tarîk-i 'âmm ile mahdûd mümtâz menzilin dâhiliyesini ve hâriciyesinden sokak kapusunun cânib-i yemîninden bir zirâ' mahalden dâhiliye-i mezkûre dîvârına dek cânib-i yesârda kalan bir mikdâr 'arsa-i (...) bundan esbak vefât iden Pâzârbaşı Süleymân Ağa iki yüz otuz gurûşa iştirâ idüb bu'd zamân müvekkile-i mezbûre Emîne Hatun'a yine iki yüz otuz gurûşa bizim muvâcehemizde bey' ve temlik ve teslim eyledikten sonra meblağ-ı mezkûrdan dahi zimmetini ibrâ idüb bir vechile mezbûrünün mülk-i müşterâsıdır biz bu husûsa bu vech üzere şahidleriz şehâdet dahi ideriz deyü [44a] her biri edâ-i şehâdet-i şer'îye eylediklerinden gıbbe't-ta'dîl ve t-tezkîye şehâdetleri kabûl olduğunu efendi-i mûmâileyh mahallinde ketb ve istimâ' ve ma'an ba's olunan ümenâ-i şer'den Çukadâr el-Hâc Alî ve Sermuhzırân Mollâ Mustafâ ile meclis-i şer'e gelüb 'alâ vukû'ihî inhâ ve takrîr itmeğîn mücebiyle dâhiliye ve 'arsa-i mezkûretânı müvekkile-i mezbûre Emîne Hatun'un zabt ve tasarrufuna ba'de'l-hükm zevce-i dâiniye-i mezbûre Hibetullah Hatun'a bivech-i şer'î mu'ârazadan men' birle mâ vak'a bi't-taleb ketb olundu. Fî selh-i Cemâziye'l-ûlâ li-sene sitte ve semânîn ve miete ve elf

Şühûdü'l-hâl: Osmân Efendizâde Mehmed Serpâzâr el-Hâc Mustafâ, Hasan bin Abdullah, Alî tâbi'-i Abdullah Efendi, Sermuhzırân Mollâ Mustafâ

[44a/1] Medîne-i Sofya mahallâtından Karagözbey Mahallesi sâkinelerinden iken bundan akdem vefât iden Âişe binti Abdî nâm hatunun verâseti zevci es-Seyyid Mehmed bin Mustafâ ile sadrî sağîr oğlu Hüseyin'e ve vâlidesi Hibetullah Hatun'a münhasıra olduğu 'inde's-şer' zâhir olmağla verese-i merkûmân taleb ve ma'rifeti ve ma'rifeti şer'le tahrîr ve sûk-ı sultânide semen misilleriyle bey' olunan tereke-i müteveffîye-i mezbûredir ki ber-vech-i âtî zikr olunur. Hurrîre fî gurre-i min Cemâziye'l-âhîr li-sene sitte ve semânîn ve miete ve elf. Min hicret-i men lehü'l-'izzü ve's-şeref

Menzil hissesi der-mahalle-i mezbûre bâb 1/ 7.200	Müsta'mel yan 2/ 602	Müsta'mel kilîm 1/ 1.600	Müsta'mel yasdık 2/ 440	Köhne mahbez yorgan 1/ 351
---	----------------------	--------------------------	-------------------------	----------------------------

Ek 1: (Devamı)

Def'a mahbez yorgan 1/ 460	Def'a beledi yasdık 3/ 301	Def'a yasdık 2/ 470	Def'a yasdık 2/ 429	Köhne sağır yasdık 1/ 34
Müsta'mel beledi döşek 1/ 700	Minder gulafi 2/ 300	Ağaç sandâl 1 ma' ferâş 1/ 32	Kırâde sofra temürü 1 ve sacayağı 1 ve mâşa ve kürek 1/ 75	Sağır bakır 1/ 100
Evân-ı nühâsiye kıyye 22 dirhem 300/ 2.934 fi 129	Bakır leğen 1 ma' ibrik 1/ 460	Köhne çârşab 1/ 101	Kurâda âyine 1/ 80	Köhne seccâde 1/ 102
Kütâhyâ fîncânı 13/ 21	Müsta'mel şâli 'antârî 1/ 516	Müsta'mel kadife cübbe 1/ 2.570	Köhne yeşil çuka ferâce 1/ 350	Köhne bez ferâce 1/ 200
Köhne Şâm alaca 'antârî 1/ 61	Tombâk kuşak çift 1 ve kolan 1/ 167	Köhne kuzu telli cübbe kürk 1/ 480	Beyâz havlu 1/ 23	Yaşmak 1 ve makrame 1/ 240
Köhne mücessem yemenî 1/ 23	Def'a yemenî 1/ 131	Def'a yemenî 1/ 51	Def'a yemenî 1/ 137	Kaba yemenî 1/ 30
Köhne İslâmbol boğçası 1/ 91	Müsta'mel peştemâl 1/ 201	Köhne yemek peşkiri 1/ 80	Kahve ibriği 1/ 87	Sağır sîm kuşak çift 1/ 135
Altun küpe çift 1/ 525	Altun yüzük 1/ 100	Derlik çift 1/ 21	Sağır ağaç sandık 1/ 111	Köhne ağaç sandık 1/ 126
Der-zimmet-i zevc-i merkûm 'ani'l-mehr 2.000				
Cem'an yekûn-ı meblağ 25.209				
Mînhâ'l-ihracât				
Resm-i kısmet 630	Kalemîye ve kaydîye 158	Çukadârîye 106	İhzârîye 53	Dellâlîye ve ücret-i dükkân 320
Yekûn-i muharrecât meblağ 1.267				
Sahhu'l-bâkî li't-taksîm beyne'l-verese meblağ 23.942				
Hissetü'z-zevc 5.985		Hissetü'l-ibn 13.965		Hissetü'l-ümm 3.990 kesr akçe 2

[44b/1] Medîne-i Sofya'da Kâloyân Mahallesi mütemekkinlerinden iken bundan akdem hâlik olan Yovânko veled-i Pino nâm zimminin verâseti zevcesi Mârya ile sulbî kebîr oğulları Kosto ve İstefân ve Mîtoya ve sulbîye-i kebîre kızları İstoyânko ve Alenko'ya münhasıra olup kable'l-kısme mesfûre İstefân zimmi hâlik olup verâseti anası mesfûre Mârya ve li-ebeveyn er karındaşı Kosto'ya ve Mîto'ya ve li-ebeveyn kız karındaşları İstoyânko ve Alenko'ya münhasıra olup kable'l-kısme mesfûr Kosto dahi hâlik verâseti zevcesi Delnîko veled-i Yovânço ile ve anası mesfûre Mârya ve li-ebeveyn er karındaşı Mîtoya ve li-ebeveyn kız karındaşları İstoyânko'ya ve Alenko'ya münhasıra olduktan sonra verese-i mesfûre taleb ve ma'rifetleri ile ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve terkîm ve takvîm-i sahîh ile takvîm bi-tarîku'l-münâhasatü's- şer'î beyne'l-verese tevzî' ve

Ek 1: (Devamı)

taksîm olunan tereke-i hâlik-i mesfûr Yovânko zimmînin defteridir ki ber-vech-i âtî zikr olunur. Hurreire fî'l-yevi's-sâbi' ve'l-ısrîn şehr-i min Cemâziye'l-ûlâ li-sene sitte ve semânîn ve miete veelf. Min hicreti men lehü'l-ızzü ve's-şeref

Evân-ı nühâsiye kıyye 12/ 1.560	Köhne yorgan 1/ 240	Köhne çerger 1/ 120	Def'a köhne çerger 1/ 240	Köhne minder yüzü 2/ 60
Def'a köhne çul minder yüzü 2/ 60	Köhne bez yasdık 5/ 210	Mısır hasırı 1/ 200	Köhne sağır kilim 1/ 180	Kumkuma 1/ 4/ 380
Sağır ağaç sandık 2/ 180	Köhne sepet sandık 1/ 120			
Cem'an yekûn-ı meblağ 3.800				
Minhâ'l-ıhrâcât				
Resm-i kısmet 93	Kalemîye ve kaydıye 24	İhzârîye 9		
Sahhu'l-bâkî li't-taksîm beyne'l-verese meblağ 3.659				
Hisse-i zevce-i Mârya 761	Hisse-i zevce-i Alenko 255	Hisse-i ibn Mito 1321	Hisse-i bint İstoyân 660	Hisse-i bint Alenko 660 kesr akçe 2

[44b/2] İşbu defterin bâlâsında hâlik-i mesfûr Nesto zimmînin verâset-i zevcesi mesfûre Veliko ile anası mesfûre Mârya ve li-ebeveyn er karındaşı Mito'ya li-ebeveyn kız karındaşları İstoyânko ve Alenko'ya münhasıra oldukdan sonra verese-i mesfûre taleb ve ma'rifetler ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve terkîm ve takvîm-i sahîh ile takvîm olunan bi-tarîku'l-münâhasatü's-şer'î beyne'l-verese tevzî' ve taksîm olunan tereke-i hâlik-i mesfûr Kosto zimmînin defteridir ki ber-vech-i âtî zikr olunur. Hurreire fî'l-yevmi's-sâbi' ve'l-ısrîn min Cemâziye'l-ûlâ li-sene sitte ve semânîn ve miete ve elf. Min hicreti men lehü'l-ızzü ve's-şeref.

Köhne kebe 1/ 40	Köhne 'aba yelek 1/ 5	Köhne çuka cübbe 1/ 180	Köhne çuka 'antârî 1/ 480	Köhne entârî 1/ 25
Köhne boğası ferâce 1/ 20	Çorap çift 3/ 45	Köhne 'antârî 1/ 30	Köhne gömlek 2/ 60	Köhne kalpak 1/ 90
Köhne peştemâl 1/ 30	Ağaç sofra temürü 1/ 60	Ağaç sekne/tekne 1/ 120	Sacayağı 1/ 15	Köhne çizme çift 1/ 120
Ağaç sofra 1/ 9	Mikrâs 1/ 60	Münakkaş tülband 1/ 150	Köhne çuka kaplı kuzu kürk 1/ 360	
Cem'an yekûn-ı meblağ 1.914				
Minhâ'l-ıhrâcât				
Resm-i kısmet 48	Kalemîye ve kaydıye 12	Çukadârîye 8	İhzârîye 4	Yekûn-ı muharrecât 112
Sahhu'l-bâkî li't-teslîm-i beyne'l-verese meblağ 1.842				
Hisse-i zevce 460	Hissetü'l-ümm 307	Hissetü'l-ah 536	Hissetü'l-uht 268	Hissetü'l-uht 268 kesr akçe 2

Ek 1: (Devamı)

[45a/1] Medîne-i Sofya mahallâtından Mansûr Hoca Mahallesi re'âyâsından iken bundan akdem hâlik olan Derzî Yovânço zimmînin verâseti zevcesi Mârya binti Belîd nâm nasrânîye ile li-ebeveyn kız karındaşları Mâğdov ve Mârya'ya ve li-ebeveyn er karındaşları gâib-i 'ani'l-beled Antâş ve Mîhâil zimmîlere inhisârı tahakkukundan sonra mezbûrân Mârya ve diğêr Mârya meclis-i şer'-i hatîr-i lâzîmü't-tevkîrde medîne-i mezbûrede Alishir Mahallesi mütemekkin iken bundan akdem hâlik olan Kürkcü İstoyço zimmînin veresesinden zevcesi ve terekesinde vâzî'u'l-yed olan işbu hâmilü's-sefer Kâlînçe binti Demyân muvâcehesinde bi'l-asâle ve bi'l-verâse ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb mûrisimiz hâlik-i mesfûrun mesfûre Kâlînçe kefâletiyle zevc-i mesfûrun zimmetinde cihet-i karzdan yüz yirmi gurûş alacak hakkı olub kable'l-ehad ve'l-isti'fâ hâlik olmağla bi'l-ırsü's-şer'î bizlere intikâl olmağın meblağ-ı mezkûru mesfûre Kâlîçe'den da'vâ ve müdde'âlarımızı Bâzârcıklı el-Hâc Hasan bin Abdurrahmân ile Melko binti Melâde Krendo binti Velo nasrânîyeler şehâdetleriyle sâbit eylediklerimize binâen meblağ-ı mezkûru yirmi gurûşdan hâlik-i mesfûrun düyûn-ı müteferrika mübeyyinesi için on beş gurûş ba'de't-tenzîl bâkî kalan yüz gurûşdan bizlere isâbet iden elli gurûş hisse-i ırsîyelerimizi mezbûre Kâlîçe yedinden bi't-tamâm ahz ve kabz idüb meblağ-ı mezkûrdan bâkî zimmetinde bir akçe alacağım kalmadı didiklerinden sonra gâibân-ı mesfûrân Antâş ve Mîhâl zimmîlerin hisselerine isâbet iden elli gurûşu ahz ve hıfza bir kayyım nasb ve ta'yîn olunmak lâzım ve lâbûd olmağla hâkim-i mevki' sadr-ı kitâb tûbâ lehü ve hüsnümeâb efendi hazretleri dahi gâibân-ı mesfûrân Antâş ve Mîhâil zimmîlere isâbet iden elli gurûş hisselerini mezbûre Kâlîçe yedinden ibkâ ve meblağ-ı mezkûru hıfza kayyime nasb ve ta'yîn buyurduklarında mezbûre Kâlîçe nasrânîye dahi kayyım-ı mezbûru kabûl ve hidmet-i lâzîmesini kemâ yenbağî edâya ta'ahhüd ve iltizâm etmeğın mâ vak'a bi't-taleb ketb olundu. Fî'l-yevmi's-sâdis min Cemâziye'l-âhir li-sene sitte ve semânîn ve miete ve elf. Min hicreti men lehü'l-'izzü ve's-şeref

Şühûdü'l-hâl: Kâtib es-Seyyid İbrâhîm Efendi, Kâtib Abdullah Efendi, Kâtib Mollâ Hasan, Sermuhzırân Mollâ Mustafâ

[45a/2] Medîne-i Sofya'da Kâloyân Mahallesi mütemekkinlerinden iken bundan akdem hâlik olan Göрге veled-i Mîho nâm zimmînin verâseti zevcesi Cone binti İstâmen nâm hatun nasrânîye ile sulbî sağır oğlu Velço ve sulbîye-i sağire kızı Mârya'ya münhasıra olduktan sonra verese-i mesfûre Cone nasrânîye taleb ve ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve terkîm ve takvîm-i sahîh ile takvîm olunan terekesi ber-vech-i âti zikr olunur. Hurrîre fî'l-yevmi's-sâdis min şehr-i Cemâziye'l-âhire li-sene sitte ve semânîn ve miete ve elf. Min hicreti men lehü'l-'izzü ve's-şeref

Menzil-i der-mahalle-i mezbûre bâb 67.200	Kırâde piştov 1/ 180	Bıçak 1/ 120	Köhne kalpak 1/ 15	Kebe 1/ 240
Def'a kebe 1/ 30	Beyâz 'abâ 1/ 30	Köhne yağmurluk 1/ 60	Kır bârgîr takımıyla re's 1/ 1.200	Buzağı re's 1/ 90
Köhne çerçe 1/ 180	Def'a 'abâ 1/ 30	Def'a çerçe 1/ 60	Def'a çerçe 1/ 180	Kantâr 1/ 180
Evân-ı nühâsiye kıyye 21.5/ 2.580 fî 120	Nukûd der-kîse 1.800			
Cem'an yekûn-ı meblağ 74.280				

Ek 1: (Devamı)

Mînhâ'l-ihracât					
Resm-i kısmet 1.480	Kâtibiye ve kaydıye 370	Hüddâmîye 246	İhzârîye 123	Lâşesi tahfirine sarf olunan 2.490	
Yekûn-ı muharrecât meblağ 4.709					
Sahhu'l-bâkî li't-taksîm-i beyne'l-verese meblağ 69.571					
Hissetü'z-zevce 8.696	Hissetü'l-bint 20.291		Hissetü'l-ibn 40.586 kesr akçedir 2		

[45a/3] Medîne-i Sofya'da Kâloyân Mahallesi mütemekkinlerinden iken bundan akdem hâlik olan Veliko veled-i Yovân nâm nasrânînin verâseti zevci Mâno veled-i Bâno nâm zimmî ile ile sadrîye-i sağîre kızı Antâşye'ye ve li-ebeveyn 'emmîsi İlye'ye münhasıra oldukdan sonra verese mesfûre Mâno zimmî taleb ve ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve terkîm ve takvîm-i sahîh ile takvîm olunan terekesi (...) ki ber-vech-i âfî zikr olunur. Hurrîre fî'l-yevmî's-sâdis min şehr-i Cemâziye'l-âhire li-sene sitte ve semânîn ve miete ve elf. Min hicreti men lehü'l-'izzü ve's-şeref.

Menzil hissesi der-mahalle-i mezbûre bâb 1 12.000	Meyhâne der-mahalle-i mezbûre bâb 1/ 18.000	Köhne alaca 'antârî 1/ 60	Köhne basma 'antârî 1/ 60	Köhne leçe kaplı çuka kürk 1/ 240
Müsta'mel boğası kaplı kürk 1/ 300	Köhne gömlek 3/ 480	Köhne don 1/ 60	Köhne yasdık yüzü 2/ 45	Def'a yasdık 5/ 300
Köhne kilim 1/ 60				
45b				
Köhne çerçe 1/ 90	Kurâda ağaç sandık 1/ 60	Evân-ı nühâsiye kıyye 6/ 720 fî 120	Köhne yorgan 1/ 120	Köhne kebe 1/ 60
Cem'an yekûn-ı meblağ 32.775				
Mînhâ'l-ihracât				
Resm-i kısmet 660	Kâtibiye ve kaydıye 165	Hüddâmîye 110	İhzârîye 55	
Cem'an yekûn-ı muharrecât meblağ 990				
Sahhu'l-bâkî li't-teslîm-i beyne'l-verese meblağ 31.785				
Hissetü'z-zevc 7.946	Hissetü'l-bint 15.896		Hisse-i 'emm li-ebeveyn 7.946 Kesr akçe	

[45b/1] Medîne-i Sofya'da İmâret Mahallesi sâkinelerinden iken bundan akdem fevt olan Emetullah binti Mehmed nâm hatunun verâseti zevci Hüseyin bin Ömer ile sadrî sağîr oğlu Mehmed'e ve babası Mehmed'e münhasıra oldukdan sonra verese merkûm Hüseyin taleb ve ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve sûk-ı sultânîde semen misilleriyle bey' ve beyne'l-verese tevzî' ve taksîm olunan tereke-i müteveffîye-i mezbûredir ki ber-vech-i âfî zikr olunur. Hurrîre fî'l-yevmî's-sâlis 'aşare min şehr-i Cemâziye'l-âhir li-sene sitte ve semânîn ve miete ve elf. Min hicreti men lehü'l-'izzü ve's-şeref.

Ek 1: (Devamı)

Köhne şayâk yasdik 2/ 261	Def'a şayâk yasdik 1/ 124	Köhne beledi yasdik 102	Def'a beledi yasdik 1/ 103	Köhne basma yorgan 1 ma' çârşab 1/ 320
Köhne minder 1/ 123	Def'a köhne minder 1/ 123	Kurâda âyine 1/ 33	Müsta'mel beledi döşek 1/ 700	Köhne çârşab 1/ 60
Köhne kabaşlı kuzu kaplı kürk 1/ 181	Köhne kabaşlı cübbe 1/ 311	Çuka ferâce 1/ 650	Köhne kabaşlı 'antârî 1/ 62	Köhne ketân gömlek 1/ 115
Köhne don 1/ 120	Köhne peştemâl 1/ 63	Mest çift 1 ve pâbüç çift 1 ve terlik çift 1/ 80	Köhne mücessem yemenî pârça 4/ 200	Bakır leğen 1 ma' ibrik 1/ 240
Sağır şam'dân 1/ 50	Evân-ı nühâsiye kıyye 4 dirhem 300/ 676 fi 142	Sîm kuşak dirhem 21,5/ 602 fi 28	Altun küpe çift 1/ 604	Temür kürek 1 mâşa 1 sacayağı 1/ 70
Köhne sandık 1/ 200	Def'a yorgan 1/ 320	Tencere 1 ve sacayağı 1/ 120	İzlâdî 2/ 450	Der-zimmet-i zevc-i mezbûr 'ani'l-mehr 1.500
Cem'an yekûn-ı meblağ 8.565				
Minhâ'l-ihracât				
Resm-i kısmet 170	Kâtibiye ve kaydiye 42	Hüddâmîye 28	İhzâriye 14	Dellâliye ve ücret-i dükkân 120
Yekûn-ı muharrecât meblağ 374				
Sahhu'l-bâkî li't-taksîm-i beyne'l-verese meblağ 8.191				
Hissetü'z-zevc 2.047	Hissetü'l-eb 1.265		Hissetü'l-ibn 4.777 kesr akçedir 2	

Sağır-i mezbûrun hisse-i ırsiye-i mezkûresini hıfza babası merkûm Hüseyin dahi nasb olunub yedine teslim olunduğu işbu mahalle kayd şerh virildi.

[45b/2] Kenar: Hâncedîdî Osmân Beşe'nin arâzî hüccetidir.

Medîne-i Sofya muzâfâtından merhûme ve mağfûrenleah Mihrimâh Sultân evkâfından Hâncedîd demekle meşhûr Hâc Bedirli nâm karye sükkânından işbu bâ'isü'l-kitâb Osmân Beşe ibn Hüseyin nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i lâzîmü't-tevkîrde medîne-i mezbûre civârında vâki' Samâkov kasabası sâkinlerinden Mollâ Mustafâ ibn İbrâhîm nâm kimesne tarafından husûs-ı âti'z-zikri terâfu' ve redd-i cevâba olduğu zât-ı mezbûru bi'l-ma'rifetü's-şer'îye 'ârifân olan kasaba-i mezbûre sükkânından Ahmed Ağa ibn Mehmed ve İbrâhîm Beşe ibn Ahmed şehâdetleriyle sâbit ve sübût vekâletine hük-m-i şer'î lâhık olan Ağozâde Ahmed Ağa etbâ'ından Hüseyin Çelebi ibn Abdullah muvâcehesinde da'vâ vetakrîr-i kelâm idüb karye-i mezbûre sâkinlerinden iken bundan akdem vefât iden zevcem Afife binti İbrâhîm Ağa nâm hatunun verâseti bana ve sadrî sağır oğlu ve sadrîye-i sağire kızları Emetullah ve Ni'metullah'a münhasıra ve kable'l-kısme mezbûre Emetullah dahi fevt olub verâseti bana ve li-ebeveyn kız karındaşı sağire-i mezbûre Ni'metullah'a münhasıra olub karye-i

Ek 1: (Devamı)

mezbûrede vâki‘ zevcem müteveffât-ı mezbûre ilâ vefâtihâ mutasarrıfe olduğu ma‘lûmetü’l-hudûd ve’l-müştemilât kadîmî çiftlik ta‘bîr olunan menzil bizlere intikâl ve çiftlik-i mezbûra teb‘îyet ile hırâset ve zirâ‘at oluna gelen ma‘lûmetü’l-cîrân ve ve’l-mikdâr tarla ve çayırları dahi kânûn-ı pâdişâhı üzere gerek çiftlik-i mezbûr ve gerek mülk eşcâr-ı müsmireye teb‘îyeten ve sağîr-i mezbûr Hüseyin’den ve sağîre-i mezbûre Emetullah’dan ber-vech-i intikâl bâ-tapu bana ve vasîsi [46a] olduğum kızım sağîre-i mezbûre Ni‘metullah’a tefvîzi iktizâ ider iken karye-i mezbûre sükkânından Manâv Mehmed nâm kimesne ile müvekkil-i merkûm Mollâ Mustafâ bin yüz seksen dört senesi mârtı ibtidâsından şubâtı gâyetine gelince karye-i mezbûrenin ber-vech-i iltizâm iştirâken zabt ve tasarrufuna bâ-temessük mütevellî-i vakf-ı mezbûr me’zûnlar iken esnâ-i zabt ve tasarruflarında mezkûr Mehmed fevt oldukdan sonra zevcem mezbûre Afife’nin ve der-‘akab sağîrân-ı mezbûrân Hüseyin ve Emetullah’ın fevtleri vâki‘ oldukda arâzî-i sâlifü’z-zikri bî-garaz müslimîn haber virdikleri tapu-yı misli ve resm-i tapusu ile arâziye dahi zarûret ve müzâyakam olub almağa bi’l-asâle ve bi’l-vesâyâ tâlib iken müvekkil-i merkûm Mollâ Mustafâ arâzî-i mezkûreyi tapu-yı mislinden ez-yed olan bin beş yüz kırk beş gurûşa karye-i mezbûreden şbu hâzırûn-ı bi’l-meclis Kara Alî ve Halîl ve Mustafâ ve İbrâhîm ve diğer İbrâhîm ve Memiş ve el-Hâc İbrâhîm ve Kahveci Ali Beşe nâm kimesnelere sene hamse ve semânîn ve miete ve elf şa‘bân-ı şerîfinin yirmi ikinci günü târîhiyle müverrah on bir kıt’a tapu temessükleri ile hilâf-ı kânûn tefvîz itmekle arâzî-i mezkûreden mezbûrûnun kasr-ı yedlerine ba‘de’t-tenbîh işbu bin yüz seksen beş senesi mârtı ibtidâsından şubâtı gâyetine dek bâ-temessük vakf-ı mezkûrun mütevellîsi tarafından tapuya me’zûn karye-i mezbûre mültezimi kıdvetü’l-emâsil ve’l-akrân hâzır-ı bi’l-meclis el-Hâc Süleymân Ağa arâzî-i mezkûreyi bana ve kızım sağîre-i mezbûre Ni‘metullah’a ber-vech-i muharrer bâ-tapu-yı misl ve resm-i tapu tefvîzi eylemesin etenbîh olunmak bi’l-asâle ve bi’l-vesâyâ matlûbumdur didikde gıbbbe’s-suâl vekîl-i merkûm Hüseyin bâlâda muharrerü’l-esâmî sekiz nefer kimesnelere arâzî-i mezkûreyi ber-minvâl-i meşrûh bin beş yüz kırk beş gurûşa müvekkil-i merkûm Mollâ Mustafâ’nın tefvîzini ikrâr ve bir kıt’a hüccet ve mücebince emr ibrâz idüb nazar olundukda çiftlik-i mezbûra mutasarrıfe Afife vefât idüb arâzî-i mezkûre bâ-tapu oğlu Hüseyine intikâl itmîş iken tapuya râğbet itmeksizin vefât ve arâzî-i mezkûre mahlûle kalub ve çiftlik teb‘îyeten mezbûr Osmân’a arâzî-i mezkûreden ancak seksen dönüm arâzî tapu-yı misli ile teklîf olundukda ibâ ve imtinâ‘ itmekle âhire tefvîze izn virildiği mezkûr olub lakin derûn-ı hüccetde mezbûr Hüseyin’in sağîr olduğu tasrîh olunmadığından mâ‘adâ sağîr-i mezbûr vâlidesi mezbûrenin vefâtı ‘akîbinde fevt oub tapuya râğbet idecek vakit olmamağla arâzî-i mezbûre mahlûle olmayub kız karındaşları mezbûretân Emetullah ve Ni‘metullah’a nısfîyet üzere bâ-tapu intikâl ve der-‘akab Emetullah dahi vefât itmekle nısf hissesi çiftlik-i mezbûre ve mülk eşcâr-ı müsmireye teb‘îyet ve arâziye eşedd-i zarûretleri cihetinden babası merkûm Osmân’a ve kız karındaşı mezbûre Ni‘metullah’a tefvîzi kânûn olub arâzî-i mezkûrenin tapu-yı misli alınmak iktizâ eylese dört yüz gurûşdur bu misillü arâzî medîne-i Sofya kazâsında vâki‘ oldukda fakat dört yüz gurûş tapu-yı misli olduğunu zeyl-i vesikada muharrerü’l-esâmî müslimîn haber vermeleriyle ve merkûm Osmân arâzî-i mezkûreye muhtâc olub zarûreti olduğunu ve tapu-yı misli ile tefevvüzden imtinâ‘ itmeyüb lakin bin bey yüz kırk beş gurûşa tefevvüz eylemeden imtinâ‘ eylediğini bâlâda muharrerü’l-esâmî sekiz nefer husemâsı dahi ikrâr eylemeleriyle merkûm Mollâ Mustafâ’nın tefvîzini hilâf-ı kânûn olub vekîl-i merkûmun yedinde olan hüccet da‘vâsına mutâbık olmayub ve emr-i ‘âlî dahi hilâf-ı inhâ olmağla mârrü’z-zikr sekiz nefer kimesnelere arâzî-i mezkûreden kasr-ı yedlerine ba‘de’t-tenbîh mültezim-i mûmâileyh el-Hâc Süleymân Ağa’ya arâzî-i mezkûreyi merkûm Osmân’a ve kızı mezbûre Ni‘metullah’a ber-müceb-i kânûn-ı kadîm resm-i tapu ve tapu-yı misl ile tefvîze tenbîh birle mâ vak’a bi’t-taleb ketb olundu. Fî’l-yevmi’s-sâbi‘ ‘aşare min Cemâziye’l-âhire li-sene sitte ve semânîn ve miete ve elf. Min hicreti men lehü’l-‘izzü ve’ş-şeref

Ek 1: (Devamı)

Şühûdü'l-hâl: Umdu'tü'l-'ulemâi'l-müdekkikîn faziletli Müftü İbrâhîm Efendi, Umdu'tü'l-emâcid ve'l-a'yân Serbevâbîn-i Dergâh-ı Âlî Sa'âdetli Mutesellim el-Hâc İbrâhîm Ağa, Kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Şerâfetli Mustafâ el-Hâc Osmân Ağa, Muhtesib el-Hâc Halîl Ağa, Cizyedâr Alî Ağa, Başkâtib es-Seyyid İbrâhîm Efendi, Kâtib Abdulah Efendi,

Başkâtib Efendizâde Mollâ Hasan, Merhûm Başefendi Alî Efendizâde Mollâ Abdülkerîm, Sermuhzırân Mollâ Mustafâ ve gayruhüm

[46b/1] Medîne-i Sofya'da Kara Dânişmend Mahallesi sükkânından iken bundan akdem fevt olan Bakkâl Ahmed bin Hasan nâm kimesne verâseti zevce-i mankûha-i metrûkesi Hibetullah binti Memiş nâm hatun ile sulbî sağır oğlu Hasan'a ve sulbîye-i kebîre kızları Selîme ve Ümmügülsûm ve vâlidesi Zeyneb nâm hatun ve zevce-i mezbûre batnında zâhir-i haml-i mevkûfesine münhasıra olub kable'l-kısme sağîre-i mezbûre Selîme dahi vefât idüb verâseti vâlidesi mezbûre Hibetullah li-ebeveyn karındaşı merkûm Hasan'a ve kız karındaşı mezbûre Ümmügülsûm'e ve haml-i mevkûfeye münhasıra olub kable'l-kısme sağîr-i mezbûr Hasan dahi fevt ve verâseti vâlidesi mezbûre Hibetullah ile li-ebeveyn kız karındaşı mezbûre Ümmügülsûm'e ve zevce-i mezbûre batnında zâhir-i haml-i mevkûfesine münhasıra olduğı 'inde's-şer' zâhir ve nümâyân oldukdan sonra sağîre-i mezbûre Ümmügülsûm'e ve haml-i mevkûfeye bâ-hüccet-i şer'îye vasî nasb ve ta'yîn olunan Mollâ Alî ve verese-i mezbûretân taleb ve ma'rifetleri ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve sük-ı sultânide semen misilleriyle bey' bitarîku'l-münâsahatü's-şer'î beyne'l-verese tevzî' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı [mezbûr] ber-vech-i âtî zikr olunur. Hurrîre fî'l-yevmi's-sânî min şehr-i Cemâziye'l-âhir li-sene sitte ve semânîn ve miete ve elf. Min hicreti men lehü'l-'izzü ve's-şeref

Kelâm-ı kadîm cild 1 hibe 1/ 901	Menzil hissesi mahalle-i mezbûre bâb 1/ 9.960	Dükkân der-sûk-i Bânebaşı (...) 2/ 7.800	Kurâda sâ'at 1/ 500	Kurâda filinta 1/ 601
Kurâda kılıç 1/ 600	Köhne şayâk şalvâr 1/ 80	Köhne heybe 1/ 125	İzlâdî yânî 2/ 590	Piştov çift 1/ 1.081
Boğası karavâna 1/ 251	Müsta'mel çuka cübbe 1/ 472	Müsta'mel çuka şalvâr 1/ 911	Omuz kayışı 1/ 20	Şâm alacası 'antârî 1/ 600
Kırmızı kuşak 1/ 152	Def'a kuşak 1/ 300	Köhne çuka nebeş 1/ 331	Bakır mastrâba 1/ 100	Kahve ibriği 2/ 55
Sağır bakır fenâr 1/ 122	Def'a fenâr 1/ 39	Evân-ı nühâsiye kıyye 11/ 1.485 fî 135	Dükkân alây 1.800	Harîr dirhem 185/ 740 fî 4
Def'a harîr dirhem 171/ 680 fî 4	Nakd-i der-kîse 120	(...) takımıyla 1/ 570	Karasığır ineği re's 1/ 1.800	Def'a karasığır ineği re's 1/ 1.800
Râzâtî üzümü kıyye 2,5/ 63 fî 25	Nakd-i der-kîse 50	Pirinç kıyye 98,5/ 2.462 fî 25	Nohûd kıyye 77/ 964 fî 12	Börölce kıyye 87/ 692 fî 8
Ceviz kıyye 64/ 746 fî 11,5	Yânî fındığı kıyye 4,5/ 135 fî 20	Tırâboloz sâbûnu kıyye 12/ 804 fî 67	Büber kıyye dirhem 300/ 150 fî 201	Arık kıyye 65/ 650 fî 10
Kaba duhân kıyye 32/ 1.056 fî 33	Mısır süpürgesi 15/ 180 fî 12	Leh tuzu kıyye 215/ 3.280 fî 16	Diğer tuzu kıyye 154/ 254	Ağaç kaşık 18/ 34

Ek 1: (Devamı)

Kırmızı büber kıyye 2/ 48 fî 24	Revğan-ı zeyt kıyye 12/ 648 fî 54	Revğan-ı (...) kıyye 12,5/ 675 fî 54	Doğranmış duhân kıyye dirhem 300/ 21 fî 42	Yağlı peynir kıyye 251/ 4.518 fî 18
Revğan kıyye 75/ 3.450 fî 46	Asel kıyye 247/ 5.926 fî 24	Kına kıyye 40/ 1.040 fî 26	Siyâh üzüm kıyye 40/ 68 fî 18	Dizi duhân kıyye 18/ 646
Soğan kıyye 28/ 140 fî 3	Kinnâb 44	(?) lüle 108/ 90	Tahta 7/ 58	Ahlâd kıyye 17/ 102 fî 6
Kaltak 1/ 71	Def'a duhân kıyye 5/ 250	Hurde duhân kıyye 9/ 180 fî 20	Kaba şeker kıyye 1,5/ 153 fî 102	Sağır değirman 1/ 67
Kâğıd 81, Cîrâh 30	Def'a kaba duhân kıyye 9/ 351 fî 79	Def'a ceviz kıyye 7,5/ 931 fî 11,5	Mercümek 9	Kak kurusu 21
Zeytûn dânesi kıyye 9/ 81 fî 9	Kaba kahve kıyye 13/ 1.950 fî 150	Hûrma kıyye 7 dirhem 300/ 415 fî 53	Def'a duhân kıyye 6/ 252 fî 42	Def'a zârkî üzümü kıyye 30/ 250 fî 25
Def'a duhân kıyye 19/ 316 fî 16,5	Def'a kıyye 2/ 66 fî 33	İncir kıyye 31/ 496 fî 16	Def'a nohûd 2/ 24 fî 12	Kır kısarak re's 1 1.800
Cem'an yekûn-ı meblağ 73.306				
Minhâ'l-ıhrâcât				
Techîz ve tekfine sarf olunan 4.590	Resm-i kısmet 1.460	Kâtibîye ve kaydıye 360	Hüddâmîye 242	İhzârîye 122
Dellâlîye ve ücret-i dükkân 1.460	Deyn-i müsbet-i Süleymân Ağa bâ-cihetü'l-karz 2.400	Deyn-i müsbet-i (...) temessük 6.000	Deyn-i müsbet-i Velîyüddîn Efendi bâ-cihetü'l-karz 6.000	Deyn-i müsbet-i Osmân Beşe 'an semen-i zehâir 300
Deyn-i müsbet-i Kapânî Hâc Mehmed Ağa 'an semen-i zehâir 996	Deyn-i müsbet-i Râşo zimmî 'an semen-i sirke 415	Deyn-i müsbet-i zevce-i mezbûre 'ani'l-mehr 2.000	Deyn-i müsbet-i Yörük İbrâhîm Ağa 'an semen-i piriñç 1.560	
Cem'an yekûn-ı muharrecât 27.911				
47a				
Sahhu'l-bâkî li't-teslîm-i beyne'l-verese meblağ 45.395				
Bâlâda zikr oluan yüz altmışüç gurûş düyûn için müteveffadan ihrâc olunan dört yüz akçe resm-i kısmet sağır-i mezbûre Ümmügülsüm'e ve haml-i mevkûfe için vasîlerine i'tâ ve teslîm olundu kayd şode.				
Hissetü'z-zevce 8.651	Hissetü'l-bint 9.725	Hissetü'l-hamlî'l-mevkûfe 19.451+266=19.717	Hissetü'l-ümm 7.565 kesr akçe 3	

Ek 1: (Devamı)

[47a/1] Medîne-i Sofya'da Karadânişmend Mahallesi sükkânından iken bundan akdem fevt olan Bakkâl Mollâ Ahmed bin Hasan nâm kimesnenin sulbîye-i sağîre kızı Ümmügülsüm ile zevcesi Hibetullah Hatun'un batnında zâhir-i haml-i mevkûfeye babaları müteveffâ-yı merkûmdan ber-müceb-i defter-i kassâm mûris ve müntakil hisse-i ırsîye-i şer'îyelerin ahz ve kabza ve hıfza bir vasî nasb ve ta'yîn olunmak ve lâzım ve lâbüd olmağla emânet ile ma'rûf istikâmet ile mevsûf olub vesâyet 'uhdesinde[n] gelmeye her vehile kâdir idiğın zeyl-i vesikada muharrerü'l-esâmî müslimîn haberleriyle mütehakkık olan müteveffâ-yı merkûmun li-ebeveyn karındaşı işbu bâ'isü'l-kitâb Mustafâ bin Hasan nâm kimesneyi hâkim-i mevki'-i sadr-ı kitâb tûbâ lehü ve hüsne'efendi hazretleri dahi sağîr-i mezbûre ile haml-i mevkûfeye babaları müteveffâ-yı merkûmdan ber-müceb-i defter-i kassâm mevrûs ve müntakil hisse-i ırsîye-i şer'îyelerini ahz-ı kabza ve hıfza merkûm Mustafâ'yı vasî nasb ve ta'yîn buyurdıklarında ol dahi vesâyet-i mezkûreyi kabûl ve hizmet-i lâzımesini kemâ yenbağî edâya ta'ahhüd ve iltizâm eylediğinden sonra vasî-i merkûm Mustafâ Ağa da kelâm idüb vasîsi olduğum sağîre-i mezbûre Ümmügülsüm'ün kendi mâlî olmayub nafaka ve kisve bahaya eşedd-i ihtiyâc ile muhtâce olmağla babası müteveffâ-yı merkûmdan mevrûs ve müntakil hisse-i ırsîyesi nemâsından kibel-i şer'den kadar-ı ma'rûf nafaka ve kisve bahâ farz ve takdîr olunub istidâneye izn virilmek matlûbumdur didikde hâkim-i mûmâileyh efendi hazretleri dahi sağîr-i mezbûre Ümmügülsüm'ün nafaka ve kisve bahâ ve levâzım-ı zarûriyesi için babası müteveffâ-yı merkûmdan mevrûs ve müntakil hisse-i ırsîye nemâsından târîh-i kitâbdan beher yevm ikişer pâra nafaka ve kisve bahâ farz ve takdîr buyurulub meblağ-ı mefrûz-ı mezkûru harc ve sarfa ve hîn-i zarûretde istidâneye ve lede't (...) mezbûre Ümmügülsüm'ün hisse-i ırsîyesi nemâsından rücû'a dahi merkûm Mustafâ'ya izn birle mâ hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu. Fî'l-yevmi'l-hâmis min Cemâziye'l-âhir li-sene sitte ve semânîn ve miete ve elf.

Şühûdü'l-hâl: Na'lbend Memiş Beşe, Mollâ Ali bin, Bakkâl Osmân Beşe, Molla Ömer bin Hasan, Kâtib Abdullah Efendi, Seyyid Mollâ Hasan, Sermuhzırân Mollâ Mustafâ

[47a/2 Battal Kayıt]

[47b/1 Battal Kayıt]

[47b/2] Medîne-i Sofya'da Yazıcızâde Mahallesi sükkânından iken bundan akdem fevt olan Mehmed bin İbrâhîm Efendi nâm kimesnenin verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Selîme binti Mehmed nâm hatunla sulbî sağîr oğlu Hasan'a (...) ve vâlidesi Âişe Hatun'a münhasıra olduğu lede's-şer' zâhir ve nümâyân olduktan sonra verese-i kibârî taleb ve ma'rifetleri ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve sük-ı sultânide semen misilleriyle bey' ve beyne'l-verese tevzî' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdur ki ber-vech-i âtî zikr olunur. Hurrîre fî'l-yevmi's-sânî ve'l-ışrîn min şehr-i Cemâziye'l-âhir li-sene sitte ve semânîn ve miete ve elf. Min hicreti men lehü'l-'izü ve's-şeref

Siyâh poşı 1/ 1.095	Cedîd çuka cübbe 1/ 1.404	Müsta'mel şâlî 'antârî 1/ 510	Müsta'mel şalvâr 1/ 1.805	Müsta'mel çuka çîgâl 1/ 1.263
Şâm alacası entârî 1/ 400	Def'a çuka şalvâr 1/ 900	Müsta'mel kuşak 1/ 300	Müsta'mel çuka yelek 1/ 400	Duhân kîsesi 1/ 310
Köhne beyâz fes 1 ve külâh 1/ 72	Köhne çuka nebeş 1/ 736			
Cem'an yekûn 10.015				

Ek 1: (Devamı)

Minhâ'l-ihracât				
Techîz ve tekfîn 6.000	Resm-i kısmet 300	Kâtibiye ve kaydiye 50	Hüddâmiye 33	İhzâriye 18
Dellâliye ve ücret-i dükkân 200	Yekûn-ı muharrecât li't- taksîm-i beyne'l- verese meblağ 3.514			
Hissetü'z-zevce 439	Hissetü'l-ibn 1.268	Hissetü'l-bint 634	Hissetü'l-ebb 585	Hissetü'l-ümm 585 kesr akçe 3

[48a/1] Medîne-i Sofya kazâsına tâbi' Ormanlu karyesi sükkânından iken bundan akdem fevt olan Abdî bin Abdullah nâm kimesnenin verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Ümmühânî binti Alî nâm hatun ile sulbî kebîr oğlu Hüseyin'e ve sulbiye-i kebîre kızı Atîke'ye münhasıra olduğu lede'sş-şer' zâhir ve nümâyân olunduktan sonra verese-i kibârî taleb ve ma'rifetleri ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve terkîm ve takvîm-i sahîh ile takvîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdur ki ber-vech-i âtî zikr olunur. Hurrîre fi'l-yevmi'l-hâmis ve'l-ışrîn min şehr-i Cemâziye'l-âhire li-sene sitte ve semânîn ve miete ve elf. Min hicret-i men lehü'l-izzü ve'sş-şeref

Menzil-i der- karye-i mezbûre bâb 1/ 3.600	Kısrak re's 1 ve tay re's 1/ 2.400	Karasığır öküzü re's 1/ 960	Def'a karasığır öküzü re's 1/ 1.200	Karasığır ineği re's 1/ 1.200
Ganem 13/ 1.560	Sağır bakır 1/ 90	Def'a sağır bakır 1/ 90	Sağır bakır tepsi 1/ 120	Sağır tas 1/ 60
Sağır sahan 1/ 35	Köhne basma yasdik 2/ 60	Köhne çerçe 2/ 120	Sağır çuval 2/ 180	Tencere 1 ve kapak 1/ 150
Def'a sağır sahan 1/ 30	Bakır tâba 1/ 45	Def'a sağır çuval 1/ 45	Def'a çerçe 1/ 60	Köhne izlâdî yânî 1/ 120
Def'a sağır sahan 1/ 60	Def'a bakır 1/ 90	Def'a bakır tepsi 1/ 120	Su tası 1/ 30	Def'a köhne çuval 1/ 90
Kurâda balta 1/ 30	Köhne ağaç destgâh 1/ 90	(...) 15/ 450	Ördek 15/ 180	Kaz 8/ 120
Def'a iki yaşında tay re's 1/ 720	Hinta kîse 6,5/ 15.600 fi 2.400	Şa'îr kîse 2/ 1920 fi 960	Alaf kî 2/ 1.200 fi 600	Def'a 'alaf kîse 1/ 600 fi 600
Def'a hinta çanak 22/ 1.320 fi 60	Def'a şa'îr 18/ 432 fi 24	Kurâda kılıç 1/ 600	Kurâda filinta 1/ 840	Kurâda leğen 1/ 60
Cem'an yekûn-ı meblağ 36.672				
Minhâ'l-ihracât				
Techîz ve tekfîn 1.606	Resm-i kısmet 900	Kalemîye ve kaydiye 180	Hüddâmiye 120	İhzâriye 60

Ek 1: (Devamı)

Karye-i mezbûra giden kâtibe ve çukadâra 620	Deyn-i müsbet-i oğlu Hüseyin bâ-karârü'l-verese 1.200	Deyn-i müsbet-i Kara Yazıcı Alî Beşe bâ-karârü'l-verese 1.200	Deyn-i müsbet-i el-Hâ Mehmedoğlu bâ-karârü'l-verese 600	Deyn-i müsbet-i Merkât Yahûdî bâ-karârü'l-verese 2.280
Deyn-i müsbet-i Subaşı Mânô Hüseyin bâ-karârü'l-verese 3.000	Deyn-i müsbet-i Doğanova subaşı Mahmûd bâ-karârü'l-verese 840	Deyn-i müsbet-i Osmân Sipâhî bâ-karârü'l-verese 1.200	Deyn-i müsbet-i Haffâf Mollâ Bâkî bâ-karârü'l-verese 820	Deyn-i müsbet-i el-Hâc Süleymânoglu Memiş Beşe bâ-karârü'l-verese 180
Deyn-i müsbet-i Süleymân Beşe bâ-karârü'l-verese 210	Deyn-i müsbet-i Doğramacı Alî bâ-karârü'l-verese 60	Deyn-i müsbet-i zevce-i mezbûre 'ani'l-mehr 1.560	Deyn-i müsbet-i Evrâkçı ve hidmetci ve mesârif-i sâire bâ-karârü'l-verese 6,360	Yekûn-ı muharrecât 22.892
48b				
Sahhu'l-bâkî li't-taksîm-i beyne'l-verese meblağ 13.780				
Hissetü'z-zevce 1720+30=1752	Hissetü'ibn 8037+140=8178	Hissetü'l-bint 4019+70=4089 kesr akçe 1		
Bâlâda zikr olunub tahrîre giden kâtib ve çukadâra ifrâz olunan ücretlerinden veresesinin hisselerine zamm olunub efendimiz i'tâ eylemiştir.				

[48b/1] Medîne-i Sofya'da Kâloyân Mahallesi mütemekkinlerinden bundan akdem mürd olan Doto veled-i Yânyo nâm zimmînin verâseti zevcesi Mârya binti Dîmo nâm nasrânîye ile sulbî sağır oğlu Panâkî ve sulbîye-i sağıre kızları Alenko ve Esmerâyde ve Îfsânde ve Kostorne'ye inhisârından sonra zevce-i mesfûre ve sağırât-ı mesfûrenin bâ-hüccet-i şer'îye vâsî-i mansûbları (...) taleb ve ma'rifetleri ve ma'rifet-i şer' ile tahrîr ve terkîm ve takvîm-i sahîh ile takvîm ve beyne'l-verese tevzî' ve taksîm olunan tereke-i zimmî defteridir ki ber-vech-i âtî zikr olunur. Hurrire fi'l-yevmi'l-ısrîn min şehr-i Cemâziye'l-âhir li-sene sitte ve semânîn ve miete ve elf

Köhne çuka nebeş 1 pâra 240	Kuzu kürk 1 pâra 120	Kaba çuka cübbe 1 pâra 100	Çuka entârî 1 pâra 120	Köhne boğası 1 pâra 60
(...) alacası yelek 1 pâra 40	Fistân 1 pâra 40	Şâyak şalvâr 1 pâra 60	Kalpak 1 pâra 40	Yağmurluk 1 pâra 80
Al bârgîr takımıyla re's 1000	sûkunda vâki' dükkânda olan eşyâ	Andebol çergesi 6 pâra 270 fi pâra 45	Kırkma kâğıdı top 5 pâra 500 fi 100	(...) bezi top 128 pâra 5120 fi 40

Ek 1: (Devamı)

Antârî top 17,5 pâra 427,5 fi 25	Kalay kıyye 22 pâra 880 fi 40	Balmûmu kıyye 8,5 pâra 467,5 fi 55	Gök/kemük tas 4 pâra 80	Fâre otu kıyye 30 pâra 480 fi 16
Ağaç tarak 1000 pâra 250	Nişâdır kıyye 10 pâra 600 fi 60	Çivid kıyye 12 pâra 4320 fi 360	Kaba kahve kıyye 9 pâra 450 fi 50	Günlük kıyye 29 pâra 725 fi 25
Sağîr kilîm 3 pâra 720	Boncuk kıyye 59 pâra 1180 fi 20	Sîroz basması top 162 pâra 7245 fi 45	Kırmızı Musul bezi top 41 pâra 2050 fi 50	Çît ta'bîr olunur yemenî top 33 pâra 1980 fi 60
Münakkaş bez makrame 11 pâra 220 fi 20	Kaba beledî döşek 13 pâra 130 fi 100	Dokuzluk top 21 pâra 1051 fi 50	İzlâdî makrame top 21 pâra 630 fi 30	(...) makramesi çift 48 pâra 586 fi 12
İpekli fûta 15 pâra 1.200 fi 80	Kendir peştemâl 60 pâra 1080 fi 18	Filibe basması top 8 pâra 880 fi 11	Yağlık makrame 20 pâra 80 fi 8	İplik alacası top 37 pâra 2590 fi 70
Kaba iplik alacası top 25 pâra 1000 fi 40	Boğası top 48 pâra 2640 fi 55	Selânîk peştemâlî çift 16 pâra 1280 fi 80	Pamuk peştemâl 31 465 fi 15	Kalender kuşak deste 3,5 pâra 210
Kaba havlu makrame 20 pâra 160 fi 8	Def'a havlu 20 pâra 400 fi 20	(...) ve nîm çuka zirâ' 81 pâra 5670 fi 70	Sofya makramesi çift 42 pâra 630 fi 15	Sarı boya kıyye 2 pâra 20 fi 10
Pamuk şerît top 21 pâra 315 fi 15	Tırâbozân ipliği top 17 pâra 680 fi 40	Beledî yasdık 1 pâra 25	Boyalı pamuk ipliği kıyye 23,5 pâra 1880 fi 80	Edirne kolanı 13 pâra 290 fi 200
Beyâz pamuk ipliği kıyye 17,5 pâra 700 fi 40	Def'a pamuk peştemâl 4 pâra 60 fi 15	Ketân ipliği kıyye 5 pâra 90 fi 30	Toplu pirinç iğne deste 10 pâra 100 fi 10	Katır bocuğu kıyye 21 pâra 525 fi 20
Pirinç yüzük deste 17 pâra 510 fi 30	Göz ve al sandal zirâ' 25 pâra 625 fi 25	Kaba fes deste 2 pâra 480 fi 240	Yapağı gaytân kıyye 100 pâra 50 fi 40	Gelin şerîdi top 12 pâra 120 fi 10
İpek şerît dirhem 340 pâra 680 fi 2	Kaba şâl cübbe 2 pâra 200	Elvân-ı muhtelif ipek kıyye 80 pâra 38400 fi 480	Harîr kıyye 9 pâra 4320 fi 480	Kaba harîr kıyye 11 pâra 320
Çuka kenârî kıyye 6 pâra 180 fi 30	Şeker kıyye 8 pâra 320 fi 40	Mâyçe boncuk kıyye deste 115 pâra 460 fi 4	Afyon kıyye 1,5 pâra 360 fi 340	Şıra kıyye 2 pâra 220 fi 110
Ağaç sandık 1 pâra 40	Def'a boncuk ma' dâra kıyye 15,5 pâra 310 fi 20	Hurdavât dükkân 400	(...) İpek gaytân top 18 pâra 360 fi 20	Bânebaşı sükûnda Hâc İbrâhîm Hâmı'nda vâki' odada olan eşyâsı
49a				

Ek 1: (Devamı)

Sîroz basması top 48,5 pâra 2182,5 fî 45	Mahbez sağır entârî 32 pâra 320 fî 10	Def'a mahbez entârî 21 pâra 252 fî 12	Kaba iplik alacası yeniçeri entârîsi 8+7 zenne=15 pâra 600 fî 8	Entârî top 104 pâra 2600 fî 25
Kendir peştemâl 8 pâra 144 fî 18	Pamuk ipliği kıyye 3,5 pâra 140 fî 40	Şıra kıyye 12 pâra 1320 fî 110	Pamuk şerîf top 4 pâra 60 fî 15	İpekli fûta 3 pâra 240 fî 80
Siyâh yapağı kıyye 169,5 pâra 4237,5 fî 25	Sağır çorb/çorab çift 159 pâra 75 / 665 (...) pâra 665	Kebîr çorb çift 480 pâra 1280 fî 8	Balık otu kıyye 5 pâra 125 fî pâra 25	Beyâz boncuk kıyye 46 pâra 920 fî 20
Kına kıyye 116 pâra 580 fî 5	Fitîl ipliği kıyye 5 pâra 200 fî 40	Boyalı pamuk ipliği kıyye 19 pâra 1520 fî 80	İzmîr taklîdi sâbûn kıyye 11 pâra 165 fî 15	Yânbûl kebesi 2 pâra 480 fî 80
Ağaç sandık 1 pâra 80	Kaba iplik alacası top 4 pâra 160 fî	Elvân-ı muhtelif ipek kıyye 3 pâra 1440 fî 480	Der-zimmet-i Boyacı Çolak pâra 60	Der-zimmet Lota Sipâhî pâra 62
Hasan nâm kimesnenin kayınvâlideşi zimmetinde pâra 70	Der-zimmet-i Kuyucubaşı Mehmed pâra 200	Der-zimmet-i Îverâçeli pâra 200	Der-zimmet-i Sancar (...) pâra 710	Der-zimmet-i Yânotot pâra 243
Der-zimmet-i Gazâz Maksûd pâra 124	Der-zimmet-i Kara Osmân pâra 400	Der-zimmet-i Hallâc Abdullah pâra 1.040	Der-zimmet-i Arabzâde Abdullah pâra 70	Der-zimmet-i Çolçe Kosto pâra 310
Der-zimmet-i İbrâhîm Efendi pâra 480				
Cem'an yekûn-ı meblağ 131.736 Bihesâb-ı gurûş 3.293 pâra 16				
Mînhâ'l-ihracât				
Techîz ve tekfîn pâra 2.634	Kâtibiye ve kaydıye pâra 658	Hüddâmîye pâra 438	İhzârîye 219	Lâşesi tahfirine ve sâire sarf olunan pâra 1.600
Yekûn-ı meblağ-ı sâire 5.549				
Sahhu'l-bâkî li't-teslîm-i beyne'l-verese 126.187				
Hissetü'z-zevce 15.773	Hissetü'l-ibn 36.804	Hissetü'l-bint 18.402	Hissetü'l-bint 18.402	Hissetü'l-bint 18.402
Hissetü'l-bint 18.402 kesr pâra 2				

Ek 1: (Devamı)

[49a/1] Medîne-i Sofya'da Kâloyân Mahallesi mütemekkinlerinden iken bundan akdem mürd olan Doko veled-i Bâno nâm zimmînin sulbî sağır oğlu Panâkî ve sulbîye-i sağıre kızları Alenko ve Esmerâyde ve Aleksândra ve Kostoya'nın tesvîye-i umûrlarına kıbel-i şer' den bir vasî nasb ve ta'yîn olunmak lâzım ve mühim olmağla her vechile vesâyet 'uhdesinden kâdir idüğü zeyl-i vesîkada muharrerü'l-esâmî kimesneler haberleriyle lede's-şer' zâhir ve nümâyân olan medîne-i mezbûrede İvlâdika (...) nâm râhibi hâkim-i mevki' sadr-ı kitâb tûbâ lehü hüsnümeâb efendi hazretleri dahi sağırât-ı mesfûrâtın tesvîye-i umûrlarına babaları hâlik-i mesfûr Doko zimmîden ber-müceb-i defter-i kassâm muntakile hisse-i ırsîyelerini ahz e kabz ve hıfza vasî ve ta'yîn buyurdıklarında ol dahi vesâyet-i mezbûreyi kabûl ve hidmet-i lâzımesini kemâ yenbağî edâya ta'ahhüd ve iltizâm itmeğın mâ hüve'l-vâkî' bi't-taleb ketb olundu. Fî'l-yevmi's-sâbi' 'aşare min Cemâziye'l-âhire li-sene sitte ve semânîn ve miete ve elf

Şühûdü'l-hâl: Başkâtib es-Seyyid İbrâhîm Efendi, Kâtib Abdullah Efendi, Mollâ Hasan, Mollâ Abdülkerîm, Kürkcü/Kürekci Mâto, Kürkcü Kosto Antaş ve gayruhüm

[49b/1] Medîne-i Sofya'da Hâc Hamza Mahallesi sükkânından iken bundan akdem fevt olan Mustafâ bin Abdullah nâm kimesnenin verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Hûrî'ye ve sulbî kebîr oğlu Rüstem'e ve sulbîye-i kebîre kızları Nefise ve Atîke'ye münhasıra olub kable'l-kısme merkûm Rüstem dahi mahnûken fevt olub verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Rukîye ve li-ebeveyn kız karındaşları Nefise'ye ve Atîke'ye münhasıra olduğu lede's-şer' zâhir ve nümâyân olduktan sonra verese-i mezbûru taleb taleb ve ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve sûk-ı sultânide semen misilleriyle bey' ve bitarîku'l-münâsahatü's-şer'î beyne'l-verese tevzî' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdur ki ber-vech-i âtî zikr olunur. Hurrîre fî'l-yevmi's-sâdis min şehr-i Cemâziye'l-âhir li-sene sitte ve semânîn ve miete ve elf. Min hicreti men lehü'l-'izzü ve's-şeref

Çiftlik der-mahalle-i mezbûre bâb 1/ 7.660	Köhne yeşil çuka 'antârî 1/ 201	Köhne çuka şalvâr 1/ 51	Kırmızı kuşak 1/ 112	Sîmli hançer 1/ 799
Köhne kırmızı 'abâ yağmurluk 1/ 220	Câmûs ineği re's 1/ 2.400	Def'a câmûs ineği re's 1/ 2.400	Def'a câmûs ineği re's 1/ 1.080	Câmûs öküzü çift 1/ 7.230
Cem'an yekûn-ı meblağ 22.153				
Mînâhâ'l-ihracât				
Resm-i kısmet 440	Kâtibiye ve kaydîye 110	Hüddâmîye 74	İhzârîye 37	Dellâlîye ve ücret-i dükkân 440
Deyn-i müsbe-i zevce-i mezbûre 'ani'l-mehr 2.000	Yekûn-ı muharrecât mablağ 3.101			
Sahhu'l-bâkî li't-teslîm-i beyne'l-verese meblağ 19.052				
Hissetü'z-zevce Hûrî 3.627	Hissetü'z-zevce Rukîye 2.087	Hissetü'l-bint Nefise 6.687	Hissetü'l-bint Atîke 6.687 kesr akçe 2	

Ek 1: (Devamı)

[49b/2] İşbu defterin bâlâsında zıkr olunan müteveffâ Rüstem Beşe'nin verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Rukîye'ye ve vâlidesi Hûrî'ye ve li-ebeveyn kız karındaşları Nefise ve Atîke'ye münhasıra olduğu lede's-şer' zâhir ve nümâyân olduktan sonra verese-i mezbûre taleb ve ma'rifetleri ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve sûk-ı sultânide semen misilleriyle bey' ve beyne'l-verese tevzî' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdur ki ber-vech-i âtî zıkr olunur. Hurrîre fî'l-yevmi's-sâdis min şehr-i Cemâziye'l-âhir li-sene sitte ve semânin ve miete ve elf. Min hicreti men lehü'l-'izzü ve's-şeref.

Köhne beyâz kuşak 1/ 68	Köhne çuka entârî 1/ 72	Köhne çuka yelek 1/ 34	Çuka cübbe 1/ 600	Çuka şalvâr 1/ 233
Köhne poşî 1/ 81	Köhne kebe 1/ 201	Köhne çuka kürk 1/ 701	Kurâda palâska çift/ 91	Piştov çift 1/ 1.251
Filinta 1/ 654	Bıçak 1/ 204	Sîm (...) dirhem 50/ 1.350 fî 27	Otluk depe 2/ 3.360	Saman depe 1/ 3.000
Alaf kîse 1/ 720	Def'a 'alaf kîse 1/ 600	Bârgîr takımıyla re's 1/ 4.200	(...) çanak 25/ 600 fî 24	Hınta çanak 12/ 720 fî 60
Def'a hınta çanak 18/ 1.080	Der-zimmet-i kız karındaşı mezbûre Atîke Hatun min ihetü'l-karz 1.800			
Cem'an yekûn-ı meblağ 18.919				
Mînhâ'l-ihracât				
Techîz ve tekfîn 2.820	Resm-i kısmet 374	Kâtîbiye ve kaydiye 930	Hüddâmîye 62	İhzârîye 31
Dellâlîye ve ücret-i dükkân 258	Deyn-i müsbet-i zevce-i mezbûre 'ani'l-mehr 2.000	Deyn-i müsbet-i Ağnât zimmî 'an ücret 1.200	Deyn- müsbet-i Mosî Yahûdî 'an semen-i çuka 240	Deyn-i müsbet-i İbrâhîm Beşe 'an cihetü'l-karz 2.760
Yekûn-ı muharrecât meblağ 9.837				
50a				
Sahhu'l-bâkî li't-teslîm-i beyne'l-verese meblağ 9.081				
Hissetü'z-evce Rukîye 2.270	Hissetü'l-ümm 1.362	Hissetü'l-uht Nefise 2.724	Hissetü'l-uht 2.727	

[50a/1] Medîne-i Sofya mahallâtından Kara Şahin Mahallesi sükkânından işbu bâ'isü'l-kitâb Hallâc Mustafâ Çelebi nâm kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i lâzîmü't-tevkîrde Karagözbey Mahallesi sükkânından Abdülvehhâb Sipâhî ve İbrâhîm Sipâhî ve Havvâ nâm hatun tarafından vekîl olduğu zât-ı mezbûreyi bi'l-ma'rûfetü's-şer'îye 'ârifân olan İbrâhîm Ağa ve Mollâ Ahmed nâm kimesneler şehâdetleriyle sâbit ve sübût vekâletine hükm-i şer'î lâhık olan mârrü'z-zıkr Karagözbey Mahallesi sükkânından Müezzîn Baba Alî nâm kimesne mahzarlarında üzerlerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb medîne-i mezbûre kazâsında Hâc Karaman karyesinde vâkî' ma'lûmetü'l-hudud ve'l-müştemilât mülk üzere mutasarrıf olduğum üç bâb çiftliklerimi ve bâ-ma'rifet-i

Ek 1: (Devamı)

sâhib-i arz çiftlikân-ı mezbûreye teb'iyet ile zirâ'at ve hırâset olunan ma'lûmü'l-kıt'a tarlalarını bin yüz seksen senesi mârtı ibtidâsından iki sene tamâmına değin zabt ve tasarruf eylemek üzere senevî ellışer gurûşa mezbûrûn Abdülvehhâb Sipâhî ve İbrâhîm Sipâhî ve Havvâ Hatun'a icâr olunub merkûmun dahi ber-minvâl-i muharrer isticâr ve kabûl ve sinîn-i mezkûrîyetde müctemi'a olan üç yüz gurûşun edâsına her biri birbirlerinin kefâletlerini mutazamın işbu yedime i'tâ eyledikleri bir kıt'a deyn temessükü mücebince meblağ-ı mezbûr üç yüz gurûş ve temessükden başka bir senelik dahi kezalik icârât-ı mezkûreden yüz elli gurûş ki min haysü'l-mecmû' dört yüz elli gurûş alacak hakkım olub taleb iderim suâl olunub (...) alıvrılması matlûbumdur gıbbe's-suâl ve'l-ikrâr mücebiyle meblağ-ı mezbûr dört yüz elli gurûşu edâ ve teslîme mezbûrûn Abdülvehhâb Sipâhî ve İbrâhîm Sipâhî ve Havvâ Hatun'a tenbîh-i şer'î olunub mâ hüve'l-vâkı' bi't-taleb ketb olundu. Fî'l-yevmi'l-hâmis 'aşare min Zî'l-hiccetü's-şerîfe li-sene sitte ve semânîn ve miete ve elf.

Şühûdü'l-hâl: Hâfızâde Dâmâdî es-Seyyid Osmân Ağa, Umdetü'l-'ulemâi'l-müdekkikîn eş-Şeyh İbrâhîm el-Müftî, Fahrü'l-akrân Mütessellim el-Hâc İbrâhîm Ağa, Fahrü'l-hutebâ Abdurrahman Efendi, Hameyn (...) el-Hâc Ahmed Ağa, Hafâf Abdülbâkî Efendi, Abdülganî Efendi

[50a/2] Medîne-i Sofya'da Şeyh Mahallesi sükkânından iken bundan akdem fevt olan Mehmed nâm kimesnenin verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Havvâ binti Mustafâ nâm Hatun ile sulbîye-i sağîre kızı Rukîye'ye ve sulbî sağîr oğlu Ahmed'e münhasıra olub kable'l-kısme mezbûre Hûrî dahi vefât idüb verâseti zevci Ahmed'e ve sadrî sağîr oğlu Ahmed'e ve sadrîye-i sağîre kızı Rukîye'ye ve babası Mustafâ Beşe'ye münhasıra olub kable'l-kısme mezbûr Ahmed dahi fevt olub verâseti li-ebeveyn kız karındaşı Rukîye'ye ve li-ebeveyn 'emmîsioğlu Ali'ye münhasıra olduğu lede's-şer' zâhir ve nümâyân olduktan sonra kibel-i şer' sağîre-i mezbûreye vasî nasb ve ta'yîn olunan Mustafâ Beşe nâm kimesne ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve sük-ı sultânîde semen misilleriyle bey' ve bitarîku'l-münâhasatü's-şer'î beyne'l-verese tevzî' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûredir ki ber-vech-i âtî zikr olunur. Hurrîre fî'l-yevmi'r-râbî' 'aşare min şehri-Recebü'l-ferd li-sene sitte ve semânîn ve miete ve elf. Min hicreti men lehü'l-'izzü ve's-şeref

Menzil-i der-mahalle-i mezbûre bâb 1/ 1.920	Köhne döşek 1/ 280	Köhne yasdık 5/ 160	Köhne kebe 1 ve çârşab 1/ 59	Buzağı derisi pârça 2/ 11
Köhne çerger 1/ 50	Köhne boğası ferâce 1/ 93	Çıkırık 1/ 15	Alaca 'antârî 1/ 40	Köhne kebe 1 ve şalvâr 1/ 13
Ağaç tepsi 1 ve tekne 1/ 12	Ocak temürü 1 ve çâpa 1/ 55	Tahta 1 ve yayık 1/ 12	Dibek temürü 1/ 80	Saban temürü 1/ 66
Def'a tekne 1 ve kalbur 3/ 12	Kurâda kılıç 1/ 82	Hırdavât 9	Sînî 1 ve sahân 3 ve tas 1/ 203	Sofra temürü 1/ 312
Ağaç sandık 1/ 30	Temür mâşa 1 ve kürek 1/ 16	Ağaç fûcu 1/ 85	Otluk 'araba 3/ 1.080	Der-zimmet-i Meryemşâh Hatun 'an cihetü'l-karz 1.300

Ek 1: (Devamı)

Der-zimmet-i (...) ‘an karye-i Dîrâğlofça bâ- temessük 1.440	Der-zimmet-i Arabacı Mustafâ Beşe min cihetü'l- karz 1.440			
50b				
Der-zimmet-i Sarrâc Feyzullah Beşe min cihetü'l- karz 1.290				
Cem‘an yekûn-ı meblağ 19.035				
Minhâl'l-ıhrâcât				
Resm-i kısmet 200	Kâtibiye ve kaydiye 50	Hüddâmîye 33	Hüddâmîye 33	İhzârîye 17
Dellâlîye ve ücret-i dükkân 120	Deyn-i müsbet-i zevce-i mezbûre ‘ani'l-mehr 2.499			
Sahhu'l-bâkî li't-teslîm-i beyne'l-verese meblağ 7.215				
Hissetü'z-zevce 225	Hissetü'l-bint 4.559	Hissetü'l-ebb 155	Hissetü'l-'em li- ebeveyn 2.279 kesr akçe 2	

[50b/1] İşbu defterin bâlâsında zikr olunan Hübî Hatun'un verâsetini zevci Ahmed Beşe'ye ve sadrî sağır oğlu Ahmed'eve sadrîye-i sağîre kızı Rukîye'ye ve babası Mustafâ Beşe'ye münhasıra olub kable'l-kısme mezbûr Ahmed dahi fevt olub verâseti li-ebeveyn kız karındaşı Rukîye'ye ve li-ebeveyn 'emmîsioğlu Alî'ye münhasıra olduğu lede's-şer' zâhir ve nümâyân oldukdan sonra kibel-i şer'den sağır-i mezbûra vasî nasb ve ta'yîn olunan Mustafâ nâm kimesne taleb ve ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve sûk-ı sultânîde semen misilleriyle bey' ve bitarîku'l-münâhasatü's-şer'î beyne'l-verese tevzî' ve taksîm olunan tereke-i müteveffîye-i mezbûrdur ki ber-vech-i âtî zikr olunur. Hurrire fi'l-yevmi'r-râbî' 'aşare min şehr-i Recebü'l-ferd sene sitte ve semânîn ve miete ve elf. Min hicreti men lehü'l-'izzü ve's-şeref

Köhne yorgan 1 ve çârşab 1/ 380	Beledî döşek 1/ 450	Köhne beledî yasdık 4/ 431	Sacayağı 1/ 17	Müsta'mel çuka cübbe 1/ 316
Müsta'mel beyâz 'antârî 1/ 151	Gömlleklik bez pârça 1/ 126	Kaba baş yemenîsi pârça 1/ 32	Köhne boğça 1/ 28	Sîm kuşak çift 1/ 230
Sağır sîm kuşak çift 1/ 27	Evân-ı nühâsiye kıyye 5/ dirhem 50/ 682 fi 132	Der-zimmet-i mezbûr Ahmed Beşe 'ani'l-mehr 1.920	Der-zimmet-i zevc-i müteveffâ- yî Mehmed Beşe 'ani'l-mehr 2.196	
Cem‘an yekûn-ı meblağ 6.996				

Ek 1: (Devamı)

Minhâ'l-ihracât				
Resm-i kısmet 140	Kâtibiye ve kaydiye 35	Hüddâmiye 24	İhzâriye 11	Dellâliye ve ücret-dükkân 90
Yekûn-ı muharrecât meblağ 3.000				
Sahhu'l-bâkî li't-teslîm-i beyne'l-verese meblağ 6.696				
Hissetü'z-zevce 2.674	Hissetü'l-bint 2.604	Hissetü'l-ebb 1.116	Hisse-i ibn 'em li-ebeveyn 1.302	

[50b/2] Medîne-i Sofya'da Karadânişmend Mahallesi sükkânından iken bundan akdem fevt Nâsîf Beşe'nin verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Âişe binti Abdullah nâm hatun ile sulbîye-i sağîre kızı Emetullah'a ve kebîre kızı Atîke'ye münhasıra olduğu lede's-şer' zâhir ve nümâyân oldukdan sonra verese-i mezbûre taleb ve ma'rifetleri ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve terkîm ve takvîm-i sahîh ile takvîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûredir ki ber-vech-i âtî zikr olunur. Hurrîre fî'l-yevmi'r-râbî' min şehr-i Recebü'l-ferd li-sene sitte ve semânîn ve miete ve elf. Min hicreti men lehü'l-'izzü ve's-şeref

Menzil-i der-mahalle-i mezbûre bâb 1/ 15.600	Köhne çuka cübbe 1/ 180	Kurâda tüfenk 1/ 120	Kurâda kantâr 1/ 60	Kurâda tepsî 1/ 60
Sahân 3 ve kapak 3/ 300	Temür kürek 1 ve çâpa 1/ 45	Kurâda kazma 1/ 15	Kurâda balta 1/ 60	Köhne palâska çift 1/ 24
Kütâhya fîncânı 8/ 12	Temür mâşa 1/ 6	Kurâda na'lbend âlâtı 480	Kurâda kahve ibriği 1/ 15	Ağaç tekne 1/ 30
Ağaç destî 1/ 9	Köhne boğası kaplı kuzu kürk 1/ 120	Köhne kırmızı kuşak 1/ 9	Köhne sağır kebe 1/ 15	
51a				
Köhne boğası karavâna 1/ 6	Köhne fes 1 ve külâh 1 ve kalpak 1/ 30	Kurâda ağaç dolâb 1/ 90	Kurâda ağaç sandık 1/ 15	
Cem'an yekûn-ı meblağ 17.301				
Minhâ'l-ihracât				
Resm-i kısmet 346	Kâtibiye ve kaydiye 86	Hüddâmiye 57	İhzâriye 29	Deyn-i müsbet-i zevce-i mezbûre Âişe Hatun 'ani'l-mehr 1.440
Deyn-i müsbet-i zevce-i âhiri Âişe Hatun 'ani'l-mehr 3.120	Yekûn-ı meblağ 5.087			
Sahhu'l-bâkî li't-teslîm-i beyne'l-verese 12.223				
Hissetü'z-zevce 1.528	Hissetü'l-bint 5.347	Hissetü'l-bint 5.347 kesr akçe 1		

Ek 1: (Devamı)

[51a/1] Fî'l-asl Niş sâkinelerinden olub el'ân medîne-i Sofya'da müsâfereten sâkine Rukîye binti Mehmed nâm hatun meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde medîne-i mezbûrede Karadânişmend Mahallesi sâkinelerinden işbu bâ'îsetü'l-kitâb Emetullah binti Halîl nâm hatun muvâcehesinde da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb bundan akdem vefât iden Dâvud bin Hüseyin nâm kimesne li-ümm karındaşım olub verâseti bana ve li-ebeveyn kız karındaşı gâibe-i 'ani'l-meclis Emîne binti mezbûr Hüseyin nâm hatuna münhasıra iken mezbûre Emetullah tereke-i müteveffâ-yı mezkûru fuzûlen zabt itmekle müteveffâ-yı merkûmun ber-mûceb-i defter tereke ve eşyâ-i ma'lûmesinden hisseme isâbet ideni talebi iderim didikde gıbbe's-suâl cevâbında mezbûr Dâvud fevt oldukda verâseti oğlu Halîl'e ol dahi vefât idüb verâseti li-ümm ceddesi olduğum hasebiyle bana münhasır olmağa binâen'aleyh tereke-i müteveffâ-yı mezbûru zabt iderim deyü def' ile mukâbele idicek mezbûre Emetullah'dan def'-i meşrûhunu mübeyyine beyyine taleb olundukda 'adûl-ı ahrâr-ı ricâl-i müslimînden Çukadâr Kara Mustafâ bin Ali ve İbrâhîm bin Mustafâ nâm kimesneler li-eclî's-şehâde meclis-i şer'e hâzırân olub istîşhâd olunduklarında fî'l-vâki' mezbûr Dâvud fevt oldukda verâseti oğlu Halîl'e ol dahi vefât idüb verâseti li-ümm ceddesi işbu mezbûre Emetullah'a münhasıradır gayrî vârisi olduğu ma'lûmlarımız değildir biz bu husûsa bu vech üzere şâhidleriz şehâdet dahi ideriz deyü her biri edâ-i şehâdet-i şer'îye eylediklerinde gıbbe't-ta'dîl ve't-tezkîye şehâdetleri makbûle oldukdan sonra müdde'îye-i mezbûre Rukîye Hatun i'âde-i kelâm idüb vâlidem Havvâ Hatun oğlu müteveffâ-yı merkûm Dâvud'un sıhhatinde fevt olub ber-mûceb-i defter-i muhalefâtı müteveffâ-yı merkûm zimmetinde kalub ba'de vefâten muhalefât-ı mezbûreyi dahi mezbûre Emetullah zabt itmekle isâbet iden hisse-i irsîyem merkûme Emetullah'dan ahz ve bana teslim olunmak bi'l-verese matlûbumdur didikde gıbbe's-suâl ve 'akîbû'l-inkâr müdde'îye-i merkûmeden da'vâ-yı meşrûhasını mübeyyine beyyine taleb olundukda ba'de'l-istimhâl ve'l-imhâl ityân (...) izhâr-ı 'aciz idüb istihlâf eylediğinde mezbûre Emetullah dahi 'alâ vakfû'l-mes'ûl yemîn billahi'l-'aliyyü'l-'azîm itmeğin müdde'îye-i mezbûre Rukîye Hatun bî-vech-i şer'î mu'ârazadan men' birle mâ vak'a bi't-taleb ketb olundu. Fî'l-yevmi't-tâsi' min Şa'bânü'l-mu'azzam li-sene sitte ve semânîn ve miete ve elf. Min hicreti men lehü'l-'izzü ve's-şeref Şühûd

[51b/1] Medîne-i Sofya'da Hâc Hamza Mahallesi sâkinlerinden iken bundan akdem vefât iden Fâtıma binti Mustafâ nâm kimesnenin verâseti sadrîye-i kebîre kızı Atîke'ye ve sadrîye-i sağıre kızı Âişe'ye ve sadrî kebîr gâibân-ı 'ani'l-beled İbrâhîm ve Hasan'a ve vâlidesi Emetullah'a münhasıra olub kable'l-kısme mezbûre Âişe dahi vefât idüb verâseti li-ebeveyn kız karındaşı mezbûre Atîke ile li-ebeveyn er karındaşları gâibân-ı mezbûrân İbrâhîm ve Hasan'a ve cedde-i sahîha-i ümmîyesi mezbûre Emetullah münhasıra olduğu 'inde's-şer' zâhir ve nümâyân oldukdan sonra mezbûrân Atîke ve Emetullah taleb ve ma'rifetleri ve ma'rifet-i şer'le sûk-ı sultânîde semen misilleriyle bey' ve bitarîku'l-münâhasatü's-şer'î beyne'l-verese tevzî' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûredir ki ber-vech-i âtî zikr olunur. Fî'l-yevmi'r-râbi' 'aşare min şehr-i Recebü'l-ferd li-sene sitte ve semânîn ve miete ve elf. Min hicreti men lehü'l-'izzü ve's-şeref

Kelâm-ı kadîm cild 1 hedâye/ 1.100	En'âm-ı şerîf cild 1 hedâye/ 64	Ta'bîrnâme cild 1 hedâye 65	Menzil-i der- mahalle-i mezbûre bâb 1/ 75.600	Dükkân der-sûk-ı Sungurlar ...2/ 4.980
Altun yüzük 4/ 1.380	Üç ayaklı küpe çift 1/ 855	Cevâhir kuşak 1 ve kolan 1 çift 1/ 4.260	Sağır altun kuşak 1ve kolan 1çift 1/ 945	Tonbâk kuşak çift 1/ 165

Ek 1: (Devamı)

Bir ayaklı boncuk küpe çift 1/ 255	İncü miskâl 23 dirhem 1/ 23.512 fi 1.416	İstânbûl zincîrlisi 1/ 420	Köhne basma yorgan 1/ 221	Def'a basma yorgan 1/ 410
Köhne hatâi yorgan 1 ve çârşab 1/ 806	Müsta'mel telli yorgan 1/ 2.900	Şâm alacası yorgan 1 ve çârşab 1/ 1.200	Boğası şilte 1/ 410	Müsta'mel beledî yasdık 2/ 522
Def'a beledî yasdık 2/ 504	Müsta'mel kilim 1/ 2.005	Def'a beledî yasdık 2/ 445	Def'a beledî yasdık 2/ 536	Def'a beledî yasdık 1/ 141
Köhne sağîr beledî döşek 1/ 213	Cedid beledî döşek 1/ 1.255	Minder 1/ 700	Köhne yân 3/ 730	Kaliçe seccâde 1/ 965
Köhne penbe baş yasdığı 1/ 175	Def'a alaca çârşab 1/ 170	Köhne beyâz seccâde 1/ 85	Sofra peşkîri 1 ve sofra bezi 1/ 104	Köhne basma yan 3/ 225
Kaba şâl entârî 1 ve gömlek 1 ve yelek 1/ 134	Köhne uçkur 1 ve gömlek 1 ve yelek 1/ 51	Köhne beyâ havlu 1/ 70	Köhne penbe peştemâl 1 ve sofra peşkîri 1/ 300	Harîr gömlek 1/ 170
Köhne don 1/ 60	Penbe ipliği zirâ' 8/ 301	Döşek çârşabı 235	Köhne şâl ferâce 1/ 1.750	Ağaç tekne 1/ 65
Yassı ağaç 1/ 69	Temür kürek 1 ve şiş 1 ve ağaç sandal 1/ 80	Temür sac 1/ 125	Evân-ı nühâsiye kıyye 1/ 1.200 fi 120	Temür furûn kapağı 1/ 136
Kebîr sacayağı 1/ 100	Def'a evân-ı nühâsiye kıyye 26/ 3.692 fi 142	Havân 1 ve deste 1/ 267	Kantâr 1/ 203	Temür hırdavât 200
Şam'dân 1 ve mikrâs 1 ve fenâr 1/ 300	Sağîr tas 8/ 200, Temür ibrik 1/ 140	Kahve kutusu 1 ve fincân tepsisi 1/ 102	Bakır hırdavât 120	Temürlü sandık 1/ 400
Def'a köhne peşkîr 1/ 100	Köhne ketân gömlek 1/ 151	Dokuma boğça 1/ 80	Şâl kaplı kuzu kürk 1/ 220	Abdest makramesi 1/67
Müsta'mel telli entârî 1/ 1.201	Döşek çârşabı 1/ 140	Yorgan çârşabı 1/ 660	Kaba şâl cübbe 1/ 74	Köhne mücessem yemenî pârça 3/ 125
Def'a yorgan çârşabı 1/ 1.501	Def'a mücessem yemenî pârça 1/ 160	Def'a boğça 1/ 40	Abdest peşkîri 1/ 162	Sağîr boğça 1/ 63
Paşmak 1 ve makrame 1/ 180	Bir mikdâr ketân 251	Köhne kaba yemenî pârça 3/ 43	Hırdavât 90	Def'a hırdavât 43
Müsta'mel kadîfe cübbe 1/ 2.750	Köhne çuka (...) 1/ 240	Ketân gömleği 1/ 146		
52a				

Ek 1: (Devamı)

Köhne çuka yelek 1/ 72	Def'a köhne gömlük 1 ve boğça 1/ 52	Köhne boğası entârî 1 ve yelek 1/ 70	Köhne don 1 ve bez 1/ 45	Ketân ipliği zirâ' 5/ 140
Çorap çift 1/ 40	Def'a hırdavât 39	Kebîr tesbîh 1/ 250	Bir mikdâr yufka 155	Bir mikdâr tarhâna 70
Def'a tesbîh 1/ 55	Def'a temürlü sabdık 1/ 206	Bir mikdâr revgan 350	Sağır kutu 1/ 32	Münakkaş tûlbend 1 ve harîr ipliği zirâ' 370
Sağır sîm kuşak çift 1/ 121	Köhne telli boğça 1/ 45	Kırmızı fes 6/ 30	Def'a kırmızı fes 1/ 90	Sağır sîm kopça 1/ 9
Ağaç kutu 1/ 15	Müteveffây Bâzârbaşî Mehmed Beşe zimmetinde karzdan sâbit olub guremâdan isâbet iden 3.501			
Cem'an yekûn-ı meblağ 268.422				
Minhâ'l-ıhrâcât				
Techîz ve tekfîn ve iskât-ı salat bâ- vasîyet 7.200	Resm-i kısmet 3.390	Kâtibiye ve kaydıye 725	Hüddâmîye 550	İhzârîye 275
Dellâlîye ve ücret-i dükkân 3.240	Yekûn-ı muharrecât meblağ 15.470			
Sahhu'l-bâkî li't-teslîm-i beyne'l-verese 152.942				
Hissetü'l-ümm 29.030	Hissetü'l-ibn 49.563	Hissetü'l-ibn 49.563	Hissetü'l-bint 24.781 kesr akçe pâra 2	

Tereke-i mezbûreden hisse-i gâibân İbrâhîm ve Hasan'a doksân dokuz bin yüz yirmi altı akçe isâbet idüb meblağ-ı merkûmdan kız karındaşı Atîke zimmetinde semen-i menzil-i mezkûrdan üç yüz seksen bir gurûşu yirmi bir pâradan olmak üzere gâibânın kayyım-ı merkûmeleri Bâzârbaşî el-Hâc Mustafâ'ya temessük ve bâkî dört yüz kırk dört gurûşu yirmi bir pâra kayyım-ı mezkûra 'an-nakd virildiği bu mahalle şerh olundu.

[52a/1] Medîne-i Sofya'da Saruhânbey Mahallesi sükkânından iken bundan akdem fevt olan Hüseyin bin Ahmed nâm kimesnenin verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Hibetullah bint Hüseyin nâm hatun ile sulbî sağır oğlu Ahmed'e münhasıra olduğu lede's-şer' zâhir ve nümâyân oldukdan sonra sağır-i mezbûre Ahmed'e cânib-i şer'den vasî nasb ve ta'yîn olunan vâlidesi mezbûre Hibetullah Hatun taleb ve ma'rifeti ve ma'rifet-i

Ek 1: (Devamı)

şer'letahrîr ve sûk-ı sultânide semen misilleriyle bey' ve beyne'l-verese tevzî' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdur ki ber-vech-i âtî zikr olunur. Hurrire fi'l-yevmi'l-hâdî 'aşare min Şab'bânü'l-mu'azzam li-sene sitte ve semânin ve miete ve elf. Min hicreti men lehü'l-'izzü ve'lş-şeref

Kebe 1/ 532	Kurâda kılıç 1/ 310	Şâm alacası entârî 1/ 460	Köhne kırmızı çuka kaplı keçi kürk 1/ 591	Köhne şâyak şalvâr 1/ 80
Müsta'mel yeşil çuka cübbe 1/ 521	Köhne boğası yelek 1/ 40	Müsta'mel çuka şalvâr 1/ 130	Kırmızı kuşak 1/ 150	Sağır yeşil çuka 'antârî 1/ 203
Köhne kırmızı çuka şalvâr 1/ 105	Köhne kalpak 1/ 59	Kurâda palâska çift 1/ 35	Yemenî çift 1/ 79	Köhne kuşak 1/ 25
Kurâda piştov tek 1/ 341	Def'a kurâda piştov tek 1/ 300	Def'a köhne kebe 1/ 20	Karasığır ineği re's 1 ve buzağı re's 1/ 1.080	Bârgîr re's 1 takımıyla/ 5.520
Nakd-ı der-kîse 1.890				
Cem'an yekûn-ı meblağ 13.612				
52b				
Minhâ'l-ihracât				
Resm-i kısmet 360	Kâtibiye ve kaydîye 66	Hüddâmiye 44	İhzârîye 22	Dellâliye ve ücret-i dükkân 145
Deyn-i müsbet-i zevce-i mezbûre 'ani'l-mehr 3.500	Yekûn-ı muharrecât meblağ 4.037			
Sahhu'l-bâkî li't-teslîm-i beyne'l-verese meblağ 9.575				
Hissetü'z-zevce 1.197	Hissetü'l-ibn 8.378			

[52b/1] Medîne-i Sofya'da Hâc Hamza Mahallesi sükkânından iken bundan akdem vefât iden Fâtîma binti Mustafâ nâm hatunun verâseti sadrîye-i kebîre kızı Atîke'ye ve sadrîye-i sağîre kızı Âişe'ye ve sadrî kebîr oğulları gâibân-ı 'ani'l-beled İbrâhîm ve Hasan'a ve vâlidesi Emetullah'a mahzara olub kable'l-kısme mezbûre Âişe dahi vefât idüb verâseti li-ebeveyn kız karındaşı mezbûre Atîke ile li-ebeveyn er karındaşları gâibân-ı mezbûrân İbrâhîm ve Hasan'a ve cedde-i sahiha-i ümmîyesi mezbûre Emetullah'a inhisârından sonra gâibân-ı mezbûrânın an-ı vürûdlarına değin ber-müceb-i kassâm hisse-i irsîyelerini ahz ve kabz ve hıfza kîbel-i şer'den bir kayyım nasb ve ta'yîn olunmak lâzım ve mühim olmağın emânet ile ma'rûf ve istikâmet ile mevsûf ve her vechile kayyımlık 'uhdesinden gelmeye kâdir idüğü zeyl-i vesîkada tahrîrû'l-esâmî müslimîn haberleriyle lede's-şer' zâhir ve nümâyân olan medîne-i mezbûre sükkânından Bâzârbaşı işbu bâ'isü'l-kitâb el-Hâc Mustafâ nâm kimesneyi hâkim-i mevki' sadr-ı kitâb tûbâ lehü üsn-meâb efendi hazretleri dahi gâibân-ı mezbûrânın an-ı vürûdlarına değin ber-müceb-i defter-i kassâm hisse-i irsîyelerini ahz ve kabz ve hıfza ve hîn-i vürûdlarına

Ek 1: (Devamı)

gâibân-ı mezbûrâna def' ve teslîme kayyım nasb ve ta'yîn buyurdıklarında ol dahi kayyımlık-ı mezbûru kabûl ve hizmet-i lâzîmesini kemâ yenbağî edâya ta'ahhüd ve iltizâm itmeğîn mâ vak'a bi't-taleb ketb olundu. Fî'l-yevmi's-sâlis 'aşare min Şa'bânü'l-mu'azzam li-sene sitte ve semânîn ve miete ve elf. Min hicreti men lehü'l-'izzü ve's-şeref

El-emrû kemâ zekera fihi

El-Hâc Halîl müvellâ hilâfehü

Bi-medîne-i Sofya nemakahü el-fakîr 'azze ileyhi şânühü ve te'âlâ

[52b/2] Medîne-i Sofya'da Mansûr Hoca Mahallesi sâkinelerinden muharrerü'l-muhderât Âişe Nârîn/Kadın binti el-Hâc Alî Ağa nâm hatun meclis-i şer'-i hatîr-i lâzîmü't-tevkîrde Hekîmoğlu dimekle ma'rûf işbu hâmilü's-sefer Avram nâm Yahûdî muvâcehesinde ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb 'akdâtü'z-zikrin sudûruna değîn silk-i mülkümde münselik emlâkımdan medîne-i mezbûre mahallâtından el-Hâc Hamza Mahallesinde vâki' etrâf-ı erba'a İbrâhîm nâm kimesne ve Boşko ve Arabacı Kego ve tarîk-i 'âmm ile mahdûd ve mümtâz olan tahmînen dört dönüm mikdârı mülk bostân mesfûr Avrâm Yahûdiye tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî şurût-ı müfsideden 'ârî bey'-i bât-ı sahîh-i şer'î ile seksen beş semen-i medfû' ve makbûza ma' temlik ve teslim idüb ol dahi ber-vech-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabûl eylediğinden sonra semeni olan meblağ-ı mezbûr seksen beş gurûşu bana tamâmen def' idüb ben dahi yedinden tesellüm ve kabz ve kabûl eyledim elyevm bostân-ı mahdûd-ı mezkûr mesfûr Avrâm'ın mülk-i müşterâsı ve hakk-ı sarfı olup kat'â benim 'alâkam ve medhalim kalmamışdır keyfe mâ yeşâ ve yehtâr mutasarrıf olsun diidkde gibbe't-tasdîku's-şer'î mâ vak'a bi't-taleb ketb olundu. Fî'l-yevmi's-sâlis 'aşara min Muharremü'l-harâm li-sene semâne ve tis'in ve miete ve elf

Şühûdü'l-hâl: es-Seyyid İbrâhîm bin Süleymân, Mollâ Mustafâ bin Abdullah, Ahmed bin Halîl, Halîl bin Ömer, İbrâhîm Sipâhî bin Abdullah

[53a/1] Medîne-i Sofya'da el-Hâmza Mahallesi mütemekkinlerinden iken bundan akdem hâlik olan Hristo nâm zimmînin verâseti ile Velo binti Yovân ile li-ebeveyn er karındaşı Krikîro'ya münhasıra olup kable'l-kısme mesfûre Velo nasrânîye dahi hâlik olup verâseti li-ebeveyn karındaşları Îlye ve Mârko ve Mître'ye ve li-ebeveyn kız karındaşları Corco ve Metro ve Mârya'ya münhasıra olduğu lede's-şer' zâhir ve nümâyân oldukdan sonra verese-i mesfûre taleb ve ma'rifetleri ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve takvîm-i sahîh ile takvîm ve bitarîku'l-münâhasatü's-şer'î beyne'l-verese tevzî' ve taksîm olunan tereke-i mesfûredir ki ber-vech-i âtî zikr olunur. Hurrîre fî'l-yevmi's-sâlis 'aşara min Şa'bânü'l-mu'azzam li-sene sitte ve semânîn ve miete ve elf. Min hicreti men lehü'l-'izzü ve's-şeref

Köhne 'antârî 1/ 27	Köhne yelek 1/ 25	Kurâda ağaç sandık 1/ 57	Def'a ağaç sandık 1/ 150	Temür tepsî 1/ 198
Sağır bakır 1/ 150	Sağır 1 ve kebîr 1 sahân ve ibrik 1/ 450	Kurâda tencere 1/ 180	Temür tâbe 1 ve sacayağı 1/ 78	Köhne kuşak 1/ 6

Ek 1: (Devamı)

Temür mâşa 1 kürek 1 balta 1 çâpa 1 ve şiş 1/ 114	Def'a sahân 3/ 90	Def'a bakır 1/ 170	Köhne çerçe 1/ 240	Def'a ağaç sandık 1/ 18
Ağaç çanak 2/ 60	Destgâh 1/ 63	Sepet 1/ 66	Tahta sandık 1/ 150	Kantâr 1/ 75
Cem'an yekûn-ı meblağ 2.622				
Mînhâ'l-ihracât				
Resm-i kısmet 60	Kalemîye ve kaydiye 15	Hüddâmîye 10	İhzârîye 5	
Cem'an yekûn-ı meblağ 90				
Sahhu'l-bâkî li't-teslîm-i beyne'l-verese meblağ 2.536				
Hissetü'l-bintü'l- uht li-ebeveyn 1.898	Hissetü'l-ah lehümâ 140	Hissetü'l-ah lehümâ 140	Hissetü'l-ah lehümâ 140	Hissetü'l-uht lehümâ 70
Hissetü'l-uht lehümâ 70	Hissetü'l-uht lehümâ 70 kesr akçe 4			

[53a/2] İşbu defterin bâlâsında zikr olunan Velo nâm nasrânîyenin verâseti li-ebeveyn er karındaşları İlye ve Mârko ve Mître'ye ve li-ebeveyn kız karındaşları Corco ve Metro ve Mârya'ya münhasıra olduğu lede's-şer' zâhir ve nümâyân oldukdan sonra verese-i mesfûre taleb ve ma'rifetleri ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve takvîm-i sahîh ile takvîm ve beyne'l-verese tevzî' ve taksîm olunan tereke-i mesfûredir ki ber-vech-i âfî zikr olunur. Hurre fi'l-yevmi's-sâlis min Şa'bânü'l-mu'azzam li-sene sitte ve semânîn ve miete ve elf. Min hicreti men lehü'l-'izzü ve's-şeref

Köhne çuval 3/ 45	Köhne çerçe 1/ 315	Def'a köhne çerçe 1/ 60	Def'a çerçe 1/ 180	Köhne boğası kaplı kuzu kürk 1/ 33
Hurdavât 24	Minder 1/ 300	Köhne yasdık 2/ 54	Def'a köhne yasdık 2/ 96	Def'a köhne yasdık 2/ 123
Def'a köhne yasdık 1/ 24	Çârşab 1/ 78	Def'a boğası kaplı kuzu kürk 1/ 90	Köhne havlu 2/ 75	Köhne 'antârî 1/ 39
Köhne boğası motofel 1/ 27	Köhne gömlek 2/ 45	Def'a köhne gömlek 1/ 18	Def'a motofel 1/ 27	Köhne boğası entârî 1/ 60
Köhne berve 1/ 27	Köhne çorab çift 2 ve kılçîn çift 1/ 27	Def'a gömlek 1/ 129	Def'a boğası monofel 1/ 300	Köhne boğça 1/ 30
Sîm kuşak 1/ 285	(...) 1 ve sîm gerdanlık 1/ 460	Köhne boğça 1 ve bez pârça 1/ 48	Makrame 2/ 60	Ağaç sandık 1 ve hurdavât / 90
Def'a bez pârça 1/ 456	Hurdavât 120	Def'a minder 1/ 60		

Ek 1: (Devamı)

Cem'an yekûn-ı meblağ 2.765				
53b				
Minhâ'l-ıhrâcât				
Resm-i kısmet 60	Kalemîye ve kaydıye 15	Hüddâmîye 10	İhzârîye 5	Lâşesi tahfirine sarf olunan 1.392
Yekûn-ı muharrecât meblağ 1.492				
Sahhu'l-bâkî li't-teslîm-i beyne'l-verese 1.283				
Hissetü'l-ah li-ebeveyn 284	Hissetü'l-ah lehümâ 284	Hissetü'l-ah lehümâ 284	Hissetü'l-uht lehümâ 142	Hissetü'l-uht lehümâ 142
Hissetü'l-uht lehümâ 142 kesr akçe 5				
(...) mine'l-bey' ve'ş-şirâ ve'l-vakf-ı ve't-tescîl ve ma' gayrî Mustafâ Şâkir el-kâdî fi'l- (...) hilâfe bimedîne-i Sofya hâlâ nemekahu el-fakîr ilellah el-Halîl 'ufiye 'anhü				

[53b/1] Fî'l-asl Anadolu'da vâkî' Alaşehir nâm kasaba ahâlisinden olub hâlâ medîne-i Sofya'da seccâde nişîn-i şerî'at işbu bâ'isü'l-mevsîka faziletlü el-Hâc Mehmed Zihnî Efendi ibn el-Hâc Mehmed bin Mehmed Efendi meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkîrde medîne-i mezbûre mahallâtından Gölpâzârı Mahallesinde sâkin Yâko veled-i Tabîb Avrâm nâm Yahûdî muvâcehesinde takrîr-i kelâm idüb bundan akdem medîne-i mezkûrede eslâfımdan Seyfullah nâm sâhibü'l-hayrın binâ eylediği Bânebaşı Câmi'i dimekle 'arif câmi'-i şerîfde yevm-i sebt ve yevm-i çehârşenbih va'z ü nasihat ve edâ-yı hizmet olunmak için taleben li-merzâtullahi te'âlâ 'alâ kavlihi min yedâhü mine'l-eimmetü'l-müctehidîn rahimehümullah te'âlâ vakf-ı sahîh ve lâzım ile vakf ve habs ve 'akâra işbu altı şart eylediğim nukûd ve mevkûfeden mesfûr Yâko Yahûdînin medîne-i mezkûrede Hâc Hamza Mahallesinde vâkî' etrâf-ı erba'adan Osmân bin İbrâhîm Efendi ve Aşcı Hamza zevcesi Hibetullah Hatun ve Nîkola ve Anîça ve Körgo mülkleri ve tarîk-i 'âmm ile mahdûd tûlen yüz seksen zirâ' ve 'arzen yetmiş sekiz zirâ' bihesâb-ı terbî'i on dört bin kırk zirâ' ve eşcârı müştamil ez-kadîm 'arsa-i memlûke olub ve mesfûrun babasından müntakıl ve mevrûs olduğunu zeyl-i vesîkada muharrerü'l-esâmî sikât-ı müslimînin 'alâ vechi'l-tahkîk ihbârları ve mesfûrun yedinde olan bir kıt'a hüccet-i şer'îyesiyle sâbit bostân ve 'arsasını yüz yirmi gurûş bedel-i merfû' ile tarafeynden îcâb ve kabûlü hâvî şurût-ı müfsideden 'ârî bi-cümletü't-tevâbi' ve'l-levâhık vakf-ı mezkûr için bana bana bey' ve teslîm ve ben dahi vakf-ı mezkûr için iştirâ ve tesellüm ve kabz idüb 'arsa-i bostân-ı mahdûd-ı mezkûrun ez-kadîm mülkiyeti hâzırûn-ı bi'l-meclis muharrerü'l-esâmî şühûd-ı merkûmûdan istifsâr ve hüccet-i mezkûreye nazar ve ber-minvâl-i meşrûh bey'-i mesfûr-ı mezkûrdan suâl olunub yedime hüccet-i şer'îye virilmek matlûbumdur didikde şühûd-ı mezkûrûndan 'alâ vechi't-tahkîk istihbâr olunub anlar dahi 'arsa-i bostân-ı mahdûd-ı mezkûr kırk seneden mütecâviz mülkiyet üzere tasarruf olunub ve bâyi'-i mesfûrun babasından müntakıl mülk-i mevrûsu olduğu her birimizin ma'lûmlarıdır deyü her birleri 'alâ tarîku'ş-şehâde idüb ve bâyi'-i mesfûr dahi ber-minvâl-i muharrer bey' ve şirâ-yı mezkûrânı ve kabz-ı semen-ı medfû'u ikrâra tasdik idüb ve ba'de'l-yevm 'arsa-i bostân-ı mahdûd-ı mezkûrda vechen mine'l-vücûh 'alâka ve medhalim kalmadı vakf-ı mezkûrun müstakilen deyüb efendi-i mûmâileyh hazretleri dahi vakf-

Ek 1: (Devamı)

ı mezkûrun tevliyetini mezkûründe bâ-berât vâ'iz olanlara ve nezâretini dahi ahlâfî mevâlî-i 'izâm hazerâtına şart ve ta'yîn itmekle mâ vak'a bi't taleb ketb olundu. Fî'l-yevmi't-tâsi' min Şa'bânü'l-mu'azzam li-sene sitte ve semânîn ve miete ve elf. Min hicreti men lehü'l-'izzü ve ş-şeref

[54a] Şühûdü'l-hâl: Umdetü'l-'ulemâi'l-muhakkıkîn eş-şeyh es-Seyyid İbrâhîm Müftî-i Sofya, Kıdvetü'l-'ulemâi'l-müdekkikîn eş-Şeyh es-Seyyid el-Hâc Ebûbekir Efendi, Kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân el-Hâc İbrâhîm Ağa Mütesellim-i Sofya, Başkâtib es-Seyyid İbrâhîm Efendi, Kâtib Abdullah Efendi, es-Seyyid Mollâ Hasan, es-Seyyid Mollâ Abdülkerîm,

Çorbacı Abdullah Ağa, Ömer Efendi ibn Mollâ Mustafâ, Mûsâ Efendi bin Alî, Ömer Beşe ibn Alî, Mustafâ Beşe ibn Süleymân, Mehmed bin Ahmed, Hüseyin bin Mehmed, Velî bin Alî,

Ebûbekir bin Ahmed, Sermuhzırân Mollâ Mustafâ ve gayruhüm

[54a/1] Medîne-i Sofya mahallâtından Mansûr Hoca Mahallesi sâkinlerinden Mollâ Yûsuf bin Mollâ Mehmed meclis-i şer'-i hatîr-i lâzîmü't-tevkîrde zikri âtî menzile vâzi' u'l-yed olan işbu bâ'isü'l-kitâb Alemdâr Mehmed Beşe ibn Hasan mahzarında üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb el'an mezkûr Alemdâr Mehmed Beşe'nin yedinde ve tasarrufunda olub Saruhânbey Mahallesinde vâki' bir taraftan Çatıcı Ahmed Ağa ve bir taraftan Karaza'îmzâde Memiş Ağa mülkü ve bir tarafından yine kendü mülküm ve tarîk-i 'âmm ile mahdûd ma'lûmetü'l-müştemilât menzil Ni'metullah Hatun'un mülkü olub merkûm Alemdâr Mehmed Beşe'ye yüz elli gurûşa bana bey' ve teslîm idüb ol dahi vech-i meşrûh üzere iştirâ' ve tesellüm ve def'-i semen eylemiş iken zikr olunan menzil benim mülkümüne muttasıl ve mülâhık olduğundan ben şefi' olmağile bey'-i mezkûru istimâ' eylediğim hinde bilâ te'hîr taleb-i mevâşe şuf'a idüb işhâd eyledim menzil-i mezkûra şefi' olduğum ecilden semen-i mezkûru ile taleb iderim didikde gıbbe's-suâl merkûm Alemdâr Mehmed Beşe cevâbında fî'l-vâki' müdde'î-i merkûm Mollâ Yûsuf menzil-i mahdûd-ı mezkûra ber-vech-i muharrer şefi' olduğunu ikrâr lakin bâyi'a-i mezbûre Ni'metullah Hatun kable'l-bey' menzil-i mezkûrun cevânib-i erba'asından bir zirâ' 'arsa ifrâz ve 'alâmât-ı fâsıla vaz'ı ile mümtâz kılub huzûr-ı müsliminde bana hibe ve teslîm idüb ben dahi kabûl ve tesellüm eylediğimden sonra bâki kalan menzil-i mezkûru yüz elli gurûş semen-i mezkûr-ı medfû' bâtâ bana bey' ve temlik ve teslîm ve kabz-ı semen eylediğin işhâd itmekle hakk-ı şuf'a sâkit olub binâen'aleyh 'arsa-i mezkûre mülk-i mevhubum ve menzil-i mezkûr mülk müşterâm ile olmuştur deyü vaz'-ı yedini ikrâr ve def'le mukâbele idicek eserü'l-istintâk ve 'akîbü'l-inkâr dâfi'-i merkûm Mehmed Beşe'den def'-i meşrûhunu mübeyyine beyyine taleb olundukda 'adûl-i ahrâr-ı ricâl-i müsliminden mahalle-i mezbûre sükkânından Ahmed Ağa ibn el-Hâc Memiş Ağa ve Ebûbekir Ağa ibn Abdullah nâm kimesneler li-ecli's-şehâde meclis-i şer'e hâzırân olub istişhâd olundukda fî'l-vâki' mahalle-i mezbûre sâkinelerinden Ni'metullah Hatun Saruhânbey Mahallesinde vâki' etraf-ı erba'adan Çatıcı Ahmed Ağa ve Karaza'îmzâde Memiş Ağa ve işbu müdde'î-i merkûm Mollâ Yûsuf mülkleri ve tarîk-i 'âmm ile mahdûd mülk menziline kable'l-bey' cevânib-i erba'asından birer zirâ' 'arsa ifrâz ve 'alâmât fâsıla vaz'ı ile mümtâz kılub işbu Alemdâr Mehmed Beşe'ye bizim huzûrumuzdan hibe ve teslîm ol dahi ber-vech-i muharrer-i minvâl teslîm eyledikten sonra bâki kalan menzil-i mezkûru dahi yüz elli gurûş semen-i medfû'a bey' ve temlik ve teslîm ol dahi iştirâ ve temellük ve tesellüm ve def'-i semen idüb bizi istişhâd eyleriz biz bu husûsa bu vech üzere şahidleriz şehâdet dahi ideriz deyü her biri edâ-i şehâdet-i şer'îye eylediklerinde gıbbe't-ta'dîl ve't-tezkîye şehâdetleri makbûl olmağın

Ek 1: (Devamı)

mûcebiyle menzil-i mahdûd-ı mezkûru merkûm Alemdâr Mehmed Beşe'nin zabt ve tasarrufuna ba'de'l-hükm-i şer'î merkûm Mollâ Yûsuf şuf'a da'vâsıyla bî-vech-i şer'î mu'ârazadan men' birle mâ vak'a i't-taleb ketb olundu. Hurrîre fi'l-yevmi's-sâbi' 'aşara min Şa'bânü'l-mu'azzam li-sene sitte ve semânîn ve miete ve elf

[54b/1] Medîne-i Sofya'da Karadânişmend Mahallesi sükkânından iken bundan akdem fevt olan Ahmed bin Abdullah nâm kimesnenin verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Zeyneb binti Hasan nâm hatun ile sulbî sağır oğlu Mehmed'e mahzara olduğu lede's-şer' zâhir ve nümâyân oldukdan sonra verese-i mezbûre Zeyneb Hatun taleb ve ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve terkîm ve takvîm-i sahîh ile takvîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdur ki ber-vech-i âtî zikr olunur. Hurrîre fi'l-yevmi't-tâsi' 'aşara min Şa'bânü'l-mu'azzam li-sene sitte ve semânîn ve miete ve elf. Min hicreti men lehü'l-'izzü ve's-şeref

Menzil-i der-mahalle-i mezbûre bâb 1/ 18.000	Kahve dükkân der-sûk-ı Bitbâzârı (...) 2/ 25.200	Kebîr tüfenk 1/ 600	Haçer 1/ 660	Kuşak 1/ 120
Destâr 2/ 480	Köhne kaput 1/ 960	Köhne çuka 'antârî 1/ 360	Köhne şalvâr 1/ 120	Köhne çakşır 1/ 300
Def'a köhne çakşır 1/ 300	Köhne 'abâ 1/ 180	Köhne fes 1 ve külâh 1/ 90	Köhne nâfe kaplı çuka kürk 1/ 1.200	Kırmızı çuka kaplı nâfe kürk 1/ 480
Palâska çift 1/ 60	Köhne yeşil çuka kaplı cild kafâ kürk 1/ 720	Köhne çua yelek 1/ 60	Köhne beyâz yelek 1/ 60	Köhne alaca 'antârî 1/ 120
Yağız bârgîr takımıyla re's 1/ 1.800	Hinta çanak 10/ 600	Şa'îr çanak 10/ 300	Karasığır ineği re's 1 ve buzağı re's 1/ 120	
Cem'an yekûn-ı meblağ 53.862				
Mînhâ'l-ihracât				
Techîz ve tekfîn 3.600	Resm-i kismet 1.060	Kâtîbiye ve kaydîye 365	Hüddâmîye 176	İhzârîye 79
Deyn-i müsbet-i zevce-i mezbûre 'ani'l-mehr 4.000	Yekûn-ı muharrecât 9.190			
Sahhu'l-bâkî li't-teslîm-i beyne'l-verese meblağ 44.672				
Hissetü'z-zevce 5.584	Hissetü'l-ibn 39.177			

[54b/2] Medîne-i Sofya mahallâtından el-Hâc Hamza Mahallesi sükkânından iken bundan akdem fevt olan Bâzârbaşı Mehmed Beşe ibn Abdurrahman nâm kimesnenin verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Hibetullah binti Ahmed ve Emîne binti Abdurrahman nâm hatunlara ve sulbî sağır oğlu Memiş ile sulbîye-i sağîre kızı Sa'îde'ye münhasıra olub lakin müteveffâ-yı merkûmun düyûnu terekesinden ez-yed olmağla verese-i mezbûrân-ı terekede kasr-ı yed itmeleriyle müteveffâ-yı mezbûrun tereke-i kâsirasını kabz ve düyûn-ı

Ek 1: (Devamı)

müsbitesini edâya kıbel-i şer‘den vasî nasb ve ta‘yîn olunan zevce-i mezbûre Emîne Hatun tarafından dahi da‘vâya vekîl-i müsbeti Ahmed Efendi ve sâir erbâb-ı hukûk taleb ve ma‘rifetleri ve ma‘rifet-i şer‘le tahrîr ve sûk-ı sultânîde semen misilleriyle bey‘ ve beyne‘l-gârimin tevzî‘ ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdur ki ber-vech-i âtî zikr olunur. Hurrîre fî‘l-yevmi’s-sâdis min Cemâzîye‘l-âhir li-sene sitte ve semânîn ve miete ve elf. Min hicreti men lehü‘l-‘izzü ve‘ş-şeref

Sîmli şeşhâne tüfenk 1/ 1.012	Sîm bendol sâ‘at Behoz Yahûdiye virilmiştir 5400	İbrişim başlık ve râht 1/ 1.200	Beyâz kabzalı hançer 1/ 770	Kahve ibriği 1/ 121
Kurâda gem 1/ 87	Sîmli vezene 1/ 730	Şâm alacası kaftân 1/ 790	Müsta‘mel yeşil nebeş 1/ 800	
55a				
Kılıç 1/ 4.360	Piştov çift 1/ 1.210	Def‘a alaca ‘antârî 1/ 1.011	Müsta‘mel kuşak 1/ 480	Müsta‘mel destâr 1/ 420
Def‘a destâr 400	Köhne çuka çakşır 1/ 500	Müsta‘mel yeşil çuka nâfe kürk 1/ 1.660	Müsta‘mel çuka şalvâr 1/ 500	Müsta‘mel çuka kaput 1/ 4.000
Sağır kilim 1/ 500	Köhne kavuk 2 ve kalpak 1/ 130	Basma şilte 1/ 600	Beledî yasdık 1/ 241	Beledî döşek 1/ 785
Selvî sandığı 1/ 1.800	Kır bârgîr re’s 1 ma‘ takımıyla 10.080	Câmûş ineği 1 ve malak 1 İlye zimmîye virilmiştir 9.600	Köhne çerger 1/ 180	Temür kurâda mangâl 1/ 120
Menzilinde hatab ‘araba 10/ 900	Yekûn-ı meblağ 97.527	Sağmal ganem ve erkek ganem re’s 152 60.480 fî 240	Hoşâblık erik kıyye 257/ 2.341 fî 13	Pirinç kıyye 384,5/ 9.612 fî 25
Cevîz kıyye 68/ 622 fî 9	Nişâsta kıyye 81/ 2.916 fî 36	İzmîr sâbûnu kıyye 51/ 3.825 fî 75	Şeker kıyye 49 dirhem 50/ 5.172 fî 155	Kaba kahve kıyye 10,5/ 1.575 fî 150
Kahve Yemenî kıyye 9,5/ 2.137 fî 225	Bâdem kıyye 8,5/ 1.020 fî 120	Hardal kıyye 5/ 120 fî 24	Mercümek kıyye 34/ 272 fî 8	Börölce kıyye 49/ 392 fî 8
Nohût kıyye 32/ 384 fî 12	Eflâk tuzu kıyye 222/ 4.884 fî 22	Deniz tuzu kıyye 129,5/ 1.554 fî 22	Beylerce üzüm kıyye ve siyâh kıyye 104,5/ 2.821 fî 27	Leblebi kıyye 10/ 180 fî 18
Yağlı peynir kıyye 1.024/ 16.384 fî 106	Dökülmüş peynir kıyye 1.819,5/ 20.634 fî 12	Büber kıyye 4 dirhem 100/ 956 fî 225	Kızılçık kıyye 115/ 69 fî 6	Hürma kıyye 184/ 943 fî 51
Çörekotu kıyye 9,5/ 141 fî 15	Susam kıyye 4,5/ 405 fî 90	(...) kıyye 1 direm 100/ 93 fî 75	Kızıl büber kıyye 4/ 96 fî 24	Bakla kıyye 9/ 71 fî 9

Ek 1: (Devamı)

Revgan-ı zeyt kıyye 47/ 2.820 fi 60	Zeytûn dânesi kıyye 40/ 1.080 fi 37	Şem'-i 'asel kıyye 1 dirhem 245/ 335 fi 180	Ağaç kaşık 700/ 294 fi beher (...) 42	Ağaç kürek 140/ 630 fi 4,5
(...) kıyye 551/ 825 fi 15	Uzun süpürge 14/ 168 fi 12	Asel kıyye 941/ 28.230 fi 30	Revgan-ı tere kıyye 691,5/ 31.117 fi 45	Kaba duhân kıyye 70/ 2.100 fi 30
Dîmonîçe karyesinden gele revgan kıyye 70/ 2.700 fi 45	Dükkân derûnunda âlât ve (...) 8.400			
Âyende ve revende mürûr ve 'ubûr idenlere cümle ahâlî emriyle virüb defter-i ricâl olunacak ecnâs-ı zehâir 146.884	Yekûn-ı Bâzârbaşı el-Hâc Mustafâ'ya virilimiştir meblağ 262.682	Bakkâl Mître zimmîde olub ahz olunan 4.730	Dîmonîçe karyesinden gelüb Deli Hasan'a virilen revgan kıyye 20/ 900 fi 30	Bâşkâtib efendi zimmetinde olub ahz olunan 399
Vilâyet emriyle virdiği zehâirdeftere idhâl ve yazıcıdan alınan 19.080	Muhzırbaşı Mollâ Mustafâ zimmetinde olub ahz olunan 705	Der-zimmet-i Kapânî dâmâdı Sâlih Ağa 'an semen-i zehâir 480	Der-zimmet-i dîvân efendisi Mehmed Efendi 'an semen-i zehâir 4.494	Mütesellim ağa emriyle zahîreci ağaya virdiği zehâir ber-mûceb-i müfredât-ı zehâir 12.000
Kâtib el-Hâc Osmân Efendi zimmetinde olub ahz olunan 840, Grâdiçli İsbâs Nedelko zimmetinde olub ahz olunan 1.560	Der-zimmet-i Dîvâne Dâvud karyesi ehl-i İslâmları taraf-ı vilâyetden havâle olunub bâkî kalan bâ-firârî subaşı Hamza 33.120	İsvikneli İstoyko zimmetinde olub ahz olunan 960	Bosmâne ehl-i İslâmları zimmetinde olub ahz olunan 1.626	Berdîyeli Kirko Râyko zimmetinde olub ahz olunan 960
Karye-i mezbûrede Velço zimmetinde olub ahz olunan 1.200	Karye-i mezbûrede Milen zimmetinde olub ahz olunan 720	Grâdiçli Kole zimmetinde olub ahz olunan 120	Zânogalı Milâden zimmetinde olub ahz olunan 240	Lofçalı LîloTodor zimmetinde olub ahz olunan 1.200
Karye-i mezbûrede Todor zimmetinde olub ahz olunan 480	Berzenli Mîrko zimmetinde olub ahz olunan 480	Veloyânlı Îlye zimmetinde olub ahz olunan 240	İsvikneli Neco zimmetinde olub ahz olunan 120	
55b				

Ek 1: (Devamı)

Berziyeli Anto zimmetinde olub ahz olunan 240	Şitâkofçalı Nikola ve Mito ve Metre zimmetinde olub ahz olunan 900	İvânyâne karyesi re'âyâları zimmetlerinde olub ahz olunan 5.235	Brâtoşkolu Mârenko zimmetinde olub ahz olunan 1.200	Memioğlu İbrâhîm Beşe ve yeğeni Nu'mân Beşe zimmetinde olub bâzârbaşısına havâle 5.160
Üskübiyeli Tosa ve Velço zimmetinde olub ahz olunan 600	Koklyâne re'âyâları zimmetinde olub ahz olunan 5.950	Der-zimmet-i Gormâzova karyesi re'âyâları der'uhde Osmân Efendi 3.000	Der-zimmet-i der'uhde Köstence Ahmed Ağa zimmetinde olub ahz olunan 2.952	Der-zimmet-i der'uhde-i Kitâbcızâde min cihetü'l-havâle ahz olunan 6.000
Mehmed Efendi terekesiyle Miftâh ağasına virdiği zehâir 7.113	Mâlvalı Ağnât zimmetinde olub ahz olunan 120	Mütesellim ağa emriyle Hâncedîd ve İslâtine yemekliğine virdiği ecnâs-ı zehâir ber-mûceb-i defter-i müfredât-ı bâkî 3.450	Mütesellim ağaya virdiği revgan-ı zeyt ve garâr ve nohut ve kahve ve tuz kıymetinden 6.087	Der-zimmet-i zevce-i (...) hatun 'an semen-i revgankıyye 20/ 900 fî 45
İncîr der-yed-i Bâzârbaşı kıyye 47,5/ 1.140 fî 24	Yekûn-ı zimem 141.372			
Cem'an yekûn-ı meblağ: Muhallefât ve emlak bey' olunan 97.527 Zehâir ve vilâyet üzerinde olan alacağı der-zimmet-i bâzârbaşı el-Hâc Mustafâ 362.682 Zimem-i nâsda olub ahz olunub ve ba'zısı havâle olunmuşdur + 141.372 601.581				
Minhâ'l-ihracât				
Techîz ve tekfin ve iskât-ı salat bâ- vasîyet 7.640	Resm-i kısmet 11.960, Kalemîye ve kaydîye 2.990	Hüddâmiye 1.994	İhzârîye 998	Dellâlîye ve ücret-i dükkân 4.800
Mesârif-i müteferrika-i lâzıme 2.400	Yekûn-ı muharrecât meblağ 32.821			
Sahhu'l-bâkî li't-teslîm-i beyne'l-verese meblağ: 568.760 +11.960 bâlâda ifrâz olunan resm-i kısmet on bir bin dokuz yüz altmış akçeyi efendimiz 580.720 erbâb-ı guremâya i'tâ eylemişlerdir.				

Ek 1: (Devamı)

Deyn-i müsbet-i Sâlih Ağa karzdan ve ve semen-i kahve 104.520/ 75.302 'ani'l-guremâ	Deyn-i müsbet-i Zeyneb Hatun 'an mâl-ı eytâm karzdan bâ-temessük 13.200/ 9.510 'ani'l-guremâ	Deyn-i müsbet-i Kapânî el-Hâc Mehmed Ağa 'an semen-i eşyâ ve karzdan 36.280/ 33.847 'ani'l-guremâ	Deyn-i müsbet-i İbrâhîm Bölükbaşı min cihetü'l-karz bâ-temessük 37.680/ 27.146 'ani'l-guremâ	Deyn-i müsbet-i Havvâ Hatun 'an mâl-ı eytâm karzdan bâ-temessük 39.600/ 28.530 'ani'l-guremâ
Deyn-i müsbet-i Mollâ Kadın min cihetü'l-karz 5.400/ 3.890 'ani'l-guremâ	Deyn-i müsbet-i Bâzârbaşı el-Hâc Mustafâ min cihetü'l-karz bâ-temessük 252.000/ 181.000 'ani'l-guremâ	Deyn-i müsbet-i Bakkâl Alî Baba min cihetü'l-karz 6.000/ 4.322 'ani'l-guremâ	Deyn-i müsbet-i Bostânî Ahmed Beşe 38.760/ 'an semen-i zehâir ve karzdan 38.760/ 27.998 'ani'l-guremâ	Deyn-i müsbet-i Kahveci Ahmed Beşe 'an semen-i öküz 960/ 691 'ani'l-guremâ
Deyn-i müsbet-i Attâr Mollâ Abdullah 'an semen-i eczâ 2.796/ 2.013 'ani'l-guremâ	Deyn-i müsbet-i nukûk mahalle-i Karadânişmend 'an semen-i boğa 1.710/ 1.231 'ani'l-guremâ	Deyn-i müsbet-i 'izzetlü mütesellim el-Hâc İbrâhîm Ağa min cihetü'l-karz 74.400/ 53.602 'ani'l-guremâ	Deyn-i müsbet-i Cânâz Pehlivan 'an semen-i nân-ı 'azîz 711/ 510 'ani'l-guremâ	Deyn-i müsbet-i zevce-i mezbûre Emîne Hatun min cihetü'l-karz ve mehrinden 9.600/ 6.916 'ani'l-guremâ
Deyn-i müsbet-i zevce-i mezbûre Emetullah Hatun 'ani'l-mehr 3.000/ 2.161 'ani'l-guremâ	Deyn-i müsbet-i hizmetinde Ömer Beşe 'ani'l-âhir 801/ 575 'ani'l-guremâ	Deyn-i müsbet-i hizmetinde Deli Hasan 'ani'l-âhire ve karzdan 6.000/ 4.755 'ani'l-guremâ	Deyn-i müsbet-i Mollâ Alî 'an semen-i şem'-i 'asel 1.560	Deyn-i müsbet-i nukûd ve mevkûd mahalle-i el-Hâc Hamza karzdan 3.300/ 2.377 'ani'l-guremâ
56a				
Deyn-i müsbet-i Mollâ Abdülkerîm min cihetü'l-karz 1.680/ 1.610 'ani'l-guremâ	Deyn-i müsbet-i Selânikli Yörük el-Hâc Mehmedoğlu Ebûbekir 'an semen-i sâbûn ve şeker ve hûrmâ 8.400/ 6.052 'ani'l-guremâ	Deyn-i müsbet-i Ahmed Efendi 'an semen-i çayır 1.200/ / 864 'ani'l-guremâ	Deyn-i müsbet-i Mehmed Efendi min cihetü'l-karz 12.000/ 8.645 'ani'l-guremâ	Deyn-i müsbet-i 'izzetlü mütesellim el-Hâc İbrâhîm Ağa 'an semen-i revgan ve 'asel ve pirinç ve peynir 30.960/ 22.305 'ani'l-guremâ

Ek 1: (Devamı)

Deyn-i müsbet-i Donıçeli el-Hâc Alî Dede min cihetü'l-karz 12.000/ 8.645	Deyn-i müsbet-i el- Hâc İbrâhîm min cihetü'l-karz 10.560/ 7.608 'ani'l-guremâ	Deyn-i müsbet-i Behor Yahûdî karzdan ve mercân tesbîh kıymetinden 36.240/ 26.209 'ani'l-guremâ	Deyn-i müsbet-i Yâko Yahûdî karzdan bâ- temessük 14.880/ 10.720 'ani'l- guremâ	Deyn-i müsbet-i Sîme Katârîne karzdan bâ- temessük 5.340/ 3.747 'ani'l- guremâ
Deyn-i müsbet Dîrâceli İlye zimmî 'an semen-i revgan ve ganemden bâkî 14.430/ 10.395 'ani'l-guremâ	Deyn-i müsbet-i Deyn-i müsbet-i Yâsef Yahûdî 'an semen-i eşyâ 6.120/ 4.409 'ani'l- guremâ	Deyn-i müsbet-i Bâlseli Kovâçoğlu 'an semen-i ganem 1.260/ 907 'ani'l- guremâ	Deyn-i müsbet-i Mânço zimmî 'an semen-i sirke 1.320/ 901 'ani'l- guremâ	

Müteveffâ-yı mezbûr Mehmed'in terekesinden olmak üzere bâlâda mastûr Dîvâne Dâvud ehl-i İslâmlarının subaşı Hamza zimmetinde olan meblağ-ı mezkûr iki yüz yetmiş altı gurûş on beş pâradan yüz gurûşun muhassılı mümkün olmamağla müteveffâ-yı merkûmun terekesinden hazîne kâtibi zimmetinde izhâr olan yüz gurûş ibzâl ve hesâba idhâl olunduğu bu nahalle şerh virildi.

[56a/1] Medîne-i Sofya kazâsına tâbi' Halkalu karyesi sükkânından iken bundan akdem fevt olan Osmân nâm kimesnenin verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Zeyneb binti Abdullah nâm hatun ile sulbîye-i sağıre kızı Ümmühânî'ye münhasıra olduğu lede's-ser'zâhir ve nümâyân oldukdan sonra verese-i mezbûre Zeyneb Hatun taleb ve ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve terkîm ve takvîm-i sahîh ile takvîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdur ki ber-vech-i âtî zikr olunur. Hurrîre fi'l-yevmi's-sâdis min Recebû'l-ferd li-sene sitte ve semânin ve miete ve elf. Min hicreti men lehü'l-'izzü ve's-şeref.

Beledî yasdık çift 1/ 501	Def'a beledî yasdık çift 1/ 501	Def'a beledî yasdık çift 1/ 501	Def'a beledî yasdık çift 1/ 501	Basma yorgan 1 ve çârşeb 1/ 421
Def'a basma yorgan 1 ve çârşeb 1/ 601	Şâyak yasdık çift 1/ 501	Beledî döşek 1/ 365	Def'a döşek 1/ 400	Köhne kebe 1/ 260
Köhne çerçe 1/ 140	Alaca köhne yan 2/ 356	Def'a çerçe 1/ 9	Def'a yan 1/ 91	Çuka ferâce 1/ 906
Şâm alacası entârî 1/ 67	Köhne havlu 1/ 107	Köhne peştemâl 171	Yaşmak 1 ve makrame 1/ 50	Def'a köhne ferâce 1/ 75
Dokuma boğça 1/ 60	Köhne çiçekli kuzu kaplı kürk 1/ 760	Kurâda ağaç sandık 1/ 131	Sağır sîm kuşak çift 1 ve kolan 1/ 350	Altun küpe çift 1/ 600
Evân-ı nühâsiye kıyye 18/ 2.567 fi 167	Leğen 1 ve ibrik 1/ 370	Bâne leğeni 1/ 241	Tepsî 2/ 500, Kurâda âyine 1/ 7	Bâne tası 1 ve (...) 1/ 132

Ek 1: (Devamı)

Tâba 1/ 75	Destgâh 1/ 180	Def'a ağaç sandık 1/ 30		
Cem'an yekûn-ı meblağ 12.880				
Minhâ'l-ıhrâcât				
Resm-i kısmet 256	Kâtibîye ve kaydıye 74	Hüddâmîye 42	İhzârîye 21	Dellâlîye ve ücret-i dükkân 256
Yekûn-ı muharrecât 639				
Sahhu'l-bâkî li't-teslîm-i beyne'l-verese meblağ 12.241				
Hissetü'z-zevc 5.244	Hissetü'l-uht li- ebeveyn 5.244	Hissetü'l-uht li- ümm 1.748 kesr akçe 5		

[56b/1] Medîne-i Sofya'da Çelebi Câmi'i Mahallesi sâkinelerinden iken bundan akdem vefât iden Halîme binti Osmân nâm hatunun verâseti zevci Mehmed bin Mustafâ nâm kimesne ile li-ebeveyn kız karındaşı Âişe'ye li-ümm kız karındaşı Emetullah'a münhasıra olduğu lede's-şer' zâhir ve nümâyân oldukdan sonra verese-i mezbûre taleb ve ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve sûk-ı sultânide semen mislilleriyle bey' ve beyne'l-verese tevzî' ve taksîm olunan tereke-i müteveeffîye-i mezbûredir ki ber-vech-i âtî zıkr olunur. Hurrire fi'l-yevmi'l-hâmis 'aşara min Şa'bânü'l-mu'azzam li-sene sitte ve semânîn ve miete ve elf. Min hicreti men lehü'l-'izzü ve's-şeref

Beledî yasdık çift 1/ 501	Def'a beledî yasdık çift 1/ 501	Def'a beledî yasdık çift 1/ 501	Def'a beledî yasdık çift 1/ 501	Basma yorgan 1 ve çârşeb 1/ 421
Def'a basma yorgan 1 ve çârşeb 1/ 601	Şâyak yasdık çift 1/ 501	Beledî döşek 1/ 365	Def'a döşek 1/ 400	Köhne kebe 1/ 260
Köhne çerçe 1/ 140	Alaca köhne yan 2/ 356	Def'a çerçe 1/ 9	Def'a yan 1/ 91	Çuka ferâce 1/ 906
Şâm alacası entârî 1/ 67	Köhne havlu 1/ 107	Köhne peştemâl 171	Yaşmak 1 ve makrame 1/ 50	Def'a köhne ferâce 1/ 75
Dokuma boğça 1/ 60	Köhne çiçekli kuzu kaplı kürk 1/ 760	Kurâda ağaç sandık 1/ 131	Sağır sîm kuşak çift 1 ve kolan 1/ 350	Altun küpe çift 1/ 600
Evân-ı nühâsiye kıyye 18/ 2.567 fi 167	Leğen 1 ve ibrik 1/ 370	Bâne leğeni 1/ 241	Tepsî 2/ 500	Kurâda âyine 1/ 7
Bâne tası 1 ve (...) 1/ 132	Tâba 1/ 75	Destgâh 1/ 180	Def'a ağaç sandık 1/ 30	
Cem'an yekûn-ı meblağ 12.880				
Minhâ'l-ıhrâcât				

Ek 1: (Devamı)

Resm-i kısmet 256	Kâtibîye ve kaydîye 74	Hüddâmîye 42	İhzârîye 21	Dellâlîye ve ücret-i dükkân 256
Yekûn-ı muharrecât 639				
Sahhu'l-bâkî li't-teslîm-i beyne'l-verese meblağ 12.241				
Hissetü'z-zevc 5.244	Hissetü'l-uht li-ebeveyn 5.244	Hissetü'l-uht li-ümm 1.748 kesr akçe 5		

[56b/2] Medîne-i Sofya mahallâtından el-Hâc Hamza Mahallesi sâkinelerinden Hanım binti Halîl nâm hatun meclis-i şer'î hatîr-i lâzîmü't-tevkîrde zevc-i mutallakı işbu bâ'isü'l-kitâb Ömer bin Alî nâm kimesne mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb merkûm Ömer zevcim olub târîh-i kitâbdan bir ay mukaddem beni tatlık itmekle zimmetinde mütekarrer ve ma'kûdün'aleyh olan yirmi gurûş mehr-i mu'accelim ile 'iddetim münkazîye oluncaya değin nafaka-i 'iddetimi ve bir 'aded kutnî entârî ve bir 'aded şâlî cübbe ve bir 'aded incülü sim kuşak zimmetinde olub taleb ve da'vâ eylediğimde ol dahi beş gurûş mehr-i müeccel ile 'iddet nafakamı ikrâr lakin ber-minvâl-i muharrer müdde'âcî inkâr itmekle beynimizde münâza'ât-ı kesîre ve muhâsamât-ı vefîre cereyân itmiş idi el-hâletü hazihi beynlerimize muslihûn tavassut idüb da'vâ-yı mezkûremden beni merkûm Ömer ile on beş gurûş inşâ-i 'akd ü sulh eylediklerinde ben dahi sulh-i mezkûru kabûl ve bedel-i sulh olan meblağ-ı mezkûr on beş gurûşu merkûm Ömer bana meclis-i şer'de tamâmen def' ve teslîm idüb ben dahi yedinden bi't-tamâm ve'l-kemâl ahz ve kabz eyledim ba'de'l-yevm ibtidâ-yı zevcîyetden târîh-i kitaba gelinceye değin hukûku zevcîyete ve gayra müte'allika-i 'âmme de'âvî ve mütâlebât ve kâffe-i îmân muhâsamâtdan zevc-i mutlakam Ömer zimmetini ibrâ-i 'âmm-ı râfî'u'l-hükkâm ile ibrâ ve iskât idüb vechen mine'l-vücûh ve sebeben mine'l-esbâb kat'â da'vâ ve nizâ'ım kalmamışdır didikde gıbbe't-tasdikü's-şer'î mâ vak'a bi't-taleb ketb olundu. Fî'l-yevmi's-sâlis min Şevvâli'l-mükerrem li-sene sitte ve semânîn ve miete ve elf. Min hicreti men lehü'l-'izzü ve's-şeref.

Şühûdü'l-hâl: Kâtib Abdullah Efendi, Kâtib es-Seyyid Hasan Efendi, Kâtib es-Seyyid Mollâ Abdülkerîm, Sermuhzırân Mollâ Mustafâ, Muhzır Ahmed Çelebi

[57a/1] Medîne-i Sofya mahallâtından Gülbâzârî Mahallesinde sâkinlerinden iken bundan akdem fevt olan Esîr nâm hatunun verâseti zevci Mehmed bin Mustafâ nâm kimesne ile mevlât-ı 'atâfesi fahrü'l-muhderât 'ismetlî Hadîce Hanım'a inhisârından sonra zevç-i mezbûr ve mûmâileyhânın vekîl-i müsecceli Süleymân Ağa ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le tahrîr ve terkîm ve takvîm-i sahîh ile takvîm ve beyne'l-verese tevzî' ve taksîm olunan tereke-i müteveffîye-i mezbûredir ki ber-vech-i âtî zikr olunur. Hurrîre fî'l-yevmi'l-hâmis min Şevvâli'l-mükerrem li-sene sitte ve semânîn ve miete ve elf. Min hicreti men lehü'l-'izzü ve's-şeref

Müsta'mel beledî yasdık 3/ 360	Beledî yasdık yüzü 2/ 150	Minder 1/ 90	Köhne basma yorgan 1/ 120	Ketân ipliği zirâ' 5/ 150
Köhne kuzu kaplı kürk 1/ 120	Sahân 8 ve kapak 8/ 480	Pirinç tas 1/ 60	Ketân üzgülüsü 60/ 120	Ağaç sandâl 1 ve şam'dân 1/ 60
Sağır ağaç sandık 1/ 30	Sağır âyine 1/ 30	Kahve ibriği 1 ve fîncân 2/ 30	Köhne çuka ferâce 1/ 60	Çiçekli 'antârî 1/ 960

Ek 1: (Devamı)

Şâlî entârî 1/ 72	Atlas kaplı sincâb kürk 1/ 1.800	Çuka ferâce 1/ 1.200	Çiçekli gördiye 1/ 360	Köhne şâl ‘antârî 1/ 270
Def‘a şâl ‘antârî 1/ 360	Şâl cübbe 1/ 360	Harîr gömlek 1/ 150	Mücessem yemenî pârça 2/ 360	Münakkaş makrame 1/ 30
Dokuma boğça 1/ 60	Def‘a yemenî pârça 1/ 90	Def‘a sandık 1/ 120	Cedîd boğası entârî 1/ 240	Def‘a mücessem yemenî pârça 2/ 280
Don 1/ 30	Şalvâr 1/ 240	Yaşmak 1 ve makrame 1/ 240	Mest ve pâbüç çift 1/ 90	Çiçekli boğça 1/ 90
Köhne havlu 1/ 30	Bir pârça bez 30	Tencere 1/ 120	Köhne çerçe 1/ 180	İncülü küpe çift 1/ 1.200
Hurdavât 300	Der-zimmet-i zevc-i mezbûre ‘anî’l-mehr 4.000	Der-zimmet-i zevc-i mezbûre Mehmed Beşe ‘an semen-i kuşak 1.200	Der-zimmet-i Yode ve Mose Yahûdî min cihetü’l-karz bâ-temessük 7.920	
Cem‘an yekûn-ı meblağ 24.820				
Minhâ’l-ihracât				
Resm-i kısmet 490	Kâtibiye ve kaydiye 122	Hüddâmîye 82, İhzarîye 41	Yekûn-ı meblağ 735	
Sahhu’l-bâkî li’t-teslîm-i beyne’l-verese mablağ 24.084				
Hissetü’z-zevc 12.042	Hisse-i mevlât-ı ‘itâka 12.042 kesr akçe 1			

[57b/1] Bâ’is-i tastîr-i hurûf oldur ki emr-i celîlü’ş-şân sudûruna binâen medîne-i Sofya’da vâkı‘a mahallât ahâlîlerinin birbirlerine tekeffülleri iktizâ itmeğin imtisâlen li’l-emri’l-‘âlî ma‘rifet-i şer‘ ve cümle ma‘rifetleri ahâlî-i medîne-i mezbûrenin mahalle be mahalle birbirlerine kefâletleri defteridir ber-vech-i âtî zikr olunur. Hurre fi 20 min Cemâziye’l-ülâ sene 186

Mahalle-i Şucâ‘ Fakîh:

El-Hâc Mehmed Ağa ve el-Hâc Hasan Ağa ve Hallac Mollâ Ömer ve Müezzîn Mollâ Mehmed birbirlerine kefildir, Memiş Ağa ve Mollâ Mehmed birbirine kefildir, Abdülbâkî Ağa ve oğulları Mollâ Mehmed ve Mollâ Mustafâ birbirlerine kefildir, Halil Ağa oğlu Ahmed Ağa ve Deli Mehmed birbirine kefildir

Ahmed Ağa ve İbrâhîm Ağa birbirine kefildir, Cemâlî el-Hâc Mustafâ ve Arnabûd Halil Ağa birbirine kefildir, İvrâcelî Hâc Mustafâ ve oğulları Ahmed ve Emîn birbirlerine kefildir, Serrâc Memiş Ağa ve (...) Mehmed Kalfa birbirlerine kefildir, Mollâ Alî dâmâdî Abdurrahman ve oğlu Mollâ Hasan birbirlerine kefildir,

Ek 1: (Devamı)

Osmân Çavuş ve oğlu Emîn birbirine kefildir, Deli Mehmed oğlu Süleymân kefilî yokdur, Süleymân Ağa ve Abdullah Ağa birbirine kefildir, Şeşberci İsmâ'îl Beşe ve kayını Hüseyin birbirine kefildir, Bakkâl Mehmed Beşe ve Akbaba ve dâmâdı Mustafâ ve Hâc İshakzâde İbrâhîm birbirlerine kefildir,

Mustafâ Efendi ve Abdurrahman Efendi birbirine kefildir, Helvâcî Hüseyin Beşe ve odabaşı ve Kazancıoğlu Halîl Beşe birbirine kefildir, Kara İbrâhîm ve Hafâf İbrâhîm birbirine kefildir, Yarık Hüseyin Beşe ve Stebnolu Süleymân Çelebi birbirine kefildir, Hâc Alî ve oğlu Seyyid Beşe ve Mollâ Mehmed birbirlerine kefildir,

Hâc Süleymân ve karındaşı Hüseyin ve dâmâdı Hasan Ağa ve Mustafâ Ağa birbirine kefildir, Köstence Ahmed Sipâhî seferdedir cümlesi kefildir.

Mahalle-i Şeyh ve İmâret:

Mollâ Abdurrahman ve kayını birbirine kefildir, Hallâc odabaşı Mehmed Ağa ve oğlu Mahmûd Ağa ve Hallâc Sâlih Beşe birbirine kefildir, Fûrûncu İsmâ'îl Beşe ve Arnabût Alî Beşe birbirine kefildir, Sulhî İbrâhîm Beşe ve Mahmûd Beşe birbirine kefildir.

Küçük Abdî Beşe ve karındaşı Ahmed Beşe birbirine kefildir, Bakkâl Alî Beşe ve Hamâmcı İbrâhîm Beie birbirine kefildir, Lüleci Halîl Beşe ve Dellâl Mustafâ Beşe ve Mustafâ Efendi birbirine kefildir, Kara Ahmed Beşe ve Hüseyin Beşe birbirine kefildir.

Boyâneli Mustafâ Ağa ve Nazar İbrâhîm Beşe ve Lüleci Mahmûd Beşe ve Osmân Beşe birbirine kefildir, Berber Ramazân Efendi ve Kandîlzâde Alî Beşe ve Keçici Ahmed Beşe birbirine kefildir, Boyacı Ahmed Beşe ve Hüseyin Beşe ve İbrâhîm Kurt Mustafâ birbirine kefildir, Arabacı Mustafâ ve Arabacı Softa ve dâmâdı Hasan birbirine kefildir.

Na'iband Osmân Beşe ve Seyyid Mehmed ve Hallâc Halîl Beşe ve Tüfenkci Mustafâ Beşe birbirine kefildir, Na'iband Alî Beşe ve Bakkâl Hasan Beşe birbirine kefildir, Mollâ Ahmed ve Mezârcı Mustafâ Beşe birbirine kefildir, mezar ve Na'iband İbrâhîm Beşe birbirine kefildir.

Çotura Alî Beşe ve Sarâc Mahmûd Beşe birbirine kefildir, Kasâb Ahmed Beşe ve Lüleci Ahmed birbirine kefildir, Sürücü Göne ve Seyyid Mehmed Beşe birbirine kefildir, Sarâc Memiş ve Dellâk Alî birbirine kefildir.

Na'iband Hasan Beşe ve Tabâk Mustafâ Beşe ve karındaşı Sâlih birbirine kefildir, Seyyid Mahmûd ve Kasâb Alî ve Dülger Hüseyin birbirine kefildir, Tabâk Halîl Ağa ve dâmâdı Mehmed Beşe birbirine kefildir.

Na'iband Ahmed ve Dellâk Ahmed ve Na'iband Osmân birbirine kefildir, Hüseyin ve Alî ve Nazar Süleymân ve Feyzullah ve el-Hâc Ahmed birbirine kefildir, Boyacızâde Mehmed ve Hafâf Mehmed birbirine kefildir, Na'iband Osmân ve Dellâk Hasan birbirine kefildir.

Mahalle-i Dîvânézâde:

Tabak Mehmed kardaşı Hasan oğlu Ahmed birbirine kefildir, Muradoğlu Halîl seferdedir, Osmân ve Hasan birbirine kefildir, Selîm ve Arab birbirine kefildir, Sa'îd ve Mustafâ birbirine kefildir.

Süleymân Ağa ve İsmâ'îl birbirine kefildir, Bâzbân Hüseyin ve Memiş birbirine kefildir, Ahmed ve Memiş kardaşlar seferdedir, Tabâk Ahmed ve Mustafâ seferdedir, Deli Ahmed ve kardaşı Abdî birbirine kefildir.

Ek 1: (Devamı)

Mustafâ ve Lülecî Abdullah ve Ömer Beşe birbirine keftir, Süleymân ve Abdî Beşe birbirine keftir, Dâye Mehmed ve Kara Hüseyin birbirine keftir, Hafâf Mehmed ve İsmâ'îl ve Abdîoğlu İbrâhîm birbirine keftir, İmâm Mustafâ Efendi cümlesi birbirine keftir.

Mahalle-i Başçeşme:

Moytâb el-Hâc Mehmed ve oğlu Mollâ Mahmûd birbirine keftir, Beşâlî Süleymân Ağa es-Seyyid Odabaşı Osmân Ağa birbirine keftir, Kasâvetzâde Osmân Ağa es-Seyyid Mollâ Abdullah birbirine keftir, Kondorlu Mustafâ oğlu Mollâ Timur birbirine keftir.

Boyacı Mollâ Mehmed ve Boyacı Hüseyin Beşe birbirine keftir, Na'lband Alîoğlu Mollâ Ahmed birbirine keftir, Hafâf Mustafâ Beşe Berber Osmân Beşe birbirine keftir, Subaşı Ahmed Ağa ve iki oğlu birbirine keftir,

[58a] Boyacı İbrâhîm Ağa ve Arnabûd Ahmed Ağa birbirine keftir, Boyacı Ahmed Beşe ve Bekir Beşe birbirine keftir, Berber Mustafâ Ağa [ve] Boyacı Osmân birbirine keftir, Yûsuf Beşe ve Lülecî Mustafâ Beşe birbirine keftir, Kahvecî Osmân Beşe ve Ahmed Beşe birbirine keftir.

Gazâz Alî Beşe [ve] Hasan Beşe birbirine keftir, Debbâğ Hasan Beşe ve Debbâğ Mustafâ Beşe birbirine keftir, Fûrûncu Mehmed Beşe ve Kalpkacı Memiş Beşe birbirine keftir, Şerîtcî Halîl Ağa ve Çarıkcı Mehmed Ağa birbirine keftir, Berber Alî Beşe ve Kahvecî Mehmed Beşe birbirine keftir.

Terzî Süleymân Beşe ve Kılıçcî Alî Beşe birbirine keftir, Serrâc Arabzâde Ahmed Ağa oğlu [ve] Alî birbirine keftir, Ketencî Süleymân Beşe [ve] oğlu Halîl Beşe birbirine keftir, Ahmed Beşe [ve] Fûrûncu Hasan Beşe birbirine keftir, Na'lband Memiş Beşe [ve] Boyacı Ömer Beşe birbirine keftir, Na'lband Osmân Beşe [ve] Temürcü Abdullah Beşe birbirine keftir, Dervîş Beşe sefere gitti cümlesi keftir, Hasan Beşe seferdedir cümlesi keftir.

Mahalle-i Orta Mescid:

El-Hâc Mehmed Ağa ve oğulları birbirine keftir, Moytâb Mollâ İbrâhîm ve dâmâdî İvaz Beşe birbirine keftir, Kahvecî Mehmed Ağa ve dâmâdî el-Hâc Osmân birbirine keftir, Zehrâb Beşe ve Bakkâl Süleymân Beşe ve oğlu Hasan Beşe birbirine keftir.

Sâ'atçı Süleymân Ağa ve oğlu Mollâ Mustafâ birbirine keftir, Sâdık Efendi ve oğlu Mollâ Nu'mân birbirine keftir, Çukadâr Ebûbekir Ağa ve oğlu Alî Ağa birbirine keftir, Boyacı Hasan Ağa ve İsmâ'îl Ağa birbirine keftir.

Meno Halîl Ağa ve Hafâf Küçük Mehmed birbirine keftir, Bakkâl Mollâ Ahmed ve Ekmekci Mollâ Ahmed birbirine keftir, Na'lband Emîn Beşe ve Alî Beşe birbirine keftir, İmâmzâde (...) Mehmed ve Ahmed birbirine keftir.

Boyacı Mustafâ Ağa ve oğulları Mehmed ve Alî birbirlerine keftir, Müezzîn Mollâ Mehmed ve Şâtırzâde Mustafâ Beşe birbirine keftir, Abdurrahman Beşe Vîdîn'dedir keftir yokdur.

Ek 1: (Devamı)

Mahalle-i Hâcî Yahşî:

Arabacı Hasan Beşe ve Debbâğ Hasan Beşe birbirine kefildir, İmâm Mustafâ Efendi [ve] Berber Abdullah Çelebi birbirine kefildir, Yeğen Ağa ve Ahmed Beşe birbirine kefildir, Mollâ Osmân ve Abdurrahman birbirine kefildir.

Sâkib ve oğlu Emîn birbirine kefildir, Debbâğ İbrâhîm ve el-Hâc Mustafâ birbirine kefildir, Mollâ Mustafâ ve Mollâ Bekir birbirine kefildir, Ftş Ağa ve İbrâhîm Beşe birbirine kefildir, Zâlimoğlu Ahmed ve Mûsâköylü Osmân birbirine kefildir.

Mollâ Hasan ve Hasan Beşe birbirine kefildir, Mollâ Abdullah ve Hasan Beşe birbirine kefildir, Osmân Beşe ve diğer Osmân Beşe birbirine kefildir, Alî Efendi ve Mollâ Mustafâ Beşe birbirine kefildir, Süleymân Beşe ve Mollâ İbrâhîm Beşe birbirine kefildir.

Hüseyin Beşe ve Alî Beşe ve Abdî Beşe birbirine kefildir, Hasan Beşe ve Deli Alî birbirine kefildir, Mustafâ Ağa ve dâmâdı Mollâ Mustafâ birbirine kefildir, Eyyûb Ağa ve Halîl Beşe birbirine kefildir.

Abdûlfettâh Efendi ve Mollâ Abdullah birbirine kefildir, Mollâ İbrâhîm ve Mollâ İsmâ'îl birbirine kefildir, Mehmed Ağa ve İbrâhîm Beşe birbirine kefildir, Mahmûd Ağa ve Yûsuf Beşe birbirine kefildir, Yûsuf Ağa ve Mollâ Mehmed birbirine kefildir.

Alî Beşe ve Memiş Beşe birbirine kefildir, Mollâ Mustafâ ve Ahmed Beşe birbirine kefildir, Halîl Beşe ve Osmân Beşe birbirine kefildir, Sa'îd Ağazâde Ahmed Bey ve etbâ'ına cümelesi kefildir, Sakalluzâde el-Hâc Ahmed Ağa ma' tevâbi'i ve Arnabûd Hâc Hüseyin birbirine kefildir.

Mahalle-i Karaşahin:

Kâtib es-Seyyid İbrâhîm Efendi ve oğulları birbirine kefildir, Kâtib el-Hâc Osmân Efendi ve tevâbi'leri Mollâ Emîn ve Rüstem ve Alî birbirine kefildir, Câmi'-i Kebîr İmâm Abdurrahman Efendi ve oğlu Atâullah Efendi birbirlerine kefildir.

Küçükza'îmzâde İsmâ'îl Ağa ve Mollâ Mustafâ birbirine kefildir, Şeyh Mehmed Efendi ve Hallâc Kara Mustafâ ve oğulları birbirine kefildir, Kîrâcî Halîl ve Kîldci Alî birbirine kefildir, Hasan Çelebi ve Lüleci Hâc Hüseyin birbirine kefildir.

Alî ve karındaşı Abdullah birbirine kefildir, Ahmed ve Mehmed birbirine kefildir, Vilâyet subaşı Osmân ve Doğançı Rüstem Ağa birbirine kefildir, Serrâc Mollâ İbrâhîm ve oğlu Mehmed birbirine kefildir, Kîrâcî Süleymân ve oğlu Hüseyin birbirine kefildir.

Ca'fer oğlu Abdullah ve Mollâ Mustafâ birbirine kefildir, Alî Çelebi ve karındaşı Ahmed ve oğulları birbirine kefildir, Abdûlbâkî Efendi ve Müezzîn Mollâ Mehmed birbirine kefildir, Ahmed Çelebi ve Mollâ Osmân birbirine kefildir, Mehmed Efendi ve oğlu Mehmed birbirine kefildir.

Ebûbekir Çelebi ve Mollâ Alî birbirine kefildir, Halîl Yazıcı Yeğeni Mollâ Alî birbirine kefildir, Mustafâ Çelebi ve Hamza ve oğlu Osmân birbirine kefildir, Hallâc Ahmed Çelebi ve Memiş Ağa birbirine kefildir, Hallâc Memiş ve oğulları Mollâ Osmân ve Abdullah birbirine kefildir.

Ek 1: (Devamı)

Seyyid Mahmûd ve Mollâ Mustafâ birbirine kefildir, Sâbıkâ Menzilioğlu Mollâ Mehmed ve karındaşı birbirine kefildir, Çolak Ahmed Çelebi ve kayını Mehmed birbirine kefildir, Mehmed Efendi tevâbi'î Yûnus ve Hasan'a kefildir, Debbâğ Mehmed Çelebi oğlu Hasan birbirine kefildir.

A'mâ Süleymân oğlu Mehmed ve İbrâhîm birbirine kefildir, Mollâ Hasan ve Mehmed ve Mollâ Alî birbirine kefildir, Mollâ İbrâhîm ve Ebûbekir ve Mehmed Çelebi birbirine kefildir, Sîvâsî Mehmed Çelebi ma' dâmâd birbirine kefildir.

Serrâc Abdülfettâh ve karındaşı Mehmed ve mahalle imâmı Hâc Mustafâ Efendi birbirine kefildir, Mahalle müezzini Mollâ Ahmed ve oğlu Abdullah birbirine kefildir, Kır serdârı Ahmed Beşe adamlarıyla birbirine kefildir.

[58b] Mahalle-i Yâzıcızâde:

El-Hâc Hasan ve Başkâtibzâde Mollâ Abdî birbirine kefildir, İslâm Ağa tevâbi'îyle birbirlerine kefildir, Sarâc İbrâhîm ve Hüseyin Efendi'nin oğullarıylailebirbirine kefildir, Bâcdâr Mehmed ve el-Hâc İbrâhîm birbirine kefildir, Tüfenkci Ahmed ve Tüfenkci Yûnus ve Kara Velîzâde Mehmed birbirine kefildir.

Hafâf Halîl Ağa ve oğlu İbrâhîm birbirine kefildir, es-Seyyid Mehmed ve es-Seyyid İbrâhîm birbirine kefildir, el-Hâc Ahmed ve Hâncı Timur ve Mollâ Ahmed ve Mollâ Mustafâ birbirine kefildir, Boyâne zâbiti Ahmed Ağa ve Halîl Ağa tevâbi'leriyle birbirine kefildir.

Pâşalı Hamza Ağa ve Mustafâ birbirine kefildir, Cedîd İbrâhîm Ağa tevâbi'leriyle birbirine kefildir, Kakcı el-Hâc Ahmed oğullarına ve İbrâhîm Efendi Hâtib birbirine kefildir, Kaltakcı Ahmed ve Alî Efendi birbirine kefildir.

Müezzini Mollâ Hasan ve müezzini Mollâ Mehmed birbirine kefildir, Abdülfettâh ve Alî birbirine kefildir, Subaşı Mollâ Hasan ve Na'lband Abdî ve Şeyh Hasan birbirine kefildir, Mustafâ Efendi ve (...) Sâlih Beşe birbirine kefildir.

Hafâf Ahmed oğulları Mehmed ve birbirine kefildir, Süleymân Efendi ve Mollâ Abdî ve Pâşalı Alî birbirine kefildir, Temürcü Mustafâ ve oğulları Ebûbekir ve Alî birbirine kefildir, Hallâc İbrâhîm ve Pâşalı Ömer birbirine kefildir.

Es-Seyyid Mehmed ve Berber Mehmed birbirine kefildir, Bosnevi Hasan ve Ebûbekir ve Ahmed birbirine kefildir, Şeyh Hüseyin ve dâmâdı Hamza birbirine kefildir, Ekmekci Selîm ve Mollâ Mustafâ ve Lüleci Mustafâ ve Osmân birbirine kefildir.

Müezzini Baba Alî ve oğlu İbrâhîm ve Mollâ Mustafâ birbirine kefildir, İbrâhîm ve Ahmed ve Çubukcı Süleymân birbirine kefildir, Kazancızâde Mustafâ ve Debbâğ Abdî ve Moytâb Mustafâ birbirine kefildir, Tüfenkci Bâlî ve Dûçâlî Hüseyin ve Hamza ve Kozâr Mehmed ve Tarakcı Mustafâ birbirine kefildir.

Mûmçuoğlu Ahmed ve Cinci Mustafâ Efendi birbirine kefildir, es-Seyyid Yûsuf Sipâhî sefere gitdi, Mahmûd Sipâhî sefere gitdi, Hüseyin Sipâhî sefere gitdi, Hasan Sipâhî sefere gitdi, Velî Sipâhî sefere gitdi, Yûsuf Sipâhî sefere gitdi, Tüfenkci Uzun Abdî sefere gitdi, Kara Velî oğlu Hâc Mustafâ kefilleri yok ve bunda yokdur, bu cümlesine ahâlî cümle kefildir.

Ek 1: (Devamı)

Mahalle-i el-Hâc İlyâs:

Boyacı İbrâhîm ve Mollâ Hüseyin ve Bakkâl Velî Beşe birbirine keftirdir, Hallâc Mollâ Hüseyin ve Hallâc Abdullah Beşe [ve] Hasan birbirine keftirdir, Hallâc Halîl ve Armacıoğlu Osmân ve Mollâ Süleymân birbirine keftirdir.

Boyacı Mollâ Hasan ve Boyacı Ömer ve Boyacı Hasan Beşe birbirine keftirdir, Boyacı Ahmed Kahveci Hüseyin Beşe Moytâb Süleymân birbirine keftirdir, Bakkâl Memiş Beşe Moytâb Hasan birbirine keftirdir, Debbâğ Alî ve Debbâğ Hasan birbirine keftirdir.

Hallâc Mehmed Halîfe ve oğlu Ahmed birbirine keftirdir, Berber Osmân Beşe (...) İsmâ'îl Beşe birbirine keftirdir, Boyacı İsmâ'îl Beşe bunda yokdur Boyacı Ahmed Kalfa ibn Hüseyin keftirdir.

Mahalle-i Muhtesibzâde:

Sa'âdetlû Mütesellim Ağa hazretleri ma' tevâbi'leri birbirine keftirdir, İbrâhîm Efendi ma' Bakkâl İbrâhîm Beşe birbirine keftirdir, Ömer Sipâhî ma' oğlu Ferhâd Sipâhî Muhtâr Sipâhî birbirine keftirdir, Na'iband Abdî Beşe oğulları Mollâ Halîl birbirine keftirdir, Seyyid Mahmûd Beşe ma' Ömer Ağa, Arab oğlu Mollâ Abdî ma' Na'lîncî Mustafâ Beşe ve Arnabûd Mehmed birbirine keftirdir, Çeribaşı Osmân Sipâhî ma' Boyacı Mehmed birbirine keftirdir, Mollâ Alî ve Mollâ Yûnus Mollâ Hasan birbirine keftirdir, Ahmed ve dâmâdı Mehmed Çukadâr birbirine keftirdir, es-Seyyid İbrâhîm Efendi ve Çukadâr İbrâhîm Ağa ve Mollâ Alî birbirine keftirdir.

Boyacı Hâc İbrâhîm ve Koyuncu Ahmed birbirine keftirdir, Mollâ Abdülfettâh Efendi Mollâ İbrâhîm Efendi oğlu Mollâ İsmâ'îl birbirine keftirdir, Müezzîn Mollâ Mehmed oğlu Mollâ Mustafâ birbirine keftirdir, İsmâ'îl Ağa ve Hâc Hasan birbirine keftirdir, Tüfenkci Hasan ve Subaşı Dâvud birbirine keftirdir.

Helvâcî Mollâ Abdullah ve Mollâ Hasan birbirine keftirdir, Fırûncu Alî ve oğlu Hâfız Mollâ İbrâhîm birbirine keftirdir, Osmân Beşe ma' Hâc Ahmed ve oğlu Abdüsselâm Efendi birbirine keftirdir.

Mahalle-i Boyrâs:

Osmân Yazıcı ve oğlu Zeynullah ve Mollâ Ebûbekir birbirine keftirdir, Barutcu Mustafâ ve Mehmed birbirine keftirdir, Mollâ Hüseyin ve Mollâ Hüseyin dâmâdı Hamza birbirine keftirdir, Debbâğ İslâm ve Mollâ Alî ve karındaşı Osmân birbirlerine keftirdir.

Sâtır Ahmed ve Na'iband Süleymân birbirine keftirdir, el-Hâc Alî ve Mehmed birbirine keftirdir, Na'iband Bâlî ve vilâyet yazıcısı İbrâhîm Efendi ve oğlu Mehmed birbirine keftirdir, Kaltakçı Ebûbekir [ve] Boyacı Mehmed birbirine keftirdir.

Mahmûd ve Berber Hasan birbirlerine keftirdir, Na'iband Alî es-Seyyid Hasan birbirine keftirdir, Lüleci Timur ve Hâc İbrâhîm birbirine keftirdir, İbrâhîm ve karındaşı Mehmed ve Süleymân birbirine keftirdir, Moytâb Ahmed ve Çubukçı Ahmed birbirin keftirdir.

[59a] Mahalle-i Karagöz Bey:

Ek 1: (Devamı)

Hâc Ahmed ve oğulları Süleymân ve Sâlih ve dâmâdı Mollâ Alî birbirine kefildir, Subaşı Mehmed ve oğlu İvaz birbirine kefildir, Sâbûncu Mehmed ve karındaşı Hüseyin birbirine kefildir, Mollâ Timur ve Usta İbrâhîm birbirine kefildir, Sâbûncu Memiş ve karındaşı Ömer birbirine kefildir.

Serrâc Alî ve Mehmed birbirine kefildir, Kaltakçı Feyzullah ve karındaşı İsmâ'îl ve Zeynel birbirine kefildir, Sekbân Abdullah ve Murtazâ birbirine kefildir, (...) Memiş ve dâmâdı Hüseyin birbirine kefildir, Tellâk Mehmed ve Subaşı Mehmed birbirine kefildir.

Kılıççı Osmân ve Keçeci Fettâh birbirine kefildir, Pâşalı Mustafâ Ağa ve dâmâdı Seyyid Mehmed birbirine kefildir, Lüleci İbrâhîm ve dâmâdı Ebûbekir birbirine kefildir, (...) Mollâ Yûsuf ve Gezci Mustafâ birbirine kefildir, Araboğlu Seyyid İbrâhîm ve oğlu Halil birbirine kefildir.

Dâbak Hüseyin ve İlyâz birbirine kefildir, Subaşı Ya'kûb Mollâ Ahmed birbirine kefildir, Rîtvân/Rıdvân oğlu Muhtâr birbirine kefildir, Delibalta İbrâhîm ve Mollâ Ömer birbirine kefildir, Halil ve oğlu İbrâhîm ve Hasan birbirine kefildir.

Menzilci İbrâhîm Ağa seferdedir, Seyyid Abdî Ağa ve oğlu Abdülvehhâb ve (...) Mehmed birbirine kefildir, el-Hâc Feyzullah ve Baba Alî birbirine kefildir, Seyyid Mehmed ve Abdullah ve Hasan birbirine kefildir, Çâlkâ Hüseyin ve Lüleci Abdurrahman ve İbrâhîm birbirine kefildir.

Sâbûncu Süleymân ve karındaşı Abdî birbirine kefildir, Lüleci Hüseyin ve Süleymân birbirine kefildir, Berber İbrâhîm ve Berber es-Seyyid Osmân ve Mehmed birbirine kefildir, İslâm ve karındaşı Hasan birbirine kefildir, Hallâc Ahmed ve Hallâc Süleymân ve Çarıkcı Mehmed ve Abdullah birbirine kefildir.

Hallâc Hasan ve Hallâc Memiş birbirine kefildir, Abdullah ve Memiş birbirine kefildir, Mustafâ ve Osmân birbirine kefildir, Ömer Yazıcı ve Osmân ve Hüseyin birbirine kefildir, Sâbûncu Memiş Ağa ve Nûrullah birbirine kefildir, Serrâc Memiş ve Ahmed birbirine kefildir, Kâtib Abdullah Efendi ve İmâm Ahmed Efendi birbirine kefildir.

Mahalle-i Mansûr Hoca:

Faziletli Müftî Efendi ve Mes'ûd Efendi ve tevâbi' birbirine kefildir, Şerâfetli Ebûbekir Efendi ve tevâbi' birbirine kefildir, el-Hâc Mes'ûd Efendi es-Seyyid Hasan Ağa birbirine kefildir, Selîm Ağa ve Mollâ Hasan birbirine kefildir, İsmâ'îl ve Emîr birbirine kefildir, Kobçalı Ahmed [ve] Memiş birbirine kefildir.

Mustafâ ve Kara Hasan birbirine kefildir, Kitâbî Süleymân ve Berber Sa'îd birbirine kefildir, Ömer Beşe ve Mollâ Eyyûb birbirine kefildir, Arnabûd Murâd ve oğlu Mehmed birbirine kefildir, Hayrî Beşe oğlu Mustafâ ve Sarı Memiş birbirine kefildir.

Kara Çavuş Abdurrahman Ağa ve Hüseyin Beşe ve karındaşı ve dâmâdı Alî birbirine kefildir, Şâtır Ahmed ve Na'lbend Ahmed ve Mustafâ ve Halil birbirine kefildir, Baba Hasan ve oğulları birbirine kefildir, Süleymân Selîm Ağa ve Subaşı ve oğulları birbirine kefildir.

Yako Halil Ağa ve oğlu Memiş birbirine kefildir, Na'lbend Memiş oğlu Göksî Emîr Ahmed birbirine kefildir, Dellâk Hüseyin ve Mustafâ ve el-Hâc Mustafâ birbirine kefildir, Çanak Ömer ve Halil Beşe birbirine kefildir, Mehmed Beşe ve oğlu birbirine kefildir.

Ek 1: (Devamı)

Kazâzzâde Alî Beşe ve Mehmed Ağa ve Emîr birbirine kefildir, Mehmed Ağa ve Ahmed Ağa birbirine kefildir, Evsat Yûsuf ve Mollâ Alî ve Berber Abdî birbirine kefildir, el-Hâc Mustafâ ve el-Hâc Ömer birbirine kefildir, Mollâ Osmân ve Mehmed ve Süleymân birbirine kefildir.

Mollâ Emîn ve Mehmed Ağa birbirine kefildir, Boşnak Hüseyin ve Baba Osmân birbirine kefildir, Sa'îd Beşe ve Bûrnâr Hüseyin birbirine kefildir, Hâc Osmân ve Ahmed Ağa ve İmâm Ahmed Ağa,

Mollâ Mehmed ve oğlu Mollâ Yûsuf birbirine kefildir, Mollâ Alî ve Sâlih birbirine kefildir, Hasan Ağa oğlu İvaz birbirine kefildir, Odabaşı oğlu Hasan ve Osmân Ağa ve tevâbi'i birbirine kefildir, Abdülganî ve oğulları birbirine kefildir, Şânî Ahmed ve (...) Hüseyin birbirine kefildir, Mollâ Ganî ve Odacı birbirine kefildir, Zâhir Ahmed ve oğlu Mustafâ birbirine kefildir, Kurt Göksî birbirine kefildir, Aşçı Hamza ve oğlu Süleymân birbirine kefildir.

Ağo ve Ahmed birbirine kefildir, Boşnak Hüseyin ve Arnabûd Alemdâr Ömer birbirine kefildir, Emîr Mehmed ve Ömer birbirine kefildir, Berzenik Ermeni Osmân Ağa ve dâmâdı el-Hâc Hasan Ağa ve etbâ'larına kefildir, Nevisirli Mehmed Beşe el-Hâc Hasan Ağa'ya tâbi' İhtiyâr Mehmed birbirine kefildir

[59b] Mahalle-i Kız Kâsım:

Debbâğ Osmân Kalfa ve Mollâ Ahmed birbirine kefildir, Osmân Ağa Kara Mustafâ Ağa birbirine kefildir, Halîl Beşe ve el-Hâc Ahmed birbirine kefildir, Hasan ve Osmân ve Abdî Beşe birbirine kefildir, Ahmed ve karındaşı Mustafâ birbirine kefildir.

Boyacı Mollâ Ahmed Halîl Ağa ve Mollâ Ahmed oğlu Ahmed birbirine kefildir, Cümle cemâ'at-i müslimîne İmâm Mustafâ Efendi kefildir.

Mahalle-i Hâs Bigâ:

İslâm ve Ahmed birbirinde kefildir, Rüstem ve Halîl birbirine kefildir, Alî Ağa ve Halîl birbirine kefildir, Ahmed ve Süleymân birbirine kefildir, Mehmed ve Subaşı Yûnus birbirine kefildir, Hasan ve Haydar birbirine kefildir, Hâfız ve Osmân birbirine kefildir, Mollâ Mehmed Nezir birbirine kefildir, İslâm ve Mehmed birbirine kefildir, Hüseyin ve Hasan birbirine kefildir, Mustafâ ve Osmân birbirine kefildir, İsmâ'il ve Hasan birbirine kefildir, Ahmed ve Mustafâ birbirine kefildir, İsmâ'il ve Mustafâ birbirine kefildir.

Mahalle-i Kuruçeşme:

Kayyım el-Hâc Sâlih ve oğlu Osmân ve Bakkâl Ahmed Beşe birbirine kefildir, Cânâzbaşı Süleymân Ağa ve oğlu Abdülfettâh birbirine kefildir, Kahveci Mustafâ ve oğlu Mahmûd birbirine kefildir, Hâfızâde Mollâ Ahmed ve Serrâc Alî ve Berber Alî ve Serrâc Alî birbirine kefildir.

Moytâb Yûsuf Ağa ve Seyyid Abdülmü'in ve Subaşı Ahmed birbirine kefildir, Subaşı Hasan ve Hâc Memiş oğlu Ahmed ve karındaşı Mustafâ ve Hâncî Süleymân, ve el-Hâc Ahmed oğulları Mehmed Ağa ve Alî ve Mustafâ birbirine kefildir, Tüfenkci İbiş ve Na'iband Usta Alî ve Kılıççı Memiş ve dâmâdı Mustafâ ve oğlu Hüseyin birbirine kefildir, Hocaoglu Osmân ve karındaşı Mustafâ Alî birbirine kefildir, (...) Yûsuf ve oğlu Ahmed ve İbrâhîm birbirine kefildir, el-Hâc Osmân ve Seyyid Mustafâ ve (...) oğlu ve konşuları birbirine kefildir.

Ek 1: (Devamı)

Şâtır oğlu Seyyid Mustafâ ve (?) oğlu ve konşuları birbirine kefildir, el-Hâc Osmân ve oğlu Mustafâ ve Pâşalı oğlu Ahmed Beşe birbirine kefildir, ve Tophâneli Ahmed ve Sîrozlu oğlu Alî birbirine kefildir.

Esnâ-i seferde gidüb henüz bunda olmayan cemâ'atin esâmileridir: Serdengeçdi Mehmed Ağa ve etbâ'ıyla ve Kara Mustafâ oğlu Osmân Beşe ve Alemdâr Uzun Mehmed ve Osmân Sipâhî ve Kilidci Süleymân. Bunlar dahi eyü adamlardır deyü cemâ'at bunlara kefildir.

Mahalle-i Kara Dânişmend:

Çeribaşı Mustafâ Bey adamlarına kefildir, Çeribaşı Mustafâ Ağa adamlarına kefildir, Mollâ Bâlî ve karındaşı İbrâhîm birbirine kefildir, Osmân ve Hüseyin birbirine kefildir, Süleymân ve Alî ve Mahmûd Ağa birbirine kefildir, Mehmed ve İbrâhîm birbirine kefildir, Mustafâ ve Hüseyin Ağa birbirine kefildir, Bölükbaşı ve kayınatası İbrâhîm ve oğlu Ahmed ve Hasan birbirine kefildir.

İbrâhîm ve Mehmed birbirine kefildir, Hâc Yûsuf oğlu Mehmed ve Destârî Hüseyin birbirine kefildir, Lüleci Mehmed ve Hasan birbirine kefildir, Mahmûd ve karındaşı Mustafâ birbirine kefildir.

Sâlih ve Ömer birbirine kefildir, Şeyh Mustafâ ve dâmâdı Îsâ birbirine kefildir, Bâşo ve oğlu birbirine kefildir, Ahmed Ağa ve dâmâdı birbirine kefildir, Ahmed Efendî ve dâmâdı birbirine kefildir, (...) Hasan ve kayını Hasan birbirine kefildir, Hâc Osmân ve dâmâdı Murâd birbirine kefildir, Ahmed ve Hâc Bektaş birbirine kefildir, Ahmed Ağa ve oğlu Memiş birbirine kefildir, (...) oğullarına kefildir.

Abdî ve Tabâk İbrâhîm birbirine kefildir, Mustafâ ve Süleymân Beşe birbirine kefildir, Tüfenkci Ömer ve Arabacı birbirine kefildir, Hâc Ahmed ve Ömer ve Mehmed birbirine kefildir, Abdülganî ve Abdülfettâh ve Sa'îd birbirine kefildir.

Ömer ve Mustafâ birbirine kefildir, Halîl Ağa ve Ahmed birbirine kefildir, Boşnaklar birbirine kefildir, Kahveci Halîl Ağa ve Osmân birbirine kefildir, Hasan ve İbrâhîm birbirine kefildir, Çukadâr İbrâhîm ve diğer Çukadâr İbrâhîm birbirine kefildir, Mehmed ve Alî birbirine kefildir, Küçük Alî ve Mehmed Çukadâr birbirine kefildir, Bayram ve Mehmed birbirine kefildir.

Berber Mustafâ ve Bakkâl Mustafâ ve Na'lbând Mustafâ birbirine kefildir, Mehmed ve Ahmed birbirine kefildir, Kara Hasan ve Hamza birbirine kefildir, Serrâc Osmân ve Ahmed birbirine kefildir.

[60a] Dervîş Mustafâ ve Berber Ömer ve oğlu Memiş birbirine kefildir, Boyacı Ömer kayını Ömer birbirine kefildir, Mehmed ve oğlu Ahmed ve Alî birbirine kefildir, Bakkâl Ahmed ve karındaşı Ömer birbirine kefildir. Memi oğlu İbrâhîm yeğeni Nu'mân birbirine kefildir, Sâlih ve Emîr Ahmed birbirine kefildir, Mollâ Alî oğlu Ahmed ve Hasan birbirine kefildir, Deli Hüseyin ve kayını Osmân birbirine kefildir.

Osmân Ağa oğlu Alî birbirine kefildir, Mollâ Halîl ve İbrâhîm ve Hallâc Mustafâ ve Çakal Mustafâ birbirine kefildir, Pehlivân Mustafâ ve Hasan ve Alî birbirine kefildir, Ahçı Ahmed ve Mustafâ birbirine kefildir, Hasan ve İbrâhîm ve Mustafâ birbirine kefildir, Ömer ve diğer Mehmed birbirine kefildir

Mahalle-i Saruhân Bey:

Ek 1: (Devamı)

Na'iband Ahmed ve Mehmed birbirine keftldir, Hasan Ağa ve Hâc Bayrakdâr oğlu Mustafâ birbirine keftldir, Serrâc Osmân ve oğlu Ömer birbirine keftldir, Mustafâ Ağa ve Halîl birbirine keftldir, Fûruncu Mehmed ve Na'iband Hüseyn birbirine keftldir.

Debbâğ Mehmed ve Osmân birbirine keftldir, Mânô Yûsuf Berber Mollâ Mustafâ birbirine keftldir, Gazâz Maksûd ve Berber Hüseyn birbirine keftldir, Süleymân ve Berber Ebûbekir birbirine keftldir, İbrâhîm ve Mollâ Mehmed birbirine keftldir, Çolak Yûsuf ve Şeyh Ahmed birbirine keftldir, Debbâğ Usta Ahmed ve Debbâğ Emîr İbrâhîm birbirine keftldir, Berber Ahmed oğlu Mehmed ve dâmâdı Halîl birbirine keftldir.

Emîr Halîl Çelebi birbirine keftldir, Mollâ Halîl ve İbrâhîm birbirine keftldir, Muhzır Mustafâ oğlu Mehmed ve dâmâdı Halîl birbirine keftldir, Kumcu İbrâhîm ve Subaşı Hüseyn birbirine keftldir.

Muhzır Baba Alî ve oğlu Abdullah ve Bakkâl Mustafâ birbirine keftldir, Na'iband Ahmed ve Mehmed birbirine keftldir, Berber Hüseyn ve oğlu Mehmed birbirine keftldir, Debbâğ Mustafâ Ağa yeğeni Emîr Mustafâ birbirine keftldir, Serrâc Yûsuf ve oğlu Hüseyn birbirine keftldir, (...) Alî ve Hüseyn birbirine keftldir, Dîzdâroğlu Ömer ve Na'iband Alî birbirine keftldir, Serrâc Velî Ağa ve Kara Süleymân birbirine keftldir, Kahveci Süleymân ve Sekbân Sîddîk birbirine keftldir, Kâkneci Alî Ağa yeğeni Mehmed birbirine keftldir, Berber Alemdâr oğlu Osmân ve Mehmed birbirine keftldir.

Serrâc Hâc Velî ve oğlu Alî birbirine keftldir, Debbâğ Alî Mezârcı Kara Ahmed birbirine keftldir, Lüleci Mehmed ve Kürçü/Kürekci Ahmed birbirine keftldir, Küçük Mustafâ ve Uzun Alî birbirine keftldir, Berber Ahmed ve Muhzır Odabaşı birbirine keftldir, Lüleci Emîr Sâlih ve Berber Osmân birbirine keftldir, Hallâc Mustafâ iki oğlu birbirine keftldir, Hallâc Hüseyn ve oğlu birbirine keftldir.

Hâc Dervîşzâde Abdülfettâh ve Berber Emîr İbrâhîm birbirine keftldir, Lüleci Mustafâ Dellâl Emîr Osmân birbirine keftldir, Kireççi Ahmed ve Kahveci Sâlih birbirine keftldir, Debbâğ İbrâhîm ve Brâzlı Mustafâ birbirine keftldir, Fûruncu Ahmed ve Hallâc Mustafâ birbirine keftldir, Arabacı Emîr ve oğlu Mustafâ birbirine keftldir, Zâfir oğlu Osmân ve İbrâhîm birbirine keftldir, Benderli İbrâhîm ve Kaltakçı Hamza birbirine keftldir.

Mahalle-i Sâ'at-i Atîk:

Boyacı Halîl ve Boyacı Mehmed birbirine keftldir, Hâme İbrâhîm ve karındaşı Boyacı Halîl birbirine keftldir, Lüleci İsmâ'îl Lüleci Mustafâ Şerîtci birbirine keftldir, Subaşı Ahmed Lüleci İbrâhîm (...) Yûnus birbirine keftldir.

Maksûd Sipâhî ve İbrâhîm birbirine keftldir, Hâc Mustafâ Ömer Çukadâr birbirine keftldir, Hüseyn Sipâhî karındaşı Dûdû birbirine keftldir, Mollâ Osmân ve Boyacı Mustafâ birbirine keftldir, Hasan ve karındaşı Alî birbirine keftldir, Mollâ İbrâhîm ve Mollâ Alî birbirine keftldir, Na'iband Halîl karındaşı Ahmed birbirine keftldir, Na'iband Halîl ve Berber Mustafâ birbirine keftldir.

[60b] Sâka Ahmed ve oğlu Mustafâ birbirine keftldir, Hasan ve Memîş ve Ömer birbirine keftldir, Halîl Sipâhî ve oğlu İsmâ'îl birbirine keftldir, Na'iband Hasan ve Memîş birbirine keftldir, Râmo Sipâhî ve oğlu Dâvud birbirine keftldir,

Ek 1: (Devamı)

Lüleci Abdî ve dâmâdı birbirine kefildir, Hâc Ahmed ve Hasan birbirine kefildir, İbrâhîm ve Murâd birbirine kefildir, Receb oğlu ve oğulları birbirine kefildir, Halîl ve karındaşı Murâd birbirine kefildir, Dedeoğlu Memiş ve oğlu Hüseyin ve Zeynel birbirine kefildir, Mollâ Alî ve Mustafâ birbirine kefildir, Ahmed Beşe seferde, Mustafâ beşe seferde, Maksûd Sipâhî seferdedir.

Almedâr Seydî seferde, Hâc Mustafâ seferde, Ömer Çukadâr seferde, Hüseyin Sipâhî seferde, Halîl Sipâhî seferde, Hâc Ahmed seferde, Seyyid İbrâhîm seferde, LolcuMustafâ seferde, cümlesine kefildirler.

Mahalle-i Alacamescid:

Hâc İsmâ'îl Ağa ve oğlu İbrâhîm diğer oğlu Ahmed birbirine kefildir, Debbâğ Ahmed kayını Nebî birbirine kefildir, Tarakçı Alî ve Boyacı Alî birbirine kefildir, Hâncı Alî Berber Abdülhalîm birbirine kefildir, Yûsuf Ağa ve oğlu Zülkifâr ve dâmâdı Ahmed birbirine kefildir

Müezzîn Osmân ve İmâm oğlu birbirine kefildir, Debbâğ Osmân Lüleci Alî birbirine kefildir, Boşnak Memiş ve Hafâf İsmâ'îl birbirine kefildir, Debbâğ Hüseyin Samâkolu Mustafâ birbirine kefildir.

Debbâğ Usta Ahmed ve İbrâhîm birbirine kefildir, Tiryâkî Mustafâ ve oğulları Ahmed ve Osmân birbirine kefildir, Pâşaloğulları Alî ve Ahmed birbirine kefildirler, Doğramacı Mehmed ve Debbâğ Alî birbirine kefildirler.

Emîr Usta Süleymân ve karındaşı Osmân ve oğlu Mustafâ birbirine kefildir, Baba Hasan oğlu birbirine kefildir, Kürkcü Çelebi ve Attâr Mollâ Abdullah birbirine kefildir, Kara Mustafa ve Debbâğ Mehmed birbirine kefildir, Deli Ebûbekir ve oğlu Ömer birbirine kefildir.

Arnabûd Mahmûd (...) Fazlî birbirine kefildir, Kırkdokuz bölük Ahmed Alemdâr ordu-yı hümâyûndadır cümle ahâlî-i mahalle her husûsuna kefildir, Usta Mehmed ve Arab Alî birbirine kefildir, Seyyid Hâc Alî ve oğlu Mustafâ birbirine kefildir, Lüleci Alî ve Haydar birbirine kefildir, Hafâf serdengeçdi ağası el-Hâc Ahmed Ağa ordu-yı hümâyûnda cümle ahâlî-i mahalle kendüsüne kefildir, Alemdâr Seyyid Sâlih cümle ahâlî-i mahalle kefildir.

Mahalle-i el-Hâc Hamza:

Abdî ve Tavîl Tüfenkci birbirine kefildir, Mahmûd ve Osmân ve karındaşı birbirine kefildir, Muhzırbaşı Mustafâ Ağa ve Ataullah birbirine kefildir, es-Seyyid Mustafâ Odabaşı ve Hallâc Mehmed birbirine kefildir, Nu'mân Efendi ve Sâbûnî Alî birbirine kefildir, Helvâcî Memiş Ağa ve oğulları Hasan ve Hüseyin birbirine kefildir, Serrâc Ahmed ve Lüleci Alî birbirine kefildir, Kürkcü Hasan Moytâb Abdî birbirine kefildir.

Emîn Ağa ve Sohte İbrâhîm birbirine kefildir, el-Hâc İsmâ'îl ve Mollâ Mustafâ birbirine kefildir, Cânâz İsmâ'îl ve oğlu birbirine kefildir, Küçük Hüseyin ve Mustafâ birbirine kefildir, Berber Ahmed (...) birbirine kefildir, Kara Alî ve Boşnak Abdî birbirine kefildir, Hüseyin ve Ahmed birbirine kefildir, İmâm Mustafâ Efendi ve Pehlivân Hüseyin birbirine kefildir.

Ek 1: (Devamı)

Emîn Ağa ve Fındık Ahmed birbirine kefildir, Ahmed ve Halil ve Osmân birbirine kefildir, Sarı Mustafâ oğlu Rüstem ve dâmâdı İbrâhîm birbirine kefildir, Tüfenkci Süleymân ve Memiş Ağa birbirine kefildir, Hallâc Rüstem ve Lüleci Mustafâ birbirine kefildir, Sâtır Ahmed ve Na'iband Osmân birbirine kefildir, Na'iband Alî ve Hüseyin birbirine kefildir, Lüleci Alî ve Dervîş Süleymân ve Berber Memiş birbirine kefildir.

Kara Mustafâ ve dâmâdı Memiş ve Mustafâ birbirine kefildir, Debbâğ Mehmed ve Mustafâ birbirine kefildir, Lüleci Mehmed ve İbrâhîm birbirine kefildir, Lüleci İbrâhîm Adem ve Yahyâ birbirine kefildir, Lüleci İsmâ'il ve Mustafâ birbirine kefildir.

[61a] Mahalle-i Gülbâzârı:

Halil Bölükbaşı ve Seferköylü ve oğlu Sâlih birbirine kefildir, Sâlih Ağa ana tâbi' Mollâ Mehmed birbirine kefildir, Hasan Ağa ve İslâm birbirine kefildir, Bakkâl Hüseyin Ağa ve Kolancı birbirine kefildir, Şeyh Mehmed ve Berber Mehmed Ağa ve oğlu Alî birbirine kefildir, Na'iband Usta İbrâhîm ve oğlu Ömer yeğeni Hasan Matak birbirine kefildir, Şişko Mollâ Mehmed Emîr Alî dâmâdı Süleymân Ağa birbirine kefildir,

Tavaşnoğulları Alî ve Mustafâ ve Süleymân birbirine kefildir, Keçeci İsmâ'il Ahbârzâde Osmân Boşnak Mustafâ birbirine kefildir, Bûrnâr Mustafâ Mollâ Uzun Mehmed birbirine kefildir, Hüseyin Kalfa dâmâdı Mustafâ birbirine kefildir, Boyacılar Kara Mustafâ ve Süleymân birbirine kefildir, Serrâc Alî Bâzârbaşızâde Mustafâ birbirine kefildir, Şehirköylü Mehmed Usta Hâzır Mustafâ oğulları Ahmed ve Mustafâ birbirine kefildir,

Bûrnâr Mustafâ karındaşı Süleymân Sâbûncu Mustâ birbirine kefildir, Boyacı Hacı Abdurrahman Ağa (...) Serdengeçdi seferdedir cümlesi kefildir, Bostâncı Halil Kalfa Aşçı Kara Mehmed birbirine kefildir, Hacı Dervîşoğlu İbrâhîm ve oğlu Mehmed birbirine kefildir, Berber Hasan/Süleymân ve karındaşı Ahmed Hâzır Mustafâ tâbi'-i Alî'ye Mustafâ kefildir, Emîr Ahmed ve eniştesi Hasan Pâşalı Ahmed Ağa birbirine kefildir.

Mahalle-i el-Hâc İsmâ'il:

Kahveci es-Seyyid Osmân ve Şam'dâncı Ömer Ağa ve Boyacı İbrâhîm Attâr Hâc Abdurrahman birbirine kefildir, Alî Efendi ve Odabaşı İbrâhîm ve Feyzullah ve Sarâc İbrâhîm birbirine kefildir, Mollâ Süleymân ve Mollâ Alî ve Mollâ Ya'kûb ve Takyâci Eyyûb birbirine kefildir, İpekci Yûnus ve Lüleci Osmân ve Kantâroğlu Ömer ve Debbâğ ve Hallâc Mustafâ birbirine kefildir.

Debbâğ Usta Mehmed ve Subaşı Mehmed ve Sarâc Mustafâ ve Lüleci Uzun Alî birbirine kefildir, Dellâlbaşı Mehmed ve Hafâf Mustafâ ve Hafâf İbrâhîm ve Sarâc İbrâhîm birbirine kefildir, Kahveci Halil ve Subaşı Ahmed ve Osmân ve Baba Alî birbirine kefildir.

Debbâğ Osmân ve Deli Hasan ve Debbâğ Mustafâ ve Hâc Mustafâ birbirine kefildir, es-Seyyid Halil ve Kahveci Halil ve Berber Hâc Alî ve Berber Hâc Halil birbirine kefildir, Hâc İbrâhîm ve Hâc Abdülgafûr ve Osmân Efendi ve Debbâğ Mehmed birbirine kefildir.

Berber Abdullah Çelebi ve İbrâhîm Efendi ve Mollâ Abdullah ve Hafâf Ömer birbirine kefildir, Uzun Mehmed Hallâcoğlu Emîn Kaftâncioğlu Mehmed ve Lüleci Nâsîf birbirine kefildir, Debbâğ Halil ve dâmâdı Osmân ve Debbâğ Osmân ve Sarâc Mustafâ birbirine kefildir.

Ek 1: (Devamı)

Debbâğ (...) Mehmed ve oğlu Boyacı Halîl babası merkûm kefildir, Süleymân Sipâhî sefere gitdi Hasan babalığı sefere gitdi Osmân Efendi'nin çırağı Osmân sefere gitdi, Debbâğ Osmân'ı oğlu sefere gitdi, Kırmacıoğlu Ömer sefere gitdi ve Kırmacıoğlu Ahmed sefere gitdi.

Cânîk Hasan'ın oğlu sefere gitdi, Ebûbekir Subaşı sefere gitdi, Usta Mehmed oğlu Halîl sefere gitdi ve Kahveci Çırağı Hasan sefere gitdi ve cümlesine ahâlî-i nahalle kefildir, Emîr oğlu Hâcî Süleymân kefilî yokdur.

Mahalle-i Kassâbân:

Es-Seyyid Hasan Ağa kayın (...) birbirine kefildir, Hâc İslâm Ağa ile oğlu birbirine kefildir, Çorbacı Abdî Ağa ile etbâsı birbirine kefildir, Pâşalı Mollâ Ahmed ile Harâr birbirine kefildir, Moytâb Kurbân ile Kömürcü Alî birbirine kefildir, Kadri ile babası birbirine kefildir, Alî Kalfa ile oğlu birbirine kefildir.

Na'iband Memiş ile Kuru Mustafâ birbirine kefildir, Na'iband Hüseyin ile Hallâc Mehmed birbirine kefildir, Sarı Mustafâ ile oğlu birbirine kefildir, Kalaycı Osmân ile Dedeoğlu birbirine kefildir.

Boyacı Memiş ile es-Seyyid Mehmed ve Na'iband Alî birbirine kefildir, Haffâf İbrâhîm ile karındaşı Mahmûd birbirine kefildir, İshâk Pehlivân ile Na'iband Hasan ve Kara Mehmed birbirine kefildir, Na'iband Mahmûd ile karındaşı ve Berber Hasan birbirine kefildir, Arabacı Ahmed ile Na'iband Osmân Kalfa birbirine kefildir, Fûçûcu Ahmed ile Fûçûcu Hüseyin birbirine kefildir.

Boyacı Osmân ile İsmâ'il Ağa birbirine kefildir, Alemdâr İsmâ'il Ağa ile Halîl birbirine kefildir, Debbâğ Hüseyin ile Na'iband Hüseyin birbirine kefildir, Debbâğ Halîl ile Memiş Ağa birbirine kefildir, Bakkâl Abdullah ile Na'iband Halîl birbirine kefildir, Halîl Ağa ile oğlu birbirine kefildir.

[61b] Boyacı Kara Alî ile Mor Mehmed ile oğlu birbirine kefildir, Kamçıcı Mehmed oğlu Ahmed ve Süleymân birbirine kefildir, Tellâk Hüseyin ve karındaşları Abdî [ve] Mustafâ birbirine kefildir, Lüleci Alî ve Ahmed birbirine kefildir, Debbâğ Hamza ile oğlu ve dâmâdî İbrâhîm birbirine kefildir, Na'iband Ahmed Kalfa ile Dikici Ahmed Kalfa birbirine kefildir, Pâşalı Mehmed ile Serrâc Ahmed birbirine kefildir, Pâşalı Mustafâ ile karındaşı birbirine kefildir.

Arnabûd Ahmed ile Hasan ve Na'ılcı Ahmed birbirine kefildir, Hafâf Hâc Osmân ile Kâtib Mustafâ ve oğlu İbrâhîm birbirine kefildir, Duhânî Hâc Memiş ile Hüseyin birbirine kefildir, İbrâhîm ile oğlu Ahmed birbirine kefildir, Debbâğ Ahmed Kalfa ile Kitâbcı Memiş birbirine kefildir, Fûçûcu Sâlih ile Moytâb Osmân birbirine kefildir, Uzun Süleymân ile oğlu Mustafâ Çubukcu İbrâhîm birbirine kefildir, (...) Alî Kalfa ile karındaşı Osmân birbirine kefildir, Na'iband İsmâ'il ile oğlu Mehmed birbirine kefildir, Moytâb Mustafâ Kalfa ve karındaşı Memiş birbirine kefildir, Mollâ İbrâhîm ve Debbâğ Hasan birbirine kefildir.

Debbâğ Ahmed Kalfa ile Abdî birbirine kefildir, Abdî ile Koçucu Hasan birbirine kefildir, Debbâğ Hüseyin ile Takyacı Mehmed birbirine kefildir, Cân bâz Tatar ile Serrâc Abdî birbirine kefildir.

Berber Memiş ile Mustafâ birbirine kefildir, Kavukcuoğlu Hâc Mustafâ'nın kefilî yokdur.

Mahalle-i Siyâvuş Pâşâ:

Ek 1: (Devamı)

Na'iband Memiş Beşe ve Köle Kara Alî birbirine kefildir, Derviş İsmâil ve Hallâc Süleymân Beşe birbirine kefildir, Bakkâl Abdî ve Mollâ Hasan birbirine kefildir, Mollâ Bekir ve Kara Mehmed birbirine kefildir, Çobanoğlu Alî Beşe ve Halîl Beşe birbirine kefildir.

Bakkâl İbrâhîm Beşe ve Nu'mân birbirine kefildir, Berber el-Hâc İbrâhîm Tüfenkci Mollâ Ahmed birbirine kefildir, Abdî Beşe ve Lüleci Ahmed birbirine kefildir, Hasan Beşe ve Lüleci Kara Mehmed birbirine kefildir, Berber Ahmed Kalfa ve Kara Mustafâ birbirine kefildir.

Sâlih Beşe Sâbûnî Alî Beşe birbirine kefildir, Şeyh Abdullah Berber Usta Ahmed birbirine kefildir, Hallâc Ahmed Kalfa ve İbrâhîm Beşe birbirine kefildir, İbrâhîm Beşe Etmekci Süleymân birbirine kefildir, Emîr Halîl ve Emîr Süleymân birbirine kefildir, Emîr Ahmed ve Süleymân birbirine kefildir, Arabacı Memiş ve Bekir Beşe ve Hasan Beşe birbirine kefildir, Hüseyin Kalfa ve İbrâhîm Beşe birbirine kefildir, Süleymân Beşe ve İbrâhîm Beşe birbirine kefildir, Mollâ Hasan ve Sağır Ahmed Beşe birbirine kefildir.

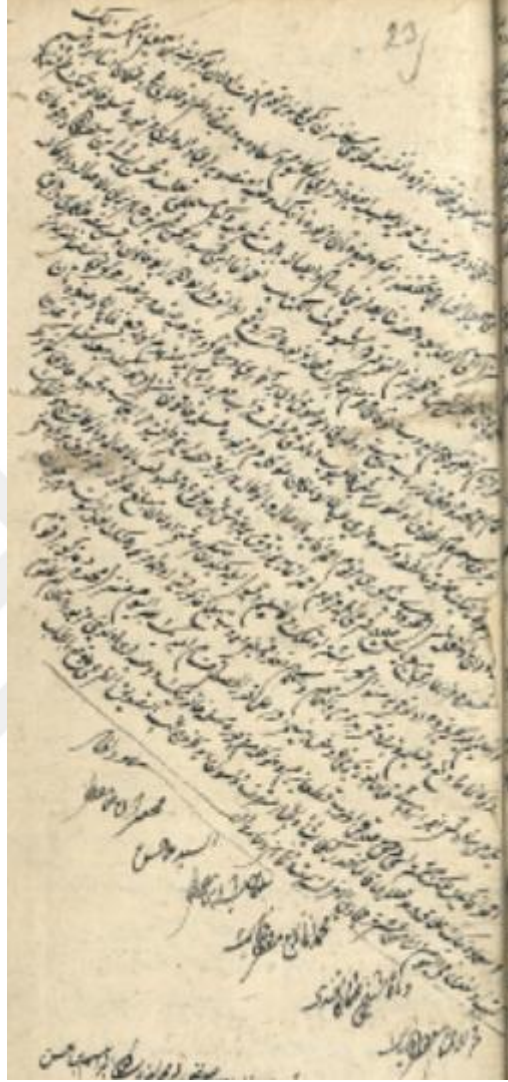
Usta Memi Müezzîn Mollâ Mustafâ birbirine kefildir, Mollâ İbrâhîm ve Mollâ Alî birbirine kefildir, Mollâ Hasan Mollâ Feyzullah birbirine kefildir, Hamza Beşe ve Alî Beşe birbirine kefildir, Osmân Beşe Mustafâ Beşe birbirine kefildir, Kara Ahmed Yûsuf Beşe birbirine kefildir, (...) Süleymân ve Hüseyin Ağa birbirine kefildir, Süleymân Beşe Kara Alî birbirine kefildir, Müezzîn Mollâ Bekir Müezzîn Mollâ Fettâh birbirine kefildir, Na'iband Mehmed oğlu Hasan birbirine kefildir. (...) Mehmed Abdî Beşe birbirine kefildir, Bâcdâr Mehmed oğlu Mustafâ birbirine kefildir, Etmekci Mustafâ ve İbrâhîm Efendi birbirine kefildir, Abdî Ağa ve İmâm Efendi birbirine kefildir, Ahmed Beşe ve Debbâğ Ahmed birbirine kefildir, Hüseyin Beşe Lutfullah Beşe birbirine kefildir, Hasekî Seyyid Hâc Osmân ve tevâbi'ine kefildir.

Ek 2. 26 Numaralı Sofya Şer'iyye Sicilinde Geçen Konu Örnekleri
Ek 2.1. (SSS), Defter no. 26, ss. 4a/1 (Ferman)

Ek 2: (Devamı)

Ek 2.2. (SŞS), Defter no. 26, ss. 12a/1 (Mülk Satışı)

Ek 2: (Devamı)

Ek 2.3: (SŞS), Defter no. 26, ss. 19b/1 (Temessük)

Ek 2.4: (SŞS), Defter no. 26, ss. 25a/1 (Tereke)

Ek 3. Fotoğraflar

Fotoğraf No 1: Banyabaşı Camii

Kaynak: https://en.wikipedia.org/wiki/Banya_Bashi_Mosque#/media/File:Banya_Bashi_Mosque_Sofia.jpg, 22.06.2021.

Fotoğraf No 2: Sofya'ya ait XIX. yüzyılda yapılmış bir gravür.

Kaynak: <https://en.wikipedia.org/wiki/Sofia#/media/File:Sofia-oberbauer.png>, 22.06.2021.

Ek 3: (Devamı)

Fotoğraf No 3: Balkanlarda Osmanlı Yayılmasının bel kemiği olan Orta Kol üzerinde bulunan Sofya yakınlarındaki Kapulu Derbent Geçidi

Kaynak: https://en.wikipedia.org/wiki/Gate_of_Trajan#/media/File:%D0%9A%D1%80%D0%B5%D0%BF%D0%BE%D1%81%D1%82_%D0%A2%D1%80%D0%B0%D1%8F%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B8_%D0%92%D1%80%D0%B0%D1%82%D0%B0_-2015-09-02.jpg, 22.06.2021.

Fotoğraf No 4: Sofya'nın genel görünümü

Kaynak: [https://en.Wikipedia.org/wiki/Sofia#/media/File:Sofia_\(37536243674\).jpg](https://en.Wikipedia.org/wiki/Sofia#/media/File:Sofia_(37536243674).jpg), 22.06.2021.

Ek 3: (Devamı)

Fotoğraf No 5: XVIII. Yüzyılın İlk Yarısında Sofya'nın Yerleşim Planı

Kaynak: Yunus Mercimek, XVIII. Yüzyılın İlk Yarısında Sofya, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Gaziantep, 2019, s. 89.

ÖZGEÇMİŞ

2006 yılında Piri Reis İlköğretim Okulu'nu; 2010 yılında Fatih Lisesi'ni; 2016 yılında da Karadeniz Teknik Üniversitesi - Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü'nü bitirdi. 2016 yılında Karadeniz Teknik Üniversitesi - Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tarih Anabilim Dalı'nda yüksek lisans programına başladı.

ÖZTÜRK, bekâr olup, İngilizce bilmektedir.

